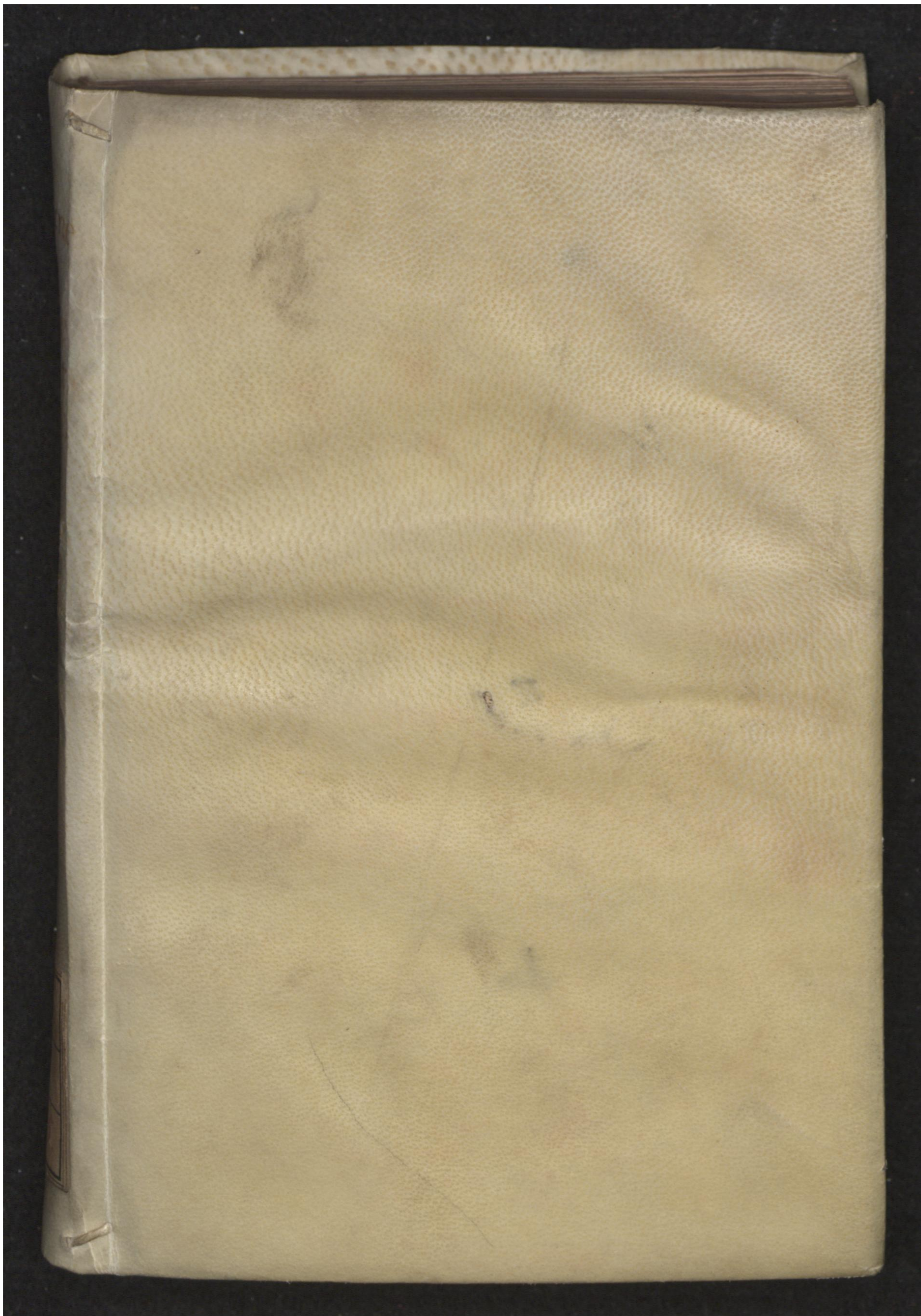
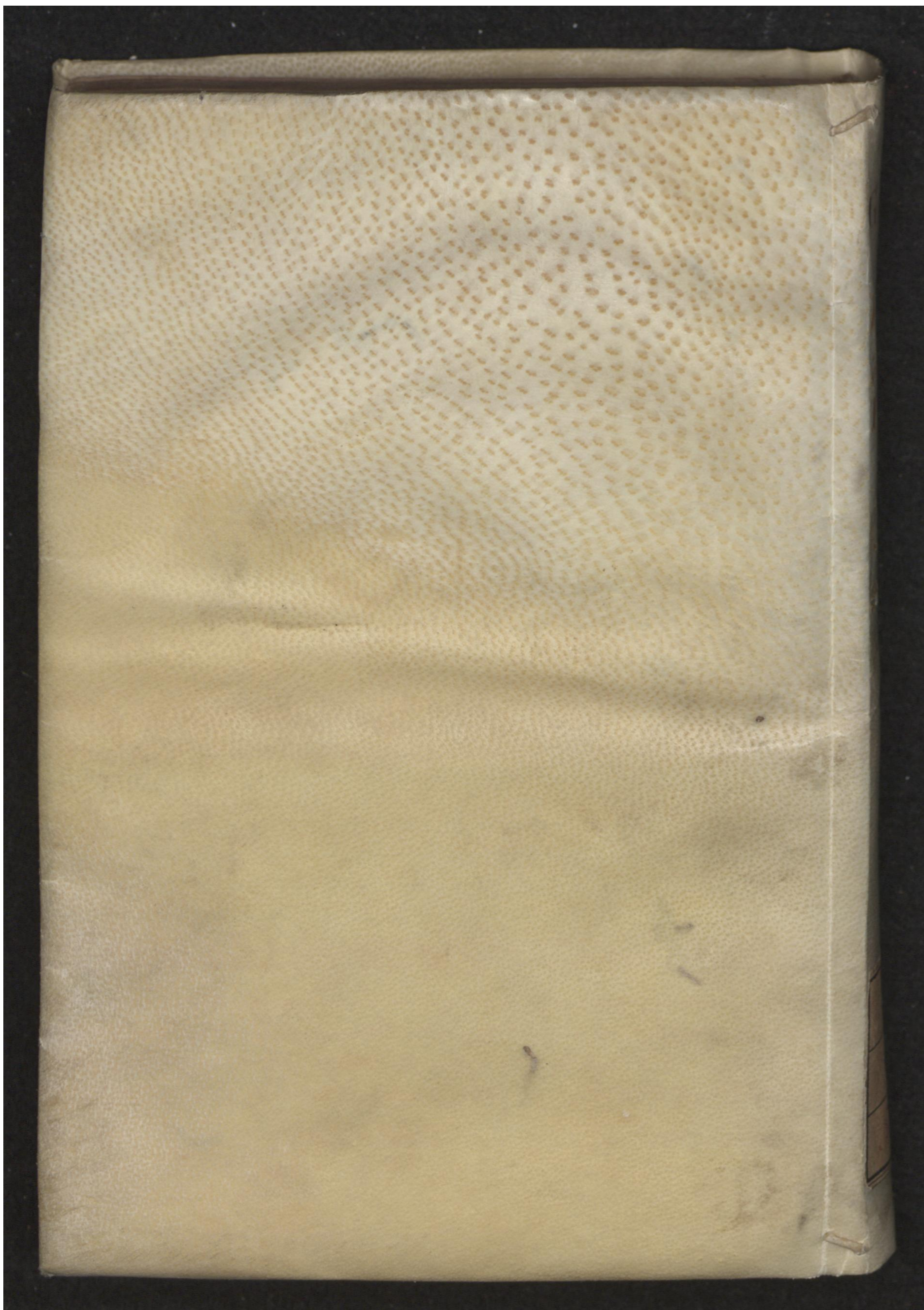
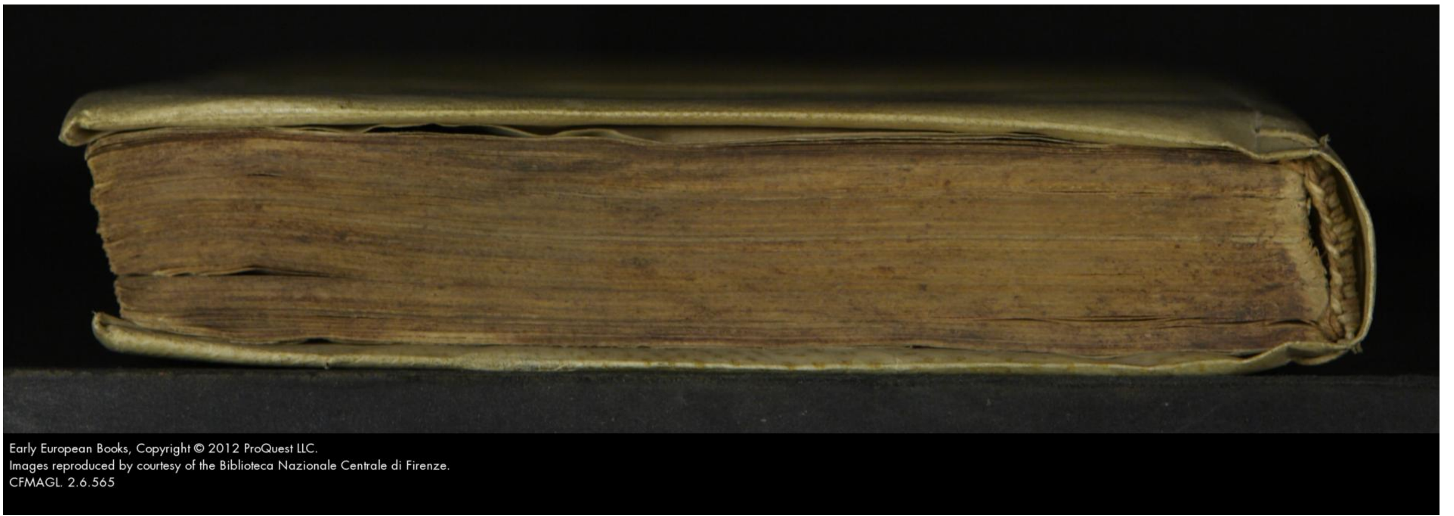

II
6
565

Enucleamenta Biblie

XL
GUERN in
BIBL.

Enucleamēta Biblie com pilata ex Gregorianis codi cibus. p. F. Guerneriū ceno bii victorini apd parisios pi ētissimi dū viueret subpo is

¶ Prostant in edibus Pe tri Baudoul calcographi. Commorantis In intersignio sancti Cirici pro pe templum diui Hylarii.
Parisijs
¶ Cū gratia et priuilegio

¶ Reuerendo in christo patri Jo. borderio cenobij victorini apud pari
seos abbati vigilantissimo frater Jo. de monte minorita reueren
tius salutem peroptat.

PRouido domus regimine laudatos esse patresfamilias est in comperto. nec secus habendi cenobiorum abbates mihi viden tur quippe quorum aut vigilantia aut negligẽtia stent ruunt ve sibi credite domus. Cum itaqꝫ aliquñ tuam edem viserem ĩspiciende bibliothece gratia religionem vndiquaqꝫ fulgentem admira= tus dij boni inquio quã celi formam subij. Mihi enim videbar iam beati taté aquisiuisse. quis enim pacatiorem nitidiorem taciturniorẽ ac pietati ma gis deditũ locũ vspiam contuitus est. Fertur thales ⁊ pleriqꝫ alij egyptũ quondã adijsse visendorum sacrorum gratia q̃ meracissima erant nuga= lia. At si supstes foret non dubitauerim quin milesios tui cenobij con= spiciendi causa relinqueret. Tuis etenim laboribus solertiqꝫ vigilantia tãto pollet religionis decoramento vt vel etiã durissima ꝓphanaqꝫ thur carum pectora ad beniuolum contuitũ posset alicere. Relinquo tractatui constituẽdo quas possẽ accire bibliothece laudes. Illa enim parisijs nulla videtur preclarior que etiam a te semꝑ augetur. Euidentissimo est argu mento patres olim victorinos sicuti ⁊ nunc non ventri sed sciẽtie fuisse coniunctissimos in quibus fulsit literatus pater F. Garnerius qui ex ver nantissimo diui gregorij orto decerpsit flores ac in vnũ redegit volumẽ. Quod dum Petrus Gromorsus vir tuis fauentissimus calcographa arte mittere in lucẽ decreuisset dignũ censui tibi nõ alteri dicaretur. Illã ligerinis piscibus non sequane debetur aqua: vale

Ex minoritorio parisiensi Anno dñi millesimo quingentesimo
decimo octauo.

¶ Prefati. F. Jo. de monte Parisieñ minorite: in laudem operis Exasticon.

Non hic thespiadum lusus: sed lucida patruꝫ
Dogmata que verum dant bene nosse deum
Thespiadum sacro linquas pro dogmate lusus
Thespiadum melior pagina sacra modis
Hac celi attegias s[illegible]taqꝫ archana subibis
Hac duce te nosces claraqꝫ facta dei.

Sequuntur

Flores morales excerpti ex opuscu lis diui gregorij pape moralissimi ↄtenti in sexdecim libris. Primus li ber loquitur de deo celo et mundo Secundus de auibus. Tertius de iumentis. Quartus de homine. Quintus de spiritu. Sextus de ter ra. Septimus de aquis. octauus de auro. Nonus de lignis. Decimus de petra Undecimus de igne. Duo decimus de luce. Decimus tertius de ciuitate. Decimus quartus de her bis. Decimus quintus de vnitate Decimus sextus de vasis.

¶ Tabula primi libri.

Cap.i.de deo folio.primo
cap.ii.de angelis fol.i.co.ii
cap.iii.de celo fo.iiii.colūna.i
cap.iiii.de frumento fo.vi.co.iii
cap.v.de sole fo.vi.co.iiii.
cap.vi.de luna fol.viii.colo.i
cap.vii.de stellis fo.viii.co.i
cap.viii.de lucifero fo.ix.co.ii
ca.ix.de pliadibus fo.x.co.i
ca.x.de arcturo fo.x.co.iii.et.iiii
cap.xi.de aere. fo.xi.co.ii
cap.xii.de nubibus ibidez
cap.xiii.de ventis fo.xii.co.i
Cap.xiiii.de austro fo.xiiii.co.ij
cap.xv.de aquilone fo.xv.c.ij
Cap.xvi.de fulgure fo.xv.co.iiii
cap.xvii.de fulmine fo.xvi co.ii.
cap.xviii.de tonitruo fo.xvi.co.iii
Cap.xix.de niue ibidē.co.iiii
ca.xx.de grandine fo.xviii.co.i

¶ Tabula secundi libri

Cap.i.de auibus fo.xviii.co.ii
Cap.ii.de aquila fo.xix.co.ii
ca.iii.de colūba et turture fo.xx.c.i
cap.v.de gallo fo.xxi.co.i
cap.vi.de gallina fo.xxii.co.i
cap.vii.de coruo ibidez.co.ii
cap.viii.de structiōe fo.xxiii.co.iii
cap.ix.de accipere fo.xxiiii.co.iii
cap.x.de herodio ibidem
cap.xi.de miluo f.xxv.co.i
Cap.xii.de passere ibidem co.ii
capitulū.xiii.de vulture ibidem
cap.xiiii.de musca ibidem colū.iiii

¶ Tabula tertij libri.

Cap.i.de iumentis folio.xxvi.co.ij
cap.ii.de equo folio.xxvii.co.i
cap.iii.de asino fo.xxvii.co.iiii
cap.iiii.de asina fo.xxviii.co.iij
cap.v.de camelo fo.xxix.co.i
cap.vi.de animalibus ibidem
Cap.vii.de boue folio.xxx.col.i
Cap.viii.de vacca ibidem co.iii
cap.ix.de vitula fo.xxxij.co.ii
cap.x.de tauro ibidem co.ij
cap.xi.de vitulo ibidez co.iiii
cap.xij.de canibus fo.xxxii.co.ii
cap.xiij.de arietibus ibidez co.iii
cap.xiiij.de ouibus fo.xxxiiii.co.ii
cap.xv.de agna ibidem co.iii
cap.xvi.de bestijs ibidem co.iiii
cap.xvij.de leone folio.xxxv.co.iii
cap.xviii.de leena fo.xxxvi.co.i.
Cap.xix.de tygride fo.xxxvii.co.iii
Cap.xx.de pardo fo.xxxviii.co.i
cap.xxi.de lupo ibidem
cap.xxii.de onagro ibidē co.iii
Ca.xxiii.de onocentauro fo.xl.c.ii
Cap.xxiiii.de rinocerote ibidē.c.iii
Cap.xxv.de vehemoth fo.xli.co.i
Cap.xxvi.de serpētibus ibidē.c.iii
cap.xxvii..de dracone ibidē co.iiii
cap.xxviii.de colubro fo.xlii.co.ii
Cap.xxix. de regulo ibidez co.iii
Cap.xxx.de vipera fo.xliii.co.i
Cap.xxxi.de aspide fo.xliiii.co.iiii
cap.xxxii.de reptilibus ibidē
Ca.xxxiii.de vermibus fo.xliiii.c.i
cap.xxxiiii.de tinea fo.xlv.co.i
Cap.xxxv de eruca ibidem co.ii.

¶ Tabula quinti libri

Cap.i.de homine fo.xlvi.co.i
ca.ii.de viro ibidem co.iiii
Cap.iii.de muliere fo.xlvii.co.iiii
cap.iiii.de vxore fo.xlviii.co.iii
Cap.v.de vidua fo.xlix.co.i
Cap.vi.de infante ibidem co.iii
cap.vii.de pueris ibidem

cap.viii.deregibus fo.l.co.ij
cap.ix.de consulibus fo.lij.co.ii
cap.x.de ducibus ibidem
cap.xi.de principibus fo.liii.co.iii

℃Tabula quarti libri

cap.i.de spiritu fo.liiii.co.ii
cap.ii.de anima ibidē c. iiii
cap.iii.de corpore fo.lv.co.i
cap.iiii.de capite ibidem co.ii
cap.v.de ceruice fo.lvi.co.ii
cap.vi.de vertice ibidē co.iiii
cap.vii.de capillis fo.lvii.co.i
cap.viii.de cicinno ibidem co.iii
cap.ix.de pilis ibidem
ca.x.de oculo fo.lv.co.i
Ca.xi.de palpebris fo.lix.co.iij
Cap.xij. de naso ibidem
Cap.xiij.de narribus fo.lx.co.i
Cap.xiiij.de ore ibidem.co.iij
cap.xv.de lingua fo.lxi.co.iiij
Cap.xvi.de dentibus fo.lxij.co.iij
cap.xvij.de saliua fo.lxiij.co.iiij
cap.xviij.de maxillis fo.lxiiij.co.ij
cap.xix.de genis ibidem.co.iij
cap.xx.de facie ibidem
Cap.xxi.de barba fo.lxvi.co.iiij
cap.xxij.de collo fo.lxvij.co.i
cap.xxiij.de humero ibidem.co.iij
cap.xxiiij.de brachio fo.lxviij.co.i
cap.xxv.de cubito ibidem co.iij
cap.xxvi.de manibus ibidem
cap.xxvij.de dextera fo.lxx.co.i
cap.xxviij.de leua ibidem.co.iiij
Cap.xxix.de sinistra ibidem
cap.xxx.de digitis fo.lxxij
cap.xxxi.de dorso ibidem
Cap.xxxij.de pelle ibidem
cap.xxxiij.de cute fo.lxxiij.co.i
Cap.xxxiiij.de carne ibidē.co.iij
cap.xxxv.de sanguie fo.lxxv.co.iij
cap.xxxvi.de adipe fo.lxxv[illegible].i
Cap.xxxvij.de pinguedine ibidem
cap.xxxviij.de aruina. ibidez
cap.xxxix.de ossibus ibidem.co.ij
cap.xl.de cartillagie fo.lxxvij.c.iij
cap.xli.de medulis lxxviij.co.ij
cap.xlij.de neruis ibidem.co.iiij
cap.xliij.de pectore ibidem.
cap.xliiij.de vberibus fo.lxxix.co.i
ca.xlv.de mammis fo.lxxx.co.ij.
cap.xlvi.de costis ibidem.
cap.xlvij.de vtero ibidez co.iij.
ca xlviij.de ventre. fo.lxxxi.c.i.
cap.xlix.de intestinis ibidē co. iiij.
cap.l.de visceribus ibidem.
cap.li.de vmbiculo fo.lxxxij.c.i.
cap.lij.de lumbis ibidem
cap.liij.de renibus fo.lxxxiij.co.i.
cap.liiij.de femore ibidem
cap.lv.de genibus ibidem. co.iij
ca.lvi.de pedibus fo.lxxxiiij.co.i
cap.lvij.de talo fo.lxxxv.colū.iij
cap.lviij.de calcaneo ibidē.co.iiij
cap.lix.de planta ibidem
cap.lx.de vngue fo.lxxxvi.co.ij
cap.lxi.de vngula ibidem

℃Tabula sexti libri.

cap.i.de terra fol.lxxxvi.co.iij
cap.ij.de humo fo.lxxxix.co.iij
cap.iij.de glebis ibidem
cap.iiij.de sulcis fo.xc.co.iij
cap.v.de puluere ibidē co.iij
cap.vi.de monte. fo.xci.co.iij.
cap.vij.de collibus fo.xcij.co.ij
cap.viij.de agro ibidem
cap.ix.de campis ibidez
cap.x.devallibus fo.xciii
cap.xi.de platea fo.xciiij.c.iij
cap.xij de via fo. xcv.co.i
cap.xiij.de semita fo.xcvi.co.iiij.
cap.xiiij.de gressibus fo.xcvij.co.ij
cap.xv.de via ibidē.co.iiij
cap.xvi.de deserto fo.xcviij.co.i
cap.xvij.de solitudine ibidē co. iiij
cap.xviij.de aggere fo.xcix.co.iij
cap.xix.de fouea fo.c.co.iij
cap.xx.de fossa ibidē co.iiij
cap.xxi.de cauerna fo.ci.co.ij
cap.xxij.de antro ibedem
cap.xxiij.de luto ibidē co.iij
cap.xxiiij de stercore fo.cij.co.ij

℃Tabula septimi libri

cap.i.de aquis folio.ciij
cap.ij.de abuso fo.ciiij.co.iiij

cap.iij.de mari fo.cv.columna.c.iiij
cap.iiij.de fluuio fo.cvij.co.ij
cap.v.de flumine fo.cix.co.i
cap.vi.de riuis ibidem
cap.vij.de torrente ibidē co.iiij
cop.viij de fonte fo.cx.co.iiij
cap.ix.de puteo fo.cxi.co.ij
cap.x.de lacu ibidem.co.iiij
cap.xi.de profundo fo.cxij.co.i
cap.xij.de gurgitibus ibidē co.ij.
cap.xiij.de ſtillicidijs ibidem
cap.xiiij.de canalibus ibidem
cap.xv.de fluctibus ibidē co.iij

Tabula octaui libri

Cap.i.de auro fo.cxiij.co i.
cap.ij.de obrizo fo.cxiiij.co.ij
cap.iij.de talentis ibidem
cap.iiij.de pecunia ibidē co.iij
bap.v.de theſauro ibidē co.iiij
cap.vi.de diuicijs fo.cxv.co.i
cap.vij.de argento ibidem co.iij
ca.viij.de electro fo.cxvi.co.i.
cap.ix.de ferro ibidem
cap.x.de ere folio.cxviij.co.i
cap.xi.de plumbo fo.cxix.co.ij
cap.xij.de ſtagno ibidē co.iij
cap.xiij.de armis ibidem co.iiij.
cap.xiiij.de iaculis fo.cxix.co iij
cap.xv.de ſcuto ibidem
cap.xv.de clipeo ibidem co.iiij
cap.xvij.gladio fo.cxx.co.ij.
cap.xviij.de arcu. ibidē co.iiii
cap.xix.de pharetra cxxi.co.ij
cap.xx.de ſagittis ibidem
cap.xxi.de haſta fo.cxxij.co.i
cap.xxij.de lancea ibidem
cap.xxiij.de thorace ibidem
cap.xxiiij.de ferramentis ibidem
cap.xxv.de ſecuri ibidē co.iij

Tabula noni libri

cap.i.de lignis fo.cxxiij.co.i
cap.ij.de arboribus fo.cxxiiij.co.i
cap.iij.de cedris ibidē co.iiij
cap.iiij.de palma fo.cxxv.co.i.
cap.v.de abietibus ibidem
cap.vi.de amigdalo ibidem co.iij
cap.vii.de ſalicibus ibidem i
cap.viij.de platanis fo.cxxvi.co.
cap.ix.de oliua ibidem co.ij.
cap.x.de vlmo ibidem
cap.xi.de buxo ibidem co.iij
cap.xij.de ſiccomoro ibidem
cap.xiii.de ſpina ibidē co.iiij
cap.xiiij.de ficu fo.cxxvii.co.iii
cap.xv.de vinea ibidem
cap.xvi.de radicibus fo.cxxviii.c.ii
cap.xvii.de baculo fo.cxxix.co.i
cap.xviii.de virga ibidē co.iii
cap.xix.de ramis fo.cxxx.co.i
cap.xx.de frondibus ibidē co.ii
cap.xxi.de cortice ibidem
cap.xxii.de folio ibidē co.iii
cap.xxiii.de floribus ibidem
cap.xxiiii.de pomis fo.cxxxi.c.i
cap.xxv.de malis ibidem

Tabula libri decimi

cap.i.de petra fo.cxxxi.co.iii
cap.ii.de lapide ibidem
cap.iii.de ſaphiro fo.cxxxii.co.i
cap.iiii.de iaſpide ibidē co.ii
cap.v.de topazio ibidem.
cap.vi.de chriſtallo ibidem co.iii
cēp.vii.de adamante ibidem

Tabula libri vndecimi

cap.i.de igne fo.cxxxiii.co.iiii
cap.ii.de flamma fo.cxxxv.co.i
cap.iii.de ſcintillis ibidem
cap.iiii.de fumo ibidē co.ii
capitulum.v.de carbonibus ibidē
cap.vi.de prunis fo.cxxvi.co.i
cap.vii.de cinere ibidem co.ii

Tabula libri duodecimi.

cap.i.de luce fo.cxxxvi.co.iiii
cap.ii.de lucerna fo.cxxxvii.co.ii
cap.iii.de aurora fo.cxxxviii.co.i
cap.iiii.de diluculo ibidē co.iii.
cap.v.de mane fo.cxxxix.co.i
ccap.vi. de hora tertia ſexta nona et
vndecima ibidem

cap.vii.de die ibidem
cap.viii.de vespero fo.cxli.co.iiii
cap.ix.nocte fo.cxlii.co.iii
cap.x.de tenebris fo.cxliii.co.ii
cap.xi.de caligine fo.cxliiii.co.ii
cap.xii.vmbra ibidē co.iiii
cap.xiii de mensibus fo.cxlvi.co.i
cap.xiiii.de anno ibidem co.iiii
cap.xv.de oriente ibidem
cap.xvi.de meridie fo.cxlvii.co.
cap.xvii.de estate ibidem co.ii
cap.xviii.de hyeme ibidē co.iii

Tabula decimitertii libri

cap.i.de ciuitate fo.cxlviii.co.i.
cap.ii.de muro ibidem co.iiii.
cap.iii.de maceria fo.cxlix.co.ii
cap.iiii.de antemurali ibidē co.iii
cap.v.de turre ibidē co.iii.
cap.vi.de domo ibidem
cap.vii.de tabernaculo fo.cl.co.iiii
cap.viii.de templo fo.cli.co.ii
cap.ix.de fundamento fo.clii.co.iii
cap.x.de pariete ibidē co.iii
cap.xi.de portis ibidem
cap.xii.de limine fo.cliii.co.iiii
ca.xiii.de suplimiinari fo.cliiii.c.ii
cap.xiiii.de ostio ibidem
cap.xv.de fenestris fo.clv.co.iiii
cap.xvi.de columpnis fo.clvi.co.ii
cap.xvii.de basibus ibidē.co.iii
cap.xviii.de thalamo fo.clvii.c.iii
cap.xix.de gazophilacijs ibi.c.iiii
cap.xx.de vestibulo fo.clviii.co.i
cap.xxi.de atrio ibidez co.iii
cap.xxii.de pauimento clx.co.i.

❡ Tabula decimi quarti libri

cap.i.de herbis fo.clx.co.i
ca.ii.de lilio ibidem co.iii
capitulum.iii.de mirteto fo.clxi.c.i
capitulū.iiii.de thure eodem co.ij
capitulum.v.de mirra eodē co.iii
capitulum.vi.de ysopo eodē
cap.vii.de nardo eodum
cap.viii.de vrtica fo.clxi.co.iiii
cap.ix.de tribulo fo.clxij.co.ij
cap.x.porris vel ceptis eodem
cap.xi.de calamo eodem
cap.xii.de harundine fo.clxiii.co.i
cap.xiii.de scirpo ibidem
cap.xiiii.de paliuro ibidez co.iiii
cap.xv.de lactucis ibidem
cap.xvi.de sinape fo.clxiiii.co.i
cap.xvii.de frumēto ibidem
cap.xviii.de ordeo fo.clxv.co.i
cap.xix.de messe ibidem
ca.xx.de frugibus ibidem co.iiii
cap.xxi.de spica fo.clxvi.co.ii
cap.xxii.de paleis. ibidem
cap.xxiii.de aristis ibidem co.iii
cep.xxiiii.de culmo ibidē.co.iiii
ca.xxv.de stipula folio.clxvii.co.i

❡ Tabula decimi quinti libri

cap.i.de vnitate fol.clxvii.co.ii.
cap.ii.de binario ibidem.co.iiii
cap.iii.de ternario fo.clxviii
cap.iiii.de quaternario fo.clxviii.c.ii
cap.v.de senario fo.clxviii.
cap.vi.de septenario fo.clxix.co.ij
cap.vii.de octonario fo.clxx.co.i
ca.viii.de nouenario.fol.eodē co.ij
cap.ix.de denario fo.eodē co.ea.

❡ Tabula libri decimi sexti

cap.i.de vasis fo.eo.colū.iij
cap.ij.de archa fo.clxxi.co.iiii
cap.iii.de calice fo.clxxii.co.iii
capitu.iiii.de lampade folio.clxxii
cap.v.de fialis folio eodem.
cap.vi.de ollis fo.eodem
cap.vii.de amphora fo.clxxv.co.i
cap.viii.de vtre fo.eodem co.ea.
cap.ix.de lagena fo.eodē co.ii

❡ Finis Tabule.

Ad Reuerendum in xp̄o patrem sibi imprimis obseruandū do. Johannem borderium diui victoris dignissimum abbatē fratris Nicolai de pratis suorum minimi.

Carmen extemporaneum

Hec monumenta tue pastor dignissime laudis
Garnerij prestant candida scripta patris
Mens humana quibus per queq3 creata docetur
Authorem propriu3 querere nosse sequi/
Que3 speculo hic cernens & solo enigmate: tandē
Hoc valeat vultu liberiore frui.
Jam plaudit reuerende pater tibi tempus et etas
Nostra suū et promit bibliotheca decus.
Que liquere suis nostri monimenta priores
Auspicijs pateant tam bene culta tuis.
Hec que tempus edax simul inuidiosa vetustas
Puluereo haud doluit delituisse situ
Nunc luce3 sunt nacta graui subducta veterno
Que studij alma parens nostra minerua dedit
Militat alme pater tibi spes mea vita voluntas:
hinc merito tua sunt ista dicanda tibi.

Eiusdem in sequente3 libellum familiaris prefatio.

Eatitudini creatum hominem sue dignitatis monet cōditio in authoris sui contēplationem iugiter ⁊ amorem assurgere quo facile magis ad quod natus est bonū agnoscat ⁊ emuletur. Quippe quē propria insignitū ymagine immensus ille rerum omniū plastes inter aīantia dignissimū preter varias nature dotes non frustra celum intueri iussit et erectos ad sydera tollere vultus vt in hoīs vtriusq̧ natiua origine cū diuinioris cuiusdam nature vestigium legeretur: eternorū contemplationi sese mancipatū agnosceret. Verū humane mentis acies pro nostre mortalitatis cōditiōe quoniam ad eorum speculationem hebescit plerumq̧ nec sufficit: rerū sensibilium adminiculo et ymaginem prouehitur ad ea capessenda q̄ nec humana ratione nec sensus experiētia cōprehendi possunt. Videmꝰ enim per speculum ⁊ in enigmate nūc inter mundane corruptibilitatis erumnas ⁊ aufractus: ⁊ citra gentiū doctoris testimonium inuisibilia dei ꝑ ea que facta sunt a creatura dei intellecta cōspiciunt vt terreni hominis corpus ⁊ imaginem quādiu gerimus: deū sicuti est videre aut cōtemplari nūq̄ valeamus. Huius rei nobis in argumentū cedit ꝙ benignissimus ille generis humani instaurator xp̄us deꝰ ꝓuocādis ad vitā populis ⁊ turbis gentium in parabolis mysterium regni dei reuelabat vt rationi propinquū putemus ⁊ cōmune exēpla q̄ verba plus mouere. Hec nos phebeo fulgore clarius edocēt ꝙ varia orthodoxorū patrum sacro sancta monimenta quos fidei doctores venerat ecclesia quos sibi duces ⁊ ātesignanos xp̄iana colit religio. E quorū corona diuino spū insignis magnꝰ ille Gregorius hominum mores diuinos docet effici per nature sensa deum optimū maximum īuestigare nos admonens. Cuius luculenta et varia diu gnauiterq̧ pertractans volumina vir vite sanctimonia ⁊ singulari eruditione preclarus nostre huiꝰ antiquissime studiorum parentis victorine domꝰ canonice institutiōis matris primarie spectabilis olim tertius (quem subpriorē vocitāt) pater: ꝙ solerti īdagine ⁊ accuratiore īdustria que de rerum allegorijs typisq̧ gregorius ipse passim diffuderat in vnum compegit ⁊ redegit vt illius ingenium an istius industriam melius mireris nō facile indicaueris. Dum que ille diuino afflatus spiritu traduxit iste miro quodam ornatu ⁊ decenti ordine elicuit: digessit: recensuit illustrauit: vt quisquis Gregorij succos vberiores requirat habeat ī promptu quicquid optimū ille continet. Dignus vtiq̧ labor piū gratia lectoris obtutibus nō th[...]nis dente vel naso rhinocerotis quippe quem silentio ⁊ puluere delitescere non ferentes a situ vindicauimus ex emporio nostro victorino exactorum precibus victi qui nos supra numerum in id operis impulerunt.

Vale candide lector et equi boniq̧ consulito.

¶ Incipiunt Flores morales/ex omnibus operibus diui Gregorij collecte. et primo sequitur tabula capitulorum primi libri.

¶ De deo. Capl̄m.i.
¶ De angelis. ij.
¶ De celo. iij.
¶ De firmamento. iiij.
¶ De sole. v.
¶ De luna. vi.
¶ De stellis. vij.
¶ De lucifero. viij.
¶ De pliadibus. ix.
¶ De arcturo. x.
¶ De aere. xi.
¶ De nubibus. xij.
¶ De ventis. xiij.
¶ De austro. xiiij.
¶ De aquilone. xv.
¶ De fulgure. xvi.
¶ De tonitruo. xvij.
¶ De niue. xviij.
¶ De grandine. xix.

¶ Capitulum primū. De Deo

Eus aliquando in sacra scriptura nūcupatiue; aliquando vero essentialiter dicit. Nūcupatiue em̄ dicitur:sicut scriptum est. Ecce cōstitui te deum pharaōis (exo.vij) Et sicut moyses ait. Si q̄s hoc vel illud fecerit: applica illū ad deos. videlicet ad sacerdotes. Qui rursū dicit. Dijs nō detrahes:id est sacer (ex.xxi.) dotibus. Et sicut psalmista ait. Deus stetit in synagoga deorum: in medio aūt deos diiudicat. Essentialiter autē deus dicit: sicut ad moysen dicitur. Ego sum de⁹ patris tui: deus Abraham deus Isaac ꝛ deus Jacob. vnde Paulus apostol⁹ volens nuncupatiuum dei nomen ab essentiali discernere:dē redemptore nostro locut⁹ est dicens. Quoꝝ patres sūt ꝛ ex quibus xp̄s secundū carnem qui est super omnia deus benedictus ī secula. Qui.n.nūcupatiue dicitur de⁹: inter omnia. qui vero essentialiter deus super omnia est. Quia et electus quisq; vel in exemplo iusticie prerogādo positus dici deus potest:sed inter omnia qm̄ nuncupatiue deus. xp̄s autē deus est super omnia quia naturaliter deus. (Ps̄.lxxxi.) (Exo.iiij.)

¶ Capitulū secundū De Angelis.

Ouē eē angelorū ordines testātē sacro eloq̄o didicimus āgelos videlicet: archāgelos:virtutes: potestates:pricipatus/dn̄ationes thronos cherubim atq; seraphī. Esse nāq; angelos ꝛ archangelos:pene omnes sacri eloquij pagine testātur. Cherubī vero atq; seraphin sepe vt notū est li[illegible] prophetarum loquuntur. Quattuor quoq; ordinum nomina Paulus apostol⁹ ad ephesios enumerat dicēs. Super oēm pricipatū ꝛ ptātē ꝛ virtutē ꝛ dn̄ationē. Qui rursus ad Colossenses scribens ait Siue troni/siue dn̄ationes/siue pricipatus/siue potestates. Dn̄atiōes vero principatus ac potestates: iaz ad ephesios loquens descripserat: (Ephe.i.) (Colos.i.)

sz ea quoqꝫ colossensibus dicitur⁹ p̄=
misit thronos de quibus nec dū fue
rat ephesijs locutus Dum ergo il=
lis quattuor que ad Ephe. dixit id
est pncipatibus potestatibus/vir=
tutibus/atqꝫ domiationibus coniu
gūtur throni: quinqꝫ sunt ordines
qui spāliter exprimunt. Quib⁹ duz
angeli et archangeli cherubin at=
qꝫ seraphin adiuncta sunt: procul=
dubio nouem esse angelorum or=
dines inueniuntur. Unde ꝛ ipsi an=
gelo qui primus est conditus p ꝓ=
Ezech. xxviij. phetam dicitur. Tu signaculum si=
militudinis plenus sapientia perfe
ctus decore: in delicijs paradisi dei
fuisti. Qui notandū ꝙ nō ad simili
tudinem dei fact⁹: sz signaculū simi
litudinis dicitur: vt qꝛ ī eo subtilior
est natura eo in illū ymago dei si=
milius insinuetur expressa: quo in
loco mox subditur. Oīs lapis pre=
ciosus operimentuz tuū. Sardyus
thopazius ꝛ iaspis crysolit⁹/onix/
ꝛ berillus saphirus carbūculus/ꝛ
smaragdus. Ecce nouem dixi noīa
lapidū qꝛ profecto nouē sunt ordi=
nes angelorum. Quibus nimirum
ordinib⁹ ille pm⁹ angelus idō ornat⁹
ꝛ opert⁹ extitit: qꝛ duz cūctis agmi
nibus angelorum prelat⁹ est: ex co
rū cōparatione clarior fuit Sciēdū
aūt ꝙ angelorū vocabulū nomen ē
officij non nature. Greca etenim lin
gua angeli nuncij: archangeli vero
summi nuncij vocantur. Nā sancti
illi celestis patrie spūs semp quidē
sunt spiritus: sed semp vocari ange
li nequaꝗ possunt. Quia tunc solū
Ps. ciij sunt angeli/cū per eos aliqua nunci
antur Unde etiam per psalmistā di
citur. Qui facit angelos suos spūs
Ac si patenter dicat Qui eos quos
semp habet spiritus: etiā cum volu
erit angelos facit. Hij aūt qui mini
ma nūciant/angeli: qui vero summa
annunciāt archāgeli vocātur. Hinc
est enim ꝙ ad mariam virginē non
quilibet angel⁹: sed gabriel archan
gel⁹ mittitur Ad hoc quippe mini=
sterium summum angelū venire di
gnum fuerat: q̄ summum oīm nun
ciabat. Qui idcirco ēt priuatis noī
b⁹ cēsent: vt signet per vocabula ēt
ī operatione q̄d valeāt. Neqꝫ enim
in illa sancta ciuitate qua de visio=
ne oīpotentis dei plena scientia p=
ficit: idcirco ꝓpria nomina sortiun=
tur: ne eorū persone sine noīb⁹ sci=
ri non possūt: sz cū ad nos aliquid
ministraturi veniūt: apud nos etiaz
nomen a ministerijs trahūt. ¶ Mi
chael nāqꝫ quis vt de⁹. Gabriel au
tē fortitudo dei. Raphael vero di=
cit medicina dei. Et q̄tiēs mire vir
tutis aliquid agitur Michael mit=
ti phibetur: vt ex ipo actu ꝛ nomie
detur intelligi: qꝛ nullus potest fa=
cere qd̄ facere preualet deus. Unde
ꝛ ille ātiquus hostis qui esse deo p
superbiam similis concupiuit dicēs
In celū cōscendam super astra celi
exaltabo soliū meū: sedebo ī mōte
testamenti: in lateribus aquilonis
ascendam super altitudinem nubi=
um: similis ero altissimo. dum in fi
ne mūdi in sua virtute relinquitur
extremo supplicio perimēdus cum
michaele archāgelo priaturus es=
se perhibetur: sicut p iohānem. Fa
ctum est prelium cū Michaele ar=
chāgelo: vt qui se ad dei siītudinē Apoca xij.
superbus extulerat: per michaelez
peremptus discat: qꝛ ad dei simili
tudinē per superbiam nullus exur
gat. ¶ Ad mariam quoqꝫ gabriel
mittitur qui dei fortitudo nomina
tur. Illum quippe nunciare venie=
bat: qui ad debellandas aerias po=
testates humilis apparere dignat⁹
est. De quo per psalmistam dicitur Psal. xij
Tollite portas principes vestras ꝛ
eleuamini porte eternales ꝛ intro=
ibit rex glorie. Quis ē iste rex glo=
rie? Dn̄s fortis ꝛ potens dn̄s potēs
in prelio. Et rursum. Dn̄s virtutū
ipe est rex glorie. Per dei ergo for
titudinē nūciandus erat: qui virtu=

tum dominus ⁊ potēs in ꝑrelio: ad
debellandas poteſtates aerias ve=
niebat. ❡ Raphael quoqꝫ interpre
tatur vt diximus medicina dei: qui
vez dū thobie oculos q̄ſi per officiū
creationis tetigit cecitatis eius te=
nebras terſit. Qui ergo ad curan=
dū mittitur dignum videlicet fuit
vt dei medicina vocaretur. Hij er=
go qui minima nunciant angeli: q̄
vero ſumma annunciant: archange
li vocantur. ❡ Uirtutes vero vocā
tur illi nimirum ſpiritus: per quos
ſigna ⁊ miracula frequentius fiūt.
❡ Poteſtates etiam vocantur hij
qui hoc ceteris potētius ī ſuo ordi
ne perceperunt: vt eorum ditioni
virtutes aduerſe ſubiecte ſint quo
rū poteſtate refrenant̄/ ne corda ho
minū tātum temptare preualeant
quantum volunt. ❡ Principatus
etiā vocātur qui ipſis quoqꝫ bonis
angelorum ſpiritibus preſunt qui
ſubiectis alijs: dum queqꝫ ſunt agē
da diſponūt/ eis ad explenda diui=
na miniſteria principantur ❡ Do=
minationes aūt vocātur qui etiam
poteſtates principatuum diſſimili=
tudine alta tranſcendunt. Nam pri
cipari eſt inter reliquos priorē exi=
ſtere: dn̄ari vero eſt etiaꝫ ſubiectos
quoſqꝫ poſſidere. Ea ergo angeloꝝ
agmina q̄ mira potētia preminent
pro eo ꝙ eis cetera ad obediendū
ſubiecta ſunt: dn̄ationes vocantur
❡ Throni quoqꝫ illa agmina ſunt
vocata: quibus ad exercendum iu=
dicium: ſemper deꝰ omnipotēs pre
ſidet: quia enim thronos latino elo
quio ſedes dicimus/ throni dei dicti
ſunt hij qui tāta diuinitatis gratia
replentur vt in eis dominꝰ ſedeat
⁊ per eos ſua iudicia diſcernat: vn=
ps.ix. de ⁊ per pſalmiſtam dicitur. Sedes
ſuper thronum qui iudicas equita=
tem. ❡ Cherubin quoqꝫ plenitu=
do ſcientie dicitur. Et ſublimiora il
la agmina: idcirco cherubin voca=
ta ſunt: qꝛ tanto perfectiori ſcientia

plena ſūt quāto claritatē dei viciniꝰ
ꝯtēplātur: vt ſcd̄m creature modū
eo plene oīa ſciant: quo viſione con
ditoris ſui per meritum dignitatis
appropinquant. ❡ Seraphin etiā
vocantur illa ſanctorum ſpirituum
agmina que ex ſingulari propinqui
tate conditoris ſui incomparabili
ardent amore. Seraphin namqꝫ ar
dētes vel incendentes vocantur: q̄
qꝛ ita deo coniuncta ſunt: vt inter
hec ēt dn̄i nulli alij ſpiritꝰ interſint
tanto magis ardent quanto hec vi
cinius vident. Quorum profecto
flāma amor eſt: qꝛ quo ſubtiliꝰ cla
ritatem diuinitatis eius aſpiciunt:
eo validius ī eius amore flāmeſcūt
qꝛ autē ſuperna illa ciuitas ex an=
gelis ⁊ hominibus cōſtat: quā tātū
credimus humanū genus aſcende
re quantos illic cōtigit electos an=
gelos remāſiſſe. ſicut ſcriptum eſt.
Statuit terminos gentium ſecūdū
numerū angelorū dei: qꝛ inqꝫ tāta
illuc aſcenſura creditur multitudo
hominum quāta multitudo remā
ſit angelorū:upereſt vt ipſi quoqꝫ
homines qui ad celeſtem patriam
redeunt ex eis agminibus aliquid
illuc reuertētes imitētur. Diſtin=
cte nāqꝫ conuerſationes hominum
ſingulorū agminum ordinibus cō
gruūt ⁊ ī eorum ſortem per cōuer=
ſationis ſimilitudinem deputātur.
Nam ſunt pleriqꝫ qui parua capiūt
ſꝫ tamen hec eadem parua pie an=
nunciare fratribꝰ non deſiſtunt. Iſti
itaqꝫ in angelorum numerum cur=
runt. ❡ Et ſunt nōnulli qui diuine
largitatis munere refecti ſecreto=
rum celeſtiū ſumma et capere ꝑua
lent ⁊ nūciare. Quo ergo iſti niſi in
ter archangelorum numerum de=
putātur. ❡ Et ſunt alij qui mira fa
ciūt ſigna valēter operāt̄ Quo igit̄
iſti niſi ad ſupernarum virtutū ſor
tem ⁊ numerū currunt. ❡ Et ſunt
nōnulli qui etiam de obſeſſis corpo
ribus malignos ſpiritꝰ fugāt eoſqꝫ

virtute orationis:⁊ vi accepte pote
statis eijciunt. Quõ itaq; isti meri
tum suum:nisi inter ptãtũ celestiuz
numerũ sortiuntur. Et sunt nonnul
li/qui acceptis virtutibus: ⁊ electo
rum hmõi merita trãscẽdunt: cũq;
et bonis meliores sunt electis quo
q; fratribus principantur. Qũo er
go isti sortẽ suã.nisi inter principa
tũ numerũ acceperunt. Et sunt nõ
nulli qui sic in semetipsis cunctis vi
cijs omnibus desiderijs dominant
vt ipso iure mundicie dij inter ho=
mines vocent. vnde ⁊ ad Moysen
dicitur. Ecce constitui te deum pha
ex.vij raonis. Quõ ergo isti nisi inter nu=
meros dñationum creauerunt. Et
sunt nonnulli q̃ dũ sibimetipsis vigi
lãti cã dãnantur. dum se sollicita in
tentione discutiũt:diuino timori sẽ=
per inherentes. hec ĩ munere virtu=
tis accipiũt:vt iudicare et alios pos
sint. Quorum profecto mentibus:
duz diuina ꝯtemplatio semper pre
sto est in hijs velut in throno suo do
minus presidẽs. aliorum facta exa=
minat. ⁊ cuncta mirabiliter de sua
sede dispensat. Quod ergo isti nisi
throni sui cõditoris sunt: vt quid ni
si ad supnarum sediuz numeros a=
scribuntur. Per quos dum sctã ec
clesia regitur/ plerunq; de quibus=
dam suis infirmis actibus ẽt electi
iudicantur. Et sunt nonnulli qui tã
ta dei ac proximi dilectione pleni si
cut cherubin iure nominẽt. Q̃r.n.
vt prefati sumus cherubin plenitu=
do scientie dicitur ⁊ Paulo dicente
ro xiij Didicimus q2 plẽitudo legis ẽ ca=
ritas:oẽs qui di ⁊ ꝓximi caritate
ceteris amplius pleni sunt merito
rum suorum sortẽ inter cherubĩ nu
meros ꝑceperunt. ¶ Et sunt non=
nulli qui superne cõtẽplationis fa=
cibus accensi. in solo conditoris sui
desiderio anhelãt. nil iã in hoc mũ=
do cupiunt. solo eternitatis amore
pascuntur Terrena queq; abijciunt
cuncta tẽporalia mente transcẽdũt

Amant ⁊ ardẽt. atq; in ipso suo ar=
dore requiescunt. Amando ardent
loquendo ⁊ alios accẽdũt: et quos
verbo tanguut:ardere protinus in
dei amore faciũt. Quid ergo istos
nisi seraphĩ dixerim quoꝝ cor ĩ igne
cõuersum lucet ⁊ vrit: quia ⁊ mẽtiũ
oculos ad superna illuminant ⁊ cõ
pungẽdo in fletibus:vitioꝝ rubigi
nem purgãt. Qui ergo ita ad amo
rẽ conditoris sui inflammati sunt:ñ
nisi inter seraphin numerum: sortẽ
sue vocationis acceperunt.

¶ Sciendum preterea est: q̃ in
scriptura sacra angelorum voca=
bulo: aliquando ipse dominus
Jesus christ⁹ designatur: aliquã
do precursor ipsius Johannis:
aliquando predicatores sancti:
aliquando sancte ecclesie prela=
ti: aliquando ecclesie sacerdo=
tes.

PEr angelum quippe ĩ
telligitur christ⁹ sicut
in libro beati Job cum
de afflictione generis
hũani loqueretur Heliu:intulit di=
cẽs. Si fuerit ꝓ eo angelus loquẽs Job
vnũ de similibus:vt annũciet hoĩs xxxiij
eq̃tatẽ miserebitur ei⁹. Quis enim
est iste angelus: nisi ille qui per ꝓ=
phetam dicitur /magni cõsilij ange
lus? Quid nisi greca lingua euan
gelizare dicitur denunciare? semet
ipsum annuncians dñs angelus vo
catur. Et bene ait. Si fuerit pro eo
angel⁹ loquens: quia sicut ait apo=
stolus. Et ĩterpellat pro nobis: sed
quid pro nobis loquat: audiamus
vnũ de similibus. Mos medicine
est: vt aliquãdo similia similibus:
aliquando cõtraria cõtrarijs curet.
Nã sepe calida calidis: frigida frigi
dis: sepe aũt calida frigidis: frigida
calidis: curare ꝯsueuit. Veniens er
go ad nos de sup medic⁹ nr̃:tãtisq;
nos inueniens languoribus pressos

quidã nobis simile: et quidã cõtrarium apposuit. Ad hoies quippe homo venit: sed ad peccatores iust⁹. Concordauit nobis, necessitate nature: sꝫ discordauit a nobis vigore iusticie. Viciosus enim homo corrigi nõ poterat: nisi per deũ: videri aũt debuit q̃ corrigebat: vt prebẽdo imitationis formã a natiuitate malicie: mutaret vitã: sed videri ab hoie nõ poterat de⁹. Homo ergo factus est: vt videri potuisset. Iust⁹ igitur atqꝫ inuisibilis dñs apparuit similis nobis homo visibilis: vt dũ videreť ex sĩti: crearet ex iusto: ⁊ dũ veritate generis cõcordaret cõditioni: virtute artis obuiaret egritudini. Quia ergo in carne veniens dominus non culpã nostram ex vicio: nõ penã ex necessitate suscepit: nulla enim labe peccati pollutus: reatus nostri teneri conditione nõ potuit: atqꝫ ideo mortem nostraꝫ omni necessitate calcata: cũ voluit spõte suscepit: recte dicitur: ꝙ pro tentato hoie: iste angelus vnũ de similibus loquitur: quia nec ita natus: vt reliqui: nec ita mortuus: nec ita suscitatus. Non enĩ est operãte coitu: sed superueniẽte spiritu cõcept⁹. Natio aũt materna viscera et fecũda exhibuit: ẽt incorrupta seruauit. Rursum nos oẽs cum nolum⁹ morimur: q: ad soluendũ debitum culpe nostre cõditiõe coartamur. Ille aũt quia nulli admixt⁹ ẽ culpe: nulli ex necessitate subcubuit pene: sꝫ q: culpam nostram dñando subdidit: penam nostrã miserando suscepit: sicut ipse ait. Potestatem habeo ponendi aĩam meã: et potestatẽ habeo iterũ sumendi eam. Qui etiã premisit: nemo tollet eã a me: sed ego pono eã a me ĩpo. Rursum nõ vt reliqui suscitat⁹ est: qui nostra resurrectio ĩ seculi fine dilata est: illius vero die tertio celebratura. Et nos quidem per illum resurgem⁹. Nam ipse ꝑ se: neqꝫ enĩ q̃ deus erat sicut nos ab alio: vt resuscitari potuisset ĩdigebat. In eo ergo ei⁹ resurrectio distat a nostra: non per nosmetipsos resurgimus: sicut ĩpe. Pro eo enim ꝙ simpliciter hoies sum⁹: superiori adiutorio: vt resurgere valeamus indigem⁹. Ille autẽ eiusdẽ resuscitatiõis vim cũ patre ⁊ sancto spiritu deus exhibuit: quãtũ sol⁹ in humanitate suscepit. Quia igiť dñs vere natus: vere mortuus vere resuscitatus: in oñibus enim distat a nobis magnitudine potentie: sed sola cõcordat nobis veritate nature: vnde dicitur: q: ꝓ nobis iste angelus: vnum de similibus loquiť. Cum enim in cunctis operationibus suis in mensa nos virtute trãscẽdat invna: tñ a nobis .i. in forme veritate non discrepet per hoc pro nobis patri loquitur: per ꝙ semetipsum nobis similẽ ostendit. Loqꝫ quippe eius vel interpellare est: seipsum pro hominibus hominẽ demonstrare.

Er angelum quoqꝫ spiritualr Iohannes precursor et baptista dñi designať sicut ipse dominus in euãgelio de ĩpo Ioanne turbis loquens testatur dicens. Quid existis videre in deserto? Prophetam? Etiam dico vobis plusꝙ prophetã. Hic est eñ de quo scriptum est. Ecce ego mitto angelum meũ ante faciem tuam qui preparabit viam tuam ante te. Quod eniꝫ grece angelus: hic latine nuncius dicitur. Recte ergo qui nũciare supernum iudicẽ venerat: angel⁹ vocatur: vt dignitatẽ seruet in nomine: ꝙ explet in operatione.

Rursum angelorum nomine: sancti predicatores exprimunť: sicut in libro beati Job cum dñs

Marginal notes: ioh. x. — Luce. vij. — Ibidem.

de antiqui hostis dannatione lo-
iob.xli. queretur addidit dicens. Cum
sublatus fuerit: timebunt angeli:
et territi purgabũtur. Quid enim
hic per angelos: nisi in extremo
tempore superne patrie nuncios
accipere debemus? Qui cum sub
latus fuerit diabolus timebunt:
quia adueniente districto iudi-
ce: tanto hinc pondere terroris
excutitur: vt sanctorum et pre-
dicatorum fortitudo turbetur.
Cum enim sublatus fuerit: time
bunt angeli: quia cum iudicij tur-
bine rapitur: hij qui in corpori-
bus reperiri potuerint: immenso
terrore concussi etiam superne pa
trie nuncij contremescunt: quãuis
etiam iam fortes atq; perfecti: ad
huc tamen quia in carne sunt posi
ti: in tanti terroris turbine: nõ pos
sunt nulla formidine concuti. Sed
cũ leuiachan iste rapitur: cunctis in
eius interitu elementa quatiun-
tur predicatores sanctos: quos vt
diximus: adhuc in suis corpori-
bus illud tempus inuenerit: spes
de regni propinquitate letificat:
et carnis infirmitas de ire ostensi-
one perturbat. Erit ergo in eis
aliquomodo tremor letus: et ti-
mor securus: quia ꝛ celesti regno
remunerari se certi sunt: et per
tanti turbinis metum: pro carnis
infirmitate contremiscunt. Quo
modo ergo tũc iniquorum consci
entia concutitur: quando etiam iu
storum vita turbatur. Hij qui ode
runt aduentum iudicis: quid faci-
unt: si terrorem tanti iudicij: etiam
qui diligunt expauescunt. Sed
quia in sanctis predicatoribus hic
pauore excoquitur: si qua in eis
esse potuit rubigo viciorũ postq̃
dicitur. Cum sublatus fuerit time
bunt angeli: apte mox subdidit.
Et territi pregabuntur. Hinc ite-
rum Paulus ait. Magnum est pie
tatis sacramentum: qđ manifesta-
tum est in carne iustificatum est in
spiritu. apparuit angelis: predi-
catum est gentibus: creditum est
in hoc mundo assumptũ est in glo-
ria. Qui enim dispẽsationis miste-
riũ postq̃ apparuisse angelis dixit
p̃dicatũ esse gentibus subdidit pro
fecto angelorum nomine predica-
tores sanctos. i. veritatis nũcios de
signauit. ¶ Iterũ q̃q; angłoꝝ noĩe
ecclesiarũ p̃lati designantur. Uñ in
Apocalipsi sua Johannis septẽ ec-
clesijs scribẽs. angelis ecclesiarum
loquitur: id est prelatis populorũ.
Hinc ꝓpheta ait. Et angeli pacis Ezech.
amare flebunt. xxxiij.

OMnes quoq; q̃ sacerdotij no
mine censentur: angeli vocã-
tur ꝓpheta Malachia testante qui mal.ij.
ait. Labia sacerdotis custodiẽt sci
entiam: et legem exquirent ex ore
eius q: angelus domini exercituũ
est. Sed et vnusquisq; si inquan-
tum sufficit: inquãtum gratiam su
perne aspirationis accepit a praui-
tate ꝓximũ reuocat. si exhortari ad
bene operandum curat: si eternum
regnum vł supplicium erranti de-
nunciat: cum verba sancte annũcia-
tionis impendit profecto angelus
extitit.

¶ Cap. tertiũ. De Celo.

¶ In scriptura sacra celorũ
nomine: qñq; singulariter
ponitur: aliquando ordo su
pernarũ potestatum designa
tur: aliquãdo sancta ecclesia:
aliquando anima cuius libet
recti: aliquando celeste iudi-
cium: aliquãdo diuinum elo-
quium. Aliquando sublimis
vita sanctorum: aliquando iu
daici populi sacerdotium vel
phariseos vel legis doctores

aliquando celestis vita. Quã do aũt plurali numero poni tur: aliquando intelliguntur angelici specie: aliquando spi ritualiter sancti apostoli: ali quãdo quilibet predicatores iusti: aliquando perfecti quili bet homines.

Eli qp pe no mine subli mitas super narũ pote statũ i telligi tur sic ad beatum Job sub increpatione elin loquitur dicens. Suspice celũ et intuere: contemplare ethera: qꝛ altior te sit. Que verba q̃uis bea to Job scienti maiora nequaquã dici debuerunt vera tamen sunt que dicuntur. In celo eñ vel ethe re: supernas possumus potestates accipere: diuinis semper obtutibꝰ inherentes. Hoc ergo dicens consi derare nos amonet: vt cum angeli cos specie longe adhuc a nobis di stare cõspicimus: ipsi creatori atqꝫ dominatori spirtuũ quanto dista mus infertus: agnoscamus. Ipsi siquidem angelici spũs creatoris nostri potentiam plene contempla ri non possunt: de quibus tamẽ cer tum est: quia nobis eo ipso altio res sunt quo lapsi ĩ infimis nõ sunt vt videlicet colligamꝰ quanto deo inferiores existimus: qui etiã crea turis sublimibus: sed lõge illo in ferioribus subiacemus: dicit ergo Suspice celum ꝛ intuere/ contem plare ethera: qꝛ altior te sit. Ac si diceret. Uide quãtum ad diuina celsitudine separaris a cuius poten tia etiam ille potestates humili tare contremiscunt / que te im mensa sublimitate transcendunt. Et quanto ipso summo inferior es qui inferiorem te etiam inferiorubꝰ deprehendis?

Job xxxv.

Rursum celi nomine ecclesia designatur sicut in apocali psi de diabolo sub draconis specie per iohannem dicitur. Et cauda eius trahebat tertiam partem stel larum celi ꝛ misit eas in terram. Celum quippe est ecclesia que in hac nocte vite presentis dum in se innumeras sanctorum virtutes cõ tinet radiantibus desuper sideri bus fulget. Sed draconis cauda in terram stellas deiicit: quia illa sa thane extremitas per audaciam assumpti hominis erecta quosdam quos velut electos dei in ecclesia inuenit obtinendo reprobos osten dit. Stellas itaqꝫ de celo in terrã cadere: est relicta nonnullos spe/ celestium illo duce ad ambitũ glo rie secularis inhiare. Hinc iterum per eundem iohannem dicitur. Fa ctum est silẽtium in celo quasi di midia hora. Celum quippe eccle sia electorum vocatur que dum ad eterna sublimia per subleuationẽ contemplationis intendit: surgen tes ab infimis cogitationum tu multus premit: atqꝫ intra se deo quoddam silentium facit. Quod quidem silentium contemplati onis quia in hac vita non potest esse perfectum factum dimidia ho ra dicitur. Uolenti quippe animo dum cogitationũ tumultuosi stre pitus se ingerunt: etiam iam subli mibus intendentem rursum ad re spicienda terrena cordis oculum violenter inflectantur. Corpus enim sicut scriptum est qd corrum pitur aggrauat. a. ꝛ de. t. in ha. f. m. cogitantẽ. Bene ergo hic silẽ

Apo. xij.

tium non integra sed dimidia hora describitur: qꝛ hic contemplatio nequaq̄ perficitur: q̄uis ardenter incoetur.

Iterū celi noīe anima iusti accipitur sicut scriptum est. Ce- Esaye lxvi lum michi sedes est. Alibi quippe scriptum est. Anima iusti sedes est sapiētie. Testante ante paulo. scimus christum dei virtutem et dei sapientiam. Quia ergo sapientia est deus si dei sedes est celum ⁊ anima iusti sedes est sapientie: celum vtiq̄ȝ est anima iusti.

Celi quoq̄ȝ noīe celeste iudiciū intelligitꝰ sicut ī libro beati Job domino ipsum interrogante Job xxxviij scriptum est. Nunquid nosti ordinem celi et pones rationem eiꝰ in terra. Ordinem quippe celi nosse est supernarum dispositionū occultas predestinationes videre. Rationem eius in terra ponere est: ante humana corda talium secretorum causas aperire. rationem videlicet celi ī terra ponere est supernorum iudiciorum misteria vel considerādo discutere vl' loquendo manifestare. Quod vtiq̄ȝ facere in hac vita possumus nullus potest. vt enī apertiꝰ ad maiora veniamus quis intelligat que esse ratio secretorū potest q̄ sepe vir rectus a iudicio non solum non iudicatus: sed ⁊ impunitus redeat ⁊ iniquus eius aduersarius non solum non punitus sed et victor abscedat. ¶ Quis intelligat cur viuit aliꝰ insidiās moribus proximorum ⁊ moritur alius qui profuturus esset vite multorū. Alius culmē ad sequitur qui non nisi ledere studet alterius tātūmodo lesos defendere concupiscit: et tamen ipse oppressus iacet. Alius vacare appetit ⁊ innumeris negocijs implicatur. Alius negocijs implicari desiderat et coactus vocat. Alius male inchoans vsq̄ȝ ad vite sue terminū ad peiora protrahitur. Alius bene incipiens per lōgitudinem temporum: proficit ad augmenta meritorum. ¶ Alius celsitudinem bene viuendi appetere ⁊ volet ⁊ valet. Alius nec volet: nec valet. Alius volet ⁊ non valet Alius valet ⁊ non volet. Quis ergo ista iudiciorum celestium secreta discutiat. Quis intelligat discretam lancē equitatis occulte. Ad cognoscendos quippe iudiciorum secretorum sinus nullus ascendit. Dicatur ergo bonum vt se nescire cognoscat / nescientem vero se cognoscat: vt timeat. Timeat vt humilietur: humilietur ne presumat in se: non presumat in se: vt conditoris sui auxilium requirat ⁊ qui in se fidens mortuus est: auctoris sui adiutoriū appetens viuat. Audiat ita q̄ȝ vir rectus iam quidam se sciēs: sed adhuc que supra se sunt nesciens. Nūquid nosti ordinem celi ⁊ pones rationem eius in terra: id est nunquid occultos ordines iudiciorum celestium comprehendis aut aperire humanis auribus sufficis. Beatus igitur Job de iudiciorū incomprehensibilium inuestigatione requiritur: ac si aperte ei diceretur. Cūcta que pateris tanto tollerare patientius debes: quanto secretorum celestium ignarus: cur hoc pateris nescis.

Rursum celi nomine diuinum eloquium designatur sicut ī psalmo scriptum est. Extendens celum sicut pellē qui tegis aquis superiora eius. Quid enim celi nomine veri sacra scriptura signatur Ps̄. x de qua nobis ⁊ sol sapientie ⁊ luna scientie ⁊ ex antiquis patribus stelle exemplorum lucēt. Quod sicut pellis extenditur: qꝛ per scriptores

suos carnis lingua formatu in ante
oculos nostros per verba doctorũ
displicatur. Qui vero aquarũ noĩe
nisi sanctissimi angelorũ signantur
Dañ.3 chori. De quibus scriptum est. Et
aque que super celos sunt laudent
nomẽ domini. Huius ergo celi do
minus superiora in aquis tegit. q̃r
alta sacri eloquij: id est ea que de
natura diuinitatis vel de eternis
gaudijs narrat nobis adhuc nesciẽ
tibus solis angelis in secreto sunt
cognita. Celũ ꝙ hic ꝛ corã nobis
extenditur: et tamen in aquis eius
superiora cõteguntur: quia ꝛ que-
dam sacri eloquij iam nobis ꝑ ap-
tionem spũs patẽt: ꝛ quidam que
solis angelis possunt esse manife-
sta nobis adhuc seruantur occulta.
Hinc est ꝙ beatum Job dominus
interrogat dicens. Et gelu de celo
Job. quis genuit. Quid enim gelu nisi
xxxviij. torpor perfidie exprimitur. Celũ
vero sacrum eloquium intelligit
ꝙ nobis diem intelligentie aperi-
ens sole nos iustitie illustrat ꝙ dũ
nos vite presentis nox cõtinet stel-
lis nobis mandatorum fulget.

Celi quoq; nomine subli
mis sanctorum vita in-
telligitur: sicut scriptum
exo.xix. est. Ascende celum ꝛ lo
quar. Non enim insensibili sed ra-
tionabili creature loquebatur. De
Job. hoc iterum in Job interrogãte do
xxxviij. mino scriptum est. Et gelu de celo
quis genuit. Quid enim in gelu
nisi frigida ꝛ perfidie torpore con-
stricta accipimus corda iudeorum
Quid vero hic aliud celũ nisi sub-
limis debet intelligi vita sanctorũ
Celum fuit abraham: celum ysaac
celum iacob. Sed quia persecuto-
res domini pontifices iudeorum
perfidie torpore frigidi de illorum
patrum progenie ꝓcesserunt quasi
de celo gelu exijt: quia de sublimi
prole sanctorum processit frigida
plebs infidelium. Cum enim de
Abraham natus est caiphas: quid
aliud nisi gelu de celo processit.
Quod tamen gelu idcirco domi-
nus genuisse se dicit: quia iudeos
quos naturaliter ipse bonos con-
didit iusto iudicio per eorum mali
tiam frigidos a se exire permisit.
Dominus enim auctor nature: nõ
culpe. Genuit ergo creando natu-
raliter quos iniquos permisit viue
re tolerando patienter.

Iterũ celi noĩe iudaici ppl̃i
sacerdotes: vel pharisei seu le
gis doctores exprimuntur sicut in
libro beati Job scriptũ est. Ignis
dei descendit de celo ꝛ tactas oues Job.i
puerosq; cõsumpsit. Omnes q̃ppe
qui predicationis officium in syna
goga tenuerunt: celum recte ap-
pellati sunt: quia nimirum sapere
celestia credebantur. vnde ꝛ moy-
ses cum sacerdotes ac populũ ad
verba sue admonitionis execraret
ait. Ascende celum et loquar et
audiat terra verba oris mei per ce
lum videlꝫ significãs prepositorũ
ordinem per terram vero subditã
plebẽ. Hoc igitur loco celum sacer
dotes vel phariseos vel legis do-
ctores non inconuenienter accipi-
mus: quia ante oculos hominum
dum celestibus officijs inseruirent
quasi desuper lucere videbantur.
Sed quia ipsi sũmopere in redem
ptoris nostri aduersitate commoti
sunt quasi ignis de celo cecidit dũ
ad decipiendum imperitum popu
lum ab hijs ẽt qui vera docere pu-
tabantur flamma inuidie exarsit.
Qui autem in ouibus atq; in pue-
ris nisi innocentes quosq;: sed ta-
men adhuc infirmos accipimus.
Qui dum aduersitatem phariseo-
rum ac principum tolerare timue-
runt infidelitatis concrematione
consumpti sunt: dicat ergo. Ignis

dei. d. d. c. ⁊ t. o. p. consũpsit. i. a ꝑꝑo
sitorum cordibus flamma inuidie
corruit: quicquid boni in plebibus
oriebatur intendit.

CEli nomine celestis vita
designatur sicut in libro
iob. xx beati Job de ypocrita
dicitur. Si ascenderit vs
qȝ ad celum superbia eius: ⁊ apud
eius nubes tetigerit: quasi sterqui
Apoc. vi. linium in fine perdetur. Superbia
ypocrite vsqȝ ad celum ascendere
dicitur: quando eius elatio celestez
agere vitam videtur. Cui⁹ etiã ca
put quasi nubes tangit. quando pri
cipalis pars videlicet ĩtellectus ei⁹
sanctorum precedentium coequari
meritis creditur. Sed quasi ster=
quilinium in fine perdetur: quia in
morte dum ad tormenta ducit̃ ster
coribus viciorum plen⁹ a malignis
spiritibus conculcatur. Gaudia et=
enim vite presentis que in iusti esti
mant magna bona iusti stercora de
putant. Unde scriptum est. De ster
core boum lapidabitur piger. Js
enim qui sequi dñm noluerit: ab a=
more eterne vite pigrescit: et quo=
tiens rerum temporalium dam=
no percutitur: ex his nimirum affli
gitur: q̃ iusti viri velut stercora cõ
temnunt. Qui ergo ex terrenorum
percussione accurritur: quid aliu d
q̃ de boũ stercore lapidat̃: Et recte
ypocrita sterquilinio simul esse di
citur: quia dum temporalem glo=
riam appetit: modo per cogitatio
nem apud semetipsum timet: mo=
do eandem gloriam alijs inuidet:
et etiam alios veraciter habentes
irridet. Quot ergo vicijs plenus ẽ
quasi tot stercoribus in conspectu
eterni iudicis illius pect⁹ feret. Di=
cat̃ ḡ. Si ascenderit vsqȝ ad celũ su
ꝑbia ei⁹ ⁊ caput ei⁹ nubes tetigerit
quasi sterquilinium in fine perde=
tur. Quia et si celestem vitam age
re se simulat: ⁊ si intellectum suum
esse similem veris predicatoribus
ostentat: quasi sterquilinium tamẽ
in fine perdetur: quia mens illius
pro viciorum fetore damnabitur.

CElorum autem nomi=
ne angeli spẽ designan
tur. sicut ad beatũ Job Job.
ab Eliu per irrisionem xxxvij.
dicitur. Tu forsitan cũ eo fabrica=
tus es celos: qui solidissimi quasi e
re fusi sunt. Quid enim per celos
nisi hij qui in celestibus sunt condi=
ti angelici spirit⁹ designantur. De
quibus bene dicitur. Qui solidissi=
mi quasi ere fusi sunt. Natura nã=
qȝ eris est: rubigine difficile consu=
mi. Et virtutes angelice: que in di
uino amore fixe persiterent: lap=
sis superbientibus angelis: hoc in
munere retributionis acceperunt:
vt nulla iam rubigine subripientis
culpe mordeant̃: vt in contempla=
tione conditoris sine felicitatis fine
permaneant: et in hoc q̃ sunt condi
te eterna stabilitate subsistant.

CElorũ qȝ noĩe scti spe
cialiter apostoli designã ps. xviij
tur: sicut ĩ Psalmo scri
ptum est. Celi enarrant
gloriam dei et opera manuũ eius
annunciat firmamentum. ¶ Unde
iterum in Job scriptum est. Spũs
eius ornauit celos. Tũc nanqȝ apo
stolos spũs eius ornauit: cum reple
uit. Quod luca referente didicim⁹
qui ait. Factus est repente de celo
sonus tanq̃ aduenientis spiritus ve
hementis et repleuit totam domũ
vbi erãt sedentes: ⁊ apparuerunt il
lis dispertite lingue tanq̃ ignis se=
ditqȝ supra singulos eorum et re=
pleti sunt omnes spiritu sancto: et

ceperunt loqui varijs linguis pro=
ut spiritus sanctus dabat eloqui il
lis. Ex eo ergo acceperunt orna=
menta virtutis: quos in mensa an=
te possederat feditas timoris. Sci=
mus enim q̄ ille apostolorum. i. ce
lorum primus ante acceptam hu=
ius spūs gratiam quotiens duz mo
ri timuit: vitam negauit. Qui non
penis. non afflictionibus. non terri
bili potestate cuiusq̄/sed vnius mā
cipij sola est/ iterrogatiōe prostra=
tus. Et quidem mancipium ne se=
xus firmior terribilem demonstra=
ret: ancilla est inquirere tentatus.
Et rursus vtralis sexus infirmitas:
et officij sui deiectione vilesceret: nō
ab ācilla tm̄ sz ab ācilla hostiaria ē
reqsit⁹ Ecce q̄ vilis est ad tētādū p
sona requisita. vt aperte prodere=
tur. q̄ta eum timorem infirmitas
possidet: qui nec ante vocem ho=
stiarie ancille subsisteret. Sed iam
hic paulo ante timidus qualis post
aduentum spūs extiterit: q̄ta do=
minum auctoritate contra sacerdo
tes ac principes predicauerit. luca
testante didicimus. Ille nāqz pau=
lo ante timidus: iam linguis lo=
quitur. coruscat miraculis. infide=
litatem sacerdotum ac principum
libera voce increpat ad predican=
dum Jesum: exemplū auctorita=
tem ceteris prestat. Ne in nomi=
ne Jesu loqui debeat verberibus
prohibetur. nec tamen compeci=
tur. Sancti enim spiritus virtu=
te solidatus huius mundi altitu=
dines. libertatis calce deprime=
bat vt in immo esset cernere quic=
quid contra creatoris gratiam al=
tum timeret. Hec sunt ornamen=
ta celorum. hec sunt dona spirit⁹
que diuersis manifestari virtutibus
solent. De hijs etiam celis in psal
mo dictum est. Uerbo domini ce=
li firmati sunt. De his quoqz orna
mentis spirit⁹ subditur. Et spiritu
oris eius. omnis virtus eorum. Be
ne itaqz dicitur. Spūs eius orna=
uit celos. quia predicatores sancti/
nisi promissa parācliti dona perci=
perēt. nullo fortitudinis decore cla
ruissent.

Elorū
nomi=
ne: qui
libet
sancti
docto=
res de
signan
tur. si=
cut in
Psal=
mo scribitur. Domine inclina ce= Psa
los tuos: et descende. Quid eniz cxliij
in celis nisi sanctos predicatores ac
cipimus. Cum autem inclinantur
celi: dominus descendit: quia eum
se in predicatione sua sancti docto=
res attrahunt: diuinitatis noticiaz
nostris cordibus infundunt. Ne=
quaq̄ quippe ad nos deus descen=
det si predicatores eius in contem
plationis rigore inflexibiles per=
manerent. Si enim ea nobis p̄di=
care vellent: que capiunt cum su=
perna contemplatione debriantur
et non magis scientiam suam quo=
dam moderamine ⁊ sobrietate tē=
perarent: adhuc angusto intelli=
gentie sinu. illa superni fontis flu=
enta: quis caperet? Incuruātur er
go celi vt descendat dominus: et
nos in noua fidei luce nascamur.

C Elorum quoqz nomine
perfectorum mentes de
signantur. Unde Heliu
beato Job cum irrisio

ne dicit. Tu forsitan cū eo fabricat⁹ es celos. Qui solidissimi quasi ere fusi sunt. Possunt nanq3 per celos electorum mētes exprimi a cunctis contagiis intimo amore suspense. qui q̄uis corpore degant in infimis tamen iam corde inherent summis et veraciter dicunt nostra conuersatio in celis ē. Qui solidissimi vt ere fusi sunt? quia ab integritate cepte fortitudinis. nulla mutabilitatis rubigine consumitur.

¶ In scriptura sacra firmamēti noīe aliqñ redēptor nr̄. aliquando confirmatio angelice nature post ruinā malorum designatur.

¶ Capitulum. iiij. De Firmamento.

Irmamēti nomine: redēptor noster designatur sicut per ezechielem dr̄. Et si militudo sicut per caput animaliū firmamenti quasi aspectus cristalli horribilis extenti super capita eorum de super. Quid enim per firmamentū nisi perfiguram noster redemptor intelligitur verus deus super omnia: et factus inter omnia homo p̄fectus: in quo nostra naturā apud patrem confirmata est? de quo et p̄ Psalmistam prophetando dicitur Fiat manus tua super. v. d. c. et super filiū ho. q. c. tibi. Humana eteni natura priusq̄ a creatore omniū susciperetur terra erat. nā firmamētū non erat. Peccatori q̄ppe homini (Psal. lxxix.)

dictum est. Terra es: ⁊ i terram ibis Ac postq̄ assumpta est ab auctore omnium. atq3 in celis sublevata: et super angelos ducta? firmamētum facta est. que terra fuit. S3 firmamentum q̄ aspicitur cuius hāc similitudinem subinfertur cum dicitur. Quasi aspectus cristalli horribilis Cristallū ex aqua congelescit: et robustum fit. Scim⁹ vero quanta sit aque mobilitas. Corpus autem redemptoris nostri: quia vsq3 ad mortem passionibus subiacuit aque simile iuxta aliquid fuit: quia nascendo crescendo lacessendo esuriendo sitiendo/moriendo vsq3 ad passionem suam per momenta temporum mobiliter decurrit. Cui⁹ cursum propheta intuens ait. Exultauit/vt gygas ad currendam viā ⁊c. Sed quia per resurrectiōis sue gloriam. ex ipsa sua corruptione. in incorruptionis virtute conualuit: quasi cristalli more ex aqua duruit: vt i illo et hec eadem natura esset: et ipsa iam que fuerat corruptionis mutabilitas non esset. Aqua igitur in cristallum versa est: quando corruptionis etiā īfirmitas per resurrectionē suā ad īcorruptiōis est: firmitatem mutata. (Ps. xviij)

¶ Capitulum quintum. De Sole.

¶ In scriptura sacra cum figurate sol ponitur. aliquādo dominus intelligitur. aliquādo persecutio. aliquando de re qualibet manifeste visionis ostensio. aliquando intelligentia sapientium. aliquando fulgor boni operis vel feruor amoris dei. aliquando lumē veritatis. aliquando predicatorum claritas. aliquando tentationis ardor.

olis no mie do minus signat sicut per prophetam dicitur Eleuatus est sol et luna stetit in ordine suo. Eleuato.n.sole in ordine suo luna statuitur: quia ascēdēte ad celos dño sctā ptinus ecclesia in predicatiōis auctoritate roboratur.

Rursum solis nomine. persecutio intelligit sicut in euāgelio veritas dicit quod nata sine radicibus semina orto sole aruerunt. Quia videlicet verba vite in corde terrenorum hoim temporali monito virentia supueniēte persecutionis ardore: siccant. Luce. viij.

Solis noie manifeste visionis ostēsio designat. sicut ppheta dñs cūctorum oculis apparētes/ denūciat dicens. In sole posuit tabernā.suū. Ac si diceret humanitatis assumpte sacramentum in lumine manifeste visionis ostendit. Et sicut eidē pphete p Nathā dr. Tu fecisti in abscondito. ego vero faciam verbum istud in cōspectu oīs israel et in conspectu solis. Quid.n.p cōspectū solis nisi cognitionē insinuat manifeste visionis? Iterū solis nomine sapientiū intellectus exprimitur: sicut in Apocalip. scriptum est Quartus angelus effudit fialam suā in sole: et datum est illi estu afficere homines et igni. fialam videlicet in sole effundere est: persecutiōis supplicia viris sapere splendore fulgētibus irrogare. Et datum est illi vt afficeret homines estu et igni quia dum sapientes viri cruciatibus victi male agendi errore tangūtur/ illorū exemplo persuasi infirmi quia temporalibus desiderijs inardescunt ruine nanque fortium argumēta prestant perditionibus infirmorum. Psal. xviij

Rursus solis nomine claritas boni operis designatur sicut per beatum Job dicitur. Diuidi solem cū fulgeret. Sol quippe in fulgore est bonum opus in manifestatione. Scriptum quippe est. Luceat lux vestra co.ho.vt vi.opera ve.bona. et glo.pa.ve.qui in celis est. Et rursum. Sint lumbi vestri precincti: et lu.ardētes. Quod em̄ hoc loco fulgenti sole: hoc in euāgelio lucerna ardens designatur. Bonum nanque opus cum in medio perfidorum lucet. lucerna ardet in nocte: cum vero in ecclesia resplendet/ sol fulget in die. Bonum opus si adhuc tale est quod soli mali mirētur? lucerna videlicet in nocte est: si autem ita proficit vt mirari a bonis ac perfectioribus possit nimirum sol est in die. Bonum opus cum per actiuam vitam corporis lucet: quasi lucerne more lumen ex testa resplendet. Cum vero per solam virtutem mētis in contēplatione attollitur quasi more solis de celo veniens luxvidetur. Si vidi solē.c.fi. Ac si aperte diceret. Opus meum et cum alijs exemplorum lucem tribueret/ ad presumptionis gloriam non accēdi: quia dum eo extolli timui: ab intuendo eo oculos auerti. Job xxxi. mat.v lu.xij

Solis nomine lumen veritatis accipit sic: sapientie libro perhibetur. quod impij in extremo die iudicij cognita sua damnatione dicturi sunt. Errauimus a via veritatis: et lumē iusticie nō luxit nobis et sol non ortus est nobis. Ac si aperte dicat. Interni nobis luminis radius non refulsit. Unde et Psalmista de malignis spiritibus loquens subdit dicens. Ortus est sol: et congregati sunt et ī cubilibus suis etc. Quia videlicet veritatis lumine/ p Sa.v ps.ciij

carnem apparēte a fidelium ment i-
bus demones excursi: quasi ad cu-
bilia sua sunt reuersi. dum sola infi
delium corda tenuerunt.

R Ursus solis nomīe: p̄-
dicatorum claritas de
signatur. sicut per bea
tum Job dicitur. Qui
iob. ix. precipit soli ⁊ non oritur. et stellas
claudit quasi sub signaculo. Quid
enim solis nomine: nisi claritas pre
Apoc. vi. dicatorum accipitur. Unde et per
Johannem dicitur. Factus est sol
vt saccus cilicinus. in extremo quip
pe capitur sol quasi cilicinus sac-
cus ostenditur: quia fulgens vita p̄-
dicantium ante reproborum ocu-
los aspera et despecta monstratur
Qui stellarum quoq₃ claritate fi-
gurantur: quia cum recta peccato-
ribus predicant: tenebras nostre
noctis illustrant. Unde et subtra-
Hier. iiij. ctis predicatoribus per prophetaʒ
dicitur. Prohibite sunt stelle plu
uiarum. Quia vero sol per diem
fulget: et stelle obscuritateʒ noctis
irradiāt: et plerumq₃ in sacro elo-
quio diei appellatione / eterna pa-
tria noctis auteʒ nomīe presens vi
ta signatur: predicatores sancti vt
sol nostris oculis fiunt: cum conce-
ptionē nobis vere lucis aperiunt: ⁊
velut stelle in tenebris lucent. cum
per actiuam vitam pro futuris no-
stris necessitatibus terrena dispo-
nuntur: quasi in die vt sol coruscant
cum ad cōtemplandam interne cla
ritatis patriaʒ mentis nostre acieʒ
subleuant. Et quasi stelle in nocte
resplendent q: et cū terrena agunt
offensurum iamiamq₃ nostri ope-
ris pedem exemplo sue rectitudi-
nis dirigunt. Sed quia expulsis
predicatoribus non fuit qui plebi
iudaice in perfidie sue nocte rema-
nenti resplenderet vl' claritatē con-
ceptionis ostenderet. vel actiue et
lumen aperiret. Ueritas quippe
que hanc repulsā deseruit subtra-
cto predicationis lumine: merito
sue prauitatis excecauit recte dicit-
tur. Qui precip̄ solis et non oritur
et stellas claudit quasi sub signacu-
lo. Dari quippe ei solem noluit. a-
qua predicantium animuʒ diuertit
Et quasi sub signaculo stellas clau-
dit: quia dum predicatores suos p
silentium intra semetipsos retinuit
cecis iniquorum sensibus celeste lu
men abscondit.

S Olis nomine tentatio-
nis ardor designatur: si- Deut. xxiij.
cut per Moysen dicitur.
Si fuerit in vos homo
qui nocturno pollutus sit somno
egredietur extra castra. et non re-
uertetur priusq̄ ad vesperam laue-
tur aqua: et post solis occasum re-
gredietur in castra. Nocturnum q̄p
pe somnium est tentatio occulta. cū
tenebrosa cogitatione tempore ali
quid corde percipitur. qđ tamē cor
dis vel corporis opere non exple-
tur. Sed sumnio nocturno pollu-
tus egredi extra castra precipitur:
quia videlicet dignum est: vt qui ī
munda cogitatione polluitur: in-
dignum se cunctorum fidelium so-
cietatibus arbitretur culpe sue me
ritum ante oculos ponat et ex bo-
norū se estimatione despiciat. Pol
luto ergo extra castra exire ē tēpo-
ri impugnatione laboranti sese ex
continentium comparatione despi
cere. Qui ad vesperam lauatur a-
qua cum defectum suum conspici-
ens ad penitentie lamenta conuer-
titur: vt fletibus abluat omne qđ in
animo occulta inquinatio accusat.
Sed post occasuʒ solis ad castra re
deat / quia de ferueſcente tentatio-
nis ardore necesse est vt iterū fidu-
ciam erga bonorū societatē sumat
Post aque quippe lauationem oc
cumbēte sole ad castra reuertitur
qui post penitentie lamenta frige-
scente flamma cogitationis illicite
ad fidelium merita presumenda re

paratur vt iam se a ceteris longe esse non estimet: qui mundum se p obitum intimi ardoris gaudet.

Cap.vi. De luna.

In scriptura sacra lune nomie aliquãdo sctã ecclesia aliquando fama boni operis aliquando stultorum mobilitas aliquando mirabilitas tẽporalitatis designat.

une nomie sãcta ecclesia exprĩmit sicut p beatuz Job dicitur. Eleuatus est sol: et luna stetit in ordine suo. Eleuato em̃ sole in ordine suo luna statuitur: qr ascendente ad celos domino sancta ptinus ecclesia in predicationis auctoritate roboratur. Psalmista quoqȝ sanctã ecclesiam conspiciens ĩ perpetua perfectione mansurã sub appellatione lune descripsit dicens. Luna perfe-

psalm. lxxxviij cta in eternum. Quã qr ad resurrectionis spem dominica resurrectio roborat: recte subiungitur. Testis in celo fidelis.

Rursum lune nomine fama boni operis intelligit. sicut

Job.iij per beatum Job dicitur. Si vidi solẽ cum fulgeret ꝛ lunã incedẽtẽ clare. Per solem quippe fulgentẽ fulgor boni operis: per lunã vero opinio bone operationis intelligit. Post premissum ergo solem apte quoqȝ incedentẽ clare lunam subdidit. Quia videlicet post opus: fama laudabilis sequitur per quã celebre nomen in hac presentis vite nocte possidetur. Si enim verum est ꝙ quidam putãt lunam illustrationem per occultum circulũ a radio solis accipere / vt possit lucem nocturnis cursibus exhibere ab huius significatiõis ordine hec quoqȝ suspitio non abhorret. Fama qppe a bono opere vires accipere ꝛ fauoris gratiam quasi claritatem luminis aspergit. Est aliud in luna qd per similitudinem bonam spargenti fame conueniat. Lux namqȝ eius et in tenebrarum tempore iter ambulantibus ostẽdit. Quia ꝛ dum de aliena vita lux que illius opinione clara cognoscitur ostenditur: huic quasi pergenti in itinere exẽpli lumẽ pbetur. Sed nõnunꝙ opus qd ab aliena opinione sumit minus mundo desiderio in animo formatur. Nã infirme mentes est cũ bona de aliis audiunt. aliqñ se ad operationẽ rectã nõ amore virtutis sed dilectione laudis accẽdit. Et pfecto liquet: qr sicut natura solis est. vt queqȝ attigerit accendat ꝛ siccet: ita lunaris ignis est ppriũ vt qcqd contigerit exurat quidẽ: sȝ exurẽdo humidum reddat. Ad vitam igitur bonã. alios per amorẽ dicitur affectus recti operis: alios vero amor laudis inflammat. Sed cũ recti operis affectu accendimur quasi per ignẽ solis a viciorum humore siccamur. Cũ vero qd ad op9 bonum laudibus amor puocat cõcupita fama quasi luna attingit: qr videlicet eius animũ et accendit et resoluit. Accendit scȝ ad exercitiũ operis: resoluit vero ad cõcupiscentiã fauoris. Plerũqȝ tamẽ ad exercenda bona opera aliena nos vtilitas atqȝ exempla persuadent. Et cũ mẽte hũili opiniõis aliene bona suscipimus nostra: vel ad meli9 bona perducimus vł ad bonũ mala pmutamus. Cunqȝ nos de vita primi fame splendor irradiat / mẽs nostra vt pdiximus que ad optinẽdũ virtutis iter se dirigit: quasi in lune lumen gressus ponit. Sed sicut

ex aliena opinione, psciamus: sic plerumq; sic laudibus fame nostre incēdimus a virtute vacuamur: quia dum delectatur anim⁹ in hoc q de se extrinsecus haberi considerat illud obliuiscitur ad qd incursus anhelabat. Sed quia scdm virū nec fama laudabilis extulit: clare incēdētē luna minime accendit.

Lune nomie stultorum inconstantia designatur sicut per salomonem dr sapiēs: vt sol permanet: stult⁹ vt luna mutatur.

Iterum lune nomine mutabilitas temporalitatis designat. sicut Johannes in apocalipsi ait. Mulier amicta sole et luna sub pedibus eius. In sole em illustratio veritatis in luna autē que instruis supplentionibus deficit mutabilitas temporalitatis accipitur. sancta autez ecclesia. qz sēper in luminis splēdore ptegitur: quasi sole vestit. Qui vero cūcta temporalia despicit: lunam sub pedibus premit.

Capitulum. vij. De stellis

In scriptura sacra cum stella singulari numero ponitur xps itelligitur. Cum vero plurali numero ponitur. aliquando specialiter. i. pro philosophia antiq vel apostoli scti pdicatores: aliquando quorūlibet sāctorū iustitia que in hui⁹ vite tenebris lucet. aliquando vero ypocritarū fictio demonstratur: q bona que faciūt ad percipiendas laudes hominibus ostendūt.

Stelle nomie xps designat: iohāne attestāte a q stella splendida τ matutina vocatur viuus namq; apparēs post mortē matutina nobis stella fact⁹ est: qz dum in semetipso exēplū nobis resurrectionis prebuit: que lux sequatur indicauit.

Stellarū quoq; nomine vel pphete vel apostoli designātur sicut in libro beati Job de dño dicitur. Qui aufert stellas pluuie τ effundit imbres ad instar gurgitum. Job xxxvi. Duo quippe in hac vita sunt genera iustorū: vnum videlicet bene viuentium: sed nulla docentium. Aliud vero recte viuentium τ eadem recta docentium: sicut τ in celi facie alie stelle prodeunt: quas nulle pluuie subsequuntur: alie pdeunt que arētem terrā magnis imbribus infundunt. Igitur quotiēs in sancta ecclesia recte quidā viuunt: sed tamen predicare eandem rectitudinem nesciunt stelle quidē sunt: sed inscitate aeris nate qz per exemplū bene viuendi lucē ceteris prebent sed predicationis verbuz pluere nesciunt. Cum vero in ea quidam et recte viuūt τ eādē rectitudinē verbis predicationis influunt quasi ad proferendas pluuias in celum stelle pducuntur qui sic vite sue meritis luceant: vt in predicationis sermōe pluāt. An nō in hoc celo astrū pluuie moyses excitauit q dū de supernis emicuit corda peccantium quasi arētē inferius terrā sancte exortatiōis pluuia ad dubietatē germinis infundit. An nō ysayas astrū pluuie ostensus est: qui in eo q lucem veritatis preuidēs tenuit: siccitatem infideliū prophetando annūcians irrigauit. An nō hieremias τ prophete ceteri velut in celo positi astra pluuie fuerunt: qui in predicatiōis culmine erecti dū prauitatē peccantium libere increpare ausi sunt: quasi verborum guttas obsecrationis humane puluerē rigādo precesserunt. Quorū videlicet animas ab hac corruptibili carne susce

ptas: quia ex presenti vita superna iudicia aufert: quasi a celi facie. stelle pluuie subtrahūtur: et ad occultum astra redeunt: dū peractis suis cursib⁹. sanctorum aīe ī thesauris dispositionis intime recondūtur. Sz qz terra aresceret si subductis stellis pluuie superna funditur fluenta cessarent: recte dicitur. Qui aufert stellas pluuie: et effundit imbrē ad instar gurgitum. Nam cur prophetas abstulit eorum vite domin⁹ apostolos misit q̄ ī similitudīe gurgitū p luerent. postq̄ subductis āntiquis patribus. exteriora legis predicamēta tacuissent. Stellas ergo pluuie abscondit: et ad instar gurgitūz imbres fudit: qz dū predicatores legis ad secreta et intima retulit. per dicta sequentium vberiores predicationes emanauit.

Ursum stellarum nomine: quorūlibet bene viuentium anime designātur: sicut in libro beati Job scriptum est. Ecce luna non splēdet: et stelle non sunt munde in conspectu eius. Quid enim per lunam nisi cuncta simul ecclesia. quid per stellas nisi singulorum beneviuentium anime designatur. qui inter prauorum hominum conuersationes dum magnis virtutibus eminent: quasi in tenebris noctis lucent. Unde per Paulum quoqz discipulis dicitur. Inter quos lucetis tanq̄ luminaria in mundo: et iterū Stella enim ab stella differt in claritate. Luna ergo non splendet: et stelle nō sunt mūde ī ɔspectu ei⁹. qz nec sancta ecclesia virtute ꝓpria tot miraculis emicat: nisi hāc preueniētis gratie dona perfundant: nec singulorum bene viuentium mentes a pctōrum miraculis munde sunt si remota pietate iudicentur qz apud districti iudicis oculos sua vnūq̄qz corruptibilitas inqnat: nisi hec quotidie gratia parentis regat.

Tem stellarum nomine ypocritaruz fictio designatur: sicut p Johannem de dyabolo dicitur Misit draco caudā: et traxit tertiā partem stellarum celi: et misit eas in terra. Celum quippe est ecclesia que in hac nocte vite presentis dum in se innumeras sāctorum virtutes continet radiantibus desuper syderibus fulget. Sed draconis cauda in terram stellas deijcit: quia illa sathane extremitas per audaciā assūpti hominis erecta. quosdam quos velut electos dei in ecclesia inuenit obtinendo reprobos ostendit. Stellas itaqz de celo in terram radere est: relicta nonnullos spe celestium illo duce ad ābitū glorie secularis inhiare Hic Daniel sub āthiochi specie de hac draconis cauda loquitur dicens. Deiecit de fortitudine ꝛ de stellis: et conculcauit eas De fortitudine quippe: et de stellis deijcit: cum nonnullos: et virtute opis robustos et luce iusticie resplendentes frangit. Apoca. xij.

Cap. viij. De Lucifero.

In scriptura sacra luciferi nomine. aliquando vnigenitus dei vel sermo diuinus. aliquando iusti vita intelligitur.

Ucifera nomine vnigenitus dei designatur sicut beatum Job de ipsi⁹ incarnatione requirit dicens. Nunquid produces luciferum in tpe suo: et vesperum super filios terre consurgere facies? Quid enim luciferum intelligimus nisi vnigenitum dī. Pa

ter quippe in suo tēpore luciferum
ꝓduxit: quia sicut scriptū ē: cum ve
nit plenitudo tꝑis: misit deus filiū
s. n. ex. v. f. s. v. e. qui sub le. erat red
di. Qui nat⁹ ex virgine velut luci=
fer: inter tenebras nostre noctis ap
paruit: qr fugata obscuritate pec=
cati eternum nobis mane nūciauit.
Luciferū se īnotuit: qr diluculo ex
morte surrexit: ⁊ fulgore sui lumis
mortalitatis nr̄e terrā caliginē tersit.

POtest autē luciferi nomie ser
mo diuinus designari. Unus
enī atqꝫ idē sermo dei est in ore p̄di
cātis: quē dū isti gaudēdo audiūt il
li vero vidēdo claritatē luciferi sibi
in vesperi tenebras vertunt. Dū isti
humiliter vocē sctē p̄dicationis ac=
cipiunt: quasi ad stelle lucē oculos
cordis aperiunt. Dum vero illi bn̄
dicenti inuidēt: et non salutis causā
sed elationis gloriā q̄runt: prorūpe
re iniquitatis sue vespere in somnū
mortis oculos claudunt: ꝑ occultū
ergo iudiciū is q̄ electo ē lucifer: re
probo auditori fit vesꝑ: quia exor=
tatione sancta q̄ boni ad vitam re=
dcūt praui deſius in culpa moriunt.
Unn̄ bn̄ ꝑ paulū dr̄ xp̄i bon⁹ odor su
mus deo: in hijs q̄ salui fiūt: ⁊ ī hijs
qui pereunt. Alijs q̄dē odor mor=
tis in mortē: alijs aūt odor vite ī vi
tā. Vbū itaqꝫ suū auditoribus eē luci
ferū sil' ⁊ vesperū vidit ꝑ q̄ et alios
ab iniquitate suscitare: ⁊ ꝯtra alios
sopiri in iniquitate conspexit.

ITerū luciferi nomine iustivi=
ta intelligit: sicut in libro bea
ti Job dr̄. Et cum te consumptum
putaueris: orieris vt lucifer. Et re=
cte lucifero iusti vita comparatur.
Solem quippe precurrens lucifer
nunciat. Et quid nobis sanctorū in
nocentia nisi sequētis iudicis clari=
tatem clamat. In eorū nāqꝫ āmira
tione conspicim⁹: quid de maiesta=
te veri luminis estimem⁹. Nec dum
redēptoris nostri patientiā videm⁹
sed tm̄ ītime illius in electorum suo
rū moribus āmiramur. Quia ergo
bonorum vita in cōsideratione sua
oculis nostris vim veritatis obijcit
quasi clarus ad nos lucifer an̄ solez
venit. Dicat ergo sophar tētato ho
mini: etiam q̄si desperanti dicat. Et
cū te consumptum putaueris. orie=
ris vt lucifer. Sepe nāqꝫ tot tenta=
menta nos obsident vt ipsa nos eo=
rum numerositas pene ad lapsum
desperationis inclinet. Un̄ plerūqꝫ
mēsī tediū vtutū vix ipa vtutis sue dā
na ꝯsiderat. et tota dolens q̄si iā ⁊ a
sensu doloris aliena frangitur: ⁊ nu
merare non valet q̄to cogitationū
tumultu vastatur. Ruiturā se ꝑ mo
mēta conspicit. eiqꝫ ne arma repu=
gnationis arripiat grauius meror ip
se contradicit. Circūductos quoli=
bet oculos obscuritas obsidet ⁊ cū
visū tenebre semꝑ impediāt: mens
tamē nil aliud q̄ tenebras videt: sꝫ
apud misericordē iudicez sepe hec
ipsa q̄ annisū quoqꝫ oratiōis aggra
uat: pro nobis subtilius iusticia ex=
orat. Nam meroris nostri caligi=
nem conditor conspicit. et subtracti
luminis radios refundit: ita vt ere=
cta protinus per dona mens vigeat
q̄ paulo ante decertantia vicia sup=
bie calcē deprimebāt. Mox corpo=
ris pondus discutit: atqꝫ ad contem
plationis lumen post ꝑturbationis
sue tenebras erūpit. Mox in gau=
dio profect⁹ attollitur: ⁊ q̄ prius in
ter tentamenta cadere ex desꝑatio
ne cogebatur sine cogitatiōis cer=
tamine presentia despicit: sine dubi
tatiōis obstaculo devētura retribu
tionē confidit. Justus ergo cum se
cōsūptū putauerit: vt lucifer oritur
quia mox vt tenebrescere tētationū
caligine cepit ad lucē grē reformat
et in se ipe mōstrat diē iusticie: qui
casurus paulo ante timuit noctem
culpe.

¶ In scriptura sacra ꝑ pliadū nomīe
scti oēs vel nouū testamītū designat.

¶ Cap. ix. De Pliadibus.

Liadū nomie sācti designāt Añ beatum iob dominus requirit dicēs. (Job. xxxviij.) Nūquid cōiungere valebis micātes stellas pliades. Pliades stelle apotu plistu .i .a pl'alitate vocate sunt. Ita autem vicine sibi et diuise sūt ꝯdite vt ꝛ sil' sint: ꝛ ꝺiūgi neq̄q̄ꝑ pñt q̄tinꝰ vicinitate q̄dā ꝯiūcte sint ſʒ tactu disiūcte Quid ḡ micātes ꝑlia des q̄ et septē sunt aliud q̄ꝑ sanctos oēs denūciāt: qui int' pñtis vite tenebris sp̄s septiformis gratie nos lumine illustrāt q̄ ab ipsa mundi origine: vsq; ad eius t'minū diuersis tēporibꝰ ad ꝓphetandū missi: ꝛ iuxta aliq̄d sibi coniūcti sūt: iuxta aliquid nō cōiūcti. Stelle em̄ pliades sicut supra dictū ē vicinitate sibi cōiuncte sunt: ꝛ tactu disiūcte. Simul quidē site sunt: ꝛ tñ lucis sue radios diuisim fundunt. Ita sancti homines alijs atq; alijs ad p̄dicandū tp̄ibꝰ apparētes: ꝛ disiuncti sūt ꝑuisionē sue imaginis: ꝛ cōiuncti per ītētionem mentis Sil' micantes: quia vnū p̄dicāt: ſʒ non semetipsos tangūt. qꝛ in diuersis temporibus partiunt' quaʒ diuersis tp̄ibꝰ Abel Isaias ꝛ Johānes apparuerūt. Diuisi q̄d fuerunt tp̄e: sed nō p̄dicatiōe. Nā abel redēptoris nr̄i passionē significās agnuʒ in sacrificio obtulit: de cuiꝰ passione Isayas ait. Sicut agnꝰ corā condē-
(Esa. liij.) te se obmutescet: et non a. os. s. De
quo Johēs quoq; ait. Ecce agnus
(ioh. i.) dei: ecce q̄ t. p. m. Ecce diuisis q̄d tp̄ibꝰ missi: et tñ cōcorditer de redēptoris nostri innocētia sentiētes eundē agnū iohēs ostēdendo Isayas p̄uidēdo Abel loq̄ndo locutus est. Et q̄ Johānes in oñsiōe q̄ꝑ Isayas ī locutione: hec Abel significādo in manibus tenuit. Quia vero quō pliades stelle de humanitate redemptoris sibi concinant diximꝰ: nūc quō in ostēdēda vnitate trinitatis concorditer luceāt demōstremꝰ. Diuersis quippe tp̄ibus huic mundo David Isayas: ꝛ Paulꝰ apparuit: ſʒ tamē nullꝰ eorū alteri diuersū sentit: qꝛ et si semetipsos nō nouerāt: facie vnuʒ tñ didicerant ex diuina cognitione David q̄ppe vt auctorē oīm dñi tri- (Psal. lxvi)
nitateʒ oñderet dixit. Bñdicat nos deus deꝰ nr̄. b. n. d. Ac ne tertio dñʒ nominās tres deos dixisse putaret' ilico vnitatem eiusdē trinitatis insinuās addidit. Et metuāt eū oēs fi. (Ibidē)
t. Qui ei nō eos ſʒ eū subdidit: vnū tria q̄ dixerat intimauit Isaias q̄q; cū laudē de vnitate trinitatis apiret seraphī voces exp̄mēs ait. Sctūs sā- (Esa. v)
ctꝰ sctūs. Ac ne t'tio dñm noīans vnitate diuie s'be scidē videret' adiūxit. dñs deꝰ sabaoth. Qꝛ ḡ nō dñʒ dij ſʒ dñs deꝰ addit vnū existē q̄ꝑ t'tio sctm̄ vocauerat īdicauit paulꝰ q̄ʒ vt opatione sctē trinitatis oñdēt ait. Ex ipso ꝑ ip̄ʒ ꝛ ī ip̄o sūt oīa. Atq; vt vnitate eiusd' trinitatis oñdēt ꝓtinꝰ addidit Ipi gl'ia ī sc'la sc'loꝝ am̄. Qui ḡ nō ipsis ſʒ ip̄i subdidit vnū naturalr tria vl' ꝑsonas īnotuit q̄ꝑ supertꝰ id- ip̄ʒ dixit. Quasi ꝛ vno loco pliades site sunt: qꝛ de deo cōcorditer sētiūt et tñ semetipas nō tāgūt: qꝛ sicut dictū ē per huiꝰ mūdi tp̄a diuersa partiūt'. Q̄d qꝛ soliꝰ diuine virtutis ē: et disiunctis tp̄ibꝰ missos ī fidei p̄dicatiōe cōiūgere ꝛ dissimilibꝰ virtutibꝰ p̄ditos fulgore ītētiōis vnire recte d'. Nūq̄d ꝯiūgē valeb' micātes stellas pliades. ac si dicat vt ego q̄ vnus oīa ipleo atq; ī vnitatis sēsu: electorū mētes iplēdo coniūgo.

Liadū q̄ʒ noīe pōt testamēti noui gr̄a designari: ipē q̄ppe stelle pliades: sicut et supꝰ diximꝰ septē sunt. Tāto ḡ testamēti noui

gratiam apertius indicant: q̄to cū=
cti liquido cernimus q per illud fi
deles suos spiritus sanctus septifor
mis muneris lumine illustrat. Re=
demptor autem noster in carne ve=
niens pliades iunxit: quia operatio
nes septiformis spiritus simul in se
et cunctas ꝛ manentes habuit. De
esa.xi quo per Isaiam dr̄. Egredietur vir
ga de radice iesse: et flos de radi=
ce eius ascendet. ꝛ. r. spūs dn̄i. s. s. ꝛ
i. s. e. et. t. spūs. s. et. p. et replebit. s.
timoris domini. De quo zacharias
ait. Super lapidem vnum septē o=
culi sunt. Atq; iterum Et in cande=
labro aureo lucerne septē. Nullꝰ ve
ro hominū operationes sancti spi
ritus simꝰ omnes habuit: nisi solus
mediator dei et hominum: cuiꝰ est
isdē spiritus: qui de patre ante secu
la procedit. Vn̄ ergo dicitur. Sup
lapidem vnū. vij. oculi sunt. Huic
zac.3. enī lapidi. vij. oculos habere est: si
mul omnem virtutē spiritus septi=
formis gratie in operatione retine
re. Alius nāq; prophetiā. alius sciē
tiam. alius virtutes. alius genera li
guarū. alius interp̄tationē sermo
num. iuxta distributionē sancti spi=
ritus accepit ad habenda vero cun
cta eiusdem spūs munera nemo p=
ptigit. At vero conditor noster in=
firma nostra suscipiens: q꞉ p diuini
tatis sue potentiam simul se habe=
re omnes sancti spiritus virtutes e=
docuit: micantes pliades procul=
dubio iungit. Audiat itaq; beatus
Job. Nunquid coniungere valebis
micantes supra pliades. Ac si aper
te diceret. Habere q̄lib; lumīa: q̄=
rundam virtutum potes: sed nun=
quid exercere simul omnes opera=
tiōes sancti spiritus sufficis. Me er
go coniugētē pliades in cunctis vir
tutibus contemplare: ꝛ tu de pau=
cis ab elatione compescere

¶ Cap. x. De Arcturo.

¶ In scriptura sacra arcturi no
mine aliquando tota simul eccle
sia aliquando vetꝰ lex designatur
ARcturi nomine tota si
mul ecclesia intelligit̄.
Vn̄ beatum Job dn̄s i Job xxxviij
terrogat dicēs. Nūqd
cōiūgē valebis micātes stellas plia
des: aut gyrum arcturi poteris dissi
pare. Arcturus quippe ita noctur=
na tempora illustrat: vt in celi axe
positus per diuersa se verat. nec tn̄
occidat. Neq; enī extra currēs vol
uit: sed in loco situs in cunctis mū=
di partibus nequaq̄ casurus incli=
natur. In arcturo ergo qui p gyrū
suum nocturna spacia non occasurꝰ
illustrat. nequaq̄ particulatī edita
vita sanctorum: sed tota simul eccle
sia designatur: q̄ fatigationes q̄lib;
patitur: nec tamen ad defectum p=
prij status inclinatur. Girum labo=
rum tollerat: sed tamen ad occasū
cur temporibus non festinat. Neq;
enī ad ima poli arcturus est noctur
no tēpore ducitur: sed dum ipse vol
uitur nox finitur: quia nimirum dū
sancta ecclesia in numeris tribula=
tionibus quatitur: p̄sentis vite vm
bra terminatur. Eaq; stante nox p̄=
terit: quia illa in sua īcolumitate p
durante mortalitatis huius vita p=
currit. Est autem in arcturo q con=
siderantius possumus intueri. In
septem quippe stellis voluitur: et
modo q̄lib; tres ad sūma eleuat at
q; ad ima quattuor inclinat: modo
quattuor superius erigit: et tres in
ferius p̄mit. Sancta quoq; ecclesia
cur modo ī fidelibus trinitatis noti
ciam modo fideliter virtutes quat
tuor. s. prudentiā fortitudinē. tem=
perantiam. iusticiam p̄dicat: quasi
rotatu predicationis statꝰ sui spēm
quodāmodo immutat. Nam cum
quibusdam de operibus suis glo=
riantibus confidentiam pprij labo
ris euacuat: et fidem trinitatis ex=
altat: quid aliud facit: nisi tres stel=
las arcturus eleuat: quattuor incli=
nat. Et dum quosdam bona opera

nō hn̄tes de sola fide p̄sumere ꝓhibet sed opari eniri⁹ q̄ p̄cepta sunt iubet: qđ aliud arctur⁹ fac̄ nisi quattuor stellas erigit: tres deponit: videamus quō tres eleuet. quattuor deponat. Ecce ꝑ paulū contra fidē de ope supbientibus dic̄. Si abrahā ex opibus iustificatus est: hꝫ gl'iaꝫ sed nō apud dn̄m. Quid enī scripta dicit. Credidit Abrahā deo: et reputatū ē illi ad iusticiaꝫ. Videamus quomodo quattuor eleuet: tres deponat. Ecce ꝑ Jacobū de fide contra opa supbientib⁹ dic̄. Sicut corpus sine spū emortuum est: ita ꝛ fides sine operib⁹ mortua ē. Arctur⁹ itaqꝫ voluitur: quia sc̄tā eccl'ia iuxta auditorum suorum mētes in diuerso latere p̄dicationis arte vsat. Arcturus voluit: quia sancta ecclesia ī noctis hui⁹ tribulationib⁹ rotat. Sꝫ hūc arcturi gyrū: qn̄qꝫ dn̄s dissipat: qꝛ labores eccl'ie ad requiē ꝑmutat. Tūc ꝛ pliades plenius iugit: cuꝫ gyrū arcturi destruit: qꝛ tūc nimirū sancti oēs: ēt sibi visionis sp̄ē copulātur: qn̄ in fine mūdi sc̄tā ecclesia ab his quos nūc sustinet laborib⁹ soluit. Dicat ergo. Nunqđ cōiūgere valebis. m. s. pli. aut gyrū arcturi poteris dissipare. Subaudis vt ego qui tūc sc̄toꝝ vitā ēt ꝑ sp̄ēm vnio cū gyrū vniuersalis eccl'ie corpalit' soluo Et qs hoīꝫ: solius diuine hoc eē virtutis ignorat. Sꝫ vt cognoscat hō qđ ipē sit: mēoretur assidue quid solus dominus possit.

Gal. ij. (margin)
Ro. iiij (margin)
Jac. ij. (margin)

Potest quoqꝫ arcturi nomīe vet⁹ lex ītelligi. Arctur⁹ qppe ex ꝑte aq̄lonis surgit. Quāq̄ autē se ꝑ gyꝝ arctur⁹ vterit: pliades ostēdit. Et cū lux diei iā vicia effici't stellaꝝ ei⁹ ordo distēdit. Nō imerito ꝙ ꝑ arcturū: q̄ a plaga frigoris surgit lex designat. Quasi enī ab aq̄lone lex venerat q̄ tāta subditos rigiditatis asp̄itate frebat. Nā cū ꝓ culpis suis. alios p̄cipet lapidib⁹ obrui. alios gladij morte mactari plaga torp̄ēs: ꝛ velut a sole caritatis aliena p̄ceptoꝝ suoꝝ plus p̄mebat ex frigore: q̄ ex calore nutriebat. Nec mire ꝙ per arcturi septem stellas testamētū vet⁹ exp̄mit': qꝛ ꝛ in veneratione legis dies septimus extitit ꝛ per hebdomadā integrā cōstituti sacrificij vota tendebant'. Quaq̄ autē se arctur⁹ vertit pliades que testamētū nouū significāt ostēdit: qꝛ per oē ꝙ testamētū vet⁹ loq̄t'. testamēti noui opa nūciant'. Sub textu ei l'r̄e tegit misteriū ꝓphie: ꝛ q̄si inclinat se arctur⁹ ꝛ demonstrat: qꝛ dū ad sp̄ālē ītellectū flectit' significata ꝑ illud lux gr̄e septiformis ap̄it'. Et appropinq̄nte diei luce stellaꝝ ei⁹ ordo diffudit': qꝛ postq̄ ꝑ semetipsā nobis veritas īnotuit ab obsequijs carnalibus l'r̄e p̄cepta laxauit.

Cap. XI. De. Aere

In scriptura sacra aeris noīe: secularium mentiū mobilitas designat' sicut ab heliu dicitur.

Subito cogit aer in nubes aer q̄ ppe ipsa sua tenuitate asp̄gitur. vt nulla firmitate solidet'. Nubes aūt tanto firmior es sunt q̄to densiores. Quid ꝙ ꝑ aerē nisi mētes sc'arū designātur q̄ innumeris hui⁹ vite desiderijs dedite: huc illucqꝫ more aeris fluide disꝑgunt'. Sꝫ aer ī nubes cogit': cuꝫ fluxe mētes superni respectus gr̄a vtutis solidate roborant'. vt ī intra sinū cordis recta sentiēdo se colligāt: ꝛ in vanis cogitatiōibus non liquescant

Job xxxvij. (margin)

Cap. xij. De Nubibus.

In scriptura sacra nubiū nomīe

aliqñ hũanitas xp̄i designat. aliqñ
caligo ignorãtie. aliqñ scti pphete
aliquando sancti apostoli: aliquan-
do quilibet doctores sancti. aliquã
do qlibz iusti. aliquando mobiles
quiqꝫ. aliqñ soliditas mẽtiũ. aliqñ
tpalia bona. aliqñ cor superbum.

Nubis noĩe. caro redemptoris
accipit: sicut p psalmistã de ip
Ps̃. ci so dr̃. Qui ponis nubẽ ascensũ suuz
Nubẽ qppe ascẽsũ suũ dñs posuit:
quia his q̃ diuinitate vbiqꝫ ẽ: carne
ad celestia ascendit.

Eze. i. Nubis noĩe caligo ignorantie
designat. vnde ppheta Eze-
chiel iudeoꝝ crudelitatẽ ꝯtra dñm
ꝓspiciẽs. ait. Et vidi et ecce ventus
turbinis veniebat ab aqlone: et nu-
bes mag̃. Quid ei aqlonis noĩe ni
si diabolꝰ ĩtelligit. ꝛ q̃d vẽtꝰ turbĩs
nisi ipsiꝰ tẽtatio accipit. bñ aũt ma-
ligni spũs imissio: vẽtꝰ turbinis ap-
pellat. Turbo qppe edificiũ qd tan-
git cõcutiẽdo subruit. Et oĩs antiq̃
hostis tẽtatio q̃ agit in mẽte: ventꝰ
est turbinis: qꝛ hãc cõcutiẽdo p de-
sideria: ab statu sue rectitudĩs euel
lit. Vẽtꝰ g̃ turbinis ab aqlone venit
cũ vitã iudaici ppl̃i malignꝰ spũs in
tẽtatiõe cõcussit. Vñ ꝛ recte addit: et
nubes magna. Quia q̃to plusq̃sqꝫ
exarsit ĩ credulitate: tãto ampliꝰ ob
secari meruit: ignorãtie sue caligĩe.
Redẽptorẽ qppe hũani gñis. q̃ ĩ le
ge ac pphis ĩtelligẽtes expectaue-
rãt vidẽtes negabãt. Vñ actũ est. vt
eoꝝ mẽs magna ignorãtie sue nube
tegeret: ne hunc post ĩq̃rẽtes agno
scerẽt quẽ pꝰ ꝛ denũciare poterãt
et amare renuebant. Nã cũ mõ eiꝰ
ṽtutes ꝛ miracula mõ aũt passiões
aspicerẽt in infideliũ cordibꝰ nubes
magna ab aqlone venerat: qꝛ ex pec
cati sui frigore ppl̃ infirmitatẽ pas
sionis illiꝰ ꝛ int̃ signa caligabant.

Verũ nubiũ noĩe: scti pphe
designant: sic̃ p psalmistã dr̃
Tenebrosa aq̃ ĩ nubibꝰ aeris
id ẽ occulta est scia in pphis: qui aũ
aduẽtũ dñi dũ occultis sacramẽtis g̃
uidi misteria ĩmẽsa gestarẽt intuen
tiũ ocl̃is eoꝝ ĩtelligentia caligabat.

Iteꝝ nubiũ noĩe scti apl̃i
designant: sicut p Jsayaz
de ipis dñs dic̃. Mãda-
bo nubibꝰ ne pluãt super
eã imbrem.

Nubiũ noĩe p̃dicatores scti de
signãtur. sicut ab heliu dicit. Job
Frumentũ desiderat nubes. Quid xxxvij.
ei electi q̃qꝫ sunt: nisi frumẽta dei ce
lestibꝰ horreis recõdẽda. Sz frumẽ
tũ quousqꝫ ad ꝑfectionẽ fructuũ ve
niat: nubiũ pluuias expectat vt cre-
scat: quia bonoꝝ mẽs p̃dicantiũ ṽ-
bis ĩfundit: ne ab humore caritatis
desiderioꝝ carnaliũ sole siccet. Hoc
frumẽtũ supnꝰ agricola ĩ mũdo sur
gere ꝛ nubes desiderare cõspexerat
cũ dicebat. Messis q̃d ml̃ta oparij
autẽ pauci. Rogate aũt dñz messis
vt mittat oparios ĩ messem suam.
Qui igit hic frumẽtũ illic messis. q̃
vero hic nubes. illic oparij vocant.
Quia nimiꝝ p̃dicatores scti: et nu-
bes sũt ꝛ operarij. Nubes vez p do
ctrinã. oparij p vitã. Nubes: qꝛ ver
bis ĩfluũt: oparij qꝛ nõ desinũt age-
re q̃ loquũt. Vñ ꝛ subdit. Et nubes
spargũt lumẽ suũ. Nubes ei lumen
suũ spargere: ẽ p̃dicatores sctõs: exẽ
pla vite ꝛ loq̃ndo ꝛ agẽdo dilatare

Rursuz nubiũ noĩe: q̃libz iusti
designant. sic̃ p Jsayã dicitur
Qui sunt isti q̃ vt nubes volãt: ꝛ q̃si Esa. lx
colũbe ad fenestras suas. Justi nam
qꝫ vt nubes volare dicti sũt: qꝛ a tre
nis cõtagijs subleuant. Et q̃si colũ-
be ad fenestras sunt: p sẽsus corpis
exꝉiora q̃ qꝫ nõ respiciũt intẽtiõe ra-
pacitatis. eosqꝫ foras nõ rapit cõcu
piscẽtia carnalis.

Nubiũ noĩe: mobiles q̃qꝫ exp̃
mũt. sic̃ p salomonẽ dr̃. Qui Ec. xi.
obseruat vẽtũ: nõ seminat: ꝛ q̃ con-
siderat nubes: nũq̃ metet. Vẽti qp
pe noĩe malignꝰ spũs designat q̃ mẽtẽ
tẽtatiõibus ĩpellit. Nubiũ ṽo appel

latiōe peccātores exprimunt: quos totiens huc illucq; diabolus impellit et reuocat quotiēs tētatiōes eius in corū cordibus suggestionū flatibus alternant. Qui ergo obseruat vētū: non seminat: et qui con siderat nubes nūq; metet: qui s. qui ten tatiōes maligni spūs metuēs: et iniq rū lapsus cōspiciens semetipm despat neq; nūc exercet in boni semine ope ris neq; post reficit de munere iuste retributionis.

Job xxxvij. Nubium noīe: soliditas mentium accipitur: sicut p heliu dr. Subito aer cogitur in nubes. Aer quippe ipsa sua tenuitate aspergit. vt nulla firmitate solidetur. Nubes autem tanto firmiores sunt quāto dē siores. Quid ergo p aerem nisi mē tes secularium designantur. que in numeris huius vite desiderijs dedi te. huc illucq; more aeris fluide di= sperguntur. Quid per nubes nisi mentis soliditas intelligitur. Aer aūt in nubes cogitur: cū fluxe mē= tes: per supni respectus gratiam vir tutis soliditate roborātur: vt intra signū cordis recta sentiendo se col= ligant: et i vanis cogitationibus nō liquescant. Aer petrus fuerat: cum per terrena desideria sparsus eum quasi aura transiens pro vita carnis cura piscationis agitabat. Aer et omnes apostoli extiterant: qui iam per legem alta didicerāt: sed necdū per fidē firma sapiebant. Subito autem aer in nubes coactus est: qr per respectum superne gratie fluxa corda piscantium in soliditatem ver sa sunt predicatorum: vt eorum in= firme cogitationes fortia sentiendo densescerit: ac more nubiū aquas scientie caperent: et subteriacerent terram verbis predicationis irriga rent peracto ministerio: ad celi se= creta recurrerent atq; ad eternam requiem finito labore peruenirēt.

Nubium nomine: temporalia bona designantur. sicut per beatum Job dicitur. Velut nu= bes pertransijt salus mea. Nubes quippe in alto eminet: sed hanc ad cursum flatus impellit. Sic nimirū sic sunt tempalia iniquorum bona. Velut in alto quidem per honoris celsitudinem erigere videntur: sed ad cursum vite quotidie quasi qui= busdam mortalitatis sue flatibus: impelluntur. Salus ergo vt nubes transit: quia peruersorū gloria quo aperta est: fixa non est. job. 30

Nubium nomine. corda super borum designātur: sicut per beatum Job dicitur. Sicut consu= mitur nubes et pertransit: sic qui de scendit ad inferos nō ascendit. Nu= bes quippe ad altiora suspendit: sed densata a vento impellitur vt cur= rat: calore autē solis dissipatur vt euanescat. Sic nimirum corda sunt hominū: que per accepte rationis ingenium ad alta emigrant: im= pulsa autem maligni spiritus flatu. prauis desideriorum moribus huc illucq; pertrahuntur. Sed districto respectu superni iudicis: quasi solis calore liquefiūt: et semel locis pe= nalibus tradita ad operatiōis vsū vltra non redeunt. Vir igitur san= ctus: elationem: cursum defectum= q; humani generis exprimens dicat Sicut consumitur nubes: et ptran sit: sic qui descendit ad inferos non ascendet. Acsi aperte dicat. In al= tum currendo defecit: qui superbi= endo ad interitum tendit. Quem si semel culpa ad penam pertrahit: misericordia vlterius ad veniā nō reducit. job. 7.

Cap. XIII. De Ventis.

In scriptura sacra cum ventus singulari numero ponitur. aliquan do diabolus. aliquando tētatio dia boli. aliquando psperitas transito= ria. aliquando superbia. aliqñ res q libet transitoria. aliqñ concussio di

strictí iudicis designat. Cū v̄o p̄ſ alit
vēti dñr aīe sctōꝝ intelliguntur.

Enti nomine maligñ spūs desigñt: sicut de damnatione impíj per beatū Iob dr̄
iob. xxvij. Tollet eū ventus vrēs. Quis enim hoc loco vētus vrēs: nisi malignus spūs vocat̃ q̄ desideriorū flāmas in corde excitat vt ad eternitatē suppliciorū trahat: puersū q̄ dlibet ventus vrens tollere dr̄: q̄ insidiator malignꝰ spūs qͥ viuentē q̄q accendit ad vicia: morientē trahit ad tormēta. Ab huius vrentis venti adustiōe vniuscuiusq̄ electi mēs tēpat̃. qñ in ea viciorū feruor extinguit̃: et desideriorū carnaliū flāma frigescit. Vñ ꝛ sancta ecclīa in sponsi sui laudibꝰ leta clamat. Sub vmbra illiꝰ q̄ desiderabā sedi: impiū aūt tollit ventus vrēs quia vez malignꝰ spūs: eū q̄ nūc succēderit igne puerse cōcupiscētie: rapit postmodū ad flāmas gehēne.

Venti noīe: tentatio malignorū spirituū designat̃: sicut ad btm̄ Iob de filiorū eius morte dr̄ filíjs tuis ꝛ filiabꝰ vescentibꝰ: ꝛ bibētibꝰ vinū in domo frīs tui p̄mogeni
Iob. i. ti: repētevētus vehemēs irruit a regiōe deserti: ꝛ cōcussit quattuor angulos domꝰ. Qui corruens oppressit liberos tuos ꝛ mortui sunt. Regio deserti: īmūdorū ē spirituū multitudo derelicta: q̄ dū cōditoris sui btitudinē deseruit: q̄si manū cultoris amisit. ab hac aūt vētꝰ vehemēs venit: ꝛ domū subruit: q̄ ab immūdis spiritibꝰ fortis tētatio subripit: ꝛ a trāq̄llitatis sue statu ꝯstātiā euertit. In quattuor vero āgulis domꝰ subsistit: q̄ nimirū solidū mētis n̄re edificiū prudētia. tēperātia. fortitudo. iusticia. sustinet. In q̄ttuor āgulis domꝰ ꝯsistit: q̄ ī hĳs q̄ttuor v̄tutibꝰ tota boni opis structura cōsurgit. Vñ ꝛ q̄ttuor padisi fluīa t̃rā irrigāt: q̄ dū hĳs q̄ttuor v̄tutibꝰ cor infundit̃ ab oī desideriorū carnaliū estu tēpat̃. Sz nōnūq̄ dum ignauia mēti subripit: prudētia frigescit. nā cū fessa torpet vētura nō ꝑuidet. Nōnūq̄ dū nōnulla mēti delectatio subripit: tēperātia nostra marcessit. In q̄tū ei ad delectationē p̄ntium ducimꝰ: intm̄ minꝰ ab illicitis tēpamur. Nōnūq̄ se timor cordi insinuat: ꝛ vires nostre fortitudinis turbat: et eo miores cōtra aduersa existimꝰ q̄ q̄dā ꝑdere īmoderatiꝰ dilecta formidamꝰ. Nōnūq̄ vero amor suꝰ se mēti īgerit. eāq̄ latēti motu a rectitudīe iusticie diuertit: ꝛ q̄ se totā auctori reddere negligit: eo ī se iusticie iuri ꝯtradicit. vētꝰ g̃ vehemēs q̄ttuor angulos domꝰ cōcutit: dū fortis tentatio occultis motibꝰ q̄ttuor v̄tutes q̄tit. Et q̄si quassatis āgulis dōs obruit̃: dū pulsatis v̄tutibꝰ ꝯscia t̃bat̃. Intra hos aūt q̄ttuor domꝰ angulos filíj ꝯuiuāt̃: q̄ ītra archana mētis q̄ ꝑncipalr̃ hĳs q̄ttuor v̄tutibus ad sūme rectitudinis culm̄ erigitur v̄tutes cetere q̄si q̄dā cordis soboles se īuicē pascūt. Donū q̄ppe spūs q̄ ī subiecta mēte añ alia. prudētiā tēperantiā. fortitudinē. iusticiā. format: eādē mētē vt cōtra singula q̄q̄ tēpamēta erudiat: ī septē morꝰ v̄tutibꝰ tēpat: vt cōtra stulticiā sapiā ꝯtra hebetudinē intellectū ꝯtra p̄cipitionē ꝯsiliū. cōtra timorē fortitudinē. ꝯtra ignorātiā sciam: ꝯtra duriciam pietatem. contra superbiā det timorem. Sed nonnunq̄ dum mens nostra tanta muneris plenitudine atq̄ vbertate fulciatur: si continuo in hĳs securitate perfruitur: a quo sibi hec sint obliuiscitur seq̄ a se hr̄e putat q̄ nunq̄ sibi abesse cōsiderat. vñ fit vt aliquan do se

hec eadē grauiter subtrahat: et ꝑsumenti menti ꝗtū in se infirme tur ostendat. Tunc effiuere cogno scimus bona nostra vnde sunt: quā do hoc quasi amittendo sentimus q2 a nobis seruari nō possunt. Ad hoc itaq3 intimande hūilitatis ma gisteriū fit plerūq3: vt irruente tē ptationis articulo tanta stulticia sa pientiam nostram feriat: vt turba ta mens qualiter malis imminēti bꝰ obuiet vel contra tentationem quomodo se ꝑparet ignoret. Sed hac ipsa stulticia cor prudenter eru ditur: q2 vnd ad momentū desipit: eo post verius quo ⁊ humilius sa pit ⁊ sapiā vnde quasi amittitur: ta men certius possidetur. ¶ Aliquā do dum sublimia intelligēdo ī ela tione se animus erigit: ī rebꝰ imis ⁊ vilibus: graui hebetudine pigre scit vero repente sibi etiā ima clau sa videat: qui pernix summa pene trabat. Sed hec ipsa hebetudo in tellectum nobis dum subtrahit ser uat: q2 dum ad momentum cor hu miliat: verius ad sublimia intelli genda confirmat. ¶ Aliquādo dū cuncta nos agere consilij grauitate gaudemus pulsante cause emergē tis articulo precipitatiōe subita ra pimur ⁊ qui nos semꝑ disposite vi xisse credidimꝰ repēte ītima cōfusio ne vastamur. Sed tamen eiusdem confusionis eruditione discimꝰ ne nostris viribus consilia nostra tri buamus ⁊ tanto maturius ad gra uitatē restringimur: ꝗto ad hanc quasi amissam redimꝰ. ¶ Aliquā do dum mens aduersa fortiter con tēnit subortis aduersitatis euenti bus hanc metus vehemens ꝑcutit Sed per hāc concussa discit cui tri buat ꝙ in quibusdam fortiter ste tit ⁊ tanto post validius fortitudi nem retinet: ꝗto hanc repēte irru ente formidine sibi iā quasi elapsa3 videt. ¶ Aliquādo dū magna nos scire gaudemus repentine ignorā tie cecitate torpescimus. Sed quo ignorantia mentis oculus ad mo mentum claudit: eo post ad sciētiā verius aperit vt nimirum flagello sue cecitatis eruditus scire ipsum a quo habeat sciat. ¶ Aliquādo dū religiosa cuncta disponimus: dum pietatis viscera plene nos habere gratulamur: quadā mentis duri cia irruente percutamur. S3 quasi obdurati cognoscimꝰ cui pietatis habite dona tribuamus: ⁊ pietas verius velut extincta recipitur: dū quasi amissa ⁊ ampliꝰ amat. ¶ Ali quando dū subiectū ꝑ se diuine for midini animus gaudet: repente su perbia tēptante rigescit: sed tamen valde mox timēs: q2 non timet ad humilitatē iterū se festinꝰ inflectit ⁊ tanto hanc solidius recipere ꝗto eius virtutis pondus quasi amittē do pēsauit. Euersa igit domo mo riuntur filij: q2 turbata intentatiōe conscientia ad vtilitatem ꝓprie co gnitionis rapti: ⁊ ī momento tēpo ris obruuntur genite in corde vir tutes. Qui ꝑfecto filij intus ꝑ spi ritum viuunt dū exterius carne mo riuntur: q2 videlicet ⁊ virtutes no stre tentatiōis tēpore ⁊ si ī momē to turbate ad status sui incolumi tate deficiunt: per intētionis tamē ꝑseuerantiam integre in mētis ra dice subsistunt. Cum quibus etiā tres sorores occūbunt: q2 in corde nōnūꝙ ꝑ flagella turbatur caritas ꝑ formidinem concutitur spes: per questiōes pulsat fides. Sepe enim quasi a conditoris amore torpesci mus dū vltra ꝙ nobis congrue cre dimus: flagello fatigamur. Sepe dum plusquā necesse est mens for midat: fiduciam sibimet spei debi litat. Sepe dū imensis questioni bus animus tendit per turbata fi des quasi defectura fatigat: S3 ta men viuunt filie q̄ domo concussa moriuntur: q2 ⁊ si intra cōsciētiā spē fidē caritatē occūbere perturbatio

ipsa renūciat: has tñ ante dei oculos viuas pseuerātia recte intentionis seruat. Uñ et puer q̄ hoc nūciat solus euadit: q2 mentis discretio: etiā inter tētamenta incolumis pmanet. Igitur puer vt Job filios flendo recipiat: dū discretione nunciante dolēs anim⁹ vires amittere ceperat/penitendo cōseruat. Mira aūt hoc nobis cū agit̃ dispensatiōe vt mēs nr̃a culpe nunq̄ pulsatione feriat̃. Nā esse se magnarū virium homo crederet: si nullū vnq̄ earūdem viriū deffectū intra mentis archana sentiret. Sed duz tētatione i rruente quatitur: et quasi vltra q̄ sufficit fatigatur: ei cōtra hostis sui insidias munimen humilitatis ostēdit̃ et vnde se ptimescit eneruiter cadere ide acapitur fortiter stare.

Venti noie psperitas transitoria ostenditur sicut p beatū Job dr̃. Eleuasti me et quasi super vētum ponens elisisti me valide. Quid em̄ p ventū nisi transeuntis vite psperitas designat̃. Sed quia psentis vite gl'ia: quasi in alto cernit̃: et nulla stabilitate solidat̃: eleuatus velut sup ventū ponitur qui psperitate transitoria letat̃. Qm̄ ad hoc solū huic fugitiue felicitatis aura subleuat vt repente deterius in infimis sternat. Quia em̄ sancta ecclesia q̄ p beatū Job designatur cunctis in honore est: infirmi quiq3 in ea q̄ transitorijs successibus letantur quo nisi sup vētū positi vident̃ eleuati. Quia subsequēti psecutionis tp̄e dū psperitatis aura p trāsit eorū ptinus eleuatio corruit et repente cadentes discunt: q2 eleuati pa⁹ in vento sederūt. Que videlicet verba etiā beati Job psōe spāliter cōgruunt: non ad id q̄ erat sed ad id q̄ esse videbat̃. Neq3 enim mentem illius psperitas fugitiua eleuauerat: q̄ inter tot rerū affluētias miro semp virtutes pondere pmebat. Sed iuxta hoc q̄ exterius videri potuit q̄ i suis humilis i alienis oculis eleuat⁹ fuit: quasi super ventū positus elisus est valide: q2 rebus exterioribus fultus vnd' esti mabatur surgere: inde videbatur cecidisse. Quē videlicet casum sanctus vir in mēte nō ptulit: q2 nulla aduersitas deicit q̄ psperitas nulla corrūpit. Qui em̄ veritati inheret vanitati nullo modo succūbit. Q2 dū forti pede cogitationis int⁹ intētionem fixerat: omne q̄ foris mutabiliter agit̃ ad arcē mētis minime pertingit.

Job. xxx.

Venti noie supbie tumor intelligitur sicut de maliciosis hominib⁹ p pphetam dicit̃. Traxe rūt vētū quasi dracones. Quid em̄ draconū noie nisi maliciosi hoies designat̃ venti vero noie: supbie i fla gitio intelligit̃. Peruersi ergo ventum quasi dracones trahunt cū maliciosa superbiam inflantur. Hie. xiiij.

Venti nomine quelibet res trāsitoria designat̃: sicut a beato Job sub psona infirmor dr̃. Abstulisti quasi vētus desideriū meum. Job. xxx.

Quid venti noie nisi res transitoria accipit̃ ventus ergo desiderium tollit: cum res quelibet transitoria eternitatis appetitū destruit. Fidelis se pati denūciat: q̄ eos quos diligit pati dolet. Qui despectis supernis pmissionibus terrena desiderant: et si qñ in eorū mente alid'd de appetitu eternitatis orit̃: subor ta citius trāsitoria delectatiōe dissipatur.

Venti noie cōcussio extremi iudicij intelligitur sicut ppheta ezechiele testāte didicim⁹ q̄ eiusdē iudicij terrorē cōtemplans ait. Et vidi et ecce ventus turbinis veniebat ab aquilone. venti nāq3 nomie pturbatio vltimi iudicij. aqlonis vero noie peccatorum frigiditas desi gnatur. Ventus ergo turbinis ab aquilone venit: q2 nimirum causa Eze. i.

pe ccatorum exigit. vt districti iudicij concussio: omnia simul elementa perturbet.

Velocitate ac sublimitate ventorum solent anime sanctorum signari: sicut p psalmistam de deo dicitur. Qui ambulat super pennas ventorum: id est qui transgreditur virtutes animarum. Hinc iterum a beato Job dicitur. Qui fecit ventis pondus. Ventis namque dominus pondus fecit: quia dum superna sapientia replet animas eas maturitate indita graues reddit. Nam illa grauitate qua dicitur filij hominum vsquequo graui corde. Aliud namque est grauem esse p consilium: aliud p peccatum. Aliud est grauem esse p constantiam aliud per culpam. Ista enim grauitas pondus habet oneris illa virtutis. Pondus ergo accipiunt anime vt ab intentione dei: non iam leui motu dissiliant: sed in eum fixa constantie grauitate consistant. Adhuc ille populus leuiter mouebatur de quo p prophetam dicitur. Abijt vagus in viam cordis sui. Vias eius vidi et dimisi eum. Graue autem consilium cordis: omnem inconstantiam vagationis expellit. Et quoniam sunt anime que leui motu: nunc ista: nunc illa/desiderent: omnipotens deus: quia ipsas leues fluctuationes mentium: non leuiter pensat: vagationem cordis relinquendo diiudicat. Sed cum per gratiam respicit vagam mentem in consilij stabilitatem figit. Recte ergo nunc dicitur qui fecit ventis pondus: quia cum leues motus animi misericorditer dignatur aspicere: hunc protinus ad constantie maturitatem format. Vel certe ventis pondus facere est concessam hic electis de virtutibus gratiam permixta infirmitate temperare

Capitulum. XIIII. De Austro.

In scriptura sacra austri nomine: aliquando spiritus sanctus: aliquando iudea: aliquando vita remissa: aliquando quilibet feruens spiritu designatur.

Austri nomine spiritus sanctus intelligitur sicut in canticis canticorum dicitur surge aquilo: et veni auster perfla hortum meum: et fluant a. i. Per aquilonem quippe malignus spiritus intelligitur. Per austrum vero qui nimirum calidus ventus est: non immerito spiritus sanctus designatur. quo quisque dum tangitur: ab iniquitatis sue torpore liberatur. Aquilo autem iubetur vt surgat vt nimirum is qui mortalium corda restringit aduersarius spiritus fugiat Auster venit et hortum perflat: vt eius aromata deffluant: quia per aduentum sancti spiritus dum mens hominum repletur ex ea mox opinio virtutum aspergitur: vt iure tam sanctorum lingua quasi hortus austro perflatus dicat christi bonus odor sumus deo. cant. iiij

Austri nomine iudea intelligitur sicut p Ysaiam de gentium conuersione loquens dominus dicit. Dicam aquiloni da et austro noli prohibere. Sicut enim p aquilonem gentilitas: sic p austrum iudea signatur: que quasi meridiano sole incaluit: quia redemptore in carne apparente feruorem fidei prima suscepit. Aquiloni ergo dicitur da. cum offerre deo sue fidei munera gentilitas imperatur. Et quia conuersis ad fidem gentibus primum iudea contradixit: et ad priorum retributionem celestium dedignabatur suscipere eos qui dudum fuerant cultores ydolorum vnde et post conuersionem gentium petro dicitur quare introisti ad viros preputium habentes et comedisti cum eis: ideo austro iubetur ne prohibeat: quia ebreis in fide consistentibus precipitur: ne vitam gentium repellendo condemnent. Esa. xliij.

Austri nomine vita remissa de-
Job.vi signat sicut ꝑ beatū Job di-
cit. Cōsiderate semitas theman iti
nera sabba ⁊ expectate paulisper.
Theman quippe auster: sabba aūt
rethe īterpretat. Quid ergo ꝑ au-
strum qui afflata tēporibus mēbra
dissoluit: nisi fluxa viuēdi remissio.
Qd per rethe nisi actōnis obligatio
demōstrat. Qui eñ dissoluta men
te ea q̄ terrena sunt appetunt: nec
gressu libero ad dñi pergūt ipi se
suis inordinatis conatibus ligant.
Cunqꝫ fluxis cogitatiōis sue actibꝰ
implicant/quasi remāsuros in re-
this maculis pedes ponunt. Sicut
enim quidam ad deuictas iam cul-
pas ꝑ aperta quedā: ⁊ non deuicta
retrahunt: ita nōnulli ad ea que re
liquerāt redeunt: ꝑ quedā q̄. t. ho
nestatis nomine: vel laudis honore
palliantur. Nā sunt pleriqꝫ q̄ iam
aliena nō appetunt atqꝫ ab huius
mūdi iurgijs inchoato q̄etis amo
re diuidunt: eruditi sacris eloquijs
sitiunt vacare supernis cōtēplatio
nibus cōcupiscent: nec tamen ꝑfe-
cti animi libertate terram rerū fa-
miliarium deserunt/cui sepe tūc lici
te seruiunt etiā cū illicitis huiꝰ mū
di iurgijs implicantur. Cunqꝫ ter-
renas res studiose tueri ōsiderant
cordis requiē desert quē querebāt
⁊ cum substātia fugiēs cōtinua ꝑui
sione ꝓtegitur: cōceptus in animo
diuine scientie sermo dissipat: quia
iuxta veritatis sentētiā ob ortū se
mē spine opprimūt cū verbū dei a
memoria importune terrenarū re
rum sollicitudines expellūt. Disso
lutis itaqꝫ gressibus ī rethe ambu-
lāt: q̄ dū mundū ꝑfecte nō deserūt
semetipsos gradiendo obligāt ne
gradiant. Et sunt nōnulli q̄ nō so-
lū aliena nō appetūt: verūetiā cun-
cta q̄ possident ī mūdo delinquūt
semetipos abiciūt nullā ꝑsentis vi
te gl'iam querūt ab huiꝰ mūdi se ac
tionibꝰ separāt: ⁊ pene q̄cq̄d ꝓspe
ritatis arriserit calcāt: sꝫ tñ adhuc
vincl'o carnalis cognatiōis obliga-
ti dū amori ꝓpinquitatis īdiscrete
deseruiūt ad ea sepe ꝑ affectum co-
gnationū redeūt q̄ iā ꝓprio despe
ctu subierūt. Cunqꝫ plus q̄ꝫ necesse
est carnis ꝓpinq̄s diligūt: retracti
exterius a cordi parēte diuiduntur
Nā sepe quosdā vidimꝰ q̄ꝫtū ad ꝓ-
priū studium spectat iā ꝑsentis vite
desideria nō hre mūdū ⁊ ope ⁊ ꝓ-
fessiōe ⁊ cōfessiōe reliq̄sset: sed tñ ꝓ
inordinatis affectibꝰ ꝓpīquorꝫ ꝑto
ria irrūpere terrenarꝫ rerū iurgijs
vacare libertatē intime q̄etis relin
q̄re: ⁊ mūdi ī se studia iā dudū de-
structa reparare. Quo itaqꝫ isti nisi
ī rethe ambulāt: q̄s a ꝑsenti seculo
incoata iā vite ꝑfectio soluerat: sed
inordinatꝰ amor terrene cognatio-
nis ligat. Qui eñ districto studio
⁊ nō dissolutis gressibꝰ eterne ꝓmis
siōis ꝑmiū sequūt: sicut semetipos
ꝓ diuino amore despiciūt: sic cūcta
q̄bꝰ se sētiūt ꝑpediri postponūt: ⁊
cū ꝓ deo necesse ē: vt q̄bꝰ valēt īser
uiēt ꝓ deo priuata obseq̄a ēt ꝓpin
quis negāt. Sꝫ indiscrete mentes
hāc viuēdi regl'am nesciūt ⁊ quo vi
as dei dissolute appetūt: eo ad mū
di itinera stulte replicant. Recte ḡ
vir sctūs post themā semitas sabba
itinera memorat: qꝛ quos auster re
probi tēporis soluerit: hos nimirū
rethe īplicatiōis tꝫ. Bñ aūt prauo
rū facta describēs cōsiderare h̄ ad
monet nos: qꝛ ꝑuersa agēdo diligi
mꝰ sꝫ hoc visa ī alijs dijudicamꝰ ⁊ q̄
in nobis minꝰ dijudicāda credimꝰ
q̄ꝫ sint turpia ī aliorꝫ actiōe cognosci
mꝰ. sicqꝫ fit vt ad semetipāꝫ redeat
mēs ⁊ agē q̄ꝫ repħēdit erubescat ⁊
q̄si a speculo feda facies displicet:
dū mēs a vita simili ī se ipa qđ auer
sē videt: ait ḡ. Cōsiderate semitas
themā itinera sabba et expectate
paulisper. Ac si aperte diceret.
Damna alieni temporis attendite
et tunc spem de eternis firmius
sumitis: si recto corde oculo / q̄ꝫ
in alijs displiceat videtis.

Bene autem dicitur: et expectate paulisper: sepe enim dum vite presentis breuitas quasi diu pseueratura diligit ab eterna spe: alius frangitur et delectatus presentibus desperationis caligine reuerberatur Cunctis longu putare q ad viuendi sibi spacium restat: repente vitam deserens eterna inuenit que vitare iam nequeat: recte itaqz dicitur expectate paulisper: qz imensum est qd sine termino sequitur et parum quicquid finitur. Logu quippe nobis videri non debet: q cursu sui temporis tendit vt non sit.

Ustri nomie quilibet ferues spiritu designatur sicut p ezechielem dicitur. Et eduxit me advi am australe: et ecce porta que respiciebat ad austrum. Sicut aquilois frigore peccatores: sic per australe viam feruentes spiritu designatur qui calore sancti spirit⁹ accensi velut in meridiana luce virtutib⁹ excrescunt. Notandum vero qz i spirituali edificio alter aditus ad orientē: alius ad aquilonem: atqz alius ad austrum: patet per orientem quippe incoantes: per aquilonem lapsi: per austrū feruentes spiritu designat. Porta ergo ad orientem est fides: qz per ipsam luxvera nascitur in mente. Porta ad aqlonem est spes: qz vnusquisqz i peccatis positus si devenia desperauit funditus perit. Unde necesse est: vt qui per suam iniquitatem extinctus est per spem misericordie reuiuiscat. Porta vo ad meridiē est caritas qz igne amoris ardet. In meridiana enim parte sol in altum ducitur: qz per caritatem lumen fidei in dei et proximi dilectione subleuatur. patet ergo porta ad orientem vt hij qui sacramenta fidei bene inchoauerunt et in nulla postmodum viciorū profunditate dimersi sūt ad gaudia secreta perueniant Patet porta ad aquilonem: vt hij qui post incoationem caloris et luminis in peccatorum suorum frigore et obscuritate dilapsi sunt: per compunctionem penitentie advemiam redeant: et que sit in terne retributionis vera leticia cognoscāt. Patet porta ad meridē: vt hij q sanctis desiderijs in virtutibus feruent spirituali intellectu qtidie interni gaudij misteria penetrēt. Inter hec aūt queri potest cur quattuor mundi partes sint: cur in hoc edificio non quattuor sed tres portes esse memorantur. Quod recte querendum fuerat: si ,ppheta non spirituale sed corporale edificium vidisset: sancta enim ecclesia. i. spāle edificium vt ad secreta gaudia pertingat: tres solūmodo portas habet videlicet/fidē/spē/et caritatē Tribus igitur tantū portis ad interius atriū tenditur: qz per fidem spē atqz caritatem ad gaudia secreta peruenitur.

Ezech. xliij.

Capitulum. xv. De aquilone

In scriptura sacra aquilonis nomine aliquādo malign⁹ spūs aliquando gentilitas: aliquādo peccatorum frigiditas designat.

Quilonis nomie malignus spūs intelligit sic beatus iob de dño et eodē diabolo loquēs dicit. Qui extendit aquilonem super vacuos: pro eo nāqz q ventus aquilo constrigit in frigore non incongrue aquilonis nomie torpor maligni spūs designat. Qd ysayas quoqz testatur: q dixisse diabolum denunciat dicens. Sedebo in monte testamenti in. l. aquilōis. Malignus enim spūs montē testa

Job. xxvi.

Esa. xiiij.

menti tenuit: qr iudaicum populū qui legem acceperat sibi per in pfi diam subiugauit. Quando enī cor da doctorum tenet montem testa= menti diabolꝰ ꝑsidet: qui etiā in la teribus aquilonis sedet: qr mētes hominū frigidas possidet. Bene ergo superuacuū extēdi diabolus dicitur: qr illa corda possidet que diuini amoris gratia non replētur

Aquilonis nomīe gentilitas designatur sicut in libro bea ti Job ab eliu dicitur. Ab aquilo= ne aurū veniet. Quid enim per aq lonem nisi peccati frigore constri= cta gentilitas designatur. Quid ve ro auri nomine: nisi anime fideles exprimuntur. Unde per hieremiā de quibusdam a bono tepescenti= bus dicitur. Quomodo obscura= tum est aurum: mutatus est color optimus. Aurū quippe obscuratū doluit qr in quibusdam claritatem innocentie versam in culpe magni tudinem vidit. Ab aquilone ergo aurum venire dicitur: qr per respe ctum gratie redemptoris a gentili tate dudum pfidie torpore frigida in sancta ecclesia ꝑciosa deo vita fi= delium multiplicatur. Ab aquilo= ne etenim aurum venit: cum ab ip sis ydolorum cultoribus vera ī do mino fides clarescit.

Job. xxxvij.

Aquilonis nomine peccatorꝫ frigiditas designat: sicut eze chiel ꝓpheta vltimū iudicium ad feriendum peccatores agēdū con spiciēs ait. Et vidi ꝛ ecce vētus tur binis veniebat ab aquilone. Quid enim ventus turbinis aliud accipit nisi perturbatio districti iudicij. Quid vero aquilonis nomine nisi peccatorum frigiditas intelligitur Uentus autem turbinis ab aquilo ne venit: qr nimirum causa pecca= torum exigit: vt districti iudicij cō= cussio omnia simul elementa ꝑtur bet. Terror enim perturbationis vltime inde venire dicitur: vnde generat. Nam qr ad feriendas pec catorum mentes iudicium pertur bationis vltime agitur: recte ab aq lone ventus turbinis venire ꝓhi= betur. Que videlicet concussio ap= te vētus turbinis esse di citur: quia in illo die cunctorum qui esse ī car= ne mortali inuenti fuerint: in pauo re nimio corda cōmouētur.

Eze. i.

¶ Capitulum. xvi. De Fulgure.

¶ In scriptura sacra fulguris vel fulminis nomine: aliquādo exe= cratio superni timoris: aliquan= do miracula sanctorum: aliquā= do extremi iudicij sententie desi gnātur.

Fulgu= ris no= mīe ex citatio diuini terro= ris itel telligit sicut p Ezechi elē dici tur. Et hec erat visio discurrens in medio animalium splendor ignis ꝛ de igne fulgur egrediens. Ignis enim nomine sctūs spūs signari so let. De quo in euangelio dn̄s dicit Ignem veni mittere in terram: et quid volo nisi vt accendatur. Cum enim carnalis mens spm̄ sanctū ac= cipitur: spāli amore succensa malū plangit qꝫ fecit ꝛ terra ardet: quan do accusante se conscientia cor pec catoris vrcetur: atqꝫ in dolore peni tētie crematur. Fulguris vero no mine: terror diuinus designat. Sā ctus ergo spūs ī medio animalium splendor ignis: et de igne fulgur egrediēs discurrere dicit: qr vniuer sam ecclesiam replens in electorū cordibus ex seipso flāmas amoris ꝓicit: vt corusca more ꝑ terrorem

Eze. i.

feriat: ⁊ ad amorē suum corda tor=
pentia accendat: splendor ignis et
de igne fulgur egrediens inter pē=
nata aialia discurrit: qr spūs sanct⁹
simul singulis atq̃ omnibus psto
fit: ⁊ intendit quos cōtigerit ⁊ illu
minat quos incendit vero post fri=
gus pristinum accēsi ardeant ⁊ per
ignē amoris q̄ acceperint flāmas
exēplorū reddant. Fulgur quippe
de hoc igne egrediens torpentes
mentes percutit eas percutiendo
excitat ⁊ inflammat: vt post amorē
illius ardentes pariter ⁊ lucentes
currant.

Fulgurū nomīe miracula sā
ctorū designantur: sicut ad
Job. xxxviij beatum Job a dño dicit. Nunquid
mittes fulgura ⁊ ibūt ⁊ reuertētia
dicent tibi adsumus. Quid enim
p fulgura nisi sanctorū pdicatorū
miracula exprimunt. Fulgura qp
pe ex nubib⁹ exeūt: sicut mira opa
ex sctis predicatoribus ostendūtur
q̄ idcirco nubes vocari solent: quia
⁊ coruscant miraculis ⁊ pluūt ver=
bis. Et qr humana corda: postq̄ p
pdicationē mota non fuerint: istis
miraculorum fulgoribus cōturbātur
pphā attestāte didicim⁹ q̄ ait. ful
gura multiplicabit ⁊ conturbabis
ps. xvij eos. Ac si diceret. Dū verba pdica
tionis tue non audiunt: p predican
tium miracula cōturbantur. Dicit
ergo ad beatū Job. Nūqd mittes
fulgura ⁊ ibūt: ⁊ reuertentia dicēt
tibi adsumus. Subaudis vt mihi
Vadunt enim fulgura cū pdicato
res miraculis coruscant ⁊ superna
reuertentia auditorum corda transfi=
gūt Reuertētia vero dicūt adsum⁹
cum non sibi: sed dei viribus tri=
buunt quidquid se fortiter egisse
cognoscūt. Quid est enim deo di=
cere adsumus. Quoddā namq̃ in
hoc verbo declaratur obsequium
Reuertentes itaq̃ predicatores sā
ctos dicere est adsumus illi laudē
tribuere gratie: a quo se accepisse
sentiunt victoriā pugne ne sibi tri=
buant q̄ operant. Et ire qdē ful=
gura operando possunt: sed reuer=
ti superbiendo non possunt: videa Act. iij
mus fulgur vadens. Claudo cui=
dā ait petrus. Argentum ⁊ aurū
non est michi q. a. h. hoc tibi do.
In nomine iesu xpi nazareni surge
⁊ ambula. Et apprehēsa manu ei⁹
dextera: alleuauit eum ⁊ ptinus cō
solidate sunt bases eius ⁊ plante ⁊
exiliens stetit ⁊ ambulabat. Sz cū
de hoc facto iudeorum turba fuis=
set commota: videamus nunc ful=
gur rediens ait. Viri israelite quid
admiramini in hoc: aut nos quid
intuemini quasi nostra virtute aut
pietate fecerimus hūc ambulare.
Deus Abraham et deus ysaac: et
deus Jacob: deus patrum nostro=
rum glorificauit puerum suū iesuz
⁊ paulopost. Cuius nos testes su=
mus: ⁊ i fide nominis eius hūc quē
videtis ⁊ nostis confirmauit nō ei⁹
⁊ fides q̄ per eum est dedit inte=
gram sanitatem istam in conspectu
omnium vestrum. Id ergo fulgur
cum petrus miraculum facit re=
dit cū non sibi tribuit q̄ facit. va=
dūt itaq̃ fulgura cū predicatores
sancti mira opera ostendūt: sed re=
uertendo dicunt adsumus cū in eo
q̄ faciunt ad potentiam auctoris
recurrunt.

Fulminum nomine tre
mende extremi iudi=
cij sentētie exprimū iob. xli
tur sicut ad beatū Job
de diaboli damnatione dominus
loquens ait. Mittet contra eum
fulmina ⁊ ad locum alium non fe=
rentur. Quid enim fulminum ap=
pellatione nisi tremende ille extre
mi iudicij sententie designantur.
Que idcirco fulmina vocantur:
quia nimirum eos quos feriunt ⁊
in perpetuum incendunt Fulmen
namq̃ super diabolū venire paul⁹
aspexerat cū dicebat quē dñs ihūs

interficiet spiritu oris sui ⁊ destruet illustratione aduentus sui. Hec autem que in eum mittentur fulmina ad locum altum non ferentur; qꝛ iustis gaudentibus solis esse reprobos feriunt. nã post creaturam vite presentis ĩ qua nunc triticum sub paleis gemit: ita illo extremi iudicij ventilabro inter triticũ paleasqꝫ discernitur: vt nec in tritici horreum palee transeant: nec in palearum ignem: horrei grana delabantur. Illa ergo fulmina locũ altum nequaq̃ tangitur: qꝛ videlicet igne suo: nõ grana sed paleas incendunt.

¶ Capitulum. xvij. De Tonitruo

¶ In scriptura sacra tonitrui nomine: aliquando incarnatus dominus iesus xp̃s: aliquando predicatio superni terroris accipit.

onitrui nomĩe ĩcarnatus dominꝰ ĩtelligit q̃ ex antiquorũ patrũ conueniente prophetia ad noticiam nostram/ quasi ex nubium concursione: prolatꝰ est qui inter nos visibiliter apparens ea que super nos erant: terribiliter sonuit. vnde ⁊ ipsi sancti apostoli de eiꝰ gratia generati boanherges. i. filij tonitrui sũt vocati

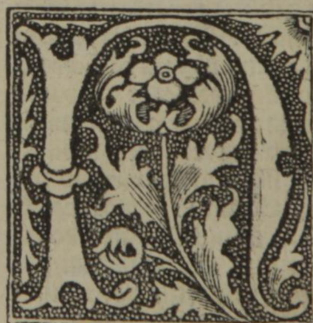
Tonitrui nomine predicatio superne terroris accipit vnd beatum Job dominus interrogat dicẽs. Quis dedit vehemẽtissimo imbri cursum ⁊ viam sonantis tonitrui: imber enim vehementissimus est vis ĩmensa predicationis. Tonitrui vero via predicatio superni terroris accipit quẽ terrorẽ dũ percipisit humana corda: quatiunt

Job. xxxviij.

Sed qꝛ quilibet predicator verba auribus dare potest corda vero aperire non potest: ⁊ nisi per internã gratiam solus oꝑs deus predicantium verba ad corda audientiũ inuisibiliter aditum p̃stet: incassum predicatio aure audientis percipitur que peruenire surdo ore ꝓhibetur se dominus vehemẽtissimo ĩbri cursum ⁊ viã sonantis tonitrui dare asserit: qui etiã predicationis verba tribuit per terrorem corda compungit. Hanc viam paulꝰ predicator egregius dum superna misteria terribiliter ĩtonaret: se a se habere non posse conspiciens discipulos ammonebat dicens. Orantes simul ⁊ ꝓ nobis: vt deus aperiat nobis ostium verbi: ad loquẽdũ misteriũ xp̃i. Qui ergo loquebat misteria: sed in corde audientium eisdem misterijs a domino aperiri ostium p̃cabatur. Habebat tam q̃dem tonitruũ sed dari ei desuꝑ viã querebat. Hãc viam rursum quis daret intimabat dicens. Neqꝫ qui plantat est aliquid neqꝫ qui rigat: sed qui incrementum dat deus.

¶ Capitulum. xviij. De Niue.

¶ In scriptura sacra niuis nomine: aliquando candor vite celestis: aliquando frigida corda prauorum: aliquando sublimia corda sanctorũ: aliquando aĩaduersio superni iudicij designatur.

Iuis nomĩe cando dor vite celestis designat sicut ꝑ hieremiã de nazareis dicit. Candidiores nazarei eius niue nitidiores lacte rubicũdiores ebore antiquo saphiro pulcriores.

Tren. iiij.

Quis eniz nazareorum nomine: ni si abstinentium et continentium vita designatur? Que niue et lacte candidior dicitur. Nix enim ex aqua cõgelescit que desuper venit. Lac autem ex carne exprimitur: que in inferioribus nutritur. Quid ergo p niue m nisi cãdor vite celestis. quid per lac nisi temporalis dispensationis administratio demonstratur. Et quia plerunqz continentes viri in ecclesia tam mira opera faciunt: vt ab eis multi qui celestem vitam tenuerant multi qui terrena bñ dispensauerant superari videantur: et candidiores niue et nitidiores lacte referuntur. Qui et quia per feruorem spiritus antiquorum ac fortiuz patrum nonnunq̃ vincere vitam videntur recte adiungitur. Rubicundiores ebore antiquo. Dum enim ruboris nomen imprimutur sancti desiderij flamma signãt Ebur vero esse os magnorum animalium non ignoramus Ebore itaqz antiquo rubicundiores sunt: quia sepe ante humanos oculos nonnullis precedentibus patribus studij feruentioris existunt. De quibus vt totũ simul ostendatur adiungitur: saphiro pulchriores. Etherei quippe coloris ẽ saphirus. Et quia precedentes multos atqz ad superna tendentes per celestem conuersationem videntur vincere narrantur saphiro pulchriores extitisse.

Niuis vel grandinis nomine: frigida prauorum corda designantur: sicut ad beatum Job domino interrogãte dicitur. Nunquid ingressus es thesauros niuis. aut thesauros grandinis aspexisti: que paraui in tempus hostis: et in diem pugne et belli? Quid enim aliud in niue vel grandine nisi frigida ac dura intelligenda sunt corda prauorũ Sicut enim feruore caritas sic solet in sacro eloquio frigore malicia designari. Scriptum nanqz est. Sicut frigidam facit cisterna aquã: sic facit animam malicia sua. Et rursũ habundabit iniquitas: et refrige. c. m. In frigore ergo niuis vel in duricia grandinis: quid accipi aptius potest: q̃ vita prauorum que et per torporẽ frigescit: et per duricie maliciam percutit. Quorum tamẽ vita domin⁹ tollerat: quia eos ad iustorum suorum probationem seruat. Unde apte subiunxit. Que preparaui in tempus et in diez belli: vt cũ aduersarius noster diabolus tentare nos nititur: eorum morib⁹ quasi suis contra nos armis vtatur: per ipsos quippe nos seuiẽs cruciat: sz nesciẽs purgat. Peccatis nanqz nostris ipsi flagellum fiunt. De quorum tali vita dum percutimur: ab eterna morte liberamur. Unde agitur: vt electorum vite proficiat: et p dita vita reproborũ: et vtilitati nostre dum illorum perditio militat: mira dispensatione fiat: quatin⁹ electis dei non pareat: et omne q̃ perit.

(Job xxviij) (hier. vi.)

Niuis nomĩe: sublimia corda sanctorum designantur: sicut per Heliu dicitur. Qui precipit niui vt descendat in terram. Et psalmista ait. Lauabis me et sup niuem dealbabor. (ps. l.) Quid hoc loco p niuẽ nisi per lucem iusticie candida accipimus corda sanctorum. Aque autem ducte in superioribus constipantur vt niues fiant: sed cum he ipse niues ad terram veniunt: in aquarum iterum liquorem vertuntur. Aque igitur sũt predicatorum mentes: que dum ad contemplanda superna se erigunt: altiori intellectu solidantur. Cũqz in summa cõsideratione rapiuntur: virtutem cõfirmationis accipiunt: sed qz in terris adhuc fraterna dilectione retinentur: semetipsas ab alto intellectu modificant: et infirmis humiliter predicantes: more niuium cor-

da arentium liquate rigant. Niues ergo ad terram de celestibus veniunt: cum sublimia corda sanctorum: que iam solida contemplatione pascuntur: pro fraterna caritate ad humilia predicationis verba descendunt. Sicut enim nix terram cum iacet operit: cum vero liquatur rigat: ita sanctorum virtus per firmitatem suam apud deum vitam peccatorum protegit: et per condescensionem suam quasi liquefacta arentem terram vt fructus proferat infundit. Et quia aqua prius ab inferioribus trahitur: vt post a superioribus sparsa reddatur: sancti quoque et cum virtutis arce consistunt. vnde eleuati sunt considerant: ne alme infirmitatis abiecta contemnant. Que ergo aque ad terras de quibus subleuate sunt redeunt: dum condescendentes iusti peccatoribus reminisci non desinunt quod fuerunt. Certe in terris adhuc Paulus fuerat. cum legem carnaliter sapiebat. Sed ductus ad celestia: in niuem versus est: quia quod prius infirmum sapuit ad soliditatem vere intelligentie commutauit: et tamen condescendens fratribus quasi nix ima repetijt: quia post virtutum culmina quem fuerit indignus agnoscit dicens. Qui prius fui blasphemus et persecutor: et contumeliosus: sed misericordiam consecutus sum: quia ignorans feci in incredulitate. Ecce quam clementer sue imbecillitatis reminiscitur: vt aliorum equanimiter infirma patiatur. Quasi enim ad terram de qua sumpta fuerat post celum aqua redijt: dum post sue tanta contemplationis archana peccatorem se Paulus meminit. vt prodesse humiliter peccatoribus possit. Uideamus itaque aqua hec in niuis solliditate vertenda qualiter trahatur ad summa. Ait. Siue mente excedimus deo Uideamus qualiter ad ima nix redeat: vt dum liquatur infundat. Ait. Siue sobrij sumus vobis Uideamus qua manu ducitur: vt et iacens eleuari valeat: et subleuatus reuocari. Ait. Caritas christi vrget nos. Quia igitur caritas christi que sanctorum mentes ad superna subleuat eas pro moderamine: pro fraterna dilectione: et ad humilitatem condescensionis format recte dicitur. Qui precipit niui vt descendat in terram.

i. Ti. i.

ii. Cor. v.

Niuis nomine: animaduersio superni iudicij exprimitur: sicut per beatum Job dicitur. Qui timent pruinam: irruet super eos nix. Quid enim per pruinam: nisi temporalis aduersitas. quid per niuem nisi de supernis veniens eterna tribulatio signatur. Pruina quippe inferius gelescit. nix autem de superius ruit. Et sepe nonnulli dum temporalia aduersa pertimescunt districtioni eterne animaduersionis se obijciunt. De quibus bene per Psalmistam dicitur. Illic trepidauerunt timore vbi non erat timor. Iste nanque veritatem iam libere defendere appetit: sed tamen in ipso suo appetitu trepidat: indignationem potestatis humane pertimescit. Cumque in terra hominem contra veritatem pauet: eidem veritatis iram celitus sustinet. Illic peccatorum suorum conscius ea que possidet indigentibus iam largiri desiderat: sed tamen ne datis rebus egeat: ipse formidat. Cum que carnis subsidia reseruando trepidus preparat: ab alimentis misericordie animam necat: et cum pati in terra inopiam metuit: eternam habundantiam sibi superne refectionis abscidit. Recte ergo dicitur: qui timent pruinam: irruet super eos nix: quia qui conculcanda in infimis metuunt: a summis metuenda patiuntur: et cum transire nolunt quod calcare potuerant: iudicium de supernis excipiunt: quod tollerare nequaquam possunt.

Iob. vi.

Ps. xiij.

Cap. XIX. De Grandine

In scriptura sacra grandinis no-

mine: aliquando intelligitur sancto rum increpatio. aliquãdo durat frigida corda prauorum.

Randinis nomine: sanctorum increpatio designatur: sicut p Psalmistam dicitur. Pre fulgore in cõspectu ei nubes transierunt grando z carbones ignis p fulgore em̃ nubes transeunt: quia predicatores sancti vniuersa mundi spacia miraculorũ claritate pcurrunt. Qui et grãdo z carbones ignis vocati sunt: quia et per correptionem feriunt: et per flammaz caritatis: accendũt. Ipsa quippe libera sanctorum increpatio natura grandinis conuenienter exprimitur. Grando em̃ veniens percutit: liquata rigat. Sancti autem viri corda audiẽtium et terrentes feriunt: z blandientes infundunt. Nã q̃admodum feriãt: idem Psalmista testatur dicens. Virtutem terribilium tuorum dicent: z magnitudinem. t. n. Et q̃admodũ blãdientes rigent secutus adiũxit. Memoriã habundantie suauitatis tue eructabunt: et iusticia tua exul.

Ps. xvij

Psal cxliiij.

Grãdinis quoq; nomine: dura et frigida corda prauoruz designantur: sicut in precedenti capitulo declaratur q de niue possumus. Nunquid ingressus es thesauros niuis. aut thesauros grãdinis aspexisti.

Incipit liber secundus.

De auibus. Cap. i.
De aquila. ij.
De columba. iij.
De turture iiij.
De gallo. v.
De gallina. vi
De coruo. vij.
De structione. viij.
De accipitre ix.
De herodio. x.
De miluo. xi.
De passere. xij.
De vulture xiij
De musca. xiiij.

In scriptura sacra auium vel volucrũ nomĩe: quãdoq; singulari numero ponitur: aliquando redẽptor noster designatur. aliquando diabolus. aliquando mens humana: quãdoq; autẽ pluraliter ponitur aliq̃n desinat aerie ptãtes: aliq̃n mentes spũalium virorum aliq̃n superborũ mẽtes. aliq̃n leues cogitatiões

Capitulum. I. De Auibus.

Uis nomine redemptor noster designat. sicut in Job iudaico populo dicit Semitam ignorauit auis. Quis ei hoc loco auis nomine: nisi ille signatur qui corpus carneum: q assumpsit: ascendendo ad ethera librauit. Cuius semitas perfidus iudeorum populus ignorauit: quia humilitatis ei vias: quibus nos ad alta subleuauit considerare noluit. Job xxviij

Auis noĩe: diabolus designatur: sicut de ipso per dominũ ad beatum Job dicitur. Nunquid illudes ei quasi aui. Auis siquidem dictus est humani generis aduersarius propter subtilis nature leuitatem. Auis ẽ: quia de nature sue Job. xl.

subtilitate superbe extollitur. auis est: quia nonnunq̃ per indomitam superbiam se etiã lucis angelum simulat. Cui quasi aui dominus illusit: dum ei in passione vnigeniti filij sui ostendit escam carnis: sz a laqueum abscondit diuinitatis vidit enim q̃ ore perciperet: sed nõ q̃ vidit guttur teneret. Unde q̃si auis illusus diuinitatis eius laqueum ꝑtulit: dum humanitatis eius escaz momordit.

Jo.v. Auis nomine: mens humana accipitur: sicut i lib. beati Job scriptũ est. Homo ad laborez nascitur: et auis advolatum. Quid enim hominis nomine: nisi exterior noster homo. i. caro: et q̃d auis appellatione: nisi interior hõ. i. mens signatur. homo ergo ad laborẽ nascitur: ⁊ auis advolatũ: quia ĩ eo q̃ caro flagellis afficitur mens ad appetenda altiora subleuatur. paulo attestãte qui ait. Et licet is q̃ foris est noster homo corrumpitꝛ: tamen is qui is intus est: renouatur de die in diem. Homo ergo ad laborẽ nascitur: ⁊ auis advolatum: quia inde mens ad summa euolat: vñ caro in infimis durius laborat.

mat. xiij ⁊ mar. iiij. Uolucrum nomine: aerie potestates designantur. bonoꝝ studijs aduerse: sicut veritatis ore in euangelio dicitur: quoniam semẽ q̃ secus viam cecidit venerunt volucres et comederunt illud: quia nimirum maligni spiritus humanas mentes obsidentes dum cogitationes noxias ingerunt: verbum vite a memoria euellunt. Hinc rursum

mat. viij ⁊ lu. ix. cuidam diuiti superba sapienti dicitur. Uulpes foueas habent et volucres celi nidos: filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet. Uulpes valde frauduléta sũt animalia: que in fossis vel specubus absconduntur. Cunq̃ apparuerint nunq̃ rectis cauernibus: sz tortuosis anfractibus erunt. Uolucres vero vt nouimꝰ alto volatu se in aera subleuant. Nomine ergo vulpium dolosa atq̃ fraudulenta. nomine autẽ volucrum hec ea dem superba demonia designãtur. ac si dicat. Fraudulenta et elata demonia in corde nostro. i. in cogitatione superbie: inuenirũt habitationem suam. filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet: i d ẽ humilitas mea requiem in superba mente nostra non inuenit.

Uolucrum nomine: mentes spiritualium designantur: sicut in eua ngelio dominus cuz similitudinem regni celestis ex grano synapis denunciaret dixit. Cui simile est regnum dei: et cui simile estimabo illud. Simile est grano sinapis q̃ acceptum homo misit in hortuz suum et circuit: et factum est in arbore magna ⁊ volucres celi requieuerunt in ramis eius. Ipse est granum sinapis qui in horti sepultura plantaꝛ arbor magna surrexit. Granum nanq̃ fuit cum moreretur arbor: cũ resurgeret. Granuz per humilitatem carnis: arbor per potentiam maiestatis. Granum: quia vidimus eum et non erat aspectus: arbor autem / quia speciosus forma pre filijs hominum. Huius arboris rami sancti predicatores sunt. Et videamus q̃ late tendantur: quid de eis dicitur. In omnem terram exiuit sonus eoꝝ: et in fines orbis terre verba eorum. In istis ramis volucres requiescunt: quia sancte anime que quibusdam virtutum ꝛ nnis eterna cogitatione se subleuãt in eorum dictis: atq̃ consolationibus ab huius vite fatigatione respirant.

Uolucrum nomine superborum mentes designantur sicut in libro beati Job ab heliu dicitur. Qui docet nos super iumenta terre: et super volucres celi eru-

lu. xiij. ps. xviij

dit nos. Jumenta terre sunt qui vsu vite carnalis ima appetunt. Volucres celi sunt qui superbe curiositatis studio sublimia perscrutantur. Illi viuēdo se deponunt infra q̄ sūt: isti inquirendo se eleuant vltra q̄ possunt. Illos in infimis voluptas deijcit carnis: istos quasi ī superiori bus erigit libido curiositatis. Illis
Ps.31. per sacra eloquia dicitur. Nolite fieri sicut equus et mulus quibus non ē intellectus. Istorum superbus la-
Ec.iij. bor increpat cum dicitur. Altiora te ne quesieris: et fortiora te ne scrutatus fueris. Illis dicit mortificate mēbra vestra que sunt.s.t.fornic̄.in
Ec.iij. mundiciam l.i.c.m.istis dicit. Nemo vos decipiat per phiam: et ian.f. Docet ergo nos deus super iumēta terre: et super volucres celi erudit nos: quia dū hoc q̄ sumus agnoscimus nec carnis nos īfirmitas deijcit: nec supbie spūs eleuat. Nec defluendo imis subijcimur: nec supbiendo de sublimibus inflamur. Qui eñ labitur carne iumētorum appetitu psternitur. qui vero extollit mēte more volucrum: quasi leuitatis penna subleuatur.

Auium nomine: cogitationes designantur. vnde Abraham cū ad occasum solis sacrificium offerret: insistentes aues ptulit. quas studiose ne oblatū sacrificium raperent abegit. Quid enim p aues: nisi peruersas cogitationes accipimus Sepe enim ēt corda iustorum suborte cogitationes polluūt. frenarū rerum delectationes tangunt: sed dum citius manu sancte districtiōis abiguntur festine agitur ne cordis faciē: caligo operiat: que hanc iā ex illicita delectatione tangebat. Nam sepe in ipso orationis sacrificio īportune se cogitationes ingerunt: que hoc rapere vel maculare valeant q̄ in nobis flentes immolamus. Sed nos cū in ara cordis sacrificium deo offerimus exemplo abrahe hoc ab immūdis volucribus custodiamus ne maligni spūs: et peruerse cogitationes rapiant q̄ mēs nostra offerre se deo vtiliter sperat.

¶ In scriptura sacra aquile nomīe aliquando maligni spiritus. aliquā do presentis seculi potestates. aliqñ vero spiritualiter Johannes euangelista vel īcarnatus dominus. aliqñ dignitas humane conditionis. aliquando subtilis sanctorum intelligentia. aliquādo electorum anime designatur.

¶ Cap.II. De Aquila

Quila rum nomine: maligni spiritus exprimūt Hieremia attestante q̄ ait Velociores fuerunt aquilis celi persecutores nostri. Persecutores enim hie.iiij. nostri aquilis celi velociores sunt: cum tanta contra nos maligni spiritus faciunt: vt ipsas ēt aerias potestates inuētionibus malicie. pire videantur.

Aquile vocabulo potestas terrena figurat: sicut p Ezechielem dicitur. Aquila grādis magnarum alarū longo membrorum ductu plena plumis: et varietate venit ad libanum: et tulit medullam cedri: et summitatem frondium eius euulsit. Que vero aquila: quis alius q̄ Nabuchodonosor rex babilonie designatur. Qui pro īmensitate exercitus magnarum alarum pro diuturnitate temporum: lōge membrorum ductu pro multis vero diuicijs plena plumis: pro īnumera autem terrene glorie compositione: plena varietate describitur. Que venit ad

libanum: et tulit medullam cedri ⁊ ſummitatez frondium eius euulſit: quia iudee celſitudinem petēs nobilitatem regni eius quaſi cedri medullam abſtulit. Et dū tenerrimam regum prolem a regni ſui culmine captiuando ſuſtulit: quaſi ſummitatem frondium eius euulſit.

AQuile nomine: ſpālıter Johannes euangeliſta vel incarnatus dominus exprimitur. Unde Ezechiel dum ſub animaliū ſpecie euangeliſtas quattuor ſe vidiſſe deſcriberet: in eis ſibi homīs leonis bouis ⁊ aquile faciem apparuiſſe teſtatur. quartū procul dubio animal Johēm per aquilam ſignificās qui volando terram deſeruit: quia ſubtilem intelligentiaz interna miſteria verbum videndo penetrauit. Cui nimiruz prophice ſententie ipe quoq; Johānes in reuelatione ſua de ſemetipſo non diſſonat dicens.
Apoc. iiij. Animal primū ſimile leoni. Scd̄m animal ſimile vitulo. Iterum aīal: habēs quaſi faciez hominis: ⁊ quartum aīal: ſimile aquile volanti. Et ꝗuis ſingula ad vnumqueq; euangeliſtam recte conueniant: dum ali⁹ humane natiuitatis ordinem: alius per mūdi ſacrificij mactationē quaſi vituli mortē: alius poteſtatis fortitudinem: quaſi leonis clamorē inſinuat: alius natiuitatē verbi intuens: quaſi ortum ſolis aquila aſpectat. poſſunt tamen h̄ quattuor animalia ipm ſuū caput cuius ſunt mēbra ſignare. Ipſe nanq; et hō eſt: q2 naturam noſtrā veraciter ſuſcepit: et vitul⁹: q2 pro nobis patienter occubuit. ⁊ leo q2 ꝑ diuinitatis ſue fortitudinē ſuſcepte mortis vinculum rupit. ⁊ ad extremū aq̄la: q2 ad celū de ꝗ venerat rediJt. Hō ꝗ naſcendo. vitulus moriēdo. leo reſurgēdo. aq̄la ad celos aſcēdēdo vocatus eſt.

AQuile nomine: dignitas humane conditionis exprimit: ſicut per beatū Job dicit. Dies mei iob. ix.
pertranſierūt ſicut aquila volās ad eſcam. Aquila etenī alto valde volatu ſuſpenditur: et anniſu prepeti ad ethera libratur: ſed per appetitum ventris terras expetit: ſeſeq; a ſublimibus repente deorſum fūdit Sic ſic humanum genus in parente primo ad ima de ſublimibus corruit q2 nimirū conditionis ſue dignitas in rationis celſitudinem: quaſi ī aeris libertatem ſuſpenderat. Sed quia contra preceptum cibum vetitum contigit: per ventris concupiſcentiā ad terras venit: et quaſi poſt volatum carnibus paſcitur: q2 illa libere cōtemplationis. in ſpiracula perdidit: ⁊ deorſum corporeis voluptatibus letatur. Sic ergo aq̄la volans ad eſcam dies noſtri velociter traſeunt: q2 quo ima petim⁹ eo ſubſiſtere in vita ꝓhibemur.

AQuile nomine: ſubtilis ſanctorum intelligentia deſinat: ſicut ad beatum Job a domino ſub Job
interrogatione dicitur. Nūquid ad xxxix.
preceptum tuum eleuabitur aquila: ⁊ ī arduis ponet nidū ſibi. Quid enim per aquilam niſi ſubtilis ſanctorum intelligentia: ⁊ ſublimis eorum contemplatio figuratur. Cunctarum quippe auium viſus acies: aquile ſuperat: ita vt ſolis radius fixos in ſe oculos eius nulla lucis ſue coruſcatione reuerberans claudat. Ad preceptum autem dei eleuatur aquila dum iuſſionib⁹ diuinis obtēperans in ſupernis ſuſpenditur fidelium vita. Que et in arduis nidum ponere dicitur: quia deſideria terrena deſpiciens ſpe iam de celeſtibus nutritur. In arduis nidum ponit: quia habitationez mentis ſue in abiecta et infima conuerſationem non conſtruit. Interrogat ergo dominus beatum Job dicens. Nunquid ad preceptum tuum eleuabitur aq̄la: et in arduis ponet nidum ſuum. Ac ſi diceret vt ad meum qui q2 ex-

tertius precipio ꝙ intrinsecus gratia occulte largitatis inspiro.

Aquilarũ nomine: electorum anime intelliguntur: sicut de egredientibus fidelium animabus in euangelio veritas testatur dicens. Ubicũqȝ fuerit corpus: illuc congregabuntur et aquile. Ac si aperte dicat. Qui celesti sede incarnatus redẽptor noster presideo electorum quoqȝ animas cum carne soluero ad celestia subleuabo.

Mat. xxiiij. et luc. xvij.

Cap.III. De Columba.

In scriptura sacra columbe nomine. aliquãdo mansuetudo dñi intelligitur. aliquando christus totus. i. caput cuȝ corpore. aliquando spiritus sanctus. aliquando sancta ecclesia.

Columbe nomine: mãsuetudo domini itelligitur sicut per pphetã dicitur. Deserta facta ẽ terra a facie ire columbe: et a facie ire furoris domini. Quod iraȝ columbe predixerat ꝙ furorem domini subiunxit. Colũba nanqȝ valde simplex est animal: Et quia ĩ dñi nulla furoris inequalitas serpit furorem domini iram columbe nominauit. Ut enim diuine districtionis vim iperturbabileȝ demonstraret: et iram dixit et columbe. Ac si apertius diceret. Districtũ iudicium inconcussus exerit: qui permanens mansuetus punit. Unde et ĩ extremo iudicio in semetipso incommutabilis manẽs nulla vicissitudine

hie. xxv

ac mutabilitate variatur: sed tamẽ electis ac reprobis nequaquam sub spe eiusdem incommutabilitatis ostẽditur: quia tranquillus iustis: et iratus parebit iniustis. Teste enim conscientia intra semetipsos defertur. vnde et eorum mentes eque vnum respiciant: sed non equaliter modificent quia et istis eum benignum ostendit añacta iusticia: et illis terribilẽ culpa. Hoc itaqȝ loco furor domini non perturbatio diuine substãtie: sȝ super peccatores male sibi conscios examinatio iusta vindicte. Quis enĩ eum tranquillum in iudicio videãt quia tamen feriendos se ab illo nõ dubitant cũ suis moribus perturbatũ putant. Hoc inimirum quotidie in vsu vite presentis agit: vt de qualitate vẽturi iudicis mortalium corda doceantur. Nam cum duo adiudicium pergunt. alius innocentie conscius: alius culpe: ante prolatam sententiam adhuc tacentẽ iudicẽ vtriqȝ sustinẽt: et tñ culpe debitor grauẽ contra se irã hoc ipsũ iudicis silentium suspicatur quod iram sibi nõ denunciat perturbatio iudicis: sȝ recordatio prauitatis. Quia et si adhuc foris reũ sententia non clamat: intus iam grauiter conscientia accusat. At contra iusticie amicus decernentis vultum conspicit: sed intus de testimonio bone recordationis hilarescit. Et quo apud se quod metuat non habet: omne quod apud semetipsum est blandum videt.

Cap.IIII. De Turture.

Columbe nomine: xpus totus. i. caput cum corpore suo: quod est ecclesia designatur. Unde per legem turturi vel columbe in figura nostri sacrificij secari guttur: et nõ penitus abscidi iubetur: ita vt post mortem caput corpori inhereat. Quis enim caput nostrum est: nisi redẽptor generis hũani. De quo

scriptum est. ipm caput dedit sup ra
ecclesiā q̄ ē corpus ipsius. Quē cuz
iudei ꝑsequerētur nomen eius dele
re de terra conati sunt. Cūq₃ eum
crucifixum et sepultum viderēt: h
se ab amore omnium diuisisse credi
derunt. Sed caput columbe vł tur
turis ⁊ incisuz est: ⁊ tamē a suo cor-
pore diuisum nō est: q2 ex eo ꝙ me-
diator dei ⁊ hoim. i. caput omnium
nostrum: ⁊ vere mūdationis hostia
pro nobis mortē pertulit: oms nos
sibi verius in ipsa sua morte cōiun-
xit. Et per hoc ꝙ se nostris oculis vi
sibiliter subtraxit nostris se menti-
bus inuisibiliter radicauit. Post
sectionē igit caput turturis vel co-
lūbe suo corpori inheret: quia chri-
stum ab ecclesia: nec mors interue-
niens diuidit. Persecutores igitur
peregerunt hoc ꝙ perniciose moli-
ti sunt: intulerunt mortem. vt ab eo
absciderent fidelium deuotionē: s₃
inde fides currit: vnde se hanc infi-
delium crudelitas extinguere credi
dit. Cūq₃ se estimant: eius miracu-
la persequēdo abscidere: hoc nimi-
rum compulsi sunt nesciendo dilata
re. Caput ergo columbe vel turtu-
ris incisum inhesit corpori: quia pro
nobis quidem redēptor noster pas
sus est: sed a nobis per passionez se
paratus non est.

Columbe nomine: spūs
sanctus designatur: sicut
per Matheum euange-
Mat. iij listam dicitur. Baptiza-
tus autem Jesus confestim ascēdit
de aqua: et ecce aperti sunt ei celi et
vidit spiritum dei descendentem: si
cut columbam et manentem super
se. Unde et ipse Johannes baptista
ait. Quia vidi spiritum descenden-
tem quasi columbam de celo et mā
sit super eum. Bene autez spiritus
reconciliator in columba q̄ multuz
simplex ē auis apparuit: vt sue ⁊ vi-
delicet nature simplicitatē per hu9
speciem animalis ostenderet: spiri-
tus enim sanctus discipline effugiet
fictum: et eum in quem descendit
mansuetum mitemq₃ ac misericor-
die superne preconem ministrumq₃
doceret mundo esse futuruz: siml ⁊
oēs q̄ sua gr̄a eēnt renouādi simpli
ces ac mundi cordes admoneret in
gredi: iuxta ꝙ scriptum est. Senti-
te de domino in bonitate et simpli-
citate cordis. q. quoniam in maliuo Sap. i
l am animam non. i. s. nec h. in c. s. p.
Bene ergo super dn̄z spirit9 sanct9
in colūba apparuit: qui non venie-
bat vt peccata iam per zelum percu
teret: sed adhuc per mansuetudinē
tolleraret. Quis enim eius iusticiā
ferret: si prius ꝙ nos per mansuetu-
dinem colligeret culpas nostras: ꝑ
zelum rectitudinis examinare vo-
luisset. Homo ergo pro hominib9
factus mitem se hominibus p̄buit
noluit peccatores ferire: sed colli-
gere. Prius voluit mansuete corri
gere: vt haberet quos post mūdū in
iudicio saluaret.

Columbe nomine: sancta
ecclesia siue quelibet ele
cta anima designatur: si-
cut eidem vel ecclesie vel
anime veri luminis diez quasi tem-
pus vernale prestolanti per sponsi
vocem dicitur. Surge propera a-
mica mea co. m. for. m. ⁊. v. Jaz eniz
hyems transijt. i. a. et re. flores a. in
t. n. Siue enim sancta ecclesia. siue
vnaqueq₃ electa anima celesti spon
so est: amica per amorem columba
per spiritum: formosa per morum
pulchritudinem. Que cum iam de
corruptione carnis educitur ei pro-
culdubio hyems transijt: quia pre-
sentis vite torpor abscedit. Imber
quoq₃ abijt et recedit: quia cuz ad
contemplandum in sua substantia
omnipotentem deuz educitur: iam
verbor₃ gutte necessarie nō erūt. vt
pluuia debeat predicationis infūdi
illā ꝙ min9 audire potuit: āplius vi
debit. Tūc appent flores ī fra: q2 cū

de eterne beatitudinis vita quedã
suauitatis primordia pregustare
anima ceperit: quasi iam in floribꝰ
odorata exit: ꝙ post ꝙ egressa fue=
rit in fructu vberius habebit.

¶ Capitulum.V. De Gallo.

¶ In scriptura sacra galli
nomine sanctus p̄dicator de=
signatur.

Galli no
mine p̄
dicator
sanctus
Puer. designa
xxx. tur sic̄
per sa=
lomo=
nẽ dicit
Tria sũt
que be
ne gradiuntur ⁊ quartum ꝙ ince=
Job dit feliciter. Leo fortissimus besti
xxxviij. uarũ ad nulliꝰ pauebit occursum.
Gallus succinctus lumbos ⁊ aries
nec est rex qui resistat ei. Hinc bea
tum Job dñs interrogat dicens.
Quis posuit in visceribꝰ hominis
sapientiã vel quis dedit gallo intel
ligentiã. Sapientia quippe diuini
tus inspirata ĩ visceribus hominis
ponitur: qꝛ nimirũ q̄tũ ad electo=
rum numerũ spectat nõ in solis vo
cibus sed etiã in sensibus datur: vt
iuxta ꝙ loquitur lingua: viuat con
scientia ⁊ lux eius tanto clarius re
splendeat in superficie: q̄to verius
inardescit in corde. Magni autem
laboris est hoc ꝙ additur: vel quis
dedit gallo intelligẽtiam subtilio
ri adhuc expositione discutere.
Qui nãqꝫ hoc loco aliĳ: nisi predi=
catores sancti designantur: qui in=
Rom. ter tenebras vite presentis student
xiij. venturam lucem predicando quasi
cantando nunciare. Dicunt enim.
Nox precessit dies autem appro=
pinquauit. Qui vocibus suis som=
num nostri corporis excutiunt cla=
mantes: hora est iam nos de.s.s. Et
rursum. Euigilate iusti et nolite
peccare. Intelligentia autem do=
ctorum tanto esse subtilior debet:
q̄to se ad penetranda inuisibilia
exercet quãto nichil materiale di=
scutit quãto ⁊ per vocem corporis
loquens omne ꝙ est corporis trã=
sit. Que tamen profecto nullatenꝰ
snmmis congrueret: nisi eam can=
tanti gallo.i. predicãti doctori ip̄e
summorum conditor ministraret.
Intelligentiam quoqꝫ gallus acci
pit: vt prius nocturni temporis ho
ras discutiat: ⁊ tunc demũ vocem
excitationis emittat: qꝛ videlicet
sanctus quisqꝫ predicator prius in
auditoribus suis: qualitatem vite
considerat: ⁊ tunc demũ ad erudiẽ
dum congruam vocem predicatio
nis format. Quasi enim horas no=
ctis discernere est peccatorum me
rita diiudicare. Quasi horas no=
ctis discernere est: actionum tene=
bras apta increpationis voce corri
pere. Gallo itaqꝫ intelligentia de
super tribuitur: quia doctori veri=
tatis: discretionis virtus vt noue=
rit quibus quid/quando/vel quo=
modo inferat diuinitus ministra=
tur. Non enim vna eademqꝫ cun=
ctis exhortatio conuenit: quia nec
cũctos per morum qualitas astrin
git. Sepe quippe aliĳs officiunt:
que aliĳs prosunt. Nam ⁊ plerũqꝫ
herbe que hec animalia reficiunt:
alia occidunt. Et leuis sibilus eq̄s
mitigat catulos instigat. Et medi=
camentum ꝙ hunc morbum imi=
nuit/alteri vires iungit. Et panis
qui vitam fortium roborat: paruu
lorum necat. Pro qualitate au=
dientium formari debet sermo do
ctórum: vt ad sua singulis congru
at: ⁊ tamen a communis edificatio
nis arte nũq̄ recedat. Quid enim
sunt intente mentes auditorum:

nisi quasi quedam in cithara tensiões stricte cordarum. Quas tangendi artifex: vt non sibimetipsi dissimile canticum faciat: dissimiliter pulsat. Et idcirco corde consono modulationem reddit: quia vno quidem plectro: sed non vno impulsu feriuntur. Unde ꝛ doctor quisqꝫ vt in vna cunctos virtute caritatis edificet: ex vna doctrina non vna eademqꝫ exortatione tãgere corda audientium debet. Habemus vero aliud ꝙ de huius galli intelligentia cõsiderare debeamus: quia ꝓfundioribꝰ horis noctis valẽtiores ac ꝓductiores edere cantus solet: cum vero matutinum iam tempus appropinquat leuiores ꝛ minutiores omnimodo voces format. In quibus galli huius intelligentia quid nobis insinuat cõsiderata predicatorum discretio demonstrat: qui cum iniquis adhuc mentibus predicant altis ꝛ magnis vocibus eterni iudicis terrores intimant: quia videlicet quasi ĩ profunde noctis tenebris clamant. Cum vero iam auditorum suorum cordibus veritatis lucem adesse cognoscunt clamoris sui magnitudinem in leuitatem dulcẽ vertunt: ꝛ non tam illa que sunt de penis terribilia: ꝙ ea que sunt blanda de premijs proferunt. Qui etiam tunc minutis vocibus cantant: quia propinquante mane subtilia quecqꝫ de misterijs predicãt: vt sequaces sui eo minutiora quecqꝫ de celestibus audiant quo luci veritatis appropinquant ꝛ quos dormientes longus galli clamor excitauerat vigilantes succisior delectet: quatinus correcto cuilibet cognoscere de regno subtiliter dulcia libeat qui prius de iudicio aduersa formidabat. Est adhuc aliud in gallo sollerter intuendum: quia cum iam edere cantus parat: prius alas excutit ꝛ semetipsum feriens vigilãtiorem reddit. Quod patenter cernimus: si sanctorum predicatorum vitam vigilanter videamus. Ipsi quippe cum verba predicationis mouent prius se in sanctis actionibus exercent: ne in semetipsis torpentes opere alios excitẽt voce: sed ante se per sublimia facta excutiunt ꝛ tunc ad bene agendum alios sollicitos reddunt. Prius cogitationum alis se metipsos feriunt: quia quicquid in se inutiliter torpet sollicita inuestigatione deprehendunt/ districta animaduersiõe corrigunt. Prius sua punire fletibus curant: ꝛ tunc que aliorum sunt punienda denunciant. Prius ergo alis insonant ꝙ cantus emittant: qꝛ anteꝙ verba exhortationis proferant/ omne ꝙ locuturi sunt: operibus clamant. Et cum perfecte in semetipsis vigilant: tunc dormientes alios ad vigilias vocant. Sed vnde hoc tãta doctori intelligentia: vt ꝛ sibi ꝑfecte vigilet. ꝛ dormientes ad vigilias sub quibusdam clamoris profectibus vocet: vt et peccatorum tenebras prius caute discutiat: et discrete postmodum lucem predicationis ostendat: vt singulis iuxta modum ꝛ tempora congruat: ꝛ simul omnibus que illos sequatur ostendat. Unde ad tanta et tam subtiliter tenditur: nisi intrinsecus ab eo a quo est conditus doceatur Quia ergo laus tante intelligentie: non predicatoris virtus est: sed auctoris recte per eundem auctorem dicitur. Quis dedit gallo intelligentiam. Ac si diceret nisi ego qui doctorum mentes quas mire ex nichilo condidi ad intelligẽda que occulta sunt mirabiliter instruxi.

Capitulum Sextum. De Gallina.

¶ In scriptura sacra Galline nomine aliquando sapientiã dei denotat.

Alline noīe a pientia dei desi gnatur sicut ꝑ ipsam ĩ euãge lio dici tur ihe- rusalez iherusalem que occidis prophetas quotiens volui congregare filios tuos ꝙadmodũ gallina pullos su os sub alas et noluisti. Non est in iuriosum nomen galline. Atten- dite ceteras aues. Multe aues ante nos fetant: calefaciunt pullos suos: nulla sic auis infirmatur cũ pullis quomodo gallina. Hirundi nes: anseres: et ciconias videmus extra nidos suos nec cognoscimus vtrum fetus habeant. At vero gal linam cognoscimus in infirmitate vocis ⁊ in relaxatione plumarum Tota mutatur affectu pullorum quia infirmi sunt infirmam se facit Quia ergo et nos infirmi eramus infirmam se fecit sapientia dei: qꝛ vt scribit Johannis primo. Uerbũ caro factum est: et habitauit in no bis. Et vidimus gloriam eius glo riam quasi vnigeniti a patre ple- num gratie ⁊ verita. vt sub alis eius speremus.

Math. xxiij.

¶ Capitulum Septimum. De Gallo.

¶ In scriptura sacra coruino mine: aliquando gentilitas intelligitur: aliquando plebs iudaica: aliquando quilibet predicator.

Orui no mie gentili tas in- telligi tur: vn de ad beatuz iob do mino ĩ terro- gãte dicitur. Quis preparauit cor uo escam suam quando pulli eius ad dominum clamant vagantes eo ꝙ non habeant cibos. Quid enim coruus pullorumqꝫ eius no- mine: nisi peccatis nigra designa- tur gentilitas. De qua per prophe tam dicitur. Qui dat iumentis es- cam ipsorum: et pullis coruorum inuocantibus eum. Jumenta quip pe escam accipiũt: dum sacre/sacre pabulo mentes dudum brute sa- tiantur. Pullis vero coruorum fi lijs solis gentium esca datur: cũ eo rum desiderium nostra conuersa- tione reficitur. Iste coruus esca fuit dum ipsum sancta ecclesia que reret: sed nunc escam accipit: quia ipse ad conuersationem alios ex- quirit. Cuius videlicet pulli id est predicatores ex eo editi: non in se presumunt: sed in iuribus redem- ptoris sui. Unde bene dicit. Quan do pulli eius ad dominum clamãt Nichil enim sua virtute posse se sciunt: et quãuis animarum lucra pijs votis esuriant: ab illo tamen qui cuncta intrinsecus operatur: hec fieri exoptant. Uera enim fide cõprehẽdunt: qꝛ sicut expsse apłus scribit prima Ad chorinth. tertio neqꝫ qui plãtat est aliquid neqꝫ qui rigat: sed qui ĩ crementũ dat deꝰ. ¶ Quod vero dictum est vagan- tes eo ꝙ non habeãt cibos in hac vagatione nichil aliud ꝙ estuanti um predicatorum vota signantur qui dum in ecclesie sinum recipere

Job xxxviij.

Ps. cxlvi

populos ambiunt: magno ardore succensi: nunc ad hos nunc ad illos colligendos desiderium mittunt. Quasi quedam quippe vagatio est: ipsa cogitationis estuatio. Et velut ad loca varia mutatis nutibus transeunt: dum pro adunādis animabus ī modos in numeros in partes diuersas esuriente mente discurrunt.

Potest corui nomine nigra p infidelitatis meritum plebs iudaica designari. Nam pulli eius ad dominū clamare referuntur: vt eidem coruo a domino esca prepararetur: qꝛ nimirū sancti apl'i plebis israelitice carne generati dum pro gente sua p̄ces ad dominum fundūt: q̄si pulli coruorū eum de qua carnaliter editi sūt spirituali intelligētia parentē populū pauerunt. Igitur dū pulli eius clamant esca coruo preparatur: qꝛ dum apostoli exorant plebs dudum perfida ad cognitionem fidei ducitur ꝛ ex p̄dicatione filiorum quasi ex pullorū voce satiatur. Illud tamen in hoc versu debemus sollerter intueri q̄ huic coruo dicitur esca primū pullis clamantibus ꝛ postmodum vagantibus preparari. Clamantibus namq̄ pullis coruo esca preparata est: cum predicantib⁹ apostolis verbum dei iudea audiens mō in tribus milibus mō in quinq̄ milib⁹ spirituali est intelligentia satiata. Sed cū per reproborum multitudinem: crudelitatem suam contra predicantes exerceret ꝛ quasi pullorum vitam necaret: idem pulli ī vniuersa mundi parte sunt dispersi Unde ꝛ eisdem carnalibus patribus spirituali predicationi resistentibus dicūt. Uobis oportebat primū loqui verbum dei: sed qꝛ repellitis illud ꝛ indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes scientes profecto q̄ postq̄ gentilitas crederet: etiam iudeam ad fidem veniret. Unde scriptum est. Donec plenitudo gentium introiret: et sic omnis israel saluus fieret. Quia igitur summopere sācti apostoli ꝛ studuerunt prius audientibus predicare ꝛ postmodū resistentibus exempla conuerse gētilitatis ostendere: quasi esurientes pulli huic coruo escam suam ꝛ prius clamando ꝛ postmodum vagando quesierunt. Unde enim vagantur pulli inde escam coruus inuenit: quia dum per laborem predicantium conuersam ad dominū gentilitatem iudaicus populus respicit: ad extremum quoq̄ stulticiam sue erubescit infidelitatis: et tunc scripture sacre sententias intelligit. cum prius q̄ sibi eas gentibus innotuisse cognoscit: atq̄ ex p leta vagatione pullorum: ad percipienda sacra eloquia os cordis aperit: quia peractis in mundum cursibus apostolorum ea sero spiritualiter percipit: a quibus diu perfidia se stringente ieiunauit. Que qꝛ omnia solius diuine potentie virtus operatur recte dicitur. Quis preparauit coruo escam suam quando pulli eius ad dominū clamant vagantes eo q̄ non habeāt cibos: subaudi nisi ego qui infidelem populum filiis suis exhortantibus tolero et predicantibus parco atq̄ ad alia vagantibus conuertendum in fine sustineo.

Est adhuc aliud q̄ de coruo moraliter possit intellligi. Et dicis nāq̄ pullis vt fertur escam plenum prebere dissimulat prius q̄ plumescendo nigrescant. Eosq̄ in edia affici patitur/ quo ad vsq̄ in illis per pennarum nigredinem sua similitudo videatur.

Qui huc/ illucq̄/ vagantur: in

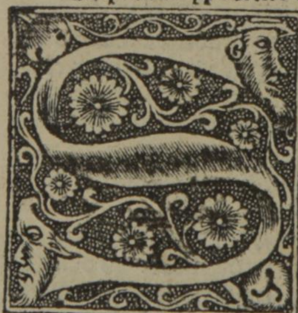
nido: et ciborum expetunt aperto ore subsidium. At cũ nigrescere ceperint tãto eis prebendo alimẽta ardentius requirit: quãto illos alere diutius distulit. Coruus pfecto est dictus quisq predicator: qr magna voce clamat dum peccatorum suorum memoriã atq cognitionem infirmitatis proprie quasi quãdam coloris nigredinem portat. Cui quidem nascuntur in fide discipuli: sed fortasse adhuc considerare infirmitatẽ ppriam nesciũt fortasse a peccatis pteritis memoriam auertunt: et p hoc eam qua ad sumi oportet contra huius mundi gloriam humilitatis nigredinem nõ ostendunt. Hij velut ad accipiendas escas os aperiunt: cũ doceri de secretis sublimibus querũt Sed eis doctor suus alimenta pdicamentorum sublimiũ tanto minus tribuit quãto illos peccata preterita minus digne deflere cognoscit. Expectat quippe atq admonet: vt a nitore vite presentis prius per penitentie lamenta nigrescant: et tunc demũ congrua predicationis subtilissime nutrimenta percipiãt. Coruus in pullis ora inhiantia respicit: sed ante in eis pennarum nigredine indui corpus querit: et discretus doctor interna misteria eorum sensibus non ministrat: quos adhuc ab hoc seculo nequaq se abiecisse cõsiderat. Quãto igitur discipuli exterius p cultum vite presentis minus quasi nigrescunt: tanto per cibum verbi interius minus replẽtur. Et quo se a corporali gloria non auacuant: eo ab spirituali refectione ieiunant. Si vero in cõfessione vite preterite lamenti sui gemitus velut nigrescentes plumas pferũt: ilico in contemplationem doctor ad escam de sublimibus deferendam quasi pullorũ refectionem cogitans coruus volat Qui eis hiantibus in ore cibum reuocat: dum ex ea intelligentia qua ceperit esurientibus discipulis alimenta vite loquẽdo subministrat Quos tãto ardentius de supernis reficit: quãto verius a mundi nitore nigrescere penitentie lamẽtatione cognoscit. Pulli autẽ dum nigro se pennarũ colore vestiunt: de se etiam volatum permittũt: quia quo magis discipuli abiecta de se sentiunt q magis sese despiciẽtes affligunt: eo amplius spẽ puectus sui in altiora pollicentur. Unde et curat doctor festinanti alere: quos iam per quedam indicia puideri posse et aliis pdesse. Hinc enim thimotheũ Paulus admonet velut plumescentes pullos sollicitius nutrire dum dicit. Que audisti a me per multos testes hec commenda fidelibus hominibus: qui idonei erunt: et alios docere. Cui doctrine discretio dum caute a predicatore custoditur: ei diuinitus largior copia predicationis datur. Dum enim per caritatem compati afflictis discipulis nouit dum per discretionem congruum doctrine tẽpus intelligit: ipse non solum p se: sed etiam pro eis quibus laboris sui studia impendit: maiora intelligentie munera percipit. Unde hic aperte dicit. Quis parauerat coruo escã suam: quando pulli eius clamant vagantes eo q non habeãt cibos. Cum enim pulli vt satientur clamant coruo esca pparatur: quia dum verbum dei boni auditores esuriunt pro reficiendis eius maiora doctoribus intelligẽtie dona tribuuntur.

Coruorum nomine sancti predicatores designãtur sicut per salomonem dicitur. Oculum qui subsannat patrem et qui despicit partum matris sue: effodiant illum corui de torrentibus. Peruersi quiq dum diuina iudicia deprehendunt subsãnãt pverb. xxx.

patrem. Et quilibet heretici dum
sancte ecclesie predicationem fecū
ditatēq; illius deridendo contem=
nunt: quid aliud ꝙ partum matris
despiciunt. Quā nō immerito eo=
rum quoq; matrem dicimus: quia
de ipsa exeunt qui cōtra eam loquū
tur iohāne attestante qui ait. A no
bis exierūt: sed non erant ex nobis
Nam si fuissent ex nobis perman=
sissent vtiq; nobiscum. Corui vero
de torrētibus veniunt: cū predicato
res viri ad deffensionem sancte ec=
clesie a sacrorū librorū fluentis ꝓ
cedunt. Qui recte etiam corui vo
cati sūt: q2 nequaꝙ de iusticie luce
superbiunt: sz per humilitatis gra
tiam peccatorum in se nigredinem
confitentur. Unde etiā ab electo=
rum ecclesia dicitur. Nigra sum sz
Job. i. formosa. f. i. Et iohānes ait. Si di=
ximus: q2 peccatū. n. h. i. n. s. Qui
videlicet corui subsannantis oculū
effodiunt: q2 prauorum ac per me
atū hominum in tentationem vin
cuntur.

Capitulum. VIII. De strutione

In scriptura sacra structio
nis nomine: aliquando quili=
bet ypocrita: aliquando syna
goga: aliquando gentilitas:
aliquando ypocrisis designat

trutio=
nis no=
mīe hi
pocri=
ta desi=
gnatur
sicut vo
ce dñi=
ca ad
Job. xxx. beatuz
Job di
citur. Penna structionis simul est
penne herodij & accipitris. Quis
herodium & accipitrē nesciat aues
reliquas quanta volatus sui veloci
tate transcēdant. Strutio vero pē
ne eorum similitudinē habent: sed
volatus eorum celeritatē nō habēt
A terra quippe eleuari non valet:
& alas quasi ad volatum spētenus
erigit: sed tamen nūꝙ se a terra vo
lando suspendit. Ita nimirū sunt
omnes hypocrite ꝗ dum bonoruz
vitā simulant imitationē sancte vi=
sionis habent: sed veritatem sancte
actionis nō habent. Habent quippe
volandi pennas per speciē: sed in
terra repunt ꝑ actionem: q2 alas ꝑ
figuram sanctitatis extendunt: sed
causarū secularium pondere ꝑgra
uati: nullatenus a terra subleuant.
Unde & spēm phariseorum repro=
bans dominus quasi strutionis pē
nam redarguit: que in opere aliud
exercuit & in colore aliud ostendit
dicens. Ue vobis scribe & pharisei
hypocrite: quia similes estis sepul
cris dealbatis que foris quidē ap=
parent hominibus spēsa: intus aūt
sunt plena ossibus mortuorū. Ita Math
& vos apparetis hominibus iusti. xxiij.
interius aūt pleni estis auaritia & ī=
quitate. Ac si diceret. Subleuare
vos videt spēs pēne: sed in infimis
vos deprimit pōdus vite. De quo
pōdere per ꝓphetam dicitur. Filij
hominum vsquequo gra. c. Habe= ps. iiij.
mus adhuc ꝙ in consideratiōe stru
tiōis huius de accipitre & herodio
attentius perpendamus. Accipi=
tris quippe et herodij parua sunt
corpora: sed pēnis densioribus ful
ta. et idcirco cum celeritate trāsvo
lant: quia eis parē īest ꝙ aggrauat
multum ꝙ leuat. At cōtra strutio
raris pennis induitur & immani cor
pore grauatur: vt & si volare appe
tat ipsa pennarum paucitas molē
tati corporis in aera non suspendat
Bene in herodio & accipitre electo
rum persona signatur qui ꝙdiu in
hac vita sunt: sine ꝙtulocunq; cul=
pe cōtagio esse nō possunt. Sed cū
eis parē quid īest ꝙ deprimit: mul
ta virtus bone actionis suppetit ꝗ

filios in superna sustollit. At cōtra hypocrita: et si facit pauca que eleuent: perpetrat multa q̄ grauent. Neq; nulla bona agit ypocrita: sed quib9 ea ipse deprimat mistica per uersa cōmittit. Pauce ergo penne et corpus structionis non subleuat: qui paruum bonū hypocrite multitudo praue actionis grauat. hoc quoq; ipsa strutionis penna ad pennas herodij et accipitris similitudinem coloris habet: virtutis vero similitudinē non habet. Illorū namq; concluse et firmiores sunt et volatu aerem premere virtute sue soliditatis possunt. At contra strutionis penne dissolute: eo volatum sumere nequeunt: quo ab ipso q̄ premere debuerant aere transcenduntur. Quid ergo in hijs aspicimus nisi q; electorum virtutes solide volant: vt ventos humani fauoris p̄mant. Hypocritarum vero actio q̄libet recte videatur volare non sufficit: q2 videlicet fluxe virtutis pēnam humane laudis aura p transit. Sed ecce cum vnū eūdēq; bonorum malorum q2 habitū cernimus cū ipsam in electis ac reprobis professionis speciē videmus vnde intelligentie nostre suppetat: vt electos a reprobis et a falsis veros comprehēdendo discernat. Quod tamen citius agnoscimus si intemerata in memoriam preceptoris nostri verba signamus qui ait. Ex fructibus eorum cognoscetis eos.

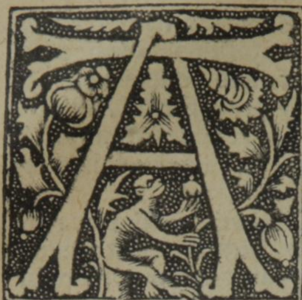
Potest autem strutionis nomine synagoga designari que alas legis habuit: sed corde in infimis repēs nunq̄ se a terra subleuauit. Per herodium vero et accipitrē antiqui patres exprimuntur: q̄ ad ea que intelligenda perspicere valuerunt etiam viuendo volare. Penna igitur strutionis simul est penne herodij et accipitris: quia synagoge vox priorū doctrinā loq̄ñ tenuit: sed viuendo nesciuit. Unde eiusdē synagoge populos de phariseis ac scribis veritas admonet dicens. Super cathedrā moysi sederūt scribe et pharisei. o. q. d. v. f. vel opera vero eorum nolite facere.

Strutionis nomine gentilitas designatur: sicut conuersurum se eam dominus pollicetur cū per prophetam diceret. Glorificabit me bestia agri dracōes et struti ones. Bestia namq; agri. i. dracones et strutiones dominū glorificāt cū fidem q̄ in illo est: ea que in hoc mundo dudum mēbrum diaboli fuerat gētilitas exaltat. quē et ppt maliciam draconum nomine exprobrat: et ppter ypocrisim vocabulo strutionum vocat. Quasi enim pēnas accepit gentilitas: sed volare non potuit que et naturā rationis habuit: et actionem rationis ignorauit.

Strutionum nomine ipsa hypocrisis designatur: vnde bene contra peruersam mentem sub iudee spē per ysayam dicitur. Erit cubile draconum et pascua strutionum. Quid namq; per dracones: nisi malicia. et quid strutionum nomine: nisi ypocrisis designatur. Strutio quippe speciē volandi habet: sed vsum volandi non habet: quia ypocrisis cunctis intuentibus imaginem de se sāctitatis insinuat sed tenere vitam sanctitatis ignorat. In peruersa igitur mente draco cubat: et strutio pascitur: quia latens malicia calide tegitur: et intuentium oculis simulatio bonitatis antefertur.

¶ Capitulum. VIII. De accipitre

¶ In scriptura sacra accipitris nomine: aliquando sanctus quilibet intelligitur.

Ccipitris nomie sãctus ꝙ libꝫ de signatꝰ vñ beatus iob domica voce iterrogatur cũ dicitur. Nunquid per sapientiam tuam plumescit accipiter expandens alas suas ad austrum. Quia per annos singulos pēnam veterem accipiter noua tascente ꝑiciat ac sine intermissiõe plumescat pene nullus ignorat. Non autem hic illud plume tempus dicitꝰ quo in nido vestitur: qꝛ tunc nimirũ adhuc videlicet pullꝰ ad austrũ alas expandere non valet: sꝫ illa annua pluma describitur que laxata vetere penna renouatur. Et quidē domesticis accipitribus quo melius plumescere debeant munita ac tepentia loca requiruntur. Agrestibus vero moris est: vt flante austro alas expandant: quatinus eorũ mēbra ad laxandum pēnam veterem venti tepore concalescant. Cũ vero ventus deest alis contra radiũ solis expansis atq; percussis: tepē tem sibi aurã faciunt. Sicq; apertis poris vel veteres exiliunt: vel noue succrescũt. Quid est ergo accipitrē in austro plumescere: nisi ꝙ vnusquisq; sanctorum tactus flatu sancti spiritus conualescit: ꝛ vsum vetuste conuersationis abijciēs noui hominis formam sumit. Quod paulus admonet dicens. Expoliantes vos veterem hominem cũ actibus suis. Et rursum licet is qui foris est noster homo corrũpitur tamen is qui intus est renouatur de die in diem. Uetustam autem pēnam ꝓicere est: inueterata studia dolose actionis amittere. Et nouã pēnam sumere: est mitē ac simplicem bene viuendo sensum tenere. Pēna nāq; veteris conuersatiõis grauat: ꝛ pluma noue imutationis subleuat: vt advolatum tãto leuiorem ꝙto nouiorem reddat. Et bene accipitꝰ expandit alas suas ad austrum. Alas quippe nostras ad austrum expandere est: per aduentũ sancti spiritus nostras confitendo cogitationes aperire: vt iam nõ libeat defendendo nos tegere: sed accusando publicare. Tunc ergo accipitur plumescit cũ alas suas ad austrum expanderit: qꝛ tũc se vnusquisq; virtutum pēnas induit cum sancto spiritui cogitatiões suas cõfitendo substernit. Qui enim vetera fatendo nõ detegit: noue vite opera minime ꝓducit. Qui nescit lugere ꝙ grauat: nõ valet proferre ꝙ subleuat. Ipsa nāq; compũctionis vis poros cordis aperit: ꝛ plumas virtutum fundit. Cunq; se studiose mens de pigra vetustate redarguit: alacri nouitate iuuenescit. Dicatur ergo beato Job. Nunqd per sapientiã tuam plumescit accipiter expandens alas suas ad austrum. Id est: nunquid cuilibet electo tu intelligentiam cõtulisti: vt flante spiritu sancto cogitationum alas expandat quatinus pondera vetuste conuersatiõis abijciat ꝛ virtutum plumas in vsum noui volatus sumat. At hinc videlicet colligat quia vigilantiam sensus in semetipso ex se non habet qui hanc ex se conferre alijs nequaꝙ valet.

Capitulum.X. De Herodio.

In scriptura sacra herodij nomine electorum persona intelligitur.

Erodij nomine vel accipitris electorum persona intelligitꝰ vnde ad beatum Job a domio dicitꝰ. Pēna strictiõis simul est pē

ne herodij ꝛ accipitris. Accipitris quippe ꝛ herodij parua sunt corpa sed pēnis dēsioꝛib⁹ fulua idcirco cū celeritate transuolant quia eis paꝝ inest ꝙ grauat: multū ꝙ leuat. Bene ergo in herodio et accipitre electorum persona signatur: quia ꝙ̃diu in hac vita sunt: sine ꝙ̃tulocunqꝫ culpe cōtagio esse non possunt. Sꝫ cum eis paꝝ quid inest quod deprimit multa virtus bone actionis suppetit: q̄ illos in superna sustollit herodij nāqꝫ et accipitris pēne con clu se ꝛ firmiores sunt et ideo volatu aerem premere virtute sue soliditatis possunt: sic et electoꝝ virtutes solide volant vt ventos humani fauoris premāt.

Cap.XI. De Miluo.

In scriptura sacra milui nomīe: diabolus intelligitur.

Milui nomīe diabol⁹ designat: quod zacharia propheta testāte cognoscim⁹ q̄ visionē suam describens ait. Et leuaui oculos meos et vidi: et ecce due mulieres egredientes et spiritus in alis eaꝝ: et habebāt alas quasi alas milui. Quid enim in hijs duabus mulieribus accipimus: nisi duo pricipalia vicia superbiam videlicet: ꝛ vanam gloriam: quē impietati absqꝫ illa dubitatione coniuncta sunt. Que et in alis suis spiritum habere narrantur: quia in actib⁹ suis sathane voluntati deseruiunt. Ipsum ꝗ̄ppe spiritum appellat. De quo Salomon ait. Si spūs potestatem habentis ascenderit super te: locū tuum ne dimiseris. Et de quo in euangelio dominus dicit. Cum immundus spiritus exierit ab homine ambulat ꝑ loca arida et ī aquosa. Spiritus ergo in alis earum est: qꝛ supbia et inanis gloria. per omne ꝙ agunt sathane voluntati famulātur Et habebant alas quasi alas milui Miluus semper nature studet insidiari pullorum. Iste ergo mulieres alas habēt quasi alas milui: qꝛ actiones earum diabolo proculdubio sunt similes qui insidiatur semper vite paruulorum.

Cap.XII. De Passere.

In scriptura sacra passeris noīe: christus intelligitur.

Passeris nomine: christ⁹ intelligit: sicut ꝑ Psalmistaꝫ dicit. Et enī passer inuenit sibi domuꝫ: et turtur n.s.vbi.r.p.s. Quis enim alius ꝑ passereꝫ: nisi redemptor noster: et quid per turturem nisi sancta ecclesia exprimitur. Iam autem passer sibi inuenit domuꝫ: quia eternum celi habitaculum redemptor noster ītrauit. Et turtur inuenit nidum: qꝛ sancta ecclesia amore conditoris affecta crebris gemitibus vtitur: ꝛ velut nidum sibi. i. pacatissimaꝫ fidei quietā cōstruit: ī q̄ crescentes filios quasi plumescentes pullos quousqꝫ ad supiora euolet caritatis gremio calefactos fouet.

Cap.XIII. De Vulture.

In scriptura sacra vulturis noīe: xp̄s intelligitur.

Vulturis nomine: redēptor noster intelligitur sicut per beatuꝫ iob de iudeorum pp̄lo dr̄. Semitam ignorauit auis: nec ītuitus

est oculos vulturis. Quis eniz hoc
loco auis nomine nisi ille signatur:
qui corpus carneū ꝙ assumpsit ascē
dendo ad ethera librauit. Qui a=
pte quoqꝫ ēt vulturis appellatione
exprimitur. Uultur quippe dum vo
lat si iacens cadauer cōspicit: ad esū
se cadaueris deponit. Et pleru mqꝫ
sic in morte capitur duz ad mortu=
um animal de summis venit. recte
ergo mediator dei et hominum re
demptor noster vulturis appella=
tione signatur: qui manens in alti=
tudine diuinitatis sue quasi quodā
volatu sublimi cadauer mortalita
tis nostre conspexit in infimis: et se
se de celestib⁹ ad ima submisit. Fer
ri quippe propter nos homo digna
tus est. Et dum mortuuz animal pe
tijt: mortem apud nos qui apud se
erat immortalis inuenit. Sed hui⁹
vulturis oculus: fuit ipsa intentio
nostre resurrectionis: quia ipse ad
triduū mortuus ab eterna nos mor
te liberauit. Ille ergo perfidus iu=
deorum populus mortalem vidit:
sed quomodo morte sua: mortem
nostrā destrueret minime attendit.
Conspexit quidem vulturem: sed
oculos vulturis non aspexit: qui dū
humilitatis eius vias ⁊ quibus nos
ad alta subleuauit considerare no=
luit: semitam auis ignorauit. Neqꝫ
enim pēsare studuit. ꝙ eius nos hu
militas leuaret ad celestia et mor=
tis eius intentio reformaret ad vi=
tam. Semitam igitur ignorauit a=
uis nec intuitus est oculos vulturis
quia etsi vidit eum quem in morte
tenuit. videre noluit ꝙ̄ta vite no=
stre gloria de eius morte sequere=
tur.

¶ Cap. XIIII. De Musca.

¶ In sacra scriptura musca=
rum nomine: insolentes cu=
re designātur.

Uscarū
nomie
insolen
tes cu=
re desi=
deriorꝫ
carna=
liuz de
signāt.
sic ē scri=
ptū est
Musce morientes perdunt suauita
tem vnguenti. Quia nimirum sup=
flue cogitationes que assidue in ani
mo carnalia cogitante: et nascuntur
et deficiunt eam suauitatem q̄ vnus
quisqꝫ intrinsecus per spiritum vn=
ctus est perdūt: quoniam integrita
te eius perfrui non permittuntur.
Hinc est: ꝙ egypt⁹ multitudine mu
scarum percussa legitur. Quo con=
tra israeliticus populus custodiam
sabbi accepit in munere. Quid enī
in hac vita laboriosius quē terrenis
desiderijs estuare: Aut q̄d hic quie
tius quē huius seculi nichil appete
re. Popul⁹ ergo qui deū sequitur
accepit sabbatuz. i. requiem men=
tis: vt nullo in hac vita desiderioꝝ
carnalium appetitu fatigetur. Egy
ptus vero que huius mundi speciē
tenet muscis ꝑcutitur. Musca eniz
nimis insolens et inquietum est a=
nimal: in qua quid aliud quē inso=
lentes cure desideriorum carnaliuz
designatur. Egyptus ergo muscis
percutitur: quia eorum corda qui
terrenam vitam diligunt desiderio
rum suorum inquietudinibus feri=
untur: turbis cogitationum carna=
lium ad ima depressa sunt: vt ad q̄e
tis intime desiderium non leuentur
Unde cuz mira ope pietatis ad cor
veritas venit: pri⁹ ab eo cogitatio=
num carnalium est⁹ eijcit: et post ī
eo virtutum dona disponit. Quod
bene nobis sacri euangelij hystoria
innuit: in qua dum ad resuscitandā
filiam principis si nō inuitat⁹ domi

nus duceretur: protinus additur. Et cũ eiecta esset turba intrauit et tenuit manum puelle et surrexit puella. Foras ergo turba eiicit vt puella suscitaretur: quia si nõ prius a secretioribus cordis expellitur importuna secularium multitudo curarũ anima que intrinsecus iacet mortua non resurgit. Nam dum se per innumeras terrenorum desideriorũ cogitationes spargit: ad consideratio nem sui nullatenus colligit.

¶ Incipit liber tertius.

¶ De iumentis.	Cap.i.
¶ De equo.	ij.
¶ De asino.	iij.
¶ De asina.	iiij.
¶ De camelo	v.
¶ De animalibus.	vi
¶ De boue	vij.
¶ De vacca.	viij.
¶ De vitula.	ix.
¶ De tauro	x.
¶ De vitulo.	xi.
¶ De canibus	xij.
¶ De arietibus.	xiij.
¶ De ouibus	xiiij.
¶ De agna.	xv.
¶ De bestijs.	xvi
¶ De leone.	xvij
¶ De leena.	xviij.
¶ De tygride.	xix
¶ De pardo.	xx.
¶ De lupo.	xxi.
¶ De onagro.	xxij.
¶ De onocentauris.	xxiij
¶ De rinocerote.	xxiiij
¶ De vehemoth.	xxv.
¶ De serpẽtibus.	xxvi.
¶ De drachone.	xxvij.
¶ De colubro.	xxviij.
¶ De regulo.	xxix
¶ De vipera.	xxx.
¶ De aspide.	xxxi
¶ De reptilibus	xxxij
¶ De vermibus	xxxiij
¶ De tinea.	xxxiiij.
¶ De eruca.	xxxv.

¶ Capitulum primum. De Jumentis.

¶ In scriptura sacra iumentorum noĩe aliquando sancta ecclesia vel fidelis anima. aliquãdo quilibet sub disciplina positus. aliquando carnales homines. aliquando mentes dudum brute sed conuerse. aliquando seculi implicamenta. aliqñ sensu tardiores intelligũtur.

Umenti nomine: sancta ecclesia vel fidelis anima designatur. vnũ redemptor noster in iumento sedens Hierusalem tendit. Saluator enim noster iumento sedens Hierusalem tendit. cum sancte ecclesie vniuersaliter presidet: eãq; in supne pacis desiderium accendit Jumentum etiã sedens Hierusalem tendit: quando vniuscuiusq; fideles animam regẽs videlicet iumentuz suum: ad pacis intime visionem ducit.

Iumenti nomine: quilibz sub disciplina posit⁹ desi gnat: sicut per psalmistã dr̃. Ut iumẽtũ fa. suz apd te: ego sp tecũ .i. Quãuis isensatis animalibus homo longe sit melior hoc tñ plerisq; homini non lz q̃ brutis aĩalibus licet. Que enim ad aliud minime seruantur: eorum mo'tus proculdubio nequaq̃ sub disciplina restringitur. Homo autem q2 ad sequentem vitam ducitur. necesse est profecto vt in cunctis suis motibus sub discipline dispositione religetur: et quasi domesticum animal loris vinctum seruiat atq; certis dispositionib⁹ restrictũ viuat. Qui

vero ĩplere cuncta q̄ desiderat ꝑ effrenatã libertatẽ querit:quid aliud q̃ ẽ agresti aĩali esse simul concupiscit:vt discipline hunc lora non teneant:sed audenter vagus per siluam desideriorũ currat. Sepe autem diuina miseratio quos ꝑdire in effrenationem illicite libertatis cõspicit obiectiõe prospere aduersitatis frãgit:quatinus elisi discãt quẽ reproba erectione tumuerant:vt iam flagelli experimẽtis edomiti quasi iumenta domestica preceptorum loris mentis colla subijciãt:et vite p̄sentis itinere ad nutũ presidentes ꝑgant. Quibus bene loris ligatũ se nouerat qui dicebat. Ut iumentuz factus.s.a.t.⁊.e.s.t. Unde et seuus ille persecutor:ab agro perfide voluptatis ad domũ fidei deductꝰ rectoris sui calcaribus punctus audiebat. Durum est tibi contra stimulũ calcitrare.

Jumentorum nomĩe carnales homines designantur: sicut ꝑ prophetam dicitur. Cõputruerũt iumenta in stercore suo. Jumenta q̄ppe in stercore suo computrescete est carnales homines in fetore luxurie vitam finire.

Jumentorum noĩe:mentes dudũ brute designantur:sicut per prophetaz Ps.cxlvi dicitur. Qui dat iumentis escam ipsoꝝ:⁊.p.c.in.e. Jumenta quippe escam accipiunt:dum sacre scripture pabulo mentes dudũ brute satiantur.

Jumentorum quoꝫ nomine: seculi implicamenta designãt̃ vñ apud Moysen filij rubeti ⁊ gad ⁊ dimidia tribꝰ manasse multa pecora et iumenta presidentes dũ extra iordanẽ ea que viderant campestria cõcupiscũt:dixerũt. Terra quẽ percussit dominus in cõspectu filiorum israel regionis vberrime ẽ: ad pastum animalium:et nos serui tui habemus iumẽta plurima. Precamurꝫ si inuenimus gratiaz coram te. vt des nobis famulis tuis eaz in possessionem:nec facias nos transire iordanem. Qui igit̃ iumenta plurima possidẽt iordanẽ transire refugiunt:quia quos multa mundi ĩplicamenta occupant habitationẽ celestis patrie non requirũt.

Jumentorum nomĩe sensu tardiores ĩtelligũtur.sicut ꝑ beatum Job dicitur. Interroga iumẽta et docebunt te:volatilia celi et indicabunt tibi:loquere terre ⁊ respõdebit tibi:et narrabunt pisces maris. Quid per iumẽta nisi sensu tardiores:quid ꝑ celi volatilia nisi sũma atꝫ sublimia sapientes intelligere debemꝰ. De iumẽtis nanꝫ:id est sensu pigrioribus scriptũ ẽ Aĩalia tua habitabunt in ea. Et q꞉ sublimia sapientes in verbis nostri redẽptoris euolant scriptum est. Ita vt volucres celi veniant et habitent in ramis eius. Quid vero per terram nisi terrena sapiẽtes accipimus. Uñ ⁊ primo hoĩ celestia deserenti dictũ est.terra es:⁊ in terram ibis. Quid per pisces maris nisi curiosos huiꝰ seculi debemus accipere. De quibꝰ Psalmista ait. Pisces maris q̄ per po.viii ambulãt semitas eius. Qui in magnis rerum inquisitionibus quasi ĩ abditis fluctibus latent. Quid aũt cũcta h̾ ĩq̄sita doceãt adiũgit. Quis ignorat q̄ oĩa h̾ manꝰ dñi fecerit. ac si apte dicat. Siue sensu tardiores siue sublimia sapiẽtes siue frenis actibus deditos:siue huiꝰ mũdi inq̄sitiõibꝰ occupatos req̄ras:cuncta hũc creatorẽ dñm deũ fatent̃: ⁊ de ꝑtãte eius corditer sentiũt:q̄uis sub ea cõcordit̃ nõ viuãt. Ad ei iustꝰ q̄sq̄ ẽt viuẽdo loq̄t̃ h̾ iniustꝰ plerũq̄ de deo vel sola voce compellit̃ fateri. fitꝫ vt mali auctori omnium cuius operibus resistunt attestatione famulentur:quia quẽ impugnare moribus ausi sunt: creatorem omnium negare non possunt.

Cap.II.De Equo.

In scriptura sacra equi nomine: aliquando lubrica vita prauorũ ali quando dignitas temporalis.aliqñ hoc ipsum presens seculũ.aliqñ preparatio recte intentionis.aliquãdo quilibet sanctus predicator:aliquãdo electorum corpa designãtur.

Equi nomie: lubrica prauorꝝ vita signatur. sicut scriptũ est.
po.xi. Nolite fieri sicut equ⁹ et mul⁹ quib⁹ nõ est intellect⁹.Et sic p prophetã aliũ dicitur. Equi amatores et emissarij facti sunt:vnusquisqꝫ ad vxorẽ ꝓximi sui hinniebat.

Equi nomie:dignitas temporalis accipit Salomone attestante qui ait.Uide seruos in equis et principes ambulantes quasi seruos super terram. Omnis quippe qui peccat seruus est peccati.Et serui in equis sunt dũ peccatores p̃sentis vite dignitatibus efferunt. Principes vero quasi serui ambulãt cuz multos dignitate virtutuz plenos nullus honor erigit : sed summa h adversitas velut indignos deorsuz premit.Hinc rursum dicit.Dormitauerunt qui ascenderũt equos.Id est in mortem anime mentis oclos a veritatis luce clauserũt: q̃ in p̃sentis vite honore confisi sunt.

Equi nomine hoc ipsum presens seculum designatur:sicut Jacob voce dicit. Fiat dan coluber in via cerastes in semita mordẽs vngulas equi vt cadat ascensor ei⁹ retro.Quo ĩ testimonio quid equus significet melius ostendimus : si et ea que circũstant paulo subtili⁹ exponamus.Nonnulli enim de tribu dan venire antixp̃m fertur:pro eo ꝙ hoc loco dan et coluber assseritur:ꝛ mordens. Unde non immerito duz israeliticus populus terras ĩ castrorum partione susciperet. prius dan ad aquilonem castrametatus est: illum sic signans qui in corde suo dixerat. Sedebo in monte testamenti.i.l.a.a.s.al.n.s.e.altimo.De quo et per prophetam dicit. A dan auditus est fremitus equorum eius. Qui non solum coluber:sed ẽt cerastes vocat.Cerasta eñ grece cornua dicuntur.Serpẽsqꝫ hic cornut⁹ esse phibet : per quẽ digne antixp̃i aduentus asseritur:quia contra fidelium vitam cũ morsu pestifere predicationis armatur :ẽt cornibus potestatis.Quis autem nesciat semitã angustiorem esse ꝙ viam.Fit ergo dan coluber in via:quia in p̃ntis vite latitudĩe eos ambulare prouocat:quibus quasi parendo blandit. Sed in via mordet:quia eos quib⁹ libertatem tribuit erroris sui veneno consumit. fit cerastes in semita. quia quos fideles reperit.et sese ad precepti celestis angusta itinera cõstringentes.non solum nequitia callide persuasionis impetit :sed etiã terrore potestatis premit:et in psecutionis angore post beneficia ficte dulcedinis exercet cornua potestatis. Quo in loco equus hũc mũdũ insinuat qui per elationem suam in cursu labentiũ tẽporum spumat.et quia antixp̃s extrema mundi apprehendere nititur:cerastes iste eq̃ vngulas mordere perhibetur. Ungulas quippe equi mordere est:extrema seculi feriẽdo contingere.Ut cadat ascensor eius retro. Ascẽsor eq̃ est: quisquis extollit in dignitatib⁹ mundi.Qui retro cadere dr̃ : et nõ in faciem:sicut saulus cecidisse mẽoratur.In faciẽ eñ cadere ẽ ĩ hac vita:suas vnusquisqꝫ culpas agñscere eas qꝫ penitẽdo deflere . Recto vero q̃ nõ videtur cadere est:ex hac vita re

pēte decidere: et ad quem supplicia ducatur ignorare. Et quia iudea erroris suis laqueis capta: pro primo antixp̄m expectat bn̄ iacob eos loco repēte in electorum voce conuersus ē dicēs. Salutare tuū expectabo dn̄e Id est nō sicut infideles antixp̄z: sz eum qui in redēptionem nostrā ventur⁹ est: verū credo fideliter xp̄m.

EQui noīe: preparatio recte intentionis accipit: sicut scriptū est. Equus paratus in diem belli: sz dn̄s salutē tribuit. Quia contra tentationē q̄libz se anim⁹ p̄pat: sz nisi adiuuet desup salubriter nō decertat.

EQui noīe: sctūs quilibz predicator accipitur, ppheta attestante q̄ ait. Misisti in mare equos tuos/turbātes aquas mltas. Quiete q̄ppe aq̄ tacuerunt: quia hūane mētes diu sub viciorū suoꝝ corpe sopite sunt. Sz equis dei mare turbatū est: quia missis sanctis predicatoribus omne cor q̄ pestifera securitate torpuit impulsu salutiferi timoris expauit.

EQuoꝝ nomine: electorū corpora designantur. vn̄ et Iohānes apostolus in apocalipsi dominum contemplatus ait. Et exercit⁹ qui sunt in celo sequebantur eum ī equis albis. Multitudinem quippe sanctorum quem in hoc martyrii bello sudauerat: recte exercitu3 vocat. Qui idcirco in equis albis sedere referuntur: quia nimirum eoru3 corpora et luce iusticie: et castimonie candore claruerunt.

¶ Cap. III. De Asino.

¶ In sacra scriptura asinoru3 nomine. aliquando stultoru3 pigritia. aliquādo luxuria. aliquando simplicitas gentiliū. aliquando quelibet fidelis anima vel sancta ecclesia. aliquando is qui aliorum necessitates sustentat. aliquando mala vita. aliquando caro nostra designatur.

ASinoꝝ nomie stultoꝝ pigritia figuratur: sicut p moysē dicitur Nō arabis in boue et asino. Ac si diceret. Fatuos sapiētibus in predicatione non socies: ne per eum qui implere rē non valet: et illi qui preualet: et illi qui preualet obsistas.

ITem asinorum appellatione immoderata petulantium luxuria exprimitur vt ppha testat qui ait. Quorum carnes sunt vt carnes asinorum.

ASinorū noīe simplicitas gētilium designatur. Unde Hierusalem tendens: dn̄s asellum sedisse perhibetur. Quid est eīn sedēdo asinū Hierusalē venire: nisi gentilitatis simplicia corda possidendo ea ad visionem pacis regendo: et p̄sidendo perducere. Unde rursuz scriptum est. Cognouit bos possessorē suum: et asin⁹ presepe dn̄i sui. Quis enim bos nisi iudaicus popul⁹ extitit: cuius ceruicē iugum legis attriuit. Et quis asinus nisi gentilis popul⁹ fuit: quē quilibet seductor repperit: quasi brutu3 animal: et nulla rōne renitēs quo voluit errore substrauit. Bos ergo possessorē suum et asinus presepe dn̄i cognouit: quia et hebraicus populus dn̄i quē colebat: sed ignorabat repperit: et gētilitas legis pabulū q̄ nō habebat accepit. ¶ Potest quoq3 per asinum quelibet fidelis aīa vel sācta vniuersalis ecclesia designari. Un̄ redemptor noster ī asello sedens hirlm tēdit. Quere ī capitulo de Iumētis.

ASini nomine: is qui aliorum necessitates sustentat designa

tur:sicut per beatuz Job de hereti
cis dicitur. Asinũ pupillorꝝ abege=
runt. Quid enĩ per pupillos accipi
mus: nisi electos dei in mentis tene
ritudie positos q̃ magna fidei gra=
tia nutriuntur: et patris sui iam pro
se mortui faciem necdum vidēt. Et
sunt plerīqꝫ ĩ ecclesia qui quosdã cõ
spiciunt celestia appetere frena oĩa
despectui habere: et q̃vis ipsiꝰ ĩ hu
ius mundi laboribus insudēt. eos
tamē quos ad celestia anhelare con
spiciunt: de rebus quas in hoc mun
do possidēt huius vite adiutorium
fertur. Et q̃uis ipsi agere spãlia ne=
queant: ad summa tñ tendentibus
sublimia ministrant. Portare eniz
asinus onera hominum solet. Qua
si ergo quidam asinus electorum ē
qui frenis rebus deseruiens depor
tat onera vsibus hominuz. Et sepe
cũ heretici quēlibet talē a sctē eccle=
sie gremio auertunt q̃si pupillorꝝ asi
nũ abigũt: q̃ cũ hũc ad ꝑfidiã suã ꝑ
trahũt: a ministerio bonorꝝ repellũt

Asini nomine: mala vi=
ta designatur: sicut per
Moysen dicit. Primo
genita asini mutabis
oue. Per asinum quippe immundi
cia. per ouē vero innocētia designa
tur. Asini ergo ꝓ mogenita oue mu
tare est: immunde vite primordia in
innocentie simplicitate conuertere:
et vt post q̃ illa peccator egit: q̃ vti
immunda dominus respuit: ea iam
agēdo ꝓferat q̃ dei sacrificio ĩponat

Asini noĩe: caro nostra
designatur/sicut ĩ libro
iudicum dicitur. Axa
filia caleph sedēs super
asinum suspirauit. Cui dixit pat eiꝰ.
Quid habes. At illa respõdit. Da
michi benedictionē: terram austra=
lē et arentem dedisti michi iunge ⁊
irriguam. Dedit ei pater irriguum
superius ⁊ irriguũ inferius. Quid
per asinũ: nisi corpus nostrũ accipi=
mus. Axa aũt super asinũ sedet: cũ
irrationabilius carnis sue motibus
iam aĩa presidet. Que suspirãs a pa
tre terram irriguam petit: quia a
creatore nostro cum magno gemi=
tu querenda est lachrymarꝝ gratia.
Sunt nanqꝫ nonnulli qui iã ĩ dono
perceperunt libere pro iusticia cloq̃
oppressos tueri indigentibus pos=
sessa tribuere ardorem fidei habere
sed adhuc lachrymarum gratiã nõ
habent. Hij nimirum terraz austra
lem et arentē hñt: sz adhuc irrugua
indigent: quia in bonis operibus
positi quibus magni atqꝫ feruentes
sunt opz nimis vt aut timore sup=
plicij aut amore regni celestis: ma=
la etiã que antea perpetrauerũt de
plorent. Sed q̃ duo sunt compun=
ctionis genera. q̃ dñi videlicet siti=
ens anima prius timore ꝯpungitur
post amore dedit ei pater suus irri=
guuz superius: ⁊. i. ĩ. Irriguum q̃p
pe superius accipit anima: cũ sese ĩ
lachrymis regni celestis desiderio
affligit. Irriguum vero inferius ac
cipit: cũ inferni supplicia flendo ꝑti
mescit. Et priꝰ q̃libz ĩferius ac post
irriguum superius datur: sed quia
compunctio amoris dignitate ꝑmi
net: necesse fuit vt prius irriguũ su=
perius: ⁊ post irriguum inferius cõ
memorari debuisset. Duo autem
vt dixi in cõpunctionis genera sunt:
quia prius timore anima cõpungi=
tur post amore. Prius enim sese in
lachrymis afficit: quia dum malorũ
suorum recolit pro his perpeti sup=
plicia eterna pertimescit. At vero:
cũ longa meroris anxietudine fue
rit formido ꝯsũpta: q̃dã iã de ꝑsum
ptiõe venie securitas ⁊ nascit ĩ amo
re celestiũ gaudiorꝝ aĩmꝰ ĩflãmat ⁊ q̃
priꝰ flebat ne duceret ad supplicium
postmodũ flere amarissime ĩcipit q̃
differt a regno. Sicqꝫ fit vt ꝑfecta
ꝯpũctio formidinis: tradat aĩm cõ=
pũctioni dilectionis.

Cap. IIII. De Asigna.

In scriptura sacra asinarum no=

mine: aliquando quilibet simpliciter viuentes. aliquando motus cordis lasciuiētes. aliquādo simplices cordis cogitationes. aliquando caro nostra designatur.

Sinarum appellatione quilibet simpliciter viuentes et alienis oneribus portandus dediti accipiuntur. vñ scriptum est. Boues arabant: et asine pascebantur iuxta eos. Quid em̄ aliud per figuram boues: quam bñ operantes: et quid asinas quam quodam simpliciter viuētes accipimus. Quid dū in subtiliori intellectu currere non valent quo quasi pigris ambulant eo fraterna onera mãsueti⁹ portãt. Que bñ iuxta boues pasci referuntur: quia mētes simpliciū ēt cum alta capere nō possunt eo magis vicine sunt: quo et fraterna bona sua per caritatem credunt. Cūcq3 inuidere alienis sensib⁹ nesciunt: quasi in pastu se minime diuidunt. Simul ergo se asine cū bobus reficiunt: quia prudentibus cōiuncti tardiores eorum intelligentia pascuntur.

Asinarum noīe mot⁹ cordi⁹ lasciuiētes designant: sicut de beato Job dicitur quod in possessione quīgentas asinas habuerit. Asinas quippe possidemus cū lasciuientes cordis motus restrigimus: et quicquid in nobis carnale exurgere appetit: spāli cordis dn̄atu refrenamus.

Asinarū quocq3 nomie simplices cordis cogitationes accipiunt: quod in predicto capitulo de asinabus beati iob ītelligi pōt: sic ēn scriptum est. Asine pascebantur. i. e. et irruerunt sabei tuleruntcq3 omnia. Quid enim pascētes asinas nisi simplices motus cordis intelligimus: quos duz studiose a duplicitatis errore cōpescimus quasi in cāpo libere puritatis enutrim⁹. Sz ecce duz hoc agimus hostis noster pascētes asinas subtrahit: quia plerūcq3 dum motus cordis simplices videt subtilia inuentionum acumina ostēdit vt dum laus de subtilitate queritur puritatis simplicitas amittatur. Et si vsq3 ad opus prauū ptrahere non valet: tentando tñ bonorum cogitationibus subripiēs nocet: vt cū turbare bona mentis agnoscitur ea q̄si fundit⁹ abstulisse videatur.

Asine nomine: caro nostra designatur. vnde scriptum ē: quia cū Balaam ad maledicendū pergeret ab asina cui insidebat corripitur Belaam nanq3 puenire ad propositum tēdit: sed eius votum aīal cui presidet prepedit. Perhibitione quippe immorata asina angelū videt: quia quem humana mens non videt quia plerūcq3 caro per molestias tarda flagello suo mēti dñi īdicat quē mens ipsa carni presidens non videbat: ita vt anxietatem spūs proficere in hoc mūdo cupiētis velut vtiliter tendentis impediat: donec ei inuisibilem qui sibi obuiat innotescat. Vñ et bene per Petrum dicit. Correptionem habuit sue vesanie. subiugale mutū: quod in homis voce loquēs phibuit prophe insipiētiā. Insan⁹ quippe hō a subiugali muto corripit: quando elata mēs hūilitatis bonū quod tenē debeat ab afflicta carne mēorat. Cōsiderandū ḡ est: quanta sal⁹ cordis sit molestia corpalis quē ad cognitionē sui mētē reuocat: et quod plerūcq3 sal⁹ abijcit: īfirmitatis mēoria reformat vt anim⁹ q̄ extra se ī elatione ducit: cui sit cōditioni subdit⁹ expcussa quē sustinet carne mēoretur. Sz hui⁹ correptiōis donum idcirco balaā nō obtinuit: quia ad maledicendū pgēs vocē nō mētē muttauit.

Capitulum.V.De Camelo.

In scriptura sacra camelorũ nomine:aliquando ipse domin⁹ aliquando gentilis populus:aliquãdo samaritanorũ vita: aliqñ terrenarũ rerũ dispositiões:aliqñ distorte τ tumidas cogitationes

Ameli nomie dominus designat sicut ab eodem domino iudeis aduersantib⁹ dicitur. Liquãtes culicem:camelũ glutientes. Culex namq susurrando vulnerat:camelus autẽ sponte se ad suscipienda onera inclininat. Liquauerunt ergo iudei culicem: q seditiosum latronẽ dimitti petierunt. Camelum vero glutiuerũt q eum qui ad suscipienda nostre mortalitatis onera sponte descenderat extinguere clamando conati sunt.

Cameli nomine gẽtilitas designatur. vnde τ Rebecca ad ysaac veniens dorso cameli deducitur: q ad christum ex gentilitate excelsas ꝑperans ĩ tortis vitiosisq vite veteris conuersationibus inuenitur. Que ysaac viso descendit: q domino cognito vicia sua gentilitas deseruit: τ ab erectione celsitudinis ima humilitatis petiit. Que τ verecundata pallio velatur: quia τ coram illo ex añacta vita confunditur. Unde τ per paulum eisdem gentibus dicitur. Quẽ ergo fructum habuistis tũc in illis in quib⁹ nunc erubescitis.

Potest etiã per camelos qui cõmune sunt animal samaritanorum vita signari. Cameli nãq ruminant:sed nequaq̃ vngulã findunt. Samarei quoq quasi ruminant. q ex parte legis verba recipiunt: τ quasi vngulã non findunt: q pro parte contẽnunt. Qui τ graue onus in dorso mentis tolerant: q in omne q faciunt sine spe eternitatis elaborant: fidem quippe resurrectionis nesciunt. Et quid esse grauius atq onustius potest: quã afflictionem pretereuntis seculi ꝑpeti: τ nequaq̃ ad releuationẽ mẽtis gaudia remuneratiõis sperare.

Possunt quoq non inconuenienter per camelos qui vngulam nequaq̃ findunt:sed tamẽ ruminant: terrenarum rerũ bone dispensationes intelligi: que quia aliquid habent seculi τ aliquid dei ꝑ commune eas necesse est animal designari. Neq enim terrena dispensatio: q̃uis eterne vtilitati seruiat sine perturbatione valet exhiberi. Quia igitur per hanc τ ad presens mens confunditur et imperpetuũ merces paratur: quasi cõmune animal τ aliquid de lege habet τ aliquid non habet. Ungulam quippe non findit: q non se penitus anima ab omni terreno opere disiungit. Sed tamen ruminat q bene dispẽsando temporalia: per certitudinis fiduciam celestia sperat. Terrene igitur dispensationes quasi camelorum more capite legi concordant/ pede discrepant: q τ celi sunt que iuste viuentes appetunt: τ hui⁹ mũdi sunt ea in quibus opere versanẽ

Possunt etiam per camelos tortuosum videlicet animal distorte τ tumide cogitationes intelligi. Unde bene beatus Job camelos in possessione habuisse ꝑhibetur. Camelos quippe possidem⁹ si q altum sapimus humiliter deponamus. Camelos proculdubio possidemus: cũ cogitationes nr̃as ad infirmitatis fraterne compassionem flectimus: τ vicissim onera nostra portantes aliene infirmitati cõ

pati condescendēdo nouerimus.

¶ Capitulum. VI. De Animalib⁹

¶ In scriptura sacra animalium nomine: aliquando sancti euangeliste: aliquando iusti: aliquando simplices in sancta ecclesia: aliquando cogitatiões: aliquātulū a terra suspense: aliquando irrationabiles anime motus.

Animalium nomine sancti euangeliste designātur sicut per ezechielez dicitur. Et i medo eius similitudo quattuor animalium. Quid enim per quattuor animalia nisi quattuor euangeliste signātur.

Animalium nomine iusti designātur sicut per ezechielē dr Et audiui vocem alare animalium percutientium alterā ad alteram. Quid namqꝫ alas animalium: nisi virtutes debemus sentire sanctorum: qui dum terrena despiciūt ad celestia volando subleuātur. Sed volantia animalia: alis suis se vicissim feriunt: quia sanctorum mētes in eo ꝙ superna appetunt considerratis inuicem alternis virtutibus excitantur. Ala enim sua me percutit: qui exemplo sanctitatis ꝓprie me ad melius accendit. Et ala mea vicinū animal ferio: si aliquādo opus bonū ꝙ mutetur ostēdo.

Animalium nomine simplices in sancta ecclesia designātur: sicut de eadem sancta ecclesia ꝑ psalmistā dicitur. Animalia tua habitabunt in ea. Quia videlicet simplicem quiqꝫ in sancta habet ecclesia.

Animalium nomine cogitationes aliquātulum a terra suspēse: sed adhuc terrene mercedis premia requirentes designantur: sicut per ezechielem dicitur. Et ingressus vidi: ⁊ ecce omnis similitudo reptilium ⁊ animalium abhominatio. In reptilibus quippe cogitationes omnino terrene signantur. in animalibus vero iam quidē aliquātulum a terra suspense: sed adhuc terrene mercedis premia requirentes. Nam reptilia toto ex corpore terre iherent: animalia autem venire a terra suspensa sunt appetitu tamē gule ad terram semꝑ inclinantur. Reptilia itaqꝫ sunt inter parietem: quando cogitatiões voluuntur in mente/que a terrenis desiderijs nunꝙ leuantur. Animalia quoqꝫ sunt intra parietem quando ⁊ si que iam iusta si qua honesta cogitantur: appetendis tamen lucris temporalibus honoribusqꝫ deseruiunt: vt per semetipsa ꝙ quasi a terra suspensa sunt: sed adhuc per ambitum quasi gule desiderium sese ad ima submittuntur.

Animalium nomine irrationabiles anime motus designantur: vnde filij ruben ⁊ gad et dimidia tribus manas se introductis filijs israel in terram repromissionis ad campestra redeunt: quia ab altis cacuminibus montiū quasi ab spe celestium delabuntur: vt extra promissionis terram bruta animalia mitterāt: quia ad pascendos irrationabiles anime motus elaborant: quia eterne lucis quāta sit claritas nesciunt: quia transitorijs occupationibus excecantur: et dum de terrenis rebus superbiunt celestis sui luminis aditum claudunt.

¶ Capitulum. VII. De Boue.

¶ In sacra scriptura bouis nomine: aliquando iudaicus popul⁹: aliquando luxuriosorum dementia: aliquando labor predicatoris: aliquando sapiens: aliquādo doctorum mansuetudo: aliquando diabolus: aliquando bona operatio.

Ouis nomine iudaicꝰ populꝰ designatᷣ: sicut ꝑ ꝓphetā dicitur. Cognouit bos possessorem suum ⁊ asinus presepe domini. Require in capitulo de Asino.

QUia autem bouis nomine ꝑ comparationē luxuriosorū dementia designatur: salomon īdicat qui cum male suadentis mulieris petulantiam p̄misisset: adiunxit Statimqꝫ sequitur eam quasi bos ductus ad victimam.

BOuis nomīe labor p̄dicationis exprimitᷣ: sicut legis verba testantur: quibus dicitur. Non obturabis os boui trituranti. Ac si aperte diceret. Predicatorē verbi ab stipendiorum suorum perceptione non ꝓhibeas.

RUrsum bouis nomine sapiens quilibet designatᷣ: sicut scriptum est. Non iunges bouē et asinum. i. sapientem cum stulto in predicatione non sociabis.

BOum nomine doctorū mansueto d̄signatur sicut scriptū est: quia in vasis templi īter coronas ⁊ plectas boues ⁊ leōes ac cherubin exsculpta sūt. Corone q̄ppe signum sunt victorie. Plecte autē concordie vnanimitatē signāt. Cherubin vero plenitudo scientie dn̄r. Per boues quoqꝫ mās̄uetudo: ꝑ leones vero: seueritas accipitᷣ. Sacerdotes ergo atqꝫ doctores inter coronas ⁊ plectas. i. inter fortitudinē boni operis q̄ ad victoriā currunt ⁊ caritatis cōcordiā: quā a seuicissi nō discrepāt ꝑ boues ⁊ leones atqꝫ cherubī designati sunt: qꝛ ī plenitudine sciētie quā habēt necesse ē: vt ⁊ boum māsuetudinē teneāt ⁊ feruorē leonū q̄tinꝰ ī disciplia quā p̄dicāt ⁊ ex sctō zelo accensi sunt: ⁊ ex paterna dulcedine tranquilli.

BOuis nomine diabolus designatur sicut ꝑ ysayam dicitᷣ. Leo sicut bos comedet paleas. et sicut de eodem voce dominica ad beatum Job dicitur. Fenum sicut bos comedet. Quid enim leonis nomine nisi diabolꝰ qui palearum vel feni nomine nisi carnalium vita signatur. Sed quid est ꝙ in cōmestione palearum vel feni diabolus nō equo: sed boui cōparatur. Hic aūt citius agnoscimus sine vtrisqꝫ animalibus: que sit nutrimentorū distantia perpendamus. Et q̄ nāqꝫ fenum ꝙlibet sordidum comedūt: aqua vero non nisi mundā bibunt Boues autem aquā ꝙlibet sordidam bibunt: sed feno non nisi mundo vescuntᷣ. Quid est ergo ꝙ boui q̄ mundo pabulo vescitᷣ: diabolus cōparatur: nisi hoc ꝙ de ipso ꝑ ꝓphetā aliū dicitᷣ. Esca eius electa. Neqꝫ eñ eos se gaudet rapere/ q̄s ꝓteruis ac sordidis actionibꝰ īplicatos ī imis secū respicit voluntarie iacere. Fenū ḡ sicut bos cōmedere appetit: qꝛ suggestiōis sue dētē cōterere mūdā vitā sp̄aliū q̄rit.

BOuis noīe bona oꝑatio designatᷣ: sicut ꝑ moysen dᷣ. Nō arabis ī primogēito bouis. Quid eñ ꝑ primogenitū bouis nisi bonā oꝑationē accipimꝰ. p̄mogenitū aūt bouis ītelligimꝰ ī īfirma etate p̄mi nr̄i tp̄is bonā oꝑatōez in q̄tū arādū nō ē: qꝛ cū p̄ma sūt adolescētie vel iuuētutis nr̄e tēpora nobis adhuc a p̄dicatiōe cessādū est: vt vomer lingue nr̄e ꝓscindere nō audeat terrā cordis alieni. Quoadusqꝫ eñ īfirmi sumꝰ cōtinere nos inter nosmet ip̄os debemꝰ ne dū tenera bōa citꝰ ostēdimus amittamꝰ: qꝛ ⁊ arbusta plantata si prius in terra radicata

non fuerint manu tacta citius are= scunt. At si semel radicem fixerint manus tangit: et tamen nichil offi= cit: venti impellunt: nec tamen im= pellentes ledunt. Et constructi pa= rietes si impelluntur eruuntur: nisi prius a suo fuerint humore siccati. Mens itaque quousque humore pra= uitatis sue: non fuerit perfecte ex siccata: aliene lingue manu tãgi nõ debet: ne prius q̃ plene pcipiat per dat soliditatem suam: ne impulsa ruat: ne velut arbusta sine radicib⁹ dum plus q̃ valet tolerare concuti tur flatibus arescat. Ad exemplũ ergo non sunt ostendẽda: nisi que firma sunt. Prius enim cõualesce re debet mens atque ad vtilitatẽ pxi morum post mũdum demonstrari cum iam nec p laudem elata corru at: nec p vituperationem percussa contabescat. Nam et si thimotheo dicitur pcipe hoc et doce nemo ado lescentiam tuam contennat: scien= dum est: qz ei adolescentia ĩ annis non in moribus fuit. Quãuis in sa cro eloquio nonnunq̃ adolescentia iuuentus vocatur. vnde scriptum est. Letare iuuenis in adolescentia tua.

Capitulum.VIII. De Uacca.

In scriptura sacra cum vacca singulari numero ponitur: aliqñ do infirmitas incarnationis do= minice: aliquando caro nostra ac cipitur. Cum vero pluraliter vac ce dicuntur/ mentes intelligũtur fidelium.

acce nomine ĩ firmitas ĩcarnatiõis domi= nice designat: sicut moy si a domĩo di citur. Precipe filijs israel: vt addu cant ad te vaccã ruffam etatis inte gre in qua nulla sit macula nec por tauerit iugũ: tradesque eam eleaza= ro sacerdoti. Qui eductam extra castra immolabit in conspectu dñi et intinguet digitum ĩ sanguine ei⁹ aspergens contra fores tabernacu li septem vicibus: cõburetque eã cũ= ctis videntibus tam pellem q̃ car= nes eius ac sanguinem eius ac fi= mum: flamme tradetis. Quid per vaccã: nisi assumpta ad sacrificium infirmitas incarnationis dominice figuratur. De quo scriptum est: qz et ipse mortuus est ex infirmitate: sed viuit ex virtute dei. Bene autẽ vacca hec etiã rufa dicitur: qz vide licet eius humanitas rubra p cruo rem passionis fuit. Unde et in canti cis canticorum ab sponsa describit dicẽte. Dilectus meus candidus et rubicũdus. Candidus videlicet ex diuinitate: rubicundus ex sanguĩe Candidus per iusticiam vite: rubi cundus ex cruore passionis. Etatis integre in qua nõ sit macula. Etas hũanitatis domini integra est: oĩs eius operatio perfecta. In qua vi delicet humanitate macula nõ fuit qz et veraciter de eo scriptum est: qz peccatum nõ fecit: nec inuẽtus dolus in ore eius. Bene autẽ sub= ditur: nec portauit iugũ. Scriptũ q̃ppe est. Omnis q̃ peccat seru⁹ est peccati. Quia dominus nulli pec= cato subcubuit: iugũ minime por= tauit. sequitur. Tradesque eã elea= zaro sacerdoti: q̃ eductã extra ca= stra immolabit in conspectu domi ni. Quid est q̃ hec vacca ad ĩmolã dum traditur sacerdoti: nisi q̃ ĩcar natus dominus qui pro redemptiõe nostra sacrificium semetipsum fe= cit. in iudaici populi manibus dat. Qui etiam extra castra immolat⁹ est in cõspectu domini: qz videlicet extra portam passus est. Unde et p paulũ dicit. Exeamus ad eũ extra

castra in ꝓprium eius portantes. Ihs enim vt sanctificaret per sanguinem suũ populum: extra portã passus est. Non enim habem⁹ hic manentẽ ciuitatem: sed futura inq̃rimus. Idcirco ei extra portã passus ẽ: vt ad ↄuersatiõe nos vite presentis quasi a ciuitate foras duceret: ⁊ a terrena inhabitatione cor nostrum euellere persuaderet. Bene autem dicitur immolabit in cõspectu domini. Redẽptor eĩ nr̃ i conspectu omnium quasi extinct⁹ est: sed in conspectu patris imolatus: q꞉ ꝙ ante oculos hominũ pena hoc ante oculos patris sacrificiũ fuit. Et intinguet digitum in. s. t. Quid per digitũ nisi discretio nostre operationis accipitur. In sanguine vero vacce digitum intinguere est: in passione incarnationis dominice nostra opera consecrare: vt passionem eius q̃ cognoscim⁹ imitemur: sicut scriptum est. Xp̃s passus est ꝓ nobis: nobis. r. e. v. s. v. e. Eleazar aũt ⁊ imolat: ⁊ i sanguine eius digitum intiguit: q꞉ videlicet plebs iudaica: ex reproborũ parte humilitatem domini vsq꞉ ad passionem persecuta est: ex electorum vero parte operationem hũilitatis eius imitata est: et asperget contra fores tabernaculi. Quid hoc loco tabernaculum: nisi tota simul sinagoga accipitur. Qui ergo tinxerit in sanguine eius digitum eundẽ sanguinem contra fores tabernaculi aspergat. i. quisquis passionis ei⁹ vias mutatur sinagoge nõ cadenti ⁊ resistẽti ꝑ exempla bona per operationem rectam: signũ bene viuẽdi prebeat. Contra fores enim tabernaculi vacce sanguinem aspergere est: resistẽti plebi iudaici per predicationem rectam: ⁊ per sácta opera passionis eius exempla mõstrare. Bene autem dicit̃ vt digit⁹ eius in sanguine. vij. vicibus intinguatur ⁊ aspergatur. In septenario enim numero: perfectio accipit̃ vnde ⁊ septem diebus vniuersum tempus impletur ⁊ sanctus spirit⁹ septiformis vocatur. Septem vero vicibus in sanguine digitum intinguere est: ꝑ perfectam operationem ministerium passionis eius imitari. Et septem vicibus contra synagogam aspergere est: perfecta predicatione sacramenta incarnationis ac passionis eius infidelib⁹ denũciare. Cõburetq꞉ eam cunctis videntibus extra castra: tam pellẽ ac carnes ei⁹ q̃ sanguinem ⁊ fimũ flãme tradetis. Quid per carnem ⁊ pellẽ quid per sanguinem ⁊ fimũ vacce: nisi carnalia sacrificia in testamento veteri habita q̃ infirmitatẽ domini denunciabant figurantur. Que omnia postmodũ a patribus spũaliter intellecta iuxta exteri⁹ ministerium: stercora sunt vocata. vñ paulus cum de sacrificijs carnalib⁹ loqueretur dixit. Propter ꝙ omnia detrimentum feci ⁊ arbitror vt stercora. Que flãme traduntur: q꞉ q̃uis carnaliter prius exibita: postmodum per spm̃ sanctũ intelligentie igne cõsumpta sunt. Possum⁹ tamen in eadẽ vacca: id est in ipsa ĩfirmitate incarnationis dominice: carnem pellẽ ac sanguinem ⁊ fimũ singula eius opera accipere. Quid enim per carnem ⁊ pellẽ: nisi exterior operatio designatur. Quid ꝑ sanguinem: nisi subtilis internaq꞉ virtus exteriora acta viuificans. Quid per fimũ: nisi lassitudo sitis esuries ⁊ timor mortis: ⁊ queq꞉ ex hũilitate suscepta pati voluit designãtur. Quod enim ex defectu nostre mortalitatis habuit: quasi ĩ eo abijciendum fuit. Que tamen omnia que ex nostra infirmitate suscepit: q꞉ ꝓ nostra redemptione exhibuit igne concremẽda sunt. i. iuxta virtutem sancti spirit⁹ intelligẽda vt queq꞉ ab eo corporaliter gesta sunt per incorporeum eius diuini

tatis spiritum dispositu sentia- tur.

Potest quoque per vaccam caro nostra signari. Vaccam ergo mactamus: cum carnem a lascivia sue voluptatis extingeurius. Sed quia carnis maceratio sine fide spe: et caritate inutilis reputat: dum vacca in sacrificio mactat cum ysopo lignoque cedrino ac cocco bis tincto offerri precipitur. Quid em per ysopum: nisi fides: quid per lignum cedrinum: nisi spes: et quid per coccum: nisi caritas designatur. Ysopus quippe interna nostra mundare consueuit. Et per petrũ dicitur. Fide mundans corda eorum. Lignum quoque cedrinũ nulla putredine deficit: quia spem celestiũ terminus non consumit. Unde et per petrum dicitur. Regenerauit nos in spẽ viuam per resurrectionem Jhesu christi ex mortuis: in hereditatem incorruptibilem et incontaminatã & immarcessibilẽ. Cocc⁹ aũt rubeo colore flãmescit: qz q̃ implet charitas: etiã intẽdit. Vñ i euãgelio veritas dicit. Ignẽ veni mittere in terram. Sed bis tinctus coccus offerri precipitur: vt videlicet ante interrni iudicis oculos: caritas nostra dei & proximi dilectione coloretur: quatinus conuersa mens: nec sic pro amore dei quietem diligat: vt curam proximi vtilitatemque postponat: nec sic pro amore proximi occupata inseruiat: vt quietem funditus deserens ignem in se superni amoris extinguat. Vaccã ergo cum ysopo lignoque cedrino ac cocco offerim⁹ dum cum maceratione carnis sacrificium fidei spei & caritatis: adolemus. Quisquis igitur semetipsum deo iam sacrificium obtulit: si perfecta desiderat curet necesse est vt nõ solũ se ad operationis latitudinem verumetiam ad culmina cõtemplationis extendat.

Vaccarum nomine mentes fidelium designantur: vnde cũ de terra philistini archa dñi ad terram israel rediret: plaustre sem per posita est: & vacce plaustro subiuncte sunt que fece fuisse memorãtur: quarum vitulos clauserunt domi. Ibant autẽ indirectũ vacce per viam que ducit bethsamis: vno itinere gradiebantur per gentes & mugiẽtes: & nõ declinabant neque ad dexteraz neque ad sinistrã. Quid enim vacce: nisi fideles quosque i ecclesia designant. Qui cũ sancti eloquij precepta conseruant: quasi super impositam domini arcam portant. De quibus hic est etiam notãdum q fece fuisse memorantur: qz sunt plerique quia invia dei intrinsecus positi foris carnalib⁹ affectib⁹ ligant. Sed nõ declinãt a recto itinere: qui arcam dei portant in mente. Ecce autem vacce bethsamis pgunt. Bethsamis quippe domus solis interptatur. Et propheta ait. Vobis autem qui timetis dominũ orietur sol iusticie. Si igit ad eterni solis habitationem tẽdimus: dignum profecto est: vt de dei itinere p carnalibus affectibus: non declinemus. Tota enim mente pensandum est: q vacce dei plaustro super posite: pergunt & gemunt/dant ab intimis mugitus: & tamẽ de dei itinere non detorquẽt gressus. Amorem q̃ per compassionem sentiunt sed colla posterius non deflectunt. Sic nimirũ sic predicatores dei sic fideles/quique esse intra sanctam ecclesiam debent. vt & cõpatiantur pximis per caritatem: & tamẽ devia dei: nõ exhorbitent p compassionẽ. Archa quippe plaustro superposita bethsamis pergere est: cum supna scientia: ad interne lucis habitaculum ppinquare. Sed tunc vere bethsamis tendimus: cum viã rectitudinis gradiẽtes advicina erroris latera nec p affectu pignorũ:

declinamus. Sic nãqꝫ sic necesse ẽ: vt incedere debeant qui sacre legis iugo suppositi: iam per internam scientiã dei archã portant: quatinꝰ per hoc ꝙ ꝓpinquorũ necessitatibꝰ ꝯdolẽt accepto rectitudinis itinere non declinent. Quorũ nimirũ gratia mentem nostrã tenere debet: sꝫ deflectere nõ debet: ne hoc eadem mens. aut si affectu non tangit̃ dura sit: aut plus tacta si inflectitur remissa.

Capitulum.IX. De Vitula.

Itule noĩe mens carnalis designat̃ ꝙ bene sub effraiz specie osee ꝓphetãte describitur q̃ ait. Effraim vitula docta diligere terram. Vitula enim terture laboribus assueta relaxata plerũqꝫ ad eundem laboris vsum etiam non compulsa reuertitur. Ita prauorũ mens huius mundi seruitijs dedita ⁊ rerũ temporalium fatigationibus assueta: etiã si sibi libere vacare liceat sub esse tamen terrenis sudoribus festinat ⁊ vsu misere cõuersationis trituram laboris querit vt a iugo mũdane seruitutis cessare non libeat: etiã si licet. Quid videlicet iugum dñs a discipulorũ cordibus soluebat cũ diceret. Attendite vobis ne grauentur corda nostra in crapula ⁊ ebrietate ⁊ ceteris huiꝰ vite: ⁊ superueniat in vos repẽtina dies illa et rursum. Venite ad me omnes q̃ laboratis. et. o. e. ⁊. e. r. v. Tollite iugum meũ. s. v. ⁊ discite a me: qꝛ m. s. ⁊. h. c. Quid est enim domino mitẽ se in magisterio atqꝫ hũilẽ dicere: nisi relictis exercẽde elatiõis

difficultatibus plana quedã bene viuendi itinera demonstrare. Sed qꝛ prauorũ mentes plus per aspera elationis q̃ per blanda humilitatis ac mãsuetudinis delectantur esse sub sentibus delitias putant. Dura enim ꝓ amore seculi quasi q̃dã mollia ac delectabilia ferre parati sunt: dum in hac vita rerũ culmina apprehẽdere conãtur. Cessationem dñs a mundi laboribꝰ imperat: sancte quietis dulcedinẽ persuadet: ⁊ tamen vesana iniquorum mens plus se assequi aspera carnaliter q̃ tenere blanda spãliter gaudet. Plus acerbitate fatigationis q̃ quietis dulcedine pascitur.

Capitulum.X. De Tauro.

In scriptura sacra taurorꝫ nomĩe: aliqñ ĩtelligũt̃ patres veteris testamẽti: aliqñ sꝑbia.

Aurorũ nomĩe patres veteris testamẽti designant̃: sicut in euãgelio: a domino dicitur. Ecce prandiũ meũ paraui: tauri mei ⁊ altilia occisa sũt ⁊ omnia parata venite ad nuptias. Quid ĩ tauris vel altilibus fratres kmi: nisi noui ac veteris testamenti patres accipimꝰ. Altilia eñ laginata diximꝰ. Ab eo eñ ꝙ ẽ alere: altilia q̃si alitilia vocamꝰ. Cũ xp̃o ĩ lege scriptũ sit diliges amicũ tuũ ⁊ odio habebis ĩmicũ tuũ accepta tũc iustis licẽtia figurat: vt dei suosqꝫ aduersarios q̃ta possẽt xp̃tute ꝯprimẽrẽt: eosqꝫ iure gladijs ferirẽt qđ in nouo ꝓculdubio testamẽto ꝯpescit̃ cũ ꝑ semetipsa xp̃itas p̃dicat dicens. Diligite inimicos vr̃os: bñ facite his q̃ odert̃ vos. Quid ẽ ꝑ tauros

nisi patres testamenti veteris signi ficantur. Nam dum ex permissione legis acceperāt quatinus aduersarios suos odij retributione percuterent. vt ita dicam quid aliud ꝙ tauri erant: qui inimicos suos virtutis corporee cornu feriebant. Quid vero per altilia: nisi patres testamenti noui figurantur: q̄ dum gratiam pinguedinis interne percipiunt a desiderijs terrenis innitētes ad sublimia cōtēplationis sue pennis subleuantur. In imo quippe cogitationem ponere: quid aliud ꝙ quedā ariditas mentis est. Qui autē intellectu celestium iam per sancta desideria de supernis delectationis intime cibo pascūtur: q̄si largiori alimento pinguescūt. Hac enim pinguedine saginari psalmista concupiuit qui dicebat. Sicut adipe ꝛ pinguedine repleatur aīa mea. Qꝛ igit̄ p̄dicatores domini ce incarnationis missi persecutionē ab infidelibus: ꝛ prius ꝓphete: et postmodū sancti apostoli ꝑtulerūt inuitatis ꝛ venire nolētibus dicitur Tauri mei ꝛ altilia occisa sunt: et omnia parata sunt. Ac si apertius dicatur. Patrū precedētium mores accipite: ꝛ remedia vite nostre cogitate.

Psal. lxij.

Taurorum nomine ceruix superbie designatur: sicut amicis beati Job a domino dicit̄. Sumite vobis septē tauros ꝛ septem arietes: ꝛ ite ad seruum meū Job ꝛ offeret holocastum ꝓ vobis: per tauros ceruix superbie: per arietes vero ducatus exprimitur q̄ ab hereticis persuasis plebibus quasi seductis gregibus agitur. De hereticis namqꝫ superbientibus dicitur: qui infirmorum mentes male suadendo corrumpunt. Consiliū taurorum: inter vaccas populorū. Et qꝛ sequentes se populos velut greges trahunt: arietes aliquando nominātur. Greges seculi arietes ducunt. Unde per increpationem hieremias ait: principes tui velut arietes. Quia igitur heretici cū ad sanctam ecclesiam redeunt superbiaꝫ elationis deserere: ꝛ nequaq̄ iam quasi sequentes greges populorū cuneos ad interitum ducunt amici beati Job: offerre tauros ꝛ arietes iubentur. Tauros enim ꝛ arietes in sacrificio offerre est: superbū ducatum: conuersionis humilitate mactare: vt edomita ceruice superbie: discant obediendo sequi q̄ dudum preire conabantur. Recte quoqꝫ hoc eorum superbia. vij. sacrificijs expiatur: qꝛ heretici ad ecclesiam reuertentes per humilitatis hostiam dona spiritus gratie septiformis accipiunt: vt qui elationis sue vetustate tabuerant nouitate gratie reformentur. Dicatur igitur. Sumite vobis. vij. tauros: ꝛ vij. arietes: ꝛ ite ad seruū meū Job: ꝛ offeret holocaustum ꝓ vobis. Ac si hereticis redeūtibus aperte diceretur. Uniuersali vos ecclesie: per humilitatem penitentie iungite: atqꝫ eam ꝙ per vosmetipsos digni nō estis veniam eius a me precib⁹ obtinere. Qui cum per hanc veraciter sapere discitis: pri⁹ apud me vestre sapientie stulticiā deletis.

Capitulum. XI. De Uitulo.

In scriptura sacra vituli nomine: aliquādo xp̄s vel lucas euangelista: aliquando sanct⁹ predicator intelligitur.

Vituli nomine xp̄s vel lucas euāgelista designat̄ sicut p Johānem euangelistam in apocalipsi de q̄ttu

in animalibus dicitur. Animal primũ simile leoni. secũdum animal: simile vitulo. et tertium animal habẽs facie quasi hominis. et quartũ animal: simile aquile volanti. vbi quamuis singula ad vnumquemq; euangelistã recte conueniant dñi alius humane natiuitatis ordinem. alius per mundi sacrificij mactationẽ: quasi vituli mortem. Alius potestatis fortitudinem: quasi leonis clamorem insinuat. Alius natiuitatem verbi intuens. quasi ortum solem aquila aspectat: possent tñ hec quattuor animalia ipsum suum caput: cuius sunt membra signare. Ipse namq; et homo est. quia naturã nostram veraciter suscepit. et vitulus quia pro nobis paciẽter occubuit. et leo quia ꝑ diuinitatis fortitudinem suscepte mortis vinculũ rupit. et ad extremum aquila: quia ad celum de quo venerat rediit. Homo ergo nascendo. vitulus moriendo leo resurgendo. aquila: ad celos ascendendo vocatus est.

Vituli nomine sanctus predicator designatur sicut ꝑ ezechielem dicitur. Planta pedis eorum: quasi planta pedis vituli. In sanctis quippe p̃dicatoribus planta pedis est vt planta vituli: scilicet nature incedens et fortis et diuisa. Quia vnusquisq; predicator et venerationem habet in maturitate: et fortitudinem in opere. et diuisionẽ vngule in discretione. Non enim facile predicatio ei⁹ accipitur: si leuis in moribus esse videatur. Et nulla erit maturitatis ostensio si cõtra aduersa omnia nõ affuerit operis fortitudo. Virtutis autem meritum: ipsa fortitudo operis amittit: si discretio in intellectu non fuerit.

¶ Capitulum duodecimum. De Canibus.

¶ In scriptura sacra canum nomine aliquando sancti predicatores: aliquando adulatores. aliꝗ heretici: aliꝗ iudei. aliquando gentiles intelliguntur.

Canum nomine sancti predicatores designantur sicuti euãgelio scriptum est. Sed et canes veniebant et lingebant vlcera eius. Quid enim per canes nisi predicatores intelligimus. Canum etenim lingua: vulnus dum linga curat: quia et doctores sancti dum in confessione peccati nostri nos instruũt: quasi vulnus mentis nostre per linguam tangunt. Et quia nos loquendo a peccatis eripiũt: quasi tangendo vulnera: ad salutem reducunt Quia enim canum nomine predicatorum lingua signatur: bene per psalmistam domino dicitur. Lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso. Ex iudeis quippe infidelibus sancti predicatores electi sunt: qui in assertione veritatis: contra fures latronesq; venientes/ magnos pro domino vt ita dicam latratus dederunt. Quomodo cõtra de quorundam reprobatiõe dicitur. Canes muti non valentes latrare. Quia igitur p̃dicatores sancti peccata dampnant: confessionem vero peccatorum approbant: dicentes confitemini alterutrum peccata vestra. et. o. ꝓ. in. vt. s. vlcera lazari canes lingunt. Sancti etenim doctores dum gentilium confessiones accipiunt: mentium vulnera saluti restituunt Unde et lazarus ĩterpretatur adiutus: quia ipsi hunc ad erectionem iuuant: qui eius vulnera per lingue correptionem curant.

Potest autẽ per linctionem canum: lata adulantium lingua signari. Adulantibus etenim vulnera nostra lingere est: quod plerũq; solent etiam ipsa mala q̃ i nobis rep̃hendim⁹ i ꝓbo fauore laudare.

Canum nomine heretici designãtur sicut scriptum est. Si

cut canis reuertitur ad vomitum suum sic stultus ad stultitiam suam.

Canum nomie iudei dominum persequentes designantur sicut a domino per psalmistam dicit circundederunt me canes multi.

Canum nomine gentiles designantur sicut in euangelio a domino mulieri cananee dicit. Nō est bonum sumere panem et mittere canib⁹ Ac si diceret. Nō est bonū vt doctrine panis a filijs.i.iudeis q ab initio dominū coluerunt et adorauerūt subtrahatur: et vobis gentib⁹ que multis spurcitijs et idolis deseruistis detur.

Capitulum decimūtertium. De Arietibus.

In scriptura sacra arietum nomine aliquādo sacerdotes aliqñ rationales spiritus als ducatus sequentium populorū designant

Arietis nomine primus intra ecclesiā ordo sacerdotum designatur: sicut per salomonez dicit. Tria sunt que gradiuntur et quartum: qd īcedit feliciter Leo fortissimus bestiarum ad nulli⁹ pauebit occursum. Gallus succinctus lūbos. Et aries: nec est rex qui resistat ei. Ipse quippe hoc loco ponūt de quo scriptum est vicit leo de tribu iuda Qui fortissimus bestiaruz dicitur quia in hoc ipso quod infirmum est dei: fortius est hominib⁹ Qui ad nulli⁹ pauet occursuz. Dicit enim Venit princeps huius mūdi. et in me non habet quicq̄.

Gallus succinctus lumbos: id est pdicatores sctī inter huius tenebras noctis verū mane nunciantes. Qui succincti lumbos sunt: quia a membris suis luxurie fluxa restringunt In lumbis quippe luxuria est. Vn̄

Luc. xij et in eis a domino dicitur. Sint lūbi vestri precincti. Et aries. Nec est rex qui resistat ei. Quem aliuz hoc loco arietem accipimus nisi pmum inter ecclesiam ordinem sacerdotū. De quibus scriptum est. Affer te domino filios arietum. Qui per exempla sua gradientem populuz quasi subsequentem ouium gregē trahunt. Quibus specialiter recteq̄ viuentibus nullus rex sufficit omnino resistere: qz quilibet persecutor obuiet: intentionē eorum nō valet ppedire. Sciunt enim ad euz quem desiderant et anxie currere. et moriēdo puenire. Ponit ergo primus leo secūd⁹ gallus terti⁹ aries. Apparuit enim xp̄s deinde pdicatores sancti apostoli: et tunc demū spirituales patres ecclesiarū prepositi videlicet duces gregū: qz ducto res sequētiū populoꝝ. Sz qz post hoc et antixp̄s apparebit hic illic q̄r tum subdens dicit. Et qui stultus apparuit: postq̄ eleuatus est in sublime. Si enim intellexisset: ori suo imposuisset manum. Ipse quippe in sublime eleuabitur: cū dominum se esse mentietur. Sed eleuatus ī sublime stultus apparebit: qz in ipsa eleuatione: per aduentū veri iudicis deficit. Qui si ītellexisset ori suo īposuisset manū.i. si supplicium suuz cū superbire exorsus est. puidisset: bene aliquādo conditus in tanta iactatione superbie: nō fuisset elatus. De quo neq̄ et q̄ mone at quod superius dictū est quartuz quod īcedit feliciter. Tria quippe bene incedere dixit et quartum feliciter. Non enim omne qd feliciter bene neq̄ in hac vita: omne qd bene incedit feliciter Nam leo gallus et aries bene incedunt: sz non hic feliciter: qz persecutionū bella patiūtur. Quartum vero feliciter et non bene incedit: qz in fallatia sua antixp̄s graditur: sed iuxta breue tempus vite psentis: ipsa illi fallatia p sperator sicut de eo sub antiochi specie per danielem dictū est. Robur.

datum est ei contra iuge sacrificiuꝫ ꝓpter peccatã: ꝛ prosternet veritas in terra. ꝛ faciet ꝛ ꝓsperabitur. Quod ergo salomon ait incedit feliciter. hoc daniel dicit prosperabitur.

ARietum nomine rationabiles spiritus designantur sicut ꝑ moysen dicitur. Tollens iacob virgas. p. v. ꝛ. a. ꝛ ex platanis: ex parte decorticauit eas. Detractisq̧ corticibus in his q̄ spoliata fuerant candor apparuit. Illa vero que ĩtegra erant: virida permanserunt. atq̧ ĩ hunc modum color effectus est varius. Igitur qñ p̃mo tp̃e ascẽdebantur oues ponebat eas in canalibus aquarum ante occulos arietum et ouium vt in earum contemplatiõe conciperent. Quid est enĩ virgas virides amigdalinas ꝛ ex platanis añ oculos gregũ ponere: nisi per scripture sacre seriem antiquoꝝ patrũ vitas atq̧ sententiam in exempluꝫ populis p̃bere. Que nimiruꝫ quia iuxta rationis examẽ recte sunt viroꝝ nomĩant. Quib9 ex parte corticẽ subtrahit vt ĩ his que expoliantur intimus candor appareat: et ex parte corticẽ suat vt sicut fuerãt exteri9 ĩ viriditate ꝑmaneãt. Variusq̧ virgarũ color efficitur. dũ cortex ex ꝑte subtrahitur ꝛ ex ꝑte retinetur. An cõsiderationis enĩ nostre oculos p̃cedentiũ patrũ sentẽtie q̄si virge varie ponuntur. in quib9 dũ plerũq̧ ĩtellectũ licere fugimus: quasi corticeꝫ subtrahimus. ꝛ dũ plerũq̧ intellectũ licere sequimur: quasi corticem reseruam9. Dũq̧ ab ipsis cortex littere subducitur: allegorie candor ĩterior demonstratur. Et dũ cortex relinquitur: exterioris ĩtelligẽtie virentia demonstrantur exempla. Quas bene iacob: in aque canalib9 posuit: q: ꝛ redẽptor noster in libris sacre scientie. quibus nos ĩ ĩtrinsec9 ĩfundim9 fixit. Has aspiciẽtes arietes cũ ouibus coeunt: q: rationabiles nr̃i spiritus dñi in earuꝫ intentione defixi sunt: singulis quibusq̧ actionibus ꝑmiscentur vt tales fetus operũ ꝓ:creent: qualia exempla p̃cedentium in vocib9 p̃ceptoꝝ vident. Et diuersuꝫ colorẽ proles boni operis habeat: q: et nõnũq̄ subtracto licere cortice actus interna cõsiderat ꝛ reseruato nõnũq̄ hystorie tegmine: se in exterioribus format.

ARietum nomine ducatus sequẽtiũ ꝑplorũ designatur. Añ ad amicos beati iob a dño dr̃. Sumite vobis septem tauros ꝛ septeꝫ arietes ꝛ ite ad seruũ meũ iob: ꝛ offeret holocaustum ꝓ vobis. Quere in capitulo de tauro.

¶ Capitulum decimumquartum De Ouibus.

¶ In scriptura sacra cũ singlari numero ouis ponitur: xp̃i patiẽtia intelligitur. Cũ vero pluraliter oues dicuntur. aliqñ fideles ex iudeis accipiũtur. aliqñ cogitationũ inocẽtia aliquando simplices quiq̧.

OUium nomine fideles ex iudeis designantur. sicut de beato iob in figura dicitur. Et fuit possessio ei9 septẽ milia ouiũ. ꝛ tria milia cameloruꝫ. Quid enĩ ĩ septẽ milib9 ouiũ: nisi ꝑfectã quorũdaꝫ iudeorũ innocentiã exprimit. qui ad ꝑfectiõis grãm ex legis pascuis venit. Quid vero ĩ tribus mil. camelorum: nisi ad plenitudinẽ fidei veniens tota gẽtiliũ viciositas designatur. Sicut ꝑ oues ebreos a pascuis legis ad fidem venientes accipimus: sic nil obstat vt per camelos tortos moribus atq̧ onustos ydolorum cultibus gentilium populos sentiamus. Quia enim a semetipsis sibi inuenerunt deos quos colent: quasi a semetipsis eis onus in dorso excreuerat qđ portarẽt. Sed quia in carne dominus apparens ꝛ ebreorum populũ

perfectionis gratia impleuit ꝛ gentium quosdam ad cognitionem fidei mira opera ostendendo produxit: dicatur recte de vmbra que veritatem exprimeret quod ꝛ septez milia ouium: ꝛ tria milia camelorum possideret.

POssunt autem per oues moraliter cogitationum innocentia: per camelos: distorte cogitationes designari. Seruata quippe veritate hystorie: imitari spiritualiter possumus: quod carnaliter audimus. Oues enim septē milia possidemus cum cogitationes īnocuas perfecta cordis munditia inter nos metipsos īquisito veritatis pabulo pascimus. Eruntq̧ nobis in possessionem ꝛ tria milia camelorum: si omne quod in nobis altum ac tortuosum est rationi fidei subditur: ꝛ sub cognitiōe trinitatis sponte in appetitu humilitatis inclinamus. Camelos quippe possidem⁹ si quod altū sapimus humiliter deponamus. Camelos possidemus: cum cogitationes nostras ad infirmitatis fraterne compassionem flectimus. ꝛ vicissim onera nostra portantes aliene infirmitati cōpati condescendendo nouerimus

OUium nomine simplices quiq̧ et innocentes designantur sicut per psalmistā patri de filio dicitur. Omnia subiecisti sub pedib⁹ eius oues ꝛ boues vniuersas insup ꝛ pecora campi. Hinc iterū per eundem psalmistam dicitur. Nos autē populus eius et oues pascue eius. Neq̧ enim qui seruare innocentiaz negligunt illa interne pascue refectione satiantur.

Capitulum. XV. De Agna.

AGne nomine actiua vita designatur: sicut per moysen de eo qui iuramentuz protulit vt vel male quid: vel bene faceret atq̧ hoc ipsum obliuione transcendit dicitur. Offerat agnaz de gregibus siue capram. Iuramētum namq̧ proferre est: voco nos diuine seruitutis alligare. Et cū bona opera ꝓmittimus: bene nos facere spondemus. Cum vero abstinentiam cruciatumq̧ carnis nostre vouerimus: male ad p̄sens nos nobis facere iuramus. Sed quia nullus in hac vita ita perfectus est: vt quālibet deo deuotus sit: inter ipa quantulācumq̧ pia vota non peccet ꝓ peccato agna offerri de gregibus siue capra p̄cipitur. Quid em̄ per agnā nisi actiue vite innocētia: quid ꝑ caprā q̄ in sūmis sepe extremisq̧ pēdens rupibus pascit nisi cōtēplatiua vita signat. Qui ergo se cōspicit ꝓmissa ac ꝓposita nō iplesse: ad sacrificiū dei studiosius debet vel īnocentia bonis op̄is vel ī sublimi pastu cōtēplatiōis accīgere. Et bene agna de gregibus: capra vero offerri de gregibus nō iubet: q2 actiua vita multoꝝ est. cōtēplatiua paucoꝝ. Et cū hic agim⁹ q̄multos agere atq̧ egisse cōspicimus: quasi de gregibus damus.

Capitulum. XVI. De Bestijs.

In scriptura sacra cuz singulari nūero bestia ponit: aliqñ diabol⁹ aliqñ turba p̄dicatoꝝ ātixp̄i: aliqñ mēs irrōnabil cū pluralit bestie noiant aliqñ demōes. aliquādo motus carnis designantur.

BEstie noīe diabolus designat q̄ deceptionē p̄mi hoīs seuus īpetijt integritatē vite illi male suadēdo lauiauit. Contra quē ꝓphete vocibus de scā electoꝝ eccl̄ia ī ātiq̄ statu restauranda ꝓmittit Et mala bestia nō trāsibit ꝑ eā. Hic iterū ī libro btī Job scriptū est. Ingrediet bestia latibulū suū: et in antro suo morabit. Cū em̄ i mundi fine illum dāpnatum hominem qui antechristus inuaserit q̄d aliud quā latibulū

suū ingredit vt in antro ꝓprio de=
moret. Uas qppe illud diaboli. an=
trū ac latibulū bestie ē: vt insidians
hoīb⁹ viā hui⁹ vite carpētib⁹ in illo
⁊ p signa lateat: ⁊ p maliciā occidat

BEstie noīe turba pdicatoꝝ an
tixpi designatur. vñ simulatio
nis ipsoꝝ maliciā Johānes ī apoca
lipsi breui descriptione ꝯprehēdēs
dicit. Uidi aliā bestiā ascēdētem de
tra. hñtē cornua duo: similia agni et
loqbat vt draco. Priorem qppe be
stiā. i. antixp̄z: supiore iā descriptio
ne narrauerat: postq̄ ēt hec alia be=
stia ascēdisse dicit: qꝛ post eū multi=
tudo pdicatoꝝ illi⁹ ex terrena ptāte
gloriatur. De tra qppe ascendere ē
terrena glīa supbire. Que hꝫ duo
cornua agni similia: quia hypocrisiꝫ
sanctitatis: eā quē in se veraciter do
min⁹ habuit singularē sibi inesse et
sapientiā mentit et vitā. Sꝫ qꝛ sub
agni specie: auditorib⁹ reprobis ser
pētinū vir⁹ infundit: recte illic subdi
tur. ⁊ loquebatur vt dracho. Ista ei
bestia. i. pdicātiū multitudo: si ap=
te vt dracho loqret: agno simul nō
appareret: sed assūpsit agni specieꝫ
vt drachonis exerceat oparationem.

BEstie noīe: mēs irratio=
nabilis designat: sicut p
Moysen dicit. Bestia si
tetigerit mōtē lapidabi
tur. Mōs quippe est altitudo cōtē=
plationis. bestia vero: mēs irrōna=
bilis. Bestia ergo montem tangit:
cū mēs irrationabilibus desiderijs
subdita: ad cōtēplatiōis alta se eri=
git. Sed lapidib⁹ percutitur: qꝛ sū=
ma non sustinens ipsis superni pon
deris ictibus necatur.

BEstiarum noīe: demones desi
gnant: sicut in libro beati iob
a dño dr. Oēs bestie agri ludunt ibi
Quid eī p bestias nisi imūdi spūs.
quid p agrū nisi presens seculū desi
gnat. Agri aūt bestie ibi. i. ī herbis
montiū ludūt: qꝛ ꝓiecta de supiori=
bus in hoc mūdo demonia. prauis
superborum opibus delectant. Be
stie in herbis ludunt: cū reprobi spi
ritus hūana corda ad illicitas cogi
tationes pertrahūt. An nō immun=
dis spiritib⁹ ludere est: mentes ho=
minum ad dei imaginem conditas
modo ficta promissione decipe: mo
do vacuis terroribus irridere. mo=
do eis transitoria gaudia q̄si mēsu=
ra imprimere: modo mensuras pe=
nas: quasi transitorias leuigare.

BEstiarū nomie: motus carnis
designantur: sicut ī libro bea
ti Job dicitur. Et bestie terre paci=
fice erūt tibi. Quid eī per bestias
nisi mot⁹ carnis intelliguntur: q̄ dū
mentē nostrā irrationabilia suadēn
do lacescunt: contra nos bestialiter ī
surgunt. Sꝫ cū cor sub diuina lege
deprimit: etiā carnis incētiua detu=
mescūt: vt et si tētando submurmu
rant. nequaq̄ tamen vsq; ad effe=
ctum operū quasi ad aperti morsus
rabiem exurgunt. Quis enīz ī hac
adhuc corruptibili carne posit⁹ has
terre bestias plene edomat: cū ille
ad tertium celum raptus egregius
predicator dicat video aliam legeꝫ
ī membris meis repugnantem legi
mentis mee: et. e. m. d. r̄. l. que. e. in
membris meis. Sꝫ alius est has be
stias in campo opis seuientes aspi=
cere: aliud intra cordis caueā fremē
tes tenere. Redacte nāq; intra clau
strū cōtinentie: ⁊ si adhuc tentando
rugiūt vsq; ad morsuꝫ tñ vt dixim⁹
actiōis illicite nō excedūt. Pacifice
itaq; sunt tre bestie: qꝛ mot⁹ carnis
et si p desideria palpitēt: apta nos
tamen contradictione opis nō ipu=
gnāt. Pacē ergo nobis terre bestie
faciūt: qꝛ motus carnis dū nos tētā=
do lacescunt: ad amorē quietis inti
me impellunt.

¶ Cap. XVII. De Leone.

¶ In scriptura sacra cū leo singula
ri numero ponitur. aliquando xp̄s
intelligitur: aliqñ Marcus euange
sta. aliqñ diabolus. aliqñ cuiuslibet

iusti securitas. aliqñ antixps. aliquã do qlibz raptor. Cũ xõ pr leones dicunt. aliquando doctorum seueritas. aliqñ demones signantur.

Leonis nomine xps itelligitur: sicut scriptũ est Leo fortissim⁹ bestiarũ ad nulli⁹ pauebit occursum. Qui iure fortissimus bestiarũ dicit: qz in hoc ipso q infirmuz est: dei forti⁹ est hoibus. Qui ad nulli⁹ pauet occursum. Dicit enim. Uenit princeps mundi hui⁹: τ in. m. nõ. hz q. Sed alibi dicit. Uicit leo de tribu Juda.

Leonis nomine: Marcus euãgelista designatur. vnde Ezechiel ppheta: cum sanctos euangelistas sub figura quattuor animaliũ describeret ait. Similitudo vultus eorum: facies hois: τ facies leonis a dextris ipoꝝ qttuor. Facies aũt bouis: a sinistris ipsoꝝ qttuor τ facies aqle desup ipsoꝝ qtuor. Qd ei h qttuor pẽnata aĩalia quattuor euãgelistas designent: ipa vniuscuiusqꝫ libri euangelici exordia detestantur. Nam quia ab humana generatione cepit iure per hominem mathe⁹ quia per clamorez in deserto: recte per leonẽ Marc⁹: qz a sacrificio exorsus est: bene per vitulũ lucas. qz vero a diuinitate verbi cepit: digne per aquilã significat Johãnes qui dicit. In principio erat. v. τ verbuz erat apud deũ τ deus erat verbum. Qui dũ in ipa diuinitatis substãtia incẽdit: quasi more aqle oculos in solem fixit.

Leonis noĩe: dyabol⁹ designat: sicut per primum ecclesie pastorẽ fidelib⁹ dr. Aduersari⁹ noster diabol⁹. t. leo. r. c. q. quẽ. d. Dicit etiã per Jsayã dr. Leo sicut bos: comedet paleas. Quere in cap. de boue.

Leonis noĩe iusti viri securitas designat: sicut p Salomonez dicit. Justus quasi leo cõfidẽs absqꝫ terrore erit. In occursũ quippe bestiaꝝ idcirco leo non trepidat: qz p̃ ualere se oĩb⁹ nõ ignorat. Uñ iusti viri securitas recte leoni comparatur qui cõtra secũ quoslibet insurgere cõspicit ad mẽtis sue confidentiã redit. Et scit qz cunctos aduersantes superat: qz illum solũ diligit quẽ inuitus nullomodo amittat. Quisquis eñ exteriora que nolenti subtrahũt appetit sua se spõte extraneo timori substernit. Infracta autẽ virtus est concupiscentia vite eñe frene contemptus: quia τ in alto mẽs ponitur cum a rebus infimis spei sue iudicio subleuatur atqꝫ a cũctis aduersantibus tanto minus attigit q̃to in supnis sita tuti⁹ munitur.

Leonis nomine: antixps designatur: sicut p Psalmistã de ipso dr. Insidiatur in occulto: sicut leo ĩ cubili suo. Recte etem antixps et leo τ isidiãs dicitur: insidians per miraculorum spẽm. Leo per fortitudinem secularem. Ad apertã nãqꝫ potentiam suffecisset vt leo esset: ẽt si insidians non fuisset. Rursum ad occultas versutias suffecisset vt ĩsidiãs subriperet: ẽt si leo non esset. Sed qz in cunctis suis viribus effrenatur seuire p vtraqꝫ permittitur. vt contra electos in certamĩe τ fraude et virtute laxet: virtute per potẽtiã: fraude p signa. Nõ eñ sola tũc potestate erigit: sed etiã signorum ostensione fulcitur. Ut eñ eos q ap te iniqui sunt pertrahat: secularem potẽtiam ostentat. Ut autem viros iustos fallat legis sctitatẽ simulat. Illis eñ suadet elationem magnitudis: istos decipit oñsiõe sctitatis.

Leonis noĩe. qlibet raptor designatur: sicut de infideliũ cõuersione p Jsayam pmittit qui ait Uitul⁹ τ leo: et ouis simul morabũtur. Quid eñ per vitulũ: nisi is qui se p cordis ptritionẽ deo immolat. quid per leonẽ: nisi is qui alios cruciat. τ qd per ouem: nisi simplex τ innocẽs designat. Sz iã vitul⁹: τ leo τ

ouis simul commorant: qr is q̄ p cō tritū cor ad quotidianū deo sacrifi= cium se pparat: et alius qui tāq̄ leo ex crudelitate seuiebat: et alter q̄ve lut ouis inocētie sue simplicitate p= durat: i caulis sancte ecclesie conue nerunt.

Leonis noīe doctorū seueritas accipitur. vnde scriptum ē: qr invasis tēpli int coronas: et plectas boues ⁊ leo nes et cherubin excul= pta sunt et subter boues et leones: lora depēdētia. Corone q̄ppe signū victorie plecte aūt concordie vnani mitatē signant. Cherubin vero ple nitudo scientie dicunt. Sacerdotes autem atq̧ doctores: sunt coronas et plectas. i. int fortitudinē boni o= peris quo ad victoriā currunt ⁊ ca= ritatis concordiam quia se vicissim non discrepant per boues ⁊ leones atq̧ cherubin designati sunt: quia ī plenitudine sciētie quē habent ne= cesse est vt et boum mansuetudinē teneant: et feruorem leonū: quatin⁹ in disciplina quem p̄dicant: ⁊ ex san cto zelo accēsi sint: ⁊ ex paterna dul cedine trāquilli. Quibus subter se lora dependeāt: vt discipline sue re= tinacula quibus ipsi ligati sunt: ēt subiectis suis sollicite impendant. Subter eos lora dependere est cu= ius quotidie vincula subditis tene= re. Que tū c recte seruantur: cū nec boū māsuetudo ī zeli feruore amit tit: nec leonum terror in mansuetu= dine declinatur. Tanta quippe de= bet esse discretio: vt nec disciplina ni mia. nec misericordia sit remissa: ne si inordinate culpa dimittitur. is q̄ est culpabilis in reatu grauius astri gatur: et rursum si culpa immode= rate retinetur tanto qui corrigitur deterior fiat: q̄to erga se nil ex beni gnitatis gratia agi considerat. Ex= hibenda itaq̧ prauis est asperitas ī ostensione caritas in mente: vt ⁊ du= ra ostensio delinquentem cohereat ⁊ caritatis custodia: mercedem mā suetudinis non omittat. Ecce h̄ est magisterium discipline: vt culpis doctor: et discrete nouerit parcere: et pie resecare.

Leonum nomine: eminentio= ris potestatis demones desi= gnantur: sicut in Psalmo scriptum est. Posuisti tenebras et f. est n. in ipsa per o. b. s. Catuli leonum. c. v. r. quia deo e. s. Tenebras q̄ppe do= minus ponit cū peccatis iudicia re pendens lumen sue intelligētie sub trahit. Et nox efficit: quia prauorū mentes ignorantie sue erroribus ce cantur. In qua omnes bestie silue pertranseunt dum maligni spiritus sub opacitate fraudis latentes ī ver borum corda prauitates suas explē do percurrunt. In qua et catuli leo num rugiunt: quia nequissimarum sed tamen eminentium potestatū ministri spiritus importunis tenta tionibus insurgunt. Qui tamen a deo escam expetunt: quia nimirū capere animas nequeunt nisi iusto iudicio preualere diuinitus permit tatur.

¶ Capitulum decimūoctauum. De Leena.

¶ In sacra scriptura Leene nomine aliquando sancta ec= clesia. aliquando Babylonia aliquando mens humana de= signatur.

Leene nomine: pro eo q̄ con= tra aduersa audax est ecclesia designatur: sicut per beatū Job de iudee reprobatione dicitur. Nō cal cauerūt eā filij istitorū: nec ptrāsijt per eam leena. Institores negocia= tores dicimus pro eo q̄ eo exercen do operi insistūt. Omnis ergo qui fidelium mores instituunt: spāle ne gociū gerūt. vt cū p̄dicatione sue auditoribus p̄bēt ab eis fidē et ope ra recta percipiāt. sicut de sancta ec

clesia scriptũ ē. Sindonē fecit ⁊ vēdi
dit. De qua ꝑaulo post illic dicit̃.
Uidit ꝙ bona est negociatio eius.
Quid ergo institores nisi prophe=
te sancti vocati sunt q̃ sinagoge mo
res ad fidē instruere prophetando
curauerunt. Quoꝝ nimirũ filij scti
apl̃i nuncupant̃: qui vt dñi hoīe cre=
derent ad eandē fidem ex eoꝝ sunt
predicatione generati. De quib⁹ ec
clesie per ꝑsalmistam dicit̃. ꝑro
p̃s. xliij: patribus tuis nati sunt tibi filij. c. e.
p. s. s. terrā. Sꝫ qꝛ repulsi apostoli
a synogoge finibus sunt egressi: re=
cte nunc dicitur. Non calcauerũt eā
se filij institoꝝ. Calcarēt quippe eā
institoꝝ filij: si p̄dicatores scti eius=
dē synagoge vicia calce ꝟtutis p̄me
rent. Si autem institores eosdem
ecclesie predicatores accipim⁹: isti=
torum filios: pastores ⁊ doctores q̃
apostolorum vitā secuti sunt: nil ob
stat intelligi. Qui synagogam mi=
nime calcauerunt: qꝛ dum eorũ pa=
tres. i. apostoli ab illa repulsi sunt:
ipsi quoqꝫ ab eius vocatione cessa=
uerunt. per quē vcꝫ synagogam le=
ena nō ꝑtrāsijt: quia sancta ecclesia
collectioni gentium dedita nequa=
ꝙ se ad illum iudee populuꝫ diuti⁹
occupauit. Recte autem ecclesia le
ena nuncupatur: quia male viuētes
in vicijs ore sancte predicationis in
terficit. Uñ et ipsi p̄mo pastori: qua
si hui⁹ leene ori dr̃. Macta et mādu
ca. Quod mactatur a vita occiditur
Id vero ꝙ comeditur: in comeden=
tis corꝑe cōmutat̃. Macta ħ ⁊ man
duca dicitur. i. a pctō eos quo viuũt
interficeret et a se ipsis illos in tua
mēbra cōuerte. Et qꝛ ħ eccl̃ia corp⁹
est dñi: ip̄e ēt dominus Jacob voce
leo vocat̃ ex se: leena vocat̃ ex corpo
re dũ ei sub iude sp̄s dr̃. Ad p̄dā fi=
li mi ascēdisti requiescens accubasti
vt leo et quasi leena. Quis suscita=
bit eũ: hec igitur leena nequaꝙ dici
tur: qꝛ ꝑ iudeā non transiuit: sed nō
pertransiuit. Apl̃is quippe predicā

tibus pri⁹ ex illa tria milia: postmo=
dum quinqꝫ milia crediderunt. Ec=
clesia itaqꝫ per synagogā transijt. sꝫ
non ꝑtrāsijt: quia ex illa ad fidē pau
cos rapuit: sꝫ tñ illũ ppm: a ꝑñdia
funditus non extinxit.

Leene noīe babilonia designa
tur: sicē ꝑ Eliphat sub hebreo
rũ figura aduersus beatũ Job dict
tur. Rugit⁹ leonis ⁊ vox leene: ⁊ dē
tes catulorum leonuꝫ contriti sunt.
Leonis quippe noīe antiqu⁹ hostis
itelligit̃. Leene vero noīe: hui⁹ mũ
di ciuitas. i. babilonia exprimit̃ que
cōtra vitā inocētiũ imanitate crude
litatis effrenat̃. Que antiquo hosti
q̃si seuissimo leoni sociata ꝑuerse ꝑ=
suasiōis ei⁹ semia ꝯcipit: ⁊ reprobos
ex se filios ad sil̃itudinē illi⁹ q̃si cru=
deles catulos gignit Catuli autem
leonũ sunt q̃libꝫ reprobi ad vnꝙ vi=
tā malignoꝝ spirituũ errore gñati.
Qui ⁊ simul oēs vniuersā mũdi ci=
uitatē quē p̄diximus babyloniā faciũt
et tñ ideꝫ singuli babilonie filij q̃si
nō leena sꝫ leene catuli vocāt̃. Sicut
eñ syō tota simł eccl̃ia dicit̃. filij aũt
syō sctōꝝ quiqꝫ singuli mēorāt̃. ita ⁊
filij babylonie singuli q̃qꝫ reprobo=
rũ: ⁊ eadē babilonia sil̃ oēs reprobi
vocantur. Sꝫ scti viri ꝙdiu i hac vi=
ta sunt: semetipsos sollicita circũspe
ctione custodiũt ne leo circum iēs i=
sidiādo subripiat. i. ātiquus hostis
sub aliq̃ imagīe ꝟtutis occidat. Ne
leene nox aurib⁹ obstrepat. i. ne ba=
bilonie glīa sensũ ab amore p̄rie ce=
lestis auertat: ne catuloꝝ dētes mor
deāt. i. ne reproboꝝ ꝑsuasio: corde
cōualescat. At cōtra hereticā q̃si de
sctītate securi sũt qꝛ vite sue meritis
cũcta se suꝑasse suspicant̃. Uñ recte
nũc dr̃. Rugitus leonis ⁊ vox leene
dētes catuloꝝ leonũ ꝯtriti sũt. Ac si
aꝑte diceret̃. Nos iō nullis flagell̃
atterimur: ⁊ qꝛ ꝟtute antiq̃ hostis ⁊
cupiditatē frene gl̃e: ⁊ ꝑsuasiones
reproboꝝ oīm vite meritis superan
do calcamus.

LEne nomine mens humana
deſignatur:ſicut per beatum
Job dicitur. Et ꝑpter ſuperbiam
quaſi leenam capies me. Superna
diſpenſatio idcirco nos tota ſui in=
tentione ſeruientes carnis noſtre ꝑ
mittit impugnationibus concuti:
ne mens nr̃a in ſuperbiam p̃ſum=
ptione ſue ſecuritatis audeat eleua
ri:vt dum pulſata trepidat in ſolo
auctoris adiutorio ſpei pedem ro=
buſtius ponat. Unde bene dicitur
⁊ ꝑpter ſuperbiam:quaſi leenã ca=
pies me. Leena quippe cum eſcam
catulis requirit:inhianter in foueã
captionis ruit. Sicut enim ex qui=
buſdã regionibus fertur:fit in eiꝰ
itinere fouea in qua pecus deponi
tur:vt illuc ſe eius appetitu ꝓice=
re leena ꝓuocetur:que anguſta ſi=
mul ⁊ alta preparatur:vt in eã am
biendo ruere valeat:ſed hãc ſaliẽ=
do nullomõ euadat. Alia quoqꝫ
fouea:que priori cohereat effodit:
que tamen ei in qua pecus eſt ex=
treme partis apertioue coniungit
In qua nimirum cauea ponitur:
vt leena corruens qꝛ de ſuper terro
ribus vrgetur cum quaſi i ſecretio
ri parte fouee occultare ſe appetit
caueam volens intret. Cuius iã ſe=
uitia minime ꝑtimeſcitur: qꝛ clau=
ſa in caueam leuatur. Que eñ ſua
ſpõte in foueam corruit:ad ſuperio
res partes circumſepta vectibus re
dit. Sic ſic nimirũ humana mens
capta eſt:que ĩ libertate arbitrij cõ
dita dum nutrire deſideria carnis
appetijt quaſi leena catulis eſcam
queſiuit: atqꝫ in deceptionis ſue fo
ueam cecidit:que ſuadente hoſte
ad cibum ꝓhibitum manũ tetẽdit
Sed in fouea ꝓtinus caueã inue=
nit:qꝛ ſponte ad mortem veniens
corruptionis ſue mox carcerẽ per
tulit:atqꝫ ad auras liberas gratia
interueniente perducitur. Sed cũ
multa agere conatur ⁊ non valet:
eiuſdem corruptionis ſue obſtacu
lis quaſi cauee vectibꝰ ligatur. Jã
quidẽ eã ĩ qua ceciderat damnatio
nis foueam euaſit:qꝛ ſecutere mor
tis ſupplicium manu redemptoris
adiuta ad veniam redeundo ſupe=
rauit. Sed tamẽ coartata caueam
tolerat:qꝛ ſuperne quoqꝫ diſcipline
nexibus cingitur ne per carnis deſi
deria vaget. Que ergo ſponte ſua
in foueam cecidit ad auras liberas
clauſa redit:qꝛ ⁊ per libertatem ar
bitrij in culpam corruit:⁊ tamen a
ſuis motibus cõditoris gratia coa
ctam nolẽtẽqꝫ reſtringit. Poſt fo=
ueam itaqꝫ caueã patitur: que ere
cta ex eterno ſupplicio a praue vo=
luntatis motibus ſub celeſtis arti=
tificis diſpenſatione religatur. Re
cte ergo dicitur: ⁊ ꝑpter ſuperbiã
quaſi leenam capies me:qꝛ ⁊ liber
homo per cibum ſibi mortem in=
tulit:⁊ reductus ad veniam ſub di=
ſciplina melius clauſus viuit. Qua
ſi leena ꝑꝑ ergo ſuperbiã captꝰ eſt
qꝛ nũc inde eum diſciplina ſue cor=
ruptionis deprimit:vnde tranſgreſ
ſionem precepti non timens auda
cter in foueam ſaltũ ded.i.t. ¶ Sed
ſi parũ per obtutum mentis a cul=
pa primi parentis auertimus nos
adhuc q̃tidie vt leena capi per vici
um elatiõis inuenimꝰ. Sepe nãqꝫ
homo acceptis virtutibus in auda
ciam ſue preſumptiõis erigitur: ſꝫ
mira diſpenſatiõe pietatis:ante eiꝰ
oculos res quilibet in qua corruat
ordinatur:dũqꝫ per culpam aliq̃d
appetit:quid aliud q̃ predã in fo=
uea cõcupiſcit. Sua ſponte inhiãs
cadit:ſed ſuis viribus ſurgere non
valet. Qui cum ſe nil ex ſe eſſe con
ſiderat:diſcit ꝓculdubio:cuiꝰ adiu
torium requirat. Quõ tamen ſup
na miſeratio captum quaſi a fouea
euehit:qꝛ hunc infirmitate cognita
ad veniaꝫ reducit. Leene itaqꝫ mo
re ꝑpter ſuperbiam ad ſuperiores
partes in cauea remeat:qui de vir=
tute cum extollitur lapſus ad deſi

deria in humilitate religat. Quia enim prius ꝓpria ꝓsumptione perierat: mira pietate agitur vt infirmitatis sue iam noticia clausus viuat. Et qꝛ sanctus vir crebro hominibus accidere conspicit: nostri in se periculi vocem sumit: vt cum nos eius fletus agnoscim⁹: que in nobis sint flenda discamus.

¶ Capitulum. XIX. De Tigride

¶ In scriptura sacra tigridis nomine: aliquando quilibet hypocrita: aliquando diabolus designatur.

Igridis nomīe hypocrita q̄libet designat: vn̄ eliphat beatū iob tā꜄ maculis simulationis variū arguens dicit. Tigris periit eo ꝙ nō haberet p̄dam. Que nāq꜄ nomine tigridis: nisi beatum Job nota varietatis signat vel aspersum maculis simulationis. Omnis nam꜄ simulator in eo ꝙ videri rectus appetit: mundum se per omnia ostēdit Quia dum virtutes quasdam per hypocrisiꝫ assumit ⁊ occulte semet ipsum viciis subicit: quedā latētia vicia repente in faciē erūpunt ⁊ sup ducte simulationis quasi visionis coriū ex ordinatione sua variū ostēditur: vt plerum꜄ mirum sit cum homo qui tantis virtutibus polle re cernitur: etiam tam reprobis actibus inquinetur. Sic nimirum omnis hypocrita tigris est: qꝛ dum mundus color dissimulatione ducitur: vicioꝝ nigredine interrūpēte variat. Sepe em̄ dum de castitatis mūdicia extollit: sorde auaricie fedat. Sepe dum de virtute largitatis speciosus ostendit: luxurie maculis inquinat. Sepe vō de castitatis atq꜄ largitatis decore vestit: velut ex zelo iustitie crudelitatis asperitate fuscatur. Sepe largitate castitate pietate ex pulchra visione īduit: sed interfusa obscuritate sup bie notatur. Sic꜄ fit vt inter mixtis viciis dum mundam in se spēm hypocrita non ostendit: quasi vnū colorē tigris habere nequaꝙ possit. Que videlicet tigris rapit predā: cū hūani sibi fauoris vsurpat gloriam. Qui enim rapta laude extollitur: quasi p̄da satiatur. Bene autem hypocritarū laus p̄da dicit. Preda quippe est: cum aliena violentur auferuntur. Omnis autem hypocrita: qꝛ vitam iustitie simulans iustoꝝ sibi laudē arripit: alienum profecto est ꝙ tollit. Eliphat itaq꜄ qui beatū Job incolumitatis sue tēpore laudāda egisse cognouit: percussione subsequēte hoc illū tenuisse per hypocrisim credidit dicens. Tigris periit: eo ꝙ non haberet p̄dam. Ac si aperte dicat. Varietas tue simulationis extīcta est: qꝛ ⁊ adulatio laudis ablata ⁊ iam tua hypocrisis predā non habet: qꝛ percussa diuinit⁹ hūanis fauorib⁹ caret

Potest autē tigridis nomine diabolus designari: vnde eliphat sub persona hereticorum destītate vite elatus dicit. Tigris periit eo ꝙ nō haberet predā. Sathā quippe ꝓpter multiformis astutie varietatē non incongrue tigris vocat. Modo nā꜄ se sicut est perditus humanis sensibus obicit: mō quasi angelum lucis ostēdit modo stultoꝝ mētes blādiēs persuadet: mō ad culpā terrēdo pertrahit mō suadere vicia apte nitit: modo ī suis suggestionibus sub virtutis spē palliat. Qꝛ ergo tāta varietate res ꝑgit iure diabol⁹ tigris vocat. Heretici itaq꜄ qꝛ de sanctitatis presumptione superbiūt: quasi exultātes

dicũt. Tigris periit eo q nõ haberet pdã. Ac si aperte dicãt. Uetus[9] aduersarius i nobis pdã non habet: q: qtum ad nostra studia: tam victus tacet.

Capitulum.XX. De Pardo.

Pardi noie peccatorũ maculis varii[9] designatur: sicut p ysaiam de cõuertendis peccatorib[9] dr Pardus cũ hedo accubabit. quid em per pardũ: nisi peccatis variis aspsum: et quid p hedũ: nisi eũ q se peccatorẽ humiliter cognoscit accipimus. Pardus aũt cum hedo accubat: cũ is q peccatorũ suorũ maculis varius fuit: cũ eo q se despicit et peccatorẽ fatet humiliare cõsẽtit

Capitulum.XXI. De Lupo

In scriptura sacra lupi nomine: aliquãdo raptor quilibet: aliquando diabolus intelligitur.

Lupi nomine raptor quilibet designatur sicut p ysaiam dicit. Habitabit lupus cũ agno. Quid em p lupum nisi rapinis inhiantẽ: et quid p agnũ nisi mitẽ qlibet intelligimus. Lupus aũt cũ agno habitat: q: p sancte caritatis viscera hii q in seculo raptores fuerunt: cũ mansuetis ac mitibus in pace condescũt. Hinc i euãgelio scriptũ ẽ. Mercẽnari[9] ãt et q nõ est pastor: cui[9] nõ sunt oues pprie: videt lupũ venientem: et dimittit oues et fugit. Mercẽnarius et nõ pastor vocat: q nõ p amore intimo oues dñicas: sed ad tẽporales mercedes pascit. Mercẽnari[9] qppe est: qui locũ pastoris tenet: sed lucra animarũ nõ qrit: terrenis cõmodis inhiat honore plationis gaudet tẽporalib[9] curis pascit: impẽsa sibi ab hoib[9] reuerentia letat. Iste sũt em mercedes mercẽnarii: vt p eo ipso q i n regimine laborat: hic q qrit inueniat: et ab hereditate gregis i posterũ alien[9] existat. Utrũ vero pastor sit an mercẽnari[9] cognosci veraciter nõ põt: si occasio necessitatis deest. Trãqllitatis em tpe plerũq ad gregis custodiã sic ver[9] pastor: sic et mercẽnarius stat. Sed lupus veniẽs indicat: quo qsq aio sup gregis custodiã stabat: lupus etenĩ sup oues venit: cũ quilibet iniust[9] et raptor fideles qsq atq humiles opprimit. Sz is q pastor eẽ videbat et nõ erat: relinqt oues et fugit: q: dũ sibi ab eo piculũ metuit resistere ei[9] iiusticie nõ psumit. Fugit aũt nõ mutando locũ: sed subtrahẽdo solaciũ. Fugit: q: in iustiaã vidit et tacuit. Fugit q: se sub silentio abscõdit. Quib[9] bñ p pphetam dr. Non ascendistis ex aduerso neq opposuistis vos murũ p domo israel: vt staretis in plio in die dñi. Ex aduerso qppe ascẽdere est: qb[9] libet potestatibus praue agẽtibus rõnis libera voce cõtraire. Et i die dñi p domo israel i prelio stamus ac murũ opponim[9]: si fideles innocẽtes: cõtra puersor i iusticiã ex iusticie auctoritate vidicam[9]. Quod q: mercẽnarius nõ facit: cũ venietẽ lupum viderit fugit.

Est aũt alius lupus qui sine cessatione qtidie non corpora: sed mentes dilaniat malignus videlicet spiritus: qui caulas fidelium insidiando circuit: et mortem animarũ querit. De quo lupo dicitur. Et lupus rapit et dispgit oues Lupus venit et mercẽnarius fugit q: malign[9] spũs mẽtes fideliũ itẽptatiõe dilaniat et is q locũ pastoris tz curã sollicitudis nõ hz. Uie pereũt: et ipe d terrenis cõmodis letat lup[9] rapit et dispgit oues: cũ aliũ ad

luxuriam pertrahit. Alium ad auaricia attēdit. Alium in superbiā erigit. Alium per iracundiam diuidit. Hunc inuidia stimulat illum fallacia supplantat. Quasi ergo gregē lupus dissipat: cum fidelium populum diabol⁹ per tētationes necat. Sed contra hoc mercennari⁹ nullo zelo accēditur: nullo feruore dilectionis excitatur: qz dum sola exteriora cōmoda requirit īteriora gregis damna negligenter patit. Uñ ꝛ mox adiungitur. Mercennarius autem fugit: qz mercennarius est: ꝛ non pertinet ad eum de ouibus. Sola ergo causa est: vt mercēnari⁹ fugiat: qz mercēnari⁹ est. At si apte diceretur. Stare ī pericula ouium non potest: qui in eo ꝙ ouibus p̄est: non oues diligit: sed lucrū terrenum querit. Dum enim honorē amplectitur: dum temporalib⁹ cōmodis letatur: opponere se contra periculum trepidat: ne hoc ꝙ diligit amittat.

¶ Caitulum. XXII. De Onagro.

¶ In scriptura sacra: cū onager singulari numero ponitur: aliquando iustus quilibet solitari⁹ aliquādo incarnatus dominus: aliquando is qui cuncta que agit desiderat: aliquando gentilis populus: aliquando is qui in cāpo fidei positus nullius officij loris ligatur. Cū vero pluraliter onagri dicuntur: aliquando heretici exprimuntur: aliquando iudei.

Onagri nomine solitari⁹ quibet designatur: sicut dominica voce ad beatū Iob dicitur. Quis dimisit onagrum liberum: ꝛ vincula ei⁹ quis soluit. Onager enim qui in solitudine cōmoratur non incongrue eorum vitam significat ꝗ remoti a turbis popularibus conuersantur qui apte etiam liber dicitur: quia magna est seruitus secularium negociorum quibus mens vehementer atteritur: quis ī eis spōte desudetur. Cuius seruitutis conditiōe carcere est: ī mundo iam nichil concupiscere. Quasi enim quodam iugo seruitutis p̄mūt prospera dū appetūt: premūt aduersa dum formidantur. At si quis semel a dominatione desideriorum temporalium colla mētis excusserit: quadā etiam in hac vita libertate perfruit dum nullo desiderio felicitatis afficitur nullo aduersitatis terrore coartatur. Hoc graue iugum seruitutis dominus vidit secularium ceruicibus impressum cum diceret. Uenite ad me omnes qui laboratis ꝛ onerati estis: ꝛ. e. v. r. Tollite iugum meū. s. v. ꝛ. d. a me qz. m. ꝛ. h. c. ꝛ inuenietis requiē. a. v. iugū enim meū. s. ē ꝛ. o. m. leue. Asperū quippe iugum ꝛ dure sicut dixim⁹ seruitutis est pondus subesse temporalibus ambire terrena retinere labentia velle stare in nō stantibus appetere ꝗdē trāseuntia: sȝ cū trāseuntibus nolle transire. Dū ei cōtra votum cuncta fugiunt: qui p̄i⁹ mentem ex desiderio adeptionis afflixerant: post ex pauore amissionis p̄munt. Liber ergo dimittitur qui calcatis terrenis desiderijs ab appetitione rerū temporalium securitate mētis exoneratur. Soluūtur vero vniuscuiusqȝ vincula: dū diuino adiutorio interna desideriorum carnalium retinacula disrumpuntur. Cum enim pia intentio ad conuersionem vocat: sed adhuc ab hac intentione carnis infirmitas reuocat: quasi quibusdam vinculis: anima ligata prepeditur. Multos eñ sepe videmus vitā quidē sancte conuersatiōis appetere: sed ne hāc ad sequi valeant modo irruentes casus mō futura aduersa formidare qui in certa mala dum quasi cauti ꝓspiciunt: in peccatorum suorū vinculis incauti retinentur. Multa namqȝ ante oculos ponunt: que si

eis in conuersationem eueniāt. sub sistere se non posse formidant. De quibus bene salomon ait. Iter pigrorum quasi sepes spinarum. Nā cum viam dei appetunt: eos velut spine obstantium sepium. sic formidinum suarum opposite suspiciões pungunt. Quod quia electos impedire non solet: bene illic secutus adiunxit. Uia iustorum absq3 offendiculo. Justi quippe in cõuersatiõe sua qlibet eis aduersitatis obuiauerit non impingunt quia temporalis aduersitatis obiectacula eterne spei et interne contẽplatiõis saltu transcendunt. Ait ergo. Quis dimisit onagrum liberum et vincula eius quis soluit. subaudis nisi ego Soluit itaq3 dominus onagri vincula: quando ab electi vniuscuiusq3 animo infirmarum cogitationum nodos rumpit: et protinus dissipat omne quod illectā mentẽ ligabat.

Potest autem onagri nomine incarnatus dominus designari. Nec indignum quis iudicet. per tale animal incarnatum dominum posse figurari. dum constat omnibus quod per significationem quādam in scriptura sacra et vermis et scarabeus ponatur sicut sctiptū est. Ego autẽ sum vermis et nõ homo et sicut apud. lxx. interpretes per ꝓphetam dicit. Scarabeus de ligno clamauit. Cum ergo tam abiectis et vilibus rebus figuratur: quid de illo contumeliose dicit. de quo constat proprie nichil dicatur Uocatur etenim agnus: sed propter innocẽtiam. Uocatur leo: sed propter potentiam. Aliquando etiam serpẽti comparatur sed propter mortẽ vel sapientiam. Atq3 ideo per hec oīa dici figuraliter potest: quia de his oīb⁹ aliqd credi essẽtialiter nõ põt. Si enim vnum horum quodlibet essentialiter existeret: alterum iam dici non posset. Nam si agnus proprie diceretur leo iam dici nõ posset Si leo proprie diceretur: per serpentem signari nõ posset. Sed hec omnia in illo dicimus. tanto latius in figura: quanto longius ab essentia. Potest ergo onager incarnatū dominum designare. Agri quippe est animal onager. et quia incarnatus dominus gentilitati magis q̄ iudee profuit animale corpus assumens quasi non in domum sed potius in agrum venit. De quo agro gentilitatis per psalmistam dicitur Species agri mecum est. Incarnatus itaq3 dominus qui in forma dei equalis est patri: in forma serui minor est patre. qua minor est etiā se ipso. Dicatur ergo a patre de filio secundū formam serui. Quis dimisit onagrum liberū ⁊ vincula eius quis soluit. Omnis quippe qui peccat: seruus est peccati. Et quia incarnatus dominus nostre particeps fact⁹ est nature nõ culpe. liber dimissus dicitur. quia sub peccati dominio non tenetur De quo alias scriptum est. Inter mortuos liber. Dimissus dicitur quia naturam nostram suscipiens. iniquitatis iugo nullo modo tenetur. Quot q̄uis macula nostre culpe non attingit: passio tamen nr̄e mortalitatis astrixit. Unde et post gratiā liber dimissus dicit recte de illo adiungitur. Et vincula eius qui soluit. Uincula quippe eius tunc soluta sunt: cum infirmitates passionis illius ĩ resurrectionis sunt ĩ gloria cõmutate. De quibus vinculis petr⁹ apostolus attestatur dicens Quẽ deus suscitauit solutis doloribus inferni iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eis.

Onagri nomine is qui cuncta que desiderat agit designat: sicut de vano viro per sophar dicit: Et quasi pullum onagri: liberū se natum putat Per pullum quippe onagri omne agrestium genus exprimitur. quod nature dimissū mo

ribus loris dominantium nō tenetur. Onagri nāq3 in libertate ⁊ ire quo appetunt et quiescere cū lassantur. ⁊ quemuis insensatis animalib⁹ homo longe sic melior: hoc tamē plerumq3 homini non licet quod brutis animalibus licet. Que enim ad aliud minime seruātur eorum motus procul dubio nequaquem sub disciplina restringitur. Homo aūt quia ad sequentem vitam ducit necesse est profecto vt in cunctis suis motibus sub discipline dispositiōe et quasi domesticum animal loris vinctum seruiat. atq3 eternis dispositionibus viuat. Qui ergo imple re cuncta que desiderat per effrenatā libertatē querit. quid aliud q̄ʒ pullo onagri esse similis ↄcupiscit: vt discipline hunc lora nō teneant. sed audenter vagus p̄ siluā desideriorum currat.

Onagri nomīe gentilis populus designatur sicut p̄ beatū iob dicitur Nūquid rugiet onager cum habuerit herbam aut mugiet bos cum ante presepe plenum steterit. Quid namq3 per onagruȝ .i. agrestem asinum. nisi gentilis populus designatur. Quem sicut natura extra stabula discipline edidit ita vagus in voluptatū suarum cāpo permansit. Quid enim per bouem nisi plebs iudaica figuratur q̄ iugo dn̄ationis superne supposita ad spem proselitos colligens: per corda que valuit vomerem multos etiam ex gentibus credam⁹. Et nascente domino symeonem ī spiritu templum veniente didicimus quāto desiderio ex plebe israelitica: sācti viri incarnationis eius mysteriū videre cupierunt. Unde et p̄ eundē redemptorē discipulis dicit. Dico vobis multi reges ⁊ p̄phete ⁊ iusti voluerunt videre que videtis: ⁊ nō viderunt. Herba ergo onagri ⁊ fenum bouis est. hec ipsa mediatoris incarnatio per quam simul gentilitas et iudea satiatur. Quia etenim p̄ prophetā dicitur omnis caro fenum: vniuersitatis conditor ex nostra substātia carnem sumens. fenum fieri voluit: ne nostra ī p̄petuū feni caro remaneret. Tūc ergo onager herbā inuenit: cū gentilis populus gratiā diuine incarnationis accepit. Tunc bos vacuum p̄sepe non habuit: cum plebi iudaice: eū carnem lex exhibuit. quē diu expectanti prophetauit. Unde ⁊ nat⁹ dominus in presepe ponit. vt videlicet signaretur: quia scā animalia: que ieiuna diu apud legem inuenta sūt incarnationis eius feno satiantur. Presepe enī natus impleuit. qui cibum semetipsum mentibus mortalium prebuit dicens. Qui mādu cat carnem meam ⁊ bibit sanguinē meū in me manet ⁊ ego in eo. Sed quia diu et gentilū vota dilata sunt et ex ebraico populo sancti quiq3 lōgo tempore redemptionem suam expectando gemuerunt bene beatus iob prophete mysteria narrās ex vtraq3 natione: causas afflictiōis insinuauit dicens. Nunquid rugiet onager cum habuerit herbā .a.m. b.c.a.p.p. steterit. ac si aperte dicat. Idcirco gentilitas gemit: quia eam nec dum redemptoris sui gr̄a reficit atq3 ideo iudea mugitus dilatat. q2 legē tenēs s3 legis auctorē non vidēs stās ante presepe ieiunat

Possunt aūt onagri nomīe designari hij q2 ī campo fidei positi nullius officij loris ligantur. Bouis quoq3 significatio illos exprimit quos intra sanctā ecclesiam a p̄dicatiōis officiū suscepti ordinis iugum premit Herba vero onagri et pabulum bouis est interna refectio populi fidelis. Alij nāq3 more bouis intra ecclesiam. suscepti officij loris. tenent alij more onagri sacri ordinis stabula nesciunt et cāpo p̄prie volūtatis degunt Sed cū q3 ex vita seculari necessarie visionis

desiderio estuat. cũ refectiõis ītime pabulũ ɔcupiscit. cũ ieiuniũ ī se peregrinationi huius cecitate: cõsideratis quib⁹ valet fletib⁹ reficit: quasi non inueniens herbam onager rugit. Alius quoq; necessitatem suscepti ordinis tollerans in labore predicationis exsudat. ꝛ ꝑ eternā iam ɔtemplationē refici appetit sed qꝛ redemptoris sui speciē nec dũ ɔspicit. quasi bos ad presepe vacuum ligatus gemit. Quia enim longe ab interna sapientia positi. eterne viriditatis hereditatē nõ cernimus: velut bruta aīalia: a desiderata herba ieiunamus. De qua nimirũ herba dicitur: per me si quis introierit saluabit̃ et ei. ꝛ. e. ꝛ. pascua īueniet.

Onagrorꝫ nomīe heretic⁹ quilibet designat̃. sicut scriptuꝫ est. Alij q̃si onagri in deserto egrediunt̃ ad op⁹ suũ. Sũt nõ nulli heretici. q̃ ppl̃is admisceri refugiũt: sꝫ secessũ vite secretioris petunt. Qui plerũq; eos quos inueniunt eo amplius peste sue ꝑsuasionis inficiũt. quo quasi ex vite meritis reuerentiores videnẗ. De q̈bus nunc dicit̃. Alij quasi onagri in deserto egrediunt̃ ad opus suũ. Onager enī agrestis est asinus. Et recte in hoc loco onagris ɔparant̃ heretici: qꝛ in suis voluptatibus dimissi a vinculo sũt rationis fidei alieni. Vñ scriptũ est. Onager assuetus in solitudine in desiderio aīe sue attraxit ventũ oris sui. Onager quippe in solitudīe assuetus est. qꝛ dũ cordis sui discipliē virtutē excolit: ibi habitat vbi fructus nõ est Qui in desiderio anime sue ventũ oris sui attrahit: quia eos q̃ ex desiderio sciētie ī mēte ɔspicit inflare preualēt nõ edificare. Quo cõtra dicit̃. sciētia inflat caritas edificat. Vñ hic quoq; ɔgrue infertur. Egrediunt̃ ad op⁹ suũ Nõ ei dei sed opus suũ ꝑagũt: dũ non recta dogmata sed ꝓpria desideria sequunt̃ Scriptũ quippe est Ambulans in via immaculata: hic michi ministrabat. Qui ergo nõ ī via immaculata ābulat sibi magis quā dño mistrat psal. C

Onagrorꝫ noīe iudei designãtur: sicut ꝑ ieremiã dicitur: Onagri steterũt in rupib⁹ traxerũt ventos quasi dracones. Defecerũt oculi eorum quia non erat herba. Quid eni ꝑ onagros vel dracones nisi supbi ac nequissimi iudei designãtur. Ipsi q̈ppe onagri ꝓ meritis elationes: ipsi dracones ꝓ virulenta cogitatiõe vocati sũt. Qui steterũt rupibus qꝛ nõ deo sed in sũmis potestatibus hui⁹ mũdi ɔfisi sũt. dicentes. Nõ hēmus regē nisi cesarē Traxerũt ventos: quasi dracões: qꝛ spũ elationis inflati supbia malitiosa tumuerũt. Defecerũt oculi eorꝫ qꝛ scilicet spes eorꝫ ab eo qð intendebat corruit. q̃ tpalia diligēs prestolari eterna neglexit ꝛ terrena ideo quia deo ꝑposuit amisit. Dixerũt eni si dimittimus eũ sic: oēs credēt in eũ. Et veniēt romani et tollēt nostrum locũ ꝛ gentē. Timuerũt ne locũ non occiso dño ꝑderēt ꝛ tñ occiso ꝑdiderũt. Sed cur ista miseris euenerunt subdat. Qꝛ nõ erat herba. i. qꝛ eorũ cordib⁹ desinit eternitatis sciā ꝛ nullo eos refert pabulo viriditatis interne doctrina.

Cap. XXIII. De onocentauro.

Onocētaurorꝫ noīe lubrici ꝛ elati designant̃: sicut ɔ̃ puersā mentē sub iudee specie ꝑ ysaiam dr̃. Ecce cubile draconũ ꝛ pascua strucionũ et demonia onocentauris occurrēt Quid eī ꝑ dracones: nisi malicia. et quid ꝑ structiões nisi ypocrisis designat̃. In puersa igit̃ mēte draco cubat ꝛ strutio pascit̃: qꝛ ꝛ latens malicia callide regit̃ ꝛ intuentiũ oculis simulatio bonitatis aũfert. Quid. ꝟo onocētaurorꝫ noīe nisi ꝛ lubrici figurant̃ ꝛ elati Greco q̈ppe eloquio. onos asin⁹ dr̃ ꝛ asini appellatiõe luxuria designat̃ ꝑ h'a attestãte q ait

Ut carnes asinorum carnes eorum Tauri autem vocabulo: ceruix superbie demonstratur: sicut voce dominica: de iudeis superbientibus per psalmistam dicitur. Tauri pingues obsederunt me. Onocentauri ergo sunt qui subiecti luxurie vicijs. inde ceruicē erigunt: vnde humiliari debuerunt. Qui carnis sue voluptatibus seruientes: expulsa longe verecundia nō solum se amittere rectitudinem non dolent: sed adhuc etiam de opere confusionis gaudent. Onocentauris autem demonia occurrunt. qz maligni spiritus: valde eis ad votum deseruiūt quos de his gaudere conspiciunt q̄ flere debuerunt.

¶ Capitulum. XXIIII.
De Rinocerotis

¶ In scriptura sacra rinocerotis nomine: aliquando potens ī hoc seculo aliquando superbus iudaicus populus intelligitur.

Rinocerotis nomīe potentes huius seculi designāt: sicut voce dn̄ica ad beatum iob dicit. Nunquid volet rinoceros seruire tibi. Rinoceros enim indomite omnino nature est: ita vt si quando captus fuerit: teneri nullatenus possit. Impatiens quippe vt fertur illico moritur. Eius vero nomen latina lingua interpretatum sonat in nare cornu. Et quid aliud in nare: nisi fatuitas. quid in cornu nisi elatio designatur. Quid ergo in rinocerote hic: nisi potentes huius seculi designantur vel ipse in eo summe principatuum potestates: qui tipo fatue iactationis elati. dū falsis exterius inflantur honoribus veris miserijs interi⁹ inanescunt. Quibus bene dicitur Quid superbit terra et cinis. In ipsis vero inicijs nascentis ecclesie. dum contra illam diutium se potestas extollet: in eius necem immēsitate tāte crudelitatis anhelaret. dum tot cruciatibus anxia tot persecutionib⁹ pressa succūberet: quis tūc credere potuit quod illa erecta et aspera sibi colla superborum subijceret: et iugo sancti timoris edomita nutib⁹ fidei loris ligarentur. Qui quippe in exordijs suis rinocerotis huius cornu ventilata conualuit et cornu suum rinocerosiste feriendo lassatus inclinauit. Quodqz impossibile hominibus fuit deo difficile non fuit: qui potestates huius mūdi rigidas. non verbis sed miraculis fregit. Ecce enim quotidie rinocerotes seruire agnoscimus: dum potentes huius mundi: qui iniurijs suis fatua dudum fuerant elatione confusi deo subditos iam videmus. Quasi de quodā idomito rinocerote. dn̄s loq̄bat cuz diceret Diues difficile intrabit in regnū celorum. Cui cum responsum esset quis poterit saluus fieri: ilico adiūxit. Apud homines impossibile est apud dominum autem omnia possibilia sūt. Ac si diceret. Rinoceros iste humanis iuribus mansuescere non potest. sed tamen diuinis subdi miraculis potest. Unde hic quoqz apte beato iob sancte ecclesie typū tenenti dicitur. Nunquid volet rinoceros seruire tibi. Subaudiē vt mihi: qui eum quidem predicamētis hominum diu resistere pertuli: sed tamē cū repētevolui miraculis straui. Ac si aperti⁹ dicat. Nūquid hij qui fatua elatiōe superbiūt. sine meis adiutorijs tue predicationi subduntur. Per quē itaqz preuale as considera: et in omne quod preualeas sensum elationis inclina.

Potest autem rinocerotis nomine superbus iudaicus populus designari. Rinoceros enim qui ꝛ monoceros grecis exemplaribus nominatur tante esse fortitudinis dicitur. vt nulla venantiū vir-

tute capitur. Sed sicut hij asserũt qui discribẽdis animaliũ laboriosa inuestigatione sudauerunt. virgo ei puella pponitur que venienti sinũ aperit in quo ille omni ferocitate postposita: caput deponit Sicq3 ab eis quibus capi queritur. repente velut eneruis inuenitur. Buxei quoq3 coloris esse describitur. Qui etiam cum elefantis qñ certamẽ aggreditur: eo cornu qđ in nare singulariter gestat ventrem aduersantiuz ferire perhibetur: vt cuz ea que molliora sunt vulnerat impugnantes se facile sternat Potest ergo p rinocerotem vel certe monocerotã scz vnicornem: ille ppl's intelligi: qui dñi de accepta lege non opa sz solam inter cunctos hoĩes elationem sũpsit quasi iter ceteras bestias cornu singulare gestauit. Unde passionẽ suã dñs ppheta cauẽte pñcians ait. Libera me de ore leõis τ a cornib[9] vnicorniũ. h. m. Tot quippe in illa gente vnicornes vel certe rinocerotes extiterunt: quod contra pdicamenta veritatis: de legis operibus singulari et fatua elatione cõfisi sũt Beato igitur iob: sctẽ ecclesie tipũ tenenti dicitur. Nunquid volet rinceros seruire tibi. Ac si apertius dicatur. Nunquid illum populum quem superbire in nece fidelium: stulta sua elatione consideras: sub iure tue predicationis inclinas sub audis vt ego qui τ me illum singulari cornu extolli conspicio τ tñ michi cũ voluero protinus subdo.

¶ Capitulum vigesimoquintũ. De Vehemoth.

Vehemoth nomine diabol[9] designatur sicut voce dominica ad bea. iob dicit Ecce vehemoth que feci tecum. Que nãq3 sub vehemoth nomine nisi antiquuz hostem insinuat. Qui interpretatur ex hebrea voce in latina: animal sonat. Cuius dũ infert[9] malicia subditur patẽter persona mõstratur. Sed cum de deo scriptum sit q2 fecit omnia simul: cur hoc animal: cũ homine fecisse se indicat dñs cuncta q2 simul fecerit cõstat. Rursumq3 querendum est quomodo simul deus cuncta condidit dũ moyses ex dierum mutatione variante distincte creata describit. Qđ tñ citius agnoscimus si ipsas causas originũ subtiliter indagamus. Reruz qppe substãtia simul creata est sz simul species formata non est. Et qui simul extitit p substantiam materie nõ simul apparuit per speciem forme. Sed q2 simul omnia p substantiam creata dicimus: que pdire alia ex aliis inuenimus: quo pacto cuz beato iob vehemoth factus asseritur cum neq3 vna sit substantia angeli τ hominis. neq3 homo angelo neq3 angelus ex homine pferatur. Si vero propter hoc factus vehemoth cum beato iob dr qđ creatura omnis ab auctore qui in actione sua nequaq3 temporis ptelatione distenditur simul condita nõ dubitat cur de vehemoth spiritualiter dicit. qđ cõmune cũ creaturis omnibus generaliter. Sz si rerũ causas subtili discussione pulsamus: simul factum angelũ hominẽq3 cognoscimus. Simul videlicet non vnitate temporis sz cognitione ratiõis. Simul p acceptã ymaginẽ sapientie: sed nõ simul per cõiunctã substãtiã forme Scriptum nãq3 ẽ đ hominẽ Faciamus hominez ad yma. τ. s. n. Gen. po

Et p ezechelem ad sathan dr. Tu signaculũ similitudinis plenus sapiẽtia τ pfect[9] decore i deliciis padisi dei fuisti. In cuncta igitur creatura homo τ angelus simul cõditus extitit: q2 ab omni natura irrationabili distinctus processit. Quia ergo i cuncta conditione rerũ: nullum rationale animal nisi ãgelus τ homo est quicquid ratione vti non potest Ezech. xxviii.

cum homine factum non est Dicat itaqꝫ homini dicatur de angelo: qui ꝛ si potentiā sublimitatis perdidit subtilitatē tñ nature rationalis minime amisit: ecce vehemoth quem feci tecū vt dū homo eū qui i ratione secū factus est perisse cōsiderat: vicinum sibi casum superbie ex ipa proximi sui perditiōe pertimescat

Capitulum de .imūsextū. De Serpente.

Ca.xxvii Erpentis noīe diabolus designat. Sicut per ysaiam dicit Super leuiatā serpentem vectem: et super lītiatan serpētē tortuosū i terrā. Leuiatan q̄ppe interptatus dr̄ additamentum eoꝝ Quorum scilꝫ nisi hoīnum. Recte autē additamentum eoꝝ dicitur qꝛ postꝙ primam culpaꝫ suggestione intulit hanc quotidie augere grauioribus persuasionibus non desistit Uel certe ꝑ exprobationem leuiatan vocatus est .i. additamentum hominum dictus Eos nāqꝫ in paradyso imortales repperit. sꝫ diuinitatem imortalibus ꝓmittendo quasi eis aliquid vltra ꝙ erant se addere spopondit. Sed dum blande nō habita se daturum ꝓhibuit: callide et habita subtraxit. Leuiathan itaqꝫ iste i eo qd̄ se addere homini spopondit tortuosis ad eū sinibus irrepsit qꝛ duꝫ falso impossibilia ꝓmittit ꝟe ꝛ possibilia sustulit. Querendum vero nobis est cur qui serpentem dixerat tortuosumqꝫ ilico subiungens interposuit vectem nisi forte quod in serpentis fortitudine fluxa mollicies in vecte aūt est duricie rigiditas. Ut ergo hunc ꝛ durū signaret ꝛ mollem. ꝛ vectem nominat: ꝛ serpentem. Durus quippe ē per maliciaꝫ: mollis per blandimētum. Uectis ergo dicitur: quia vsqꝫ ad necē percutit: serpens autem qꝛ semꝑ insidias mollitur infundit.

Capitulū .xxvii. De dracone.

In scriptura sacra draconum nomīe aliqñ antixp̄s aliqñ malicia aliqñ antiquus hostis aliqñ nequissimi iudeorum principes. aliqñ demones. aliqñ aperte mali vel gentiles designātur.

 Raconum nomine antixp̄s designat. Sicut per iohannē in apocalypsi dicitur. Misit draco caudā et traxit tertiā partem stellarum. Quid nāqꝫ draconis noīe nisi antixp̄s. quid in cauda eius nisi extrema ipsius ꝑsuasio intelligitur. Quid vero stellarum nomine nisi ypocritarum fictio demōstratur qui bona que faciunt ad percipiendas laudes hominibus ostendunt. Draconis ergo cauda: stellarum pars in terram trahitur: qꝛ extrema ꝑsuasione antixp̄i: quidam q̄ videntur lucere rapientur. Stellas namqꝫ in terraꝫ trahere est eos qui videntur studio vite celestis inherere ex amore terreno iiquitate aꝑti erroris inuoluere.

Draconis nomīe malicia designatur. sicut contra ꝑuersaꝫ mentem sub iudee specie: per ysaiā dicitur. Erit cubile draconum ꝛ pascua strutionum. Quid namqꝫ per dracones: nisi malicia. qd̄ vero strutionum nomine nisi ypocrisis designatur. Structio quippe speciem volandi habet. Sed vsum volandi nō habet et qꝛ ypocrisis cūctis ītuētibus ymaginem de se sanctitatis īsinuat sꝫ tenere vitā sāctitatis ignorat. In peruersa igitur mente draco cubat et strutio pascitur: quia ꝛ latens malitia callide tegitur. ꝛ intuentium oculis simulatio bonitatis antefertur.

Draconis noīe antiquus hostis designatur: sicut ꝑ iohannem in apocalipsi dr̄. Uidi āgelum descendentem de celo: habentē cla.

uem abyssi et catenam magnam in manu sua ꝛ apprehendit draconem serpentem antiquũ q̃ est dyabolus ꝛ sathan ꝛ ligauit eũ per annos mille ꝛ misit eũ in abyssũ. Quẽ tñ i mũdi fine: ad apertiora certamina reuocat et totum contra nos in suis viribus relaxat. Uñ illic rursum scriptũ est. Cũ cõpleti fuerint. M. anni soluetur sathanas.

Draconũ noĩe nequissimi iudeorum principes designãt. Sicut per ieremiam dr̃. Onagri steterunt in rupibus traxerunt ventũ quasi dracones. Quere in capitulo de onagro. hie. xiiij

Draconum noĩe demones designãtur. sicut p̃ pphetã dr̃. In cubilibus in quib⁹ dracones prius habitabãt: orieẽ viror calami ꝛ iunci. Quid enĩ p̃ calamũ nisi p̃dicatores q̃d p̃ iũcũ q̃ iuxta aq̃ semp̃ humorem nascit̃: nisi pusilli ac teneri auditores sacri eloquij designãt̃. Quid p̃ dracones nisi demonũ malicia exp̃mit̃. In draconũ ĝ cubilibus viror calami et iunci oriet̃: q꞉ i eis populis: quos antiq̃ hostis malicia possidebat. ꝛ doctorũ scientia et auditorum obedientia coacervatur.

Draconum noĩe apte mali vl̃ gentiles designant̃. sicut p̃ pphetam dñs de eoꝝ ꝯuersione pollicendo dicit. Glorificabit me bestia agri. dracones ꝛ strutiones. Quid enĩ i draconũ noĩe nisi in aperto maliciose mẽtes exp̃mũt̃ q̃ p̃ terrã sẽper in infimis cogitatiõibus repunt Quid vo p̃ strutionum nomen nisi hij qui se bonos simulant designãt̃ Qui sanctitatis vitã q̃si volatus pẽnam p̃ speciẽ retinent: s꞉ p̃ opa non exercent. Glĩficari itaqꝫ se dñs a dracone vel strutione asserit: q꞉ ꝛ apte malos ꝛ ficte bonos: plerunqꝫ ad sua obseq̃a ex intima cogitatione cõuertit. ¶ Uel certe agri bestia dñs id est dracones strutiõesqꝫ glorificãt cũ fidẽ q̃ i illo est: ea que i hoc mũdo dudũ mẽbrũ diaboli fuerat gẽtilitas: exaltat. Quã et, ppter malitiã draconũ noĩe exprobat ꝛ, ppter hypocrisim vocabulo struccionum notat. Quasi enĩ pẽnas accepit gentilitas sed volare nõ potuit que naturam rationis ignorauit.

¶ Capitulum vigesimum octauum. De Colubro.

¶ In scriptura sacra colubri nomine aliq̃n dyabolus aliquando antichristus intelligitur.

Colubri noĩe dyabol⁹ designat̃. sicut p̃ beatũ iob dicit̃: Et obstetricãte manu eius eductus est coluber tortuosus. Quis enim colubri noĩe appellat̃ nisi hostis ãtiq⁹ lubricus ꝛ tortuosus: qui decipiendo homini colubri ore locutus est. De quo ꝛ p̃ pphetam dr̃. Leuiatan serpentẽ tortuosum. Qui idcirco loq̃ serpentis ore p̃mittas est: vt ex spõ vase ei⁹ homo cognosceret qualit̃ esset qui intus habitaret. Serpẽs autem non solũ est tortuosus s꞉ etiam lubricus. Quia autem i veritatis rectitudine non stetit tortuosus animal intrauit. Quia vero sugge stiõi eius si prime nõ resistit̃ repẽte totus ad interna cordis dñ non sentitur illabitur: verba ad hoĩem per animal lubricum fecit. Cauerne autem huius colubri corda fuerãt iniquorum. Que quia ad prauitatem propriam traxit: quasi i eorum habitatione requieuit. Sed obstetricãte manu domini: tortuosus coluber de proprijs cauernis expulsus est: quia dum nobis diuina gratia medetur. is qui nos tenuerat antiqu⁹ a nobis hostis eicietur: sicut incarnata veritas dicit. Nunc princeps huius mundi eijcietur foras. Unde iam nunc omnes sanctos Jo. xxvi Es. xxvij

non tenendo possidet. sȝ temptādo
persequit̄. Nam q̄ nō in eis intrinse
cus regnat cōtra eos pugnat extri=
secus ⁊ q̄ itus dominiū ꝑdidit bel
lo molitur foras ille eū cuȝ de car=
nalibus hominū cordibus expulit:
qui ꝓpt̄ hoīes ad incarnationem ve
nit. Dūcq̄ȝ corda ifideliuȝ tenuit: q̄si
manum ad latibu lum serpētis mi
sit. Bene igitur obstetricante ma=
nu dn̄i tortuosus coluber in cauer=
nis quas tenuerat habitare prohi
betur: nam victus a fidelium cordi
bus exijt qui suꝑ hec antea sceptro
perfidie regnauit.

COlubri nomine antixp̄s desi
gnatur sicut iacob voce dicit̄
fiat dan coluber in via cerastes in se
mita mordens vngulas equi vt ca=
dat ascensor eius retro. Require i
capitulo de equo.

¶ Capitulum. xxix. De Regulo.

¶ In scriptura sacra cū regulus
singulari numero ponit̄: aliq̄n dya
bolus: aliq̄n antixp̄s intelligit̄ cū ve
ro pluraliter reguli dicūtur demo
nes signantur.

Eguli nomine dya
bolus designatur. si
Esa.xi. cut ꝑ prophetā dr̄
Delectabitur ifans
ab vbere super fora
ramine aspidis. ⁊ i
cauerna reguli q̄ ablactatus fuerit
manum suā mittet Non nocebunt
neq̄ȝ occidēt in vniuerso sctō mōte
meo. Quē namq̄ȝ infanteȝ ab vbere
vel eū ablactatꝰ fuerit. nisi dn̄m ap
pellat. Quid ꝟo foramine aspidis
cauernis reguli. nisi corda signauit
iniquorum. Et antiquus hostis dn̄i
totū se in eorū cōsensum cōtulit: q̄si
in foramine ꝓprio tortuosus sinus
astutie colligēdo glomerauit. quē
et aspidis appellat nomine occulte
seuientē ⁊ reguli apte ferientē. Ma
num ergo suā dn̄s i foramine regu
li atq̄ȝ aspidis misit: q̄n iniquoꝝ cor
da diuina potestate tenuit. Et cōp=
hensum exīde aspidem vel regl̄m
.i. captiuum diabolum traxit: vt in
monte sancto eius q̄ ē ecclesia ele
ctis fidelibus non noceret.

REguli nomine: antixp̄s
designatur. sicut de pra
uis quibusdam scriptū
est. Oua aspidum ru=
perunt ⁊ celas aranee texuerunt. Esa.lix.
Qui comederit de ouis eoꝝ morie
tur. ⁊ quod confotum est erūpet in
regulū. Oua quippe aspidū prauis
hominibus rumpere est: maligno=
rum spirituū consilia que in eorum
cordibus latent peruersis operibꝰ
aperire. Telas quoq̄ȝ aranee: pro
texere est: pro huius mundi concu
piscētia temporalia quelibet opera
ri. que dum nulla stabilitate solida
ta sunt ea proculdubio ventus vite
mortalis rapit. bene auteȝ additur
Qui comederit de ouis eoruȝ mo
rietur quia qui immundorum spiri
tuum consilia respicit vitā in se ani
me occidit. Et quod confotum est
erumpet in regulum: q̄ consilium
maligni spiritus quod corde tegit̄
ad plenam iniquitatem nutritur.
Regulus namq̄ȝ serpentum rex di
citur. Quis vero reproborū caput
est nisi antixp̄s. Quod ergo cōfotū
est erūpet in regulū: quia is qui i se
nutrienda aspidis cōsilia receperit:
membrum iniqui capitis factus in
corpus antixp̄i accrescit.

REgulorum nomīe demo=
nes designātur. vnde ⁊ be
ne irascens peccatis p̄cedē
tibus de his quos in manu antiqui
hostis deserit ꝑ prophetam domi=
nus dicit Immittā vobis serpētes
regulos: quibus nō est incantatio.
Ac si diceret. Iusto iudicio: talibꝰ
immundis spiritibus tradam: qui
a vobis excuti exortatione predicā
tium: quasi incantantiuȝ sermone
non valeant.

¶ Capitulum trigesimum De Vipera.

¶ In scriptura sacra cũ vipera singulari numero ponit aliquãn subita & violenta dyaboli temptatio intelligitur: aliquando per cõtrarium lenis & diuturna eiusdem tẽptatio. cũ vo plurarit vipere dicũr praui homines exprimuntur.

Ipere nomine violenta vel lenis & diuturna tẽptatio diaboli designat. sicut p beatũ iob de ypocrita dr. Caput aspidum sugget & occidet eũ ligua vipere. Aspis paruus est serpens. vipera vero plixioris ẽ corporis. Et aspides oua gignunt: atq ex ouis eorum filij pcreantur. Vipere autẽ cum conceperint filij earũ inventre seuiunt. Qui ruptis lateribus matrũ ex earum ventre pcedunt. Vñ et vipera eo qđ vi pariat nominat. Vipera itaq sic nascitur. vt violenter exeat et cũ matris sue extinctione pducatur. Quid ergo per aspides paruos nisi latentes suggestiones imundorũ spirituũ figurant. q cordibus hominum: parua prius p suasione subripiunt. Quid vero p linguam vipere. nisi violenta diaboli temptatio designatur. Prius em leniter subripit: post modum vero etiã violenter trahit. Caput itaq aspidum suggit hypocrita: qr initiũ suggestionis occulte paruum pus in corde nascitur: sz occidit eum lingua vipere: quia post modũ capta mens veneno violente tẽptationis necatur. Primũ subtilibus cõsilijs: ad cor hominis imundi sps loquuntur qui dũ leniter psuadent: qsi venenũ aspidum fundunt. Vñ scriptũ est Oua aspidum ruperũt: et telas aranee texuerunt. Qui comederit de ouis eorũ: morietur. & qđ confotum est erũpet in regulaz. De hoc itaq hypocrita dicitur. Caput aspidum sugget & occidet eũ ligua vipere: qr cũ iniquã suggestionem antiqui hostis libenter suscipit violentis se post modũ eius tẽptationibus deuictus tradet. Unde et in paradiso quoq stanti homini verba blande psuasionis intulit: sz quem semel rapuit ad cõsensũ. iã nũc etiã renitentẽ trahit. & corruptiõis sue delectationibus deuictũ pene euidenter inficit.

Ed fortasse hec ipsa intelligere etiã p contrariã interpretationem valemus. Nam quia veneno suo aspis concite vipera autẽ tardius occidit: p aspidem violenta et subita: p viperam lenis & diuturna tẽptatio designat. Vñ & illi mors i suggestiõe capitis: vipere autẽ in lingua esse phibetur qr repentina temptatio sepe inoptinata: mentem mox vt suggerit iterficit. Lõga vo tẽptatio qr praua diutius psuadendo suggerit: velut ex lingua vipera occidit.

Viperarum nomine praui homines designantur. sicut p iohãnem baptistam iudeis dicitur. Genimina viperarum quis vobis ostendit. f. a. v. ira. Ventura em ira est animaduersio vltionis extreme q tunc fugere peccator non valet qui nunc ad penitentie lamenta nõ recurrit. Et notandum quod male soboles: malorum parentum actiones mutantes genimina viperarum vocantur: quia per hoc quod bonis inuident: eosq persequũtur quod quibusdam mala retribuit. qđ lesiones proximis exquirũt qm i his oibus prauorũ suorum carnaliũ vias sequunt qsi venenati filij de venenatis parentibus nati sunt.

¶ Capitulũ. XXXI. De Aspide.

In scriptura sacra aspidis noie aliqñ diabolus aliqñ is q audire verbũ dei dedignat: aliqñ blãda & latens suggestio intelligitur.

Spidis nomine diabolus designat. sicut p prophetam dicit. Delectabitur ifans ab vbere su Esa.xi.

per foramine aspidis ⁊ in cauerna
reguli. Reqre in capitulo de reglo

Aspidis nomine is qui audi-
re verbū dei dedignat̃: sicut
per psalmistam dicit̃. Furor illis: se
psal. lvij. cundū similitudinē serpētis. Sicut
aspidis surde ⁊ obturātis a. s. Que
.n̄. ex. v. i. Aspis cū conceperit pati
incantatorem marsum qui eā qui-
busdam carminibus ꝓprijs euocat
sicut sunt multa etiam magica: au-
dite quid faciat. Amādo tenebras
suas quibus se inuoluta occultare
dicit̃. cum exire voluerit: recusans
tn̄ audire illas voces. quibus se co-
gi sentit. allidit vnā aurem terre. et
de cauda obturat alteram: atqꝫ ita
illas voces ꝙtū potest euitans: nō
exit ad incātatē. Huic similes dixit
spiritus dei. quosdam non audien-
tes verbum dei: ⁊ n̄ solū n̄ faciētes
sed omnino ne facient: audire volē
tes An forte queremus aliquid in
eo quod dr̃ aspis ita aures claude-
revt vnā earum p̄mat in terram: al
terā cauda oppilet̃. Quid sibi vult
hoc. In cauda itaqꝫ posteriora ītel
liguntur. Ergo in p̄terita iam ter-
gum oportet ponere: vt in ea q̄ no
bis promittunt̃ ītendamus. Ergo
nec ex p̄teritavita nostra nec ex p̄sen
ti delectari debemus. hoc enī mo
net apostolus dicēs. Quē ergo fru
ctum habuistis in quibus nūc eru-
bescitis. Reuocat ad se recordātes
cum delectatiōe a p̄teritis: ⁊ cū q̄dā
concupiscentia fruendi: ne redeamꝰ
corde in egyptum. Quid de p̄senti
bus quomodo iubet etiā ipsa con-
tēpni. Non respicientibus inquit q̄
videntur. sed que non vident̃ Que
enī vident̃ tēporalia sunt: q̄ aūt nō
vident̃ eterna. Igitur de presenti
vita dicit. Si in hac vita tantum
ī xp̄o sperātes sumus: miserabilio
res sumus oībus hoībus. Obliui-
scere ergo p̄terita: q̄bus male vixi
sti cōtēpne p̄sentia: q̄bꝰ tēporalit̃ vi
uis. ne te alligādo p̄sentia: nō ꝑmit
tāt ꝑuenire ad futura. Si enī p̄sens
vita te delectat: aurē in t̃ra posuisti.
Si tuis p̄teritis: ⁊ iā retro labēubꝰ
delectaris aurē de cauda obturasti
Debes ḡ ire in lucem exire de tene
bris: vt iā ī luce ambulās ⁊ exultās
dicas que retro sunt oblitus in ea
que ante sunt extentus Non dixit q̄
retro oblitus ⁊ ex p̄sentibꝰ delecta
tus. Cum dixit q̄ retro oblitus: nō
obturauit aurē de cauda Cū dixit ī
ea q̄ ante sūt extētus: is et p̄sentibꝰ
nō oburduit: aurē ī t̃ra nō posuit.

Aspidum noīe latētes
⁊ blande suggestiones
vel fortes et subite in
mūdo ꝑspirituum tem
ptationes designantur. sicut a bea-
to iob de hypocrita dr̃. Caput aspi
dum sugget. ⁊ occidit eū ligua vipe
re. Require in capitulo de vipera

Capitu. xxxiij. De Reptilibus.

Reptilium noīe cogitati Job. xx
ones terrene designant̃
sicut ꝑ ezechielem pro-
phetā dr̃. Et ingressus
vidi. ⁊ ecce oīs similitudo reptiliū
et animaliū abominatio In repti-
libus quippe cogitatiōes omnino
terrene signantur: in aīalibus vero
iam quod aliquātulum a terra su-
spense. sꝫ adhuc terrene mercedis
premia requirentes. Nam reptilia
quidem toto corpore terre īherent
animalia autē ventre a terra suspen
sa sunt: appetitu cū gule ad terram
semper inclinant̃ Reptilia itaqꝫ sūt
intra parietem: quando cogitatio-
nes voluuntur ī mente que a terre
nis desiderijs nunq̄ leuantur. Ani
malia quoqꝫ sunt ītra parietē. quā-
do ⁊ si qua iam iusta si qua honesta
cogitantur appetendis tn̄ lucris tē
poralibus honoribusqꝫ deseruiunt
vt ꝑ semetipa quidem iam quasi a
terra suspensa sint. sed adhuc ꝑ am
bitum: quasi per gule desiderium
sese ad ima submittunt.

Capi. XXXiii. De Vermibus

¶ In scriptura sacra cū vmis sin-
gulari numero ponitur. aliquando
xp̄s. aliquando hoīs progenies in-
telligitur. Cum vero pluralit̄ ver-
mes dicuntur aliqñ cogitationes ī-
q̄ete aliqñ cure carnales exp̄munt.

Ermis nomine xp̄s
designatur sicut per
psalmistā dr̄. Ego
Psal. xxi autē sum vermis ꝛ
nō homo. Vermis
noīe caro designat̄.
sicut p beatū iob: de luxurioso quo
libet dr̄. Dulcedo illi⁹ vermis. In
quib⁹ verbis luxuriosi cuiuslibet: ꝛ
carnis voluptatib⁹ dediti quāta sit
cecitas demōstrat̄: cū dr̄ dulcedo il
lius vermis Quid namq; caro nisi
putredo ac vermis est. Et q̄squis
carnalibus desiderijs anhelat quid
aliud q̄ vermem amat. Que enim
carnis sit substātia testantur sepul-
cra. Quis parentum q̄s amicoꝝ fi
deliū quālibz dilecti sui. tāgere sca
turientem vermibus carnē potest
Caro itaq; cū cōcupiscit̄: penset q̄d
sic exanimis: ꝛ ītelligit̄ q̄d amatur
Nil q̄ppe sic ad edomandū deside-
riorū carnalium appetitum valet.
quā vt vnus quisq; hoc qd̄ viuū di-
ligit q̄le sit mortuū penset. Cōside
rata etenī corruptione carnali cui⁹
cognoscitur: q꞉ cum illicite caro cō
cupiscit̄ tabes amatur bene g̃ de lu
Jo. xxv. xuriosi mente dicit̄. Dulcedo illius
vermis q꞉ is qui in desiderio carna
lis corruptionis exestuat: ad fetorē
putredinis anhelat.

Ermis nomine hoīs proge-
nies designatur. sicut ī libro
beati iob p baldad dicit̄: Ecce luna
non splendet. ꝛ stelle nō sunt mūde
in cōspectu eius. Quāto magis ho
mo putredo ꝛ filius hominis vmis
Quid enī p lunā: nisi cuncta simul
eccl'ia: quid p stellas nisi singuloꝝ
bene viuentium aīe designant̄. Lu
na ergo nō splendet ꝛ stelle nō sunt
munde in cōspectu eius: q꞉ nec san
cta ecclesia virtute ꝓpria: tot mira-
culis emicat. nisi hanc preuenientis
gr̄e dona ꝑfundant. nec singuloꝝ
bene viuentium mentis a pctōꝝ
maculis mūde sūt. si remota pieta
te iudicent̄: q꞉ apud districti iudicis
oculos sua vnūquēq; corruptibili-
tas inquinat: nisi hūc quotidie gr̄a
parentis tergat. Electoꝝ quippe
mens ꝓdire ad libertatem iusticie
nititur sz adhuc compede infirmita
tis tenet̄. Et culpas quidē subigere
ꝑfecte desiderat: sz quousq; corru-
ptionis carnis astringitur ei⁹ vincu
lis etiā cū nisi vult ligat̄. Hinc itaq;
colligat quāto pctōꝝ pōdere pressi
sunt q̄ cōtra hic decertare negligūt
si plene culpā nec illi supant q̄ cōtra
hanc viriliter pugnant. Vñ ꝛ postq̄
dictū est ecce luna nō splendet: ꝛ stel
le non sunt munde in conspectu ei⁹
protinus subditur. Quanto ma-
gis hō putredo ꝛ filius hoīs vmis
Ac si apte dr̄. Si ipi quoq; esse sine
cōtagio nō valent. q̄ inter vite p̄sen
tis tenebras vtutibus lucēt quāto
reatu iniq̄tatis obstricti sunt q̄ ad-
huc carnalit̄ viuunt. Si a pctō libe
ri eē neq̄unt: q꞉ tā ī celestibus desi-
derijs cōuersant̄: que pctōꝝ ponde
re tolerāt q̄ carnis sue voluptatib⁹ .i. petri
dediti adhuc putredinis iugū por- iiij.
tāt. Hinc petr⁹ ait. Si iustus vix sal
uabit̄ impius ꝛ peccator vbi appa-
rebunt. Notandū vo in smone suo
q̄ntū baldad ordinē cōditionis nr̄e
tenuit ꝛ natiuitatis: q̄ hoiez nō ver
mem. sz putredinē: filiū vero hoīs
vermē vocat. Primus nāq; huma
ni generis parens: homo non filius
hoīs. Ex quo q̄squis ꝓdijt non so-
lū hō: sed filius quoq; hoīs fuit Si
cut g̃ ex hoīe filius hoīs: ita ex pu-
tredine nascitur vermis. Unde re-
cto corde homo putredo filius vo
hominis vermis vocatur. Prim⁹
quippe hō putredo non vmis: q꞉ ꝛ
si p mortē putruit nō tñ ex putredi
ne p natiuitatem venit. Qui autez

filius est hominis vermis dicit. qꝛ
tam ex mortalium corporum cor=
ruptione propagatur.

Job. xvij VErmiuʒ nomīe cogitatiões
inquiete designantur sicut ꝑ
beatū iob dicitur. Putredini dixi.
Pater meus es. mater mea et so=
ror mea vermibus Quid est quod
dixit putredini pater meus es: nisi
ꝙ omnis homo ab origine iam vi=
ciata descendit. Vñ ⁊ additur. Ma
ter mea ⁊ soror mea vermibus: qꝛ
videlicet ab ipsa putredine et cum
ipsa: in hunc mūdū venimus. Quā
tum ad materiam quippe corrupti
bilis carnis: mater mea ⁊ soror ver
mes sunt: qꝛ ⁊ de putredine ꝓcessi=
mus. ⁊ cum putredine venimus ꝗ
portamus. Quod si intelligi spiri=
tualiṫ potest. ⁊ mater natura et cõ=
suetudo nō īmerito soror vocatur:
quia ab illa cum ista sumus. Quia
videlʒ mater et soror vermes sunt
qꝛ ex natura corruptibili ⁊ consue=
tudine ꝑuersa cogimur. vt quasi q̄
busdam vermibus sic inquietis co
gitationibus in mente fatigemur.
Carnis enim natura vitiata ⁊ cõsue
tudo peruersa. innumeras curas in
corde infirmitatis nostre generant
bene mater ⁊ soror vermes vocan=
tur. Mordēt animum cure dū in=
quietāt Non em̄ cessant nisi viri vel
sollicite cogitare ⁊ pertractare. q̄d
agant vel prouide inspicere: quo
post presentem vita ducendi sint.

VErmium nomīe cure carna
les designantur. sicut ꝑ bea=
tum iob dicitur. Iste moritur ro=
bustus et sanus diues ⁊ felix. Visce
ra eiꝰ plena sunt adipe. ⁊ medullis
ossa illius irrigantur. Alius vero
moritur in amaritudine aīe: absq̄
vllis opibus Et tñ simul dormient
in puluere. ⁊ vermes operient eos
Hic si quis forsitan accipere per al=
legoriā velit. explere breuiter pos=
sumus. Dicitur nāq̄ de iniquo diui
te. Viscera eius plena sunt adipe.

Sicut ex habundanti cibo adeps.
ita ex abundantia rerū superbia na
scitur que pinguat mentem diuitis
dū eleuatur animus superbientis.
Superbia quippe cordis: quasi q̄=
daʒ pinguedo est crassitudinis. Vñ
qꝛ pleriq̄ ex abundantia peccata ꝑ
petrant: per ꝓphetā dicitur. Pro=
diit q̄si ex adipe iniq̄tas eoꝝ. Ama
tores aūt huiꝰ seculi q̄si ossa habēt
qꝛ in hoc mundo fortitudinē digni
tatum possidēt. Sed sine exteriori
dignitate desint terrene ⁊ domesti=
ce diuitie: quantū ad iudiciū suū os
sa quideʒ habēt. sed medullas in os
sibus nō habent. Quia ergo sic iste
amator huiꝰ scl'i exteriore potesta=
te fulciṫ vt etiam īteriori ⁊ terrena
domus abūdātia saginetur dicitur
Et medullis ossa illius irrigantur.
Vel certe ossa sunt huiꝰ diuitis: pra
ue ⁊ dure consuetudines. Medul=
le vero in ossibꝰ sunt ipsa desideria
mala viuēdi. q̄ neq̄ ex prauitatis sa
tisfactione saciant. Que medulle q̄
si ossa irrigant cuʒ praua desideria
ꝑuersas consuetudines suas: īvolu
ptatū delectatiõe cõseruant. Et sūt
nō nulli q̄ in hoc mūdo diuitias nō
habēt. sʒ habere cõcupiscunt. Elati
esse appetunt ꝙuis ī hoc mūdo q̄ᵭ
cupiunt obtinere nō possūt. Etem̄
cū nullis rebus vel honoribus fulti
sint: ꝑ mala cū desideria: ī cõspectu
interni iudicis: reos cõsciētia addi
cit. Talis etem̄ quisq̄ plerūq̄ ideo
affligiṫ: qꝛ ditescere ac supbire non
ꝑualet. De quo et subditur. Alius
vero moriṫ ī amaritudīe aīe absq̄
vllis opibus. Ecce vnꝰ diues super
bo corde inaniter gaudet: inde pau
per aliꝰ supbo corde inanis affligiṫ
Bene aūt de vtrisq̄ dꝛ. Et cū simul
in puluere dormiēt. ⁊ vermes opi=
ent eos. In puluere em̄ dormire ē
ī terrenis desiderijs oculos claude
re mentis. Vnde vnicuiq̄ peccanti
in sua culpa dormienti dicitur Sur
ge qui dormis: et exurge a mor=

tuis et illuminabit tibi chriſt⁹ Ver=
mes vero qui de carne naſcuntur:
eos ſimul operient: qꝛ ſiue diuitis
ſiue pauperis ſuperbientis animũ
cure carnales premũt. In rebus ei
terrenis: paup̱ ⁊ diues rebus ꝙuis
non pari proſperitate fulciant̃ pari
tñ anxietate turbant̃ qꝛ qđ cũ ille iã
cũ metu hꝫ: iſte iã cũ anxietate ap=
petit. Sꝫ qꝛ habere nõ valet ⁊ dolet
dicat̃ ſimul ĩ puluere dormiẽt: ⁊ ver
mes operiẽt eos: qꝛ et ſi non ſimul:
rebus tp̱alib⁹ ſubleuant̃. ſimul tñ
in cura rerũ tẽporaliũ: mentis cor=
pore ſopiuntur. Simulqꝫ eos ver=
mes operiũt: qꝛ vel iſtũ vt cõcupita
habeat. vel illũ ne habita emittat:
carnales cogitationes premunt.

¶ Capm̃. XXXIIII. De tinea:

¶ In ſcriptura ſacra tinee noĩe
aliqñ carnis temptatio. aliqũ he
retica prauitas intelligitur.

Inee nomine carnis
temptatio deſignat̃
ſicut in perſona tem
ptati homis p̱ bea=
tum iob dicit̃. Qui
quaſi putredo con=
ſumendus ſum: et quaſi veſtimẽtũ
quod comeditur a tinea. Homo ei
quaſi putredo cõſumitur dũ carnis
ſue corruptione conteritur. Cui qꝛ
immũda temptatio nõ aliunde ſed
de ſemetipſo naſcitur more tinee
carnem temptatio quaſi veſtem de
qua exit ꝯſumit In ſemetipſo quip
pe homo hꝫ vnde tẽptetur. Quaſi
ꝗ tinea veſtem cõſumit: ꝙ ex veſte
eadem proceſſit. Sciendum quoqꝫ
quod tinea ſine ſonitu perforat ve=
ſtimentum. Et plerumqꝫ cogitatio
ita transfigit mentem vt mens ipſa
non ſentiat. niſi poſt quã fuerit ei⁹
aculeo transfixa Bene ergo dicitur
quod homo tanꝙ veſtimentũ a ti=
nea conſumitur: qꝛ nõnunquã tem
ptationũ noſtrarũ vulnera nõ agno
ſcimus niſi poſt quã ab eis confoſſi
in mente fuerimus.

Tinee nomine heretica praui
tas deſignatur. ſicut p̱ beatũ
iob de heretico quolibet dicitur. Job: xxvij
Edificauit ſicut tinea domũ ſuam ⁊
ſicut cuſtos fecit vmbraculũ Tinea
ſibi domũ corrumpendo edificat.
Nec meliori potuit comparatiõe he
reticus demõſtrari. q̃ locũ ſue perfi
die nõ niſi ĩ mentib⁹ quas corrũpit
facit. Qui etiã ſequaces ſuos ab e=
terno igne ⁊ liberos. Spõdet quip
pe eis refrigeriũ quietis eterne Sꝫ
verba eius ſoliditatem non habent
quia plenitudine veritatis carent.
Unde ſubiungitur. Et ſicut cuſtos
fecit. Umbraculuꝫ namqꝫ cuſtodis
nullo fundamento ſolidatur: ſed tẽ
pore mox tranſeunte deſtruitur.
Et promiſſa ab hereticis requies
cum tempore deſtruitur: quia poſt
hanc vitam nullatenus inuenitur.

¶ Capitulũ. XXXV. De eruca.

Ruce nomĩe luxuria
deſignat̃: ſic p̱ iohel
prophetam dicit̃ Re Johel pmo.
ſiduũ eruce comedit
locuſta ⁊ reſiduũ lo=
cuſte comedit bruc⁹
⁊ reſiduũ bruci: comedit rubigo.
Sepe mens miſera: quid iam tran
ſierit in ſe peti videt: ſꝫ vbi adhuc
retineatur nõ videt. Gaudet de qui
buſdam viciis: qꝛ eis iam ſubiecta
non ſit et precauere ac gemere ne=
gligit: qꝛ eoꝝ vice ſucceſſerũt alia
quibus fortaſſe nequius ſuccumbit
Sicqꝫ fit: vt dum alia vicia trãſeũt
et ſemp̱ alia ſuccedunt a dyabolo
cor reproboꝝ ſine intermiſſione te=
neatur. Bene ergo dicitur. Reſidu
um eruce. c. l. ⁊ re. l. c. b. ⁊. re. b. co.
Rubigo. Quid ei p̱ erucã: q̃ toto ĩ
fraꝫ corpore repit niſi luxuria deſi=
gnatur que cor quod tenet ita pol=
luit. vt in ſuperioris mundicie ſur=
gere amorem. nequeat. Quid per
locuſtam que ſaltibus euolat̃ niſi
inanis gloria exprimitur. que ſeva=
nis preſumptionibus exaltatur.

Quid per brucum: cuius pene to=
tum corpus in ventre colligit. nisi
edendi ingluuies figurat Quid dũ
p rubiginem. que dũ tangit incẽdit
nisi ira innuit. Residuũ ergo eruce
locusta comedit: qr sepe cũ luxurie
victũ a mente recesserit. inanis glia
accedit. Nã qr iã p amorez carnis
nõ sternit: quasi sctã ex castitate glo
riatur. Et residuũ locuste comedit
brucus. qr sepe cũ inani glorie: que
quasi ex sanctitate veniebat resistit
vel ventri. Uel quibuslibet ambi=
tionis desiderijs immoderacius idul
getur. Mẽs ei dei nescia tãto atro=
cius ad quẽlibet ambitũ ducit quã
to nullo vel humane laudis amore
refrenatur. Residuũ vero bruci: ru
bigo ↄsumit qr dũ ventris in glu=
uies per abstinentiã restringit: ire i
patientia: acrius dominat Que mo
re rubiginis: quasi exurendo messẽ
comedit: qr virtutũ fructus in patien
tie flamma tabescit. Dũ g vicijs vi=
cia succedũt agrũ mẽtis: alia pestis
deuorat: dũ alia relinqt Bene aũt il
lic subditur. Expgiscimini ebrij z
flete. Ebrij quippe vocati sũt. q hu
ius mundi amore cõfusi: mala non
sentiunt: q patiunt. Quid ẽ ergo di
cere expgiscimini ebrij z flete nisi sõ
num nre insensibilitatis excutite z i
deuastatiõe cordis. tot sibi succedẽ
tibus viciorum pedibus vigilantibus
lamentis obuiate.

Finis Libri tertij.

Incipit liber quartus.

De homine. Capitulum.i.
De viro. ij.
De muliere. iij.
De vxore iiij.
De vidua. v.
De infante. vi.
De pueris vij.
De regibus. viij.
De consulibus ix.
De ducibus. x.
De principibus xi.

In scriptura sacra hois nomine
quando singulari numero ponit
aliquando deus pater. aliquãdo
verbũ incarnatũ. aliquãdo iudai
cus populus. aliquãdo sensus ra
tionis. aliquãdo diabolus. aliqñ
caro inteligitur. aliquando per
naturam ponitur aliquando per
culpam. aliquando p infirmita=
tem. Cũ vero plurali numero po
nit spirituales viri aliquando car
nales quilibet accipiuntur.

Capitulum primum.
De Homine.

H Ominis nomie de
us pater accipit si=
cut in euangelio di
citur. Simile est re
gnũ celorum homini
regi: qui fecit nu=
ptias filio suo.
Quis eni alius est hõ
iste rex regis filij pr nisi ille cui psal
mista ait. Deus iudicium tuum re Psa.l.
gi da: et vi. tu. re. Qui fecit nuptias xvij.
filio suo. Tunc deus pater. deo fi=
lio nuptias fecit quando i vtero vir
ginis humane nature coniunxit: qñ
dominuz ante secula fieri voluit ho
minem in fine seculorum. Uel vt
apertius atqz securius dicatur i hoc
deus pater regi filio nuptias fecit:
quo et per incarnationis mysteriũ

sanctam ecclesiam sociauit. Uterus autẽ virginis huius sponsi thalam⁹ fuit. Unde dicit psalmista. In sole posuit tabernaculum suum et ipse tanq̃ sponsus procedens de thalamo suo. Tanquã sponsus quippe de thalamo suo processit: qui ad coniungendã sibi ecclesiã incarnatus deus de icorrupto vtero virginis exiuit.

Hominis nomine verbũ incarnatũ intelligit̃. sicut p̃ pphetam dicitur. Et homo est. et quis cognoscet illum. Unde etiam in euãgelio scriptum est per beatum matheum euang. xxv. capitulo. Mat. v
Homo quidã peregre proficiscens vocauit seruos suos ⁊ tradidit illis bona sua Quis enim iste est homo qui peregre proficitur nisi redemptor noster qui ĩ ea carne quã assũpserat abijt in celum. Carnis enim locus proprie terra est: que quasi peregrina ducitur. cum per redemptorem nostrum in celo collocatur.

Hominis nomine iudaicus populus designatur: sicut in euãgelio de diuite epulone notãter lucas dicit. Hõ quidã erat diues q̃ induebatur purpura ⁊ bysso ⁊ epulabatur quotidie splendide. Et erat quidam mendicus, nomine lazarus ⁊ cetera. luc. xvi. Quis nanq̃ diues iste qui induebatur purpura et bysso et epulabatur quotidie splendide nisi iudaicũ populũ signat. qui cultũ vite exteri⁹ habuit. q accepte legis delicijs: ad nitorẽ vsus est nõ ad vtilitatẽ. quis vero lazar⁹ vlceribus plen⁹. nisi gentilẽ populũ figuraliter exprimit̃. Qui dũ cõuers⁹ ad dñz peccata cõfiteri nõ erubuit. huic vulnus ĩ cruce fuit. Sed lazar⁹ vulneratus cupiebat saturari de micis que cadebant de mensa diuitis et nemo illi dabat. q̃z gentilẽ quemq̃ ad cognitionẽ legis admittere sup̃ Luce. xvi.

bus ille pp̃t̃s despiciebat. Qui dum doctrinam legis non ad caritatẽ habuit sed ad elationẽ: quasi de acceptis opibus tumuit. Et q̃z ⁊ v̾ba defluebant de scientia quasi mice cadebant de mensa.

Hominis noĩe sensus rationis intelligit̃. sicut ad beatuz iob a dño dicit̃. Quis dedit vehemẽtissimo imbri cursũ ⁊ viã sonãtis tonitrui vt plueret sup̃ terrã absq̃ hoĩe in deserto: vbi nullus mortaliũ cõmorat̃ vt impleret ĩ viã et desolatã ⁊ produceret herbas virẽtes. Sũt enĩ pleriq̃ ad verba dei valde insensibiles. qui fidei q̃ noĩe censent̃, verba vite audiũt: sed transire v sq̃ ad interna cordis minime pmittunt. Hij q̃d aliud quã deserta terra sũt. Que seculi terra hoĩem non h̃z: q̃z eoꝝ mẽs sensu ratiõis caret. Et nullus mortaliũ ĩ hac terra cõmorat̃: q̃z ⁊ si q̃n ĩ eoꝝ cõscia rationabiliũ sensuum cogitatiões veniũt: nõ psistũt. Praua enĩ desideria: in eoꝝ cordibus sedẽ inueniũt: recta v̾o si q̃n venerint. ac si pellant̃ decurrũt. Sed cũ misericors deus imbri suo cursũ. i. p̃dicationi. libertatẽ dare dignat̃: cõpuncti p̃ internã gratiã verbis vite aures cordis apiunt ⁊ implet̃ terra inuia: q̃z dũ prebet auditũ verbo cumulat̃ mysterio. Et pducit herbas virentes: q̃z p̃ grãm cõpũctionis infusa p̃dicatiõis verba nõ solũ libẽter recipit: s̃z etiã vbertĩ reddit. igitur q̃d audire nõ poterat: tã loqui cõcupiscat: ⁊ que nõ audiendo etiã intrĩsecus aruerat tã loq̃ndo que sancta sunt viriditate sua quoslibet esuriẽtes pascat. Job. xxxv

Hominis noĩe diabol⁹ designatur: sicut ĩ euãgelio dr̃ Inimicus hõ hoc fecit. Itaq̃ppe vnũ corp⁹ sunt dyabolus: et oẽs iniqui. vt plerũq̃ noĩe capitis censeat̃ corp⁹ ⁊ plerũq̃ nomĩe corpis: appellet̃ caput. Nã capitis noĩe censet̃ corp⁹ cũ de

perverso homine dicitur. Ex vobis unus dyabolus est. Et rursum nomine corporis appellatur caput. cũ de ipso apostata hic quod iam prediximus dicitur. Inimic⁹ hoc fecit

Hominis nomie caro designatur. sicut in libro beati iob dicitur. Homo ad laborem nascitur et avis ad volatũ. Ad laborẽ quippe hõ nascit̃ q: nimirũ is q̃ accepta est preditus ratione cõsiderat qđ valde sibi sit impossibile. ut hic peregrinationis sue tempora sine labore evadat. Unde bene paul⁹. cũ tribulationes suas discipulis annũciaret adiunxit. Ipsi enim scitis qđ in hoc positi sumus. Sed in eo qđ caro flagellis afficere mens ad appetenda altiora sublevatur. paulo attestante qui ait. Et licet is q̃ foris est. nr̃ hõ corrumpit̃: tñ is qui intus est. r. d. d in diez. Homo ergo ad laborẽ nascit̃ ꝛ avis ad volatũ q: inde mens ad summa evolat. unde caro in infimis durius laborat. Job. v.

Homo p naturã ponitur sicut scriptum est. Faciam⁹ hoiem ad ymaginẽ ꝛ si͂litudinẽ nr̃am Hõ p culpam dicitur sicut scriptũ est Ego dixi dij estis et filij excelsi omnes. Vos aũt sicut homies moriemini. Acsi apte dicat: sicut delinquentes obiecit. Unde et paulus ait. Cũ sit inter vos zelus et contentio; nõne carnales estis ꝛ secundũ hoiem ambulatis. Ac si dicat. Qui discordes mẽtes ducitis nõne adhuc ex reprehensibili humanitate peccatis. Gene. i.

Homo per infirmitatez dicitur sicut scriptũ est. Maledictus: qui spem suam ponit in homine. Ac si dicat i i͂firmitate. Hoĩm noĩe sp̃uales viri designant̃ sicut p prophetam quibusdam dñs dicit. Vos autẽ greges pascue mee hoies estis Quia illos nimirum dñs pascit qs voluptas carnis: inimicorum non more afficit.

Hominum quoq3 nomine: carnalia sapiẽtes designant̃ sicut ait apostolus. Cum ei͂ sit inter vos zelus ꝛ contentio: nonne carnales estis. Et paulo post subicit dicẽs. Nõne homines estis.

Capitulum. ij. De viro.

In scriptura sacra cum singulari numero vir dicitur. aliquando xp̃s. aliquãdo angel⁹. aliquando quilibet perfectus. aliquãdo hostis antiquus intelligit̃. Cum vero pluraliter ponuntur viri: aliquando perfecti viri. aliquando sex etates seculi designantur.

Viri nomine xp̃s itelligitur sicut de ipso p ezechielẽ dicitur. Vir quoq3 unus de medio eoꝝ vestitus lineis et atramentarium scriptoris: ad renes ei⁹ Quid eni͂ per virũ nisi mediator dei ꝛ hominũ homo xp̃s iesus intelligitur. Qui quoniam de sacerdotali tribu iuxta carnẽ parẽtes habere dignatus est. vestitus lineis venire p̃hibetur. Vel certe q: linũ sicut lana q̃ de corruptibili carne nascitur: qui cõdimentuz sui corporis ex matre virgine nisi autem ex corruptione cõmixtiõis sumpsit profecto ad nos vestitus lineis venit Et quoniã ipse deus post quã nobis mortuus est ꝛ resurrexerit ꝛ ascendit in celuz tunc testamentum nouum per ap̃los scp̃sit. vir iste atramẽtariũ ad renes habuit. In rebus namq3 posterior corporis pars est. Quia ergo scripturam testamenti noui: post quaz discessit cõdidit atramẽtariũ quasi a tergo portavit. Eze. viij

Rursum. aliquando angel⁹ dicitur. daniel propheta testat̃ qui ait. Ecce vir gabriel. Viri nomine quilibet perfect⁹ designatur sicut ad beatum iob a domino dicit̃ Accinge sicut vir lumbos tuos. Job. xxxviij.
Virum namq3 scriptura sacra voca-

re consueuit qui nimirum vias do=
mini fortibus et non dissolutis gres
ps.xxvi. sibus sequitur. Unde per psalmistã
dicitur. Uiriliter agite et confortet
cor vestrum. Lumbos vero accinge
est: vel in opere luxuriam. vel in co
gitatione laudis appetitũ refrena=
luce.xxij re. Delectatio namq carnis ĩ lũbis
est. Unde et sanctis predicatoribus
dicitur. Sint lumbi vestri precicti.
⁊ lucerne ardentes: per lumbos eñ
luxuria. p lucernas autem bonorũ
operum claritas designatur. Iubẽ
tur ergo lumbos accingere ⁊ lucer
nas tenere. Ac si aperte audiant.
Prius in vobis metipsis luxuriaꝫ
restringite. et tunc de vobis alijs.
bonorum operum exempla mon=
strare. Sed cum beatum iob tanta
preditum castitate nouerimus cur
ei post tot flagella dicitur. accinge
sicut vir lumbos tuos. vt qui prius
luxuriam corruptionis vicerat: nũc
luxuriã restringat elonis: ne de pa=
tientia vel castitate supbiens: peius
intus añ dei oculos luxurios⁹ existe
ret: quanto magis oculos hominũ
et paciens et castus appareret. Uñ
et per moysen dicitur. Cõcidite pre
pucia cordis vestri i.e. post quã luxu
riam a carne extinguitis: etiam sup
flua cogitationum resecate.

Uiri nomine antiquus hostis
designatur sicut ieremias cũ
predicationem suaꝫ cerneret audiẽ
tium difficultate prepediri maledi
cens dixit. Maledictus vir qui an=
nunciauit patri meo dicens. Natus
est tibi puer masculus. Quid ẽ qđ
a propheta maledictionis sentẽtiã
Iere.xx vir ille accepit: qui natiuitatem illi
us patri nuntiauit. Hoc nimirũ tan
to intrinsecus maiori mysterio ple=
num est: quanto extrinsecus huma
na ratione vacuum. Nam si quid ex
terius ratiõabile fortasse sonuisset:
nequaq̃ nos ad studiũ interioris
intellectus accederet. Eo ergo ple
nius nobis aliquid int⁹ innuit: quo
foris rationabile nil ostendit. Si eñ
ex matris sue vtero in mũdo pphã
affligendus prodijt: natiuitatis ei⁹
nuncius: quid deliquit. Quid ergo
in prophete persona fluctuãtis: nisi
per pene meritum veniens humani
generis mutabilitas designatur.
Et quid per mortem ipsius: nisi ste
de quo nascimur mũdus exprimit.
Et quis est ille vir qui natiuitatẽ no
stram patri annunciat. nisi antiqu⁹
hostis. Qui cum ĩ cogitatione nos
fluctuare considerat malorꝫ mentes
qui ex auctoritate huius mũdi pre=
minent. ad persuasionem nostre de
ceptionis instigatur. Cũq nos age
re infirma perspexerit. ca quasi for=
tia fauorib⁹ extollit. ⁊ quasi natos
masculos loquitur. cum corrupto=
res veri: per mendacium nos exti=
tisse gratulatur. Pater ergo ma=
sculinũ natũ denunciat: quãdo huic
mundo: eum quem persuaserit fa=
ctum innocentie corruptorẽ demõ=
strat. Nam cum cuilibet peccãti: ac
superbienti dicitur. fecisti sicut vir
quid aliud quam natus masculus
in mundo phibetur. Iure itaq vir
qui masculum natum nunicat male
dicit: quia ipso eius nuncio repro=
bum gaudium nostri opis indicat.

Uirorum nomine perfecti vi=
ri exprimũtur. sicut in puer=
bijs. sapientia loquar dicens. O vi=
ri ad vos clamito. Ac si aperte dice
ret. Ego non feminis sed viris lo= Prou.
quor hij qui fluxa mente sunt mea viij.
verba percipere nequaquẽ possunt
Hinc iterum ad beatũ iob ab heliu
dicitur. Memento qđ ignores op⁹ Iob.
eius de quo cecinerũt viri. De dño xxvi.
namq canunt viri. cum eius nobis
potentiam vel superni spirit⁹ vel p=
fecti quiq doctores innotescunt.
Sed tamen opus eius ignorat: qr
nimirum iudicia illius: ipsi etiam q
hunc predicant. in penetrata vene=
rantur. Et sciunt ergo quem predi
cant. et tamen eius opera ignorant.

quia cognoscunt per gratiam eum
a quo facti sunt. sed eius iudicia cõ-
prehendere nequeunt. que ab illo
etiam super ipso fiunt. Quod enĩ
omnipotens deus: perspicue in sua
actione nõ cernitur: psalmista testa
tur dicens. Qui posuit tenebras la
tibulum suũ. Et rursũ. Judicia tua
abyssus multa Atq3 iterum Abyss⁹
sicut palliũ amictus eius. Vñ bene
etiam per salomonẽ dicitur. Sicut
ignoras que sit via spiritus et qua
ratione cõpinguntur ossa in ventre
pregnantiũ: sic nescis opera dei. qui
fabricator est omniũ. Dicat ergo.
Memento quod ignores opus ei⁹
de quo cecinerunt viri. Ac si aperte
dicat. De quo fortes quiq3 locuti
sunt: eius opera tue mentis oculis
absconduntur: quia mensuram tue
noticie: eo ipso quo humanitate cir
cũscriberis transeunt.

Virorum nomine etates sex
seculi designantur sicut per
Eze.ix. ezechielem prophetam dicitur. Ec
ce sex viri veniebant de via porte su
perioris. que respiciebat ad aquilo
nem et vnius cuiusq3 vas interitus
in manu eius Quid enim aliud in
sex viris venientibus nisi sex etates
humani generis designantur. Qui
de via porte superioris veniunt: q2
a conditione paradisi sicut ab egres
su mundi ac superioribus genera-
tionibus euolũtur. Que porta: ad
aquilonem respicit: quia videlicet
mens humani generis viciis apta:
nisi calorem caritatis deserens tor
porem mentis appeteret: ad hanc
mortalitatis latitudinem nõ exisset
Et vnius cuiusq3 vas interitus in
manu eius quia vna queq3 genera-
tio singulis quibusq3 etatib⁹ euo-
luta ante redemptoris aduentum
sua operatione habuit unde penam
damnationis sumpsit.

Capitulum.III.
De muliere.

In scriptura sacra cum mulier
singulariter ponitur aliquando
sapientia dei: aliquãdo impietas
designatur. aliquando etiam pro
sexu ponit᷑ aliqñ pro infirmitate.
Cũ vero pluraliter dicunt᷑ mulie-
res. aliquando mentes carnaliũ
aliquando vicia designantur.

Ulieris nomĩe sapiẽ
tia dei ĩtelligitur. sic
in euangelio dicitur Luce. xv.
Aut que mulier ha
bens dragmas decẽ
et si pdiderit drag-
mã vnã. nõne accendit lucernam et
euertit domũ et querit diligẽter do
nec inueniat illã. Quid enĩ per mu
lierem nisi ille dei virtus et dei sapiẽ
tia xp̃s intelligit᷑. Quid p dragmã
nisi humana natura designat᷑ Quia
enim ymago exprimitur ĩ dragma
recte p dragmã: hõ qui ad similitu
dinem dei fact⁹ fuerat intelligitur.
Mulier aũt dragmam perdidit: qñ
homo peccando a similitudine sui
conditoris recessit Sed accẽdit mu
lier lucernam: q2 de sapiẽtia appuit
in humanitate. Lucerna quippe lu
men in testa est. Lumen vero ĩ testa
est diuinitas in carne. De qua videli
cet testa sui corporis dicit ipsa sapiẽ
tia. Exaruit velut testa virtus mea.
Quia enĩ testa in igne solidat᷑: eius
virtus sicut testa aruit. q2 assumptã
carnẽ ad resurrectionis gloriam: ex
passionis tribulatione roborauit.
Accensa autẽ lucerna euertit domũ
q2 mox vt eius diuinitas: p carnem
claruit. oĩs se nr̃a cõsciẽtia cõcussit.
Domus namq3 euertit᷑ cũ psidera-
tione reatus sui humana cõsciẽtia
pturbat᷑. Euersa aũt domo inuenit᷑
dragma: q2 cũ pturbat᷑ cõscia hoĩs
reparat᷑ hoĩe similitudo condito
ris.

Mulieris nomĩe impietas desi
gnat᷑ sicut in zacharia scriptũ
est. Leua oculos tuos et vide Quid

esthoc qđ egrediet̃ ⁊ dixi. Quidnā
est. Et dixit Hec est amphora egre
diens. Et dixi. Hic est oculus eorū
in vniuersa terra. Et ecce talentum
plumbi portabatur Et ecce mulier
vna sedens in medio amphore. Et
dixit Hec est impietas Et misit mas
sam plumbi in os eius. Volens de⁹
ostendere ꝓphete humanū genus
ex qua ab eo maxime culpa delebat̃
per ymaginē amphore quasi patēs
os auaricie designauit. Auaricia
quippe velut amphora est: que os
cordis i ambitu apertū tenet Mul
tos aūt obtusisensus hoīs esse cer=
nimus: et tamē eos in malt̃ actibus
astutos videmus ꝓpheta testante q̄
Esa: xliij ait. Sapientes sunt vt faciant mala
bene aūt facere nescierūt. Hij itaq̃
sensum turbant: sed in hijs que ap=
petunt auaricie stimulis excitātur.
Et qz ad bona videnda ceci sunt ex=
citantibus p̄mijs: ad pagenda ma=
la vigilantes fiunt. Unde recte: de
hac eadem auaricia dicitur. Hic est
eorꝫ ocul⁹ i vniuersa terra. Et ecce
talentū plumbi portabat̃ Quid est
talentum plūbi. nisi ex eadem aua=
ricia pondus pcti. Et ecce mulier
vna sedēs in medio amphore Quā
mulierē ne fortasse: que eēt dubita=
re possemus: ilico angel⁹ innotuit
dicens. Hec est impietas. Et ꝓiecit
eam in medio amphore. Impietas
in medio amphore proiicitur quia
nimirum in auaricia semꝑ impie=
tas tenet̃. Et misit massam plumbi
in os eius Massa plumbi in os mu
lieris mittitur: qz sclt̃ impietas aua
ricie. peccati sui pondere grauatur.
Si eni ad ea que deorsum non am
biret: erga dñm ac ꝓximum: impia
nequaq̄ existeret.

Mulier pro sexu ponit̃ sicut scri
ptum est Misit deus filiū suū
factū ex muliere fcm̄ sub lege. Mu
lier pro infirmitate ponit̃ sicut per
quendam sapientem dicitur. Me=
lior est iniquitas viri: quā benefaci
ens mulier. Vir et eni fortis quili=
bet et discret⁹ vocatur. Mulier ve=
ro mens infirma vel indiscreta acci
pitur ⁊ sepe contingit: vt etiam di=
scretus quilibet subito labatur in
culpa. atq̃ indiscretus alius ⁊ infir=
mus bonā exhibeat opationē Sed
his qui indiscret⁹ et infirmus est: nō
nunq̄ de eo quod egerit ampli⁹ gra
uius in culpā cadit. Discretus vero
quilibet etiam ex eo quod male se
egisse intelligit: ad districtionis
regulam: arctius se reducit ⁊ inde
alti⁹ ad iusticiā proficit vnde ad tē=
pus a iusticia cecidisse videbatur.
Qua in re recte dicit̃ Melior ē iniq̄
tas viri quam benefaciens mulier.
quia nō nunq̄ etiam culpa fortium
occasio virtutis fit. et virt⁹ infirmo=
rum: occasio peccati.

Mulieres dicunt̃ mentes carna
lium. Unde beatus iob male
suadenti coniugi respondit dicens:
Quasi vna ex stultis mulieribus lo
cuta es. Quid eni in mulierib⁹ nisi Job. ii
carnales intelligimus. Quia enim
electis dicit̃. viriliter agite et cōfor
tetur cor vestrum: mentes carnaliū
que fluxa deo intentione deseruiūt
non immerito mulieres vocantur.

Mulierū nomine nō nunq̄ vicia
designantur: vnde zacharias
ꝓpheta: de auaritia sub applicatiōe
amphore loquens: adiecit. Et le=
uaui oculos meos et vidi et ecce
due mulieres egredientes: et spiri=
tus in alis earū. Et habebant alas
quasi alas milui. ⁊ leuauerunt eam
inter terram et celum. Quid enim
aliud in his duabus mulieribus ac
cipimus: nisi duo principalia vicia.
superbiam videlicet et inanem glo
riam que impietati absq̃ vlla du=
bitatione coniuncta sunt. Require
re in capitulo de miluo.

Et leuauerunt eam inter terraz
et celum Superbia quippe ⁊ vana
gloria habent hoc proprium: vt eū
quem infecerint. in cogitatione sua
super ceteros homines extollant.
Et modo per ambitum rerum et
modo per desiderium dignitatum
ꝙ semel captum tenuerunt quasi in
honoris altitudine eleuēt. Qui au
tem inter celum et terram est ⁊ ima
deserit et superiora: minime perti=
git. Leuant ergo iste mulieres am
phoram inter celum et terrā: quia
superbia et inanis gloria mēte per
auariciam honoris captaz ita leuāt
vt quoslibet proximos despiciētes
quasi desiderant et alta gloriantes
quasi expectāt. Sed tales quiqꝫ dū
superbiunt. et eos mente transe=
unt cum quibus sunt: et superiori=
bus ciuibus minime iungūtur. Be
ne ergo amphora leuata: inter celū
et terram dicitur. quia auari quiqꝫ
per superbiam atqꝫ inanem glorā
et proximos iuxta se despiciunt et
superiora que vltra ipsos sunt: nul=
latenus apprehendūt. Inter terrā
itaqꝫ et celum feruntur. quia nec e=
qualitatem fraternitatis i infimis ꝑ
caritatem tenēt: nec ad summa per
tingere sese extollendo preualent.

Capitulum. IIII. De vxore.

In scriptura sacra vxoris noīe
aliquādo bona operatio. aliquā
do carnalis cogitatio designatur

Xoris nomine bona
operatio intelligit:
sicut per moysen di
citur Si emeris ser
uum hebreum: sex
annis seruiet tibi in
septimo egredietur liber gratis
Cum quali veste intrauerit: cum ta
li exeat. Si habens vxorem: ⁊ vx or
egrediatur simul. Require in capi=
tulo de senario numero.

Uxoris nomīe carnalis cogi
tatio designatur: sicut i libro
beati iob legitur. Dixit autem illi Iob.ij.
vxor sua. Adhuc tu permanes i sim
plicitate tua. Benedic domio ⁊ mo
rere. Sciendum est quia in prospe=
ris plerūqꝫ importuna temtatione
mens tangitur: et tamen aliquādo
aduersa exterius patimur. ⁊ intus
temptationis impulsu fatigamur:
vt et carnem flagella crucient: ⁊ ad
mentem carnalis suggestio inūdet
Unde post tot beati iob vulnera:
adhuc subiuncta sunt male suaden=
tis vxoris verba. Uxor quippe ma=
le suadēs est: carnalis cogitatio mē
tem lacessiens: Sepe et enim vt di=
ximꝰ: et fortis flagellis atterrimur
intꝰ carnali suggestione fatigamur
Hinc est eniz quod ieremias deplo Treñ.i.
rat dicens. Foris interficit gladius
et domi mors similis est. foris enī
interficit gladius: cū nos exterius
feriens vindicta configit. Sz domi
mors similis est: quia et flagella q̄=
dem sustinet et tamen intus consciē
tia: a temptationis sordibus munda
non est Hinc dauid ait. Fiant tanq̄
puluis ante faciem. v. ⁊. a. d. c. eos.
Qui enim in corde suo aura tēpta=
ptionis rapitur: quasi ante faciem
venti puluis eleuatur. Et cū inter
hec diuina districtio percutit: quidē
angelꝰ domini affligit. Sed hic ali=
ter aguntur in reprobis aliter i ele
ctis. Illorum namqꝫ corda. ita tem
ptantur vt consentiant: istorū vero
temptationes qui suscipiūt sed re=
pugnant Illorum mentes delecta=
biliter capiuntur. et si ad tempꝰ qđ
male suggeritur displicet: sed post
modum per deliberationem libet.
Isti vero sic temptationum iacula
excipiunt. vt semper resistendo fati
gentur: et si quando vsqꝫ ad delecta
tionem: temptata mens rapit̄ ipsā
tamen citius subreptionem sue de
lectationis erubescunt et forti cen=
sura redarguunt. quicquid inter se

exurgere carnale deprehendit. Unde et bene mox subditur. Quasi vna ex stultis mulieribus locuta es. Si
Job.ij. bona suscepimus.d.m.d. mala quare non sustineamus. Dignum quippe est vt sancta mens: spirituali correptione cōprimat: quicquid apud se carnale insolēter imurmurat ne caro aut loquens aspera ad impatiētiam pertrahat aut loquens blanda: ad libidinis fluxa dissoluat. Censura igitur virilis: illicite cogitationis suggestionem redarguens: dissolutā deprimat turpitudinis mollitiem dicens: quasi vna ex stultis .m.l.es. et rursum consideratio munerum: cogitatiōis aspere in patiētiam refrenet dicens. Si bona.s.d. .m.d. mala quare non sustineamus

Capitulum.v. De Uidua.

In scriptura sacra vidue nomine aliquando anima aliquando sācta ecclesia. aliquādo plebs heretica prauitate infesta intelligitur.

Vidue nomine anima intelligit. sicut deliquo quolibet p beatū iob dr pauit sterilē et q non parit et vidue bene nō fe-
Job. xxiiij cit Que enī hoc loco sterilis nisi caro nūcupatur. que dū sola p̄sentia appetit. bona gignere cogitatiōes nescit. Que autem vidua nuncupatur nisi anima. Quam qr sibi conditor cōiungere voluit ad thalamum
Ps. xviij. vteri carnalis venit: psalmista accestante qui ait Et ipse tanq̄ sponsus procedēs de thalamo suo. Que recte vidua nuncupatur: quia eius vir pro ea mortem pertulit: et nunc in celi penetralibus ab eius oculis occultus quasi i parte alterius regionis viuit. Iniquus ergo sterilem pascit: et vidue benefacere negligit quia carnis desiderijs seruiens curam anime vitamq̄ contempnit. Tota namq̄ intentione omniq̄ studio cogitat q̄ sine vllis necessitatibus caro moritura subsistat. Et curare anime vitam negligere q̄ vel in morte vel in beatitudine procul dubio in perpetuum viuit. Recte autem cum diceretur pauit sterilem protinus adiungitur. et que non parit. Quasdam nāq̄ ex sacra hystoria feminas nouimus steriles extitisse sz tn̄ in tempore extremo peperisse. Caro autem non solum sterilis sz etiam q̄ nō parit dicitur. quia suo sensu bonas cogitatiōes gignere nec i vltimis valet. Uigore enī proprio deficit: et tantū adhuc transitoria cōcupiscere non desistit. Jāq̄ a pristino robore lassata: pene ab ipso quem diligit mundo repellit. et tn̄ adhuc annisu proprio: obtinere temporalia conatur. Agere iam peruersa non sufficit. sz tn̄ cogitare vel que non agit: nequaq̄ desistit. Recte ergo non solum sterilis. sed etiam non pariens dicitur. quē suo sensu vt diximus: ad bone cogitationis prolem nec cum infirmata fiūt fetatur. Notandum

Uidue nomine sancta ecclesia designatur. Unde et hoc ipm de hereticis intelligi potest. Unus quisq̄ enim predicator erroris. dū plebem extra vnitatem ecclesie positam docet profecto sterilem et eā que parere nō valet pascit. qr eius vsui labores impendit. q̄ spirituales fructus nequaq̄ reddit. Bene autem vidue non facit. qr videlicet sancte vniuersali ecclesie. cuius vir aduersa mortis pertulit: viuere ac deseruire contempnit. Uidue enim benefacere est: in eius que mortui viri sui amore conteritur. consolatiōe laborare. Unde et psalmiste voce. hec eadem vidua: videlicet sancta ecclesia queritur dicens. Consolantē me quesiui et non inueni. Tūc solum quippe consolantez inuenit cum ex ea morte q̄ vir eius pertulit multos intra semetipsam surgere ad vitam cernit.

V Iduarum nomie plebes heretica prauitate infectas intelligimus. sicut item p beatū iob de heretico dicit̃ ꝛ vidue illius non plorabūt. Quas enim heretici viduas accepimus: nisi subiectas plebes: morte illius feliciter destitutas. Sepe nam ꝗ dū predicator erroris ad eterna supplicia rapitur: subiecte plebes illius ad cognitionis vere gratiam reuertuntur. His eniꝫ plebib⁹ peruersus predicator q̄si maritus p̄fuit: qꝛ male et⁹ cōiunctus iheserat corruptor mētis. Ne qua ꝗ ergo vidue vel destitute plorant: quia morte praui doctoris viam veritatis inueniunt ex cuius interitu affligi posse videbātur. Vel certe non plorant vidue: qꝛ in suo errore remanentes dū sanctuꝫ fuisse estimant predicatorem suuꝫ: spe falsa ne lugeant consolantur.

Capitulum sextum. De Infante.

Infantis nomine dominus intelligit̃. sicut per prophetam dicitur. Delectabit̃ ifans ab vbere sup foramine aspidis. ꝛ .i.c.R.q.a.f.M.s. Require in capitulo de regulo. Esa. xi.

Infantis nomine: quilibet regenerat⁹ vel nouiter cōuersus designatur sicut quibusdam conuersis per petrum dicit̃. Sicut modo geniti infantes rationabile sine dolo lac concupiscite vt i eo crescatis in salutem.

Captulum septimum. De Pueris.

In scriptura sacra puerorū nomine. aliq̄n hij q̄ celestibus mandatis inseruiunt. aliquando teneritudo adhuc inchoantium. aliq̄n innocētes quiꝗ: sꝫ adhuc ifirmi. aliquando circunspectiones mētis designantur.

Puerorum nomine hij qui celestib⁹ mādatis inseruiunt designātur sicut p beatum iob dicitur ex psona ecclē in afflictione posite. Qn̄ erat omnipotēs mecum et in circuitu meo pueri mei. iob. xxix Pueri scilicet vocantur. qui celestibus mandatis inseruiūt. Vn̄ per prophetā dn̄s dicit Ecce ego ꝛ pueri mei quos michi dedit dn̄s: ꝛ rursum in euangelio dn̄s dicit. Pueri nunquid pulmentarium habetis. Esa. viij Nunc ergo in circuitu ecclesie sunt pueri: quia in cunctis fere gentibus reperiuntur. qui celestia mandata custodiunt ꝛ spiritualis doctrine regulis obsequūtur. Quis profecto tunc obsequium pueri deerunt: qn̄ praui qui reperti fuerunt spiritualia eius mandata contempnunt

Puerorum nomie teneritudo adhuc inchoantium designatur. sicut ad beatum iob per nuntiū dicitur. Boues arabant. ꝛ asine pascebantur iuxta eos: ꝛ irruerunt Job. i. sabei tulerunt ꝗ omnia ꝛ pueros pcusserunt gladio ꝛ euasi ego solus vt nuntiarem tibi. Quid em̄ aliud per figuram boues q̄ bene operantes. Quid aliud per asinas: q̄ quosdam simpliciter viuentes accipim⁹ Que bene iuxta boues pasci referuntur: qꝛ mentes simplicium etiā cum alta capere non possunt eo magna vicine sūt quo ꝛ frena bona sua per charitatem credunt. Cū ꝗ inuidere alienis sensib⁹ nesciūt quasi i pastu se minime diuidūt. Similis ergo asine cuꝫ bobus reficiuntur: qꝛ prudentibus coniūcti tardiores eoꝝ itelligētia pascunt̃. Sabei aūt captiuātes interpretantur. Et alij captiuantium nomine nisi imundi spiritus designantur: qui cunctos quos sibi subiciunt: i ifidelitatē captiuos ducunt. Qui et pueros gla

dio fuerunt: qꝛ eos tẽptationis sue grauiter iaculis vulnerant: quos nec dũ inuenit ꝯstãtia robustos ser uat. Qui bene q̃ bona incipiunt. sȝ i ipsa adhuc ichaotiõis sue teneritu dine captiuantibus immundis spi= ritibus substernuntur. Hos gladio hostis ꝑcutit: qꝛ eternitatis despe= ratione transfigit. Quid est autem quod nunci⁹ venit qui diceret: eua si ego solus. Quis est iste nũcius q̃ aliĳs pereuntibus solus euadit nisi propheticus sermo qui dum fiunt mala omnia que p̄dixit. quasi san⁹ ad dominũ sol⁹ rediit. Dũ em̃ vera dixisse de ꝑditoꝝ casu cognoscitur. qua inter mortuos vixisse mõstra= tur. Hinc est qđ ad rebeccã i ysaac coniugio deducendam puer mittiẗ quia videlicet ad dispensandam ec= clesiam domino ĩterposita prophe tia famulatur. Sabeis ergo irruen tibus solus puer qui nunciaret eua dit: qꝛ malignis spiritibus infirmo rum mentes ĩ captiuitatem ducen tibus sententia ꝓphetie conualuit que eãdem captiuitatem p̄nunciãs dicit. Propterea captiuus ductus est populus meus: quia nõ habuit scientiã. Prophetia ergo quasi sal uaẗ: dũ captiuitas q̃ p̄dixit ostẽdiẗ

Puerorum nomine ĩno centes quiq; sȝ adhuc ĩ firmi designãtur: sicut item ad beatum iob di
iob.pri. citur. Ignis dei descendit de celo ꝛ tactas oues puerosq; consumpsit: ꝛ effugi ego solus. vt. s̃. ti. Requi= re in capitulo de igne.

Puerorum nomine circunspe= ctiones mentis designantur. Unde ꝛ hoc ipsum moraliter intel li potest. Quid enim per oues nisi cogitationuȝ innocentia: quid per pueros nisi bonorum cordium mũ ditia designatur. Celum vero aerẽ domus. Unde ꝛ aues celi nomina= mus. Et scimus quod ĩmundi spi= ritus: qui de celo ethereo lapsi sũt in hoc celi terreq; in medio vagan= tur. Qui tanto magis corda homi num ascendere ad celestia inuident quanto se a celestibus per elatiõis sue inmundiciã. proiectos vident. Quia ergo ab aeris potestatib⁹ cõ tra cogitationum nostrarum mun diciam flãma liuoris irruit: de celo ignis ad oues venit. Sepe em̃ mũ= das cogitationes mentis nostre ar dore libidinis accendũt ꝛ q̃si oues contremant dum castos motus ani mi luxurie temptatione ꝑturbant Qui ignis dei dicitur. qꝛ ꝛ si non fa ciente tñ permittente deo gñatur. Quod qꝛ in pulsu subito ipsas non nũq̃ circunspectiones mentis ob= ruunt: q̃si custodes pueros gladio occidunt. Sed tñ vnus incolumis fugit dum omne quod mens patiẗ ꝑseuerãs discretio subtiliter respi cit. solaq; morteȝ gladĳ euadit: qꝛ etiam perturbatis cogitationibus discretio non succũbit: vt dampna sua aĩo renunciet ꝛ quasi dñm ad la mentum vocet.

Capitulum. viĳ. De Rege.

In scriptura sacra regis no= mine cũ singulariẗ poniẗ. aliqñ de⁹ pater. aliqñ redẽptor nr̃ xp̄s. aliqñ antiquus hostis designatur. Cum pluraliter reges ponũtur. aliqñ an gelici spiritus. aliqñ sancti apostoli vel quilibet sancti predicatores ali quãdo sancti viri intelliguntur.

Regis nomine deus pa= ter intelligiẗ sicut ĩ euã gelio dr̃. Simile est re gum celorum homini regi qui fecit nuptias fi lio suo. Require ĩ capitulo de homie

Regis nomine mediator dei ꝛ hominuȝ homo xp̄s iesus designatur. sicut per psalmistã deo patri de filio dicitur. Deus iudiciũ tuũ regi da et iu tu. s̃. r. Hinc ꝑ bea tũ iob ex ꝑsona eiusdẽ redẽptoris nr̃i dr̃. Cũq; sederẽ q̃si rex circũstan te exercitu erã tñ merẽtiũ ꝯsolator

Quasi eni rex dominus sedet in cor
de. quia circunstrepentes regit ani
mor motꝰ infra cogitatiōe In mē
te nāqꝫ q̄ inhabitat dū torpētia exi
tat inq̄eta frenat frigida accēdit ac=
cēsa moderat. emollit rigida fluxa
restrīgit ex ipsa hac diuersitate co=
gitationū. quasi quidā illum exer=
citus circunstat. Siue certe quasi
rex sedet circunstante exercitu quia
presidentem illū mentibus electo=
rum circunstante turba virtutum.
Qui etiam merentium cōsolator
est ea promissione qua dicit. Beati
qui lugent nunc quoniā ipsi conso=
Mat. v. labuntur. Et rursum. Uidebo vos
et gaudebit cor vestruꝫ et gaudiū ve
strum nemo tollet a vobis.

REgis nomine antiquus
hostis designatur. sicut
de ipō sub leuiatan noīe
ad beatū iob voce dñi=
Iob. xli ca dicit. Oē sublime videt: et ipē rex
ē sup oēs filios supbie. Oē eni sub
lime videt. i. cunctos ī fra se positos
q̄si de sublimi respicit: qz dū per ī
tentionem contra auctoreꝫ nititur
estimare sibi quemlibet similem
dedignatur. Et notandum qd ma=
lignus spirtꝰ qui per corporeaꝫ be
stiā designatur: sublime videre de=
scribitur: qz videlicet cordis super=
bia cum exterius vsqꝫ ad corpus ex
tendit: prius per oculos indicatur.
Ipsi quippe per fastum tumoris in
flati: quasi ex sublimi respiciunt. et
quo se deprimunt altius extollunt
Nisi eniꝫ superbia per oculos qua=
si per quasdam fenestras se ostende
ret nequaq̄ psalmista deo dixisset.
Populum humilem saluū facies.
et oculos supbo. hu. Nisi se super=
bia p oculos fūderet: salomon quo
qꝫ de iudee elatione nō diceret. Ge
neratio cuius excelsi sunt oculi et
palpebre eius in alta subrecte. Rex
ergo per corporeum als antiquus
hostis signatur et superbia vsqꝫ ad
corpus prodiens apertius oculis
prīcipatur. quasi de sublimi omnes
videre describitur. Sequit Et ip=
se est rex super omnes filios super= Eccl. x.
bie. At antiquus hostis ī tanta ma supbia
la caderet: sola superbia pertulit. oīm ma=
Neqꝫ enim per tot viciorꝫ ramos lorꝫ ca=
aresceret: nisi per hanc prius in ra= put.
dice putruisset. Scriptum nāqꝫ est
Initiū omnis peccati supbia. Per
hanc enim ipse succubuit per hanc
sequentem hominem strauit. Eo et
enim telo salutem nostre immorta
litatis impetijt quo vitam sue bea
titudinis extinxit. Sed idcirco hāc
fini sue locutionis dominus inser=
uit vt cum post omnia mala antiq̄
hostis superbiaꝫ diceret. quid esset
malis omnibus deterius indicaret
Quamuis etiā per hoc quod om=
nino postponitur viciorū radix es=
se monstratur. Sicut eniꝫ interius
radix tegitur. sꝫ ab illa rami extrin
secus expanduntur. ita se superbia
intrinsecus celat ab illa protinus a
perta vitia pullulant. Nulla quip=
pe mala ad publicuꝫ prodirent: ni=
si hec mentem in occulto constrin=
geret. hec est que antiq̄ hostis sen=
sum sicut ollā feruescere facit: vnū
et humanas mentes in quodaꝫ fer
uore insanie concutit. sed per aper=
ta opera qualiter concussit animuꝫ
euertat ostendit Intus namqꝫ pri=
us ebulit in eleuatione: quid post
modum foris spumat in opere.

Egum nomine angeli=
ci spiritus designantur
sicut per beatuꝫ iob di
citur. Nunc enim dor=
miens silere et sum= Iob. iij
no meo requiescerē cum regibus
et consulibus terre. Ad hec in para
dyso homo positus fuerat vt si sese
ad conditoris sui obedientiam vin
culis caritatis constringeret ad ce=
lestē angelorꝫ patriā. qn̄qꝫ sine car
nis morte trāsiret. Sic nāqꝫ imor=
talis est cōditus vt tñ si peccaret et

mori posset: et sic mortalis est conditus vt si non peccaret: etiam non mori posset atq; ex merito liberi arbitrij beatitudinem illius regionis attingeret i qua vel peccare vel mori nō posset. Ubi igitur post redemptionis tēpus carnis morte interposita electi transeunt: illuc procul dubio parentes primi: si non cōditionis sue statu ꝑdidissent: etiaz sine morte corporū trāsferri potuissent. dormiēs ꞔ simul et et sumno suo hō requiesceret dū ad eterne patrie requiem ductus quasi secessuz quēdam a clamore hoc īfirmitatis humane inueniret. Post peccatū nāq; quasi clamans vigilat: qui cōtentionē carnis propter repugnās portat. Hoc quietis silentiū iaz homo conditus hinc eū contra hostem suum liberum voluntatis arbitrium accepit. Cui qr sponte sua subcubuit: mox de se qđ cōtra se ꝑstreperet inuenit. mox contamine infirmitatis tumultus repperit ꝙuis in pacis silentio ab auctore fuerat conditus: hosti tñ sponte subtractus ciamores de pugna tolerauit. Ipsa em̄ carnis suggestio quasi quidam clamor est contra quietem mentis: ꝙ ante trangressionē homo non sensit: qr nimirum quod de īfirmitate posset tollerare non habuit Post ꝙvero se spōte hosti subdidit. astrictus culpe sue vinculis: i quibusdā etiam et nolens seruit et clamores in mente patitur: cum caro spiritū reluctatur. An nō clamores intrinsecus audiebat: qui praue contra se legis verba tollerabat: dicēs video aliam legē in membris meis repugnantez legi mētis mee: ꝛ captiuū me ducentem in lege peccati. que ē in membris meis. Contemplet ergo sanctus inquāta cordis pace requiesceret. si serpentis verba suscipere homo noluisset et dicat Nunc enim dormiens simulem et sumno meo requiescerem. i. intra secretuz mentis ad conditoris cōtemplationem secederem: nisi me extra me tē ptationum tumultibus consensus prime culpe prodidisset. Huius autem quietis gaudijs: cū quibus esset am socijs ꝑfrueret: adiungit dicēs Cum regibus et consulibus terre. Rebus insensibilibus discimus. qđ de sensibilibus et intelligibilibus sentiamus. Terra namq; aere fecūdatur. aer autez ex celi qualitate disponitur. Sic in mentis hoies hominibus angeli archangeli vero angelis ꝑsunt. Nam quod iumentis homines presint: ꝛ visu cernimus. ꝛ psalmiste verbis docemur: qui ait. Omnia subiecisti sub pedibus eius oues ꝛ boues. v. i. ꝛ. pe. campi. Qr vero angeli hominibus presint per prophetam testatur āgelus dicens Princeps regni persarum restitit michi. Quod vero āgeli a superiorum angelorum potestatibus dispensantur. Zacharias prohibet ꝑ pheta qui ait. Ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur. ꝛ angelus ali⁹ egredibatur in occursuz eius. ꝛ dixit ad eum. Curre et loq̄re ad puerum istum dicens. Absq; muro habitabitur hierusalem. Si enim in ipsis officijs sanctorum spirituuz nequaꝙ potestates summe minimas disponerent: nullo modo hoc quod homini diceret: angelus ab angelo cognouisset. Quia igit̄ cunctorum cōditor omnia ꝑ semet ipsum tenet. tñ ad distinguendum pulcre vniuersitatis ordinem alia alijs dispensantib⁹ regit: nō īmerito reges angelorum spiritus accipimus. qui quo auctori omniū familiarius seruiūt: eo subiecta potius regūt. Cum regibus ergo dormiret: quia nimiruz cū angelis homo quiesceret. si ꝑ suas oris linguā sequi voluisset. Que bene etiaz cōsules vocantur. quia spirituali rei publice consulunt dum nos sibi ad regnum socios iungūt. Bene con-

Psal. viij.

Dañ. x.

sules vocātur: quia dn̄i ipsis nunciātibus voluntatem cōditoris agnoscimus: in eis procudubio cōsultuȝ ab hac angustia nostre tribulationis inuenimus.

Regum quoq; nomine: possunt non inconuenienter sancti apostoli vel quilibet sācti predicatores in his verbis ītelligi. Quia enī beatus iob sancto eternitatis spiritu impletur. & fuisse vel futurū esse eternitas nō habet: cui nimirū nec preterita transeunt nec futura veniunt: q2 cuncta per presens videt: potest futuros p̄dicatores ecclesie: in presentia spiritus contemplari. qui postq̄ de corporib9 exeunt. nequaq̄ per morarum spatia sicut antiq̄ patres a celestis patrie perceptiōe differuntur. Mox quippe vt a carnis colligatione transeunt in celesti sede requiescunt paulo attestante qui ait. Scimus q̄m si terrestis nr̄a domus huius. h. d. q; e. ex do. h. d. n̄. m. factam eternaȝ ī celis. Prius autē q̄ redēptor noster morte sua humani generis penā solueret eos etiam qui celestis patrie viam secuti sunt: post egressum carnis inferni claustra tenuerunt. non vt pena q̄si pctōres plecteret; sȝ vt eos in locis remotioribus quiescētes: q2 nōdum intercessio mediatoris aduenerat: ab ingressu regni: reatus prime culpe prohiberet. Unde iuxta eiusdem redemptoris nostri testimonium diues qui apud inferos torquetur: in sinu abrahe lazarum requiescere cōtemplatur. qui profecto si adhuc in imis non esset hos ille in tormentis positus non videret Unde & isdem redemptor noster pro culpe nostre debito occumbens: īferna penetrat: vt suos qui ei inheserant ad celestia reducat. Sed quo nunc homo redemptus ascendit: illuc profecto si peccare noluisset: etiaȝ sine redemptione pertingeret. Cōsideret ergo vir sanctus: q2 si non peccasset: illuc etiam non redemptus ascenderet. ad quod predicatores sanctos post redemptionem necesse est cum magno labore peruenire. & cuȝ quib9 iam nūc quiesceret: insinuet dicens. Cum regibus et consulibus terre. Reges quippe sunt sancti predicatores ecclesie. qui et cōmissos sibi recte disponere & sua bene regere corpora sciunt: q2 dn̄ desideriorum motus in se temperant. sup subiectis cogitationib9 lege virtutis regnant Qui bene etiam terre consules sunt vocantur. Reges enim sūt quia sibimetipsis p̄sident: terre autem consules sunt. q2 extinctis peccatoribus vite consultum prebent. Reges sunt q2 simetipsos regere sciunt: terre sunt consules: q2 terrenas mentes per exhortationis sue consilium ad celestia ptrahūt. An terre consul nō erat dicebat q̄m de virginibus preceptum domini nō habeo: consiliuȝ autem do. Et rursum. Beatior erit si sic permāserit secundum meum consilium. .i. Co. vij

Regum nomīe quilibet sācti viri designātur. sicut ī libro beati iob p elyu de domino dicitur. Non aufert a iusto oculos suos & reges ī solio collocat in perpetuuȝ. & illuc eriguntur. Ab stultisse enī a iustis oculos suos fortasse dn̄s creditur: quia iniustorum crudelitatib9 hic sn̄ vindicta lacerātur. Sȝ famulos suos tūc magnos respicit: cum iniuste eos nequitia p sequentes affugit. Uidens enim qd̄ hij humiliter tollerent. nimirum iam preuidet quid illic eis misericordiē recompenset. Non ergo auferet a iusto oculos suos. Ecce iste humiliter ingemiscit ille superbit & nequiter floret. Iste cor conterit ille se de gloria iniquitatis extollit Horum ergo quasi diuinis obtutibus longe est q̄ iniusticiaȝ pertulit Job. xxxvi.

an qui eam patienti irrogauit. qui
supernam gratiam inter meroris
tenebras tenuit. an qui iter exterio
ra gaudia lumen iusticie intus ami
sit. Bene autem sancti viri scriptu=
re sacre testimonium reges vocan=
tur: qꝛ prelati cunctis motibꝰ cate=
nis modo luxurie appetitū frenant
modo estum auaricie temperant.
modo gloriam elationis inclinant.
modo suggestiōes liuoris obruūt.
modo ignem furoris extingūt. Re
ges ergo sunt: quia temptationuꝫ
suarum motibus non consuetudo
succumbere. sꝫ regendo preesse no
uerunt. Quia autem ab hac pote=
state regiminis. ad potestatem trā
seunt retributionis: dicatur recte.
Reges in solio collocat ī perpetuū
Semetipsos enim regendo ad tē
pus fatigati sunt: sed in regni ere=
ctionis eterne solio in perpetuo col
locantur. Et eo illic accipiant alios
digne iudicare. quo hic nesciunt si=
bimet ipsis nequiter parcere. hinc
enim alꝭs dicitur. Donec iusticia cō
uertatur in iudicium. Paulus nā=
ꝙ de se suisꝙ consortibꝰ dicit. Ut
nos efficeremur iusticia dei in ipso.
Justicia ergo in iudicium conuerti
tur: qꝛ hij qui nec iuste atꝙ irrepre
hensibiliter viuunt. tunc iudicandi
potentiam nāscicuntur. Hinc lao=
dicie ecclesie dominus dicit Qui vi
cerit dabo ei sedere mecum in thro
no meo sicut ⁊ ego vici: ⁊ sedi cuꝫ
patre meo ī throno eius. ¶ Dicat
ergo. Reges in solio collocat ī per
petuum. Apte autem in perpetuū
subdit: aperte quid dicat insinuat.
Si enim de terreni regni solio dice
ret: nullatenus in perpetuum sub=
didisset qꝛ quiꝙ illud arripiunt ꝑ=
fecto non in eo in perpetuum: sꝫ tē
poraliter collocantur.

¶ Capitulum nonum. De
Consulibus

Consulum nomine ange
lici spiritus vel sancti p̄di
catores designantur. si=
cut per beatum iob dici
tur. Nunc enim dormiens. s. ⁊. s.
M. f. c̄. r. ⁊. c̄. tre. Require supra
regibus.

¶ Capitulum decimum
De Ducibus.

¶ In scriptura sacra ducum no
mine aliquando errorum auctores
alꝭs principalia vicia designantur.

Ducum nomine erro
rum auctores desi=
gnātur. sicut ꝑ bea=
tum iob ex persona
ecclesie dicitur. Uo
cem suaꝫ cohibebāt Job.xix
duces. ⁊ lingua eoꝝ
gutturi suo adherebat. Qui enim
hoc loco alij duces intelligi possūt:
nisi heretici prauitatis auctores.
Sed in tempore pacis ecclꝭie voceꝫ
suam cohiberet duces quia nimirū
hij qui post se errātes populos tra
here ad se conantur: ne loqui nunc
peruersa audeant ⁊ auctoritatum
frenantur pondere ⁊ virtute ratio=
nis. Quoꝝ ligua suo gutturi adhe
ret qꝛ ⁊ si peruersa loqui libera vo
ce non audient. intus tantum apꝰ Job.
se contegeret cuncta que contra ve xlix.
ram fidem proponere falsa moli=
untur.

Ducum nomine principa
lia vicia designantur. si=
cut voce dominica ad
beatum iob de sancto vi
ro sub equi appellatione dicitur ꝑ
cul adoratur bellum: exortationeꝫ
ducum: ⁊ vlulatum exercitus. Bel
lum namꝙ procul adorari est: ex
causis precedentibus que vitioruꝫ
pugne subsequātur agnoscere. Nꝛ
enī odore res nisi visa cognoscit: bel

lis quoque odorari est: sicut flatu narium sit pro visu cogitationum nequitias latētes indagare. De quo odoratu dominus recte i ecclesie sue laudibus dicit. Nasus tu⁹ sicut turris est in libano. Per nasum quippe odores fetoresque discernun⁹. Et quid per nasum nisi prouida sanctorum discretio designatur. Turris vero speculationis in altum ponit. vt hostis veniens longe videatur. Recte ergo nasus ecclesie turris in lybano similis dicitur: qz sanctorū prouida discussio: dū sollicite circūquaque conspicit in altum posita prius ꝙ veniat culpa deprehendit. Eāque quo vigilanter prenotat. eo fortiter declinat. Hinc abacuh ait. Super custodiā meaz stabo hic vnius cuiusque animā hieremias āmonet dicens. Satue tibi speculam: pone tibi amaritudines. Speculaz quippe sibi statuere est ventura vitiorū certamina ex alta consideratione p̄noscere. Sibique electi mens amaritudines ponit: qñ et virtutum pace constituta dū mala insidiantia cōspicit secura quiescere non cōsentit Primo autē ne mala qlibet secundo vero loco considerat: ne bona incaute faciat. Et postꝙ praua subegerit. ipsa etiā sibi subijcere recta contēdit. ne si mentis dominū trāseat in elationis culpam vertātur. Quia em̄ plerūque ex bonis p incurie vitium mala nascuntur: vigilāti studio contemplatur. quomodo ex doctria arrogātia. ex iusticia crudelitas. ex pietate remissio. ex zelo ira. ex māsuetudine torpor oriatur Cumque bona hec agit quot hic cōtra se hostes per hec exurgere valeant conspicit. Nam cum adipiscendis doctrine studijs elaborat: mentem solicite contra certamen arrogantie p̄parat. Cū culpas delinqñtium iuste vlcisci desiderat: sagacissime euitat ne modū iusticie crudelitas vindicte transcendat. Cum pietate seruare se nititur sollerter prospicit ne quo disciplinie dissolutione vincatur Cum se recti zeli stimulis excitat summopere p̄uidet ne plus ꝙ necesse est. ire se flāma succēdat Cum magna mansuetudinis transquillitate se temperat vigilant ob seruat ne torpore frigescat. Quia ergo spiritualis militis cogitatione omne vitium priusꝙ subripere possit aspicitur recte de equo dei dicit. Procul odoratur bellū. Per pendit etiam q̄ turba iniquitatum cor ꝓruat: si mala ad se ingredi vel pauca permittat. Unde sequit. Exhortationē ducū et vlulatum exercitus. Temptantia quippe vicia. q̄ viut sibi contra nos prelio regnanti super se superbie militant: alia more ducum p̄eunt. alia more exercitus subsequitur. Neque eniz culpe oēs pari accessu cor occupant Sed dum maiores ꝛ pauce neglectam mentem p̄ueniunt minores ꝛ innumere ad illā se cateruatim fundunt Ipsa nāque vitiorū regina superbia cū deuictū plene cor ceperit. mox illud septem principalib⁹ vicijs q̄si quibusdam suis ducibus deuastandum tradit. Quos videlicet duces exercitus sequitur: qz ex eis procul dubio importune viciorum multitudines oriuntur. Quod melius ostēdimus: si ipsos duces: atque exercitū spiritualiter vt possumus enumerādo proferamus. Radix q̄ppe cūcti mali est superbia. De qua scriptura testante dicitur. Initiū omnis peccati est superbia. Prime autē eius soboles septem nimirum principalia vicia de hac virulenta radice proferuntur sclz inanis gloria. inuidia ira. tristitia. auaritia. ventris ingluuies: luxuria. Nam qz hijs septem supbie vicijs: nos captos doluit id circo redēptor nr̄ ad spirituale liberationi prelium: spiritu septiformis gratie plenus: inuenit. Sed hunc cōtra nos: hec singula exercitū suū

Cāti. vij
Aba. ij.
iob. xlix.
Supbia omnium m a . orum radix
Eccl. x.

¶De inani namqȝ gloria inobediētia iactantia ypocrisis contētiones pertinacie discordie et nouitatum presumptiones oriuntur. ¶De inuidia: odium: susurratio detractio exultatio in aduersis proximi afflictio aūt in psperis nascit. ¶De ira rixe tumor mentis ɔtumelie clamor indignatio blasphemie proferūtur ¶De tristicia rancor. pusillanimitas. desperatio. torpor. circa pcepta vagatio mentis erga illicita nascitur. ¶De auaricia: perditio. fraus fallacia. periuria inquietudo violentie. et contra misericordiam obdurationes cordis oriuntur ¶De ventris ingluuie. inepta leticia. scurrilitas. immūdicia. multiloquiū. hebetudo sensus circa intelligentiā ppagatur. ¶De luxuria: cecitas mentis. inconsideratio. inconstantia. p̄cipitatio. amor sui. odium dei. affectus presentis seculi horror autem vel desperatio futuri generatur.

Quia ergo septem principalia vicia tantam de se vitiorum multitudinem proferunt. cū ad cor veniunt quasi subsequentis exercitus cateruas trahunt. ¶Ex quib⁹ videlicet vij. quinqȝ specialia: duoqȝ carnalia sunt. Sed vnū quoqȝ eorū tanta sibi cognatiōe iungit. vt nō nisi vnū de altero proferat. ¶Prima namqȝ superbie soboles inanis gloria. Que dum oppressam mentem corrūpit. mox inuidiam gignit. Quia nimirȝ dum vani nominis potentiam appetit. ne quis hanc alius adipisci valeat tabescit. Inuidia quoqȝ nostra generat: quia quanto interno liuoris vulnere aīus sauciatur tāto etiā mansuetudo transquillitatis amittitur. Et quia quasi volens mēbrū tangitur. idcirco opposite actionis manus velut grauius pressa sentit. ¶Ex ira quoqȝ tristicia oritur. qr turbata mens. quo inordinate se cōcutit: eo addicendo confundit. Et cum dulcedine intransquillitatis amiserit nichil hanc nisi ex perturbatione subsequens meror pascit.

¶Tristicia quoqȝ ad auariciam deriuatur. quia dum confusum cor bonum leticie in semetipso intus amiserit. vñ ɔsolari foris debeat querit Et tāto magna exteriora bona adipisci desiderat: quanto gaudiū non habet ad quod intrinsec⁹ recurrat. ¶Post hec vero duo carnalia vitia. i. ventris ingluuies et luxuria: supersunt. Sed cunctis liquet. qđ de ventris ingluuie luxurie nascit: dum ipsa distributione membrorū ventri genitalia subnixa videantur. Unde dum vnum inordinate reficit aliud proculdubio ad contumelias excitatur. Bene autem duces exortari dicti sunt exercitus vlulare: qr prima vicia: dcepte mētis quasi sub quadam ratione se inserunt: sed innumera que sequunt dum hanc ad omnem insaniam pertrahunt quasi bestialis clamore cōfundūt. ¶Inanis namqȝ gloria: deuictū cor quasi ex ratione solet exhortari cum dicit Debes maiora appetere vt quo potestate valueris mltos excedere. eo etiam valeas pluribus prodesse. ¶Inuidia quoqȝ deuictū cor quasi ex ratione solet exhortari cuȝ dicit In quo illo vel illo minor es. Cur ergo equaliter vel superior nō es. Quanta vales. que ipsi non valent. Non ergo tibi aut superiores esse. aut ēt equales debēt. ¶Ira etiaȝ deuictum cor quasi ex ratione solet exhortari cum dicit. Que erga te aguntur. equanimiter ferri nō possunt. immo hic patienter tollerare peccatum est. Quia si non eis cum magna exasperatione resistitur. cōtra te deinceps sine mensura cumulantur. ¶Tristicia quoqȝ deuictuȝ cor quasi ex ratione solet exhortari cum dicit. Quo habes vnde gaudeas: cum tāta mala de proximis portas. Perpende cū quo merore oēs intuendi sunt: qui in tanto contra te

amaritudinis felle revertuntur.
¶ Avaricia quoque devictum animum quasi ex ratione solet exhortari: cum dicitur. Valde sine culpa est: quod quedam habenda concupiscis. que nō multiplicare appetis sed egere pertimescis et quod male alius retinet: ipse melius expendis ¶ Ventris quoque ingluuies devictum cor quasi ex ratione solet exhortari cū dicit. Ad esum deus mūda omnia condidit. Et qui saciari cibo respuit: quid aliud quā muneri concesso contradicit. ¶ Luxuria vero devictum cor quasi ex ratione solet exhortari: cū dicit. Cur te in voluptate tua non dicas: cum quid te sequatur ignoras Acceptum tempus in desideriis perdere nō debes quia quā cittius pertranseat nescis Si enim misceri deus hominem in voluptate coitus nollet: in ipso humani generis exordio masculum et feminam non fecisset. ¶ Hec est ducum exhortatio. que dū incaute ad secretum cordis admittitur: familiarius iniqua persuadet. Quā videlicet exercitus vlulans sequatur: quia infelix animal. semel principalibus viciis capta. dum multiplicatis iniquitatibus in insaniam vertitur. ferali iā imanitate vastatur, Sed miles dei qz solerter puidere vitiorum certamina nititur bellum procul odoratur, quia mala preeuntia quid mentis persuadere valeāt cogitatione sollicita respicit. exhortationem ducum naris sagacitate deprehendit et quia longe presciendo. subsequentium iniquitatum cōfusionem conspicit, quasi vlulatum exercitus odorando cognoscit.

¶ Capm.XL. ¶ De principibus.

Principū nomie hij qui magno consilij iudicio suis cogitationibus principantur designātur sicut per beatū iob de domino dicitur. Effundit despectionem super pricipes. et eos qui oppressi fuerant releuat. Principes enim non immerito vocantur. q̄ magno consilij iudicio. suis semper cogitationibus principātur: omnesque stultos motus potestate sape comprimunt Sed sepe contingit vt in occulto animus de ipsa sapa in elationis fastum subleuetur: et sub eis viciis corruat de quibus se victorem fuisse gaudebat Recte ergo dicitur Effundit despectionem super principes. Sed quia nonnunquam hij qui invicijs lacere videntur ad penitentie lamentum currunt. seque contra culpas quibus subiacebant exigūt apte subiigitur. Et eos qui oppressi fuerant releuat. Non nulli enī superno illustrati munere aspiciunt ī quantas peccatorum turpitudines iacent factorum maculas lachrimis lauant et sub se post modum carnis sue motus deprimunt a quib⁹ ante premebantur. Quod nimirum magna omnipotētis dei: dispensatiōe agitur vt videlicet ī hac vita habeātur incerta et nullus ex habita castitate superbiat: quia effundit despectionem super principes: et nullus ex vitiorum suorum depressione desperet. quia eos qui oppressi fuerant releuat. Job. xij.

Principum nomine heretice prauitatis auctores designantur. sicut per beatum iob ex psona ecclesie dicitur Principes cessabāt loqui et digitū supponebant ori suo Qui enim hoc loco alij principes intelliguntur. nisi heretice prauitatis auctores De quibus per psalmistam dicitur. Effusa est contentio super principes et seduxerunt eos in uio et non in via. Ipsi dum dispensationem dei peruerse interpretari non metuunt: pfecto plebes subditas. non in ea via qui xp̄s est sed in inuiū trahunt. Super quos recte quoque effusa contentio dicitur suis Job. xix

sibi vicissim allegationibus contra dicūt. Sancta ergo ecclesia vltima tribulatione deprehensa. prioris au ctoritatis sue reminiscens. dicat. Principes cessabant loqui: et digi tum superponebant ori suo. Ac si aperte dicat. Cum predicare michi voce publica licuit: omnis me qui veritatis nō fuit subiectus expauit. Illo namqꝫ temporaliter cū sancta ecclesia aduersitate premitur: pra uis quibusqꝫ predicatoribus licen tia locutionis datur.

Incipit liber quintus.

De spiritu. Capitulum. i.
De anima. ij.
De corpore. iij
De capite iiij
De ceruice. v.
De vertice. vi.
De capillis. vij
De cicinno. viij
De pilis. ix
De oculo x.
De palpebris xi.
De naso. xij.
De naribus. xiij.
De ore xiiij.
De lingua. xv
De dentibus. xvi.
De saliua xvij.
De maxillis xviij
De genis xix.
De facie. xx.
De barba. xxi
De collo. xxij.
De humero. xxiij.
De brachio. xxiiij.
De cubito. xxv.
De manibus. xxvi.
De dextera xxvij.
De leua. xxviij
De sinistra. xxix.
De digitis. xxx.
De dorso. xxxi.
De pelle. xxxij.
De cute. xxxiij
De carne. xxxiiij.
De sanguine. xxxv.
De adipe xxxvi.
De pinguedine. xxxvij.
De aruina. xxxviij
De ossibus. xxxix
De cartulagine. xl.
De medullis. xli.
De neruis. xlij.
De pectore. xliij.
De vberibus. xliiij.
De mammis. xlv.
De costis. xlvi
De vtero. xlvij.
De ventre. xlviij.
De intestinis xlix.
De visceribus. l.
De vmbilisco li.
De lumbis. lij.
De renibus. liij.
De femore. liiij
De genibus. lv.
De pedibus. lvi.
De calo. lvij.
De calcaneo. lviij
De planta. lix.
De vngue. lx.
De vngula. lxi.

Capitulum primum.
De spiritu.

In scriptura sacra: spūs nomīe aliqñ aīal. aliqñ effectus specialis aliqñ superbie tumor. aliqñ inter na cogitatio. aliquando ventꝰ in telligitur.

Spiritꝰ nomīe aīa desi gnatur sicut de ipso no stro ca pite scrip ptum ē Inclinato ca pite: tradidit spiritū Si enim aliud spiritum quā animā euangelista di ceret exeunte vtiqꝫ spiritu anima re mansisset. Pars nominis effectus Joh. xix.

spiritual' intelligitur: sicut per psalmistam de domino dicitur. Qui fac' angelos suos spūs ⁊ mini.s.i. Angeli quippe.i.nuncij i sacro eloquio nōnunq̄ predicatores vocant' sicut per proph'etā dicit'. Labia sacerdotis custodiunt scientiam: et legem requirent ex ore eius. quia angelus domini exercituū est. Omps ergo de' angelos suos spūs facit. quia predicatores suos spirituales efficit.

Spiritus noīe superbia designatur sicut per psalmistā de humiliatione elatorum dño dicitur Auferes spiritum eoꝝ et deficient: ⁊ i.s.r. Quis enim eoꝝ spiritus nisi spiritus superbie nominatur. Tollatur ergo spiritus eorum: vt deficiant.i. sub ducto superbie spiritu nichil se de se esse cognoscant. et reuertantur in puluerem.i. humilientur ex infirma conditione. Ps.ciij.

Spiritus nomine: interna cogitatio designatur: sicut ab eliud de hoīe d'. Si direxerit ad eū cor suū: spiritus illius et flatū ad se trahit. Curuū cor est. cū vna appetit dirigit'. cū ad supna subleuatur. Si ergo homo cor suū ad dominū dirigit. spiritū ⁊ flatum illius dominus ad se trahit. Spiritum videlicet pro internis cogitationibus: flatū vero qui p corp' trahitur p externis actionibus ponit Dominum ergo spm̄ hoīs ⁊ flatū ad se trahere est ad conuersionē sui desiderij interiora nostra et exteriora cōmutare. vt nichil iam exterius menti libeat. nichil caro inferius vl' si appetit adipisci conetur. sed omne quod homo est ad eum videlicet a'quo est. et interius desiderando ferueat. et exterius se edomando constringat.

¶ Capitulum.ij. De anima.

¶ In scriptura sacra anime noīe aliquādo id quod carius ametur. alias mentis intentio intelligitur.

Anima pro eo q8 carius amatur ponitur sicut voce dominica ad sathan pro redemptore nostro sub beati iob noīe dicitur Ecce in manu tua est. veruntamen animam illius serua. Quid enim aliud per animā christi: nisi electorum vitam quē care diligit accipimus. Quia enim cum recte diligimus nihil in rebus conditis anima nostra carius amamus. et sicut animam nostrā eos diligere dicimus quibus amoris nostri: exprimere pondus conamur. non incōgrue p xpi animam electorum vita signat' Cum ergo ad feriēdam redemptoris carnem. sathan permittit' ab anima separatur. quia cum corpus ei' ad passionē accipit' electos ei' a iure sue potestatis amittit Cumq3 illius caro per crucem moritur horū mēs contra temptamēta solidatur. dicatur ergo. Ecce i manu tua est. verū tamen animam illius serua. Ac si aperte audiat. Licentiam cōtra corpus eius accipe: et ab electis eius quos apud se ante secula presciens possidet: ius praue dominationis perde. Job.ij.

Anime nomine mentis intentio intelligitur sicut p beatū iob dicitur Quemobrem elegit suspendium anima mea: ⁊ mortē ossa mea. Quid autem per animam nisi mentis intentio. quid per ossa. nisi carnis fortitudo designatur. Omne autem q suspenditur proculdubio ab imis eleuatur. Anima ergo suspendium eligit: vt ossa moriantur quia dum mentis intentio ad alta se subleuat: omnem in se fortitudinem vite exterioris necat. Sancti enim viri certissime sciunt. quia habere in hac vita requiem nequaq̄ possunt. et idcirco suspendium: q nimirum terrena desideria deserentes: ad alta animū tollunt. Suspēsi Job.vij.

autem mortem suis ossibus inferūt
quia amore superne patrie in virtu
tum studiis accincti. hoc quod for-
tes prius in mundo fuerunt. vincu
lo humilitatis insequuntur.

¶ Capitulum.III.

¶ De corpore.

Orporis nomie que
libet nostra actio de
signatur. sicut i euā
gelio veritatis voce
dicitur. Lucerna cor
poris tui: est oculus
Math. vi. tuus. Si oculus.t.nequam.f.totū
c.t.tenebrosum erit. Quid enim p
oculum exprimitur: nisi opus suuz
preueniens cordis intentio. q prius
quam se in actione exerceat. hoc iaz
quod appetit contemplatur. Et qd
appellatione corporis designatur.
nisi vnaqueqz actio que intentionē
suam. quasi intuentem oculū sequi
tur. Lucerna ergo corpis est ocl'us
quia per bone intentionis radium.
merita illustrantur actionis. Et si
oculus fuerit simplex: totum corp'
lucidum erit: quia si recte intendi-
mus per simplicitatē cogitationuz
bonum opus efficitur. etiam si mi-
nus esse videatur. Et si oculus neq
fuerit.t.c.tenebrosum erit: quia cū
peruersa intentione quid vel recte uz
agitur et si splendere coram homi-
nibus cernitur: apud examē interni
iudicis obscurat. Ubi recte subiūgi
tur. Si lumē qd in te est. tenebre sūt
ipe tenebre quāte erūt. Qz si hoc qd
bene agere nos credimus. ex mala
intentione fuscamus. quanta ipsa
mala sunt. que mala esse. etiam cuz
agimus non ignoramus. q si ibi nil
credimus viri quasi discretionis lu
men tenemus. qua cecitate i illa of
fendimus que sine discretione per-
petramus. Uigilanti igitur cura
per cuncta opera intentio nobis no
stra pensanda est. vt nil temporale:
in his qui agit appetat sed totaz se
in soliditate eternitatis figat ne si
extra fundamentuz actionis nostre
fabrica ponuntur. terra dehiscente
soluatur et eo fiat prauum quod in
opere sequatur. quod non ex recta
cogitationis intentione generatur.

¶ Capitulum.IIII.

¶ De capite.

¶ In scriptura sacra capitis noīe
aliqñ summa sacerdotij iudaici
aliqñ principal' pars hominis. ali
quando rei cuiuslibet initium de
signatur.

Apitis nomie summa sa
cerdocij iudaici exprimi
tur: sicut de redemptore
nostro sub beati iob no-
mine dicitur Et tonso capite corru
ens in terram adorauit Quid enim
per capillos: nisi sacramētorū subti Job.i.
litas. quid per caput nisi summa sa
cerdotij iudaici designat. Unde ad
ezechielem pphetā dicitur. Tu fili
hominis sume tibi gladium acu-
tum. radentem capillos. τ assumes Eze.v.
eum τ duces super caput tuū τ bar
bam. In quo videlicet prophete fa
cto iudicium redemptoris exprimi
tur: qui in carne apparens. caput ra
sit. quia a iudaico sacerdotio prece-
ptorum suorum sacramēta abstulit
Barbā rasit. qz regnum israeliticū
deserens decorem virtutis eius am
putauit. Quid vero hoc loco p ter
ram nisi peccatrix gētilitas designa
tur. Nam cum iustam iudea se cre-
deret constat q reproba de gentili-
tate sentiret. paulo attestante q ait
Nos natura iudei τ nō ex gentibus
peccatores. Mediator igit' noster
quasi de tonso capite i terrā corruit Gal.ij.
quia iudeam deserēs dū sacramēta
sua ab eius sacerdotio abstulit. ad
noticiam gentium venit. Capillos
enim a capite rasit. quia sacramēta
legis ab illo primo suo sacerdotio
sustulit. In terram corruit quia sal
uādis se pctōribus dedit. Dūqz eos
qui sibi iusti videbantur deseruit.
eos qui se iniustos et nouerāt et fa

tebantur assumpsit. Hinc et ipse in euangelio dicit. Ego i iudiciũ veni in hunc mundum. vt qui non vident videant. et qui vident ceci fiant. Hic et columna nubis quia i heremo populum preibat splendore ignis non in die. sed nocte radiebat: quia videlicet redemptor noster sue cõuersationis exemplo ducatũ sequẽtibus prestans. de iusticia sua cõfidentib⁹ nulla luce claruit. peccatorum vero suorum tenebras cognoscentibus ignes sui amoris infulsit. Hoc qꝫ corruere iob dicitur indignũ mẽs hoc si generatiõi redemptoris arbitret Scriptum namqꝫ est. Uerbũ misit dominus in iacob: et cecidit i israel. Jacob quippe supplantator. israel vero vir videns dominum dicitur. Et quid per iacob nisi iudaicus populus: quid per israel nisi gentilis populus designat Quia quẽ iacob per carnis mortem supplantare studuit: hunc nimirum per oculos fidei gentilitas dominum vidit Ad iacob ergo missuz in israel cecidit: quia quẽ ad se venientem iudaicus respuit hunc repente confitens populus gentilis inuenit. De sancto quoqꝫ spiritu in actibus apostolorum scriptum est. Cecidit super eos spiritus domini. Jdcirco autẽ vel verbum dei vel spiritus in scriptura sacra cadere dicitur: vt inopinat⁹ ei⁹ aduentus exprimatur Quod enim ruit vel cadit: ad ima repente venit Mediatori ergo in terrã quasi corruisse est: nullis signis precedentibus inopinate ad gentes venisse. bñ autem dicitur qꝫ corruens adorauit quia dñ ipse humilitatẽ carnis suscepit in se credẽtibus vota humilitatis infudit. Fecit eni qđ fieri docuit sicut de ei⁹ spiritu dicitur. Jpse spiritus postulat ꝓ nobis gemitib⁹ inenarrabilib⁹. Necꝫ ei petit qꝛ equalis est sed postulare dicit. qꝛ nimirũ quos repleuerit postulantes facit Huis hoc et in semeuplo redẽptor noster ostendit. q̃ patrem et dũ passioni ꝓpinquaret exorauit. Quid eni mirũ si in forma serui exorãdo se patri subdidit. in qua etiã man⁹ peccãtium vsqꝫ ad mortis extrema tollerauit.

Capitis noie principalis pars hois. i. mens designat sicut ꝑ psalmistã dicit. Jmpinguasti i oleo caput meũ. Ac si apte diceret. Arẽtem i suis cogitatiõib⁹ mentẽ meã caritatis vnctiõe rigasti. Unde et alr̃ dicit. Oleũ de capite tuo nõ deficiat Oleũ quippe i capite est caritas in mente. A capite autẽ oleũ deficit: cũ caritas a mente discedit. Nec im merito ꝑ caput mens designatur qꝛ sicut capite reguntur membra. ita cogitationes mente disponuntur. psal xxij

Capitis noie rei cuiuslibet viciũ designat. sicut ꝑ ꝓphetaz ieremiã sub iudee specie de vna qua qꝫ anima laqueo misere intentionis capta dr. facti sũt hostes ei⁹ i capite Sciendũ est quod bona nr̃a tribus modis antiqu⁹ hostis insequit: vt videlicet hoc qđ rectũ corã hĩbus agitur. i interni iudicis cõspectu vicietur. Aliqñ nãqꝫ in bono ope intẽtionẽ polluit: vt oẽ qđ in actione sequit. eo prauarũ mundũqꝫ nõ exeat q̃ hic ab origine turbat. Aliqñ vero intentionẽ boni opis viciare nõ preualet. sed i ipsa actione quasi in itinere laqos opponit. vt eũ ꝓpositũ mentis securior quisqꝫ egredit: sub iuncto latent vicio quasi ex insidijs ꝑimat. Aliqñ vero nũc intentionez viciat nunc in itinere supplantat. sꝫ opus bonũ in fine illaqueat Quãto qꝫ vel a domo cordis vel ab itinere operis longius recessisse se simulat tanto decipiendũ bone actionis terminũ: astucius expetit. et quo incautũ quãdoqꝫ quasi recedendo securũ reddidit: eo illũ nõ nunqꝫ repẽtino vulnere durius insanabiliusqꝫ trãsfigit. Jntentionem quippe in bono ope polluit: qꝛ eũ facilis ad decipiẽ Tre.i.

dum corda hoim cōspicit coꝝ desi-
derijs: aurea transitorij fauoris ap
ponit vt in his recta faciunt. ad ap-
petenda ima tortitudine intentiōis
inclinent. Uñ sub iudee specie ꝺ aïa
laq̄o miserie intētiōis capta ꝑ hiere
miam dicit. Facti sunt hostes eius
in capite. Ac si apte diceret. Cū bo-
nū opus nō bona intentione sumit
hinc aduersantes spūs ab ipso cogita
tionis exordio principant. tantoq̃
eam plenius possidēt. quanto et ꝑ ini
tium dn̄antes tenent. Cū vero inten
tionē viciare nō preualet. invia posi
tos laq̄os tegit. vt in eo qꝺ bene a-
gitur. cor exaltās se ex latere ad vi-
cium deriuet: quatinus quod ichoās
aliter ꝓposuerat. in actione longe
aliter quā ceperat percurrat Sepe
ei bono operi: dū laus humana ob
uiat mentē opationis immutat: q̃
q̄uis quesita nisi fuerat: tamē obla
ta delectat. Cuius delectatione cū
mens bene operātis resoluit ab oī
intentionis intime vigore dissipatur
Sepe se bene inchoare nr̄e iusticie
ex latere. ira subiungit ⁊ dum zelo
rectitudinis immoderacius mentē
turbat cūctā quietis intime salutē
sauciat. Sepe grauitatē cordis: q̄si
subiuncta ex latere tristicia seq̄tur.
atq̃ oē opus quod mēs bōa inten-
tione inchoat velamie meroris obū
brat. Que nō nunq̄ tanto tardius re
pellit: quāto et presse menti quasi
securior famulatur. Sepe se bono
operi leticia immoderata subiūgit
cūq̃ plus mentē quā decet hylare-
scere exigit. ab actione bona omne
pondus grauitatis repellit. Quia
enī bene etiā inchoātibus sub esse
in itiñe laq̄os psalmista conspexe-
rat recte prophetico plenus spiritu di
cebat. In via hac qua ambulabam
absconde. l. michi. Cū vero antiquus
hostis nūc i exordio itētōis fecit ne
q̃ in itinere actiōis intercipit: durio
res in fine laqueos tendit. Quam
tanto nequius obsidet. quāto solū
sibi remansisse ad decipiendū videt
hos namq̃ fini suo oppositos laq̄-
os ꝓpheta cōspexerat cū dicebat.
Ipsi calcaneum meū obseruabant.
Quia enim in calcaneo finis est cor
poris. q̄d ꝑ hunc nūc terminus actio-
nis signat. Siue ergo maligni spi-
ritus: siue praui quiq̃ hoīes: illoꝝ
superbie sequaces calcaneū obser-
uant: cū actionis finem viciare desi-
derant. Unde et eidē serpenti dicit.
Ipsa tuū obseruabit caput ⁊ tu eius
calcaneū. Caput quippe serpentis
obseruare est: vicia suggestiōis eius
aspicere: et manu sollicite cōsidera
tionis. a cordis aditu funditus extir-
pare. Qui tñ cū ab initio deꝑhendi
tur percutere calcaneū molit: q̄r et
si suggestione prima: intentionē nō
percutit decipe i fine tendit. Si au
tem semel cor i intentione corrūpit
sequētis actionis medietas ⁊ termi
nus ab hoste callido secure possidet
quā totā sibi arborē fructus terre
conspicit. q̄ veneni dente in radice
viciauit. Summa ergo cura vigilā
dum est: ne bonis opibus seruiens
mens reproba intentiōe polluatur

¶ Capitulū. v. ¶ De ceruice.

¶ In scriptura sacra ceruicis no
mine aliq̄n libertatis erectio. ali-
quādo supbia designatur

Ceruicis noīe libertatis
erectio designatur. sicut
per beatū iob i persona Job. xvi
ecclesie dicit Tenuit cer
uicem meā confregit me: et posuit
sibi quasi insignū. Sicut in malis
ceruix superbiā: sic in bonis liberta
tis erectionē significat. Uñ nōnūq̄
ipsa quoq̃ superbia pro erectionis
auctoritate ponit: sicut ꝑ ꝓphetā
dn̄s sctē ecclesie pollicēs dicit. Po
nam te in supbiā sclōꝝ. Et q̄r ꝑse-
cutiōis tēpore infirmi q̄dā vera q̄ sē
tiunt predicare libere nō ꝓsumunt
recte de hoste dicitur. Tenuit cer-
uicem meam confregit me. Fortas
se autem hij ceruicis applicatio-
ne signati sunt. qui pacis ecclesie

tempore plusq̃ decet eriguntur. et sub occasione defendende rectitudinis: vitio deseruiunt elatiõis. Qui per se cõmunis tẽpore idcirco plus aduersa sentiunt: quia de prosperis extolluntur. De quibus benedixit: tenuit ceruicem meam. confregit. me: i. elationem quã infirmis ĩ habui. districtione sue percussionis inclinauit. Et posuit sibi quasi ĩ signũ Cõstat nimirum: quia idcirco signũ ponitur vt sagittarum emissione feriatur. fidelis itaq; populus ĩ signũ hosti suo est positus: quia eũ semp̃ suis ictibus impetit. cum suis persecutionibus affligit. Qui enim ĩ hac vita assidua mala tolerat velut in signũ positus: ictus suscipit ferientis Unde et predicator egregius cum persecutionuz mala tolleraret atq; sub persecutiõe aduersariorum gemeret. teneram discipulorum mentem de suis afflictionibus cõsolans ait. Ipsi enim scitis quod in hoc positi sumus. Ac si eis aperte dicat. Quid in hoc tẽpore vulnera nostra miramini. qui si eterna gaudia querimus. huc ad hoc venimus vt feriamur.

Ceruicis nomine superbia designatur. sicut per beatum iob prauis quibuslibet dicitur. Et redigentur in lutuz ceruices vestre. Sicut per oculum visus. sic per ceruice solet superbia designari. Ceruix itaq; in lutum redigitur. cum superbus quisq; humiliatur in morte: et elata caro tabescit. in putredine. Intueamur enim qualia in sepulcris iaceant diuitum cadauera: que illa extincta carne sit ymago mortis que tabes corruptionis. Et certe ipsi erãt q̃ extollebãt honoribus habitis rebus tumebãt despiciebant ceteros. ⁊ quasi solos se esse gaudebãt. Et dum non perpenderent quo tendebãt: nesciebãt quid erant. Sed in lutum ceruix redacta est quia despecti iacent in putredine qui tumebãt ĩ vanitate. In lutum ceruix redigitur. quia quãtũ carnis potentia valeat tabes corruptionis probat. (Iob. xiii.)

¶ Capitulum sextum.

¶ De vertice.

¶ In scriptura sacra. Verticis nomine aliquando xp̃s: aliquãdo fides intelligitur.

Vertice nomine xp̃s caput videlicet sancte ecclesie designatur sicut in beati iob passione in figura eiusdez redemptoris nostri dicatur. Egressus igitur sathã a facie domini percussit iob vulnere pessimo: a planta pedis vsq; ad verticem. Quid enim ecclesie vertex nisi redemptor noster intelligitur Quid per plantam pedis. nisi primus sanctus abel accipitur. Nullus autem in hac vita electorum venit. qui nõ antiqui hostis aduersa sustinuit. Membra autem redemptoris nostri extiterunt et q̃ ab ipso mundi exordio dum preuiuunt crudelia passi sunt. An non huius membruz abel se esse perhibuit qui eius mortem de quo scriptũ est sicut agnus coram tondente se obmutescet: et non aperiet os suum. non solum placens in sacrificio: sed etiam moriens tacendo designauit Ab ipso itaq; mundi exordio redẽptoris nostri corpus expugnare conatus est. A planta ergo pedis vsq; ad verticem vulnus intulit: q: prius ab hominibus incoans vsq; ad ip̃m caput ecclesie seuiendo peruenit. (Iob. i.)

Vertice nomie fides designatur: sicut ad iudeam per ieremiam dicitur. filij quoq; mẽpheos et taphnis. constuprauerunt te vsq; ad verticem. Quid enim ĩ vertice aliud quam fidei sublimitas intelligitur Nonnulli quippe fidem medullitus tenent. sed viuere fideliter nullatenus curant In sequẽtur enĩ (Hiere. ij)

morbus qđ credulitate venerant Quibus diuino iudicio sepe cōtingit vt p hoc nequit viuūt. τ illud pdunt qđ salubrit credūt. Incessant nāqꝫ se prauis actiōibus polluūt τ sup hoc vindictā iusti iudicij retribui posse diffidūt. Et sepe cū bene viuere negligūt etiā psequēte nullo vsqꝫ ad pfidiā dilabunt. Nā qui imminere districtū iudiciū nō credunt. q i iuste se peccare suspicāt q pacto vel esse videri fideles possūt fidem qppe pdidisse est: i correctis opib⁹ malis digna reddi posse supplicia nō credere. Quia ergo fidei opa seruare contēpnūt et fidem pdunt q tenere videbantur. Bene q talibus sub iudee specie p pphetā dicitur. filij mēpheos τ taphnis cōstuprauerūt te vsqꝫ adverticē. Vsqꝫ adverticē qppe cōstuprari est: post malc opatiōis vsū. etiam ipsā fidei sublimitatē corrumpi Cum eñi nequissimi sp̄s vnius cuiusqꝫ aīam in prauis opibus voluūt: s integritatem fidei vitiare non possūt: qsi ad huc inferiora membra polluunt. s adverticē nō ptingūt. Quisqs aūt in fide corrūpitur iā vsqꝫ ad verticē cōstuprat. Malignus eñi spirit⁹ qsi ab inferioribus mēbris: vsqꝫ ad sūma ptingit: qñ actiuā vitā polluēs castam fidei celsitudinem diffidentie morbo corrumpit.

Job.i.

Capitulum. vij. De Capillis.

In scriptura sacra capillorū noie aliqñ defluentes aī cogitationes aliqñ superhabundans terrena substantia intelligitur.

Capillorum noie animi cogitatiōes designāt: sicut de sancto viro dr. Et tonso capite corruens i terrā adorauit. Quid eñi moralit p capillos nisi defluētes aī cogitationes accipim⁹. Vñ τ alias spōse dicitur. Sicut vitta coccinea: labia tua spōsa. τ eloquiū tuū dulce. Vitta quippe crines capitis astringit. Labia ergo sponse: sicut vitta sunt qr exhortatione sctē eccle in auditorū mētib⁹ diffuse cogitationes stgnāt ne remisse defluent ne sese p illicita spargūt ne sparse cordis oculos depmāt. s qsi advnā se intentione colligant dū vitta eas sctē pdicationes ligat. Quā recte τ coccineā asserit: qr sanctoꝝ pdicatio solo caritati ardore flāmescit. Quid vero p caput nisi ea que principale vni⁹ cuiusqꝫ actiōis est mens ipa signat. Caput q detōdere est: cogitatiōes supflnas a mēte resecare. Et tonso capite i terrā corruit. qr repssis presūptionis sue cogitationib⁹ q in se metipō ifirmus sic humiliter agnoscit. Et notādū qđ in terram corruēs adorauit. Ille eñi veram deo orōnez exhibet q semetipm qr puluis sit humilit videt q nihil sibi virtutis tribuit q bona que agit esse diuina conditoris agnoscit.

Pierre ij

Capillorum noie suphabundans terrena substantia designatur. sicut i euangelio de maria magdalene scriptū est: qr stans retro secus pedes dñi lacrimis cepit rigare pedes eius τ capillis suis tergebat. Quid nāqꝫ pedes dñi nisi vltima eius mēbra accipimus. Lacrimis q mulier: pedes dñi rigat. qđ nos qꝫ veracit agimus si quibuslibet vltimis mēbris dñi. p cōpassionis affectū inclinemur. si scis eius i tribulatione cōpatimur. si eoꝝ tristiciā nrām putamus Caput mulier pedes quos rigauit tersit Capilli aūt supfluūt corpore Et q d habūdās terrena substātia: nisi capilloꝝ speciē tenet. Que dū ad vsum necessitatis supfluit etiā abscisa nō sentit. Capillis q pedes dñi tergimus qñ sanctis eius qlibet ex caritate cōpatimur etiā ex his que nobis supfluunt miseremur quatin⁹ sic mens p cōpassionem doleat. vt etiam larga manus effectū doloris ostendat Rigat namqꝫ lacrimis redēptoris

pedes. sed capillis suis nō tergit q̄ vtcūq3 primorū dolori cōpatik: s3 cū eis ex his que sibi supfluūt non miseretur. Plorat ꝛ nō tergit qui verba quasi doloris tribuit. s3 non ministrando q̄ desunt: vim doloris minime abscidit.

Capitulum nonum. De Cincinno.

Ezech. vij.

Incinno noīe collectio cogitonū designak: sicut per ezechielē pphetaz dicitur. Et emissa similitudo manus apprehendit me in cīcinno capitis mei et eleuauit me spiritus inter terrā ꝛ celū ꝛ adduxit me in hierusalem: i visione dn̄i iuxta ostiū interius qd̄ respiciebat ad aqlonē vbi erat statutuz ydolum zeli ad puocandaz emulationem. Iustorum mens: qꝛ per custodiam discipline a cunctorum visibiliū fluxo appetitu constringitur collata apud semetipsā intrinsecus integratur. Qualisq3 deo vel proximo esse debeat plene cōspicit: qꝛ nichil suum exteritus dereliquit. Et quanto exterioribus abstracta conpescitur tanto aucta in itimis inflāmak. Et quo magis ardet eo ad cōprehendenda vicia amplius lucet. Hinc est quod sancti viri dū se intra semetipsos colligunt mira ac pene trabili acie occulta etiā aliena delicta deprehēdunt. Unde bene nunc per ezechielem dr̄. Emissa similitudo manus. a. m. ꝛc.

Capitulum decimum. De Pilis.

Pilorum noīe superflua humane corruptionis vel vite veteris cogitationes designant: sicut per helyphath dicik. Cū sp̄s me presente transiret i. horruerunt pili carnis mee. Nobis p̄sentibus transit sp̄s qn̄ iuisibilia cognoscimus ꝛ tn̄ hic nō solide. s3 raptim videmus. Neq3 enim in suauitate cōtemplationis intime: diu mens figitur. qꝛ ad semetipāz i mēsitate luminis reuerberata reuocak. Cū q3 internā dulcedinē degustat amore estuat ire sup semetip̄m nititur s3 ad infirmitatis sue tenebras: fracta relabitur ꝛ magna v̄tute pficiens: videt qꝛ videre non possit hoc qd̄ ardenter diligit. nec tn̄ ardenter diligeret nisi aliquatenus videret. Non ergo stat s3 trāsit sp̄us: qꝛ supnā lucem: nfa nos contēplatio ꝛ inhiantibus aperit. ꝛ mox ifirmantibus abscondit. Et qꝛ in hac vita q̄ntalibet qs virtute pfecerit: adhuc tn̄ cogitationis sue stimuluz sentit corpus q̄ppe qd̄ corrūpik aggrauat aīam. ꝛ. d. k. i. s. m. cogitantē recte subicitur. Inhorruerunt pili carnis me pili etetniz carnis sūt queli bet supflua hūane corruptiōis aūt carnis dicunk vite veteris cogitationes q̄s sic a mente abscidim⁹: vt de amissione earū nullo dolore fatigemur. Uñ bene p moysen dr̄. vt leuite radant omēs epilos carnis sue. leuita q̄ppe assūptus vocak. Oportet g̃ leuitas omēs pilos carnis sue radere. qꝛ is q̄ in obsequijs diuinis assumik debet āte dei oculos a cunctis carnis cogitatiōib⁹ mūdus apparere ne illicitas cogitatiōes mēs proferat ꝛ pulcrā aīe speciē: quasi pilis fructificantib⁹ deformem reddat. Sed quātalibet vt dixim⁹ quēpiam virtus sancte conuersationis euexerit: adhuc tn̄ ei de vetustate nascitur quod toleretur. Unde et ipsi leuitarū pili precepti sunt radi ꝛ non euelli. Rasis etenim pilis in carne radices remanent: ꝛ crescunt iterum vt recidank. Quia magno quasi studio supflue cogitationes amputande sunt. sed tn̄ amputari

Sap. ix.

funditus nequaquam possunt. Semper enim caro superflua generat que se per spiritus ferro sollicitudinis recidat. Sed hec in nobis tunc subtilius cognoscimus: cum speculationibus alta penetramus. Unde recte nunc dicitur. Cum spiritus me presente transiret: inhorruerunt pili carnis mee. Humana et enim mens cum contemplationis arce subleuatur tanto se metipsam durius de superfluis cruciat quanto nimis subtile conspicit esse quod amat. Et cum pulchrum hoc quod sup se appetit districte iudicat quicquid in se prius infirmum tranquille tolerabat. Transeunte ergo spiritu pili ptimescunt quia ante compunctionis vim: cogitationes superflue fugiunt vt nil fluxum nil iam remissum libeat. quia afflictam mentem etiam contra semetipsam visitationis intime seueritas inflammat. Cumque hoc quod in corde illicitum nascitur continua districtione resecatur fit plerumque vt vegetata mens paulolatius radio sue speculationis inhereat et pene figat spiritum qui transiebat. Nec tamen ipsa hec contemplationis mora diuinitatis plene aperit: quia eius immensitas: humanas vires: auctas subleuatasque transcendit.

Capitulum decimum De oculo.

In scriptura sacra cum oculus singulari numero ponitur. aliquando cordis intentio. aliquando is qui docendo illuminant. aliquando contemplatiua vel actiua vita. aliquando perfecta dei cognitio. Cum vero pluraliter oculi dicuntur. aliquando praui consiliarii. aliquando spes aliquando praui prelati. aliquando hii qui in sancta ecclesia lumen veritatis habent aliquando operationes sancti spiritus designantur.

Oculi nomine cordis intentio designatur sicut per batum iob dicitur Uerbosi amici mei ad dominum stillat oculus meus. Sepe contingit vt ipsa quoque in nos bona opera: ab in cautis hominibus reprehendantur. Sed qui testem in celo habet reprehensiones hominum metuere non debet. Unde bene nunc dicitur. Uerbosi amici mei ad dominum stillat oculus meus. Quid enim per oculum nisi cordis intentio designatur. Unde et in euangelio scriptum est. Si oculus tuus fuerit simplex. t.c.t.l.e. Quia videlicet cum bona intentione quid agitur eius intentionis actio apud dominum minime fuscatur. Cum ergo amici verbosi sunt id est cum et ipsi derogant: qui in fide sociantur: ad dominum necesse est vt oculus stellet quatinus nostra intentio tota in amoris intimi conpunctione defluat: et tanto subtilius se interiora erigat: quanto per exteriora opprobria repulsa: intus redire cogitur: ne foris euanescat.

Oculi nomine eis qui docendo illuminat designatur: sicut per beatum iob de sancta ecclesia dicitur. Oculus fui ceco et pes claudo. Cecus quippe est: qui adhuc quo pergat non videt. Claudus namque: qui non potest ire quo videt. Sancta itaque ecclesia oculus est ceco: quia per verbum lucet ipsa pes est claudio: quia per adiutorium continet cecos vero predicando illuminat: claudos vero opitulando sustentat. Crebro namque peccatum. Aut ignorantia Aut infirmitate perpetratur: vt vel nesciat homo quid velle debeat. vel non omne quod noluerit possit. Quo contra per psalmistam recte dicitur. Dominus illuminatio mea et salus mea. quia enim

sciaꝫ dñs ⁊ ꝟtutē ꝓbuit. ⁊ ꝯtra igrā
tiā illuminatio. ⁊ ꝯtra infirmitateꝫ
sal⁹ vocat. hic qꝛ de iniqs ꝑ eūdē ꝓs
dr. Fiat via eoꝝ tenebre ⁊ lubricū.
vt. s. ꝑ tenebras quo ire nō videant
qui ⁊ si recta viderēt. in eis tñ ꝑ lu=
bricū stare nō possent. Isti itaqꝫ per
lubricum inter bona claudicāt. illi
ꝑ tenebras q̄ bona sequunt igrant.
Oculi dextri noīe cōtēplatiua
vita. sinistri ꝟo actiua vita d̄
signant. vñ in euāg. dr. Si ocul⁹ tu
us dexter scādalizat te. erue eū ⁊ ꝓ
ice abs te. Bonū est tibi vno oculo
in vitā intrare ꝙ duos oculos hñtē
mitti in gehēnā ignis. Sciēdū nā=
qꝫ magnoꝑe est qꝛ valde inter se sūt
diuerse ꝯspsiōes aioꝝ. nōnulli autē
hoīꝫ ita ociose mētis sunt vt si eos
laboꝛ occupatiōis excipiat in ipa o=
peris incoatiōe succūbat. ⁊ nōnulli
ita inquieti sunt vt si actionē labo=
ris non habuerīt grau⁹ laborēt. qꝛ
tanto deteriores cordis tumultus
tolerāt. ꝙto eis licentius ad cogi=
tationes vacant. Vñ necesse est vt
nec quieta mens ad exercitationeꝫ
imoderati operis nec inq̄eta ad stu
diū contēplationis angustet. Sepe
eñi q̄ cōtemplari dñm q̄eti poterāt
occupatiōib⁹ ꝑssi ceciderūt. ⁊ sepe
qui occupati bene humanis vsibus
viuerent gladio sue q̄etis extincti
sunt. hic nāqꝫ est ꝙ nōnulli inquieti
spūs dū potius exq̄runt cōtēplādo
ꝙ capiunt vsqꝫ ad ꝑuersa dogmata
erūpunt. ⁊ dū veritatis discipuli eē
hūiliter negligunt: magistri erroꝝ
fiunt. Quib⁹ recte hic ꝙ ꝑfati sum⁹
ꝑ semetipam veritas dicit. Si ocu
lus. t. d. s. t. e. e. ⁊. ꝓ. ab. ꝛc. Due q̄p
pe vite actiua videlꝫ ⁊ ꝯtēplatiā dū
ꝯuersant i mēte q̄si duo oculi habē
tur i facie. Dexter nāqꝫ oculus ꝯtē
platiā vita ē. sinister actiua. Sꝫ sūt
nōnulli vt dixim⁹ q̄ discrete ītueri
sūma ⁊ spiritualia neq̄ꝙ possunt. ⁊
tñ alta cōtēplationis assumūt: atqꝫ
idcirco i ꝑfidie foueā ītellectus ꝑa
ui erroris delabūtur hos itaqꝫ vita
ꝯtēplatiua vltra vires assūpta cogit
a veritate cadere q̄s i statu sue re=
ctitudinis humilit poterat sola ac
tiua custodire Vñ ꝗ eis dr. Si ocu
lus. t. d. s. c. ⁊. c. Ac si apte dicat Cū
ad cōtēplatiuaꝫ vitā idonea discre
tione nō sufficis: solam secutus acti
uam tene. Cūqꝫ in hoc ꝙ ꝓ magno
elegis deficis. eo cōtempt⁹ esto q̄d
ꝓ minio accēdis. vt si ꝑ cōtēplatiuā
vitā a veritatis cōgnitiōe ꝯpelleris
cadere regnū celoꝝ ꝑ solā actiuam
valeas saltem luscus intrare.
Oculus dei ꝑfecta eius cogita
tio intelligitur. sicut de eo ꝓ
pheta ad israelitas dicit. Qui teti=
gerit vos tangit pupillā oculi mei
Constat nimirū ꝙ i natura sua ocu
lum deus nō habeat. Sꝫ qꝛ nos ꝑ
oculū cernimus de⁹ eo q̄d oīa videt
oculum habere perhibetur.
Oculoꝛuꝫ noīe praui cōsiliarij
designant. sicut de hoste anti
quo voce dñica dr. Oculi ei⁹ vt pal
pebre diluculi. ꝑ oculos q̄ppe qui i
habētes capiti vtilitatis visiōis de
seruiunt non imerito cōsiliarij anti
xp̄i designantur qui dum peruersis
machinationib⁹ q̄ q̄liter agenda sūt
ꝓuident malignis eius oꝑarijs q̄si
ostensuꝫ pedibus iter ꝓbent. Qui
recte palpebris diluculi compara
tur palpebris namqꝫ diluculi extre
mas noctis horas accipimus i qui
bus quasi nox oculos aperit dū ven
ture lucis iam vitia ostēdit. Pru=
dētes igitur seculi malicie antixp̄i
ꝑuersis cōsilijs i habētes quasi pal
pebre sunt diluculi. qꝛ fidei ꝙ i xp̄o
inueniūt q̄si erroris nocteꝫ asserunt
⁊ venerationē antixp̄i verū esse pol
licent. Spondet eñi se tenebras re
pellere ⁊ veritatis lucem signis cla
rescētibus nūciare qꝛ nec ꝑsuadere
q̄ nolūt possūt nisi exibere se melio
ra fateāt. vñ serpēs ipe in ꝑadiso ꝓ
mis hoib⁹ loq̄ns i eo ꝙ se meli⁹ ali
q̄d ꝓuidere simulauit: q̄si diluculi

palpebras aperuit: qñ i nocentib in mentibus humanitatis ignorantiã reprehendit. et scietiã diuinitatis ꝓmisit. Quasi ignorãtie eni tenebras repellebat: et eterne sciẽtie diuinuz mane nũtiabat dicẽs. apiẽt ocli vñi et eritis sicut dij scientes bonũ et m. Ita in illo tũc dãpnato homine veniens eius oculi palpebris dilucu li cõparãt: qr sapiẽtes illius simplicitatẽ vere fidei: quasi transacte noctis tenebras respiciũt. et eius signa mandata quasi exurgentes solis radios ostendunt.

Oculorum noĩe spes designãt sicut p hieremiaz dr. Onagri steterunt i rupibus traxerunt ventos quasi dracones defecerũt oculi eorum: qr nõ erat herba. Require in capitulo de onagro:

Oculorũ noĩe praui plati designãt. sicut per psalmistaz de prauis doctoribus pnunciantis studio non autẽ maledicentis dr voto Obscurrentur oculi eorũ ne videãt et dorsũ illorũ semp icurua. Oculi qppe sũt q̃ i ipa honoris sũma facie positi ꝓ videndi itineris officiũ susceperũt. Quib⁹ nimirũ q̃ subsequẽter inherent: dorsa noiant. Obscuratis ẽ oculis dorsũ flectit. qr cũ lumẽ scie pdũt q̃ pcũt ꝓfecto ad portãda pctõrũ onera curuantur. q̃ sequũtur. Ait ergo. Obscu. o. e. n. v. et d. e. s. i. Ac si dicat. Qui humane vite actiõibus quasi puidẽdis itineribꝰ presunt ṽitatis lucẽ nõ habẽt vt qui sequũt subditi: iniquitatũ suaꝝ oneribꝰ icuruati. omnẽ statũ rectitudinis amittãt. Qd factũ ꝓcul dubio i iudea nouimus. cũ in ipo redẽptoris nri aduẽtu phariseoꝝ turba atqꝫ sacerdotũ a vero lumine ocłos clausit et ppositorũ exempla gradiens i infidelitatis tenebris popul⁹ seruauit.

Oculorũ noĩe elatio supbie designãt. sicut p eliphath dicit. Qui humiliatus fuerit: erit i gl̃ia et q̃ iclinauerit ocłos suos ipe saluabitur. Qui nimirum sentẽtia aṽitatis ore nõ discrepat q̃ ait Oĩs q̃ se exaltat hũiliabit et qui se hu. exal. Unde et p salomonez dr. Anteq̃ cõteratur exaltatur cor hoĩs et anteq̃ glorieẽ: humiliatur. Recte aũt dr q̃ iclinauerit oculos suos ipe saluabitur. qr quãtũ p mẽbroꝝ ministeriũ dephẽdi potest pma supbie extẽsio esse i oculis solet. Hic eni scriptũ ẽ et oculos supborũ hũiliabis. hĩc de ipo supbiẽtiũ capite dr. Omne sublime videt. hinc de illa q̃ ei p infidelitatem adhesit scriptũ est. Generatio cui⁹ excelsi sũt ocłi. et palpebre ei⁹ i altũ subrecte. Oculos ẽ iclinare ẽ nullũ respiciẽdo despicere. s3 se minorem atqꝫ imparẽ cũctis quos aspicit estimare. Saluabit itaqꝫ qui ocłos iclinat qr q̃ falsũ supbie ṽtice deserit ṽitatis altitutudinẽ ascẽdit.

Oculoꝝ noĩe hij q̃ i sctã eccłia lumẽ ṽitatis hñt designãt sicut voce electi mẽbri sui sc3 btĩ iob eadẽ sctã eccłia cõqrit dicẽs Caligauit ad idignationẽ ocłus me⁹ et mẽbra mea q̃si in nichilum redacta sũt Ad indignationẽ nãqꝫ ocł⁹ caligat qñ ipi q̃q̃ qꝫ i dñico corpore .i. i. eccł lumen veritatis habẽt. dũ se diuti⁹ a prauis despici ac dedignari cõspiciunt: de occulti iudicij admiratiõe turbant. Et secretuz dei penetrare nequeũt. cũ pualere puersi ɔtra bonoꝝ inocẽtiã pmittũt. Quis et eni nõ obstupescat cuz herodiadis apd regẽ temulẽtũ saltatu filie obtinet vt caput amici spõsi. pphe et plusq̃ pphe ante ora ɔuiuãtiũ i disco deferat. S3 cũ iusti ad idignationẽ caligãt ifirmi plerũqꝫ vsqꝫ ad ifirmitatẽ corruũt. Unñ subdit. Et membra mena q̃si in vnum redacta .s. Membroꝝ qppe noĩe tenertudo ifirmorũ exp̃mit. Qui dũ puersos ꝓspiciunt florẽ iustosqꝫ cruciari: ad hec nõ nũ q̃ ppueniũt vt se bõa ṽi ichoasse peniteãt. atqꝫ ita ad agẽda mala citius

recedit. ac si eorum vite nocuerit bo
num ꝙ inchoauerunt

O Culorū noīe opatiōes sancti
spūs designant. sicut ꝑ zahari
am ꝓphetā de redēptore nr̄o sub fi
gura lapidis dr̄. Sup lapidē vnum
.vij. oculi sūt. Quis em̄ ꝑ oculos nisi
Sancti spūs dona signantur. Req
re in capitulo de pliadibus.

Capitulum .xi. De Palpebris

In scriptura sacra palpebrarū
noīe. aliqñ plati ecclesie. aliqñ pru
dētes hui⁹ seculi. aliqñ diuina iudi
cia designantur.

P Alpebrarū noīe prelati
signātur: sicut ꝑ beatum
iob in ꝑsona ecclīe dicit
Palpebre mee caliga-
uerūt. Palpebre em̄ recte appellati
sūt q̄ ad ꝓuidēda pedū itinera vigi
lāt. Sed cū occulta dei iudicia nūc
ꝓpositi vigilantes itelligunt palpe-
bre sancte ecclesie calligant

P Alpebrarū noīe prudētes scli
ꝑuersis antixp̄o ꝯsilijs īherē
tes designāt. sicut de diabolo voce
dn̄ica ab beatū iob dr̄. Oculi ei⁹ vt
palpebre diluculi. Require in capi
tulo de oculis.

P Alpebrarū noīe diuina iudi-
cia designāt. sicut ꝑ psalmistā
de dn̄o dr̄. Palpebre ei⁹. iter. f. h.
Trib⁹ q̄ppe modis nos ꝯditor int
rogare ꝯsueuit: cū autē flagellis nos
districtione ꝑcutit ⁊ quāta nobis ī
sit vl̄ desit patiētia ostēdit. aut q̄dā
q̄ nolum⁹ ꝑcepit ⁊ nr̄am nobis obe
diētiā patefacit: aut aliqua nobis
occl̄ta aperit ⁊ aliqua abscondit: et
mēsurā nobis nr̄e humilitatis īno-
tescit. Flagello nāq; interrogat cum
mentē sibi bene ꝑ trāquillitatē sub
ditā afflictiōibus pulsat. sicut bea-
t⁹ iob ⁊ laudat attestatiōe iudicis:
⁊ tn̄ ictib⁹ cōcedit ꝑcussoris: vt eius
patiētia tāto verius clarescerete q̄n
to inq̄sita duri⁹ fuisset. Precipiēdo
aūt dura nos dn̄s interrogat: sicut
abrahā terrā suā iubet egredi. ⁊ ꝑ
gere quo nesciebat. In mōtē vnicū
filiū ducere. ⁊ q̄ ad ꝯsolatiōnē senij
acceperat imolare. Cui nimirū ad i
trogatōnē bene respondēti. i. ad ius
siōnē bn̄ obediēti dr̄. Nūc cognoui ꝙ
timeas dn̄m. vel sicut scriptū ē. Tē
ptat vos dn̄s nr̄: vt sciat si diligatis
eū. Tēptare q̄ppe dei est magnis
nos iussionibus iterrogare. Scire
q̄q; ei⁹ est: nr̄am nos obediētiā nos
se nos facere. Aperiēdo aūt nobis
q̄dā atq; claudēdo nos interrogat
sicut ꝑ hoc psalmiste testimonium si
supra posuim⁹ declarat. Palpebre
.e.i.f.h. Palpebris q̄ppe aptis cer
nim⁹ clausis nichil videm⁹. Quid
ergo ꝑ palpebras dei nisi eius iudi
cia accipim⁹. Qui iuxta aliq̄d clau
dunt hoibus ⁊ iuxta aliquid reserā
tur: veri hoies q̄ se nesciūt sibimet
ipsis innotescāt q̄tin⁹ dū q̄dā itelligē
do cōphēdūt. q̄dā vero cognoscere
oio nō possunt eorū corda se latent
inq̄rāt si illos diuina iudicia vl̄ clau
so nō stimulāt vel apta nō iflāt. hic
em̄ paul⁹ iterrogatione ꝓbat⁹ ē: q̄
post ꝑceptā iternā sapiētiā. post ap
ta claustra padysi. post ascensū celi
tertij post supne locutiōis misteria
adhuc dictū. ego me nō arbitror cō
ꝓhēdisse. Et rursū ego sū minimus
apl̄orū qui. n̄. s. d. v. apostol⁹ ⁊ rursū
Nō q2 sufficiētes sum⁹ cogitare ali
q̄d a nobis q̄si ex nobis: sz sufficien-
tia nr̄a ex deo ē. Aptus ğ palpebris
dei interrogatus paulus recte respō-
dit q̄ supna secreta attigit ⁊ tn̄ i hūi
litate cordis sublimiter stetit. Qui
rursū cū secreta di iudicia de repul
siōe iudeorū ⁊ vocatiōe gētiū discute
ret atq; ad ea ꝑuenire nō posset. q̄si
clausis dei palpebris interrogat⁹ est
Sz rectū valde respōsū reddidit q̄
deo se i ipsa ignorātia sciēter iclina
uit dicēs. O alti. diuicia. sapiē. ⁊ sci.
dei. q̄. i. s. i. ei⁹. ⁊. i. vie ei⁹. Quis em̄
cognouit sensū. d. a. q. c. ei⁹ fuit. Ec
ce abscōsis misterijs q̄si clausis pal-
pebris inq̄situs placita ac rectare-

spondit: si secreti aditũ pulsans. qꝛ
ꝑ cognitionẽ ĩtromitti ad ĩteriora
nõ valuit q̃ cõfessionẽ añ ianuas ste
tit humilis ⁊ qđ int⁹ cõprehẽdere
non potuit: foris timẽdo laudauit.

¶ Capitulum.xij. De Naso.

NAsi noĩe discretio designat᷑.
sicut voce dñica ĩ laudibus ec
clesie dr̃. Nasus tu⁹ sicut turris q̃
est in libano. Req̄re ĩ cap. de ducib⁹

¶ Capitulũ.xiij. De Naribus

¶ In scriptura sacra narium
nomine. aliquando exalãtes ĩsidie
atq̧ instigatio antiq̃ hostis aliquã-
do prescientia desig̃natur.

NAriũ noĩe exalãtes ĩsidie at
q̧ ĩstigatio antiq̃ hostis acci-
pit᷑: sicut voce dñica ad batũ iob de
diabo. dr̃. De narib⁹ ei⁹ ꝓcedit fu
mus. Ocłorũ q̃ppe acies fumo sau
ciat⁹ fumus ĝ de narib⁹ ei⁹ ꝓcede-
re dr̃: qꝛ de miraculorũ eius ĩsidijs
ad momẽtũ caliginosa dubietas et
ĩn electorũ cordib⁹ gñat᷑. De leuia-
than narib⁹ fumus exit: qꝛ ex ei⁹ ꝓ
digijs mẽdacibus et bonoꝝ men-
tiũ ocłos trepidatiõis caligo confũ
dit. Tunc nãq̧ ĩ electorũ cordibus
cõspectis terribilib⁹ signis obscura
cogitatio ꝯglobat᷑: vñ veritatis ore
ꝑ euãgeliũ dr̃. Surgẽt pseudo xp̃i
⁊ pseudo ꝓpħeꝛ dabunt signa ma-
gna ⁊ ꝓdigia ita vt ĩ errorẽ ĩducãt
si fieri potest etiã electi. Qua in re
valde querẽdũ est q̃modo aut hij q̃
electi sunt ĩduci ĩ errorẽ possũt aut
cur si fieri poterit q̃si ex dubietate
subdit᷑: cũ q̃d faciẽdũ sit dñs oĩa p̄sci
ens p̄stolat᷑ Sꝫ qꝛ electoꝝ cor trepi
da cogitatiõe ꝯcutit᷑: ⁊ cũ eoꝝ ꝯstã
tia nõ mouet᷑ vna hac sẽtẽtia dñs v᷑
q̧ ꝯplexus est dicẽs illa vero ĩ erro
rẽ ĩducãt si fieri põt etiã ⁊ electi. qꝛ
eñi iã errare ẽ ĩ cogitatiõe titubare
Sꝫ ꝓtin⁹ si fieri põt subiũgere qꝛ ꝓ
culdubio fieri nõ potest vt ĩ errorẽ
plene capiãt᷑ electi. hĩc aũt hĩc pen
sare ꝯpellim⁹ ꝑ hoc q̧ de narib⁹ cui⁹
fum⁹ ꝓcedere dr̃. etiã priusq̃ apti⁹
apparear. q̃d q̃tidie ĩ hũais cordib⁹
fumo pestifere exaltatiõis opat᷑. qꝛ
eñi sicut superius diximⁿ fumo ocu
lorũ acies ĩfirmat᷑ non ĩmerito de
ei⁹ narib⁹ ꝓcedere fumus asserit᷑ cu
ius noxijs ĩspiratiõibus praua ĩ hu
manis cordib⁹ cogitatio nascit᷑ ꝑ q̃
acies mẽtis obtũditur: ne lux ĩterna
videat᷑. Qui eñi flatu nariũ caligi-
nẽ emittit. qui ĩ reproborũ cordib⁹
insidiarũ suarũ aspiratiõib⁹ ex amo
re vite tẽporaliter estũ cõgerit mł-
tipliciũ cogitationuꝫ. Et velut fu-
mi globos multiplicat: qui inanissi
mas vite p̄ sentis curas ĩ terrenoꝝ
hominũ mente coaceruat. Iste fu-
mus ex eius naribus ꝓdiens aliq̃n
ad tp̄s esse electorũ oculos tãgere
hũc nãq̧ fumũ ĩtrinsecus patieba
tur ꝓpheta cũ diceret . Turbatus
est p̄ ira oculus me⁹. huius inunda
tione premebatur dicẽs Cor meuꝫ
cõturbatum ĩ me ⁊ lumẽ oculoruꝫ
meorũ nõ est mecuꝫ. In sudibus ꝑ
forabit nares eius. Quid eñi aliđ
sudes. i. pallos accipimus q̃ videlꝫ
exacuuntur vt figantur: nisi acuta
sctõrũ cõsilia. Que hui⁹ veemoth
nares ꝑ forant . dũ sagitissimas ei⁹
ĩsidias ⁊ vigilando cir cũspiciũt ⁊ su
perando transfigunt. per nares ve
ro odor trahitur ⁊ ducto flatu hic
agit᷑ vt res etiam q̃ longe est posi-
ta cognoscat᷑ Narib⁹ ꝟo veemoth
callide eius ĩsidie designãt᷑ ꝑ q̃s sa
gatissime nitit᷑ ⁊ ocłta cordis nr̃i bo
na cognoscere ⁊ hec pessima ꝑsua-
sione dissipare. In sudib⁹ itaq̧ dñs
nares antiqui hostis perforat: quia
callidas eius insidias acutis sancto
rum sensibus penetrans eneruat.

NArium quoq̧ noĩe prescien
tia designat᷑: sicut ꝑ ꝓphetã
dr̃. quiescite ab hoĩe cui⁹ sp̄s ẽ ĩ na
ribus eius. qꝛ excelsus reputat⁹ est
ipse. Sepe eñi q̧ non vidim⁹ odore
cõpħẽdim⁹ ita vt non nulla res etiã
cũ lõge iaceãt fragrãtiã nobis sue
q̃litatis ĩnotescãt. Dũq̧ ꝑ nares

spiritū ducimus: plerūq₃ ꝛ inuisa pre
scim⁹. Redēptoris ꝗ nr̄i spūs esse ī
eius narib⁹ dr̄. vbi videlicet sciētia
illius esse ī pscīētia designet̄ qꝛ quic
q₃ se scire ī vera hūanitatis īnotuit
hec nimirū añ secula ex diuinitate p̄
sciuit. Qui vnū spiritū ī narib⁹ ha
buerit: mox ꝓpheta subiungit di=
cēs Qꝛ excels⁹ reputat⁹ ē ip̄e. Ac si
diceret. In ferioꝛib⁹ vētura desuꝑ
p̄sciuit qꝛ ad ima de celestib⁹ venit
Sicut etiā viri qꝛ ab illo audita cre
diderūt. ip̄e quoq₃ iā vētura p̄sciūt
dumq₃ eius fideliter preceptis in
seruiūt aduētū illi⁹ spe circa p̄stolāt̄

¶ Capitulum. xiiij. De Ore.

¶ In scriptura sacra oris noie
aliqn̄ cord̄ cogitatio. aliqn̄ locutio
aliqn̄ p̄dicatoꝛ sanct⁹ al's vnigenit⁹
dei. aliqn̄ p̄dicatores antixp̄i. aliqn̄
doctorū scientia. aliqn̄ sugg estiōes
antiqui hostis designantur.

Ris noīe corde cogita=
tio designatur. sicut ꝑ
sophar de hypocrita di
citur. Cū dulce fuerit ī
ore ei⁹ malū: abscondit
illud sub lingua sua. In ore hypo=
crite malū dulce est qꝛ ei ē iniqtas
suauis ī mente. Os q̄ppe corde: co
gitatio est de qua scriptū ē. Labia
dolosa ī corde ꝛ cord̄ locuta sūt ma
la. Sed hic malū ꝙ ī ore hypocrita
est sub lingua ei⁹ abscōdit̄: qꝛ aspe=
ritas malicie. q̄ latet ī mente sub te
gmine blande locutiōis opit̄. Ma
lūāq₃ ī lingua esset ꝛ nō sub ligua si
loquēs hypocrita maliciā sue praui
tatis apiret. Sȝ sicut plerumq₃ iu
stoꝝ cū quosdā agere ꝑuerse aspici
unt. q̄ duris sūt iter p̄tationib⁹ ferīē
di ī ligua aspitatē sumūt: sed sub li
gua mentis sue benignitatem ꝯte=
gūt. vñ sctē eccl'ie spōsi voce dr̄ mel
ꝛ lac sub ligua tua. q̄ eī mētis sue
dulcedinē apire īfirmis nolūt: sȝ lo
quentes q̄dā eos asperitate feriūt
emittunt q̄dā blāda ꝛ dulcia q̄bus
ꝯtristati ī eis possit ex benignitate
refoueri. ita ꝑuersi q̄si non ī lingua
habēt q̄ s̄monib⁹ dulcia p̄tēdere ꝛ
cogitatiōib⁹ ꝑuersa moliūt̄. hic ē ꝙ
ioab amase mētū dextera tenuit: sȝ
sinistrā ad gladiū latēt̄ mittēs ei⁹ vi
scera effudit. Dextera q̄ppe mētū te
nere ē q̄si ex benignitate blādiri Sȝ
sinistrā ad gladiū mittit. q̄ latent̄ ex
malicia ꝑtulit. hic de ip̄o q̄q₃ capite
eoꝝ scriptū est Sub ligua ei⁹. la. ꝛ.
doloꝛ. Qui nō apte mala q̄ cogitat
ostēdit: laborē ꝛ dolorē eoꝝ quorū
mortem aperit: non in lingua ex=
erit. sed sub lingua premit.

O Ris noīe locutio designat̄.
sicut ꝑ beatū iob dr̄. Manū
meā ponā suꝑ os meuȝ. Usu eī sa
cri eloquij ī manu: opatio ī ore lo=
cutio solet ītelligi. Manū ꝗ suꝑ os
ponere ē: virtute boni opis culpas
tegere ī caute locutiōis Quis eī ī
ueniri pōt q̄ qualibȝ ꝑfe ctus sit de
occisis cū s̄mone nō peccet: iacobo
attestāte q̄ ait Nolite plures magi
stri fieri. In multis eī offēdimus
oēs. ꝛ rursum. Linguā null⁹ hoīm̄
domare pōt. Cuius culpas redar=
guēs ꝑ semetipam v̄itas dicit. Di
co aūt vobis qꝛ omne v̄bū ociosuȝ
ꝙ locuti fuerit hoīes. reddēt de eo
rōneȝ in die iudicij. Sed sancti viri
ante oculos dn̄i student culpas lin
gue tegere virtutis vite studēt spō
dere bonoꝝ operū: p̄mere īmode=
rata v̄borū. Uñ ꝛ ī sctā eccl'ia man⁹
suꝑ os ponit̄: dū ī electis ei⁹ q̄tidie
ociose locutiōis viciū v̄tute bone
actiōis opit̄. Scut scriptū ē. Beati
quoꝝ remisse. s. i. ꝛ. q. t. s. p. Sȝ rur
sū cū scriptū sit: oīa nuda ꝛ aperta
sunt ocl'is eius: q̄mō tegi possunt. q̄
eius oculis cui cūcta nuda sunt ab=
scōdi neq̄q̄ possūt. Sed qꝛ hic ꝙ te
gim⁹ inferius ponim⁹ atq₃ hic vñ te
gimus nimirū suꝑducim⁹. vt ꝙ est
subterpositū tegam⁹. tegere pecca
ta dicimus q̄ quasi subter ponimus
nūc abdicamus. Eisq₃ ali d̄ suꝑduci
m⁹ dū bone actiōis op⁹ adhoc post
eligim⁹: vt p̄teream⁹. Qui ꝗ p̄ora
mala deserit ꝛ bona posteri⁹ facit ꝑ
hoc ꝙ addit trāsactam nequitiam
vt boni operis merita superducit

Oris noīe p̄dicator sanct⁹ desi gnatur: sicut p ꝓphetā dn̄s dicit. Si separaueris p̄ciosū a vili qua si os meū eris. Sciēdū magnope ē quia tanto vnaqq₃ anima fit precio= sior āte oculos dei: quāto ꝓ amore veritatis fuerit despectior ante ocu los suos. hinc ei ad saul dicit. Nōne cū paruulus eēs in oculis tuis ca= put te cōstitui in tribubus israel. Ac si aperte diceret. Magn⁹ michi fui= sti quia despectus tibi: sed nō quia magnus tibi es. factus es despect⁹ michi. Unde per ꝓphetā dicit. ve q̄ sapientes estis in oculis vestris ⁊ co ram vobis metipsis prudentes Tanto ergo fit quisq₃ vilior deo: q̄to preciosior sibi. tāto preciosior deo q̄to ꝓpter eū vilior sibi. q2 hu= milia respicit et alta a longe cogno scit. Bene ergo dicitur. Si separaue= ris p̄ciosū a vili. quasi os meū eris Uilis quippe deo est mūdus p̄sens p̄ciosa est ei aīa humana Qui ergo preciosū a vili separat quasi os dn̄i vocatur: quia per eum dn̄s sua v̄ba exerit. qui ab amore seculi loquēdo que potest humanam aīam euellit.

Oris nomine vnigenitus dei designatur sicut p eliu dicitur Audiet auditionē in terrore vocis eius: et sonū de ore illi⁹ Mos sacri eloquij est vt est audiri aliqd p au= ditum insinuat. audiri eundē audi= tum dicat. sicut abacuc ait. Dn̄e Au diui audi. t. ⁊ timui. Un̄ hic quoq₃ dicit. Audiet. v. i. t. v. eius. ¶ Ore dei vnigenitus filius eius designat Qui sicut brachiū eius dicit quia p eum cūcta opat de quo iohēs dicit et oīa per ipsū facta sunt itaq₃ os eius dicitur. Hinc est eni. q ꝓpheta ait. Os dn̄i locutū est hic: Per q̄ nobis oīa loquitur. ac si oris nomīe patent dicerēt v̄bū. Sicut nos quo q₃ proverbis dicere linguā solem⁹ vt est grecā vel latinā liguā dicim⁹ latina vel greca lingua verba mon= stremus Os ergo domini non ime rito ipsum accipimus: vn̄ et ei sposa in canticis cāticoꝝ dicit. Osculetur me osculo oris sui. Ac si dicat. Tan gat me dulcedie presentie vnigeniti filij redemptoris mei. Per sonum vero oris pōt eiusdem domini spiri tus sanctus designari. Unde ⁊ al̄s in eiusdē spiritus significatione scri ptum est. Fact⁹ est repente de celo sonus tanq̄ aduenientis spiritus ve hementis. Sonus ergo de ore dn̄i procedit cū substantialis ei spiritus ad nos p filiū veniēs. surditatem no stre insensibilitatis rumpit: sicut de eodem sono intercūscripto atq₃ in corporeo os dn̄i loquit dicens. De meo accipiet ⁊ annunciabit vobis. Potest ergo per terrorem vocis vis formidinis. et per sonum oris dulcedo cōsolationis intelligi. quia spiritus sanctus replet. prius eos de terrena actione terrificat. ⁊ post modum spe celestium consolatur vt tanto post cōfidendo de premiis gaudeant. quanto prius sola suppli cia conspiciendo metuebant. hic est enim. q. d. vnigeniti spiritu: quasi de hic oris sono paulus dicens. non enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore. sed ac. f. a. in quo c. abba pater. hinc per semetipsa ve ritas dic̄. Accipite spiritum. s. quoꝝ r. peccata. r. e. ⁊ quoꝝ retinueritis. r. sunt. Ecce cōuersoꝝ terror vertit̄ī potestate: quia dn̄i mala sua penitē do puniunt vsq₃ ad exercendum iu dicium ascendūt. vt hic in deo pos se accipiant. q prius de deo ipsi me tuebāt. Judices quippe fiunt q̄ sup num iudicium perfecte timuerunt. ⁊ aliena iam incipiūt peccata dimit tere qui prius formidauerunt ne re tinerentur sua.

Oris nomīe p̄dicatores anti= christi designant. sicut voce dominica de ipso ad beatū iob dicit De ore eius lampades ei⁹ ꝓcedūt. Sicut hij ꝓuidēt oculi sic q̄ p̄dicāt os vocantur. Sed de hoc ore lam-

pades exeunt. quia mentes audientium ad amorem perfidie accedūt Et vnde quasi ꝑ sapientiam lucent inde procul dubio per nequiciā cōcremant:

O Ris nomine doctoꝝ scientia desig. sicut de predicatoribus antixp̄i sub equoꝝ noīe. in apocalipsi dicit. ptās equoꝝ i ore ⁊ i caudis erat eoꝝ In ore nāqꝫ doctoꝝ scientia. in cauda vero. secularīū potētia figuratur. ꝑ caudā quippe. q̄ retro est huius seculi postponēda temporalitas designat De qua paulus apl's dic. vn̄ aūt que retro sunt oblitus. ad ea que añ sunt extentus. Retro eni oē ꝙ transit. ante vero. oē ꝙ veniēs permanet. Istis ergo equis. i. nequissimis p̄dicatoribus vbiqꝫ carnali impulsu currentibus in ore ⁊ in cauda potestas est. qꝛ ipsi de peruersa sua dendo p̄dicant: sed tp̄alibus ptātibus fulti ꝑ ea que retro sūt exaltāt.

O Ris noīe suggestiōes antiqui hostis designant. sicut de ipso ad beatum iob voce dn̄ica dicit. In mediū oris eius quis intrabit. In mediū quippe oris eius intrare est. caliditatis eius verba penetrare: vt nequaꝙ penset q̄d resonāt. sꝫ quo intendebant. Bonū nāqꝫ videt promittere: sed ꝑ aditum finē trahūt. Intrare adā in mediū oris eius voluit. qn̄ intentionē ꝑsuasionis illius caute pensare neglexit. Diuinitatē quippe se ꝑ illū accipere credidit ⁊ immortalitatis gratiā amisit Et vnde ab intellectu verboꝝ eius incaute exterius stetit: inde se ori illius deuorandū funditus prebuit Qꝛ ꝗ antiquus hostis fidelium mentes corrumpere aliqn̄ ostensiōe sua. aliqn̄ suggestiōe conatur: agit eni modo opere modo ꝑsuasiōe recte dicitur. et in mediū oris eius quis intrabit. Subaud nisi ego q̄d per discretas electorum mentes suggestionū eius verba discutio et nō ita hic esse vbi sonuerint manifesto.

Capitulum. XV. De lingua.

In scriptura sacra lingue noīe aliquando aperta locutio. aliqn̄ falsitatis doctrina. aliquando spiritus sanctus.

Lingue nomine apta locutio designatur. sicut per beatum iob amicis suis dicitur. Loquētes id ꝙ iustū est iudicate. et non inuenietis in lingua mea iniquitatem. nunc in faucibus meis stulticia personabit. Is namqꝫ qui loquitur dum de verbis suis auctoris sentētiam expectat: quasi eius iudicio supponitur a quo auditur. Quid igit in distinctis suis reprobari metuit: ipse prius debet examinare ꝙ debet dic. quatinus iter cor et linguā equus districtusqꝫ arbiter sedeat. subtiliter pensans. si recta verba affuerat q̄ vtiliter suscipiens in auditoꝝ iudiciū lingua perducat Beatus igit iob ꝯtra amicos agēs sed ꝯtra hereticos nr̄a denū ciās precipitationē loquentiū deprehendat atqꝫ ad eoꝝ mentē verba recolat dicens. Loquētes id ꝙ iustū est. iudicate. Ac si aperte diceret Si in eo ꝙ ad nos per egressū locutionis exitis. rep̄hendi nō vultis itus iusticie libram tenete. vt tanto fortis ꝙ dicit ex veritatis pondere placeat. ꝙto b interius trutina discretionis pensat

Et nō inuenietis in lingua iniquitatem. nunc in faucibus meis stulticia personabit. Ac si aptius diceret Si subtilius vestra ꝑpenditis intus aliena pensatis. Et cū rectū ceperit esse. ꝙ dicitis iustū cognoscetis ꝙ auditis nequaꝙ quippe mea vobis cū lingua stulticiā resonat: si aurea conscientia nō procedat. Sic sancta ecclesia studet prius assertiones hostium falsas ostendere ⁊ te p̄dicamenta veritatis aperire. qꝛ cū recta se tenere estimāt recta q̄ audiunt contumaciter ipugnāt. Vn̄ ꝗ necesse est. vt errorē suū heretici sentiāt. ne au

diteveritati ɔtradicāt: qꝛ ⁊ campo-
rum sentes si arator nois scissiōe nō
eruit. terra accepta semia ī segetem
nō pducit. ⁊ cū putredine medicus
vulneris aptiōe nō eiicit. nequaq̄ in
loco putredis sana caro coalescat.
Pꝛ⁹ g̃ ꝓuersa destruēs dicat: loq̄n-
tes id q̄ iustū est iudicate post autē
recta insinuās subiūgit et nō inueni
tis. ligua mea. i. nec. i. f. m. s. ꝑsona
bit. Solēt aūt heretici alia pte dice
re. alia i occultis tenere Per liguā
apta locutio. p fauces vo: occulta
tractatio desig̃. Sctē ergo ecclesie
nec ī lingua iniqtas nec ī faucibus
stulticia resonat: qꝛ ea q̄ p publicā
locutionē pdicat. ⁊ p intimā fidem
seruat. nūc ī apto aliud retinet: sꝫ q̄
sentit loquēdo eiecit: ⁊ q̄ loqtur vi
uendo custodit: ac de sapie supne
ɔuiuio quicqd p liguā pdica. ema-
nat: per fauces tacite expectatio-
nis degustat.

Lingue noīe falsitatis doctrina designat. sic voce dñica ad btm̄ iob de diabolo sub noīe le-
uiathā dr. Et fune ligabis linguam
eius. Scripta ei sacra fune aliqñ di-
mētionū sortes. al. pctā. al. aūt fidē
designare ɔsueuit. Nā ppt heredi-
tarias diuisionū sor. dr. Fūes cecide
runt michi ī pclaris. ⁊ e. hereditas
m. p. c. m. p. ē. m. Funes quippe in
pclaris cadūt. dū p humilitatē vite
sortes. nos melioꝛis patrie excipiūt
Rursū qꝛ fune pctā signant. p pphe
tā dr. ve q̄ trahitis iniqtates: in fu-
niculis vanitatis. Iniqtas nāq̄ ī fu
niculis vanitatis trahitur: dū p aug
mentū culpa ptelat. vt et per psal-
mistam dicit. Funes peccatoꝝ circū
plexi sunt me. Qꝛ eni funis adden-
do torquet vt erescat: nō immerito
peccatū in fune figurat. q̄ peruerso
corde. sepe dū defendit multiplicat
Rursū fune fides exprimitur. salo-
mone attestante qui ait funiculus
triplex difficile rumpitur. qꝛ fides
videlicet que de cognitiōe trinita-
tis ab oꝛe pdicātium texitur: fortis
in electis pmanet. i. solo reproboꝝ
corde dissipat. Hoc itaq̄ loco funis
noīe siue peccatū seu fidē nil obstat
intelligi. Incarnatus eteni est dñs
noster fune leuiathā liguā ligauit.
qui ī similitudie carnis peccati ap-
paruit. ⁊ oīa erroꝝ ei⁹ pdicamenta
dāpnauit. Vñ paulo testāte dr. Et
de peccato dānauit pctm̄. fune ergo
linguā ligauit: q̄ p similitudinē car
nis peccati. ab electoꝝ suoꝝ cordi-
bus cuncta eius facile argumēta de
struxit. Ecce eni apparēte in carne
dño leuiathā lingua ligata ē: qꝛ ve-
ritate ei⁹ cognita. ille falsitatis do-
ctrine tacuerūt. Cuncta iam erroꝛis
doctriam ɔticuit qꝛ leuiathā linguā
dñs īcarnationis sue fune constrixit

Lingue noīe spūs sctūs designat. sicut ī actibus aploꝝ legit. qꝛ idē spus
sctūs sup discipulos ī igneis liguis
descendit. Vñ nāq̄ ī igne apparuit
spūs. qꝛ ab oī corde q̄ replet torpo
rem frigoꝛis excutit ⁊ h in desiderio
sue eternitatis accendit. In igneis
aūt linguis monstratus est qꝛ idem
specie coetern⁹ est filio. ⁊ hꝫ cogna
tionē maximā lingua cū verbo. ver
bū quippe patris est filius. ⁊ qꝛ vna
est spūs substātia. idē spiritus mon
strari debuit in colūba. Vel certe qꝛ
per linguā pcedit verbū in linguis
apparuit spūs. qꝛ quisq̄s spū sancto
tangitur dei verbū. i. vnigenitū filiū
confitet. Et negare dei verbū nō va
let: qꝛ iam sancti spūs linguā habet
Vel certe linguis igneis apparuit
spiritus sanct⁹: qꝛ quos repleuerit.
ardentes pariter et loquentes fac.
Linguas namq̄ igneas doctores
habent qꝛ dū diuinū amando predi-
cant corda rad tentiū inflammant
Nam ociosus sermo doctoris eius si
prebere non valet incendium amo
ris.

Capitulum. xvi.
De Dentibus.

Entium noie sancti apostoli designãtur sicut per beatuz iob in persona nostri redemptoris dicit. De relicta sũt tantũmodo labia circa dentes meos. Quid enĩ per labia nisi locutio. quid p dętes nisi sancti apostoli figurantur. Ipsi q̃ppe ĩ ecclesie corpe suntpositi vt vitã carnaliũ correptiõe mordeãteãq3 a sue ptinacie duricia cõfrigant. Unde et primo apostolorum quasi dęti in eius corpore posito dicitur. Macta et mãduca. Sz quia passionis xp̃i tp̃e: isti dętes pre tiore mortis amiserũt morsũ correptiõis amiserũt fiduciã roboris amiserũt fiduciã oimode operatiõis. ita vbi duo ex illis ambulantes post eius mortem ad resurrectionem. in via loquerent͡ dicerent nos sperabam⁹ quia ipse esset redemptur⁹ israel: recte nũc dicitur. Et derelicta sunt tã tummodo labia mea circa dentes meos. Cõfabulãtur quippe adhuc de illo sed iam nullo minime cedebant. Tãtummodo ergo labia circa dentes eius remanserant q2 virtutem bone operationis amiserant et sola de illo cõfabul͡ onis verba retinebant. Perdiderunt morsũ correptionis: ⁊ habebãt motum locutionis. Labia itaq3 tantummodo circa dętes relicta sunt. quia adhuc quidem confabulari nouerant sed predicare iam eum aut mordere infidelium vicia formidabant.

Dentium nomine. generaliter sancti predicatores designant͡. sicut sancte ecclesie de ip̃is dicit͡ Dentes tui sicut grex tonsarum. q̃ ascenderunt de lauacro. Quid eniz dentes ecclesie. nisi predicatores sãctos accipim⁹: q̃ p̃dicatiõibus suis peccantium duriciam conterunt. Qui non immerito de tonsis ac lotis ouibus comparantur: q2 innocuam vitam sumentes ĩ lauacro baptismatis conuersationis pristine vellera vestuta posuerunt.

Dentiũ noie interni sensus designãtur: sicut per beatũ iob dicitur. Quare lacero carnes meas dentibus meis. et aiam meã porto in manibus meis. Per dentes ⁊ ei cibus frangitur vt glutiatur. Unde nõ imerito in dentibus internos sensus accipimus: qui singula que cogitant quasi mandũt et cõminuunt atq3 ad ventrẽ memorie trãsmittũt De q̃bus ꝓpheta ieremias conqueritur dicens. Fregit ad numerum dentes meos. Dentes namq3 ad numerum franguntur: q2 iuxta mensuram vniuscuiusq3 peccati intelligentie cecitas generatur ĩ sensibus et secundum ꝙ quisq3 exterius ĩ eo obtupescat. ꝙ de internis atq3 inuisibilibus intelligere potuit. Unde ⁊ recte scriptum est. Omnis homo qui comederit vuam acerbam: obtupescent dentes illius. Quid autẽ acerba nisi peccatum est. Uua quippe acerba est: fructus añ tempus. Quisquis a p̃sentis vite delectationibus satiari desiderat: ante temp⁹ comedere festinat. Qui igit͡ vuam acerbam comedit dentes eius obstupescunt quia qui presentis mundi delectatiõe pascitur. interni eius sensus ligãtur. vt iam spiritualia mandere. i. intelligere nequeant q2 vnde in exteriorbus delectati sunt. inde intimis obtupescũt. Et dũ peccato anima pascitur. panẽ edere nõ valet quia ligati dentes ex peccati consuetudine iustum ꝙ intus sapit edere nequaq̃ possunt. Quare lacero. c. m. d. meis Ac si patenter di. Cuz internis sensib⁹ carnalia si qua fuerint in me facta discutio. si meis spectatoribus prodesse nõ possum. Uere et apte subditur et aiam meã porto in manibus meis. Animã in manibus portare est intentionem cordis in operatione ostẽdere. De= Tre. iiij.

bent namq̧ iusti hic ꝓprium vt
per omne ꝙ agitur: non solum pro
fectum suum sed et proximorū edi
ficationem querant. Et aliquando
in quibusdam semetip̄os diiudicāt
vt pigros auditores ad consideran
dos semetipsos reuocent. Aliquan
do bona opera ostēdunt: vt specta=
tores eorum erubescant non imita
ri ꝙ vident. Scriptum namq̧ est.
Uideant opera vestra bona et glori
ficent.p.v.q̄.in celis est. Qui igitur
intentionem suam per opera insi=
nuat aīam suā in manibus portat.
Sed cum iustus quisq̧ nec se diiu=
dicando nec bona opera ostenden=
do vtilitati proximorum proficit
per h̄ ꝙ egerit ad verba doloris re
dit. Unde recte nūc dicitur. Quare
lacero carnes meas.d.m.p.ꝛ cetera
Idem cur me vel districte corā ho
minibus diiudico vel quid appetā
in operibus ostendo: si vtilitati ꝓ=
ximorum nec mala diiudicādo nec
bona ostendendo proficio.

DEntium nomine apti ꝑ=
secutores bonoruꝫ desi
gnantur. sicut per bea=
tum iob dicitur. Colle=
git furorem suum ī me et commi=
nans michi infremuit contra me dē
tibus suis. hostis meꝰ terribilibus
oculis me intuitus est. Quid aliud
omnes iniqui ꝙ̄ membra sunt dia=
boli. Ipse itaq̧ per eos agit quicq̄d
in eorum cordibus vt agere debeāt
immitit. Habet autem nunc diabo
lus ꝯtra ecclesiā furorē sꝫ sparsꝰ eiꝰ
furor est qꝛ occultas temptatiōes
per singulos mouet. Cum vͦ con=
tra eam in aperta persecutione ꝓ=
rumpit furorem suum in eam colli
git. quia in afflictione illius tota se
intentione constrigit. Membra au
tem eius h̄ pacis tempore idcirco
contra electos collectum furorē nō
habent quia maliciam suam minus
se sentiunt posse implere ꝙ volunt.
Cum vero sibi suppetere licentiam
prauitatis aspexerit tāto hāc audaciꝰ
feriunt ꝙto et contra illā exuna
nimitate glomerantur. Recte itaq̧
nunc dicitur. Collegit furorē suum
in me. Cuius adhuc furor vt latius
exponatur dicitur. Et comminans
michi fremuit contra me dētibus
suis. De quo et subdit: Hostis me=
us terribilibus oculis meis intui=
tus est. Ille quippe antiquꝰ hostis
ecclesie contra hanc dētibꝰ fremuit
eamq̧ terribilibus oculis intuetur
quia per alios crudelia exercet. et ꝑ
alios que excerceat prouidet. Den
tes namq̧ huius hostis sunt bonoꝝ
persecutores atq̧ carnifices: q̄ eius
membra laniant. dum electos illiꝰ
suis persecutionibus affligunt.
Oculi vero huius hostis sunt qui
contra eam prouident mala que fa
ciant. suisq̧ consiliis persecutorum
eius crudelitates inflammant. An=
tiquus ergo eiꝰ aduersarius fremit
contra eam dentibus suis dum per
crudeles reprobos ī ea insequitur
vitam bonorum. Intuetur hanc ter
ribilibus oculis: quia prauorum cō
siliis non cessat mala exquirere in
quibus hanc semper deterius affli=
gat.

DEntium nomine praue sug=
gestiones designantur. sicut
ꝑ eliphat hētici gloriātes dicūt. Ru
gitus leonis et vox leene. et dentes
catulorum leonum contriti sunt.
Require in capitulo de leena.

DEntiuꝫ nomine. praui predi
catores designantur. sicut vo
ce dominica ad beatum iob de anti
christo dicitur. Per girum dentiuꝫ
eius formido. Peruersi et enim p̄
dicatores dentes sunt: qꝛ eos quos
in errorem capiunt a veritatis soli=
ditate confringuntur. Sicut enī sā
cte ecclesie dentes accipimus eos q̄
predicationibus suis peccantiū du=
riciam conterunt. vnde et per salo=
monem dicit. dentes tui sicut grex
tonsarum que accendit de lauacro:

itaqꝫ dentibus antichristi. errorum magistri. figurantur. qui reproboꝝ vitam mordendo dilaniant: et eos a veritatis integritate subductos in sacrificio falsitatis mactāt. Quorum quidē predicatio facile despici ab auditoribus poterat: sed hanc ante humana iudicia adiunctus et potestatum secularium terrorū exaltat. Recte ergo dicitur. per girū dentium eius formido. i. predicatores antichristi peruerse huius seculi potestates protegunt. Nā quos illi appetunt loquendo seducere: multi potentium student seuiendo terrē. Per girū ergo dentium. eius formido est: Ac si aperte diceretur. Idcirco peruersi predicatores aliquos suadentes conterunt: quia sunt circa ipsos aliī qui infirmorum mētes terrentes affligunt.

Dentium nomine. aperta iam culpe perpetratio designat sicut per beatum iob in figura ecclesie dicitur Cōterebam quondā molas iniqui: et dentibus illius auferebam predam. Quis namqꝫ iniquus dici potest quam diabolus. Cuius molas conterimus quotiens desiderādo contra eius insidias. occulta illius machinamenta monstramus. Ac si de eius dentibus predam colimus: quia mentem quam iam ad peccatū frāgendo momorderat: ad salutē vite conuertendo reuocamus. Per molas quippe occulte eius insidie. per dentes vero: aperta iam culpe perpetratio demonstratur. De quibus nimirū molis et dentibus per psalmistam scribitur Deus conteret dētes eorum in ore ipsorum. m. l. c. d. Sed sanctus vir ante se asserit molas conterere. vt post dentibus potuisset predam auferre. quia tunc veraciter predā de eius dentibus colimus. cum prius molas illius conterere scimus. prius enim necesse est occulta consiliorum machinamēta vt auditoris nostri aīam valeamus postmodum ab aperto lapsu reuocare.

Capitulū. XVII.

De saliua.

In scriptura sacra. saliue noīe aliquando sapor contemplatiōis al'. sapientia intelligitur.

Saliue nomine intīe contemplationis sapor designatur: sicut per beatū iob dicit Usqꝫquo non parcis michi: nec dimittis me vt glutam saliuam meam. (Job. vij) Saliua i os ex capite delabitur. ab ore vero ad ventrē delabitur cū glutitur. Quid itaqꝫ caput nr̄ī: nisi diuinitas per quam extendi principium sumimus vt creatura simus. paulo attestante qui ait. Caput viri xp̄us caput autē xp̄i deus est. Quid aūt venter noster ē nisi mens que dū cibū suū supernū videlicet intellectū suscipit refecta proculdubio omniū mēbra actionū regit. Nisi enim sacra eloquia mētem noīe ventris exprimerent. salomon vtiqꝫ nō dixisset. Lucerna dn̄i spiraculū hoīs quā inuestigat omia secreta ventris: quia nimirū dū nos grā superni respectus illuminat cuncta et mentis nostre nobis abscōsa manifestat. (Puerb. xx.) Quid ergo saliue noīe nisi sapor intime ꝯtēplatiōis accipitur quam ad os sapiētie defluit quia declaritate ꝯditoris adhuc i hac vita nos positos vix gustu reuelatiōis tangit. Unde et redemptor veniēs saliuā luto miscuit. et ceci nati oculos reparauit quia superna grā carnalē cogitationē nostram per admixtionē sue ꝯtēplatiōis irradiat et ab origiali cecitate hoīem ad intellectū reformat. Nā quia a paradisi gaudijs expulsū in hoc tā exilio natura edidit quasi a natiuitate hō sine oculis processit. Sed sicut sctūs vir insinuat. h saliua ad os quod

labitur: vt vero vsq ad ventrē perueniat non glutitur. q2 diuinitatis contemplatio sensum tangit: sʒ plene mētem nō reficit: qm̄ pfecte altius cōspicere nō valet ꝙ adhuc q2 caligo corruptiōis ppedit rapti videt. Ecce eī electorū mēs iam terrena desideria subicit: iā cuncta q̄ cōsiderat pterire transcendit. iā ab exterioꝝ delectatione suspendit ⁊ que sunt bona inuisibilia rimatur. Atq3 h agens plerumq3 in dulcedinē superne cōtemplatiōis rapit iāq3 de intimis aliqd quasi per caliginē ɔspicit ⁊ ardenti desiderio iterū esse spiritualib9 angelorū misterijs conatur gustu icircūscripti luminis pascitur ⁊ vltra se erecta ad semetipa reabili designat Sed q2 adhuc corp9 ꝙ corrūpitur a. a. in herere diu luci non valet qua raptim videt Ipsa quippe carnis infirmitas transcendentē se aīaʒ retrahit: atq3 cogitanda ima atq3 necessaria suspirantem reducit. Saliua ergo ex capite defluens os tangit: sed ad ventrem minime peruenit. q2 liquore supne ɔtemplationis iā q̄ intellectus noster infunditur sed nequaq̄ mēs plene satiatur. In ore eī gustus est. in ventre satietas. Saliuam itaq3 glutire non possum9 q2 superne claritatis dulcedine satiari non permittumur. ꝙ adhuc extremitate gustamus. Sed quia h ipm ꝙ vtcūq3 iam sup nos cognoscim9 ex pietate parcentis est. ꝙ vero h pcipe perfecte non possimus adhuc ex plena vetuste damnationis recte nunc dicitur. Usq3 quo nō parcis m. n. d. m. v. g. s. m Ac apte diceret Tūc homini plene parcis cū hō ad pfectionem tue cōtēplationis ad miseris vt claritatem tuā rapit interius videat: et eū carnis sue corrupt9 exterius non repellat. Tūc pmittas vt saliuā glutiam: cū me sapore tue claritatis vsq3 ad abundantiam sacietatis infuderis, vt nequaq̄ iam per indigentiam gustu oris esuriam sʒ in te solidus irrigato mentis ventre subsistam.

Saliue nomīe sapientia designatur sicut in euāgelio leguntur. quia dominus expuens tetigit linguam muti. ⁊ statī solutum est vinculum lingue eius ⁊ loquebatur recte Quid enim ꝙ expuens linguam tetigit. nisi ꝙ saliua nobis est ex ore redemptoris accepta: sapientia in eloquio diuino. Saliua quippe ex capite defluit in ore. Ea ergo sapientia que ipse est: dum lingua nostra tangitur: mox ad predicationis verba formatur.

¶ Capitulum. XVIII.

¶ De maxillis.

Axillarū nomīe predicatores sancti designantur. sicut sub iudee specie per hiere. dicitur: plorans plorauit in nocte et lacrime eius ī maxillis eius. In aduersitate quippe ecclesie illi amplius plangunt: qui vitam carnalium confringere predicando nouerunt. per ipsos namq3 sancta ecclesia iniquos a vicijs conterit et quasi glutiens ī sua membra conuertit. Unde ipsi quoq3 primo pastori velut maxille ecclesie dicitur. Macta et manduca. Hic est enim ꝙ sanson ⁊ maxillam asini tenuit. et hostes peremit: quia redēptor noster simplicitatem atq3 patientiam predicantium sue manu virtutis tenens. a vicijs suis carnales interfecit. Et maxilla in terram post modum aquas fudit: quia data morti predicatoruʒ corpora. magna poplis mōstrauere miracla. vñ

beati membri sui iob voce sancta ec clesia conqueritur dicens. Percus serunt maxillam meam saciati sunt penis meis. Maxillam namque eccle sie peruersi feriunt: cum bonos pre dicatores insequuntur. Et quia tunc reprobi grande aliquid fecisse se e stimant cum vitam predicatorum necant post percussionem maxille apte sub iungit. Saturati sunt penis meis. Il la quippe eos pena satiat: que men tem ecclesie precipue castigat.

Capitulum. XIX.

De genis.

Genarum nomine spe ciales patres desi gnantur. sicut sancte ecclesie in canticis can ticorum dicit. Sicut cortex mali punici: gene tue. absque occultis tuis. Gene tue quippe sancte ecclesie sunt spiri rituales patres. qui nunc in ea mira culis coruscant et velut in eius facie venerabiles apparent. Cum enim vidimus multos mira agere ventura prophetare. mundum perfecte relinquere celestibus desideriis ardere. sicut cortex mali punici sancte ecclesie ge ne rubent. Sed quid est istud omne quod miramur. in illius rei comparatione. de qua scriptum est quod oculus non vidit nec auris audiuit. nec in cor hominis non ascendit. q. p. d. d. se. Bene ergo cum miraretur genas ecclesie. subdi dit. absque occultis tuis. ac si aperte diceretur. Quia quidem que in te non latent magna sunt: sed illa valde in effabilia que latent.

Capitulum. XX.

De facie

In scriptura sacra faciei nomine aliquando mens. aliquando mentis intentio aliquando quilibet ecclesie prelatus. aliquando cognitio diaboli. aliquando rei presentia aliquando animaduersionis vltio designatur.

Faciei nomine mens designatur. sicut per sophar dicitur. Si iniquitatem que est in manu tua abstu leris a te et non man serit in tabernaculo tuo in iustitia. tunc eleuare poteris faciem tuam absque macula et eris stabilis. et non ti mebis. Omne peccatum aut sola cogitatione committitur: aut cogita tione simul. et opere perpetratur. Iniquitas ergo in manu est culpa in opere tristicia vero in tabernaculo iniquitas in mente. Mens quippe nostra non incongrue vocatur in qua apud nos metipsos abscondimur cum foris in opere non videmur. Sophar itaque quia iusti viri amicus est nouit. quid dicat sed quia iustum increpat hereticorum tenens speciem proferre recte et que nouit ignorat Sed nos calcantes hoc quod ab eo tumi de dicitur pensemus verba eius que vera sunt si recte dicentur. Prius enim a manu iniquitatem subtrahit et po stea a tabernaculo ammonet iniu sticiam abscidi: quia quisquis iam praua a se opera exterius resecat. necesse profecto est. vt ad semetipsum rediens solerter se se in mentis in tentione discernat. ne culpa quam in a ctione non habet: adhuc in cogita tione perduret. Unde bene et per salo monem dicitur prepara foris opus tuum et dili. ex. ag. t. vt. p. edi. do. t. Quid namque est preparato opere agrum diligenter exterius exerce re nisi euulsis et eradicatis iniquitatis sentibus actionem nostram ad fru gem retributionis excolere. Et quid est post agri excercitium ad edificium domus redire. nisi quod plerumque ex bonis operibus discimus quanta vite mundiciam in cogitatione construamus Pene namque cuncta bona opera ex cogitatione prodeunt sed sunt et non nulla cogitationis acumina que ex operatione nascuntur Nam sicut ab

anima opus sumitur. ita rursus ab
opere animus erudit. Mens quippe
diuini amoris exordia capiens ipe
rat bona q̃ fiunt sȝ postq̃ fieri impe
rata ceperit ipsis suis exercitata ac
tiõib⁹ discit cũ iperare bona ichoa
uerit: quantuȝ minus videbat. Fo=
ris ergo ager excolitur vt domus
postmoduȝ construatur qr plerũqȝ
ab exteriori opere sumimus quãtã
subtilitatem rectitudinis in corde
teneamus. Quam bene sophar ser
uare ordinem studuit cũ prius au=
ferri iniquitatatem a manib⁹ ꝛ post
a tabernaculo iniusticiam dixit. qr
nequaq̃ plene animus i cogitatiõe
erigitur: qñ adhuc ab eo extrinse=
cus erratur. Que si perfecte duo h
tergimus ad dominum statim sine
macula faciem leuamus. Nũc eñ
sine macula faciem ad dominuȝ le
uamus: cũ nec nos prohibita mala
cõmittimus. nec ea que in nobis cõ
missa sunt: ex proprio zelo retine=
mus. Cuȝ namqȝ mẽs nostra orati
onis sue tempore confusione depri
mitur si hanc aut sua adhuc opatio
inquinat. aut aliene malitie seruat⁹
dolor accusat. Qui duo quisqȝ duȝ
terserit: ad ea q̃ subnexa sunt proti=
tinus liber exsurgit. Et eris stabi=
lis ꝛ non timebis. quia nimirũ tan
to minus ad iudicem trepidat quã
to animus in bonis actibus solidi=
us stat. Timorem quippe superat q̃
stabilitatem seruat. qr dum sollici=
ci⁹ studet pagere q̃ mansuete con
ditor iperat: se cui⁹ cogitat etiaȝ q̃
terribiliter intentat.

Job. xv. Faciei nomine mentis
intentio designatur. si=
cut p beatum iob de ii
quo q̃libet dicit. Ope
ruit faciem eius crassitudo. Uisus
quippe i facie est i qua ꝛ prima cor
poris honorabilior est pars. Nũc ñ
imerito mentis intentio p faciem
designatur quã quolibet vertim⁹
illuc videm⁹ Faciȝ ergo crassitudo
operit cũ desiderata terrenarũ rerũ
habundantia: oculos mentis pmit
Et h q̃ in eis esse honorabile debu
it: ãte dei oculos fedat q̃ curis mul
tiplicibus adgrauat. habent eñ h
potentes ꝛ iniqui ppriũ vt fallacib⁹
diuicijs occupati veras dei opes ne
gligant ꝛ quãto minus q̃ veruȝ est
inquirit tanto amplius falsis diui=
cijs extolluntur. Cura ꝛ enim mul=
tiplex terrenarũ rerũ: quia occupat
excecat.

Faciei noĩe sanctus
quilibet eccl'ie pla=
tus designat: sicut Job. xvi
p beatum iob i pso
na ecclesie dicit. fa=
cies mea intumuit
a fletu Infirma mẽ
bra sua sancta eccl'ia cuȝ a peccatis
retrahit: atqȝ ad penitentie remedi
um ducit: h pculdubio flectib⁹ ad
iuuat vt ad recipiẽdam auctoris sui
gratiã cõualescant. Et p fortes plã
git q̃ non fecit q̃ tñ in mẽbris suis
debilibus q̃si ipsa fecit Uñ bñ nunc
dicitur facies mea itumuit a fletu.
facies quippe sancte eccl'ie sunt hij
qui i locis regiminum positi appa
rent pmi: vt ex eorum specie sit ho
nor fidelis populi etiam si quid in
corpe latet deforme. Qui nimiruȝ
prelati plebibus plangũt culpas in
firmantium seqȝ sic de alienis lapsi
bus ac si proprijs affligunt.

Faciei nomie noticia designa Ezech. i.
tur. sicut p ezechielẽ de quat
tuor euãgelistis sub figura. iiij. ani
maliuȝ dicit. Quattuor facies vni=
ꝛ q̃ttuor penne vni. Quid namqȝ p
faciem nisi noticia: ꝛ quid per pen=
nas. nisi volatus exprimitur. Per
facieȝ quippe vnusquisqȝ cognosci
tur. Per pennam vero i altu aui=
um corpora subleuãtur facies itaqȝ
ad fidem pertinet: penna ad cõtem
plationem. Per fidem namqȝ ab
omnipotenti deo cognoscimur. si=
cut ipse de suis ouib⁹ dicit. Ego sũ

paſtoꝛ bonus ⁊ cognoſco meas.et
cognoſcunt me mee. Qui rurſus
ait. Ego ſcio quos elegerim. Per
cõtẽplatiõnẽ vero quas ſuper nos
metipſos tollimur: q̄ſi in aere leua
mur. Quattuoꝛ ergo facies vni ſũt
qꝛ ſi requiras quid matheus de in
carnatione dñi ſentiat. h̄ nimirũ ſen
tit. ꝙ Marcus.lucas.⁊ iohannes
Si queras q̇d iohannes ſentiat: ꝓ
culdubio.ꝙ Lucas.Marcꝰ ⁊.Ma
theus. Si queras q̇d marcus: h̄ ꝙ
matheus.iohãnes.⁊ lucas. Si que
ras quid lucas h̄ ꝙ iohannes .ma=
theus ⁊ marcus ſentit. Quattuoꝛ
facies vni ſunt: qꝛ noticia fidei qua
cognoſcit̄ a deo ipa in vno que eſt ſi
mul in quattuoꝛ. Quicquid enim ĩ
vno inueneris: h̄ in oĩbus ſimul q̄t
tuoꝛ recognoſces. Et q̄ttuoꝛ pen=
ne vni: qꝛ omnipotẽtis dei filiũ dñm
nr̄m ieſũ xp̄m: ſimul oẽs concoꝛdit̄
p̄dicant ⁊ ad diuinitatem eius men
tis oculos leuantes penna cõtẽpla
tionis volãt. Euangeliſtaruꝫ ergo
facies ad humanitatem domini ꝑ=
tinet penna ad diuinitatem: qꝛ ĩ eo
ꝙ coꝛpoꝛeum aſpiciũt quaſi facies
intendunt.ſed dum hũc eſſe ĩ circũ
ſcriptum atq̄ȝ coꝛpoꝛeũ ex diuinita
te annunciant ꝑ contemplatiõis pẽ
nam quaſi in aere leuantur. Quia
itaq̄ȝ vna fides incarnationis eius ĩ
omnibus ⁊ par contẽplatio diuini
tatis eius in ſingulis recte nunc di=
citur. Quattuoꝛ facies vni: ⁊ quat=
tuoꝛ penne vni.

Facies noĩe cognitio dei intel
ligitur.ſicut ꝑ heliu de redẽ=
Iob.xxxiij to hoĩe dr̄. Et videbit faciẽ eius in
iubilo Superiꝰ dixerat q̇modo de
us ĩnoteſcendo afficit. nũc vero dr̄
q̇modo dũ innoteſcit exhilarat. ali
ter enĩ quiſq̄ȝ cõpungitur cũ terre=
na intuens maloꝛum ſuoꝛũ pauoꝛe
terretur aliter vero cõpungitur cũ
gaudia ſupna cõſpiciens ſpe q̄dam
⁊ ſecuritate roboꝛatur.illa cõpun=
ctio afficiẽtes ac triſtes: h̄ vo letas
lacrimas mouet Iubilũ nãq̄ȝ dici=
tur: qñ ineffabile gaudiũ mente con
cipitur ꝙ nec abſcõdi poſſit nec ſer
monibus aperiri ⁊ tñ quibuſdam
motibꝰ ꝓditur ꝙuis nullis ꝓpe
tatibus exprimatur. Vñ dd̄ ꝓphe
ta ituens electoꝛũ aĩas tm̃ gaudiũ
mente concipere ꝙtuꝫ ſermone nõ
valent aperire ait. Beatus popu=
lus q̇ ſcit iubilatiõeꝫ. Non enĩ ait q̇
loq̇tur.ſꝫ qui ſcit qꝛ ſciri quidẽ iubi
latio intellectu poteſt. ſꝫ dictu exp̄
mi non poteſt. Sentit̄ quippe ꝑ il=
lam ꝙ vltra ſenſuꝫ eſt. Et cũ vix ad
h̄ cõtemplandũ ſufficiat conſcientiã
ſentientis quãto ad h̄ exprimendũ
ſufficiet lingua dicentis. Quia er=
go coꝛdibus noſtris lux ſe verita=
tis inſinuãs modo diſtinctam iuſti=
ciam p̄tendẽdo ꝯtriſtat modo iter
na gaudia aperiendo letificat poſt
tẽptationũ amaritudines poſt tri=
bulationum luctus apte ſubiũgit̄
Uidebit faciẽ eius ĩ iubilo. Menti
enĩ noſtre de conſideratione cecita
tis ſue priꝰ ignis tribulatiõis imit
titur vt omnis viciorũ erugo ꝯcre=
matur. Et tunc mũdatis oculis coꝛ
dis illa leticia patrie celeſtis aperi
tur. vt prius purgemur lugẽdo ꝙ
fecimus ⁊ poſtmoduꝫ manifeſtius
contemplemur ꝑ gaudia ꝙ quera=
mus prius a mentis acie exurgẽte
triſticia incircũpoſita maloꝛũ cali=
go detergitur ⁊ tũc reſplendẽte ra
ptim choꝛuſcatiõe incircũſcripti lu=
minis illuſtratur. Uiſione igit̄ h̄ ꝑ
contemplationem facta. facies dei
dicit̄. Quia enĩ per faciem quilibet
agnoſcimus non in merito cogniti
onem dei facieꝫ eius vocamus. Vñ
iacob.poſtq̃ cũ angelo luctatus eſt
ait. Uidi dominum facie ad faciem
Ac ſi diceret. Cognoui dominum:
qꝛ me cognoſcere ipe dignatus eſt
Quẽ cognitionem pleniſſime fie= Corĩ.xiij
ri paulꝰ in fine teſtatur dicẽs. Tũc
cognoſcam ſicut ⁊ cognitus ſũ Qꝛ
ergo poſt laboꝛuꝫ certamina. poſt

temptationum fluctus sepe i excessu anima suspenditur vt cognitionem diuine presentie cōtempletur & tñ presentiam et sentire possit & explere non possit. recte post labores de h temptato homine dicitur. Videbis. f. e. in iubilio.

Faciei nomie cognitio diaboli intelligitur: sicut de eo voce dominica ad beatum iob dicitur. Faciem eiꝰ pcedit egestas. Per faciez qppe noticia designari solet vnde scriptum est. Facies mea precedet te: id est noticia ducatum pbebit. Sciendum ho est q egestas i sacro eloquio. aliter electorū ponit atq aliter reproborū. Egestas namq electorum est cum vere namq diuitie celestis patrie ad eorum animū redeunt & in h erūpnoso presentis vite exilio positi pauperes se esse meminerunt. Illas quippe diuitias sñ cessatione suspirant de quibus paulus dicit. vt sciatis q̄ sit spes vocatitionis eius & que diuitie glorie hereditatis eiꝰ i sanctis. Et q adhuc eas nequaq cōspiciunt studiose iterim i erūpna tātꝰ paupertatis gemūt: hanc pculdubio paupertatez hieremias inspexerat cum dicebat Ego vir videns paupertatē meam in virga idignationis eiꝰ. Virga qppe idignationis dei ē: pcussio districtionis Quam indignationem tūc homo pertulit. cū ex paradyso pulsus veras iterū gaudij diuitias amisit. Sed quia electi quiq icessant cōspiciunt q in presentis vite penam ab illa potestatis ingenite facultate ceciderunt. bene dicit. ego vir videns. p. m. i. v. i. e. Nunc hāc paupertatem reprobi considerare nesciunt. quid dum sequuntur ea q̄ conspiciunt cogitare inuisibilia nesciunt que perdiderūt. Unde & egestas eorum proprie dicitur. q dum replentur vicijs virtutum diuitijs vacuātur. Quibus sepe euenit vt per elatiōis dementiam subleuati dum nequaq ruine sue dampna cōsiderant: esse se a bonis actibus inopes non agnoscant. Uñ voce dñi angelo predicanti laodocie dr. Dicis q diues sum & locupletatꝰ & nullius egeo & nescis q tu es miser et miserabilis. & pauper. & cecus & nudus. Quasi diuitē se asserit qui per arrogantiam sanctitatis extollitur h paup. & cecus. & nudus arguitur. Pauper vtiq quia virtutum diuicias non habet cecus quia nec paupertatem q patitur videt. nudus quia primam stolam pdidit. Sed peius quia nec se perdidisse cognoscat. Quia ergo vt diximus egestas reproborum est defraudatio meritorū: recte de leuiathan dicitur. faciem eius precedit egestas. Nemo quippe cognitioni eius iungitur nisi prius virtutum diuicijs denudet Prius enim bonas cogitationes subtrahit & tunc eis apertiorem noticiam sue iniquitatis infundit.

Faciei nomie rei presentia designatur. sicut p beatum iob i para. ecclesie deius quis dr Abhominabitur me. & longe fugiunt a me: & faciem meam cōspuere non verent. Longe namq a sancta ecclesia fugiunt oēs iniqui: non passibus gressuū. sed qualitatibus morum. Longe fiunt non loco: sed merito dū crescente supbia aperta eam exprobatione contempnut. Faciē aut eiꝰ cōspuere est non tñ ui ab Iob. xx.

ſentia bonis detrahere . ſz vnūquē
ꝗ iuſtum etiam in pſentia cōfutare
Quos dum praui aperte irridēdo
deſpiciunt: i eorum cōtumelijs flu
xa verba quaſi defluentes ſaliuas
mittunt.

Job.xiij H Aciei nomine aīaduerſionis
vltio deſignatur: ſicut ꝑ bea
tum iob dño dicitur. Duo tm̄ ne fa
cias michi: ⁊ tūc a facie tua non ab=
ſcondar: manum tuam longe fac a
me ⁊ formido tua non me terreat.
Quid eniz hoc loco dei faciem niſi
aīaduerſionem accipere debemus
in qua dum peccata reſpicit punit
A qua videlicet nullus etiam iuſtꝰ
abſconditur. ſi duo q̄ poſtulat non
amoueantur. De quibus ſubditur
Manum tuā longe fac a me. ⁊ for.
t.ñ.m.t. In quibus videlicet duo
bus: quid aliud per prophete vocē
q̄ tempus gratie etiā redemptio=
nis iquirit. Lex namq; ſub ꝑcuſſio
ne vltionis populum tenuit vt quiſ
quis ſub illa peccaret ꝓtimꝰ morte
puniretur. nec plebs iſraelitica ex
amore domino . ſz timore ſeruie=
bat. Nunc q̄ vero impleri iuſticia ꝑ
Iohā.iiij. timorez poteſt: qꝛ iuxta iohānis vo
cem ꝑfecta caritas foras mittit ti=
Ro.viij. morem. Paulꝰ quoq; adoptiuos
filios cōſolatur dicens. Non acce
piſtis ſpiritū ſeruitutis iteruz in ti=
more ſed accepiſtis ſpiritū adoptio
nis filiorum in quo clamamꝰ abba
pater. Ex voce igit̄ gñis humani
legalis percuſſionis duriciam tran
ſire concupiſcens. atq; a formidine
peruenire ad dilectionē appetens.
q̄ duo a ſe omnipotens deus longe
faciat exorat dicens manum tuam
longe fac a me. ⁊ for.t.ñ. m.t.i. per
cuſſionis duritiā remoue a me for
midinis pondus tolle ſed irradien
te gratia dilectionis ſpiritum ſe=
curitatis infunde.

Capitulum vigeſimum primū
De barba.

In ſcriptura ſacra barbe nomi=
ne. aliquando decor virtutis ali
quādo fidutia proprie virtutis
intelligitur.

B Arbe nomine decor vir
tutis deſignatur: vnde Eze.v.
ad ezechielem prophe
tam dicitur. Tu fili ho
minis ſume tibi gladiū
acutum radētem pilos ⁊ aſſumes
eum ⁊ duces eum ſuꝑ caput tuum
⁊ barbam. In quo videlicet ꝓphe
te facto iudicium redēptoris expri
mitur qui in carne apparens caput
raſit qꝛ a iudaico ſacerdotio p̄cep=
torum ſuoruz ſacramenta abſtulit
Barbam raſit. qꝛ regnum iſraeliti
cum deſerens decorem virtutis am
putauit.

B Arbe noīe fiducia ꝓprie vir
tutis deſignatur. ſicut hiere=
mias q̄ dum guſta foris referre ſtu
duit que intus apud nos metipſos
gererent indicauit dicēs. Venerūt
octoginta viri de ſychen ⁊ de ſilo. ⁊
de ſamaria raſi barba ⁊ ſciſſis ve=
ſtibꝰ ſqualētes munera ⁊ thus ha= Jere.xli
bebant i manu vt offerrent i domo
dñi. Egreſſus aut̄ iſmahel filius na
thanie in occurſū eorū de maſpha i
cedens ⁊ plorans ibat. Cūq; occur=
riſſet eis dixit ad eos . Venite ad
godoliā filium aicham. Qui cū ve
niſſent ad mediū ciuitatis iterfecit
eos. Barbā qppe radit q̄ ſibi de ꝓ
prijs viribꝰ fiduciā ſubtrahit. Veſtes
ſcidūt q̄ ſibimetipſis i exterioris de
coris laceratione nō parent. Obla=
turi i domo dñi thus ⁊ munera ve
niunt q̄ exhibere ſe in ſacrificio ora
tionē cū opibꝰ pollicent̄. Sz tñ ſi ſe
i ipa ſctē deuotiōis vita caute circū
ſpicere neſciūt iſmahel nathanie fi
liꝰ i occurſū eorum venit. qꝛ nimi=
rum quilibet malignus ſpiritꝰ prio
ris ſue ſathane videlicet exemplo i
ſuperbie errore generatus ſe ad la
queū deceptionis opponit. De q̄ ⁊
bñ dr̄ Incedēs ⁊ plorans ibat qꝛ vt

deuotas mentes interimere ferien
do ꝑualeat ⁊ semetipm̄ q̄si sub vela
mine virtutis occultat ⁊ dum con
cordare se vere lugētibus simulat: ad
cordis intīa secret⁹ admissus. h ꝙ intus
d̄ v̄tute latet occidit. Qui plerūq;
se spondet ad altiora ꝓuehere. Vn̄
⁊ dixisse ꝑhibet. Venite ad godoli
am filium aiachā. At dum maiora
ꝓmittit etiā minima subtrahit Vn̄
recte dictum est. Qui cū venissent
ad medium ciuitatis interfecit eos
Viros q̄ ad offerenda deo munera
venientes ī medio ciuitatis interfi-
cit: q̄r diuinis dedite operibus mē
tes vbi magna se circūspectōe custo
diant subripiēte hoste dum deuo-
tionis portāt ī ipso itiere ꝑdūt vitā

Capitulum. xxii. De Collo.

In scriptura sacra colli nomine aliquando sacrum eloquiū. aliquando electionis extensio designatur.

Colli nomine sacrum elo
quium designatur: sicut
spōsi voce ad sponsā dicit
Ca. iiii. Sicut turris dd̄ collum
tuum q̄ edificata est cū
ꝓpugnaculis. Mille clypei pēdēt
ex ea: omnis armatura fortiū. i col-
lo enī guttur ī guture vox ē. Quid
ergo per collū sancte ecclesie: nisi sa
cra eloquia designātur. In qua dū
mille clipei depēdere memorantur
per hūc ꝑfectū numerū numerus
vniuersus ostēdit. q̄r vniuersa nr̄a
munitio ī sacro eloquio ꝯtinet Ibi
q̄ppe sūt p̄cepta dei: ibi exempla iu
storū. In collo ergo eccl'ie. i. ī sacri
eloquij p̄dicatione. q̄ ꝓ sua muniti
one ⁊ altitudine turri dd̄ similis dr̄
mille clipei dependēt. q̄r quot illic
p̄cepta tot etiā pectoris nostri mu
nimina. Si enī pugnare cōtra spa-
lia neq̄tie volumus ī collo ecclesie
id est ī diuino eloquio ꝓtectoris ar
ma īquiramus. vt ex discretione p̄-
cepti cōtra vicia sumat virtus adiu
torij. Ecce enī cōtra aerias potesta-
tes festinamus fortes existere ī hac
turri armatura nr̄e mētis īuenim⁹
vt inde p̄cepta cōditoris idē suma-
mus exempla p̄cedentiū ꝑ q̄ cōtra
aduersarios nr̄os inexpugnabilit
armemur Dū enī q̄libet virtutem
subire appetis. ⁊ hāc illic a patrib⁹
iā ipletam vides. ibi armaturā tuā
inuenis per que contra spalia bella
munaris. Dependēt quippe in ea
clipei. Si quis pugnare appetit as
sumat ⁊ ex ea v̄tute pectus muniat
⁊ verborum iacula emittat Et no-
tandum q̄r cum propugnaculis edi
ficata dicit. h quippe agunt propu
gnacula ꝙ clipei q̄r vtraq; pugnātē
muniūt. Sȝ int̄ vtraq; distat: q̄r cli
peos pro nr̄o munimie vtcūq; vo-
lum⁹ mouemus. ꝓpugnaculo aūt
defendi possum⁹. sȝ h mouere non
possum⁹. Clipeus ī manu tenetur:
nam propugnaculum non tenetur
Quid ergo īter ꝓpugnacula ⁊ cli
peos distat: nisi ꝙ in sacro eloquio
patrū precedentiū ⁊ miracula legi
mus et virtutes bonorum operū
audimus Ibi namq; cognoscimus
ꝙ alius potuit mare diuidere. ali⁹
solē figē: ali⁹ mortuū suscitare: ali⁹
paraliticū verbo erigere verba sua
egros curare alius per suam scien-
tiā infirmātium febribus obuiare
Qui tn̄ omnes ⁊ patiētie longani-
mitate mites ⁊ zelo rectitudis fer-
uentes fuerunt. verbi predicatione
diuites simul ⁊ misericordia largi.
hij itaq; q̄ꝙ vera de deo dixerit testā
tur miracula. q̄r talia per illum nō
facerent: nec de deo vera narrarēt.
Et q̄ꝙ pij q̄ꝙ humiles q̄ꝙ benigni exti
terint. eorum testantur operatio-
nes. Si igitur de fide temptamur
q̄ꝙ ex eorum p̄dicatione concepim⁹
loquentium miracula conspiciam⁹
⁊ in fidei q̄ꝙ ab eis accepimus con-
firmamur. Quid ergo eorum mi-
racula. nisi nostra sūt propugnacu-
la. Quia ⁊ muniri ꝑ illa possumus
⁊ tn̄ h in manu nostri arbitrij nō te

nemur. Nam talia facere non valemus. Clipeus ergo in manu est et defendit: quia virtus patientie. virtus misericordie precedente nos gratia et inpotestate et arbitrarii et a periculo protegit aduersitatis. Turris itaque nostra cum propugnaculis edificata est in qua mille clipei dependent: quia scriptura sacra sub miraculis patrum aut iaculo aduersitatis abscondimur: et conuersationis sancte munimina etiam in manu boni operis tenemus.

Colli nomine elationis extensio designatur: sicut voce dominica de diabolo sub nomine leuiathan dicitur. In collo eius morabitur fortitudo. Quid enim collo leuiathan istius nisi elationis extensio designatur: qua contra dominum se erigens cum simulatione sanctitatis etiam tumore peccatis extollit. Quia enim per collum superbia exprimitur. ysaias propheta testatur qui hierusalem filias redarguit dicens. Ambulauerunt extento collo. In collo ergo leuiathan istius fortitudo demorari perhibetur: quia elationi illius etiam subiuncta potentia suffragatur.

Job.xli.

Capitulum vigesimum tertium De humero.

Humeri nomine: socialis vite coniunctio designatur. vnde beatus iob vite sue celsitudinem narrans maledicti sibi sententiam protinus subicit: si qua eorum que dixerat opere non impleuit dicens humerus meus a iunctura sua cadat et brachium meum cum suis ossibus conteratur. Liquet profecto quod brachium corpori per humerum iungitur. Sicut ergo per brachium bona operatio. ita per humerum socialis vite coniunctio designatur. Unde propheta quoque sanctos vniuersalis ecclesie populos deo concorditer seruituros videns ait. Et seruient ei humero vno. In eo quod beatus iob dicit. Si leuaui manum meam super pupillum cum viderem me in porta superiorem: miram virtutem patientie seruasse se asserit qui grauari se a personis minimis nec contra hoc quod sibi iuste competere poterat declinauit. Quod tamen si minime fecerit adiungit. Humerus meus a iunctura sua cadat: Quia nimirum si qui patientiam seruare contempnit socialem vitam cuius per impatientiam deserit. A qua iunctura et enim humerus cadit. cum aduersitatis aliquid ferre animus non valens frenam concordiam relinquit. Et brachium meum cum suis ossibus conteratur: quia nimirum cuncta nostra operatio cum quilibet videatur esse conexa virtutibus soluitur. nisi per charitatis vinculum patientia conseruetur. Sua enim bona perdet operari. qui aliena mala renuit perpeti. Feruore quippe iracundi spiritus lesus quisque a dilectione resilit. Et cum se exterius grauari non tollerat. intus se per amissum lumen caritatis obscurat. Nec videt iam quo tendat pedem boni operis: qui oculum perdidit dilectionis. Sed sancti viri humerus a iunctura sua non cadit: quia videlicet eius dilectio a socialis vite concordia per impatientiam non recedit. Eiusque brachium minime frangitur quia omnis eius operatio in coniunctione humeri id est in caritatis conexione custoditur.

iob.xxxi.

Humeri nomine operatio designatur. sicut menti reprobe sub babylonis specie per prophetam exprobrando dicitur. Denuda turpitudinem tuam discoopere humerum reuela crura. transi flumina. Require in capitulo de fluminibus. esa.lxvii.

Capitulum vigesimum quartum, De Brachio

In scriptura sacra brachiũ noĩe aliquñ vnigenitus dei filius, aliquñ antixps, aliquñ opatio designat.

Brachiũ nomine vnigenitus dei filius designat: sicut voce dñica ad beatuz iob dr. Si habens brachiuz sicut deus τ si ĩ voce simili tonas. Cũ deus longe dissimiles in se similitudines trahat sollert itnen dum est q̃ quedã talia aliquñ dicant in deo ꝓpter effectuz operis. aliquñ aũt ad indicandam eius substantiã maiestatis. Nam cũ in deo oculis scalpere, atq; alte noiant: effect⁹ qꝫ operationis ostendit. Cũ vero manus brachiuz dextera vel vox ĩ deo dicitur, per hec vocabula consubstãtialis ei filius demonstratur. Ipse quippe est τ manus τ dextera de cuius ascensionẽ per moysez pater loquitur dicẽs. Tollã in celum manum meam τ iurabo ꝑ dexterã meam. Ipe ẽ brachium de quo ꝓpheta ait. Et brachium dñi cui reuelatum est. Ipe ẽ τ vox: q: eum pater gignẽdo dixit. Et de q̃ scriptum est In principio erat verbũ. τ. v. e. a. d. τ d. e. verbũ. Per q verbũ fecit se patrem oĩa: dauid asserit dicens. Dixit τ facta sunt. Deo ĝ brachiuz habere est: opantem filium gignere vocce tonare est consubstantialẽ sibi filium mundo terribiliter demõstrare. Beato ergo iob dũ dicit dominus si habes brachiũ sicut deus τ si voce simili tonas mira dispẽsatione pietatis eum dum increpat exaltat. quia eum que sua comparatione superat: superiorez cunctis demonstrat.

Job. ca. xxxvij.

Brachiũ nomine antixps designat. sicut voce dominica de eius destructione ad beatũ iob dr. Et brachiũ excelsum cõfringet. Quid nãq; aliud excelsuz brachiũ accipit.

Job. ca xxxviij.

nisi supbia antixpi celsitudo q̃ super reprobas mẽtes hominũ fastu glorie secularis erigitur: ita vt homo peccator τ tñ estimari homo despiciẽs dñm se super hominem mẽtiatur. Vñ paulus apostol⁹ dicit. Ita vt in templo dei sedeat: ostendens se tanq̃ sit deus. Cuius vt tumorez plenius ostenderet ꝓmisit. Qui aduersatur τ extollit sup omne q dr deus autem q colitur. De⁹ eñi dicit aliquñ τ homo potest iuxta q ad moysen dr. Ecce constitui te dñm pharaonis. Deus vero coli purus hõ non potest. Q: vero se antixps τ sup sanctos quosq; hoĩes τ sup ipsius potentiã diuinitatis extollit: ꝑ exactũ sibi nomen gľie τ h'. q colit dñs transire conat. Q: aut h ei⁹ superbia districti iudicis erit aduentu ferienda sicut scriptuz ẽ quẽ dñs iesus iterficiet spiritu oris sui τ destruet illustratione aduent⁹ sui: recte nunc dicitur. Et brachiũ excelsũ confringetur.

Brachiũ noĩe opatio designat sicut ꝑ beatum iob enumerantis virtutib⁹ suis dr. Humerus meus a iunctura sua cadat. τ brachiuz meum cũ suis ossibus conteratur. iob. xxxi.
Et sicut per ipsũ itez de iniquo dr Deuoret pulchritudinẽ cutis eius τ sumat brachia illius primogenita mors. Pulchritudo namq; cutis: est gloria temporalis. q̃ dum foris concupiscitur quasi species in cute retinetur. Brachiorum vero nomine nõ incongrue opera designãt. q: corporale opus brachijs agitur. Quid aũt mors nisi peccatũ est: q ab interiore vita animam occidit. Unde scriptum est. Beat⁹ τ sanctus qui habet partez in resurrectione prima Quia ille post ĩ carne felicit resurget. q ĩ hac vita posit⁹ a mẽtis sue morte resurrexerit Si igit peccatũ mors nõ icongrue primogenita supbia valet itelligi.

Eccli. x. quia scriptũ est Initiũ omnis. p. superbia. Pulchritudinem igitur cutis eius & brachia illius primogenita mors deuorat: quia iniqui gloriam vel operationem superbia supplantat.

Capitulum. xxv. De Cubito.

Cubiti nomine operatio designat sicut p ezechielem pphetam dicit q p mensura ciuitatis i mõte cõdite i manu viri calamũ sex cubitorũ & palmi se vidisse testat. In monte quippe electorum ecclesia sita ẽ q fũdata i infimis desiderijs non est. Quid aũt p cubitum: nisi opatio quid per senarium numerũ nisi perfectõ opationis ostenditur. Quia & sexto die cũcta opera dñs explesse memoratur. Quid vero super sex cubita palmus isinuat nisi contẽplationis vim q iam initia eterne & septime requiei demõstrat q ei eknorũ ptẽplo h minime pficitur: mensura septimi cubiti non expletur. Electorum itaq ecclesia q cuncta q operanda sunt perficit in sex cubitis i mõte ciuitas posita oñditur Q vero h adhuc sola initia contẽplationis inspicit. de septimo cubito non nisi palmum tangit.

Capitulũ. xxvi. De Manibus

In scriptura sacra manus noie aliqñ vnigenit9 dei filius. aliqñ actiua vita. aliqñ potestas. aliquãdo opatio. aliquãdo fortitudo. aliquãdo seuera legis distinctio intelligitur.

Manus nomie vnigenitus dei filius designatur sicut p moysem de eius ascẽsione pater loquit dicens. Tollã i celuz manũ meã: & iurabo p dexterã. m.

Man9 noie actia vita designat sicut p ezechielem de scis animalibus dicit Et manus hominis sub pẽnis eorũ in qttuor partibus.

Eze. pri. Possunt h loco quattuor partes mundi accipi. scilicet oriẽs occidẽs meridies & septẽtrio. quia sanctorũ pdicatio auctore deo in cunctis mũdi partibus est egressa. Possum9 etiã per qttuor partes qttuor principales virtutes accipere ex qbus relique virtutes oriunt. videlicet prudẽtiam fortitudinẽ iusticiã tẽperantiã. Quas nimirũ vtutes tũc veraciter accipimus cum earũ ordinem custodim9. Prima quippe prudẽtia: scda fortitudo: tercia iusticia quarta tẽperantia est. Quid em pdesse poterit prudẽtia si fortitudo desit. Scire & enim cuiq q nõ poterit facere: pena magna q virt9 Sed si prudenter intelligit: quid agat & fortit agit q itellexerit: iam pculdubio iustus ẽ. sz eius iusticiã tẽperantia sequi debet. q plerũq iusticia si modo non habet i crudelitatẽ cadit: Ipa ĝ iusticia vere iustitia est q se tẽperãtie freno moderat: vt i zelo q quisq feruet sit etiã temperãs ne si plus feruerat: pdat iusticiam cuius seruare moderamina ignorat. Due aũt sunt sctõrum pdicatoruz vite actiua scilicet & cõtemplatiua. Sed actiua pot est tẽpore: q contemplatiua q ex bono opere tenditur ad contemplationem. Contemplatiua aut maior ẽ merito q actiua: q h in vsu presentis operis laborat: illa vero sapore itimo venturam iã requiem degustat Quid itaq per manus nisi actiua vita. & quid per pennas nisi contemplatiua vita signatur. Manus ergo hominis sub pennis eorum est. id est virtus operis sub volatu contemplationis. q bene in euangelio due ille mulieres designant martha scilicet & maria. Martha Luce. x. enim satagebat circa frequens ministerium: maria aũt sedebat ad pedes domini. & verba eius audiebat Erit ergo vna intenta operi: altera cõtẽplationi vna actiue fuiebat: p

exterius ministerium altera contemplatiue per suspensionem cordis in verbum. Et quis actiua bona sit melior ē tamen contēplatiua. quia ista cū mortali vita deficit. illa vero in immortali vita plenius excrescit. Unde dicitur. Maria optimā partē elegit que non auferetur ab ea Quia igitur actiua maior est merito & contemplatiua. recte nūc dicitur. Manus hōis sub pennis eorum. Nam et si p actiuā boni aliqd agimus: ad celeste tamen desiderium per contemplatiuā volamus. Unde et apud moysen actiua seruitus. contemplatiua aūt libertas vocatur. Et cum vtraqз vita ex dono sit gratie q̄diu tamē inter proximos viuimus. vna nobis in necessitate ē. altera in voluntate. Quis enim cognoscens dominū. ad regnum eius ingreditur. nisi prius verbum bene operetur. Sine contēplatiua ergo vita intrare possunt ad celestem patriam. qui bona que possūt operari non negligunt. Sine actiua vero intrare non possunt si negligūt bōa operari que possunt. Illa ergo ī necessitate est. h in voluntate. Illa in seruitute. ista in libertate. De qua per paulum dicitur quia ꝛ ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorū dei. Tunc enim in nobis vera libertas erit cū ad gloriā filiorū dei adoptio nostra peruenit.

Manus nomine potestas designatur. sicut p beatum iob d domino dicitur In cuius manu aīa omnis viuentis: et spiritus vniuerse carnis hominis: Per manū quippe potestas exprimitur. Per aīam vero omnis viuentis: ipsa corporis vita signatur: et per vniuerse carnis hominis effectus intelligentie specialit exprimitur. Anima igit omnis viuentis et spiritus vniuerse carnis hominis ī eius potestate est a q est. vt ipse prouideat qualiter sit. q prestitit esse. q non fuit. — Job.xij.

Manus nomie operatio designatur sicut p beatum iob dicitur. Manum meam ponam super os meum. Usu namqз sacri eloquij. in manu operatio. in ore locutio solet intelligi Manū ergo s r̄ os ponere est virtute boni operis culpas tegere incaute locutiōis. Beatus igitur iob sancte ecclesie typum tenens. et ī verbis suis sua allegās nostra designans: dicat ex se dicat ex nobis manū meam ponā s r̄ os meū. i. h q destricto iudici de sermone meo me displicuisse considero: āte eius oculos sub velamine recti operis abscondo. vnde iterum ab eodē beato iob dicitur. Si lotus fuero quasi aquis niuis. et fulserint velut mundissime manus mee tamen sordibus intingues me. Aquis etenim niuis sunt lamenta humilitatis. q ē profecto humilitas quia ante districti iudicis oculos ceteris virtutib⁹ preeminet quasi per magni meriti colorem candet. Per manus autē quid aliud & opera designantur. Unde cū quibusdā per propheta dr̄ Manus vestre plene sunt sanguine i. opera crudelitate. Notandum vero q vir sanctus non ait fulserūt mūdissime manus mee. sed velut mundissime manus mee: quia quousqз pena corruptionis astringimur: q̄libet rectis operibus insudemur: veram mendaciam nequaq̄ apprehendimus sз imitamur. Unde apte subiungitur Tamē sordibus ītingues me. Deus nos intinguere sordibus dicitur. intinctos sordibus monstrare. quia q̄to ad illum vertus p bona opera surgimus. tanto subtili⁹ vite nostre sordes agnoscimus. quibus ab eius mundicia discordamus. Ait ergo. Si lotus fuero quasi. a. n. ꝛ. f. v. m. manus mee tam. s. i. m. Ac si apertius dicat. Quamuis lamentis superne compunctionis in- — Job.ca. xxxix.

fundar: Quis per studia recte opera
tionis excerceat. in tua tamen mun
dicia videat: quia mundus nō sum.

Manus nomine fortitudo desi
gnatur. sicut per beatum iob
dicitur. Sicut quoqꝫ in amaritudīe iob. xxx
est sermo meus, ꝛ man⁹ plage mee
agrauata est super gemitū meum.
More suo beatus iob plenioribus
verbis inchoat: sꝫ dicta sua alta mi
sterijs prosecutione consummat.
Mederi quippe dolor afflicti. ex a=
micorum consolatione debuerat: sꝫ
quia consolatio ad blandimēta fal=
lacie erupit afflicti dolor inhorruit.
Quia enim eliphat spondere puer
so meliora non timuit: quasi ex no=
xio medicamine vulnus creuit. Vñ
recte dicitur, nunc quoqꝫ ī amaritu=
dinē est sermo matris: et manus. p.
m. a. ē. s. g. m. quia videlicet inordi=
nate consolationis intentio: percus=
sionem q̄minuere debuit: multipli
cauit. In quibus nimirū verbis per
typū sancte ecclesie et fideliū dolor
exprimitur. qui eo amplius gemit.
quo malos blandiri conspiciunt.
Qui iuxta pauli vocem. per dulces
sermones et benedictiōes seducūt
corda innocentium Qui etiā verba
ad considerandam subtilius mentē
fidelium recte referuntur qui esse
sine amaritudine nesciunt etiam si ī
hoc mundo prosperari videantur.
Quibus cū aduersitas euenit eum
q̄ inuenit ingeminat dolorem. Vñ
recte dicitur. sic quoqꝫ vt aperte mō
stretur. q꞉ electorum mēs sine ama
ritudine etiā in prosperitate nō fue
rit. Bene autē dicitur. Et man⁹ pla
ge mee aggrauata super gemitum
meum. Manus quippe plage est
fortitudo percussionis. Primū nāqꝫ
percussionē suam electi conside=
rant. quia a conditoris sui visione di
uisi sunt. quia nequaq̄ illuminatio=
nis intime claritate perfruuntur: sꝫ
in presentis vite exilio quasi in cecı=
tatis loco relegati gemunt. Sem=
per ergo in hac manu plage gemi=
tum suum habēt. Sed cum adhuc
et aduersa in hac vita accidunt: ma
nus plage eorum etiam super ge=
mitum grauatur. Erat enim plage
gemitus etiam cū presenti vite ad=
uersa deessent sed amaritudine prie
percussionis ex temptatione crescit
aduersitatis. Dicat ergo. Et man⁹
plage mee. a. ē. s. g. m. quia iustum
q̄qꝫ in hac vita aduersitatis nō letū
percussit: sed in eo dolorem vulne=
ris multiplicauit.

Manuum nomine seuera legis
districtio designatur. sicut in
ipsa lege scriptum est Man⁹ autem exo. xvij
moysi erant graues. Sumentes igi
tur lapidem posuerūt subter ī quo
sedebat. Aarō aūt ꝛ hur. sustētabāt
manus eius moyses quippe sedit ī
lapide: cū lex requieuit in ecclesia.
Sed h eadem lex man⁹ graues ha=
buit. quia peccantes quosqꝫ nō mi=
sericorditer pertulit: sed seuera di=
strictione percussit. Sed tempera=
uit nobis districtionem legis mise=
ricordia redēptoris In illa quippe
scriptum est. Si quis h vel illud fe
cerit: morte moriatur Si quis h vel
illa fecerit. lapidibus obruatur. Ap
paruit autem conditor noster ī car=
ne: confessioni peccatorum nō penā
sed vitam promittit. Inflexa ergo
ad misericordiam; duriciā legis. q̄
quo iuste illa damnat: ipse miseri=
corditer liberat. Vñ bene scriptum
est aarō ꝛ hur sustentabant manus
moysi. Aaron namqꝫ mons forti=
tudinis; hur autem ignis interpre=
tatur. qd itaqꝫ iste mōs fortitudinis
signat nisi redemptorem nostrum.
de quo p ꝓphetā dicitur, erit in no
uissimis diebus preparatus mons
domus domini in vertice montium
Aut quis per ignem nisi spirit⁹ san
ctus figuratur de quo idem redem
ptor dicit. Ignē veni mittere in ter
ram. Aaron ergo ꝛ hur graues ma
nus moysi sustinent, atqꝫ sustentent

do leuiores reddunt: quia mediator dei et hominum cum igne sancti spiritus veniens legis mandata grauia. que dum carnaliter tenerentur portari non poterant: tolerabiliora nobis per specialem intelligentiam ostendit. Qui enim manus moysi leues reddidit: qui pondus mandatorum legis ad virtutem confessionis retorsit.

Capitulum. XXVII.
De dextera.

In scriptura sacra dextere nomine aliquando vita perpetua. aliquando electi. aliquando id quod pro magno habetur.

mar.xvi. Dextere nomine vita designatur. sicut in euangelio. Et introeuntes in monumentum viderunt iuuenem sedentem a dextris. coopertum stola candida: et obstupuerunt. Quid namque per sinistram nisi vita presens. quid vero per dexteram nisi vita perpetua significatur. Unde scriptum est. Leua eius sub capite meo. et dextera illius amplexabitur me. Quia igitur redemptor noster iam presentis vite corruptionem transierat. recte angelus qui nuntiare perhennem vitam venerat: in dextera sedebat.

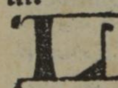
Joh.xxi. Dextere nomine electi designantur sicut in euangelio iubente domino dicitur. Mittite in dexteram nauigii rete et inuenietis. Bis in secundo euangelio legitur: quia dominus iussit. vt ad piscandum retia mitterentur. ante passionem videlicet et post resurrectionem. Sed priusquam redemptor noster pateretur et resurgeret: mitti quidem rete ad piscandum iubet: sed vtrum in dexteram aut in sinistram mitti debuisset non iubet. post resurrectionem vero discipulis apparens: mitti in dexteram rete iubet. In illa piscatione tanti capti sunt. vt retia rumpentur. in ista autem et multi capti sunt. et retia rupta non sunt. Quis vero nesciat bonos dextera. et malos sinistra figurari. Illa ergo piscatio in qua specialiter in quem partem mitti debeat non iubet presentem ecclesiam designauit. que bonos simul ac malos colligit. nec eligit quos trahat: quia et quos eligere possit ignorat. Hec autem piscatio post domini resurrectionem facta. in solam dexteram missa est. quia ad videndam claritatis eius gloriam sola electorum ecclesia pertingit que de sinistro opere nil habebit. In illa piscatione pre multitudine piscium rumpitur. quia nunc ad confessionem fidei etiam cum electis reprobi tanti intrant. qui ipsam quoque ecclesiam heresibus scindant. In ista vero piscatione et multi pisces et magni capiuntur. et rete non rumpitur. quia sancta electorum ecclesia in continua auctoris sui pace requiescens: nullis iam dissentionibus dilaniatur.

Dextere nomine id quod pro magno habetur designatur. quod zacharias apte insinuat dicens. Et ostendit michi ihesum sacerdotem magnum. stantem coram angelo domini. et sathan stabat ad dextris eius vt aduersaretur ei. Qui vt patentius hoc quod premisit ostenderet. secutus adiunxit. Et dixit dominus ad sathan Increpet dominus in te sathan qui elegit. ierusalem. Nunquid non est iste torris erutus de igne. Et ihesus indutus erat vestibus sordidis. Zach.iii. Sordidis enim vestibus ihesus indutus dicitur: quia quamuis alienus ab omni peccato. tamen in similitudine venit carnis peccati. Cui veniens sathan a dextris stetit. Ipso enim locutionis vsu pro dextro habere dicimur: quod pro magno pensamus. pro sinistro vero id quod despicimus pro magno

autem dominus iudaicum populuz et pro nichilo gentes habere videbatur. Sed postq̄ incarnatus apparuit gentilitas que pro sinistro habita fuerat credidit. iudaicus vero populus ad perfidiam declinauit. Sathā ergo illi ad dextris stetit qr illum ei populum rapuit: q̄ dudum dilectus fuit. Sed quia ipse iudaicus populus modo perditus ī fine est. quandoqz crediturus propheta testante qui ait reliquie salue fient: sathan a dextris suis remouit dicēs increpet dominus in te sathan. et eiusdem populi liberationem: indicans subdidit qui eligit hierusalem Qui nimirum populus quia ad gehenne incēdia perfidia duce defluebat. sed dum ad fidez reducitur. ab eterni ignis incendio liberatur. statim de eo illic subditur. Nunquid nō iste ē torris erutus de igne. Itez quia per dexteraz id q̄ pro magno habetur intelligitur ī libro iudicuz aperte demonstratur. dum hij qui cum gedeone ad bellum prodeunt tubas in dextera et in sinistra lagenas tenuerunt. In quo nimirū preciosorum sanctorum martyrum patiēs victoria et victrix patientia designat. Tales namqz secum dux noster ad predicationis prelium duxit: qui despecta salute corporum hostes suos moriendo prosternerent. eorumqz gladios non armis et gladijs sed pacientia superarent. Armati enī venerunt sub duce suo ad preliū martyres nr̄i: sed tubis. sed lagenis: sed lampadibus Designatur autem in tubis: clamor predicationis. ī lampadibus. claritas miraculorum: in lagenis fragilitas corporum. Sonuerunt namqz tubis: dum predicāt confregerunt lagenas: dum soluenda in passione sua corpora hostilibus gladijs supponunt. resplenduerunt lampadibus dum post solutionem corporū miraculis coruscauerunt Intuendū autem quia in dextera tubas: et in sinistra vero lagenas tenuerunt. Pro dextero enī habere dicimus quicquid ꝓ magno pensamus pro sinist ro vero q̄ ꝓ nichilo ducimus. Bene ergo scriptū est. q̄ in dextera tubas et lagenas: ī sinistra tenuerūt: qr xp̄i martires ꝓ magno habent predicationis gratiam. corporum vero vtilitatem ꝓ minimo. Quisquis enim plus facit voluntatem corporis q̄ gratiā predicationis. in sinistra tubaz atqz in dextera lagenam tenet.

Capitulum. XXVIII.
De leua.

Leue nomine reprobi designantur sicut per ysaiā sancte ecclesie dicit. Ad dexteram et ad leuā dilataberis. et gentes semen tuū hereditabūt In tanta quippe multitudine gentium ad dexteram ecclesia extenditur. dū quosdā iustificandos suscipit. Ad leuā quoqz dilatatur: dum ad se quosdam ēt in iniquitate permansuros admittit. Esa. liiij.

Leue nomine vite presentis prosperitas designat sicut voce electorum dicit ecclesia in canticis canticorum. Leua eius sub capite meo: et dextera illius amplexabitur me Quid enim per leuā. nisi prosperitas presens: et quid per dexteram nisi beatitudo signatur. Leua ergo dicit' ꝓsperitatem videlicet vite presentis quasi sub capite posuit q̄ intentionem sūmi amoris premit. Dextera vero dei eam amplectitur quia sub eterna eius beatitudine tota deuotione continetur. Cātic. ij.

Capitulum. XXIX.
De sinistra.

Sinistre vero nomie gloria vite presētis designatur. sicut in euāgelio voce veritatis dicitur. Cū

facis elemosinā nesciat sinistra tua. quid faciat dextera. Idē pie dispēsationi neqꝫ se gloria vite presentis admisceat: sed op⁹ rectitudis appetitio ignoret fauoris.

¶ Capitulū.XXX. ¶ De digitis.

¶ In scriptura sacra digiti noīe at. spiritussanctus. aƚ dona eiusdē sancti spūs aƚ discretio intelligiƚ.

Igitū nomine spiritus sanctus designatur. sicut i euāgelio a dn̄o cum eiecisset demoniū dicitur Si in digito dei eicio demonia: profecto peruenit in vos regnum dei Qua de re per aliū euāgelistā dixisse describitur. Si ego i spiritu dei eicio demones: igiƚ peruenit i vos.r.di. Ex quo vtroqꝫ loco colligitur. quia digitus dei spiritus sanctus vocatur. Luce.xi.

D Igitorum nomine dona sancti spiritus designātur: sicut marc⁹ euan. confirmat. cū factū domini miraculum narrat dicens: Adducunt ei surdum ꝛ mutū ꝛ depcabantur eum. vt imponat illi manū. Cuius ordinem creationis insinuat subdens. Misit digitos suos in auriculas: et expuens tetigit linguam eius et suspiciens in celū: ingemuit. et ait illi. Effeta ꝙ est adaperire. Et statim aperte sunt aures eius et solutum est vinculum lingue eius ꝛ loquebatur recte Quid est enim ꝙ creator oīm deus. cū surdū ꝛ mutū sanare voluisset. in aures illius digitos suos misit: et expuens linguā eius tetigit Quid per digitos redēptoris nisi dona sancti spiritus designātur. Digitos ergo i auriculam mittere est per dona sancti spiritus mentem surdi ad obediēdum aperire. Quid vero est. ꝙ expuens linguam tetigit. Quid per saliuā nisi sapientia designatur. Saliua nāqꝫ nobis est ex ore redemptoris: accepta sapientia in eloquio diuino. Saliua quippe ex capite defluit in ore. ea ergo sapientia que ipse est dū lingua nostra tangitur. mox ad predicationis verbum formatur. Qui suspiciens in celum ingemuit. nō ꝙ necessarium gemitum haberet: qui dabat ꝙ postulabat. sed nos ad eū gemere: qui celo presidet docuit. vt et aures nostre per donū spirit⁹ aperiri. et lingua per saliuā oris. i. per scientiam diuine locutiōis solui debeat: ad verba predicatiōis. Cui mox effeta. i. adaperire dicitur. et statim aperte sunt aures eius et solutum est vinculum lingue ei⁹ Qua in re notandum est: qꝛ propter clausas aures dictū est adaperire. Sed cum aures cordis ad obediendum aperte fuerint: ex subsequenti proculdubio etiam lingue eius soluiƚ vinculum. vt bona que ipse fecerit et facienda aliis loquatur Unde et bene additur. et loquebatur recte: Ille enim recte loquitur qui prius obediendo fecerit. que loquendo admonet esse facienda.

D Igiti nomine discretio designatur. sicut ꝑ beatum iob amicis suis se arguentibus dicitur. Attendite me et obtupescite: supponite digitum ori vestro. Idē considerate que egi. et admiramini in hac percussione ꝙ patior. Et supponite digitum ori vestro. Ac si aperte dicat. Sciētes bōa q̄ egi. ꝛ ꝯsiderantes mala que patior: vosmet etiam a verborū culpa desecite atqꝫ i meis percussionibus nostra dampna formidate. Uel certe qꝛ digitis queqꝫ discernimus non incongrue ꝑ digitum discretio designatur. Unde et per psalmistam dicitur. Benedict⁹ dominus deus meus. qui do.m.m. a.preli. ꝛ d.m. ad bellum. per manus videlicet operationem. ꝑ digitos vero discretionem signans. Digitus ergo ori supponitur. cū per discretionem lingua refrenatur ne Iob.xxi.

per hoc ꝙ loquitur. in ſtulticie culpa labatur. Ait ergo. Superponite digitum ori veſtro. i. locutiõis veſtre: diſcretionis virtutem adiũgite vt per hec que recta contra hypocritam dicitis quibus ſint dicenda videatis.

Capitulũ. XXXI.
De dorſo.

Dorſi nomine ſubiecti deſignãtur. ſicut per pſalmiſtam de prauis doctoꝛibus prenuntiãtus ſtudio nõ autem maledicẽtis dicitur voto. Obſcurentur oculi eoꝛum ne videant et doꝛſum eoꝛuꝫ ſemper incurua. Oculi quippe ſũt qui in ipſa honoꝛis ſummi facie poſiti prouidendi itineris officiũ ſuſceperunt. Quibus nimirum. qui ſubſequiꝛ inherentur: doꝛſa nominanꝛ Obſcuratis ergo oculis doꝛſũ flectitur: quia cum lumen ſcientie perducunt qui preeũt. profecto ad poꝛtanda peccatoꝛum onera curuantur qui ſequuntur. Ait ergo. Obſcurẽtur. o. e. n. r. d. e. ſ. incurua. Ac ſi dicat Qui humãe vite actionib⁹ quaſi preuidend⁹ itineribus preſtet· veritatis lucem non habet. vt et qui ſequuntur ſubditi iniquitatũ ſuarum oneribus incuruati omnem ſtatum rectitudinis amittãt. ꝙ factum pꝛoculdio in iudea nouimus cũ in ipſo redemptoꝛis noſtri aduentu. pharifeoꝛum turba atqꝫ ſacerdotum. a vero lumine oculos clauſit. et pꝛepoſitoꝛum extra gradiens in infidelitatis tenebꝛis populus ſeruauit.

Capitulum. XXXII.

De pelle.

In ſcriptura ſacra pellis noĩe aliquãdo ſcriptura ſacra. alꝛ ſtulti quilibet. vel ſubditi mali. vel ſpecialiter femine ille que domino adherentes exterioꝛibus miniſteriis intendebant. aliquando carnis motus. alꝛ. groſſe hominũ mẽtes intelliguntur.

Pellis nomine ſcriptura ſacra deſignatur. ſicut p pſalmiſtam dicitur. Extendens celum ſicut pellem. qui tegis aquis ſuperioꝛa eius. Quid enim celi nomĩne. niſi ſcriptura ſacra deſignaꝛ. de qua vobis et ſol ſapientie. et luna ſcientie. et ex antiquis patrib⁹ ſtelle exemploꝛum atqꝫ virtutum lucenꝛ Quod ſicut pellis extenditur. quia per ſcriptoꝛes ſuos: carnis lingua foꝛmatum. ante oculos noſtros et per verba doctoꝛũ exponendo diſplicatur. Quid vero aquarum nomine. niſi ſanctiſſimi angeloꝛum ſignantur choꝛi. De quibus ſcriptuꝫ eſt. Et aq̃ q̃ ſuper celos ſunt laudẽt nomen domini. Huius aũt celi ſuperioꝛa dominus aquis tegit: quia alta ſacri eloquij. i. ea q̃ de natura diuinitatis vel de eternis gaudijs narrat nobis adhuc neſcientib⁹ ſolꝛ angelis in ſecreto ſunt cognita. Celum ergo et coꝛam nobis extendiꝛ et tamen in aquis ſuperioꝛa ei⁹ conteguntur: quia et quedam ſacri eloquij iam nobis per apertionẽ ſpiritus patent. et quedam que ſolis angelis poſſunt eſſe. manifeſta: nobis adhuc ſeruantur De quibus tamen occultis iam partẽm per ſpecialem intelligentiaꝫ ſentimus; iam pign⁹ ſancti accepimus qui hic ⁊ nondum plene cognouimus ⁊ tamẽ medullitus amamus. ⁊ in multis ſpalibuſ ſenſibus quos iam cognouimus veritatis paulo paſcimur.

Pellis nomĩe ſtulti quilibet vꝛ mali ſubditi deſignãtur ſicut voce dominica ad beatum iob de ĩ

fidelium conuersione dicitur. Nun
qd implebis sagenas pelle ei⁹ aut
gurgustiũ piscium capite illius. Quid
namq per sagenas vel ꝑ gurgustiũ pi
scium nisi ecclesie fidelium. q̃ vnam
catholicam faciunt designantur.
Unde ⁊ in euangelio scriptũ est. Si
mile est regnum celoꝝ sagene misse
in mare et ex oĩ gñe pi. congregãti
Regnũ ce. scilicet vocatur ecclesia.
cuius dũ mores dñs ad superna su=
bleuat: iam hec ipsa in domino ꝑ ce
lestem conuersationem regnat. ꝙ
Et recte sagene in mare misse com=
rabatur ex omni genere piscium
congreganti: quia mixta in h gentili=
litatis seculũ nullũ respuit. sed ma
los cũ bonis superbos cũ humilib⁹
iracundos cum victibus. et fatuos
cum sapientibus capit. In pelle ve
ro leuiathan istius stultos eius cor
poris. in capite aũt prudentes ac=
cipimus. Uel certe pelle. que est ex
terius. subditi ad h extrema seruiẽ
tes. capite aũt prepositi designãtur
Et bene domin⁹ seruato ordie has
sagenas vel gurgustium piscium. i.
ecclesiam suam ⁊ vota fideliũ prius
se pelle eius. ⁊ postmod capite asse
rit impletur quia priu selegit. ꝙ in
firma: vt post confunderet sapiẽtes
Prius namq collegit indoctos et
p⁹mod phos Et nõ per oratores do
cuit piscatores. sed mira potentia ꝑ
piscatores subegit oratores. Dicat
ergo. Nunqd impleb. sagenas pel=
le eius aut gurgustiuz piscũ capite
illius. Subaud vt ego que intra ec
clesiam fidelium. prius qui pellem
diaboli. extremos atq ĩfirmos col
ligo. ⁊ postmodum caput illius. i.
prudentes mihi aduersarios subdo

PEllis nomine: sctẽ ille femine
que domino adherentes exte
rioribus ministerijs ad subsidia cor
poris seruiebant designantur. sicut
per beatum iob in ꝑabo. vñ dicitur
Pelli mee ↄsumptis carnib⁹ adhe
sit os meum. In osse quippe for
titudo. in carnibus vero infirmitas
corporis designatur. Quia igitur
xpo ⁊ ecclesia vna ꝑabo. ẽ: quid ꝑ os
nunc ipse domin⁹ figuratur. Quid
per carnem nisi discipuli qui passio=
nis tempore infirma eius sapuerũt
Per pellẽ vero que exterior carnẽ
manet in corpore: quid nisi ille san=
femine figurantur. que ad prepar
da subsidia corporis exterioribus
domino ministerijs seruiebant. Nã
cum eius discipuli ꝙuis nondum
infirmis veritatis fidem populis
predicarent. ossi suo inherebant car
nes. Et cum sancte mulieres: ea q̃
necesse erant exteriora prepararent
quasi pelles exterius manebant in
corpore. Sed cum ad crucis horam
ventum est: eius discipulos. grauis
ex persecutione iudeorum timor in
uasit. fugerunt singuli. mulieres au
tem adheserunt Quasi ergo consũ
pta carne os domini pelli sue adhe
sit. qr fortitudo ei⁹ passiõis tpe fugi
entibus discipl'is iuxta se mulieres
inuenit. Stetit qd aliq̃diu petrus:
sz tñ post territus negauit. Stetit
et iohannes cui ipso crucis tempo=
re dicertum est. ecce mater tua. sed
ꝑseuerare minime potuit. quia de
ipso quoq scriptũ est. ꝙ adolescẽs
quidam sequebatur amictus sindo
ne sup nudo ⁊ tenuerũt eũ. At ille
recta sindõe nudus profugit ab eis
qui et si p⁹ vt xba sui redẽptoris au
diret ad horam crucis redijt. pri⁹ tñ
territus fugit. Mulieres autem nõ
solum non timuisse neq fugisse sed
etiã vsq ad sepulchrum stetisse me
morantur. Dicat ergo. Pelli mee
consumptis carnibus adhesit os
meum. Hoc est. hij qui mee fortitu
dine propinquius inherere debue=
runt: passionis mee tempore timo=
re consumpti sunt. et eas quas ad
exteriora ministeria posui: in passio
ne mea sine formidine inherere mi
chi fideliter inueni.

Pellis nomie carnis motus designatur. sicut p beatum iob dicit pelle et carnibus vestisti me.
Job.x. ossibus et neruis compegisti me. Pelle quippe et carnibus interior homo vestitur: quia in eo q ad superna erigitur. carnalium motuuz obsidione vallatur. Sed tendentē ad iusticiā nequaq in temptatione conditor deserit: qr per infusionem gratie et peccantem preuenit. Sed sublevatam mentem ad bella exterius laxat et iterius roborat. Unde bene dicitur. Ossibus et neruis cōpegisti me. Carnibus et pelle vestimur. sed ossibus et neruis ɔpingimur. quia et si temptatione foris irruente concutimur intus tamē nos conditoris manus roborat. ne frangamur. Carnis itaq nos motibus humiliat ad dona sed per ossa virtutum roborat contra temptamenta Ait ergo. Pelle. ₇. c. v. m. o. ₇. n. c m. Ac si aperte dicat. foras me ad prolationem deseris: sed tamen intus ne peream virtutibus astringēdo custodis.

Pellium nomine grosse hoim mentes designantur. sicut ad moysen diuina voce precipitur. vt ad protegendum tabernaculū vela cilicina et pelles extenderet. Quia enim potestas regiminis ministrari potest sine studio cure temporalis: ar. oipotens de⁹ intra dispensatiōe pietatis: vt tenere spāliu mentes a terrena cura disiuncte sint onus regiminis duris ac laboriosis cordibus iniungit. vt tanto ille ab hoc mundo securius lateant. q̄to h̄ i terrenis sollicitudinibus libenter elaborant. In exhibitione quippe suscepti oneris pro ipsis quoq vtilitatibus subditorum vie dure sunt mūdane seruitutis. Et sepe vt dictum ē. omnipotens deus quos tenere diligit eos sollicite ab externis actiōibus abscondit. Nā ₇ plerumq pater familias ad eū laborē seruos dirigit. a quo subtiles filios suspendit Etenim filij sine vexatione decori sunt. Unde serui in puluere fedātur q̄q recte i ecclesia diuinitus agitur ipsa tabernaculi cōstructione signat Ad moysen quippe diuina voce precipitur. vt ad tegenda interius sancta sanctorum ex bisso cocco atq iacincto vela texantur. iussumq vt ad protegendum tabernaculū vela cilicina et pelles extenderet: que nimirū pluuias vel ventos vl puluerē tollerarent. Quid igitur per pelles et cillicia. quibus tabernaculum tegitur nisi grossas hominum mētes accipimus. que aliquando i ecclesia occulto dei iudicio q̄uis dure sint pferunt. Que qr fuire curis tpalib⁹ non timent oportet vt temptationū ventos et pluuias de huius mundi contrarietatibus portent. Quid vero per iacinetum coccū byssumq significatur nisi sanctorum vita tenera sz clara que dum caute i tabernaculo sub cilicijs et pellibus absconditur sua integra pulcritudo seruatur. vt enim in interiora tabernaculi bissus fulgeat coccus coruscet. iacinct⁹ ceruleo colore resplendeat: desuper pelles et cilicia imbres. ventos. et puluerem portant. Quid igitur magnis virtutibus in sācte ecclesie sinu proficiunt. prepositorum suorū vitā despicere non debent. cum vacare eos rebus exteriorib⁹ vident. quia h̄ q ipsi securi intima penetrant. ex illorum adiumento est. qui contra procellas huius seculi exterius laborant. Q̄ enim candoris sui gratiā retinent. si byssum pluuia tangeret Aut quid fulgoris atq claritatis. coccus vel iacinctus ostenderet si h̄ susceptus puluis fedaret. Sit ergo desuper textura cilicij fortis ad puluerem: sit interius color iacintinus aptus ad decorem. Ornent ecclesiā qui solis rebus specialibus vacant tegant ecclesiam quos ₇ labor rerū

corporalium non grauat. Nequaquam ergo contra rectorem suum exteriora agentem murmuret is qui intra sanctam ecclesiam tam spiritualiter fulget. Si enim tu secure interius ut coccus rutilas cilictum quo protegeris cur accusas.

Capitulum. xxxiii.
De Cute.

In scriptura sacra cutis nomine aliquando mollicies infirmitatis. aliquando peccatum carnis. aliquando is qui exteriori cure deseruit intelligitur.

Cutis nomine mollicies infirmitatis designatur. sicut per hieremiam dicitur. Candidiores nazarei eius niue: nitidiores lacte rubicundiores ebore antiquo. Saphiro pulchriores. Denigrata est super carbones facies eorum et non sunt cogniti in plateis Adhesit cutis eorum ossibus aruit et facta est quasi lignum. Require huius capituli expositionem in capitulo de niue Sed plerique dum virtutum copia etiam plusquam expedit prosperantur in quadam sui fidutia mens abducitur et decepta per suppositionem propria repente peccato surripiente fuscatur. Unde recte subiungitur. Denigrata est super carbones facies eorum Nigri enim post candorem fiunt. qui admissa dei iusticia cum de se presumunt in ea etiam que non intelligunt peccata dilabuntur. Et quia post amoris ignem ad frigus corporis veniunt extinctis carbonibus: ex comparatione proferuntur. Nonnunquam dum timorem dei per sui fiduciam deserunt etiam frigidos mentibus frigidiores fiunt. De quibus recte subiungitur. Non sunt cogniti in plateis Platea quippe sermonis greci ratione: pro latitudine dicitur. Quid vero humane anime angustius quam voluntates proprias frangere. De qua fractione veritas dicit. Intrate per angustam portam. Quid autem laudabilius quam nullis propriis voluntatibus reluctari. et quacunque versum impulsus arbitrii duxerit. se sine retractione diffundere. Qui ergo per fiduciam sanctitatis postposito meliorum iudicio se sequuntur quasi per plateas pergunt. Sed non sunt cogniti in plateis: quia de vita sua aliud ostenderant quam frangendo voluntates proprias in angusto se calle retinebant. Et bene additur adhesit cutis eorum ossibus Quid in osse nisi duricia fortitudinis et quid in cute nec mollicies exprimitur infirmitatis. Cutis ergo eorum adherere ossibus dicitur. quia ab eis praua scientibus infirmitas vicii virtutis putatur. Infirma enim sunt que faciunt: sed elationis fiducia decepti fortibus ea suspitionibus iungunt. Et quo de se magna sentiunt. eo de sua nequitia emendari contemnunt. Unde et recte adiungitur. Aruit et facta est quasi lignum Culpa quippe eorum tanto insensibilior redditur quanto apud eos etiam laudabilis habetur. Quam recte aridam asserit: quia nulla sui cogitatione viridescit.

treni. iiii

Cutis nomine peccatum carnis designatur. sicut per beatum iob in persona penitentes dicitur. Saccum consui super cutem meam et operui cinere carnem meam. Quid in sacco et cinere nisi penitentia. et quid in cute et carne nisi peccatum carnis debet intelligi. Cum ergo qui post lapsum carnis ad penitentiam redeunt quasi saccus super cutem consumitur. et cinere caro operitur: quia culpa carnis per penitentiam tegitur ne in districti iudicis examine ad vltionem videatur. Job. xvi.

Cutis nomine is qui in sancte ecclesie corpore exteriori cure deseruit designatur. sicut per beatum

Job dicitur. Cutis mea aruit et contracta est. In sancte quippe ecclesie corpore hi qui solis exterioribus curis iseruiunt congrue cutis vocantur Que nimirum cutis arescendo contrahitur: quia mentes carnalium dum presentia diligunt et quasi iuxta posita concupiscunt ad futura tendi per longanimitatem nolunt. Qui dum iterne spei pinguedinem negligunt vt attrahantur arefiunt quia si eorum corda disperatio non siccaret. nequaquam estus hic pusillanimitatis attrahet hanc namque attractionem psalmista formidauerat. cuius siccitatem mentis metuens dicebat. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima anima Adeps quippe pinguedinis animam replet cum hanc contra presentium desideriorum estum superne spei infusio refouet Cutis ergo arescens attrahitur cum cor rebus exterioribus deditum. atque desperatione siccatum in auctoris sui amorem non tenditur: sed semet ipso vt ita dixerim rugosa cogitatione replicatur. Pensendum vero quod carnales mentes idcirco presentia diligunt: quia vita carnis quam fugitiua sit minime perpendunt. Nam siue locitatem transitus eius aspicerent. hanc etiam proprietatem minime amarent.

Capitulum. xxxiiij.
De Carne..

In scriptura sacra cum caro singulariter ponitur aliquando natura humana intelligitur aliquando cordis sensibilitas. aliquando vita carnalis. aliquando delectatio carnalis. aliquando carnalitas. aliquando operis infirmitas. aliquando ponitur iuxta naturam. aliquando iuxta culpam. Cum vero pluraliter carnes dicitur. aliquando reprobi. aliquando discipuli domini. aliquando pene carnis vel vicia. aliquando motus carnis intelliguntur.

Arnis nomine natura humana designatur. sicut per helyu dicitur. Consumpta est caro a supplicijs reuertatur ad dies adolescentie sue. In illo quippe primo homine a domino recedente repulsi a paradisi gaudijs in hanc mortalis vite erumpnam cecidimus: et quod grauem culpam serpentis persuasione commisimus. penas vltionis sentimus. huc enim nostre lapsi et nichil extra dominum nisi quo affligeremur inuenimus et quia post oculorum vt ipsum carnem secuti sumus. de ipsa carne quam preceptis dei preposuimus flagellamur. In ipsa quippe quotidie gemitum in ipsa cruciatum in ipsa interitum patimur vt hic nobis mira dispositione dominus in penam verteret per quod fecimus culpam. nec aliunde esset interim censura supplicij: nisi vnde fuerat causa peccati vt eius carnis amaritudine homo erudietur. ad vitam cuius oblectione superbie peruenit ad mortem. Quia ergo innumeris humanum genus carnalis vite supplicijs premebatur. sed redemptore nostro veniente. et vicia corruptionis nostre et tormenta deleta sunt: dicatur de hoc redempto homine. Consumpta est caro a supplicijs: reuertatur ad dies adolescentie sue. Ac si diceret. Mortalitatis sue pena in quadam vetustatis senectute defectus est reuertatur ad dies adolescentie sue: id est prioris vite itegritate renouetur vt non eo maneat quo lapsus est: sed ad hoc redemptus redeat ad quod percipiendum conditus fuit. Job. xxxiij.

Arnis nomine cordis sensibilitas designatur. sicut quibusdam dominus per prophetam dicit. Auferam cor lapideum et dabo Eze. xi.

vobis cor carneũ. Cor quippe lapideum. tollit dominus cum a nobis superbie duritiam subtrahit. ⁊ cor carneum tribuit cũ eandem protinus nostrã duritiam ad sensibilitatem vertit.

Job.vij Arnis nomine vita carnalis designatur. sicut p beatum iob dicitur. Induta ẽ caro mea putredine. ⁊ sordibus pulueris. Soliditatem quippe ĩ gemitã voluntarie homo deseruit ⁊ sese in voraginẽ corruptionis mersit vnde nunc vel per ĩmunda opera labitur vel per cogitationes illicitas fedatur. Ut enim ita dixerim culpe sue penaliter subdita ipa iaʒ natura nostra facta est extra naturã ⁊ remissa vsq; ad peruersa opera ducitur. restricta autẽ peruersorum operum ĩportuna cogitatione fuscatur per explectionem ergo actionis illicite carnem putredo afficit: per leuitatem vero cogitationis improbe: q̃si ante oculos puluis surgit. Consentiendo vitijs putredine atterimur viciorũ vero imagies ĩ corde tolerando: sordibus pulueris fedamur Ait ergo. Induta est caro.m. .p.⁊.s.p. Ac si aperte diceret. Carnalem vitaʒ q̃ patior aut tabes lubrice operationis poluit. Aut ex viciorum memoria calligo misere cogitationis premit.

Arnis nomĩe delectatio carnalis designatur. sicut de temptato homine p helui dicitur. Tabescit caro illius. ⁊ ossa que tacta fuerant nudabũtur. Idcirco moderamine occulte dispensationis ita temperari pmittimur vt qui ex diuino munere in virtute proficimus etiã q̃d sumus ex propria infirmitate memoremur Et qui ex pceptione muneris opera virtutis inserimus ex infirmitatis nostre memoriam sacrificium humanitatis offeramus.

Job. xxxiij.

Aliquando autẽ post profectum virtutum non solum temptãt vicia: sed etiam flagella castigant. Cũ enim temptamur vicijs pia dispensatione nobiscum agit: ne de virtutibus quibus pficimus extollamur. Cuʒ vero flagellis atterimur. malis incerpantib⁹ ammonemur: ne de mũdo blandiẽte seducamur. Vicia dũ nos temptant proficientes ĩ nobis virtutes humiliant flagella dũ tẽptant surgentes in corde huius mũdi voluptates eradicant. Per temptantia vicia dicimus quid de nobis p fereẽtia flagella cognoscim⁹ q̃ de hoc mũdo fugiamus. Per illa restringimur ne intrinsecus extollamur. p ista opprimamur ne q̃d extrinsecus appetamus. In hac ergo vita dum sumus ⁊ flagellis atteri. ⁊ aliquando vicijs temptari necesse est. Siue enim in laboribus flagellorum siue in certamine viciorum nõ solum nobis nostra infirmitas innotescit: sʒ etiam in quãta virtute pfecerimus agnoscimus. Nemo quippe vires suas ĩ pace cognoscit. Si enim bella desunt virtutũ experimenta nõ prodeunt. In prouido simul est qui fortem se in pace gloriatur. Quia ergo sepe virium merita per flagellorum aduersa patefiũt apte helui manifestat dicens. Tabescet caro illius ⁊ ossa q̃ tecta fuerant nõ. Cũ enim flagellis pmentib⁹ omnis exterior voluptas atteritur interne fortitudinis ossa nudant. Quid aũt h loco carnis nomine nisi ipsa delectatio carnalis accipitur. Et quid p ossa nisi virtutes anime designantur. Tabescit ergo caro ⁊ ossa nudãtur. quia dũ flagellis arguẽtibus carnalis delectatio extenuatur: ea que dudũ quasi sub carne latuerant virtutum fortia patesiunt. Nemo quippe quantum pfecerit nisi inter aduersa agnoscit Cum enim adsunt prospera cerni virium documenta non possunt.

Carnis nomine carnalitas designatur. sicut per eundem helyu abdicitur. Si direxerit ad dominum cor suum spiritum illius ad se trahit et flatum. Deficiet omnis caro simul. et homo in puluere reuertitur. Curuum cor est cum vna appetit: dirigitur cum ad superna eleuatur. Si ergo homo cor suum ad dominum dirigit: spiritum et flatum illius dominus ad se trahit. Spiritum videlicet pro internis cogitationibus: flatum vero qui per corpus trahitur pro externis actionibus ponit. Deo ergo spiritum hominis et flatum ad se trahere est ad conuersionem sui desiderij et interiora nostra et exteriora commutare vt nihil iam menti exterius libeat nichil caro inferius vel si appetit adipisci conetur. sed omne quod homo est ad eum videlicet a quo est. et interius desiderando ferueat. et exterius se edomando constringat. Unde et apte subiungitur. Deficiet omnis caro simul: et homo in cinerem reuertetur. Simul enim caro deficit. quando iam nulli suis moribus seruit: quia presidens spiritus cuncta eius fluxa restringit et quodam distinctionis sue gladio omne quod in illa male viuebat interficit hoc nimirum discipline gladio semetipsum hieremias interfecerat cum dicebat. Post quam conuertisti me: egi penitentiam et postquam ostendisti michi percussi femur meum. Quid enim in femore nisi voluntas carnis accipitur: et quid quod ait plus quam ostendisti mihi p. f. m. nisi quod plus quam superna spiritualiter vidit omne quod inferius in se carnaliter viuebat extinxit: vt quanto magis summa patescerent tanto amplius ima que tenuerat non liberent Nam quanto incipit quisque superius viuere: tanto inchoat inferius interire. Juxta affectum namque carnalis operationis: omnis caro pauli simul interierat cum dicebat. Uiuo autem iam non ego viuit vero in me xpus. Bene etiam hoc loco helyu subdidit et homo in cinerem reuertetur. In peccato enim quisque positus mortalitatis sue obliuiscitur et terram se esse non meminit dum ad huc per superbiam inflatur. Post conuersionis vero gratiam cum humilitatis spiritu tangitur: quid se esse aliud quam cinerem recordatur. Jam in cinerem dauid reuersus fuerat: cum dicebat. Memento domine quoniam puluis sumus. Abraham in cinerem reuersus fuerat dicens. Loquar ad dominum meum cum sim cinis et puluis.

Carnis nomine infirmitas operis designatur. sicut per beatum iob dicitur. Et ego quando recordatus fuero pertimesco. et concutit carnem meam tremor. Quia beatus iob actuum suorum oblitus non fuerat extrema eius locutio ostendit. Qua ex re hoc quod ab eo nunc amicis dicitur. et ego quando recordatus fuero pertimesco. et concutit carnem meam tremor. constat nimirum quod per irrisionem dicatur. Ac si aperte diceretur. Si me aliquid ypocrite meminero habuisse in penitentie mox fletu contremisco. Carnem vero suam si recordatus fuerit tremore perhibet concuti id est infirmitatem operis vltionis pauore fatigari.

Carnis iuxta naturam dicitur. sicut scriptum est. hoc nunc os ex ossibus meis. et caro de carne mea. Et verbum caro iuxta culpam ponitur. sicut scriptum est. Non permanebit spiritus meus in hominibus istius. Caro factum est. et habitabit in nobis eo quod caro sunt. Et psalmista ait. Memoratus est quia caro sunt spiritus vadens et non rediens vnde et discipulis paulus dicebat Uos autem in carne non estis. sed in spiritu. Neque enim in carne non erant quibus

epistolas transmittebat. Sed quia
passiones carnalium desideriorum
vicerant: iā libri p̄ virtutem spiritꝰ
in carne nō erant. Illud q̄ idē pau
lus dicit. Caro ꝛ sanguis regnum
dei possidere non possunt: carnē ꝓ
culdubio secūdū culpam vult intel
ligi non secūdū naturaꝫ. Vn̄ ꝛ mox
q꞉ carnem secundū culpam diceret
ostendit subdens. Neqꝫ corruptio
in corruptelam possidebit. In illa
ergo celestis regni gl'ia caro secun=
dū naturā erit sed secūdū passionū
desideria nō erit. q꞉ deuicto mortis
aculeo i eťna icorruptiōe regnabit.

Job.xli Carnium nomine reprobi de=
signātur. sicut voce dominica
de diabolo ad beatū iob dicit. Mē
bra carnium eiꝰ coherētia sibi Car
nes enī diaboli sunt oēs reprobi. q̄
ad itellectum spiritualis patrie per
desiderium nō adsurgūt. Membra
vero sunt carniū hij q̄ eisdeꝫ p̄uerse
agentibus ꝛ sese ad iniq̄tatem p̄ce
dentibus coniungūtur. sicut ecōtra
per paulū de dominico corpore di=
citur. Vos estis corpus xp̄i ꝛ mem
bra de membro. Aliud quippe est
mēbrū corpis. aliud mēbruꝫ mēbri
Mēbruꝫ q̄ppe corpis ē p̄s ad totū
Mēbrū vo mēbri ē p̄ticula ad p̄tē
mēbrū nāqꝫ mēbri ē digitꝰ ad manū
manus ad brachiuꝫ membrū vero
corporis totum h̄ simul ad corpus
vniuersum. Si ergo i spirituali dn̄i
co corpore membra de membro di
cimus. eos qui in eius ecclesia ab
alijs reguntur ita in illa diaboli re
proba congregatione membra sūt
carnium qui iniquo opere quibus=
dam se nequioribus coniunguntur
Sed quia malignus hostis sibi i p̄
uerso opere a primis vsqꝫ ad extre=
mos concordat diuinus sermo i eo
membra carnium sibimet coheren
tia memorat.

Carnium nomine discipuli
dn̄i designātur. sicut per bea=
tum iob in persona eiusdeꝫ domini
dicitur. Pelli mee consūptis carni
nibus adhesit os meum. Require
in capitulo de pellibus.

Carnium noie pene car=
nis vel vicia designātur
sicut per beatū iob ami
cis suis dicit. Quare p̄
sequimini me sicut deꝰ. ꝛ carnibus Job.xix
meis saturamini. Nunc abhorret
a locutione pietatis q̄ a deo se p̄hi=
bet persequi. Est namqꝫ persecutor
bonus: sicut de semetipo ore ꝓphe
tico dn̄s dicit. Detrahenteꝫ occul=
te aduersus proximum suum hunc
persequebar. Cum vero sanctus q̄s
qꝫ flagellari p̄mittiur scit q̄ p̄secu=
tionem contra comissa vicia ex inter
na dispensatione patiatur. Crude=
les autem persecutorum mētes cū
potestatem feriendi appetunt con=
tra bonorum vitam nō studio pur=
gationis sꝫ liuoris fatibus accendū
tur. Et quidē h̄ faciunt q̄ deus om
nipotens fieri p̄mittit: sꝫ dum vna
causa p̄ hos etiam cum deo agitur
non tn̄ voluntas vna in eadem cau=
sa seruatur. Quia cū amando om=
nipotens deus purgationeꝫ exibet
in iustorum prauitas seruiēdo ma=
liciam exercet. Q̄ꝰ ergo dr̄. quare
p̄sequimini sicut deus ad exterio=
rem h̄ percussionem retulit. nō ad
intimam intentionē q꞉ ꝛ si h̄ agunt
exterius q̄ deus agi disposuit non
tn̄ h̄ q̄ deus in sua actione appetūt
vt boni ex afflictione purgent. Vn̄
aūt subditur ꝛ carnibus. m. s. Quo
rū mens proximorū penas esurit sa
turari ꝓculdubio alienis carnibus
q̄rit Scienduꝫ quoqꝫ est q̄ hij etiā
qui aliene [illegible] actione pascun
tur. [illegible] clesse [illegible] s proculdubio
[illegible] per salomonē dr̄
[illegible] esse in cōuiuio potatorum ne
qꝫ comedas cū eis q̄ carnes adves=
cendum conferūt. Carnes quippe
advescendum conferre est: i collo=
cutione derogationis vicissim pro
ximorum vicia dicere. De quorum

pena mox illic subditur. Quia va-cante potibus et dantes simbolum con-sumentur et vestietur pannis dormi-tatio. Potibus quippe vacant qui de opprobrio aliene vite se debriant. Simbolum vero dare est. sicut unus-quisque solet pro parte sua cibos adve-scendum illa in confabulone detractio-nis verba conferre. Sed vacantes po-tibus et dantes simbolum consumentur quia sicut scriptum est omnis detractor era-dicabitur. Vestietur autem pannis dormi-tatio: quia despectum et inopem a cunctis bonis operibus mora sua invenit quem hoc ad aliene vite exquirenda crimi-na detractionis sue langor occupa-uit.

Carnium nomine motus car-nis designatur. sicut per beatum Job. x. iob dicitur. Pelle et carnibus vesti-sti me ossibus et nervis compegisti me. Require in capitulo de pelle.

Capitulum. xxxv. De Sanguine.

In scriptura sacra sanguinis no-mine. aliquando passio christi. aliquando car-nalis intellectus. aliquando peccatum aliquando cruente mentis malicia in-telligitur.

Sanguis nomine passio christi designatur sicut voce domini. ad beatum iob de sancto predi-iob xxxix catore sub figura aquile dicitur. Pulli eius lambent sanguinem. ac si aperte diceret Ipsa quidem aquila divinitatis contemplati-one pascitur. sed quia auditores eius divini-tatis percipere archana nequeunt possunt sie-ri cognitio crucifixi domini cruore satia-tur Sanguinem namque lambere est passio-nis dominice infirma venerari. hinc est quod paulus qui ad tercium celi secreta vol-uerat discipulis dicebat. Non iudicaui scire aliud inter vos nisi christum iesum et hunc crucifixum. Ac si aperte aquila di-ceret Ego quidem escam meam divinita-tis eius potentiam de longe prospicio sed vobis adhuc parvulis incarna-tionis eius tantummodo lambendum sanguinem trado Nam qui per predicationem suam tacita divinitatis celsitudine infirmos audi-tores de solo cruore crucis edocuit quid aliud quam sanguinem pullis prebuit.

Sanguinis nomine carnalis intel-lectus designatur sicut per salo-monem dicitur. Quare fortiter premit ubera ad eliciendum lac: exprimit butirum et qui vehementer emulget: elicit sanguinem Job. Ubera quippe fortiter premimus cum ver-ba sacri eloquii subtili intellectu pen-samus Qua pressione dum lac querimus butirum invenimus quia dum interni vel tenui intellectu querimus ubertate in-terne pinguedinis ungimur quod tamen nec nimie nec semper agendum ne dum querit ab uberibus lac sanguis sequitur Plerumque etenim quidam dum verba sacri eloquii plusquam debent discutiunt in car-nalem intellectum cadunt. Sanguinem quippe elicit. qui vehementer emulget: quia carnale efficitur. hoc quod ex nimia spus discutione sentitur.

Sanguinis nomine peccatum desi-gnatur sicut per prophetam dicitur. Ma-ledictum et mendacium et homicidium: et furtum et adulterium inundaverunt et san-guis sanguinem tetigit. Solet enim san-guinis nomine signari peccatum sicut is qui a peccatis liberari desiderat per peni-tentiam clamat Libera me de sangui-nibus Sanguis quia sanguinem tangit cum cul-pa culpam cumulaverit. Unde per beatum iob dicitur. Concidit me vulnere super vul-nus. In infirmis namque sciam ecclesia vul-nus concedit quando peccatum peccato addit ut culpa vehementius exaggeret. Quam avaricia pertrahit ad rapinam rapina ducit ad fallaciam ut perpetrata culpa ex falsitate etiam defendatur quid iste nisi vulnere super vulnus concidit.

Sanguinis nomine malicia cruente mentis designatur. sicut per prophetam de iusti per-secutore dicitur. Sanguis eius in medio eius Super limpidissimam pe-tram effudit illum. Non effudit illum su-Eze. xliiii per terram ut possit operiri pulvere. Per terram videlicet et pulverem pecca-tores per petram vero lipidissimam in-stum signans qui gravibus peccatorum

ꝯtagijs nõ exasperat. Sãguis ꝗ ſu ꝑ lipidiſſimã petrã effundit qñ malicia cruente mentis in afflictiõe iuste anime graſſatur.

¶ Capitulum. xxxvi. De Adipe.

Adipis noĩe ſupbia deſignat. ſicut ꝑ beatũ iob de ſupbo diuitie dr. Uiſcera eius plena ſũt adipe Sicut em̃ exabũdanti cibo adeps illa ex habũdãtia rerũ ſupbia naſcitur. ꝗ ipinguat mẽtem diuitijs dũ eleuat animus ſupbientis. Supbia ꝗppe corde q̃ſi quedã pinguedo ẽ craſſitudinis. Uñ qꝛ pleriq3 ex abundãtia peccata ꝑpetrant ꝑ ꝓphetã dr. Prodijt quaſi ex adipe iniquitas eorum. Job. xxi.

¶ Cap. xxxvij. De Pinguedine

Pinguedinis noĩe trenarũ rerũ habũdantia deſignat ſicut per eliphat temanitẽ deipio ꝗlibet dr. Pingui ceruice armat⁹ ẽ. Operuit faciẽ ei⁹ craſſitudo Piguis em̃ ceruix ẽ opulẽta ſupbia affluẽtib⁹ videl3 reb⁹ q̃ſi multis carnibus fulta. Potẽs igit̃ iniqu⁹ pingui ceruice cõtra dñm armatur. qꝛ rebus tẽporalibus tumẽs cõtra pcepta veritatis q̃ſi de magnitudine carnis erigit. Quid em̃ paupertas niſi ꝗdã macies ⁊ ꝗd rerũ abundãtia. niſi pinguedo ẽ vite pſentis Pinguis ꝗ ceruice ſe contra dñm erigit ꝗ tpalem abundantiã i ſupbiam aſſumit habẽt em̃ potẽtes ⁊ iniꝗ ꝓpriũ vt fallacibus diuicijs occupati veras dei opes negligãt. Et quãto minus ꝙ verũ eſt iquirũt tãto ãpli⁹ falſis diuicijs extolluntur. Cura ⁊ em̃ multiplex trenarũ rerũ. qꝛ occupat excecat Uñ apte ſubiungit Operuit faciem ei⁹ craſſitudo. Uiſus ꝗppe i facie in q̃ ⁊ ipzima corpis honorabili or eſt pars. Nõ ꝗ imerito mẽtis itẽtio ꝑ faciẽ deſignat ꝙ ꝗlib3 ꝟtim⁹ illuc videm⁹ faciẽ ꝗ craſſitudo opit qꝛ deſiderata trenarũ rerũ abũdãtia oclos mẽtis pmit. Et ħ qꝛ i eis honorabile eſſe debuit añ dei oculos fedat qꝛ curis multiplicib⁹ adgrauat.

¶ Capitulũ. xxxviij. De Aruina.

Aruine noĩe potentia trena deſignat. ſicut ꝑ eundẽ eliphat ⁊ de lateribus ei⁹ aruina depẽdet. S3 nõnulli ꝗ patronis maiorib⁹ adiũcti ſupbiunt. ⁊ de eoꝝ potẽtia cõtra iopes extollũt. De ꝗbus bñ dr. Et de lateꝛib⁹ ei⁹ aruina depẽdet. Qꝛ em̃ aruina pinguedo carnis. ⁊ latera dicere diuitũ ſolemus hos ꝗs eis coniũctos cernim⁹ aruina de iniqui lateribus dependet qꝛ quiſꝗs potenti ⁊ iniquo adheret ipſe quoq3 de ei⁹ potẽtiã velut ex pinguedine rerũ tumet vt patroni perverſi iniꝗtatẽ ſequẽs nõ timeat dñi ⁊ quos valet ⁊ quãtũ valet pauperes affligat de gloria temporali coreleuet Cũ ergo talis eſt ꝗ iiquo potenti adheret de eius latere profecto aruina dependet.

¶ Capitulum. xxxix.

De Oſſibus.

¶ In ſcriptura ſacra cũ os ſingularit ponit. aliqñ xp̃s. aliqñ fortis ꝗlibet i ſancte eccłie corpore itelligit. Cu3 vero pluraliter oſſa dñr aliqñ ꝟtutes aliqñ neꝗores icorpoꝛe antixp̃i. aliqñ duricia fortitudis. aliqñ carnis fortitudo. aliqñ fortitudo ſeculariũ dignitatũ aliqñ fortes viri in ſancta eccleſia

Oſſis noĩe xp̃s deſignat. ſicut ꝑ btm̃ iob ex pſona dñi dr pelli mee cõſumptis carnibus adheſit os meũ. Require in cap. de carne.

Oſſis noĩe fortis ꝗlibet i ſancte eccleſie corpe ꝗ ifirmos portat deſignat. ſicut ꝑ beatũ iob i pſona eccleſie decitur. Nocte os meu3 perforatur dolorib⁹. ⁊ ꝗ me comedũt nõ dormiũt Si allegorice miſteriũ pſcrutamur ꝗd ꝑ oſſa niſi fortis ꝗſq3 i ſctẽ eccłe corpe deſignat Job. xxx

qui quasi suo robore membra cõti
net: dum mores ĩfirmantium stabi
liter portat. Sꝫ cũ tribulationis vl
time cõtra eã feruor exercuerit: in
nocte os illius ꝑforatur doloribus
q꞉ nõnũꝗ tormẽtis victi etiã ipi ad
ꝑfidiã defluũt. qui ad fidem alios
tenere videbãtur. Ait ḡ. Nocte
os meum ꝑforatur dolorib⁹. Ac si
aperte dicat Tribulatiõis tenebris
p̃ssi ita afflictiõe terebantur vt ipsi
qui ĩ me habebant vigorẽ fortitu=
dinis q̃si iã quidã habent formam
timoris. Vñ adhuc dicit. Et qui me co
medũt non dormiũt q꞉ maligni spi
ritus q̃ carnales quosqꝫ de ecclesia
consumũt tanto magis quiescere a
tẽptatiõe nesciũt quanto nullo car
nis pondere grauantur.

Ossium nomine virtutes
designãtur. sicut ꝑ psal=
mistã de sãctis martyri
b⁹ dr. Dñs custodit oĩa
ossa eorum vnũ ex eis nõ cõteretur
ꝗ vtiqꝫ nõ de ossibus corporis sꝫ de
viribus dr mẽtis. Nã certe nouim⁹
ꝗ ꝛ multorum matrimoniũ corpo
ralit ossa confracta sunt ꝛ persecu=
tores dñi latronis illius cui dictũ
est. Hodie mecũ eris in paradiso. si
cut latronis alterius in cruce crura
fregerũt. Itẽ quia ossa virtutes ĩtel
ligantur ꝑ heliu manifestatur: cũ ꝑ
eum de dño dicit. Increpat ꝗꝫ per
dolorẽ in lectulo. ꝛ oĩa ossa ei⁹ mar
cescere facit. Quid enĩ ꝑ lectum ni
si requies tẽporalis accipitur Sed
q꞉ ĩ hac vita oĩs nostra ꝗ pam⁹ req
es ꝑturbatur recte dr ĩcrepat ꝗꝫ ꝑ
dolorẽ ĩ lectulo .i. in p̃sentis vite re
quie vel tẽptatiõis nos stimulis vl
flagelli afflictione ꝯturbat Nã sepe
humanus anim⁹ ꝗlibet breui tpe sñ
temptatione ĩ bonis studijs fuerit
mox de eisdẽ studijs ĩ quibus q̃scẽ
do se exerit de ipsis v̾tutibus quib⁹
multiplicari nititur dũ ꝓficere se sẽ
tit eleuat. Vñ pio rectoris nr̃i mo=
deramie in pulsu tẽptationis affici
tur. vt ĩ eo ipsa ꝓuectus sui elatio
cõprimatur. Quapropter postꝗ di
xit ĩcrepat ꝗꝫ ꝑ dolorem ĩ lectulo
aperte subiunxit ꝛ oĩa ossa ei⁹ mar
cescere facit. quia cũ in ea requie ꝗ
nobis ab hoc sculo preparamus fla
gello temptationis afficimur. qui
fortasse de virtutibus nr̃is ĩflari po
tuimus cognito ĩfirmitatis nostre
tedio extenuamur. Cuꝫ enim sicut
cupimus ad dñꝫ proficimus: si pro
fectum nostrũ temptatio nulla pul
saret: alicuius nos fortitudinis eẽ
crederemus. Sꝫ q꞉ nobiscum supꝰ
na dispensatione agitur. vt infirmi=
tatis nostre q꞉ ꝓficientes obliuisci
mur tẽptati recolamus ꝛ in profe=
ctum nostre quid de diuino mune=
re ꝛ ĩ tẽptatione cognoscamus. q̃d
de proprijs viribus sumus Quare
nos profecto temptatio ad plenuꝫ
raperet: nisi ꝓfecto superna serua=
ret. Sed pulsat nec frangit ĩpellit.
nec mouet q̃rit nec deicit. vt de no
stra ĩfirmitate sẽtiamur esse ꝗ qua
timur ꝛ de diuino munere ꝗ stam⁹
Et quia se aĩa alicui⁹ boni sibi cõscia
cũ virtutibus suas ad memoriaꝫ re
uocat q̃dã delectione pascitur ꝛ q̃si
gratulatione proprie plenitudinis
impinguatur bñ dicitur. ꝗ tempta
tione pulsãte marcescũt ossa: q꞉ dũ
propria infirmitas tẽptatione iter
rogãte cognoscitur. oĩs illa nostra
rum virium videlicet pinguis vi=
ridisqꝫ gratulatio subito anxietatis
merore siccatur. Et qui nos alicui⁹
esse momenti bona nostra pensan=
do credidimus pulsati paulo am=
plius perituros nos iaꝫ tãqꝫ formi
damus. Tũc omne bonorũ nostro
rum gaudium vertitur in pauore
penarum Tũc iniquos nos esse de
prehendimus qui sancto paulo an=
te credebamus Tabescit mens stu
pent oculi oẽ ꝗ p̃us ꝓ spiritu arri
debat euanescit. Lux ipsa fastidio
est et sole se in animo tenebre me=
roris infundunt.

Ossium nomine nequiores christi: et callidiores designant. sicut voce dominica ad beatum iob de ipsis dicitur. Ossa eius videlicet fistule eris. In corpore ossa sunt que continent membra q̃ continentur. Habet ergo carnes antichristus habet et ossa. quia iniqui sunt alij. q̇ tamẽ ab alijs ĩ errore retinẽtur: ⁊ nequiores alijs in errore alios retinent. Quid itaq̧ aliud ossa ãtixp̃i q̃ quoslibet in corpore eius valentiores accipimus: in quorum corde iniq̇tas dum vehementer induxit: per eos tota eius corporis compago subsistit. Multi namq̧ in hoc mundo diuites videntur: qui dum rebus opibus subnixi sunt quasi ex fortitudĩe solidantur. Sed largiendo hic ipsa quibus stulti sunt: ad suũ errorem trahũt. Modo eĩ nõ nullos vt praui fiant donis illiciunt: modo nõ nullos vt praui permaneant muneribꝰ astringunt. Quid itaq̧ isti nisi antichristi ossa sunt. qui dum malos cõtinendo multiplicant. in cuius corpore carnes portãt. Hij nonunq̃ decipiendis auditoribus exhibẽt lingue dulcedines. quia et spine proferunt flores. et apparet quidẽ in eis q̧ oleat: sed latet q̧ pungat. Amaris dulcia noxijs blanda permiscẽt humiliter substernunt. Et per symonem de se insinuant. q̧ per exhibitionem negant. Unde et recte ossa illiꝰ eris fistul̃ comparantur. quia nimirum more metalli insensibilis. sonũ bene loquendi hñt sed sensum bene viuendi non habent. Hic nãq̧ quasi humiliter loquendo asseritur q̧ elate viuendo contemnunt. Unde bene p̃ paulum dicitur Si linguis h.l.⁊.a. c. ã.ñ.f.s.v. es sonans. autem .ct. tinens. Bona quippe loquens: sed per amorem eadem bona nõ seq̃ns velut es aut in cimbalum sonitum reddit. quia ipse sentit verba q̃ ipse facit.

Ossium nomine duricia fortitudinis designatur: sicut per Iere. de quibusdã de viribus suis nimium presumentibus dicitur. Adhesit cutis eorum ossibus. Quid enim in ossibus: nisi duricia fortitudinis. et quid in cute nisi mollicies exprimitur infirmitatis. Cutis ergo eorum adherere ossibus dicitur. q̄ ab eis praua sentiẽtibus infirmitas vicij duricia virtutis putatur. Infirma enim sunt que faciunt: sed elationis fiducia decepti. fortibus ea suspicationibus iungit. Et quo de se magna sentiunt. eo de sua nequitia emendare contemnunt.

Ossium nomine carnis fortitudo desig. sicut per beatuz iob dicitur. Elegit suspendium anima mea: et mortem ossa mea. Quid p̃ aĩam nisi mentis intentio. quid per ossa nisi carnis fortitudo signatur. Omne autẽ q̧ suspenditur. ꝓculdubio ab imis eleuatur. Anima ergo suspendiũ eligit. vt ossa moriãtur q̄ dũ mẽtis intẽtio ad alta se subleuat oẽm in se fortitudinem vite exterioris necat. Sancti enim viri certissime sciunt quia habere in hac vita requiem non possunt. ⁊ idcirco suspẽdium eligunt: quia nimirum terrena desideria deserentes ab alta animum tollunt. Suspensi autẽ mortem suis ossibus inferũt. quia amore superne patrie in virtutum studijs accincti hij q̧ fortes prius ĩ mũdo fuerant: vinculo humilitatis insequuntur.

Ossium nomine fortitudo secularium dignitatum desig. sicut per beatum iob de superbo diuite dicitur. Ossa eius plena sũt adipe. et medullis ossa illius irrigãtur Sicut enim ex habundanti cibo adeps: ita ex habũdantia rerũ sup̃bia nascitur. que impingat mentem diuitis dum eleuat̃ animus sup̃biẽtis Superbia quippe cordis. quasi quedam pinguendo est crassitudinis.

Unde qui plerique ex habundantia pec cata perpetrant propheta dicitur. prodiit quasi ex adipe iniquitas eo rum. Amatores autem hui⁹ seculi quasi ossa habent quãdo in hoc mũ do fortitudinẽ dignitatũ possidẽt. Sed si in exteriori dignitate desint terrene et domestice diuitie ꝗtum ad iudicium suum. ossa q̃ habent. sed medullas in ossibus non habẽt. Quia ergo sic iste amator huius se culi exteriori potestate fulcitur: vt ex interiori terrene domus habun dantia saginetur dicitur et medull' ossa illius irrigantur. vel certe ossa sunt praui diuitis. praue et dure consuetudines: medulle vero in ossibus. sunt ipsa desideria male viuendi. que neque ex prauitatis satis factione saliantur. Quam medulle quasi ossa irrigant. cum praua desi deria peruersas consuetudines su as in voluptatum delectationẽ con seruant.

Ossium noie fortes viri in sancta ecclesia desig. sicut per beatm iob di citur. Cutis mea deni grata est super me. ⁊ ossa mea arue runt pre caumate: Require in capi tulum de cute.

Capitulum quadragesimũ

De cartilagine.

In scriptura sacra cartilaginis nomine. al' inferiores in corpore antichristi. aliquando. simulatio intelligitur.

Cartilaginis nomine inferiores in corpore antichristi. qui qua les non sunt videri appetunt. designant sicut in voce domini

Job .xl. ca ad beatum iob dicitur. Cartila go eius quasi lamine ferree. Carti lago ossis quidem speciem habet sed ossis fortitudinem non habet. Et sunt nonnulli in antichristi cor pore non honoribus clari. non diui ciis fulti. non virtutum specie deco rati. non scientia caliditatis parti. sed tamen videri quales non sunt ambiũt. et idcirco contra bonorum vitam nequiores fiunt. Bene ergo cartilago eius laminis ferreis com paratur: quia hii qui antichristo de biliores sunt. ad perpetranda mala nequiores existunt. Ferreo quippe cetera metalla concindũtur. Et car tilago antichristi ferreo simul dicit quia hii qui in eius corpore ad ostẽ sionem virtutum non sufficiũt con tra necesse infidelium accintus accẽ duntur. Quia enim cum eo se face re signa ⁊ prodigia non posse consi derant: fideles se illi per crudelita tem probant. Et pro eo ꝙ innocen tium corda corrumpere persuaden do non possunt: multiplicius cete ris bonorum corpora se extinguere gloriãur. Bene ergo dicitur: carti lago eius vt lamine ferree. quia in eius corpore quo infirmius quisque credidit. hoc est ꝙ nequius incidit. Qui recte non ferro tantummodo sed laminis ferreis comparantur. quia dum se circũquaque incredulit tatem dilatare ambiũt: quasi in fer ri le laminas extendunt.

Cartilaginis nomine simu latio potest designari. Cartillago nãque ossis o stendit speciem sed ossis non habet infirmitatem. Et sunt non nulla vi cia que ostendunt in se rectitudinis speciem sed ex prauitatis prodeunt infirmitate. Hostis enim nostri ma licia tanta arte se palliat vt plerũque ante decepte mentis oculos culpas virtutes fingat. vt inde quisque quasi expeteret premia. vnde eterna di gnus est inuenire tormenta. Ple rumque enim invlciscendis viciis cru delitas agitur: et iusticia putatur.

Atq3 immoderata ira intuitu zeli meritum creditur. Et cum a distortis morbus peccantes dirigi caute debeant violenta inflexione frangunt.
¶ Plerumq3 dissoluta remissio quasi mansuetudo ac pietas habetur: et dum plusq3 decet delinquentib9 tēporaliter parcitur: ad eterna supplicia crudeliter reseruatur. Nonnunq3 effusio misericordia creditur et dum male seruare culpa sit peius spargi q3 acceptum est non timetur
¶ Nonnūq3 tenacia parcitas putat et cū graue sit vitium non tribuere. virtus creditur accepta retinere.
¶ Sepe malorum pertinatia constantia dicitur. et dum mens a prauitate sua flecti non patitur. quasi ex recti defensione gloriatur. ¶ Sepe inconstantia quasi stabilitas habetur. et quo quisq3 fidem integraz nulli seruat. eo se amictum omnib9 estimat. Aliquando timor incompetens humilitas creditur. et cum temporali formidine pressus quisq3 a defensione veritatis tacet arbitratur q3 iuxta dei ordinem humilem se potioribus exhibeat. ¶ Aliquādo vocis superbia veri libertas estimatur. et cum per elationem veritati contradicitur. loquendi procacitas veritatis defensio putatur.
¶ Plerumq3 pigricia quasi continentia quietis attenditur et cū grauis culpe sit recta studiose: non agere magne virtutis meritum creditur: a praua tantum actione cessare. ¶ Plerumq3 inquietudo spiritus vigilans sollicitudo nominatur et cū quietem quisq3 intollerat agendo que appetit virtutis debite implere se excercitium putat.
¶ Quia error cum virtus creditur difficilius emendatur: recte dicitur Cartilago eius quasi lamine ferree Diabolus e nim. quo sub pretextu boni caliditatem suam fraudulentius exhibet. eo in culpam mentez durius tenet. Hinc est q3 nonnunq3 hij qui quasi viam sanctitatis appetunt. in errorem lapsi tardius emēdantur. Rectum quippe estimant esse q3 agitur sicut excolende virtuti sic victo perseuerantiam iungunt. Rectorum estimant esse q3 agitur et idcirco suo iudicio enixius seruiunt.

¶ Capitulum quadragesimuz primum.

¶ De medullis

¶ In scriptura sacra medullarum nomine aliquādo nobilitas regia. aliquando subtilitas ingenij. aliquando diuicie. aliquando intentiones cordis intelliguntur.

Edulle noie nobilitas regia designat. sicut p ezechielem pphetam denabucodonosor dicitur. Aquila grandis magnarū alarū. longo membrorū ductu. plena plumis z varietate venit ad libanum z tulit medullam cedri et summitatem frondiū eius euulsit. Require in capitulo de aquila. Eze. xvij

Medulle quoq3 nomine subtilitas igenij potest non inconuenienter designari. Ossa quippe medulle irrigando confirmant. Per ossa autem fraudulenta diaboli consilia intelliguntur. Quia sicut in ossibus positio corporis:

roburqz consistit. ita in fraudulen=
tis diaboli consilijs. tota se eius ma
licia erigit ⁊ sicut ossa quia irrigant
medulle confortant:ita eius cōsilia
per spaliter nature potentiā infusa
īgenij subtilitas consilium roborāt
Medularum nomine diuicie de=
signātur sicut per beatuz iob
de paruo diuite dicitur. Medullis
Job.xxi ossa illius irrigantur. Require ī cap̄
de ossibus.

Medularum nomine in=
tentiones cordis desig.
vnde predicator egre=
gius cum loquens sub=
tiliter diceret. viuus ē sermo dei et
efficax et penetrabilior oī gladio
ancipiti ⁊ ptīgēs vsqz ad diuisionē
ac spiritus:ilico adiūxit. Compagū
quoqz et medularū.et discretor co=
gitationum et intentionum cordis.
Distinguit et sermo dei compages
et medullas:quia discernit cogita=
tiones et intentiones cordis. p cōpa
ges qꝫ ossib⁹ ossa iungunt. Et sepe
dum quid recta cogitatione agim⁹
sed subito in laudis amore decli=
namus. atqz h̄ pro laude facimus q̄
facere pri⁹ pveritate ceperam⁹: qr
cogitationes cogitationibus adiun
guntur quasi quadā ꝯpages fiunt:
Sed habent ossa. que in compage
iūcta sunt. et medulas. Quot pre=
dicator sanctus apertius intulit cuz
subiungit. Discretor cogitationum
et intentionum cordis. Compages
enim nostre cogitationes sunt: me=
dulle aut intentiones Et sepe aliud
cogitamus atqz aliud est q̄ per co=
gitationem intendimus. Nāqz qs
proposito numerorꝫ premio pup[illi]
vel vidue causā defendit. et fortasse
ecclesiam ingrediens in suis precib⁹
deo dicat. tu vides quia causam pu
pilli et vidue defendo: iste pculdu=
bio q̄ cogitat scit. sed q̄ intendit ei⁹
cogitatio ignorat. Aliud quippe co
gitat. atqz alio intendit. Nō enī de=
fensionez pupilli vel vidue sed mer
cedem nummorum querit. Nā tol
lit temporale premiū et iam pupil=
lum ac viduā non defendit Sermo
itaqz dei discretor est cogitationum
et intentionum cordis: qr nō aspicit
quid apud temetipsum cogitas.
sed per medullam compagis. i. per
intentionem cogitationis quid acci
pere requiris Restat ergo vt doctor
cum loquitur sollicite attendat. ne
aut mala intentione loqui inchoet:
aut cum bene ceperit seductus fa=
uoribus in appetitum alium decli=
net. Sic enī cogitationi bene cogi=
tatio sinistra subtīgitur. vt vix ipse
q̄ easdē cogitatiōes gñat animus co=
gnoscat.

Capitulum.XLII.
De neruis.

Erui nomīe. senten
tia fortis districtio=
nis desig. sicut p bea
tum iob domino dr̄ iob.xxxiij
Posuisti ineruo pe
dem meum ⁊ obser
uasti omnes semitas meas ⁊ vestigia
pedum meorꝫ considerasti. In ner=
uo aūt deus pedem hominis posuit
quia prauitatem illius forti distri=
ctionis sue sententia ligauit. Cuius
oēs semitas obseruat. quia sub tilit
singula qꝫ diuidat. Semita eteni
angustior solet esse q̄ via Quia aūt
vias actiones. non immerito semi=
tas ipsas actionum cogitationes ac
cipimus. Deus itaqz omēs semitas
obseruat. quia in singulis quibus
actionibus nostris est cogitationes
pensat. Et vestigia pedum conside
rat. quia intentiones nostrorū ope=
rum q̄ recte ponantur examinat: ne
h̄ bonum agitur non recto deside
rio agatur.

Capitulum.XLIII.
De pectore.

In scriptura sacra pectoris no
mine. alr̄ cogitatio luxurie: alr̄ cor
intelligitur.

Ectoris nomine co=
gitatio luxurie desi
gnat: sicut voce do=
minica serpenti dici
tur. Pectore ꝛ ven
tre repes. Malum
namq; luxurie. aut cogitatione per
petratur aut opere Calidus namq;
aduersarius noster: cum ab effectu
operis excellitur. secreta polluere
cogitationis molitur. Bene ergo a
domino sibi petenti dicitur Pecto
re et ventre repes Serpens videli=
cet ventre repit: quando hostis lu=
bricus per humana membra: si=
bimet subdita vnusq; ad expletionē
operis luxuriam excercet. Serpēs
aūt repit pectore qñ eos q̄s in ope
luxurie non valet. polluit in cogita=
tione. Alius itaq; luxuriā iam per=
petrat actione. huic serpens repit
ex ventre. Alius autem perpetran=
dam versat ī mente huic sibi serpēs
repit ex pectore Sed quia per cogi
tationem ad opera implenda per=
uenire: recte serpens prius pectore
et postmodum repere ventre de=
scribitur.

Pectoris nomine. cor de
signatur: vñ diuina vo=
ce precipit vt ī aarō pe
ctore rationale iudicis
vitis ligantibus imprimatur: qua=
tinus sacerdotale cor nequaq̄ cogi=
tationes fluxe possideat sed ratio so
la constringat. Nec indiscretū quid
vel īutile cogitet. qui ad extra. aliīs
constitutus: ex grauitate vite semꝑ
debet ostendere: q̄tam in pectore
rationem portet.

Capitulum quadragesimū quartum
De vberibus.

In scriptura sacra vberum no
mine. al'. iudei ꝛ gentiles designā
tur. al' verba sacri eloquij. al' argu
menta casse spei. al' sancti predica
tores intelliguntur.

Berū nomine iudei
et gentiles designāt
sicut ecclesie in canti
cis dicitur. Duo vbe Canti. l.
ra tua: sicut duo hin
nulli capree gemelli
qui. p. in. li. d. a. d: ꝛ incli. vmbre.
Quid eī sūt duo vbera: nisi ex iuda
et gentilitate veniens vterq; popu=
lus. in sancte ecclesie corpore per in
tentionem sapientie. archano ē cor
dis afflix⁹. Ex quo ppl'o hij delecti
sunt idcirco capree hinul' ꝯpat' q2 ꝑ
humilitatem q̄ paruos se ac pecca
tores intl'ligunt s3 eisꝑ caritatē cur
rētib⁹ siqua obstacl'a de impedimē
to temporalitatis obuiant transeūt
et datis contemplationis saltibus.
ad superna conscendunt. Qui vt h̄
agant precedentium sanctoꝝ extra
conspiciunt vnde et in lilijs pasci re
feruntur. Quid enim per lilia nisi il
lorum vita declaratur. qui veraci'
dicunt christi bonus odor sumus
deo. Electi ergo vt assequi sum
ma preualeant: cōspecta odorifera
et candida iustorum vita satiantur.
Jam q̄d videre dominum sitiūt. ia3
de eius contemplatione satiari cari
tatis estibus inardesc'. Sed quia ī
hac vita positi nondum valent per
precedentium interim patrū extra
pascuntur. Unde et apte illic temp⁹
de ipso liliorum pastu diffinitur: cū
dicitur. Dono aspiret dies: ꝛ in. v.
Tandiu quidē refici iustoꝝ exeplū
indigen⁹ donec ꝑitis mortalitatis
vmbras eterno die aspirā:e transea
mus. Cum autem huius tempora=
litatis verbū transacta ac mortalita
te fuerit inclinata: quia ipsius diei
internum lumē cernimus: nequaq̄
iam appetimus: vt ad amorem et⁹
per aliorum extra flagremus. ꝛ sūt
autem quia nondum eum intueri
possumus: summopere necesse est.
vt eorum qui illum perfecte secuti
sunt conspectis actionibus incita=
mur.

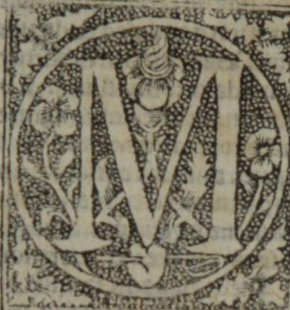
VBerum nomine verba sacri eloquij designantur. sicut ꝑ
Prouer. xxx salomonem dicit. Qui fortiter premit verba ad eliciendum lac exprimit butyrum. Et qui vehementer emulget: elicit sanguinem Require in capitulo de sanguine.

VBerum nomine argumenta casse spei. vel fiducie siue misere fomēta desperationis designātur: sicut per beatum iob: ex ꝑsona humani generis vel cuiuslibet penitentus dicitur. Quia non in vulua
Iob. iij. mortuus sicut egressus ex vtero nō statim perij Cur exceptus genibus Cur lactatus vberibus. Quatuor modis peccatū perpetrat in corde. quattuor consummatur in opere. In corde namq̄ suggestione. Delectatione. consensu. ⁊ defensionis audatia per electionē perpetratur. fit enim suggestio per aduersariū. delectatio per carnem cōsensus ꝑ spm̄ defensionis audatia per electionem Culpa enim que terrene debuit mētem extollit. ⁊ deijciendo eleuat: sed grauius eleuando supplantat Unde et illam primi hominis rectitudinem antiquus hostis his quattuor ictib⁹ fregit. Nam serpens suasit eua delectata est. adā ꝯsensit. qui et requisitus confiteri culpā ꝑ audatiam noluit h vero i humano genere quotidie agitur. q̄ actū i prio parente nostri generis non ignorat Serpens suasit: q: occultus hostis mala cordibus hominum latenter suggerit. Eua delectata est quia carnalis sensus ad verba serpētis mox se delectationi substernit. Consensū vero adam mulieri prepositus prebuit: quia dū caro i delectatione rapitur cū a sua rectitudine spirit⁹ infirmatus inclinatur. Et requisitus adā confiteri noluit culpā. q: videlicet spūs quo peccādo a veritate disiungit: eo i ruine sue audatia nequi⁹ obduratur. hisdē autē a quattuor modis peccatū ꝯsummat in opere. Pri⁹ nāq̄ latēs culpa agit postmodū vero ante oculos hoīm sine confusione reatus aperitur. de hinc ⁊ i cōsuetudine ducitur. Ad extremum vel false spei seductionibus. vel obstinatiōe miserie desperatiōis enutritur. Hos itaq̄ peccati modos q̄ licet in corde latenter fiunt. vel patenter in opere penetrātur. beatus iob considerat. et humanū gen⁹ in quot peccatorum gradib⁹ sit lapsū deplorat dicens. Quare nō i vulua mortuus sum: egressus ex vtero nō statim perij. Cur. e. g. v. Prima ei nulla conceptiōis fuit lingua male suggestionis. Sed peccator i vulua moritur: si moritur se homo i ipa suggestione cognosceret Qui tamē ex vtero egressus est q: postq̄ eum in peccato suggestiens lingua concepit. mox ēt delectatio rapuit post egressionem vero exceptus est genibus. q: cū ad delectationē carnis ꝓdijt. nimirū culpā per consentionem spūs subiectis cunctis sensib⁹ quasi suppositus genibus consummauit Sed genibus exceptus ēt vberib⁹ est lactatus. In consensu eni culpe additis spiritus sensibus multa casse fiducie argumenta subsecuta sūt que natam in peccato animā virulēto lacte nutrierunt. ⁊ ne aspera mortis supplicia metueret. Hanc blandis excusationibus fouerunt. Unde et primus homo post culpam audacior extitit dicens. Mulier q̄ dedisti michi sociā. ipsa mihi dedit de ligno et comedi. Qui quidē ꝑ timorem semetipsum absconsurus fugerat: sed tamen requisitus innotuit. q̄ntum etiā tumens tumebat. Cum eni ex peccato presens pena metuit et iam ipsa dei facies non amatur: timor ex tumore est. nō ex humilitate. Supbit quippe qui peccatum si liceat non puniri non deserit. Sed hijs sicut dictū est modi quattuor culpa vt in corde agitur: etiā in ope perpetratur. Ait enim. Quare nō i

vulua mortuus sum: vulua quippe
est peccantis hominis culpa latens
que occulte peccatorem concipit. &
reatum suum adhuc in tenebris ab
scondit. Egressus ex vtero nõ statim
perij: A vulua de vtero exitur: cum
peccator q̃ in occulto commiserit.
hac etiam in aperto committere nõ
erubescit. Quasi eni ab occultatio=
nis sue vulua processerant. de qbus
propheta dicebat. Et peccatũ suum
quasi sodoma predicauerunt nunc
absconderunt. Cur exceptus geni=
bus. Nimirum peccator cũ iam de
iniquitate sua nõ cõfunditur. in ini=
quitate eadem etiam adminiculis
pessimis consuetudinis roboratur
Quasi enim genibus peccator fo=
uetur vt crescat dum culpa cõsuetu
dinibus firmatur vt iugeat. Cur la=
ctatus vberibus. Quia dum prodi
re culpa in vsum ceperit nimirũ se vel
falsa specie diuine misericordie. vel
aperta miseria desperationis pascit
vt eo nequaq̃ ad correctionem re=
deat quo vel factorẽ suũ piũ sibi in=
ordinate formidat. Beatus igitur
via humani generis lapsus aspiciat
et quibus precipicijs mersũ sit i fo=
ueam iniq̃tates intẽdat dicẽs. Qua
re non in vulua. M.s. idest in ipsa
occulta perpetratõe peccati cur aũt
carnis vita mortificare me nolui.
Et ingressus ex vtero non statim pe
rij. idest postq̃ ad apertã iniq̃tatem
exui cur me tunc saltem pditũ non
cognoui. Perijsset quippe in suo iu
dicio: si se perditũ cognouisset. Cur
exceptus genibus. i. etiã post aptã
culpam. cur me adhuc in illa etiã cõ
suetudo concepit: vt valẽtiorem ad
nequitias redderet. et prauis me
vsibus sustinens foueret. Cur lactã
tius vberibus idẽ postq̃ culpe con=
suetudinem veni cur me ad atratio=
rem nequitiã vel false spei fiducia vẽ
lacte miserie desperatiõis enutriui.

Verũ noĩe sancti predicato=
res designãt. sicut in canticis
canticorum sponso de ipsis dicitur
Meliora sunt vbera tua vino. Ista
enim sunt verba q̃ in archano domi
nici pectoris fixa. lacte nos potant
quia ipsi archanis summe ɔtempla
tionis inherentes subtili nos predi= Cãti.i.
catione nutriunt.

Capitulũ. XLV. De mammis.

Ammarũ noĩe
erroris
predica
tio desi=
gnatur.
sicut re=
uin te=
tatur. q
prauoꝶ
pdicato
rum sub antixpo licentiã locutiõis
longe ante intuẽs ait Sed et lamie
nudauerũt mãmã: lactauerũt catu=
los suos. Quid namq; lamias nisi treñ.iiij.
hereticos appellat: humanã quidẽ
faciem. sed beluina per impietatem
corda gestantes. Quia ergo illo tẽ
pore vel cũ quando sancta ecclesia
aduersitate premitur. prauis quib⁹
predicatoribus licentia locutionis
datur bene dicitur lamie mammas
nudant: qr errorem suũ praui pdica
tores libere predicant: Tunc catu=
los lactãt quia malle sequaces par
uulorum animas dũ peruersa insi=
nuãt: ad ipietatẽ nutriẽdo ɔfirmãt

Capitulũ. XLVI. De costis.

Costarum nomine animi
sensus designantur: sicut ĩ
libro beati iob p eliphat
de iniquo dicitur Attenuetur fame
robur ei⁹. et inedia inuadat costas
illius Scripture sacre more optare
videtur q̃ preuidet futurũ. scilicet
non maledicentis animo sed predi
centis Omnis itaq; homo qui ex a=
nima et carne consistit. quasi ex ro=
bore et infirmitate composit⁹ est.
Ex ea enim parte qua spirit⁹ ratio=
nalis est cõdit⁹ nõ incongrue dicitur

robust⁹. Ex ea vero qua carnalis e. infirmus est. Robur ergo hominis est anima rationalis: que impugnan tibus vicijs resistere per ratione va let. huius autem inquit robur fame attenuatur: quia eius anima. nulla interni cibi refectiõe pascit. De qua scz fame: deus p pphetam loquit. Immittã famẽ in terram. non famẽ panis neqꝫ sitim aque. sed audiendi verbum dei. Bene autem subditur Inedia inuadant costas illius. Co ste ei vniuscuiusqꝫ sũt sensus anime qui latentes cogitationes muniunt Inedia igitur inuadãt costas. quan do omni spirituali refectiõe subtra cta sensus mentis deficiunt. et cogi tationes suas regere vel tueri non possunt. Inedia inuadit inquit co stas: quia fames interna sensus mẽ tis extenuat. vt cogitationes suas nullatenus regant. Nam dum sens⁹ mentis obtusi fuerint: cogitatio nes ad exteriora prodeunt. et quasi costis infirmantibus: ea que in oc culto sana latere poterant: foras vi scera funduntur. Unde fit vt cogi tationibus exterius sparsis. exterio ris glorie speciem deceptus appe tat animus nichilqꝫ diligat nisi qđ pulchrum foris viderit.

¶ Capm quadragesimũ septimũ.
¶ De vtero.

Uteri nomine secret⁹ gratie dei sinus desi gnatur: sicut voce do minica ad beatũ iob sub interrogatiõe di citur De cuius vtero egressa est glacies. Quid eni i vte ro nisi sinus gratie accipitur. Quid

iob.xxxviij in glacie nisi frigida et perfidie tor pore constricta intelligimus corda iudeorum. Qui quondam per acce ptationem legis. per custodiã man datorum. per ministeria prophetie sic intra sinuz gratie: quasi intra vte rum creatoris habebantur Sed qz veniente domino constricti frigore perfidie feruorem fidei et caritatis amiserunt: a secreto gratie dei sinu protecti. quasi glacies de vtero crea toris egressi sunt. Quasi enim gla cies de diuini vtero egreditur quã do hij qui intus incaluerant ex vir tutuz dono frigescũt. Mentes nãqꝫ hominum omnipotens deus dum i suo timore format quasi concipit: easqꝫ ad apertas virtutes dum pro uehit gignit: sed si de acceptis vir tutibus extolluntur: relinquit. Et sepe quosdam cognouimus malo rum suorum consideratione cõpun gi diuini terroris pauore feruescere et per pauoris exordia vsqꝫ ad sum ma virtutum peruenire. Sed dum de eisdem virtutibus quas acceptũt extollunt: inanis glorie laqueo astri cti. ad antiquum torporem redeũt Et inde exteriorem gloriam torpẽ tes appetunt. vnde ad interna dili genda ardentius flagrare debuerãt. Dumqꝫ iste signis. ille seia. iste pro phetia. ille magnis operibus pol let. atqꝫ p h dona placere hominib⁹ appetũt omne qđ pri⁹ intimũ calue rat exteriorem laudem diligentes in torporem vertunt. Quasi ergo glacies: de vtero egreditur. Dum post donorum beneficia a viscerib⁹ superne pietatis separantur. Quia vteri nomine dei consilium intelli gatur: testatur ipse. qui per beatuz iob loquitur dicens: Et orabam fi lios vteri mei. In deo qđ forma non circunscribit membra corporis .i. manus oculus vterus ita nominan tur. vt ex membrorum vocabulis vel affectus eius potentie designetur. Oculos quippe habere dicitur: qz cuncta videt: Manus quippe habe re describitur: quia cũcta operatur In vtero autem proles conciditur: que in hac vita proferatur. Quid er go vterum dei nisi eius consiliũ de bemus accipere. in quo ante seculo

per predestinationem cōcepti sum⁹ vt creati p scta pducamur. Dñs ḡ qui manet āte secula vteri sui filios orauit qr eos q̄s potenť p diuinita tem cōdidit icarnatus veniens hu= militer rogauit.

Uteri noīe mens designať. si cut p eliphat de hypocrita dr Cōcepit dolorem ꝛ peperit iīqta= tem ꝛ vterus etiā preparat dolos Mens hypocrite dolorē cōcepit cū puersa cogitatī iīqtatem parit cū ex plere ceperit ꝙ cogitauit. Inuidē= do dolorē cōcepit. derogando iniq tatem parit Grauis quippe ē iīqui tas qñ is qui puersus ostendere ali os puersos molitur vt tñ ipse qua si sanct⁹ appareat quo alios sāctos non esse docuerit. Uteri vero noīe recte mēs accipiť: qr sicut proles in vtero concipiť. sic cogitatio in men te generātur in ventre cogitatiōes Uterus itaqꝫ hypocrite pparat do= los: qr tanto sup maiorem maliciā contra proximos in mente cōcipit quāto solus p̄ oībus videri innocē tior querit. Mēs namqꝫ hypocrite vnq̄ vacat a malicie cogitatione. Nam si vt terrena ꝙ seu laudez ap petat. ħ alijs iuidet quia sibi retri= bui anhelat. Et tāto ceteros osten= dere puersos molitur quāto iudei sanctior hominib⁹ appetit vt ex eo ꝙ alijs despicabiles fiunt ipe reue= rentior sēper appareat. vnde fit vt de oppositione proximi āte huma na iudicia lingue sue laqueos pre= tendat: vt eorum quib⁹ placere ap petit solus estimationem capiat.

Capitulum.xlviij. De Ventre.

In scriptura sacra ventris noīe aliqñ mēs. aliquando auaritia. aliqñ opus luxurie. aliqñ infir= mitas nostra intelligitur.

Uentris nomīe mēs de signatur. sicut voce dñi ca ad ezechielē dicit fili hominis vēter tuus co medet ꝛ viscera tua replebunť vo= lumine isto ꝙ ego do tibi. Quid enim ventris noīe: nisi mens accipi tur. Uñ ꝛ p hieremiā dr. Uētrē me um: ventrem meū doleo. Quod qr de spirituali ꝛ nō de corporeo vētre dixerat adiūxit Sensus cordis mei cōturbati sūt. Neqꝫ eñ ad salutem populi ptinebat: si ꝓpheta vētrem corporeum se dolere p̄dicaret. Sꝫ ventrē doluit q̄ mētis a licet iōez sē sit. sed ꝯtra exemplū prophete ꝓfe rimus cum testimonium dñi apti⁹ habeamus. Et necesse est vt cū per semetipsaz veritas loquitur ꝓphe ta taceat qr lucerna claritatem non habet in sole. Ait eñ. Qui credit in me. sicut dicit scriptura flumina de ventre ei⁹ fluēt aque viue. Quia de mēte fidelium sancte p̄dicatiōis verba defluūt q̄si de vētre creden= tium aque viue flumina decurrunt Uentris aūt viscera quid sunt aliud nisi mentis interna. i. recta itentio secūdū desideriuz humilis ad dñm pia ad ꝓximū volūtas. Unde recte nūc dicitur. Uenter tu⁹ comedet: ꝛ viscera tua replebunť qr cū mens nostra pabulū veritatis accipit Inť na nostra non tam vacua remanent sed alimento vite satiata multi aūt legūt ꝛ ab ipsa lectione ieiuni sunt Multi vocē p̄dicatiōis audiūt: sed post vocē vacui recedūt. Quod ꝛ si vēter comedit viscera nō replētur. qr ꝛ si mente itellectū sacri verbi p ciptūt obliuiscendo ꝛ nō ꝟuando q̄ audierint ħ in cordis visceribus nō reponūt. hic ꝙ p ꝓphetā aliū quos dam dñs icrepat dicēs. ponite cor= da vr̄a sup vias vestras. Semina= stis multū ꝛ intulistis parū. Come distis. ꝛ nō estis saciati. Bibistis ꝛ non estis inebriati Multum quip= pe cordis seminat. sꝫ parū ifert q̄ de mandatis celestibus vel legēdo vť etiam audiēdo multa cognoscit: sꝫ negligenť operando pauca fructifi cat. Comedit ꝛ nō saciatur qui ver=

ba dei audiens lucra vel gl'iam sc'li cõcupiscit. Et bene nõ saciari dr. qr aliud mandit. ⁊ aliud esurit bibit ⁊ non iebriatur qui ad vocẽ p̃dicatiõis aurem inclinat. s3 mẽtẽ nõ mutat. Solet enĩ ebrietatẽ bibentiu3 sensus mutari. Qui g̃ ad cognoscẽdũ dei verbũ deuotus ẽ s3 ea q̃ sunt huius sc'li adipisci desiderat bibit ⁊ iebriatus nõ est. Si enĩ iebriat⁹ esset ꝓculdubio mentem mutasset vt tã terrena nõ q̃reret. tã vana ⁊ trãsitoria que amauerit nõ amaret. De electis nãq3 ꝑ psalmistã dr̃ Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue qr tãto oĩpotẽtis dei amore repleti sũt vt mutata mente sibimetip̃is extranei esse videãt iplẽtes q̓ scriptũ ẽ. Qui vult post me venire abneget semet ip̃m. Semetip̃m nãq3 abnegat qui mutat̃ ad meliora ⁊ icipit esse q̓ nõ erat et desinit esse q̓ erat.

Uentris nomie auaritia designat̃. sicut in libro beati iob ꝑ sophar de ĩiquo dr̃ Cõfringẽs nudauit pauperis domũ Rapuit ⁊ nõ edificauit eã nec ẽ satiatus vent̃ ei⁹. Domũ pauperis cõfringit ⁊ nudat q̃ eũ q̓ per potentiã cõterit expoliare q̃q3 ꝑ auaritiã nõ erubescit. Rapit eã ⁊ nõ edificat. Ac si apte diceretur. Qui hanc edificare debuit: ĩsup rapit. Uẽturus ĩ iudiciũ dñs dicturus est reprobis Esuriui ⁊ nõ dedistis michi potũ. Hospes erã ⁊ nõ collegistis me. ⁊c̃. Ex culpa subiũgitur. Discedite a me maledicti in ig. e. q̃. pa. ẽ. d. ⁊. a. ei⁹ Si igit̃ tanta pena multat̃ q̃ non dedisse cõuincit̃ qua pena feriend⁹ ẽ q̃ redarguitur abstulisse. Rapuit g̃ ⁊ nõ edificauit eam qr non solum de suo nichil tribuit: s3 etiã q̓ erat alienũ tulit. Bñ aũt subditur Nec est satiat⁹ vent̃ ei⁹ Uenter q̃ppe non qui auaritia ẽ. qr in ipsa colligitur quicq̃d puerso desiderio glutit̃. Liquet vero qr auaritia desideratis reb⁹ non extinguitur. s3 augetur. Nã amore ignis cũ ligno q̃ consumat a cce pit excerscit ⁊ vnũ videt̃ ad momentũ flãma cõprimi inde paulo post cernitur dilatari.

Uentris noie opus luxurie designatur sicut serpenti voce dñica dr̃. Pectore ⁊ ventre repes Require in capitulo de pectore.

Uentris noie ĩfirmitas nr̃a designat̃. sicut sponse voce canticis canticorũ dr̃. Dilectus meus misit manũ suã per foramen ⁊ venter me⁹ intremuit ad tactũ ei⁹ Dilectus ⁊ enĩ manũ ꝑ foramen mittit qñ virtute sua dñs animũ nostrũ per subtilem ĩtellectũ pulsat Et vẽter in tactu illius cõtremescit qr infirmitas nostra ꝑ hoc q̓ in celestis gaudij ĩtellectu tangit̃ ipa sua exultatione turbat̃. Et sit ĩ mẽte pauor cũ leticia. qr ⁊ si tã sentit quid de celesti gaudio diligat adhuc tñ metu it nec non plene percipiat quod vix tenuiter sentit.

¶ Capitulum. xlix. De Intestinis

Intestinorũ noie occulta ⁊ mistica dei mẽdata designantur ŭcut ꝑ moysen de agni comestione dicitur. Caput cũ pedibus ⁊ intestinis vorabitis. Quid enĩ ꝑ agnum nisi redemptor. Redẽptor nr̃ est alpha ⁊ oo. deus videlicet ante sc'la ⁊ homo in fine seculorum. Caput g̃ agni vorare est diuinitatem illius fide percipere. Pedes vero agni vorare est vestigia humilitatis amando ⁊ imitando ꝑquirere. Quid vero sunt eius intestina nisi verborum ei⁹ occulta ⁊ mistica mãdata. Que tunc voramus cum verba vite auiditate sumimus.

¶ Capitulum quinquagesimũ. De Uisceribus.

Uiscerũ noie hĩj qui spĩritualibus sacramẽtis in ecclesia deseruiunt designãtur. sicut ꝑ beatum iob ex persona ecclesie dicit̃. Et effudit in terram vi

scera mea. Quid enim aliud sancte ecclesie viscera debemus accipere: nisi eorum mentes qui eius quedã in se misteria continẽt quia ad inti ma sacramenta deseruiunt Sed an tiqu⁹ aduersarius cũ fideles quosdam qui interioribus sacramentis deseruire videbantur ad secularia negotia ꝑtrahit eius proculdubio viscera in terram fundit. quia illos in rebus infimis conculcat qui pri us occultis ꝛ spiritualibus latebãt

¶ Capitulum quinquagesimum primum. De Umbilico.

Umbilici nomĩe luxuria designat sicut propheta testatur q̃ sub specie femine ꝓstitute iudee petulantiam increpans ait. In die ortus tui non est ꝑcisus vmbiculus tuus. In die quippe ortus vmbiculum precidere est conuersionis tẽpore carnis luxuriam resecare. Quia enim difficile est male ĩchoata corrigere ꝛ semel formata deformiter in melius reformare de ortu suo iudea reprehenditur. q̃ dum iudea nata est in ꝑcisum vmbilicuꝫ retinuit. quia fluxa luxurie non abscidit hinc iterum voce dominica ad beatum iob de diabolo dicitur fortitudo eius ĩ lumbis ei⁹ ꝛ virtus eius vmbilico ventris ei⁹ Seminaria quippe coitus viris in lumbis. inesse autẽ feminis ĩ vmbilico ꝓhibetur. Quia igitur potestate diaboli vtriusqꝫ generis sexus valde ex luxurie ĩfirmitate substernitur: ꝛ fortitudo eius in lumbis contra masculos ꝛ virtus illius cõtra feminas in vmbiculo esse prehibetur.

¶ Capitulum quinquagesimum secundum. De Lumbis.

¶ In scriptura sacra lumboꝝ noĩe aliq̃n ꝓpago mortalitatis aliq̃n luxuria. aliquando laudis appetitus intelligitur.

Lumboruꝫ noĩe ꝓpago mortalitatis desi gnatur sicut per ezechielem de redẽptore nr̃o dr̄. Velut aspectus ignis intrinsecus ei⁹ ꝑ circuitũ a lumbis eius ꝛ desuꝑ ꝛ a lumbis eius ꝛ deorsuꝫ vidi q̃si speciem ignis splendentis in circuitu. Quid est em̃ ꝙ mediator dei ꝛ hominum hõ xp̃s iesus a lumbis ꝛ desuꝑ aspectũ ignis intrinsecus ꝑ circuitum habere describitur ꝛ a lumbis ꝛ deorsum specieꝫ ignis splendentis per circuitũ Inuestigãdũ namqꝫ querit a lũbis ꝛ desuper ignem intrinsecus nec cũ splendenteꝫ ignẽ habere narratur a lumbis vero et deorsum habere ignis speciem dicit. nõ tñ hunc habere ĩtrinsecus memoratur. qꝛ splendentem ꝛ in circuitu hũc habere describit Quid em̃ lũborum nomine nisi ꝓpago mortalitatis exprimit. Propter quod etiam ꝛ leui dicit. quia adhuc ĩ lumbis patris erat cũ melchisedec⁹ occurrit abrahe: De lũbis ẜo abrahe virgo ma. exijt cuius vtero vnigenitus patris ꝑ spiritus sanctum incarnari dignatus ẽ. Ex qua incarnatione vniuerso innotuit mundo de⁹ sicut per psalmistã dicitur. Accingere gladio tuo circa femur tuum potentissime. Gladium ꝛ enim circa femur potentissimus sumpsit quia sermo eius predicationis illius ex ipsius incarnatione conualuit. Quid vero iste ignis designat nisi ardorem sancti spiritus qui corda que repleuerit incendit. De quo ipsa veritas dicit. Ignem veni mittere in terram ꝛ quid.v.n. v.a. Quid est ergo quod ĩ hoc aspectu hominis qui prophete apparuit a lumbis superius intrinsecus per circuitum ignis ardet. a lumbis vero inferius non ignis

intrinsecus sed in circuitu resplendet nisi quod ante incarnationem unigeniti redemptoris nostri. sola intra se iudea ardorem amoris eius habuit post incarnationem vero illius in circuitu eius ignis resplenduit quia in universo mundo gentibus claritatem sancti spiritus effudit prius ergo intrinsecus ignis erat. sed splendor non erat. quia spiritus sanctus in multis quidem partibus iudeam replebat sed ad noticiam gentium nondum eius lumen emicuerat. Aut lumbi vero eius et deorsum ignis in circuitu splendet quia postquam de virgine carnem sumpsit. in humano genere longe lateque sancti spiritus dona dilatavit. Et notandum quod ignis iste a lumbis superius per circuitum esse describitur. non extrinsecus sed intrinsecus. quia amoris flamma sicut dictum est. in electis atque spectabilibus viris utrique in suis finibus iudeam replevit. non tamen exiebat extrinsecus. quia se se in multitudinem gentium non dilatabat. Que ardoris flamma visa est postmodum in circuitu splendere. quia per mundi cardines in universis gentibus omnipotentis dei amor cepit exercere. Erat ergo prius ignis intrinsecus cum iacob diceret. Salutare tuum expectabo domine. Quod enim salutare dicimus latine hoc verbo ebraico iesus dicitur. In quo verbo beati iacob mens ostenditur: quomodo iesu desiderio ardebat: quem se moriens expectare prohibebat Ardebat ignis cum moyses diceret. Si inveni gratiam in conspectu tuo ostende michi temetipsum ut videam te. Ardebat ignis in mente cum david diceret Sitivit anima mea ad deum vivum. q. v. et a. a. f. d. mei. Qui incarnationem verbi desiderans ait Ostende nobis domine misericordiam tuam. et s. t. da. n. Ardebat ignis cum symeon de corruptione vite presentis exire desiderans audivit non prius se visurum mortem: nisi videret christum domini. Sed ecce iam ignis iste quasi sub lumbis exterius respendet quia universa gentilitas incarnati dei est amore succensa. Cuius membra sunt electi angeli in celo eius membra sunt conversi homines in terra unus homo est qui et super lumbos ardet intrinsecus et sub lumbis inferius ignis sui splendorem in circuitu emittit quia et angelos ad amorem suum per divinitatem tenuit. et homines ad sancti ardoris sui desiderium ex humanitate revocavit.

Lumborum nomine luxuria designatur. sicut per beatum iob ex persona ecclesie sancte dicitur. Circundedit me lanceis suis convulneravit lumbos meos. Sancta quippe ecclesia lanceis ab hoste suo circundatur quando in membris suis ab impugnatore callido temptationum iaculis impetitur Bene autem lanceis circundari dicitur: quia antiquus hostis temptationis sue vulnere ab omni parte nos impetit Et quia omne peccatum hostis quidem callidus suadet. sed nos eius suasionibus consentiendo perpetramus aperte subiungitur Convulneravit lumbos meos. In lumbis quippe luxuria est. Cum igitur antiquus hostis fidelem populum ad luxuriam pertrahit habet proculdubio in lumbis ferit Ubi quoque notandum est quod non ait vulneravit. sed convulneravit lumbos meos. Sicut enim loquitur aliquando unius est colloquium duorum vel fortasse multorum sic antiquus hostis nos ad culpam sine nostra voluntate non rapit: nequaquam lumbos nostros vulnerare: sed convulnerare dicitur: quia hoc quod nobis ille male suggerit nos sequentes ex voluntate propria implemur. Quia namque cum ipso nos pariter vulneramus quia ad penetrandum malum ex libero simul arbitrio ducimur.

Lumborum nomine laudis appetitus designatur. sicut ad beatum iob dicitur. accinge sicut vir lumbos tuos. req. in c. de viro

¶ Capitulum.liij. De Renibus.

Enum noie volup-tas carnis designat sicut per moysen de cõmestione agni dr Renes vestros accingetis. Quid enim i renibus nisi delectatio carnis accipitur. Unde et psalmista postulat dicens Ure renes meos. Si enim voluptatem libidinis in renibus esse nesciret eos uri minime petijsset.

Ps.xx.

Quid igitur pascha comedit habere renes accinctos debet vt qui solẽpnitatem resurrectionis atq; incorruptionis agit corruptioni iam p vicia nulla subiacet . voluptates edomet. carnẽ a luxuria restringat Neq; eñi cognouit q̃ sit solẽpnitas incorruptionis. qui adhuc per incõtinentiam corruptionis subiacet.

¶ Capitulum.liiij.
De Femore.

Emoris nomine voluptas carnis designatur. sicut per ieremiam prophetã dicitur. Postq̃ cõuertisti me: egi penitentiam et postq̃ ostẽdisti michi percussi femur meũ Quid enim in femore nisi volũtas carnis accipitur . Et quid est q̃ ait postq̃ ostẽdisti michi pcussi femur meum nisi qd postq̃ superna spiritualiter vidit omne q̃ inferius in se carnaliter viuebat extinxit vt quanto magis summa patescerent tanto amplius ima q̃ tenuerat non liberent. Nã quãto incipit quisq; superius viuere. tanto et inchoat inferius mittere. Juxta affectum nam q̃ carnalis operatiõis omnis caro simul pauli iterierat cũ dicebat. Uiuo iam nõ ego viuit vero in me xps Hinc per salomonem dicitur Uniuscuiusq; ensis super femur suũ p pter tumores nocturnos. Nocturni quippe tumores sunt insidie tẽptationis occulte. Ensi aũt sup femur concordia vigilans carnis ille cebram pmens. Ne ergo nocturn⁹ timor. id est occulta repentina temptatio subrepat semp necesse est vt femur nostrũ suppositus custodie ensis premat. hic ẽ eñi quod angelus cũ quo iacob luctabatur neruũ femoris ei⁹ tenuit eũq; marcescere statim fecit. Designat aũt angelus dñm et iacob q̃ cum angelo contendit vniuscuiusq; pfecte viri et i cõtemplatione positi aiam exprimit. que videlicet aĩa cõtemplari dñm nititur velut in quodã certamine posita modo q̃si exsuperat. qz intelligẽdo et sentiendo de incircũscripto lumine aliud degustat modo subcũbit. qz et degustando iterum deficit Quasi ĝ vincit ãgelus qñ itellectu intimo apprehenditur de⁹ Sed notandum q̃ idem victus angel⁹ neruuz femoris iacob tenuit eũq; marcescere statim fecit atq; ab eo iacob tẽpore vno claudicauit pede qz scit licet opĩs deus cũ iã p desideriũ et intellectũ cognoscit omnẽ i nobis voluptatẽ carnis affecit. Et qui prius quasi duobus pedibus initentes. et dñm videbant querere et seculũ tenere post agnitionez suauitatis dei vnus i nobis pes sanus remanet. et ali⁹ claudicat: qz necesse ẽ vt debilitato amore scli ꝯualescat ad amorem dei. Si ergo tenemus angelũ vno claudicamus pede: qz dum crescit in nobis fortitudo amoris intimi firmatur proculdubio fortitudo carnis. Omnis quippe qui vno pede claudicat: solũ illi pedi innititur quem sanum habet: quia et cui desiderium terrenum iam arefactum fuerit i solo pede amoris vim tota virtute se sustinet. Et in ipso stat quia pedem amoris seculi quẽ ponere in terra consueuerat iam a terra suspensum portat.

apo.xix. Hemoris nomine propagatio carnis designat. sicut de dño dicitur. Habebat in vestimento. et in femore suo scriptum rex regum et.d.d. Quid enim vestimentum eius est nisi corpus qd assumpsit ex virgine. Nec tñ aliud vestimētum eius aliud ipse. Nã nostrum quoq vestimentum caro dicitur. sed tñ ipsi nos sumus caro qua vestimur. p femur vero propagatio carnis intelligitur. Quia ergo per propaginē generis humani sicut generationū ordines matheo vel luca narrantibus describuntur in h mundo venit ex virgine et per incarnationis sue mysteriū qz rex esset et dñs cunctis gentibus indicauit in vestimēto et in femore scriptū habuit rex regū et.d.d. Unde enim in mundo innotuit ibi de se lectionis scientiā ifixit

Capitulum.liiij.
De Genibus.

In scriptura sacra genuum nomine aliquando opera designātur. aliquando sensus spiritus.

Enuum nomie opera designātur. sicut per paulum quibusdam dissolute viuētib9 dicitur. Remissas manus et dissoluta genua erigite et gressus rectos facite pedibus vestris. hinc iterū gedeoni diuina ammonitione preceptum est. vt ad fluuiū veniens omnes quos flexis genib9 aquas haurire conspiceret a bellorum conflictu remoueret. Ducti ergo sunt ad fluuium vt aquas biberent. et quiq aquas flexis genibus hauserunt a bellica intentione remoti sunt Gedeon namq ad prelium veniens redemptoris nostri signat aduentum De quo scriptum est. Tollite portas vsq potens in prelio. Gedeon nāq interpretatur circuiens in vtero Dominus enim noster per maiestatis potētiā oia circūplectitur et tñ p dispensationis gratiam intra vterū virginis humanitatem sumens venit. Quid est ergo circuiens in vtero nisi omnipotens de9 sua dispensatione nos redimēs diuinitate cūcta complectens et humanitatem intra vterum sumens. In quo vtero incarnatus est et clausus non est: qz intra vterum fuit p īfirmitatis substantiam et extra mundum per potentiam maiestatis. Madian vero interpretatur de iudicio. Ut enim hostes eius repellendi destruēdiq essent. non de iudicio repellentis sz de iudicio iuste iudicantis fuit. Et idcirco de iudicio vocantur. qz alieni a gratia redemptoris iuste dampnationis meritum in vocabulum nominis trahunt. Contra hos gedeon peragit ad preliū. Aquis aūt doctrina sapiētie stāte a genu recta opatio designatur. Qui ergo dum aquas bibunt genu flexisse phibentur a bellorum certamine phibiti recesserunt qz cū illis xp̄s cōtra hostes fidei pgit ad prelium q cuz doctrine fluenta haurist rectitudinē operum non inflectunt. Omnis qppe tūc bibisse aquas: sz non omnis recto genu stetisse narrati sunt. Reprobatiq sunt q genua duz aquas biberent inflexerunt quia attestante paulo non auditores legis iusti sūt apud dñm: sed factores legis iustificabuntur. Hij igit xp̄o duce ad bellum prodeunt q h q ore annuntiant opere ostendunt q fluenta doctrine spiritualit hauriūt nec cum s prauis opibus carnalit īflectuntur qz sicut scriptum est non est speciosa laus in ore peccatoris.

Enuuz nomie sensus spiritus vel peccādi consuetudines designantur. sicut beatus iob in psona penitentis conqueritur dicēs Quare non in vulua mortuus suz egressus ex vtero non statim perij. Cur exceptus genibus. Require in capi. Job.iij.

tulo de vberibus.

¶ Capitulum.lvi.De Pedibus.

¶ In scriptura sacra cū pes singu-
lariter ponitur.aliqñ is qui opi
tulādo sustentat.aliqñ scti apo
stoli.aliqñ is qui ad iniuncta cur
rit designatur. Cū vero plurali
ter pedes dicunt. aliqñ extrema
sancte eccl'ie membra.aliqñ scti
pdicatores vel infirmorꝝ operū
ministri.aliqñ gressus actuū.ali
quando vestigia xpi. aliqñ duo
amores dei videlicet sc'li.aliqñ
cogitationes intelliguntur.

Pedis nomine. is q̄ opi
tulando sustentit desi-
iob.xxix gnatur.sicut per beatū
iob dicitur Oculus fui
ceco et pes claudo.Re
quire in capitulo de oculo

Iob. xxviii. Pedis nomīe sācti apostoli de
signātur.sicut p btm̄ iob dici
tur. Lapidem caliginis ꝛ vmbraꝫ
mortis diuidit torrēs a populo pe
grinante eos quos oblitus est pes
egentis hominis ꝛ inios. Quid em̄
h loco alius accipitur egens homo
nisi ille de quo per paulum dicitur.
qui propter nos egenus factus est
cū diues esset. Cuius videlicet egē
tis hominis pedes sancti apostoli
fuerūt p quorum pfecto p̄sentiam
gentilitatem circuiens mundū pam
bulauit in vniuersum De quibus p
prophetam. Et inambulando i eis
Un pes eius non erat qui in compe
dibus tentus dicebat pro quo lega
tione fungor i catena. Sed eorꝫ qui
vmbra mortis et lapis caliginis ex
titerunt pes hominis egentis obli
tus est.qꝛ in ipso inicio nascētis ec-
clesie dum sancti apl'i celorū regnū
iudee pdicare voluissent vidētes qꝫ
in eis nichil oīo proficerēt ad predi
candū gētib9 defluxerūt.sicut ipsi i
suis actib9 dicūt. Uobis oportebat
p̄mū loqui verbū dei:sed qm̄ repel
litis illud ꝛ indignos vos iudicatis
eterne vite ecce cōuertimur ad gen
tes. De quib9 p psalmistā dicit trās
ferentur mōtes i cor maris quia re
pulsi a iudea apostoli i h gētilitatis
scl'm translati sunt. Qui sunt ergo
q̄ in mēsa duritia p obscuritate q̄si
quidā lapsis caliginis ꝛ vmbra mor
tis a pegrināte sanctorū populo di
uidunt: nisi hij quos oblitus ē pes
egentis hominis.i. quos p̄dicato-
res dni videlicet p humanitatē pau
peris p supbie sue tumore relique
rūt. Eorūqꝫ omnino obliti sunt dū
predicationis sue semina ad solam
fructicationem gentiū transtulerūt
Quos recte quoqꝫ ꝛ inios vocat
qꝛ dū infidelitate sua obdurati sūt.
Ubis vite ad cor viā p̄bere noluerūt

Pedis nomine is q̄ ad iniūcta
currit designatur.sicut p pau Co.xii.
lū dr Corp9 vnū mēbrū nō ē:sꝫ mlt
ta. Si dixerit pes. qm̄ nō sū man9
nō sū de corpe.nō iō nō ē de corpo-
re. Et si dixerit auris qm̄ nō suꝫ ocu
lus nō sū de corpore nō ideo nō est
de corpore.si totū corp9 oculus vbi
est auditus Si totum auditus vbi
odoratus. Et paulo post. Quod si
essent omnia vnū membrū vbi cor
pus. Nunc aūt multa quidem mē-
bra vnū vero corpus Quid em̄ san
cta ecclesia nisi supni sui capitis cor
pus ē. In qua ali9 alta vidēdo ocu
lus alius recta operando man9 ali
us ad iniuncta currendo pes alius
preceptorum vocem intelligendo
auris alius malorum fetorem bo-
norumqꝫ frangrantiam dicernendo
naris:qui corporalium more mem
brorum dū vicissim sibi accepta of-
ficia impendunt vnum de semetip-
sis omnibus corpus reddūt. Et cū
diuersa in caritate peragūt diuersū
esse perhibent vbi cōtinentur. Si
autem vnum quid omnes age-
rent corpus vtiqꝫ qꝫ ex multis con-
tinetur non essent. quia videlicet
multipliciter compactum non exi-
steret. si h concors membrorum
diuersitas non teneret.

Pedum nomie extrema sancte eccl'ie mēbra designātur. sicut p beatū iob sancta eccl'ia de ifirmorum subuersione / subuersione conqueritur dicēs Pedes meos subuerterunt τ oppresserūt q̄si fluctib⁹ semitis suis Quid em̄ p pedes ecclesie. nisi extrema illius mēbra signātur. Quare dū ad opa terrena deseruiūt tanto celsius ab aduersarijs falli possunt quāto sublima minus intelligūt. hos itaq₃ pedes aduersarij subuertunt. q2 videlicet extrema ecclesie membra ad sui dogmatis errorē trahunt. subuersi aūt pedes viam terrene nequnt. q2 ifirmi quiq₃ persecutorum suorū vel pmissionibus psuasi vel minis territi vel crutiatib⁹ fracti. ab itinere recto deuiant. Vn̄ aūt aduersariorum semita fluctibus comparatur: cum dicitur. τ oppresserunt q̄si fluctibus semitis suis scilicet vita prauorum insolenti inquietudine molesta ad obruendam vt ita dixerim nauem cordis quasi tempestas illabitur. De qua videlicet tempestate per salomonem dicitur. Quasi tempestas transiens non erit impius. Cumq₃ infirmus quisq₃ peruersos florere conspicit habet i peruersitatis pelagus vnda misere imitationis mergit.

Job. xxx

Pedum nomine vel sancti predicatores vel inferiorū operū ministri designātur sicut per beatū iob dicitur Quando lauabā pedes meos butyro. Quia xp̄s etiam ecclesiam vnam esse personā crebro iam diximus illū videlicet hui⁹ corporis caput illam aūt illius capitis corpus aliter h̄ verba iuxta vocem capitis accipi atq₃ aliter iuxta vocē corporis debēt. Quos ergo pedes dn̄i nisi p̄dicatores accipimus. De quib⁹ dicit τ iambulab o i eis. Butyro ergo pedes lauant q2 p̄dicatores sancti bonoꝝ operū pinguedie replentur. Et em̄ vix ipsa p̄dicati o sine aliquo transitur admisso. Nā quilibet p̄dicās aut ad quatulācūq₃ idignationē trahit si cōtempnit. aut quatulācūq₃ gloriam si ab audientibus venerat. Vn̄ τ apostolis pedes loti sunt vt a q̄libet paruo cōtagio in ipsa p̄dicatione cōtracto q̄si quodā in itinere collecto puluere mundarent. Et beat⁹ iacobus dicit Nolite p̄l'res magistri fieri fratres mei. τ paulo post In m̄l'tis em̄ ostēdimus oēs. Pedes ergo lauantur butyro. q2 pinguedine boni operis infundūtur atq₃ mundat pulnis collectus de gl'ia predicatiōis. Si aūt sentire ista ex voce solius corporis debemus nimirū pedes ecclesie sūt inferiorū operum ministri. Qui dū ad vsus necessarios ea q̄ sunt exterius exercent p extremū ministeriū velut pedes terre inherēt. Sz debent hij q̄ presunt q̄ doctrine studio inuigilant: solerti cura occupatoꝝ corda requirere eisq₃ eā ipsi vocando pcipiunt crebre āmonitionis voce infusionē piguedinis ministrare Nam q2 i vno corpore inuicem pro se membra sollicita sunt. sicut illorum ministerijs nostra fulciuntur. ita necesse est. vt nostris studijs illorum interiora repleantur. Quando igitur sancti doctores quibusdā ad extrema ministeria dediti. vnctionem dn̄ice icarnationis predicant butyro eloquij pedes lauant. Solent etiam pedes ipsa itineris asperitate lacerari. Unde τ omnino difficile est in terrenis actionibus huius vite iter agere τ nulla ex labore itineris vulnera sustinere. Cum ergo vigilantes prepositi auditores suos curis exterioribus itentos ad cor reuocant vt que inter ipsa licita opera adm iserunt mala cognoscāt τ quam cognouerint defleant pedes butyro lauant. quia eorum vulneribus penitentie vnguenta subministrant.

Iob. xxix.

PEdum nomine gressus actuũ designat sicut per ezechielẽ de sanctis animalib⁹ dicitur. Pedes eorũ pedes recti. Quid enim per pedes nisi gress⁹ actuũ. Quattuor ergo animalium pedes christi esse describuntur qꝛ sanctorũ euangelistarum atq3 omniũ perfectorũ opa ad sequendam iniquitatem nõ sunt retorta: hij autem pedes rectos nõ habent: qui ad mala mundi que reliquerunt reflectuntur. De quibus scriptum est. Canis reuersus ad vomitum suum: ꝛ sus lota ĩ volutabro luti. Dolebat de quibusdã doctor egregius. ꝙ pedũ rectitudinem retro retorserant. quib⁹ per increpationem dicebat. Quomodo cõuertimini iterum. ad infirma et egena elementa: quib⁹ denuo seruire vultis. Dies obseruatis. et annos ꝛ tẽpora ꝛ timeo ne forte sine causa laborauerim ĩ vobis. Qui alios admonet dicens. Remissas manus et dissoluta genua erigite et gress⁹ rectos facite pedibus vestris.

PEdum nomine vestigia christi designãtur. sicut de muliere illa peccatrice in euangelio dicitur ꝙ retro secus pedes domini stetit. Cõtra pedes enim domini stamus cum in peccatis positi eius itinerib⁹ renitimur. Sed si ad verã penitentiam post peccata conuertimur. iã retro secus pedes domini stamus. quia eius vestigia sequimur ꝙ impugnabamus.

PEdum noĩe duo amores dei scilicet amor ꝛ seculi designãt sicut sacra hystoria testatur ꝙ beatum iacob cum euangelio luctatuꝫ narrat qui et neruũ femoris ei⁹ tenuit. eũq3 statim marcescere fecit. atq3 ab eo iacob tempore vno claudicauit pede. Quasi enim duo pedes sunt amor dei ꝛ amor seculi: et quasi duobus pedibus innitimur. cum diu videmur querere et seculũ tenere. Sed omps deus. cũ iã per desiderium et intellectũ cognoscit omnẽ in vobis voluptatem carnis arefacit. et sic post agnitionẽ suauitatis eius vnus in nobis pes sanus remanet. ꝛ alius claudicat: qꝛ necesse est vt debilitato amore seculi conualescamus ad amorẽ dei Si ergo tenemus angelum vno claudicamus pede: quia dum crescit in nobis fortitudo amoris intimi infirmatur proculdubio fortitudo carnis. Omnis quippe qui vno pede claudicat. soli illi pedi ĩnitur q̄ sanum habet qꝛ cum terrenũ desiderium iam arefactũ fuerit: in solo pede amoris dei tota virtute se sustinet: ꝛ in ipso stat: qꝛ pedũ amoris seculi ꝙ ponere in terra consueuerat iam autem terra suspensũ portat.

PEdum nomine cognitiões designatur. sicut in euangelio legitur. ꝙ sanctis apostolis post predicationẽ dñs pedes lauit. per pedes enim cogitationes accipiũtur. qꝛ plerũq3 et in bono opere peccati puluis cõtrahitur. et inde inquinãt vestigia loquentiũ vnde audientiũ corda mundantur recte dñs aplis post p̄dicationẽ pedes lauit. ne quo peccati cõtagio ex ipsa p̄dicationis gratia mens in occulto pollueretur ne sibi que ageret tribueret: ne sibi tribuendo ꝙ agebat amitteret. nã sepe nonnulli dũ exhortationis verba faciunt: ꝙ libet tenuiter sese intrinsecus qꝛ per eos p̄dicatiõis grã deriuatur extollunt. Cumq3 verbo aliena opa diluũt. quasi ex bono itinere puluerẽ male cogitationis sumũt. Quid ergo fuit post p̄dicationẽ pedes discipuloꝝ lauare. nisi post predicationis glorã cognitionum puluerem tergere. gressusq3 cordis ab interna elatione mundare.

Capitulum. LVII.

De talo.

Talorum nomine pri
ma boni opis vesti=
gia designātur. sicut
ezechiel figurata nar
ratione denuntiat q̄
de eo viro q̄ i excel=
Eze.xl. so monte videat narrat dicēs Men
sus est cubitis mille. et transdux.
me per aq̄ vsq₃ ad talos. Rursusq₃
mensus. M. traduxit me vsq₃ ad
genua. et mensus est.m. ⁊ transdu
xerunt me per aquā vsq₃ renes ⁊ mē
sus est .m. torrentem q₃ nō potui p
trāsire. qm̄ intumuerāt aque profū
de torrentis. q̄ nō potest transuada
ri. Quid namq₃ millenario nūero
nunc collati muneris plenitudo si=
gnatur. Vir itaq₃ qui apparuit mil
le cubitis metitur. et propheta per
aquas vsq₃ ad talos ducitur Quia
redemptor noster cū nobis ad se cō
uersis boni exordij plenitudinē tri=
buit dono specialiter sapientie pri=
ma nostri operis vestigia infundit.
Aquā q̄ppe vsq₃ ad talos venire ē.
iam nos per acceptā sapiētiam desi
derate rectitudinis vestigia tenere
Qui rursum, m. metitur. et ꝓphe=
ta vsq₃ ad genua producitur. quia
cum boni opis plenitudo tribuitur
ad h̄ vsq₃ nostra sapientia augetur
vt in prauis iā actibus minime fle=
ctatur. hinc namq₃ p paulū dicitur.
Remissas manꝰ. et. s. g. e. et g. r. p. v
Aquam ergo vsq₃ ad genua per=
uenit. cum nos percepta sapientia
perfecte ad boni operis rectitudinē
stringit. Qui iterū metitur mille et
ꝓpheta vsq₃ ad renes p aquā ducit
q₃ videlicet tunc i nobis plenitudo
opis exercit. qñ in nobis pcepta sa=
piētia omnē quantū possibile est de
lectationē carnis extruxit. Nisi enī
delectatio carnis esset in renibus
psalmista nō diceret. Vre renes me
os et cor meū. Aquā vsq₃ ad renes
venit cū dulcedo sapie eit incentiua
carnis interimi. vt ea q̄ vestre men
tem poterant delectionis incendi
frigescant. Qui adhuc mensus
est. m. torrentē videlicet q̄ ꝓpheta
pertransire non potuit. de quo et
dicit. Quoniā intumuerāt aque ꝓ=
funde torrentis. qui nō pōt transua
dari. Percepta namq₃ perfectione
operis ad contemplationē puenit.
In qua. s. contemplatione dū mens
in altum ducitur. sublevata videt in
deo quia non potest penetrare q̄ vi=
det et quasi aquam torrentis quā
perttransire non potest quia nō tuet
spectando que libeat. et tamen hoc
ipsum perfecte nō valet intueri que
libet propheta ergo ad aquā quā
doq₃ peruenit. q̄ non pertransit q₃
ad contemplationem sapientie cuꝫ
ad extremum. ipsa eius immensi=
tas que ex se hominē subleuat ad
se humanum animum plena agni=
tione negat. vt hanc et agendo a=
met et nequaq̄ ptrāsiēdo penetret

Tali nomine vite terminꝰ de=
signatur vnde ioseph q̄ inter
fratres vsq₃ ad finem iustus perse=
uerasse describitur. solꝰ talarem tu
nicam habuisse perhibetur. Nam
quid est talaris tunica. nisi actio cō=
summata. Quasi enim protensa tu
nica talū corporis regit. cum bona
actio āte dei oculos vsq₃ ad vite nos
terminum regit.

Capi̅m. lviij. De calcaneo

Calcanei nomie finis ac=
tionis nostre designa=
tur. sicut per psalmistā
dicit. Ipsi calcaneū eius
obseruabunt. huiꝰ cap̄.
expositionē require i cap̄. de capite

Capitulum. LIX
De planta.

In scriptura sacra plante no= Ps.lv
mine aliquando primus iustus
i. abel aliquando act o vite ali=
quando finis vite intelligitur.

Plante nomie primus
iustus id est abel desi=
gnat. sicut de btō iob
i psona dñi dicit egressꝰ
sathan a facie dñi per=
cussit iob vlcere pessimo. a plāta pe=

dis vsq ad verticem. nullus i hac vita electorum venit: qui non huius aduersa sustinuit. mēbra autē nostri redemptoris extiterūt. etiā qui ab ipso mundi exordio dū pie viuunt crudelia passi sunt. An non huius membrum abel esse perhibuit. qui eius mortem de quo scriptum est. sicut agnus coram tōdēte se obmutescet et nō aperiet os suum: non solum placens in sacrificio. sed etiam moriens tacendo figuit: ab ipso itaq mūdi exordio redēptoris nostri corp⁹ expugnare cognat⁹ ē. A planta ergo pedis vsq ad verticem vulnus intulit. q: prius ab hominibus inchoans vsq ad ipsum caput ecclesie seruiendo peruenit.

Plante nomine. actio vite designat. sicut de sanctis animali b⁹ per ezechielē dicit. Planta pedis eorum. quasi planta pedis vituli. Quia enim predicatores sancti boum nomine designētur. docet apostolus sanctus paulus legis testimonium exponens. Non alligabis ouis boui triturāti. In sanctis ergo predicatoribus planta pedis est: planta vituli scilicet nature incedens. fortis et diuisa: quia vnusquisq predicator sanctus. et venerationem habet i maturitate. et fortitudinem in opere. et in diuisione vngule discretionē. Non enim facile ei⁹ predicatio accipitur: si leuis in moribus esse videat. et nulla erit maturitatis ostēsio. si contra aduersa omnia nō adfuerit operis fortitudo. Uirtutis āt meritū ipa fortitudo opis amittit. si discreta i itellectu non fuerit

Plante nomie finis vite designat. sicut de iniquo p baldath dr. Tenebitur plāta eius laqueo nā cū puersa mēs in peccatū se venisse conspicit: quadā cogitationis superficie euadere peti laqueos querit. Sed vel terrores vl opprobria hoīm timēs. eligit ineternū mori. Ꝙ ad ipa aliquid aduersitatis ppeti. Unde totā se vectisa dederit. qb⁹ iā semel se obligatā sentit. Cuius ergo vsq ad finē vita in culpa cōstringitur: eius planta laqueo tenetur.

¶ Capitulū. lx. De vngue.

Unguis noie. finis rei cuiuslibet designat sicut p pphetā dr. Pctm iude scriptū est. stilo ferreo i vngue adamātino. In vngue quipe: finis ē corpis. Ita vo lapis fortis ē adamas: vt ferro nō valeat secari. Per stilū aūt ferreū fortis sētā: et p vnguē adamātinū signat finis etern⁹. Pctm ergo iude stilo ferreo in vngue adamātino scriptū dr. q: culpa iudeo. p fortem dei sētam in fine sua infinito.

¶ Capitulum. lxi. De vngula. iob xxxix

Ungule nomie vtutū pfectio designat. sicut voce dñi tcā: ad btm iob de sctō pdicatore. sub eq noie dr. Terrā vngula fodit. solet in eq vngula laboris fortitudo cognosci. Quid ergo p vngulā nisi in pdicatore sctō: vtutū pfectio demōstrat. Terrā ergo vngulā fodit: cū decore audiētiū exēplo suorū opez frenas cogitatiōes eicit. Ungula terrā fod. q: auditoz corda a scl'aribus curis euacuat. cū doctor bon⁹ cōtēptū scl'm ope ostendat. Uideam⁹ paulū terrā cordis audiētiū q ostēse virtutis vngula fodiat. Ipse discipulus dicit. Hec cogitate q et didicistis. et accepistis et audistis. et vidistis i me. Hec agite: et de⁹ pacis erit vobiscū. et rursum. Imitatores mei estote. sicut et ego iesu xpi. q igitur exēplo sui operis alios corrigit nimirum vngula terram fodit.

Potest qq p vngulā districta abstinētia designari. terram itaq vngula fodē ē: districta abstinentia carnem domare.

Ezech. i.

Incipit liber Sextus.

De Terra. Capitulum primum
De Humo cap.ij.
De Glebis cap.iij.
De Sulcis. cap.iiij.
De Puluere. cap.v.
De Monte. cap.vi.
De Collibus cap.vij.
De Agro. cap.viij.
De Campis. cap.ix.
De Uallibus caput.x.
De Platea cap.xi.
De Uia. cap.xij.
De Semita. cap.xiij.
De Gressibus cap.xiiij.
De Inuio. cap.xv.
De Deserto. cap.xvi.
De Solitudine. cap.xvij.
De Aggere. cap.xviij.
De Fouea. cap.xix.
De Fossa. cap.xx.
De Cauerna. cap.xxi.
De Antro. cap.xxij.
De Luto. cap.xxiij.
De Stercore cap.xxiiij.

Capitulum primum.
De Terra.

In scriptura sacra terre nomine aliquando soliditas patrie cele=stis intelligitur. aliquando sctā ecclesia. aliquādo synagoga. aliquā do gentilitas. aliquando anima iusti. aliquando anima peccatrix. aliquando caro. aliquando terre=na cogitatio. aliquando humana anima. aliquando peccator quilibet. aliquando subiecta plebs. aliquando humanitas christi. aliqñ infernus. aliquando christi caro. aliquando hij qui terrenis actib⁹ occupati sunt. aliquando terre=na actio

Erreno mine soliditas pt̄e ce=lestis accipitur sicut p psalmistam di tur. credo videre bona domini in terra viuentium Et portio mea in terra viuentium. Hinc iterum in libro. beati iob. de reprobo quo libet scriptum est. Nō inhabitabitur. nec perseuerabit substantia eius nec mittet i terrā radicem suam: Propter h enim qd reprobet quisq interius. a virtutibus est vacuus. dictum est. Non habitabitur Ille sequi virtutibus dicatur cuius mentem inhabitat de⁹ omnipotens. Propter hec vero quod transitorium tumet recte subiungitur. Non perseuerabit sba eius. Ac si aperte dicat. h quod habere videtur exterius transit. et illud quod transire nō poterat: interius nō habetur. Unde apte subdit Nec mittet in terra radicem suam. Quid enī per terrā nisi vite eterne retributionem accipimus. Radix vero cogitatio intelligitur Superbus ergo in terra radicem suā non mittat. quia nunq ad eterne vite desiderium cordis sui cogitatiōe plantat..

De Terra.

Erre nomine sancta ecclesia designant. sicut scriptū est. Germinet terra herbam virentē Et facientem. b. f.b.f. fa.f. iuxta genus suum. q sic est veraciter faciendum. Per terram quippe figuratur ecclesia que et verbi pabulo nos reficit. q patrocinij vmbraculo custodit. qñq loquēdo pascit et opitulando protegit: vt non so= Geñ.i.

lū herbā refectionis ꝓferat:sed eti
am cū fructu o p̄is.arborē protecti=
onis. Hinc itē in libro beati iob de
dn̄o dicitur. Qui extēdit aquilonē
supervacuū. qꝛ apphēdit terrā sup
nichilū Aquilonis em̄ noīe diabolꝰ
appellari solet. qui vt corporis fri=
gore gentiū corda constringit: Di=
cit. Sedebo in mōte.t.i.l.a.qui su=
peruacuū extēditur.quia illa corda
possidet q̄ diuini amoris gratia nō
replentur. Sed tamē oīpotēti dn̄o
suppetit etiā vasa diaboli. cunctis
virtutibꝰ vacua.sue gratie minime
implere.ꝛ eis diuini timoris solidi
tatē ponere.quos nulla conspicit re
ctitudinis actione roborari.vnde ꝛ
apte subditur. Et appendit terram
super nichili. Quid em̄ terre noīe
nisi sancta ecclesia designatur. q̄ dn̄i
verba predicationis suscipit.fructū
boni operis reddit. De qua per
moysē dicitur. Audiat terra verba
oris mei. Expectetur sicut pluuia
eloquiū meū. Et quid per nihilū ni
si gentiles populi designantur. De
quibus per prophetā dicitur. Oēs
gētes velut nichilū.ꝙ inane reputa
te sunt. In eo ergo nullo terra sus=
pēditur.quod prius vacuū ab aqui
lone tenebatur.qꝛ illa corda genti=
liū repleta sunt caritate dei.que p̄s=
sa prius fiunt corpore diaboli.

Erre noīe sinagoga itel=
ligitur. sicut in libro bea=
ti iob scriptū est. Terra d̄
qua oriebatur panis ī lo=
co suo igne subuersa est. Quid
em̄ terre noīe nisi iudea accipitur?
Hec terra.i.iudea. panē dare cōsue
uerat.que legis verba proferebat.
Quare videlicet legē qꝛ intelligere
iam reprobi atq; explanare nō po=
terant. ꝓpheta iere. in lamentatio=
nibus deplorat dicēs. Paruuli pe=
tierunt panē:ꝙ qui frāgeret eis nō
erat. Sed hec terra ī loco suo igne
subuersa est.qꝛ fideliū signa cōspici
ebat inuidie face se cōcinauit. Qꝛ
enim de superbia semp inuidia na=
sci solet:in loco suo igne periit.que
iccirco arsit ī inuidia:qꝛ superbiā nō
reliquit. Terra ergo que prius pa
nem habuit:post igne subuersa est.
qm̄ sinagoga q̄ mandata dei per le=
gē protulit:nascentē ecclesiā perse=
quēs inuidie se face consūpsit. An
nō euigilationis sue facibꝰ ardebat
cū redēptoris nostri signa conspici=
ens. per quosdam suos diceret. q̄d
facimus. qꝛ hic homo multa signa
facit. Vel certe. Videtis qꝛ nō pro=
ficimus. ecce totus mūdus post eū
vadit. Videbant vnde cōuerti debu
erant.atq; inde peruersiores fiebāt
Querebāt extinguere. qm̄ videbāt
mortuos viuificare. In ore tenebāt
legē.sed legis persequebantur au=
ctorē. Terra ergo de qua.o.p.i.l.
s.t.s.est.qꝛ iudea in semetip̄a ꝙ pri
us habuit legē.q̄ reficeret.et post
inuidiam.que concinnaret.

T Erre noīe gentilitas designa
tur. sicut in libro beati iob ī=
terrogāte dn̄o dicitur. Quis dedit
vehemētissimo imbri cursū.ꝛ viā
sonātis tonitrui. Absq; hoīe in de=
serto vt nullus hoīm cōmoraturvt
impleret inuiam ꝛ desolatam.ꝛ ꝓ=
duceret herbas virentes Quid em̄
est imber vehementissimus.nisi vis
immensa predicationis. Vehemēs
imber est: cū predicatores sācti. tra
dere eterna sua debent. imber vero
vehementissimꝰ cū ꝓpter spem ad
monebant rē deseri. cūcta visibilia
propter inuisibilia cōtēpni.ꝛ ꝓpter
audita gaudia presentis seculi. pe=
nas. cruciatusq; tolerari. Quid ve=
ro per tonitruū.nisi predicatio sup
ni terroris accipitur? quē terrorem
dn̄i percipiunt humana corda:qua=
tiuntur. Sed quia quibus predica=
tor verba dare auribus potest: cor=
da vero aperire non potest se dicēs
et imbris cursum. ꝛ viam sonantis
tonitrui. dare assumit. Quid cū p̄=
dicationis verba tribuit:per terro

rem corda cõpungit. Acceptavero via. Quid iste imber. ac tonitruus agat. subditur. vt plueret. s. t. absqꝫ m. d. ⁊c. quid namqꝫ terra nisi genti litatem accipimus. Que dum nullum cultum diuinitatis tenuit: nullam i se speciẽ boni operis ostẽdit. videlicet desertum fuit. In qua qꝛ legis lator non fuit. Et qui rationabiliter dñm quereret nõ fuit. quasi hominũ nullus fuit ⁊ sicut solis bestijs occupata: vacua a mortalibus extitit. Super terrã autem i deserto pluere: est verbũ dei gentilitati ꝑdicare. De hac deserti terra alias dicitur: Posuit in deserto viã. De hac predicatione gentilitati cõcessa psalmista testatur dicens. Posuit flumina i deserto. Dedit ergo dñs vehemẽtissimo imbri cursum ⁊ viã sonantis tonitrui: vt super terram i deserto plueret et impleret inuiaꝫ et desolatã et perduceret herbas virentes. i. exteriori predicatiõi internam aspirationem contulit: vt corda gentilium arẽtia virescerẽt clausa patescent inani complerentur in fecunda geminarent.

¶ De terra.

Terre nomie anima iusti accipitur: sicut in beati iob domino ipsum interrogante scriptuꝫ est. Ubi eras quando ponebã fundamenta terre Quid per terram nisi anima iusti intelligit. Si in peccatoris animus puluis est. qꝛ in superficie attollitur et receptionis aura reptatur vnde scriptũ est: non sic impij nõ sic ꝫ. t. p. q̄. p. v. a. fa. t. nil terra aĩa iusti intelligi obstat de qua scriptum est. Terra eni sepe venientem super se bibens imbrem et generans herbam oportunam illis a quibus colitur: accipit benedictionem. Sed huius terre fundamentum est fides Huius terre fundamẽtum iacit: qñ in occultis cordis pria soliditatis causa: diuinus timor inspiratur Iste nec dum credit eterna que audit huic cũ fides dat. ad edificium subsequẽtis operis iam fundamentum ponitur. Ille eterna iã credit. nec tamen metuit: venturi iudicij terrorem despic. peccãtis se carnis qꝛ spirit⁹ audẽter inuoluit. Hec cum repñte futurorũ timor infunditur vt bon⁊ vite surgat edificium. iam fũdamenta construũtur Posito itaqꝫ prospere formidinis fundamento cũ virtutum fabrica in altum ducitur. necesse est vt vnusquisqꝫ proficiens vires suas caute metiatur. vt cum diuina ꝯstructiõe magnus esse iam ceperit semetipꝰm respiciat sine cessatiõe q̃d fuit quatinus attendens humiliter ꝙ per meritum inuentus est. nequaꝙ sibi arroget ꝙ per gratiam factus est. vñ et nunc beatus iob per supernã vocem ad semetipsũ reducitur ⁊ ne de virtutibus gloriari audeat de ante acta vita memoratur: eiqꝫ dicitur. Ubi eras quando ponebam fundamenta terre. Ac si iustificato peccatori aperte veritas dicat. Uirtutes a me acceptas tibi non tribuas Noli contra me de meo munere extolli. Recole vbi te inueni: quando meo timore te solidaui.

¶ De terra.

Terre nomine anima peccatrix designatur. vnde in euãgelio dominus dicit. Ignem veni mittere in terram. et quid volo nisi vt ardeat. Ignis quippe nomie spiritus sanctus figurari solet. terre vero nomine peccatoris anima intelligitur: Ignem ergo dominus venit mittere in terram vt accendatur. quia nisi ab igne veritatis calorem susciperent nunꝙ in amorẽ dei corda peccatorum arderẽt Sed cũ

Luce. xij

mens carnalis spiritum sanctum accepit spāli amore succensa maluȝ plangit q̄ fecit et terra ardet quando accusante se conscientia cor peccatoris vritur: atq̄ in dolore penitentie crematur.

¶ De terra.

Terre nomine caro designat: sicut do. ad bea. iob loquens Et fortē predicatorē sub equi figura describens di. Terraȝ vngula fodere est districta abstinentia carneȝ domare.

¶ De terra.

Terre nomīe caro desig. sicut dño fortē predicatorem describente nouimus qui ait. Terraȝ vngula fo. Reqre in cap. de vngula

¶ De terra.

Job.xv. Terre nomine aīa humana designat. sicut in lib. iob de sapientia dicitur. Nescit homo preciuȝ eiꝰ. nec inuenitur in terra suauiter viuentiū. Quē nanq̄ sapiam vir sāctꝰ cōtēplat: nisi eam de qua paulꝰ apo. dicit. Christū dei virtutē ⁊ dei sapiam. De qua p salomonē scrip. est. Sapia edificauit sibi domū. qz de qua psal. ait. Oīa in sapia fecisti Huius nimirū sapie homo preciuȝ nescit. qz nichil estimatione illiꝰ dignum inuenit. Homo aūt hic preciū sapie esse dicitur. et nesciri: sed idcirco nesciri qz deest. eo. s. loquendi genere quo ī angustijs quisq̄ deprehensus: cū remediū subuentiōis non inuenit fateri solet. quia quid faciat nescit. Huius ergo sapientie precium nescire est digni operis meritum: quo illam percipiat non inuenire. Ad hoc namq̄ precium damus vt eius vice rem q̄ pcīumꝰ possidere debeamus Quid auteȝ nos dedimus: vt hanc sapientiam q̄ est christi accipere mereremur. Gratia quippe redempti sumus. Illa nan q̄ sola opera male viuēdo dedimꝰ quibus se iusta retributio seruaretur non christus: sed supplicia redderentur. Quia ergo veniēte sapiētia impij inuenti sumus: quid boni operis dedimus. quo accipere eandem sapientiam mereremur. Huius itaq̄ sapientie homo preciū nescit: quia quisquis a brutis animalibus rationis intellectu discretus: quoniam suis meritis non sit saluatus intelligit nichil se dedisse boni operis: vt ad fidem vēiret agnoscat Quasi enim ad percipiendam sapientiam precium dare est cognoscē. do. actionis sue mercede preuenire Nunc esse huius sapientie precium cognouerat qui dicebat. Quis prior dedit illi et retribuetur ei. Hinc iterum scriptum est. Gratia salui facti estis per fidem: quia hic non ex vobis. vel enim doñ est: non ex operibus vt ne quis glorietur. Hinc iterum dicit. Gratia dei sum id quod sum. Quia ergo nichil boni operis dedimus. quo hanc sapientiam accipere mereremur dicatur recte. Nescit homo precium eius. Quoniam quisquis iam ratione vtitur: tanto altius sub huius sapientie intellectu se despicit qua itoˣ eiusdem sapientie: verius interna cognoscit vt indignum se ad hanc peruenisse videat: per quem gratuitu agitur: vt dignus fiat. De qua bene mox subditur. Non inuenitur in terra. s. v. Quid enim hoc in loco terre signatur nomine: nisi anima humana. De qua per psalmistā dicitur. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Hec autem sapientia inueniri ī terra suauiter viuentium: non valet. quisquis ad hoc huius vite voluptatibus pascitur ab eterne sapientie intellectu superatur. Inueniri itaq̄ sapientia atq̄ pru. ī corū terra

non potest. qui suauiter viuũt. quia tanto verius stulti sunt. quanto maiora perdẽtes in minimis letantur Inueniri sapiẽtia in terra su. iuuẽ. nõ potest. q2 qui in hoc mũdo viuũt suauiter. illi adhuc stulti sũt vt hoc ipm quoq3 nesciant vnde ceciderũt

Terre noĩe peccator quilibet designatur. sicut in libro btĩ iob de sancto predicatore dicit. Feruens ꝛ fremens sorbet terrã. nec reputat tube sonare clangorẽ. Quid nãq3 terra nisi peccator vocat. Primo quilibet homini peccanti: dictũ est. Terra es: et in terrã ibis. Tuba vero que discrimẽ belli denunciat. quid est aliud ꝙ vox secularium potestatũ. q̃ cõtẽpta resistẽtibꝰ mortis certamẽ parat. Tube nãq3 clangunt cũ huius seculi potestates loqui sanctos terribiliter prohibent. Sed quia predicator sanctꝰ zelo sãcti spiritus inflammatus vel inter supplicia positꝰ. quoslibet peccatores ad se trahere non desistit. Feruens proculdubio terrã sorbet. q2 vero persecutor minas minime formidat. clãgorẽ tube sonare non reputat. Hec a principibus sacerdotũ tuba sonuerat. cu3 flagellatos apostolos de deo loqui prohibebant. Sicut scriptum est. Legis denunciauerunt ne loquerentur de nomine iesu. Sed videamꝰ quomodo equũ dei clangor tube non terreat. Ait petrus. Obedite omnipotenti deo magis ꝙ hominibus. Quid aliis q̃ q3 persequentibus dicit. Non enim possumus que audiuimus: et etiã vidimus non loqui. Equꝰ ergo clãgorem tube non metuit. quia predicator egregius despectis potestatibus seculi nullos minare sonitus: pertimescet.

Terre nomine subiecta plebs et familia designatur: vnde beatus iob dicit. Si aduersum me terra mea clamat. Omnis qui priuato iure dominicã familiã regit et pro vtilitate communi fidelibus plebibus potest. ꝛ et ꝙ iura regiminis in commissis sibi fidelibꝰ possidet quid aliud ꝙ terram incolendam tenetur Ad hoc quippe diuina dispensatione ceteris vnusquisq3 preponitur vt subiectorum causas quasi substrata terra predicationis illius semine fecũdetur. Si terra contra possessorem clamatorem contra eum qui sibi preest aliquid iustum et priuata domus et sctã ec. murmurat. Clamare quippe terram est contra regentis in iusticia3 rationabiliter subditos dolere.

Terre nomine h humanitas christi designatur vnde ad israel dicitur. Altare de terra facientis michi Altare enim de terra deo facere est in incarnationem dñi sperare. Tunc quippe a deo nimiꝰ accipitur. quando in hoc altari nostra humilitas. i. super dominice incarnationis fidem posuerit. quicquid operatur. In altari ergo de terra oblatum munus ponimus. si actus nostros dominice incarnationis. fide solidamus.

Terre nomine infernꝰ intelligitur. Unde beatꝰ iob deprecatur dicens Dimitte me vt plangã paululũ dolorẽ meũ anteꝙ vadam et non reuertar ad terrã tenebrosã et opertam mortis caligine. Quid enim dicit terre tenebrose nomine nisi tetra tartari claustra: signãtur? Que eterne mortis caligo operit. quia damnatos quosq3 imperpetuum a vite luce disiungit. Nec immerito infernus terra dicitur. q2 quicũq3 ab eo capti fuerint. stabiliter tenentur. Scriptũ quippe est. Generatio preterit. ꝛ generatio aduenit terra vero in eternũ stat. Recte igiẽ inferni claustra. tenebrosa terra nominãtur. quia quos pũiendos accipiunt: nequaꝙ transitoria vel fantastica ymaginatione cruciant. Sz vl=

tione solita perpetue dampnationi seruant. Jure ergo infernus terra nominatur. qz susceptur os stabiliter tenet. Sctūs aūt vir siue sua sue humanigeneris voce dimitti se postulat anteq̃ vadat non qz ad terram tenebrosā qui culpaꝫ defflet iturus est. sed qz ad hāc proculdubio qui plangere negligit vadit. Sicut debitori suo cōditor dicit. Solue debitum priusq̃ pro debito constringaris. Qui tñ non constringitur. sed quod debet soluere nō moratur. Vñ recte subditur. nō reuertar. Quia nequaq̃ vltra misericordiam parentis liberat quos semel in locis penalibus iusticia iudicātis dampnat. Qui ad hanc loca subtilius describuntur cum dicitur terrā miserie ꝛ tenebrarum. Miseria ad dolorem pertinet tenebre ad cecitatem. ea ergo que a conspectu districti iudicis expulsos tenet miserie ꝛ tenebrarum terra perhibetur qz foris dolor cruciat quos diuisos a vero lumine intꝰ cecitas obscurat

¶ De Terra.

Job.ix. Erre nomie caro xp̄i intelligitur. sicut p beatum iob dicitur. Terra data est i manus impij vultum iudicium eius operit. Quid terre noie nisi redemptoris nostri caro exprimitur. Quid apellatione ipij nisi diabolus designat. huius ipij manus fuerunt. Hij qui in redemptoris nostri morte grassati sūt terra itaqꝫ data est i manus impij qz antiquus hostis redēptoris mentem per se temptando corrumpere non valuit. sed eius carnem per suos satellites ad triduuꝫ permissus extinxit ꝛ dispensationē superne pietatis nesciens ex hac ipsa permissione seruiuit. Tribus et enim redemptorem nostrum temptationibus pulsans cor dei tēptare nō valuit. sꝫ vide mentē ad mortem carnis eius excitatum Cumqꝫ et cohortem atqꝫ a pontificibus et pharisčis ministros tradidit nimirum iste ipsius manus ad terraꝫ tetēdit. huius aūt terre iudices sacerdotes ꝛ principes pilatus atqꝫ illusores milites fuerunt. Iste itaqꝫ impius vultum iudicum eius operuit. qz corda persequentium ne auctorem suum cognoscerent malicie nebulo velauit. Vñ ꝛ per paulum dicitur. Usqꝫ in hodiernū diē cum legitur moyses velamen est expositum sup cor eorū. Qui rursum ait Si enim conouissent nūq̃. d.s. crucifixissent vultus ergo iudiciim eiꝰ opertus extitit qz mens persequentium eū q̃ carne tenere potum dn̄ nec per miraculum agnouit.

¶ De Terra.

Terre nomine. hij qui terrenis actibus occupati elemosinarum ꝛ lacrimarum ope ad eternam vitam pueniunt designantur. sicut per psalmistā dicitur. Cū venire ad iudicium dominus nunciaretur. Aduocabit celos sursum. ꝛ terrā vt discernent populum suum Celos quippe sursum aduocat cuꝫ hijs qui sua omnia relinquētes conuersionem celestis vite tenuerunt ad cōsedendum in iudicio vocantur atqꝫ cum eo iudices venerūt. Terra etiam sursum vocatur cum hij q̄ in terrenis actibus obligati fuerāt in eis tñ plus celestia q̃ terrena lucro quesierunt quilibet dicitur. hospes eram ꝛ collegistis me. Nudus ꝛ operuistis me. Hinc iterum in libro beati iob de ipocrite cuiuslibet sue spiritualiter ante xp̄i dampnatione scriptum est. Reuelabūt celi iniquitatem eius ꝛ terra cōsurget aduersus eum. Quid enim per celos nisi iustos ꝛ quid p terram accipimus nisi eos qui in terrenis actibꝰ occupati: plus celestia q̃ terrena lucra requirūt. ypocrite itaqꝫ huius celi iniquitatem reuelant: atqꝫ

aduersus eum terra consurgit duz & hij. qui dei cū deo iudices veniūt & hij per iudicium liberantur praui tatis eius testes exigunt. Nichil ergo que egit i tpe damnationis eius absconderetur. & siquidem acta illius modo hominibus per duplicitatem vltra celantur. sed in damnationis die quicquid in eo intrin secus latebat ostendetur.

¶ De Terra.

esa. xlvij
Erre nomine terrena actio designatur vñ ad vnāq̄q; mētē sub nomine filie ba bilonis per prophe tam dicitur. Descen de sede in puluere filia babilon. sede in terra cum enim puluis semp terra sit nō tñ terra semper puluis est. Quid enim per puluerem nisi cogitationes debemus accipere. q̄ dum iportune ac silenter in mente voluuntur eius oculos excecāt Et quid per terram nisi terrena cogitatio designatur. Sed qz reprobo rū mens ad praua cogitanda deicit Et postmodum ad faciendum recte filia babilon. q̄ ab terrene recti tudinis iudicio descendit per ferien tem sententiam dicitur. vt prius in puluere & postea in terra sedeat. qz nisi se in cogitatione prosterneret i malo opere non inhesisset.

¶ Capitulum. ij. De Humo.

Umi nomine electoruz mens designatur. sicut per ysaiam dicitur. Super humanum populi mei spine & vepres ascē dent quanto magis super omnes domos gaudij ciuitatis exultantis Humum quippe populi sui dominus electoruz suoꝝ oīm mentē vocat. Domus vero gaudij ciuitatis exultātis est mens prauorum que dum ventura supplicia conspicere negligit i carnis voluptate se deserens inaniter hilarescit. Ait ergo Super humū populi mei. s. &. v. a. Q. s. o. v. s. c. exultantis. Hec si illoꝝ mentem vicia deprimūt qui se pro celestis patrie desiderio affligunt q̄ bus culpis substantia sunt qui sine vlla formidine se in carnis volupta te derelinquūt.

¶ Capitulum tertium.
De Glebis.

¶ In scriptura sacra glebarum nomine. aliquando collectiones singuloruz in iudea. aliquādo p caritatē vniti vel diuersi ordines electorum in ecclesia designātur

¶ De Glebis.

Lebarum nomine collectiōes singulorum ordinū i iudea designātur. sicut p beatum iob de iudea dicitur. & glebe illius aurum. Quid enim per glebas nisi collectiones singuloꝝ ordinū ac multitudines designantur Glebe namq; ex humore & puluere constringuntur. omnis ergo qui rore gratie infusi ex mortis debito se puluerem esse veraci cognitione confessi sunt. dum vite virtute clarescerent quasi auree glebe in illa iacuerunt Glebas h terra. i. iudea. habuit in prophetis Glebas in doctoribus. Glebas in patribus antiquis qui magna se infusione gratie in professione & operis vnanimitate tenuerunt. Dicat ergo & glebe il lius aurum quia in ea multitudo spiritualium tanto maiore virtute clarum quanto se in dñm ac proximum maiore vnanimitate constrin git. Job. xxxvij.

¶ De Glebis.

Lebarum nomine per caritatem vniti designa tur. Unde dominus bea tum iob iterrogat dicēs Quando fundabatur.

puluis in terra et glebe compingebatur. Glebe quippe ex humore coagulantur et puluere. In hac itaque terra. id est ecclesia glebe cõpicte sunt quia vocati peccatores Et per sancti spiritus gratiam infusi i collectione sunt caritatis vniti.
Iste glebe compicte sunt quando populi qui prius quasi dispersione pulueris diuersione sentiebãt post modum sancti spiritus gratia accepta in illa pacatissima vnanimitatis concordia conuenerunt vt cum essẽt tria milia vel rursũ vsque milia scriptura teste diceret quia erat eis cor vnũ. et a. v. has glebas ex vno quidem puluere. sed quasi diuersa molle districta quotidie dominus i terra compĩgit quia seruata vnitate sacramenti iuxta varietatem virorum atque linguarum fideles in ecclesia populos colligunt. has glebas iam tunc dominus designauit quando ad esum panis et piscium quinquaginta centenos discumbere fecit.

De Glebis

Possunt autem per glebas sii ecclesia diuersitatem meritorum accendimus distincti ordines fidelium designari. Nam dum alius est ordo predicãtium. alius audientium. alius atque alius subditorum. Alius coniugũ alius continentium. alius virginum quasi ex vna terra est diuersa gleba barum forma distincta dum in vna fide in vna caritate dispari a demon strãtur bene operantium merita. Sed hec glebe nequaquam concrete ex puluere surgerent nisi aqua prius puluis acciperet. et concepto se humore solidaret quia nisi peccatores quos sancti spiritus gratiam infunderet: constrinctos eos ad fidei opera caritatis vnitas teneret.

Capitulum quartum. De Sulcis.

Sulcorum nomie designãtur vomere lingue bene exulti. sicut per beatum iob dicitur Si aduersum me terra mea clamat. et cum ea sulci eius defluent. Omis enim qui vel priuato iure dominicam familiam regit vel pro vtilitate cõmuni fidelibus plebibus preest Job: xxxi. in hoc quod cura regiminis in cõmissis sibi fidelibus possidet quid aliud quam terrã colendam tenet. Ad hoc quippe diuina dispensatione ceteris vni usquisque preponitur vt subiectorum suus quasi substantia terra predicationis semine fecũdetur. Terra aũt nullis operibus exculta plerumque ad vsum hominum aliquod alimẽtum profert Grauata vero fruges ad sacietatem parit Ita sunt nonnulli qui nullo locutionis nullo exhortationis vomere pcisi quedam dona quamuis minima tñ ex semetipsis proferunt qua terra nec dum exarata. Sũt vero nonnulli ad audiendum semper atque retinendum sanctis predicatoribus intenti a priore mentis duritia quasi quodam lingue vomere scissis semia exhortationis accipiunt et fruges boni operis per sulcos voluntarie afflictiõis reddunt. Sepevero contigit vt hĩs qui presunt iniusta aliqua faciãt sit quam vt ipsi subiectis noceant qui prodesse debuerunt Quid dum rudes quique conspiciunt commoti contra rectorem murmurant nec tñ valde proximis per compassionem dolẽt Cum vero qui iam aratro electionis attriti sunt atque ad frugem boni operis exculti grauari vel minimis inocentes aspiciunt per cõpassionem protinus ad lamenta vertunt quia videlicet sua pangunt ea quam primi iniuste patiũt pfecti nãque cum

semper de spiritualibus moueantur tanto sciunt de corporalibus alienis dampnis īgemiscere quanto tā edocti sunt non dolere de suis. Omnis ergo qui preest si peruersa ī subditis exercet cōtra hunc. et terra clamat et sulci deflent: quia contra eius iniusticiam rudes quidem populi in murmurationis vocibus erumpunt. sed perfecti quidē pro paruo eius opere se se in fletibus affligunt Atque imperiti clamant. et dolent sub probationis vite subiecti deflent et tacent.

Capitulum.v. De Puluere.

In scriptura sacra pulueris nomine aliquā terrena intelligentia. aliquando terrenum negotium vel desiderium. aliquādo subtilis operū nostrorum retractatio. aliquando peccatorum inconstantia aliquādo caligo terrene cogitationis. aliquādo infirmitas humane cōditionis designatur.

Job.ij. Pulueris nomīe terrena intelligētia designatur. sicut de amicis beatum iob scriptum est quia venientes ad eū sparserūt puluerem super capita sua. Amici nāque beati iob. et si bona intentione ad eum conuenerūt. Hereticorum tū vel idcirco speciem tenent. quia ad culpam indiscerte loquēdo dilabūtur Unde et illis a beato iob dicitur. Disputare cum deo cupio prius vos ostendens fabricatores mendatij et cultores peruersorum dogmatum. heretici autem quia sanctam ecclesiam sua docere desiderant ad eam quasi cōsolantes appropinquāt. Quid vero per puluerem nisi terrena intelligentia quid per caput nisi hoc quod nostrum est mens videlicet designatur Quid per celum nisi preceptum superne locutionis exprimitur. Puluerem ergo super caput in celum spargere seculari itellectu mentem corrūpere. et de verbis celestibus terrena sentire. Diuina autem verba discutiunt plerumque quam capiunt. Super capita igitur puluerem spargunt quia in preceptis dei per terrenam intelligentiā vltra suarum mētium vires enituntur.

De Puluere.

Pulueris nomine terrenū negotium vel desiderium designatur. sicut de superbis ad beatum iob a domino dicitur. Job.xl. Absconde eos in puluere simul et facies eorum demerge in foueam. Ac si dicat vt ego Superbos enim atque ipsos iusto iudicio dñs in puluere abscondit quia eorum corda ipsis que despecto amore creatoris eligūt opprimi terrenis negotijs permittit. Unde et illorū vitam cū in extremo discutit tanquam sibi abscōditam non agnoscit dicens. Nescio qui estis vita prauorum sub puluere absconditur: quia abiectis et infirmis desiderijs grauatur. Quisquis etiam adhuc. ea que mundi snut appetit quasi ante faciem veri luminis non apparet quia nimirum sub puluere terrne cognitionis latet.

De Puluere.

Pulueris nomine subtilis operum nostrorum retractatio designatur. Ubi ad moysem dicitur Sume tibi aromata stacten et onicha galbanen boni odoris. et thus lucidissimum equalis pōderis erūt omnia. facies que thimiama compositū opere vnguentarij mixtum diligenter et purum: Cumque in tenuissimum puluerem vniuersa concuderis pones ex eo coram testimonio tabernaculi. Thimiama ex aromatibus compositum facimus, cum

in altari boni operis virtutum multiplicitate redolemus. Quod mixtum et ponitur sit qz quanto virtus virtuti iungitur tãto intẽsum boni operis sincerius exhibetur. In te-nuissimum ergo puluerem aromata vniuersa cõterimus cuz bona nostra quasi in pila cordis occulta discussione tundimus. et si veraciter bona sint subtiliter retractamus. Aromata ergo i puluerẽ redigere est: virtutes recogitando tractare. et vsq3 ad subtilitatẽ occulti examinis reuocare. Qz notandum q de eodem publice dicit. Pones ex eo coram testimonio tabernaculi: qz tunc nimirũ bona nostra veraciter in conspecu iudicis placent cum hic mens subtilius recogitando conterit. et quasi de aromatibus puluerem reddit ne grossũ durumq3 sit. bonũ q agitur ne si h arta retractatione animus non cõminuat odorẽ de subtilibus non aspergat.

¶ De puluere.

Puluis nomine peccatoris icõstãtia designat. sicut ad beatum iob a dño dicitur. Quando fundabatur puluis in terra. Quid enim i puluere nisi pecatores accipimus. qui nullo rationis pondere solidati cuiuslibet temptationis flatu rapiuntur. De quibus scriptum est. Nõ sic impij non sic. sed tanq puluis q proicijt ventus a facie tre. Puluis aũt in terra fundatus est cũ peccatores vocat in ecclesia tradite fidei sicut ratioue solidati. vt qui prius inconstantia mobiles tẽptationis aures lauabantur immobiles post modum cõtra tẽptamẽta consisterent. et deo perseueranter inherentes fixum bene viuendi pondus tenerent.

¶ De Puluere.

Pulueris nomine caligo terrene cogitatiõis exprimur. sicut p beatum iob dicitur. Induta ẽ caro mea putredine et sordib9 pulueris. Quia eni soliditatem ingenitã voluntarie homo deseruit et sese voraginez corruptionis mersit iusto nunc vel p imunda opera labit vel per cogitationes illicitas fedatur. Ut eni ita dixerim culpe sue penaliter subdita ipsa iã natura nostra facta est extra naturã. et remissa vsq3 ad puersa opera ducitur ab restricta puersoruz importunitate fuscatur explicationẽ q actionis illicite carnem putredo afficit per leuitatem vero cogitationis iprobe q̃si ante oculos puluis surgit cõsentiẽdo vicijs putredine accerimur vicio rum vo imagines i corde tolerãdo sordibus pulueris fedamur. Ait q Induta est. c. m. p. et. s. p. Ac si aperte diceret. Carnalem vitã q patior aut tabes lubrice operationis pollum aut ex vicioz memoria caligo misere cogitationis premit. Qui cum si ex voce ecclesie vniuersalis accipimus. aliquando hãc procuIdubio carnis putredine. aliquã do aũt grauati sordibus pulueris inuenim9 Multi quippe in ea sunt qui dum amori carnis inseruiũt fetore luxurie computrescũt. Quod sunt nonnulli q a voluptate carnis. se abstinent sed nõ tota mente i terrenis acti bus iacens. Dicat q sancta ecclesia vnius membri sui vocibus. dicat quid de vtroq3 genere hominũ tolet. Induta est. ca. m. p. et. s. p. Ac si aperte insinuet dicens. Sunt pleriq3 qui michi p fidẽ mẽbra sunt sed cũ sana vel mũda per actionem non sunt quia a veti temporibus desiderij ad corruptionis putredinem defluunt a terrenis actibus dedit puluere conspergunt. In illis eni quos lubricos tolero carnez videlicet putrescentẽ gemo

in istis autem quos terrena querentes patior quid aliud quam fedata puluere porto.

De Puluere.

Pulueris nomine infirmitas humane conditionis designatur. sicut per prophetam dicitur. Memento domine quoniam puluis sum. Abraham quoque ait. Loquar ad dominum meum cum sim puluis et cinis. Et si venientem carnem nodum in terra mors soluerat. hi tamen apud se erant quod se futuros absque dubitatione preuidebant. Hinc alias dicitur. Auferes spiritum eorum et deficient et in puluere .s. reum tenetur. Quid enim eorum spiritus nisi spiritus superbie nominatur tollatur ergo spiritus eorum vt deficiant id est subducto spiritu superbie nichil se de se esse cognoscant. et reuertantur. in puluerem .i. humilientur ex infirma conditione. In peccato namque quisque positus mortalitatis sue obliuiscitur dum adhuc per superbiam inflatur. Post conuersionis gratiam cum humilitatis spiritu tangitur quid se esse aliud quam puluerem recordatur.

Capitulum sextum.

De Monte.

In scriptura sacra cum mons singulari numero ponitur. aliquando incarnatus dominus. aliquando sancta ecclesia. aliquando testamentum dei. aliquando apostata angelus. aliquando hereticus quilibet aliquando iudaicus populus. aliquando altitudo bone vite. aliquando mens sancta. aliquando altitudo contemplationis intelligitur. Cum vero pluraliter montes dicuntur. aliquando sancti apostoli. aliquando ecclesiarum potestatum tumor. aliquando altitudo contemplationes aliquando virtutes angelorum. aliquando alte siue sacre scripture: aliquando antiqui patres intelliguntur.

De Monte.

Montis nomine incarnatus dominus intelligitur. sicut per ezechielem dicitur. Et dimisit me super montem excelsum nimis. Quid enim significat mons excelsus nisi mediatorem dei et hominum christum iesum Et de terra quidem sed vltra terram: quia caro eiusdem redemptoris nostri de imis habet materiam. sed in summis preeminet ex potestate. Quid minus erat vt excelsum diceret. nisi adderet nimis. quia non solum homo. sed eiusdem humanitatis conceptione. que ab eo assumpta est deus et homo non solum homo super homines. sed homo etiam super angelos factus. Mons ergo iste excelsus est et nimis quia et si de terra est substantiam humanitatis incomprehensibilis tamen est. ex altitudine diuinitatis. hinc est quod eundem dominum cum ysaias propheta prospiceret in carne esse venturum prophetie spiritu subleuatus ait. Et erit in nouissimis diebus preparatus mons domus domini in verticem montium. Domus enim domini israeliticus populus fuit. Mons itaque domus domini ille appellatus est qui in israelitico populo in carnari dignatus est. Fuerunt autem in eodem populo sancti viri qui montes iure vocarentur. quia per vite meritum ad celestia propinquauerunt. sed incarnatus vnigenitus istis montibus equalis fuit. quia naturam vitam merita omnium ex sua diuinitate transcendit. Unde et recte mons super verticem montium dicitur. quia excelsus ex diuinitate sua inuentus est etiam super cacumina sanctorum vt hii qui multum in deo profecerant eius vestigia vix potuissent tangere ex vertice cogitationis. Qui ergo apud ysaiam mons super verticem montium dicitur. ipse apud ezechielem mons excelsus nimis perhibetur.

¶ De Monte.

Montis nomine sancta ecclesia designatur. sicut scriptum est. Qui confidunt i domino sicut mōs syon. Syon namq3 speculū dicitur per q̄ secundum speculationem cō templans dominum ecclesia figuratur.

¶ De Monte.

Montis nomīe testamētum dei exprimitur. sicut abacuc ait. Dn̄s a libano veniet ꝛ sanct⁹ de monte vmbroso ꝛ condēso. Quid eni venturum se per testamenti sui paginas spopōdit quasi vim venit vnde velud sub promissiōe se tenuit. Quia videlicet testamentum bene mons vmbrosus ꝛ condensus dicit q2 spissitate allegoriarū obscuritatibus opagatur.

¶ De monte.

Montis nomine apostata āgelus designatur. sicut sub babilonis regis specie de antiquo hoste predicatorib⁹ dicitur. Super montem caliginosum leuate signum. predicatores quippe sancti super caliginosum montem signu3 eleuant. quando contra sathane superbiā que sepe sub nebula simulationis abscondit veritatem crucis exaltant.

¶ De Monte.

Montis nomine hereticus quilibet exprimitur. sicut ex voce ecclesie psalmista ait In domino confido quomodo di. am m. t. in montem sicut passer. Cum enim fideli ani ne veritate derelicta ī tumente doctrina considere heretici predicatoris dicitur. quasi de serto domino in monte3 trāsmigra re suadetur.

¶ De Monte.

Montis nomīe iudaicus populus designatur. sicut ysaias ꝓpheta testatur. qui dixisse diabolu3 denunciat dicens. Sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis. Malignus enim sp̄us monte3 testamenti tenuit. q2 iudaicum populum qui legem acceperat. sibi per imperfidiam subiugauit. Q̄ enim corda doctorū tenet monti testamenti diabol⁹ presidet. Qui etiam in lateribus aquilonis sedet. quia mentes hominū frigidas possidet.

¶ De Monte.

Montis nomine altitudo bone vite designatur sicut p ysaiam predicatori dicitur. Super montē excelsu3 ascende tu qui euangelizas syon. Quid etia3 montis nomine nisi alta vita intelligitur. Super montē igitur excelsum qui euangelizat. ascendere iubetur vt videlicet. qui predicationis locum suscipit ad altitudinem bone ascendat actionis. Ad excelsa transeat ꝛ eorum qui sibi commissi sunt opera transcendat quatin⁹ sub iectorum vitā tanto subtilius videat quanto terrenis ꝛ reb⁹ quas despicit animū nō supponit. Hic est q̄ ezechiel qui ad predicandum mittatur speculator a dn̄o noīatur fili hominis spectatorem te dedi domui israel. Cui enim aliena cura cō mittatur speculator vocatur vt in mentis altitudine sedeat. atq3 vocabulum nominis ex virtute actionis trahitur Non enim est speculator qui ī imo est. Speculator quippe semper in altitudine stat vt quicquid venturū ē longe prospiciat Et quisquis populi speculator ponit. in altum debet stare per vitam vt possit prodesse per prouidentiam.

¶ De Monte.

Ontis nomine mēs sancta accipitur. sicut p beatum iob dicitur. Mons cadēs defluit cū in mente etiā iusti hominis per repentinum euentū agit quatin⁹ sic subito temptetur vt hunc inopinato prouentu cōcutiat ⁊ ꝓsternat ea sumq₃ suum nō nisi postq̄ ceciderit videat. Mons cadens defluit cū iusto dei iudicio tēptatio eius menti qui in alta stare cernit repente dn̄ari permitur. Et saxū transfertur de loco suo cum mens fortis cuius loc⁹ iusticia fuerat īpulsu subito trāsfertur ad culpam. Job.xiiij

De Monte.

Ontis nomine altitudo cōtemplationis designatur qđ bene legis acceptione signat cum dicitur. q₃ moyses ascendit ⁊ dn̄s in montem descendit. Mons quippe est ipa nr̄a cōtemplatio in q̄ nos ascendimus vt ad ea q̄ vltra īfirmitatem nostram sunt videnda subleuemur Sed in hāc dominus descēdit q₃ nobis multū proficientibus parum de se aliquid sensibus nostris aperit. Contemplatoribus aūt suis i hac adhuc vita positis nequaq̄ se diuinitas sicut est insinuat. sed lippiētibus mētis nostre oculis claritatem suam tenuiter demostrat Sed tn̄ dici in illo vel paruz vel aliquid pōt. quia vnus semper ⁊ idez permanens. intelligi parit non potest. ⁊ tn̄ a suis fidelibus participari dicitur cum ei⁹ substantiua pars nullatenus admittatur. Exo.xix.

De Montibus.

Ontium noīe sancti apostoli designātur sicut per psalmistam dicit: transfertur mōtes in cor.m. In corde em̄ maris montes translati sicut cum predicatores apostoli a iudee ꝑfidia repulsi ad intellectū gentiuū venerunt. Unde ipsi in suis actibus dicūt. Uobis oportebat pmū loqui regnū dei.s₃.q.v.r.t.⁊.r.v.t.e.v.e.c.a.g. De hījs montibus in libro beati iob dicitur Qui transtulit montes ⁊ nescierunt. hīj quos subuertit in furore suo electi quippe predicatores eterne patrie non īmerito montes vocantur quia per vice sue celsitudinem. vna terrarum deseruiūt ⁊ in celo propinqui fiunt. Sed mōtes veritas transtulit cum predicatores sanctos a iudee obduratione subtraxit. Sed hanc eandem translationem montium hījs ipi nescierunt. qui ī dn̄i furore subuersi sunt quia cū de suis finibus hebrei apostolos pellerent lucrū se fecisse arbitrati sunt: q₃ predicationis lumē amiserunt. Ex gentibus quippe iusta mentis animauersione percussi tanto intelligentie errore excecati sunt vt q₃ lumen perderent ꝯ gaudium temptarent. Ps.xv.

De Montibus.

Ontium nomine secularium potestatuz tumor exprimitur De quibus psalmista ait. Mōtes sicut cera fluxerūt a facie dn̄i. Quia multi qui prius alta rigiditate tumuerunt deo in carne apparente magno sunt per penitētiam timore liquefacti vel sicut idē propheta iterū dicit. Ascendūt mōtes ⁊ descendūt campi. plerūq₃ enī persecutores domini superbi contra eum veniunt. sed ab eo humiles reuertuntur. quia montes ascēdunt per tumorem potentie. sed campi descendūt plani videlicet facti per cognitionē culpe. Ps.xcvi.

De Montibus.

Montium nomine alte cō templationes designāt sicut de quolibet secre- tam vitam diligēte sub onagri nomine beati iob scriptum est Circūspicit montes pascue sue.
Iob.xxxix Montes namq₃ pascue sunt; alte cō templationes interne refectionis. Sancti enim viri q̄to magis se exte rius despiciendo deijciunt. tāto am plius interius reuelationum contē platione pascuntur Unde scriptum est. Ascensus in corde suo disposuit in valle lachrimarum. Qr quos ex- terius in fletu continet cōuallis hu- militatis eos interi⁹ subleuat ascen sus contemplationis.

¶ De Montibus.

Possūt ēt montes pascue subli mes intelligi virtutes ange- lorum que idcirco hic nos mini- strando et adiuuando reficiūt quia illic interno contemplationis rore pinguescunt. Et qr largiente domio in omni nos certamine protegūt re cte circumspici dicuntur. Undiq₃ eī no bis adesse circūspicimus. quoru₃ defensione cōtra aduersarios ex oī late re munimur.

¶ De montibus.

Montium nomīe alte sententie sacre scripture intelliguntur De quibus per psalmistam dicitur Mōtes excelsi ceruis. Qr videlicet hij qui iam dare contemplationis saltus mouerunt altos sentēria₃ di uinaru₃ vertes quasi cacumīa mon tium ascendunt. Ad que profecto cacumīa quia infirmi peruenire nō valēt: recte subditur. Petra refu- gium ertnacijs quia nimirum ētva lidos non sublimitur intelligentia excercet sed sola christo fides humi liter continet.

¶ De montibus.

Montium nomine antiqui pa- tres designantur sicut p psal- mistam dn̄o dr. Illuminans tu mi rabiliter a montibus eternis Quid eī mōtes nisi pres p̄cedētes accipi- mus. Qui aūt orientē solem cōtem plari non valet: irradiacos montes aspicit et que sol ortus sic deprehē- dit. ex eternis ergo montibus nos dominus illuminat quia per admi ratam vitam patrum precedentiu₃ radio nos sue claritatis illustrat.

¶ Capitulum septimum.

¶ De collibus.

Vallium nomine cū ī comparatiōe vallis ponitur superbi de signātur sicut ī euā- gelio per iohannem dicitur. Omnis val- lis implebitur. et omnis mons et collis humiliabitur. Qui enī vallīū nomine nisi humiles. quid montīū et collium nomine nisi superbi intel ligūtur. In aduentu igitur redem ptoris nostri valles implere. mon- tes vero et colles humiliati sunt qr iuxta eius vocem omnis qui se exal tat. hu. ⁊ q. s. hu. ex. Vall' enim im- pleta crescit. mons aūt et collis hu miliatus decrescit quia nimirū ī fi- de mediatoris dei et hominū homi nis christi iesu et gentilitas plenitu dinem gratie accep̄. et iudea per er rorē perfidie. h vnde tumebat per- didit.

¶ Capitulum octauum.

¶ De Agro.

¶ In scriptura sacra agri nomīe aliquando gentilitas aliquando presens seculum aliquando cor- pus nostrum aliquādo scriptura sacra aliquando vniuersa ecclesia designatur.

¶ De agro.

Agri nomine gentilitas designāt sicut ī psalmo sub persona dn̄i scriptū est. Species agri me- cum est Qr incarnat⁹ ei dominus gē

tilitati magis q̄ iudee profuit: animale corpus assumens. quasi non i domum. sed potius in agrum venit

¶ De agro.

Agri nomine presens seculum designatur. sicut dominus per euāgelium testatur qui ait. Ager autem est mundus.

¶ De agro.

Agri nomine. corp⁹ nostrū designatur. sicut per salomonem dicitur. Diligenter exerce agrum tuum. vt postea edifices domū tuā ¶ Quid enim per agrum nisi corpus accipitur Ille ergo bene domū mentis edificat. qui prius agrū corporis a spinis vitiorum purgat ne si desideriorum sentes in carnis agro proficiant intus tota virtutum fabrica fame boni crescente destruatur.

¶ De Agro.

Agri nomine scriptura sacra designatur. sicut per beatum iob de hereticis dicitur. Agruz non suum demetiunt. Quid enim per agrum nisi scripture sacre latitudo signatur. Agrum ergo non suum heretici demetiūt quia ex scriptura sacra sententias lōge a suis sensibus diuersas tollunt.

¶ De Agro.

Potest autem agri nomine vniuersa ecclesia designari hāc itaq; peruersi predicatores demetiūt quia creatoris nostri gratiam persequentes dum quosdam de illa qui recti videbantur rapiūt. quid aliud q̄ spicas animarum tollunt.

¶ Capitulum nonum.

¶ De Campo.

¶ In scriptura sacra camporum nomine aliquando gentilitas aliquando a tumore superbie humiliati intelligū tur.

Campi nomine gentilitas designatur sicut ad ezechielem ꝓphetam a domino dicitur. Surgēs egredere in campum et ibi loquar tecum Quid est h̄ q̄ prius dominus israeliticarum locut⁹ ad prophetam suum fuerat et tamen postmodum dicitur. egredere in. c. ꝛ. t. lo. t. nisi q̄ prophetie sue gratia et prius iudee infundēt hāc postmodum dignatus est in latitudine gentium demonstrare. Neq; enim immerito per campum gentilitas designatur. que lōge lateq;. i. in vniuerso mundo distenditur. Vbi et subditur. Et surgens egressus sum in campum et ecce gloria dei stabat quasi i gloria q̄ vidi iuxta flumen cobar. In campo propheta gloriam dei vidit q̄ iuxta flumen cobar israeliticarum viderat. quia ipsa eius maiestas gentibus apparuit q̄ prius se electis i iudaico populo reuelante spiritu declarauit.

¶ De campis.

Camporū nomie a tumore supbie humiliati designātur. sicut per psalmū dicitur. Ascendūt montes et descendunt campi. Require in capitulo. de montibus.

¶ Capitulum decimum.

¶ De vallibus

¶ In scriptura sacra vallium nomine. aliquando humiles aliquādo humilia dicta patrum. aliquā

do terrena ista. aliquando ima penarum loca intelligũtur.

De vallibus.

Vallium nomine humiles designãtur. sicut in euangelio per iohannẽ dicitur. Omnis vallis implebitur. et omnis mons et collis humiliabitur. Require in cap. de montibus.

De conuallibus

Conuallium nomĩe humilia dicta patrum designãtur. sicut per beatum iob de hereticis dicitur. Qui de conuallibus ista rapiẽtes. cum singularia reppertissent: ad ea cum clamore terrebant. Conualles namq; sunt humilia dicta patrum. Heretici ergo si quando in sacro eloquio quedam quasi prudenter inueniunt: que disi non intelligũt pro suis esse assertionibus suspicantur. mox miseris auditoribus suis quorum nõ animas sed subiectas appetunt ħ vociferantes aspergunt. De conuallibus illa siquidem rapiunt quia ħ de humilibus dictis patrum superbo spiritu colligunt. Que dum pro suis se partibus inuenisse gloriantur ad ea cũ clamoribus currunt quia videlicet omne q sentiunt. appetitu laudis ad aures hominum diffamare conãtur.

De conuallibus

Possunt aũt per conualles terrena ista infima designari. hij ergo qui sublimis mõuum .i. fortia acta sanctorum. contemplari nesciunt. semper in infimis quasi ĩ cõuallibus conuersantur. Et dum qlibet lucri vel parui stipendij inueniunt cũ clamore currũt qz ħ in abstrahere iurgando moliuntur. In cõualle enim repertis singulis cũ clamore currere est suborti causa ꝑ occasionibus etiã pro parua stipe litigare. Plerumq; autem q sanctuz bona actio ostẽdit. aborta terreni commodi occasio examinat. Videas autem non nullos iam sublima agere iam in abstinentie. iam in doctrine opere peccatum precedentiũ exempla sectari. sed cum repẽte presentis vite lucrum. quasi fructum. conuallis inuenerunt ad hoc cũ clamore currunt. quia disrupta ad illud superducte sanctitatis transquilitate prosiliunt.

De conuallibus.

Conuallium nomĩe ima penarum loca designantur sicut per beatuz iob de iniquis dicitur. Fratres mei preterierunt me. sicut torrens qui transit raptum in conuallibus. Sepe reprobi eandem fidem qua viuimus retinentur. eandem fidei sacramenta percipiunt. eiusdem religionis vnitate continentur. sed tñ ꝯpassionis viscera nesciũt. Caritatis vim q in dñm et proximum flagramus non agnoscunt. Recte ergo isti et fratres et pretereuntes vocantur. quia ex vno nobiscum matris gremio per fidem prodeunt sz in vno caritatis studio erga dominũ et proximum non figuntur. Quia autem in hac vita q totis desiderijs appetunt. diu stare nequaq possunt. bene dicitur. sicut torrens raptim ad conualles transeunt.

Nam quot dies etatis accipiunt. q̄ſi
tot quotidie greſſibus ad finem tē-
dunt. Augeri ſibi optant tempo-
ra.ſed quia conceſſa ſubſiſtere ne-
queunt quot augmēta viuendi per
cipiunt diu viuendi ſpacia quotidie
perdunt. Momenta ergo tempo-
rum: quo ſequuntur fugiunt. quo
accipiunt amittunt. Raptim itaq
ad conualles tranſeunt.q; ī lōgum
quidem voluptatum deſideria pro
trahūt.ſed ad īferni clauſtra repēte
perducuntur.q; etenī hoc tempus
ꝙ qualibet longeuitate extenſum
eſt ſi fine clauditur longum non ē.
ex fine miſeri colligunt breue fuiſſe
ꝙ amittendo tenuerunt.. Unde be
ne per ſalomonem dicitur. Si mul
tis annis vixerit homo et hijs om-
nibus letꝰ fuerit meminiſſe debet
tenebroſi tēporis ⁊.dierū.ma.q̄.c.
vt vanitatis arguentur preterita.
Sculta etenim mens cum malū re
pente inuenerit.quia nequaꝙ̄ prete
rijt.eternitatem eius tolerando in-
telligit quia ꝙ preterire potuit va-
num fuit.

¶ Capitulum vndecimum.

¶ De platea.

¶ In ſcriptura ſacra platee no-
mine.aliquando auctoritatis lati
tudo. aliquādo libertas proprie
voluntatis. aliquando latitudo
vite preſentis.

¶ De platea.

PLatea nomine latitu-
do ītelligitur ſicut per
beatum iob ex perſona
ſancte eccleſie dicitur.
Quando procedebam
ad portam ciuitatis et in platea po
nebatur cathedra michi. Quid enī
per portam ciuitatis niſi bona que
q; actio deſignatur per ꝙ̄ anima
ad conuentum regni celeſtis ingre
ditur. Quid vero per cathedrā niſi
magiſterij auctoritas intelligitur.

Greca autem voce.platea pro lati-
tudine dicitur. Nūc enī ergo ſancta
eccleſia ad ciuitatis portam proce-
dit. quia vt aditum celeſtis regni
percipiat.ī ſanctis ſe actionibus ex
erit. Cui ī platea paratur cathedra
quia in magne auctoritatis latitudi
nem.ſui magiſterij exibet liberta-
tem. Qui enim recta que ſentit pu
blica voce predicat.quaſi in platea
cathedram ſedet cū nullum de ſua
predicatione metuit.nullius preſſa
terroribus ſe ſub ſilentio abſcōdit.

¶ De platea.

PLatee nomine libertas
proprie voluntatis intel
ligitur.ſicut de quibuſ-
dam mire abſtinentie.⁊
continentie ad prauitatem reuerſis
per ieremiam dicitur. Non ſunt co
gniti in plateis.platea quippe ſer-
monis greci ratione pro latitudine
dicit. Quid vero eſt humane mēti
anguſtius.ꝙ̄ voluntates proprias math.vij
frangere. De qua fractione veritas
dicit. Intrate per anguſtam por-
tam. Quid aūt latiꝰ ꝙ̄ nullis ꝓprijs
volūtatibus reluctari. ⁊ quaꝙ̄ vr̄m
impulſus arbitrarij duxerit ſe ſine
tractatione diffundere eſt. Qui d er-
go per fiduciam ſanctitatis poſtpo
ſito meliorum iudicio ſe ſequuntur
quaſi per plateas pergunt Sed nō
ſunt cogniti in plateis quia de vita
ſua aliud oſtenderant.quando fran
gendo voluntates proprias in angu
ſto calle retinebant.

¶ De plateis.

PLatearum nomine latitu
do vite preſentis deſi-
gnatur.ſicut ꝑ ieremiā
dicitur Quomodo ob
ſcuratum eſt aurum mutatus eſt
color optimus.d.ſ.l.ſ.c.omniū pla
tearum. Quid nāq auro ꝙ ceteris
metallis p̄eminet niſi excellentia ſā
ctitatis. Quid colore optimo niſi
cūctis amabilis reuerētia religiōis
exprimit. Quid ſāctuarij lapidibꝰ

nisi sacrorum ordinum psone signantur. Quid platearum noie nisi psentis vite latitudo figurat? Et enim greco eloquio platos latitudo dicitur profecto a latitudine platee sunt vocate. Aurum igitur obscuratur. cum terrenis actibus sanctitatis vita polluitur. Color optimus commutatur cum quorundam degere religiose credebatur estimatio anteacta minuitur. Nam cum quilibet post sanctitatis habitum terrenis se actibus inserit quasi colore permutato. ante humanos oculos eius reuerentia despecta pallescit. Sanctuarij quoque lapides. in plateas dispergantur cum causarum secularium foras lata itinera expetunt. hij qui ad ornamentum ecclesie internis misterijs. quasi in ceteris sanctuarij vacare debuerant. Adhuc quippe sanctuarij lapides fiebant. vt inter sancta sanctorum investimento summi sacerdotis apparerent. Cum vero ministri religionis a subditis honorem redemptoris sui ex merito vite exigunt. sanctuarij lapides in ornamento pontificis non sunt. Qui nimirum sanctuarij lapides dispersi per plateas iacent. cum persone sacrorum ordinum voluptatum suarum latitudini dedite terrenis negocijs inherent. Et notandum quod non hos dispersos in plateis sed in capite placare. dic. quia et cum terrena agunt summi videri appetunt. vt lata itinera teneant ex voluptate delectationis. et tamen sicut in platearum capite. ex honore sanctitatis.

Capitulum duodecimum.

De via.

In scriptura sacra cum via singulari numero ponitur. aliquando xps aliquando transitus humanitatis ipsius xpi aliquando specialis aduentus eius. ad cor nostrum aliquando tunc rectitudinis. aliquando latitudo prave libertatis conuersatio. Cum vero vie pluraliter dicuntur. aliquando actiones nostre. aliquando actiones dei aliquando viuendi exprimuntur

De via.

Vie nomine xps intelligitur. sicut voce dominica ad beatum iob dicitur sub interrogatione Per quem viam spargitur lux ipse quippe est via qui ait. Ego sum via veritas et vita lux vero fulgor predicationis accipitur. per hanc ergo viam lux spargitur. quia per redemptoris nostri presentiam. cuncta gentilitas illustratur. Spargitur autem conuenienter dixit quia per angelorum voces non angustata aut coartata. sed late fulgens lux predicationis emicuit.

De via

Vie nomine transitus humanitatis christi intelligitur. sicut de sapientia. per beatum iob dicitur. Deus intelligit viam eius. et ipse nouit locum eius. Coeterna enim deo sapientia. aliter habet viam atque aliter locum. Locum vero si quis intelligat. non localem. Nam etenim corporaliter non potest deus sed sicut dictum est locus intelligitur. non localis. Locus enim sapientie pater est Locus patris sapientia sicut ipsa sapientia attestante dicitur. Ego in patre. et pater in me. Aliter ergo sapientia habet viam atque aliter locum Viam enim habet per humanitatis transitum. locum vero per statum diuinitatis. Inde namque non transit vnde eterna est sed vnde transit vnde propter nos apparuit temporalis. Sic quippe in euangelio scriptum est quia egrediens ab iherico dominus transibat duo autem ceci sedentes iuxta viam clamauerunt dicentes. Domine miserere nostri fili dauid: Ad quorum vocem sicut illic scriptum est. stetit ihesus et lumen reddidit. Quid est ait transeundo. Audire stando lumen restituere nisi quod nobis per humanitatem suam misertus est qui per diuinitatis poten-

tiaz a nobis mẽtis nostre tenebras
exclusit. Qui enim propter nos na
tus ꝛ passus est qui resurrexit ꝛ ab
scondit in celũ quasi transit iesus qꝛ
hoc nimirũ actio tp̃alis est: sꝫ stans
eos tetigit ꝛ illuminauit ꝙ non si=
cut illa dispẽsatio tp̃alis ita vbi eter
nitas trãsit q̃ in se manens innouat
oĩa. Stare enĩ dei est incõmutabili
contẽtione vel cognitione mutabi=
lia cuncta disponere. Qui ergo vo=
ces petentiũ audiuit transiens stãs
lumen reddidit: qꝛ ꝛ si propter nos
tp̃alia perdunt inde cũ nobis lucem
tribuit vnde habere mutabilitatis
trãsitũ nescit. Et igitur quando per
carnẽ appareret hominibus ĩcertũ
fuit recte nunc dicitur. Deus intel=
ligit viã eius ꝛ ipse nouit locũ illi⁹.

De via.

Uamuis hoc ꝛ aliter in=
telligi põt. Nã via ei⁹ nõ
incõuenienter accipitur:
hoc ipsum ꝙ venit ad cor
seseq̃ꝫ nobis intrinsecus
infundit. Locus vero eius fit cor ad
ꝙ conueniens per viam De hac q̃p
pe illi⁹ via dicitur. Uox clamãtis in
deser. pa. vi. do. i. in corde vestro ve
nienti sapientie aditũ reserate. Si=
cut ꝛ alias dicitur. Iter facite ei qui
ascendit super occasum. Super oc=
casuꝫ quippe fuit ascendẽ ipaꝫ mor
tem q̃ ꝑcluserat resurgẽdo supe
rasse. Ait ergo ei. qui ascendit. s. oc.
i. fa. i. resurgenti dño in vestris cor
dibus per fidem viã prebere. Hinc
iohanni per spm̃ dicit̃. preibis ante
faciẽ. do. pa. vi. ei⁹. Quisq̃s enĩ pre=
dicãdo a sordib⁹ vitiorũ corda emũ
dat audiẽtiũ venienti sapientie viã
preparat. Hꝫ ergo viã ista sapien=
tia. hꝫ ꝛ locũ viã qua venit. Locũ
q̃ manet. Siquis inquit diligit me
ser. me. ser. ꝛ pa. m. di. e. ꝛ ad. e. v. ꝛ
m. a. e. fa. via est igr̃ qua venit. Lo
c⁹ quo manet. Sꝫ quo venit q̃ vbiq̃ꝫ
est. an venire sapiẽtie est per illumi=
nationẽ mẽtis nr̃e indicare p̃sentiaꝫ
maiestatis sue: ꝛ qꝛ hoĩbus meritũ
est vel in cui⁹ corde veniat vel ĩ quo
postq̃ venerit permanẽdo requie=
scat. recte nunc dr̃. Deus intelligit
viã ei⁹: ꝛ ipse nouit locũ illi⁹: qꝛ so=
li⁹ diuine visiõis est cernere vel qui
bus modis ĩtellect⁹ sapiẽtie ad cor
veniat vel cui⁹ mens intellectũ vite
qm̃ perceperit multiformis cogita
tionibus nõ amittat.

De viis.

Ie noĩe iter rectitudinis ĩtel
ligit̃: sicut ꝑ. b. iob. dr̃. Si de
clinauit gressus me⁹ de via. Quid ẽ
ei via vbi iter rectitudinis. Totiẽs
aũt de via gressus declinat totiens
cogitatio nr̃a iter rectitudinis ꝑ cõ
sensum relinq̃t erroris. quasi ei tot
gressus extra viã ponim⁹ quod per
uersis desideriis ac celestis vite de=
lectatione separamus.

De via.

Ie no. latitudo ꝓprie liber= Luce. xiij
tatis designat̃. sicut voce ve=
ritatis in euang. dr̃. Intrate per an
gustã portã: qꝛ lata porta ꝛ spatio=
sa ẽ via qua dũs ad ꝑditionẽ ꝛ mul
ti sunt qui intrant ꝑ eã. Hinc per ia
cob dr̃. fiat dan colub. in via cera=
stes in semita. mordẽs vngulis eq̃
vt cadat ascensor eius retro. Requi
re in ca. de equo.

De via.

Ie nomine sancta conuersa=
tio ĩtelligitur. sicut iterꝫ voce
veritatis in euãg. dr̃. Qua angusta
porta ꝛ via. q̃ dũs ad viã ꝛ pauci sũt
qui inueniũt eã.

De via.

Iarũ nomĩe actiões nr̃e desi
gnãt̃. sicut ꝛ ꝑ. b. iob de dño
dr̃. Hũc ipse cõsiderat vias meas ꝛ
cũctos gressus meos dinumerat.
Quid ei viarũ noĩe nisi actões denũ
ciat. Hinc ei ꝑ hieremiã dr̃. Bonas
facite vias vr̃as ꝛ studia vr̃a. Quid
vero gressuũ appellatiõe nisi vl̃'mo
r⁹ mẽtiũ vel ꝓfect⁹ accipim⁹ meri
toruꝫ. Quibus gressibus ad semet

ipsam nos veritas vocat dicens: ve
nite ad me oēs q̄ laboratis ꝛ one
rati estis. Ad se quippe nos dn̄s veni
re p̄cip. nimirū nō gressibꝰ corporis
sed ꝓfectibꝰ cordis. Ipse nāq̄ aitve
niet ꝛ hora qn̄ neq̄ i mōte hoc. neq̄
i hierosolimis adorabitis patrē. Et
paulo post. Si adoratores adora-
būt in spū ꝛ veritate. Nā ꝛ pater ta
les q̄rit. qui adorēt eū. In corde vo
eē gressus isinuat: qn̄ ꝛ vt veniamꝰ
vocat ꝛ tn̄ motu corpis nequaq̄ ad
alia nos transire denūciat. Si autē
dn̄sꝰ vniuscuiusq̄ cōsiderat vias
sic dinumerat gressus vt ne minutis
sime quidē eiꝰ iudicio. ac verba te-
nuissima q̄ apd̄ nos vsu viluerūt idiscus
sa remaneant. Hinc ꝛ eni dicit. Qui
irascit fratri suo reus erit iudicio.
Qui dixerit fratri suo rachā reꝰ erit
concilio. Qui dixerit fatue: reꝰ erit
gehenne ignis. Rachā quippe in he
breo eloq̄o vox interiectionis est q̄
quidē aīm irascētis ostendit: nec tn̄
plene verbū iracūdie exprimit. prꝰ
g̃ ira reprehendit sine voce. postmo
dū voce ira cū vero. s3 nec dū pleno
verbo formatꝰ. Ad extremū vo cū
dicit fatue: ira redarguitur q̄ cū ex-
cessu vocis explet etiā ꝑfectione ser
monis. ꝛ notandū q̄ ira phib3 reu3
esse iudicio in voce ire q̄ ē rachā reū
cōci. in verbo q̄ est fatue reū ge. ig.
per gradus ꝛ ei culpe curit ordo sē
tētie. q: in iudicio ad hec cā discutit
in cōcilio aūt tā cause suā diffinire.
In gehēna vero ignis: ea q̄ de cōci
lio egredit sn̄ia expletur. Et igr̄ hu
manorū actuū dn̄s subtili examine
gressus enumerat ira sine voce iu-
dicio. Ira in voce cōci. Ira vero in
voce atq̄ sermōe gehēne ignis mā
cipatur. Hanc subtilitatē considera
tionis ꝑpheta asperexerat: cum dice-
bat. Fortissime magne. Potēs do
minꝰ exercituū nomē tibi. Magnꝰ
consilio ꝛ incomprehensibilis cogi
tatu cuius oculi aperti sunt sup om
nes vias filiorum adam. vt reddas
vniculq̄ scd̄3 vias suas ꝛ secundū fru
ctum adinuentionum manuū eius.

De vijs.

Uiarum dei nomine actiones
eius intelligūtur: sicut ipsius
voce dn̄i ad b. iob. de diabolo dicit Job. xl.
Ipse est principiū viarū dei. q̄d enī
vias dn̄i nisi eius actiones accipimꝰ
De quibus iter ipse dominus per
prophetā dicit. Non enim sunt vie
mee: nec vie vestre. Et principium
viarum dei diabolꝰ dicitur quia ni-
mirum cum cuncta creans ageret:
hoc primum condidit qm̄ angelis
eminentiorem fecit. Idcirco ergo ad
tam multa fortiter sufficit: quia in
natura rerum hec creando per sub-
stantiam conditor primum fecit.

De vijs.

v Iarum dei nomīe viuendi or-
dines intelligūtur sicut in lib.
b. iob. de peruersis ꝛ superbis ꝑ he
liū dicitur. Qui quasi de industria
recesserūt a deo ꝛ omnes vias eius
intelligere noluerunt. Sciendū q̄p
pe ē quod peccatum tribus modis
admittitur. Nam aut ignorantia
aut infirmitate. aut studio perpetra
tur. Et grauius quidē infirmitate
q̄ ignorantia sed multo grauꝰ stu-
dio q̄ ifirmitate peccatur. Ignorā-
tia paulus peccauerat: q̄ dicebat q̄
prius fui blasphemus ꝛ persecutor
ꝛ contumeliosus. sed miam conse-
cutus sum. q: ignorans feci in incre
dulitate. Petrus vero infirmitate
peccauit. quando in eo omne robur
fidei. q̄ domino perhibuit vna vox
puelle cōcussit ꝛ dn̄i q̄ corde tenuit
voce denegauit. Sed quia infirmi-
tatis culpa vel ignorātie eo facilius
tegitur quo non studio perpetra-
tur. Paulꝰ q̄ ignorauit sciēdo cor-
rexit ꝛ petrus montanus quasi a-
rescentem: iam radicem fidei la-
chrimis rigando solidauit.
Ex industria vero peccauerunt hij

de quibus ipse per se magister dicebat. Si non venissem et locutus eis fuissem peccatū non haberent. Nūc autem excussionem non hunc de peccato suo. et paulo post. Et viderūt et oderunt et me et patrem meū. Aliud est enī bona nō facere. Aliud bonorū odisse doctorē. sicut aliud est pcipitione. aliud delibatione peccare. Sepe enim peccatum precipitione cōmittitur q cū consilio et delibera tiōe depravatur. Ex infirmitate enī plurimū solet accidere. amare bonū sed implere non posse. Ex studio vero peccare ē bonū nec facere nec amare. Sicut nō vnq̄ gravius est pctm̄ diligere q̄ perpetrare illa nequius est odisse iusticiā q̄ nō fecisse. Sēper ergo nonnulli in ecclesia qui nō solum bona non faciunt: sed etiā persequuntur et que ipsi facere negligunt etiā in alijs detestātur. Horū s. peccatū nō ex infirmitate vel ignorantia: sed solo studio perpetratur qr videlicet si vellet implere bona nec tamen possent. ea q̄ in se negligūt: saltem in alijs amarent. Si ei ea ipsi vel solo voto appeterent facta ab alijs nō odissent. Sed qr bona eadez audiēdo cognoscūt mūdo despiciunt Animadvertendo perse quūtur recte dicitur. qr ex industria a deo recesserunt. vnde apte subiūgitur. Et omnes vias eius ītelligere noluerunt cōtra ei ait infirmitate non ītelligitur: sed intelligere noluerunt. qr sepe que facere despiciunt etiā scire contennūt. Et enī scriptū est. Servus nesciens volūtatē dn̄i et faciens digna plagis vapulabit paucis et servus sciens voluntatem dn̄i sui et non faciens iuxta eam vapulabis multis in punitatē peccandi estimatur remedium nesciendi. Qui nimirum sola superbie caligine tenebrescunt. atq3 ideo nō discernunt. quia aliud est necesse. aliud scire noluisse. Nescire enim ignorātia est scire noluisse superbia et tanto magis excussionem habere non possunt quia nesciunt: q̄to magis eis nolentibus oportet q cognoscant.

¶ Capitulum. XIII.

¶ De semita.

¶ In scriptura sacra cum semita singulari numero ponitur. aliquando intentio dominice īcarnationis. aliquādo operatio. aliquando angustia vite regularis intelligitur Dum vero pluraliter semite dicuntur. aliquādo artiora domini precepta. aliqñ subtiles sanctorum doctorū predicationes. aliquādo cogitationes designantur.

¶ De Semita.

Semite nomine humilitatis sui intētio dominice īcarnationis intelligitur. sicut per beatum iob de perfido iudeorū populo dicitur. Semitam ignoravit avis. Require in cap. de avib⁹.

¶ De Semita.

Semite nomine operatio intelligitur. sicut voce dominica de antichristo ad beatum iob dicitur. Post eum lucebit semita. post antichristus quippe semita. Lucere dicitur. ex qua transit admirationē nimiam ex miraculorum suorū claritate dereliquit. et sui per se. seu p ministros suos quolibet prodeat mendacibus signis corruscat. Unde in evangelio. veritas dic. Surgēt pseudo christi et pseudo prophete et dabunt signa magna et prodigia ita vt in errorem inducantur si fieri pōtet electi. Semita igitur post antechristū luci q quorū corda penetrant eos opa prodigijs illustrāt vt minorē tanto altius eorum mentes in erroris tenebris teneat quanto per eos foris quasi potentius lucem de miraculis ostentat.

De semita.

SEmite nomie angustia vi
te regularis intelligitur.
sicut p iacob in filiorꝫ suorꝫ
benedictione dr. Fiat dan. c. i v. ce.
L. semi. m. v. e. v. c. ascensor eius re=
tro. Require in capitulo de equo.

¶ De Semitis.

SEmitarū nomine arctiora p̄
cepta dn̄i intelliguntur. sicut p
psalm̄. dn̄o dicitur. vias tuas do.
de. m. ꝛ se. tu edoce me. per vias em̄
cōia ꝛ leuiora precepta quibus ad
dn̄m itur designātur. Per semitas
vero que strictiores sunt q̄ vie ꝛ re
ctius ducunt arctiora ꝛ grauiora dn̄i
p̄cepta exprimūtur ꝛ bene dicitur.
vie demonstrentur ꝛ semite edoce=
antur qꝛ in cognoscendis cōmunibꝰ
p̄ceptis que ampla sunt vt me non
est multum laborendū. sꝫ i cogno
scendis ꝛ tenēdis strictioribus mā
datis q̄ stricta sūt ꝛ occulta sicut se
mite maxima est adhibenda dilige
tia doctrine.

¶ De Semitis.

Emitarum nomie
subtiles sanctorum
doctorū p̄dicatiōes
itelligūtur. sicut vo
ce dn̄ica ad beatum
iob dr. Nūquid no
sti semitas nubium magnas ꝛ pfe=
ctas scientias. Nubes quippe sunt
sancti predicatores. Habēt aūt iste
nubes semitas subtilissimas scilicꝫ
sctē predicationis vias. Angusta qp
pe porta est que ducit ad vitā. Eos
ergo sancti p̄dicatores p semitas a
stringunt q̄ ab intentionis eorꝫ tra=
mite plata mundi desideria vagā
do non exeunt. Arcta ꝛ enim bene
viuendi censura non est ampla via
sed semita in qua predicator quisqꝫ
studiose cōstrīgit qꝛ sub p̄ceptorꝫ cu
stodia sollicite coāgustatur. An nō
quasi quedam angustia est itineris
in h mundo viuere. sꝫ de huius mū
di cōcupiscētia nihil habere Aliena
non appetere propria nō tenere lau
des mundi despicere. Despiciētes
honorare adulentes despicere de=
spectū sequi ꝛ pro deo opprobria
gloriā fugere. Mala nocētiū ex cor
de dimittere et erga eos dilectiōis
gratiā imobilem i corde retinere.
Que videlꝫ oia semite sunt. sꝫ ma=
gne qꝛ quanto in presenti vita pro
ipsa viuenti custodia anguste sunt
tanto amplius in eterna retributio
ne dilatantur. vn̄ ꝛ bene subditur p
fectas scientias pfecta quippe scien
tia est cuncta h solicite agere et de
suis mentis scire nichil esse vn̄ ꝛ ipe
nubes de hac perfecta scientia docē
tur cū eis nocte veritatis dicitur cū
feceritis oia que p̄cepta sunt vobis
dicite inutiles serui sumus. Perfe
cta scientia est scire omnia ꝛ tn̄ iuxta
quendam modū scientie se esse ne=
scire. qꝛ ꝛ iā dei p̄cepta nouimus ꝛ
si iam virtutem verborum illiꝰ sol
licita consideratione ponderamus
ꝛ si iam que itellexisse nos credimꝰ
agimus adhuc cum acta eadeꝫ que
districtiōe examinis sint discutiēda
nescimus. Nec dum dei faciē cerni=
mus. nec dum occulta eius consilia
videmus.

¶ De Semitis.

SEmitarum nomine co= Job. xiii
gitationes designātur.
sicut per beatū iob dn̄o
dicit. Posuisti in neruo
pedem meū ꝛ obseruasti omnes se
mitas. m. ꝛ v. p. m. c. Require i ca=
pitulo de neruis.

¶ Capitulum decimumquartum: De Gressibus.

GRessuum nomine ope=
rationes vel cogitatio=
num motus designant.
sicut per heliu. de dn̄o
dicitur. Oculi eius sup
vias hominum ꝛ omnes gressus eo
rum considerat Sepe euenit vt dn̄s
peccatores supna clemētia expec=
tat i maiorē cecitatē cordis psileāt
vn̄ scriptū est Ignoras qm̄ benigni

tas dei ad penitētiā te aducit tu au
tem secundū duriciā tuam ⁊ corim
penites thesaurizas tibi iram ī die
ire. ⁊ reuelationis iusti iudicij dei.
Et ecce dum violentus quisq̄ q̄d
valuerit rapit. dum īualidos opp=
mit ⁊ dū diu omne q̄ nequiter con
cupiscit exercet q̄ non subito ꝑcu=
tit: sꝫ eiꝰ in finē pena differt nequissi=
ma eius actio a deo videri nō credi
tur. Sꝫ q̄ nō ita testat̄ nūc heliu q̄
dicit. Oculi eiꝰ sup̄ vias ho. ⁊ om.
gres. eoꝝ cōsiderat. Tūc nequaq̄ ꝯ
siderare credebat̄. qñ prauꝰ q̄libet
oē malū q̄ poterat inulte ꝑpetra=
bat estimabat̄ deus īiusta acta non
cernere q̄ deferebat iuste dāpnare
⁊ magna eiꝰ patientia q̄si q̄dam ne
gligentia putabat̄ Iniquꝰ q̄q̄ ipse
totiēs in se ī peccatis suis nō videri
a deo credidit q̄tiens īulte peccauit
cui per quendam sapientem dicit
Ne dicas. pecaui ⁊ q̄d accidit michi
triste Emendare non vult nequitiā
pro qua dignam non pertulit penā
Quo pie expectatus est: eo est ad
peccanduꝫ nequiter īstigatus. ⁊ pa
cientiam superne lōganimitatis de
spiciens vnde corrigere culpā suaꝫ
debuit inde cumulauit. sicut per eū
dē iob dicitur. Dedit ei deꝰ locum
penitentie. ⁊ ille abutitur eo in sup̄
bia. Sepe etiam q̄ penā q̄ meret̄
repente non sufficiat ħ ipm̄ deo non
estimat displicere q̄ facit. eat itaq̄
nūc ⁊ ad quālibet blasphemiam p̄
sumendo prorumpat voluptatum
suaruꝫ nequicias impleat aliena ra
piat īnocentum oppressione sactet̄
⁊ q̄ nec dum percutitur vias suas a
domino aūt nō videri estimet aut q̄
peiꝰ est approbari veniet profecto
veniet eterna ⁊ repentina ꝑcussio ⁊
tunc cognoscet a deo cuncta cōspici
qñ se iprouiso exitu viderit ꝓ cun=
ctorū retributione dāpnari. Tunc ī
pena sua oculos aperiri q̄s diu te=
nuit clausos ī culpa. Tūc conside=
rasse oia verū iudicem sentit qñ ma
lorum suorum meritū iā euadere
sentiendo nō possit. Iniquꝰ igitur
qui diu expectatꝰ est idcirco ē rep̄
te subleuatur q̄ oculi dñi super vi
as ho. ⁊ om. gr. eorū considerat ac
si diceret q̄ ea q̄ diu pacienter con=
spicit qñq̄ īulta nō deserit. Nam ec
ce subito violentum rapit ⁊ mala
eiusq̄ expectando ꝓtulit aīaduertē
do resecauit. Nemo igitur dicat hu
mana facta dñm non cognoscere:
cum īiquum q̄mpiā iniq̄tates suas
libere prospicit cumulare. Subito
eñi tollitur qui diu toleratur gres=
sus vero hominū vocat vel singulas
operationes q̄bus īnitimur vel al=
ternantes motus intime cogitatio
nis q̄bus quasi passibꝰ vel a longe a
dño recedimus vel pie dño propin
quamꝰ ad dñm eñi quasi tot gressi
bus mens accedit quot bonis moti
bus ꝓficit ⁊ rursum tot gressibus
longe fit quot malis cogitationibꝰ
decrescit.

Capitulum decimumquintum.

De Inuio.

Nuia dicitur genti=
litas. sicut voce dñi
ca ad beatum iob di
citur Quis dedit ve
hementissimo ibri
cursū vt impleret īuiā
⁊ desolatam ⁊ pro ħ virētes. Inuia
namq̄ dudum gentilitas fuit ad q̄
via dei verbo non patuit. Redem=
ptore quippe nostro veniente sic ac
cepit vocationē gratie vt non in ea
prius fuerit via prophecie. Qui de
solata etiam recte vocata est vel ra
tione videlicet consilij vel boni ope
ris fructu destituta. Dedit ergo do
minus vehementissimo imbri cur=
sum vt impleret inuiam ⁊ desola=
tam ⁊ ꝓdu. her. virē. i. exteriori p̄=
dicationi īternam aspirationem cō
cludit vt corda gentilium inania
implerentur infecūda germinarent

De Inuio.

POtest etiam quilibet fi
delium mens sua dici
que ⁊ verba vite audi
at ea tñ transire vsq̃ ad
iterna cordis minime ꝑmittat. pra
ua enĩ desideria in corde tali sedem
īuenisẽt recta vero si qñ inuenerint
ac impellantur decurrunt. Sed cũ
misericors deus imbri suo cursũ da
re dignatur cõpuncti ꝑ iternas gra
tiam verbis vite aures cordis ape=
riũt ⁊ impletur terra inuia que dñ
ꝑbet aditum verbo cumulatur mi
sterio. Et ꝑducit herbas virentes
q: per gratiam cõpunctionis infusa
ꝑdicationis verba nõ solum libenẽ
recipit: sed etiam vberum funditvt
q̃ audire non poterat iam loqui cõ
cupiscat ⁊ q̃ nos audiendo etiam in
trinsecus aruerat iam loquendo q̃
sancta sunt viriditate sua quoslibet
esurientes pascat.

Capitulum decimum septimus
De Deserto.

In scriptura sacra cũ desertum
singulariter ponitur. aliqñ gen
tilitas. aliqñ celum. aliqñ cor in
fideliũ vel multitudo imundoꝝ
spirituũ designatur. Cum vero
deserta dicunẽ hereticorum dog
mata designantur.

DEserti nomie iudea
intelligitur. sicut ꝑ
iohanẽ bap. dr. Ego Luce.iii
vox clamantis in de
serto. Scimus quia
vnigenitus dei fili⁹
verbũ patris vocatur iohanne euã
Joh.i. gelista attestante qui ait In princi=
pio erat verbum ⁊ verbũ erat apud
deum. ⁊ de⁹ erat verbũ. Et ex ipsa
nostra locutiõe cognoscim⁹. q: vox
prius sonat vt verbum postmoduz
possit audiri Johãnis ergo vocez
esse se asserit q: verbũ ꝑcedit. aduẽ
tum itaq̃ dñicum ꝑcurrens vox di
citur. q: per eius misterium patris
verbum ab hominibus audiẽ Qui
etiam in deserto clamat. q: dereli=
cte ac destitute iudee solatiũ redẽ=
ptoris annunciat

De Deserto.

DEserti nomine gentilitas de
signatur. sicut voce domini
ca ad beatũ iob dicit. Quis dedit
vehentissimo imbri cur. ⁊ viam so= Job. xxxviii
nanti tonitruo vt plueret super ter
rã absq̃. h. in deserto. v. n. m. con=
moratur. Require in capitulo de
terra.

De Deserto.

DEserti noie celũ intelligiẽ. si
cut euãgelica voce veritatis
dicitur: Quis ex vobis hõ qui ha=
bent cẽtum oues ⁊ si ꝑdiderit vnaz
ex illis nonne dimitut nonaginta.
ix. in deserto ⁊ vadit ad illam que ꝑ
ierat. Ecce mira pietatis dispensio
ne similitudinẽ veritas dedit q̃ ⁊ in
se ipse homo recognosceret ⁊ tñ. h
specialiter ad ipsum autorem ho=
minum pertineret. Quia enĩ cente
narius perfectus est numer⁹ ipe. c.
oues habuit cum sanctorũ angelo
rum substantiaz ⁊ hominum posse
dit. Sed ouis vna tunc periit quan
do peccando homo pascua vite re=
liquit Dimisit aũt nonaginta nouẽ
oues in deserto. q: illos sũmos an=
gelorũ choros reliquit ĩ celo. Cur
autem celum desertum vocatur ni
si q̃ desertum dicitur derelictũ tũc
enim celum homo deseruit cũ pec
cauit. In deserto aũt nonaginta no
uem oues remanserant: qñ in terra
dominus vnã querebat q: rationa
lis creature numerus angeloꝝ vide
licet et hominũ que ad videndum
dñm cõdita fuerat pereunte homi
ne erat imunit⁹. Et vt pfecta sũma
ouium integraretur in celo hõ ꝑdi
tus querebatur in terra. Nam q̃ h
euangelista dicit in deserto alius di
cit in mõtibus vt significet in excel=
sis q: nimirum oues que nõ ꝑierãt
ĩ sublimibus stabant.

De Deserto.

DEserti nomine vel cor fideliũ vel multitudo im mũdorũ spirituũ designatur sicut ad beatũ iob de filiorum suoruꝫ ac filiarum morte ꝑ nũtiũ dicitur filijs tuis ⁊ filiabus vescentibꝰ ⁊ bibentibus vinũ in domo fratis sui primogeniti repente ventus vehemens irruit a regione deserit ⁊ conclusit quattuor angulos domus q̄ corruens oppressit liberos tuos ⁊ mortui sunt ⁊ effugi ego solus vt nũciareꝫ tibi. ꝑ iob quippe redeptorem nr̄m. ꝑ filios ⁊ filias eius p̄dicatores apostolos ac plebes subditas sētimꝰ. Qui in domo fratris sui p̄mogeniti conuiuare referuntur. q꞉ in habitatione adhuc iudaici populi sacre p̄dicationis delicijs vescebantur. Regio deserti est cor infideliuꝫ ꝗ duꝫ creator deserit nullus i. habitator colit Uentus aũt vehemens quid aliud ꝙ temptatio fortis accipitur. Uentus ergo vehemens a re. desi. irruit quia in passione redemptoris nostri contra fideles eius fortis temptatio a cordibus iudeorum venit.

De Deserto.

DEserti nomine potest derelicta inmũdorũ spirituum multitudo conueniẽt intelligi. A qua vẽtus venit ⁊ domuꝫ concutit. q꞉ ab eis temptatio prodijt. ⁊ persecutorum corda cõmouit. Sed h̄ domus in q̄ cõuiuantur. filij i quattuor angulis stabat. tres enim regentiũ ordines i. sinagoga cognouimus. Sacerdotuꝫ scilicet scribarum atq꞉ seruorum populi: quibus ⁊ si phariseos iungimus q̄tuor in hac domo angulos inuenimus. A regione igitur deserti ventus venit ⁊ quattuor domus angulos cõcutit q꞉ ab imũdis spiritibus temptatio irruit ⁊ mentes quattuor ordinum in maliciã ꝑsecutionis excitauit. Que domus corruẽs oppressit liberos q꞉ dum iudea i crudelitatem dominice ꝑsecutionis cadit apostolorum fidem desperationis formidinẽ obruit.

De Deserto.

DEsertorum nomine hereticorum dogmata vel vite temporalis cõmoda intelligitur. Sicut per beatum Job de ipsorum heticorum sequacibus q̄buslibet mũdi amatoribus dicitur. In desertis habitant torrentium. Require i capitur de torrentibus.

Capitulum decimum septimuꝫ De Solitudine.

In scriptura sacra solitudĩs nomĩe aliqñ secreta q̄es mẽtis. aliquãdo gentilitas. aliqñ separatio ab ecclesia designatur.

Solitudinis nomĩe secreta quies mẽtis intelligitur. sicut ad beatum iob voce dominica de solitario viro sub onagri figura dicitur. Cui dedi i. solitudine domum ⁊ tabernacula i terra salsuginis. h̄ loco solitudinẽ debemus intelligere corꝑis an solitudinẽ cordis Sed quid prodest solitudo corporis, si solitudo defuerit cordis. q̄ enim corpore remotus viuit. sed tumultibus cõuersatiõis humane terenorũ desideriorũ cogitatiõe se inserit nõ est in solitudine. Si vero p̄matur aliquis corporaliter popularibus turbis ⁊ tñ nullos curaruꝫ secularium tumultꝰ in corde patiat̃ non est in vrbe. Itaq꞉ bñ cõuersantibus primũ solitudo mẽtis tribuitur vt exsurgentẽ intrinsecus strepitũ terrenorũ desiderioꝝ p̄mant vt ebulientes ab infimis curas cordis ꝑ superni gratiã restringant amoris oĩsq꞉ motꝰ ĩportune se offerẽtiũ leuiũ cogitationũ quasi quasdã circuuolẽtes muscas ab oculis

mentis abigant manu gravitatis ⁊ quodã sibi cum domino intra se secretum querant: ubi cum illo exteriore cessante strepitu per iterna desideria silēter loquātur. De h secreto cordis alias dicitur. Factū ē silētium in celo q̄si dimidia hora Quere in capi. de celo. Sciendum vero nobis est q: nequaq̄ culmen contēplationis attingim⁹ si nō ab exterioris cure oppressione cessemus nequaq̄ nosmetipos intuemur ut sciamus aliud in nobis rationale esse. q̄ regit.. Aliud animale q̄ regitur nisi ad secretū huius silentij recurrētes omni exterius ꝑturbatiōe sopiamur. Quod silentiū nostruȝ bene etiam adaȝ dormiens figuratur de cuius latere mox mulier processit: q: quisq̄s ad interiora intelligēda rapitur a rebus visibilibus oculos claudit ⁊ tūc in se ipso vel q̄ pre esse viriliꝰ debeant vel qui sub esse possunt infirma distinguit ut aliud in illo sicut q̄ regere valeat tanq̄ vir aliud tanq̄ femina q̄ regatur. In h itaq̄ silentio cordis dum per contemplationē interius vigilam⁹ exteri⁹ quasi obdormiscimus. Qr ergo remoti viri.t.a desiderijs carnalibus alieni. h silentiū mentis inhabitant. Hinc onagro dñs in solitudine domum dedit ut turba desideriorū temporalium non prematur De h tunc solitudine per beatū iob dicitur. Qui edificant sibi solitudines. Solitudines q̄ppe edificare ē a secreto cordis terrenoꝝ desideriorum tumultus expellere ⁊ vna intentione patrie in amorem intime quietis anhelare An nō cunctos se cogitationuȝ tumultus expulerat: qui dicebat. Unā petij a domino: hanc requiraȝ. vt ih a. i do. d. a. frequentia quippe terrenorū desideriorum fugerat ad magnā videlicet solitudinem semetipsuȝ vertit ubi ea tuti⁹ nichil extraneū cōiunct⁹ cōspiceret quo incōpetēs nichil amaret. Hinc iterum dicit. elongaui fugiens. ⁊ mansi in solitudine. Fugiēs quippe elongat q̄ e turba desiderio rum temporalium in alta dei contēplatione se subleuat. Manet in solitudine qui perseuerat in remota mentis intentione.

¶ De Solitudine.

Solitudinis nomine gentilitas designaꝛ. vnde ⁊ h q̄ in ꝑsona solitarij supra posui musvidelicet cui dedi in solitudine domum ⁊ tabernacula ei⁹ in terra salsuginis etiam in ꝑsona nostri redēptoris potest intelligi. In gentilitate eñi i qua patriarha nō fuit propheta non fuit q̄a ad intelligenduȝ dñm qui ratione vtereꝛ nō fuit hō pene non fuit. De hac solitudine ꝑ ysaiam dicitur. Letabitur deserta ⁊ in via exultabit solitudo. ⁊ florebit quasi liliū. ⁊ rursuȝ de ecclesia dicitur. Ponet desertum eius quasi delicias ⁊ solitudinem eius quasi ortum dñi. Terra vero salsuginis h eadem solitudo repetita est que prius q̄ veram dei sapientiam cognosceret salsuginem protulerat. quia nullam utilitatem boni itellectus proferens ꝑuersa sapiebat. Domū ergo in solitudine tabernaculum ī terra salsuginis accepit domin⁹. q: incarnatus pro hominibus derelicta a deo gentilitatis corda posse dicit. Unde et patris voce per psalmistam dicitur. Postula a me ⁊ dabo tibi gentes hereditatē tuaȝ ⁊ possessionem tuam terminos terre. Qui iuxta h q̄ deus est cum patre dat omnia iuxta vero h q̄ homo est. a patre accipit tunc omnia sicut scriptum ē. Potestatem dedit ei iudicium facere. q: filius hominis est. ⁊ rursum scriptū est. Sciens q: omnia dedit ei pater in manus. vꝫ sicut ipse dicit. Omne q̄ dat michi pater ad me veniet.

Esa.xxxv

ps.ij.

De Solitudine.

SOlitudinis nomine sepa
ratio ab ecclesia intelli-
gitur. sicut per beatū iob
de hereticis dicit. Qui
rodebant in solitudine squalentes
calamitate ⁊ miseria. Rodi quippe
solet ꝙ comedi non potest. heretici
sūt q̄ scripturam sacram intellige
re sua virtute moliuntur: eam pro
culdubio apphēdē nequaq̄ possūt
Quā dum intelligūt q̄si non edunt
⁊ q̄ superna gratia nō adiuti hanc
edere nequeūt quasi quibusdā illā
visibus rodūt. Exterius quibus cō
trectant cum quiddaꝫ conantur. sꝫ
nō ad eiꝰ interiora perueniūt. Qui
ab vniuersalis ecclesie societate dis
iuncti sūt non quolibet rodere: sed
in solitudine memorātur ad quē ni
mirum solitudinem q̄ predicato-
res falsi sequentes suos traherent.
longe añ veritas premonuit dicens
Si dixerit vobis ecce ī deserto ē no
lite exire. Qui recte perhibentur.
calamitate. ⁊ miseria squalidi q̄ et
morū sunt pernicie ⁊ sensum praui
tate despecti.

Capitulum. xviii. De Aggere.

AGgeris nomīe moles
temptationū designāt
sicut ad ezechilē dr̄. filij
hoīs sume tibi laterē ⁊
pones eū corā te. ⁊ describes ī eo ci
uitatem hierl'm ⁊ ordinabis aduer
sus eā obsidionem ⁊ edificabis mu
niciones ⁊ cōportabis aggerē ⁊ da
bis ꝯ eā castra. ⁊ pones arietes ī gi
ro. vbi nobis prius īquirēdū est cū
ezechiel ꝓpheta quotiēs sublimia
cōspiciunt vel quotiens agere aliq̄
iusticia iubetur. prius filiꝰ hominis
appellat. Sepe eñ subleuatur ad
celestia ⁊ occultis ac īuisibilibus re
bus eiꝰ mēs pascit. Necesse ē ḡ vt ī
ter occl'ta q̄ penetrat. filiꝰ hoīs voce
vt sēp agnoscat ꝙ ē ⁊ nūq̄ extollat
de hijs ad q̄ ducit. Quid ē eñ pro
phete ad spūalia subleuato sēp fili
hoīs dicere nisi eum īfirmitatis ꝓ
prie memorē facere vt conscius cō
ditiōis īfirme eleuari ī cognitione
nō debeat de magnitudine cōtēpla
tionis sue. Qr ḡ idē ꝓpheta typum
p̄dicantiū vl' doctorum tenet recte
ei nūc dr̄. Sume tibi lateręꝫ. ⁊ po.
e. co. te. Omnis eñ doctor tenet
cum trenū quēpiā auditorē ad cele
stis verbi doctrinā suscipit laterem
assumit. Cui dū loqui ceperit q̄ sic
retributio celestis patrie ē q̄ visio pa
cis superne ciuitateꝫ hierl'm descri
bit ī latere. Qui coram se ponit cū
intēta mente qualitatē audiētis cō
siderat. i. ꝓfectū vel defectū cōfecit
⁊ iuxta eiusdē ītelligentiā p̄dicatio
nis sue verba moderat vt describi
in audiētis mēte ciuitas hierl'm. i.
visio pacis possit. Dicat ḡ. Sume
tibi la. i. ꝓximi cor tenerum pones
eū coram te. s. vt vitā atq̄ ītellectū
illius ītenta mēte custodias ⁊ descri
bes ī eo ciuitatē hierl'm vt ei q̄ sint
superna gaudia de viuificatiōe sup
ne pacis īnotescas Quasi eñ iā hie
rusalem descripta est ī la. cū trena
mēs ceperit q̄ sint illa interne pacis
gaudia vera cognoscere. ⁊ ad cōspi
ciendam gloriam patrie celestis an
helare. Quasi īterne pacis visio
describitur qñ mens q̄ terrena priꝰ
sapuerat per amoreꝫ iā ad cōtēplā-
dā gl'iam regni celestis eleuat. Sꝫ
mox vt animꝰ amare celestia cepe-
rit mox vt ad visionē pacis īterne to
ta se ītentiōe colligerit āntiquꝰ ille
aduersarius q̄ de celo lapsus ē iui-
det ⁊ insidiari āplius īcipit ⁊ acrio
res q̄ ꝯsueuerat tēptatiōes admo
net ita vt plerūq̄ sic resistētē aīaꝫ tē
ptet. sicut añ nunq̄ tēptauerat: qñ
possidebat. vñ scriptū ē fili accedēs
ad ꝯuitutē dei sta ī iusticia ⁊ amore
⁊ p̄para aīam tuā ad tēptationē vñ
⁊ demoniacꝰ q̄ a dño sanat ab exeū-
te demone sicut scriptū est. Et cla-
mans ⁊ multū discerpēs eum exijt
ab eo. Quid ē eñ ꝙ obsessū hoīeꝫ

Antiquꝰ hostis q̄si possessū nō discrip
serat deserēs discripsit. nisi ꝙ plerū
q̃ dū de corde expellit̃ acriores ī eo
tēptatiōes generat q̄ꝫ prius excita=
uerat q̄n h̄ quiecꝰ possidebat. vn̄ ꝛ
israelitice quoq̃ ad moysen . ꝛ aarō
dicit videat dn̄s ꝛ iudicet. qꝛ fetere
fecistis odorē nr̄m corā pharaone ꝛ
seruis eius ꝛ p̄buistis ei gladiuꝫ vt
occideret nos. In moyse eñi ꝛ aarō
lex ꝛ prophete figurati sunt ꝛ sepe
apud se animꝰ īfirmꝰ q̄si ꝯ̄ sacra elo
quia murmurat qꝛ postq̄ꝫ verba ce
lestia audire ꝛ seq̄ ceperit regis egi
ptij aduersitas. i. maligni sp̄us tem
ptatio exercesat. Debet ḡ vigilāter
doctor ꝓficiēti aīe q̄ illā sequat̃ tē
ptatōes inotescere vt cautā se vale
at: ꝯ̄ maligni sp̄us insidias p̄parare
vn̄ bn̄ nūc post descriptā ciuitatem
hierl̄m ī latere d̃r. Et ordinabis ad
uersꝰ eā obsidionē ꝛ edificabit mu
nitiones ꝛ ꝯ̄portabit aggerem. In
qua eñi tā visio pacis describit̃ ei ne
cesse est vt tēptationū bella nūcient̃
Nam vt valeat ad illa pacis gaudia
eterna ꝑtingere hanc h̄ ꝓculdubio
oportꝫ tribulationū tēptam̄ta mul
ta sustinere. De q̄ bn̄ d̃r Ordinabit
aduersꝰ eā obsi. p̄dicatores q̄ppe ꝯ̄
erudiēdā aīaꝫ obsidionē ordinant
cū p̄mouēdo iudicāt quibus se mo
dis vicia v̄tutibꝰ opponant q̄modo
luxuria castitatē feriat q̄lit̃ ira trā
quillitatē animi ꝑturbet: quantū ī
epta leticia vigorē mētis resoluat
q̄liter m̄ltiloquiū munitionem cor
dis destruat q̄modo īuidia caritatē
īterficiet quēadmodū suꝑbia arteꝫ
humilitatis effodiat q̄liter fallatia
cū v̄itatē ī sermone corruperit hāc
etiā ī cogitatiōe corrūpat vt q̄ veruꝫ
dicere noluit ꝙ intellexit iā nec in=
telligat ꝙ dicere valeat Ordinatur
ergo a p̄dicatore obsidio cū ꝑfectē
admoniciōnis verba singulis q̄bꝰ
v̄tutibus q̄ vel q̄bus modis vicia ī
sidientur ostēdit̃ adhuc q̄q̃ subdit̃.
ꝛ ꝯportabit aggerē. Quo eñi mēs
desiderare celestia ceperit ieo ī illaꝫ
maligni spiritꝰ tēptatiōibꝰ suis ter
renas āplius cogitationes exagge
rant ꝓpheta ait aggerem ꝯportat
cū p̄dicator sctūs bonis mētibus q̄
liter terrena desideria surripere so
lent denūciat ꝛ dabis ꝯtra eā castra
ꝛ pones arietes ī giro Quasi dat p̄
dicator ꝯ̄ aiam castra q̄n malignoꝝ
sp̄uuꝫ ꝯ̄ eā collectas atq̃ adunatas
īsidias indicat vt aliq̄n non solūmo
do ex vno. sꝫ ex cōiunctis vitijs tē
ptent Nā sūt q̄dā vicia q̄si ꝑ quādā
sibi cognitionē ꝓpinqua sicut disso
lutio sp̄us appetitꝰ gule ꝛ īmundi=
tia luxurie. sicut multiloquiū. falla
cia et periuriū. Ex dissolutione q̄p
pe spiritus mens ad ingluuiē ven=
tris rapitur ꝛ dum cibis venter ex
tenditur. ad luxuriam caro trahi=
tur superbiendo captiua. Et rursuꝫ
ex multiloquio fallacia generatur
qui valde difficile est qui multa lo=
quitur non etiam mentiatur. Et se
pe mendatium periurio tegitur vt
ante humana iudicia veletur. Su=
perbia quoq̃ esse sine inuidia ꝛ in
ani gloria non esse potest. Super
bus ꝛ enim quisq̃ honorem q̄ꝫ ipse
ambit alijs īuidet. cum hunc for=
tasse obtinuerit in electionem tem
ptatōis glorie attollitur atq̃ ꝙ ali
os conspiciat minime percipere po=
tuisse. h̄ se per ianem gloriam gau=
det pre ceteris habere. Sciendum
quoq̃ quia nonnulla vicia ad men=
tem non simul veniunt. sed suppo
nuntur vt vnum alteri succedat. Et
aliud contra faciem venit aliud ve
ro in temptatione se ex latere subi
cit: quatinꝰ dum alteri resistit̃ ab al
tero mens decepta capiatur. Ipsa
enim q̄ superius diximus vicia ple=
rumq̃ se alia ꝓ alijs furtiue suppo
nūt. sicut nonnunq̄ꝫ dū iram vincere
ī nobis metipis conamur plus q̄ꝫ ne
cesse ē lenitas mētē occupat vt asꝑi
tatē peccātibus q̄ꝫ oportet minime
proponat. Sepe vero dum nobis

in eſſe incauta lenitas diſplicet: zel⁹
ſe in feruorem trahit atqꝫ extra pa=
tientie limitē animum captiuū ra=
pit. Q2 ergo ꝑmixta vicia atqꝫ adu
nata contra mentem veniunt recte
ꝑdicatores ore cōtra deſcriptā hie=
ruſalem caſtra proponunt. ⁊ quia
aliquando ſingula hinc inde ſenſuꝫ
feriunt in giro arietes ordinantur.
Ponit ergo predicator arietes in
giro dum caute deſiciat ꝙ blande
luxuria ꝑcutit ꝙ aſpere īpatientia
occidit ꝙ laborioſe auaritia accen
dit iterimit ꝙ tumide ſuperbia ex
tingit. In giro arietes ponere eſt ꝑ
dicando oſtendere ꝗ vndiqꝫ ſoleant
animam mucrones victorū ferire.

¶ Capitulum. xix. De Fouea.

¶ In ſcriptura ſacra fouee nomīe
aliquando terrenarū rerum ab
iectio. vel baratrum inferni. ali
quando latebra defenſionis in=
telligūtur.

Ouee nomine vel
terrenarū rerum ab
iectio vel baratruꝫ
inferni deſignatur.
ſicut voce dominica
ad beatū iob de ſup
bis dicitur. Abſconde eos ī pulue
re ſimul ⁊ facies eorū demerge in
foueam. Ac ſi dicat vt ego. Sup=
bos enim atqꝫ impios iuſto iudicio
dñs in puluere abſcondit. q2 eoruꝫ
corda ipſis ꝗ deſpecto amore crea
toris eligūt terrenis opprimi nego
cijs ꝑmittat. Unde ⁊ illorum vitā
cum extremo iudicio diſcutit tam ꝙ
ſibi'a bcōditam non cognoſcit di=
cens Neſcio ꝗ eſtis vita itaqꝫ prauo
rū ſub puluere abſcōditur. q2 abie
ctis ⁊ infimis deſiderijs grauatur
Quiſquis enī adhuc ea que mundi
ſicut appetit que ante faciem veri
luminis non apparet. q2 nimirum
ſub puluere terrene cogitatiōis la
tet. Hāc prauaruꝫ cogitationū pul
uerem oppreſſa mens tollerat ꝙ vē
tus nequiſſime tēptationis appor=
tat. Hic eſt enim ꝙ de vnaquaqꝫ ani
ma terrenis deſiderijs aggrauata ſub
effraim ſpecie per ꝓphetaꝫ dicitur
Cur fact⁹ eſt effraim ſubcinericius
qui nō reuerſatur. Require ī capi.
de cinere. Apte autē ſubiungitur.
Simul et facies eorum demerge ī
foueam. Ac ſi dicat vt ego. Iuſto
namqꝫ iudicio ſuperborum facies
dominus in foueā mergit. q2 inten
tionem cordis eorum ſe ſe vltra ho
mines erigente īferius deicit. Ima
enim reſpicit cuius facies foueam
accendit ⁊ bene de ſuperbis dicitur
ꝙ eorum facies in foueam demer=
guntur. q2 yma petunt dum ſuꝑbiē
do altiora appetunt. ⁊ quo magis
extollendo ſe rigūt eo magis ruē
do inferius tendunt. Terrenam ꝗp
pe gloriam querūt ⁊ infima ſunt. ꝗ
proſpiciunt dum ſuperbiendo alta
ſectantur. Recte ergo eoruꝫ facies
in foueam mergi perhibentur. q2
ſequentes īfima. ad inferni baratrū
tendunt. Iuſto eniꝫ iudicio agitur
vt quos h voluntaria aduerſio ex
cecat illic ab intuitu veri luminis di
gna ſuplicij fouea abſcondat.

¶ De Fouea.

FOuee nomine latebre defen
ſionis deſignantur. ſicut per
prophetam contra iudeam dicitur.
Ibi cubauit lamia ⁊ inuenit ſibi re
quieꝫ ibi habuit foueam hereticus
Require in capitulo de heretico.

¶ Capitulum vigeſimum.
De Foſſa.

FOſſe nomīe humilitas
deſignatur ſicut ad yſai
am voce dñica dicitur.
Ingredere ī petrā ab=
ſcondere in foſſa humo. a facie tu= Eſa. ij.
moris dñi. ⁊ gloria maieſtatis eius.
Petrā ꝗppe īgredimur cū corꝑis
nr̄i duriciā penetram⁹ atqꝫ facie ti=

moris domini fossa humo abscōdimur. si terrenas cogitationes egerentes ab ira districti iudicis in humilitate nostre mentis celamur. Quomodo enim plus terra fodiēdo proicere eo pauimentū semper inferius demonstratur: vnde et nos si a nobis studiosius terrenas cogitationes eiicimus quomodo apud nosmetipsos abscondamur. humilius inuenimus. Ecce enim: qr diuini iudicij dies imminet quasi ipsa iā timoris eius facies apparet. Tanto q magis necesse est vt vnusquisq illum terribilius timeat: quanto iam gloria maiestatis ei9 appropinquat Quid ergo agēdum est quo ve fugiendū. Quomō ei latere potest cū qui vbiq est: sed ecce peccatū ingredi. fossa humo occultare pcipimur vt vez cordis nostri duriciam. disrūpentes eo iram inuisibilem declinemus. quomodo ab amore rerū visibilium apud nosmetipsos in corde subtrahimur: vt cū praue cogitationis terra eiicitur mens apud semetipsum: tanto tutius. quanto et humilius abscondatur.

De fossa.

Fosse nomine patientia designatur. vnde apud Ezechielē esse in altari fossa dicitur. vt in ea vi di superposita holocausta seruētur Si enim in altari fossa non esset: oē quod in eo sacrificium reperiret. superueniēs aura dispergēt. Quid vero accipimus altare dei nisi animā iusti. Qui quot bona egerit: tot super se ante dei oculos sacrificia ipo nit. Quid autem ē altaris fossa: nisi bonorū patientia. Qui dum mentē ad aduersa toleranda humiliat: quasi more fouee. hanc in vno posi tam demonstrat. fossa ergo in altari fiat: ne superpositum sacrificium aura dispergat. relectorū mens patientiam custodiat. ne cōmota vēto impatientie ēt hic q bene operata est: amittat. Bene autem vnius cubiti hec eadem fossa esse memorat: qr nimirū si patientia nō deseritur vnitatis mensura seruatur. vnde et paulus ait. Inuicem onera vestra. p. et sic adi. l. x. lex quippe xpi est vnitatis caritas q soli perficiunt. q vero cū grauantur excedunt.

Cap. xxi. De cauerna

Cauerne nomine cor praui intelligitur: sicut per prophetā de redemptore nostro dicitur. Delectabitur infans ab vbere super foramine aspidis: et i cauerna reguli q ablactatus fuerit manum suaz mittet. Require in cap. de regulo.

Cap. xxi. de antro.

In scriptura sacra antri noīe aliquando cogitatio. vel cor bonorum designatur.

Antri nomine cor prauum intelligitur: sicut per heliu de diabolo dicitur. Ingreditur bestia latibuluz suum: et in antro suo morabitur. Require in cap. de bestia. Quisez diabol9 omniū reprobo rū corda ēt nūc priusq apertius appareat: possidet. eaq per occultam malitiā qua si pprium antrum tenet. atq ad oē q nocere bonis appetit: in eorū obscuris mentibus abscondit. An iudeorum persequentium corda antrū huius bestie non fuerit: in quorum diu cōsilijs latuit: sed repente vocibus erupi: clamantiū. Crucifige crucifige et c. qr ad lacerationem mentis pertingere non potuit: temptādo: in redemptoris nostri mortem carnis anhelauit.

De antris.

Antrorū vel specuū nomine cogitationes seu corda bonorum intelligūtur: sicut voce domī ca ad b. iob. de apostolis dicit. Nūq capies leene predam: aut animā catulorū eius implebis: quando cubant in antris: et in specubus insidiāt ur. Require in capitu. de catulis.

¶ Cap.xxiij. De luto.

¶ In scriptura sacra luti nomine. aliquando iudea. aliquando infirmitas conditionis nostre. aliquando terrenarū rerū multiplicitas. aliquando doctrina sordidum sapiens. aliquando desiderij carnalis illecebra. aliquādo mens spiritus sancti gratia perfusa designatur.

Luti nomine iudea itelligitur: sicut voce dominica de ipsa ad b. Job. dicitur. Restituetur vt lutū signaculum ꝛ stabit sicut vestimentum. Quid enim aliud dominus plebem israeliticā reperit: nisi lutum quātū obsequijs gentium deditam in egipto seruiētē lateribus inuenitur. Quā dn̄s tot miraculis ad terram repromissiōis duxit. dū perductam cōuitationis sue scientia repleuit dum tot archana secretorū per prophetam cōcul. quid eam aliud quā seruandi misterij signaculum fecit. s. ipsa quoqꝫ diuina prophetia clausum cōtinuit ꝙ quid seueritas in fine reuelauit. Sꝫ dū post tot diuina secreta. post tot percepta miracula in redemptoris sui aduentu: plus terram ꝙ veritatem dilexit: per sacerdotes dicens. Si dimittamus eum sic omnes credent in eum ꝛ venient romani ꝛ tollent nostrum locum ꝛ gentē: quasi ad eos quos in egypto reliquerat lateres redijt: ꝛ que facta iam dei signaculum fuerat. ad hoc se iterū ꝙ deseruerat inflexit lutūqꝫ se post signaculum in oculis veritatis exhibuit: cū per impietatis malitiā accepti verbi misteria ꝑdidit: ꝛ sola terrena sapere que inquinant elegit: vbi apte subiūgitur. Et stabit sicut vestimentū. Impolita nāqꝫ ꝛ grossiora vestimenta etiam cum induta fuerunt: q꞉ induentis mēbris bene applicata non herent: stare referuntur. Judea ergo circa ṽitatis notitiam etiam cū seruire videtur sicut vestimentū stetit: q꞉ per exteriora mandata seruire se deo ostendit: sꝫ adherere ei per caritatis intelligentiam noluit: ꝛ dum solam in ꝑceptis dei litteram tenuit: ꝛ nequaꝙ se ꝑ spiritū sensibus intimis iunxit quasi ei qui se induerat non adhesit.

¶ De luto.

Luti no. infirmitas conditionis nostre designatur Unde ꝛ hoc ꝙ iam exposuim⁹: aliter intelligi potest. hominem quippe dn̄s q꞉ ad similitudinem suam condidit: quasi quoddā sue potentie signaculū fecit. Q꞉ tn̄ vt lutū restituerꝫ: quia licet eterna supplicia per conuersionem fugiat in vltionem cum perpetrate superbie carnis morte dānaꝫ. Ex luto quippe homo conditus et mentis accepta ratione similitudīe diuine imaginis decoratus elatiōe cordis intumescens ꝙ de itimis formatus esset oblitus est. Unde mira conditoris iustitia actū est: vt q꞉ ꝑ consensum intimuit. ꝗ rationalē acceptit rursus terra per mortem fieret ꝙ esse se considerare humilꝫ noluit: ꝛ q꞉ peccando dei similitudinē perdidit: moriēdo vero ad lutū sui materiā reddit recte nūc dicit. Restituetur vt lutum signaculum. Et q꞉ de corpore cū spē vocatur quoddā quasi luto sue carnis exuiꝫ. apte de eodem subiungitur ꝛ stabit sicut vestimentum. Lutū namqꝫ nostrū sicut vestimentum stare est vsqꝫ ad resurrectionis tempus inane exutū ꝙ ꝑdurare. Hanc cōditionis nostre īfirmitatē b. iob. pietati iudicis obiciēs supplicat cū dicit. Memēto ꝙ sicut lutū fe. m̄. ꝛ in. p. re. me. Angeloꝝ ꝗppe spūs ic𝔠irco irremissibiliter peccauerit: q꞉ tāto robusti⁹ stare poterat quanto eis carnis admixtio nō tenebat. Hō vero post culpā veniā meruit: q꞉ per corp⁹ carnale aliquid quo semetipso minor esse acce

dit. vñ ꝛ apud respectũ iudicis argu
mentũ pietatis est hec eadẽ infirmi
tas carnis sicut ꝑ psalmistã dr̃. Ipse
aũt ẽ misericors ꝛ ꝓpiti⁹ fiet pec. eo
rũ. Inde e. ꝛ multiplicauit vt auer
teret irã suã. Inde. a. o. r. s. ꝛ recor
datus est: qꝛ caro sunt. vt lutũ ergo
fact⁹ est hõ: qꝛ de limo est ad condi
tionem assumpt⁹. Lutũ quippe fit:
cũ se aqua terre ↄspergit. Sicut lu
cũ itaqꝫ hõ ꝛ ↄditus ꝗ quasi ĩfundit
puluerẽ cũ aqua rigat carnẽ. Quia
fact⁹ vir bñ pietati iudicis obijcit cũ
postulans dicit. Memẽto q̃so ꝙ si
cut lu. f. me. Acsi apte dicat infirmi
tatẽ carnis ↄsidera ꝛ reatũ iniq̃tatis
laxa. Ubi apte quo mors eiusdẽ car
nis adiũgit̃ cũ protin⁹ subinferre. ꝛ
ĩpul. deduces me. Acsi patẽter po
stulet dicẽs. Memẽto q̃so ꝙ ꝑ car
nẽ a terra venio: ꝛ per eius interitũ
ad terrã tendo. Materiã istã origi
nis ꝛ penã finis aspice ꝛ culpã tui⁹
transeuntis dele.

¶ De luto.

Luti noĩe terrenarũ rerũ multiplicitas designat̃. sicut ꝑ Abacuc ꝓphetã
dr̃. ve ei. ꝗ multiplicat non sua vsqꝫ
aggrauat contra se densum lutum.
Denso eĩ se luto aggrauat: ꝗ ꝑ aua
ritiã terrena multiplicans peccati
sui oppssiõe se coãgustat.

De luto.

Luti noĩe doctrina sordi
dũ sapiẽs designa. sicut
ꝑ eũdẽ ꝓphetã dño dr̃.
Uiã fecisti ĩ mari eq̃s tuis ĩ luto aq̃
rũ multaꝝ. Acsi diceret. Apuisti it̃
ꝑdicatorib⁹ tuis iter doctrinas hui⁹
seculi sordida terrena sapientes.

¶ De luto.

Luti qꝫ noĩe desiderij carnal̃
illecebra designat̃. sicut psal
mista de pc̃ãs ait. Eripe me de luto
vt nõ ĩfingar: luto q̃ppe ĩherere est
sordidis desiderijs ↄcupiscẽtie car
nalis inquinare.

¶ De luto

Luti qꝫ no. mẽs spũs scĩ grã
ĩfusa desig. vñ ꝛ hoc ꝙ de exteriore
hoĩe supi⁹ de interiore qꝫ nõ incon
uenĩẽter põt intelligi. Memẽto ꝙ
sicut lu. fe. m. ꝛ ĩpul. r. m. Sicut lu
tũ q̃ppe hõ nr̃ ĩterior existit: qꝛ sãct9
spũs grã trene mẽti ĩfundit̃ vt ad ĩtel
lectũ sui ↄditoris erigat̃. Hũana nã
qꝫ cogitatio: ꝗ pc̃i sui sterilitate aru
it ꝑinde scĩ spũs: q̃si irrigata terra
viridescit. Sꝫ sepe dũ ꝑceptis sup
ni don: ꝟtutib⁹ sine corruptiõe vti
mur ad ꝓuatã fiduciã vsu ↄtinue ꝓ
speritatis eleuamur vñ fit plurimũ
vt isdẽ ꝗ subleuauerat parũꝑ spũs de
serat. q̃tin⁹ ip̃ꝫ sibi hoĩeꝫ ostdat. qḋ
scũs vir ꝓtin⁹ exprimit cũ subiũgit̃
ꝛ ĩpul. r. m. Et ei ꝑ subtractiõeꝫ spũs
mẽs aliq̃ꝑtulũ ĩtẽtatiõeꝫ d̃sit̃ q̃si ab
humore ꝓsitio tra siccat̃ vt ĩfirmita
tẽ suã derelict⁹ sentiat: ꝛ sine ĩfusio
ne supne grẽ: quãtũ hõ aruit agno
scat. Quid apte ꝗꝫ ĩ puluerẽ redu
ci dr̃: qꝛ dimissus sibi cuiuslibet tẽ
ptatiõis aura reaptat. ¶ Ca. xxiiij.

¶ In scriptura sacra stercoris noĩe
aliq̃n res trena ꝛ trãsitoria designat̃
aliq̃n fetor luxurie. aliq̃n ad peccatũ
quodlibet.

¶ De stercore.

Stercoris noĩe res terrena et
trãsitoria designat̃ sicut ꝑ sa
lomo. dr̃ De stercore boũ lapidabit̃
piger. Is eni ꝗ dñi seq̃ noluerit: ab
amore etne vite pigueścit ꝛ q̃tiens
rerũ tꝑaliũ dãna ꝑcutit̃. ex hijs ni
mirũ affligit̃ ꝗ iusti viri velut sterco
ra ↄtẽpnit. Gaudia nãqꝫ vite p̃ntis
ꝗ iniusti estimant magna bona: iusti
stercora deputãt. Quid ergo ex ter
renoꝝ ꝑcussiõe atterit̃ ꝗd aliud ꝗ̃ de
boũ stercore lapidat̃.

De stercore.

Stercoris noĩe fetor luxurie
ꝓp̃e desig. sicut ꝑ ꝓphãꝫ dr̃.
Cõputruerũt iumẽta ĩ stercore suo.
Iumẽta q̃ppe ĩstercore suo cõpu
trescere ẽ carnales q̃sqꝫ ĩ fetore lu
xurie vitam finire.

¶ De stercore.

Stercoris noĩe pcm̃ qḋ lꝫ ĩtelli
git̃: sicut ex euã. cognoscimus
vbi cultor vinee dño suo ꝗ arborẽ fi
ci in vinea plantatam habebat et
fructũ in ea nõ inueniẽs dixerat eius

succideret illam respondisse dicitur Domine dimitte illam et hoc anno vsque dum fodiam circa illam et mittam in cofinum stercoris. Arbor namque anima vniuscuiusque intelligitur. Unusquisque autem iuxta modum suum in quantum locum vite presentis tenet. si fructum bone operationis non exhibetur: velut infructuosa arbor terram occupat: quia in eo loco in quo ipse est et alijs operandi occasionem negat: terram occupat. qui mentes alienas grauat. terram occupat qui locum que tenet in bonis operibus non exercet. Sed tamen vestrum est pro talibus deprecari. vnde et cultor niuee dicit. Domine di. m. et hec ãtvsque ad. d. f. c. i. Quid est enim circa ficulneam fodere nisi infructuosam mentẽ increpare. omnis quippe fossa in vno est et nimirum increpatio dum mentem sibi demõstrat humiliat. Quotiens ergo de peccato suo aliquando corripimus: quasi ex culture debito circa infructuosam arborem fodimus. post fossionẽ vero quid dicat: audiamus. Et mittã cofinũ stercoris. Quid est enim cofinum stercoris nisi memoria peccatorum. Peccata et enim carnis stercora vocantur. Nos itaque quotiens carnalem mentẽ de suis peccatis increpamus: quotiẽs ad eius memoriam vicia ãte acta reducimus. quasi infructuose arbori cofinum stercoris versamus vt malorum q̃ egit recolat et ad compunctionis gratiã quasi de stercore piguescat. Ex feto re igitur ad fructum reuiuiscit arbor q̃ de consideratione peccati ad bona se opera resuscitat animus.

¶ Explicit liber sextus.

¶ Incipit liber septimus.

¶ De aquis:	Capitulum. i.
¶ De Abisso.	ij.
¶ De Mari.	iij.
¶ De Fluuio.	iiij.
¶ De Flumine.	v.
¶ De Riuis.	vi.
¶ De torrente.	vij.
¶ De Fonte.	viij.
¶ De Puteo.	ix.
¶ De Lacu:	x.
¶ De Profundo.	xi:
¶ De Gurgitibus.	xij.
¶ De Stillicidijs.	xiij.
¶ De Canalibus.	xiiij.
¶ De Fluctibus.	xv.

¶ In scriptura sacra aquarum nomine. Aliquando sancti spiritus infusio designatur. Aliquãdo sancta sciẽtia. aliquando praua sciẽtia. aliquando tribulatões. aliquando populi. aliquando bonorũ mentes fidei predicamenta sequẽtiũ. aliquando sanctissimi angelorum chori aliquando cruciatus interuallis inopie. aliquando dudũ mollia corda iudeorum. aliquando sacre scripture historia. aliquãdo scientia. aliquando fluxa locutio aliquando lubrica prauorũ corda. aliquando infidelitas vel frigora torpẽtium actionum. aliquando meroris vnde. aliquando lamenta humilitatis vel cõpũctio celestis.

¶ Cap. I.
¶ De Aqua.

Que nomie sancti spũs ĩfusio designatur sicut in euange. dicitur. Qui credit ĩ me sicut dicit scriptura flumina de ventre eius

fluent sicut aque viue. vbi autē euā gelica secutus adiunxit. Hec autem dixit de spiritu sancto quē accepturi erant credētes in eum. Rursus per aquā sancta sciētia designatur sicut dicitur. Aqua sapiētie salutaris potauerit eos. Per aquā quoqꝫ praua scientia appellari solet: sicut apd salomonem dicitur Mulier que typū hereseos tenet callidis suasionibus blāditur dicens. Aque furtiue dulciores sunt.

¶ De aquis.

Aquaruꝫ nomine nō nunquā solent tribulationes intelligi: sicut per psalmistam dicit Saluum me fac deus quoniam intraue runt. a. vsqꝫ ad. a. m.

¶ De aquis.

Aquarum nomine populi designatur: sicut p Joan. Aque vero sunt populi. Idcirco autem a quis populi designatur: qꝛ ꝛ innita sonū habet ex tumltu carnis ꝛ quotidie defluit ex decursu mortalitatis.

¶ De aquis.

Aquarum nomine non soluꝫ fluxus currentium populorum: sed etiam bonorum mentes ſi dei predicamenta sequentium designantur sicut propheta ait. Beati qui seminatis super omnes aquas: ꝛ per psalmistam dicitur. Vox domini super aquas ꝛ per iob. dicitur de sanctis ꝛ aquas appendit mensura. Quia videlicet sancti ipsi qd suo leuante spiritu ad summa rapiūtur quādiu in hac vita sunt ne aliqua elatione superbiant: quibusdam tēptationibus reprimuntur: vt nequāquā tantum proficere valeant quantum volunt: sed ne extollantur superbia sit in eis ipsarum quedam mensura virtutum. Ad vnam quippe trahit caro: ne extollat spiritus ꝛ ad summa trahit spiritus: ne prosternat caro. Spiritus leuat ne iaceamus ī infimis. caro aggrauat: ne extollamur ex summis. Si non leuāte spiritu nos caro tēptaret perfectione proculdubio tēptationis sue in vna deijceret

¶ De aquis.

Aquarū nomine sanctissimi designantur angeloruꝫ chori sicut p psalmistā dicitur. Extendēs celum sicut pellem qui regis aquis superiora ei⁹. Quere in capi. de celo.

¶ De aqua.

Aque nomine cruciatus infernalis īopie exprimitur. sicut in lib. b. iob. de dānatione iniqui diuitis dicitur. Apprehēdet eū quasi aqua inopia. Non immerito enim aque illa tunc inopia comparatur. qꝛ ī inferno cruciat: qui susceptos in pfundis absorbens solet lacus nomīe designari. vnde per prophetaꝫ quoqꝫ humani generis voce dicitur: lapsa est in lacu vita mea. Ereptorū vero exultatione cātatur. Domine deus meus clamaui ad te ꝛ sanasti me. Abstraxisti ab inferis animā meaꝫ saluasti me a descendentibus ī lacū Job. xxvij.

¶ De aquis.

Aquarum no. diudum mollia corda iudeoruꝫ designantur. sicut ī lib. b. iob scriptum est. In similitudine lapidis aque durantur. In lapide enī gentilium duritia designantur. Ipsi quippe lapides coluerunt ꝛ de eis per prophetam dictum est. Similes illis fiant qui fa. e. ꝛ om. qui cōfidunt in eis. Unde ioannes iudeos aspiciens se de stemate generatiōis extollere ꝛ gentiles preuidens ad abrahe proleꝫ fidei cognitione trāsire a it. Ne velitis dicere inter vos patrem huius abraham. Dico eniꝫ vobis: qꝛ potēs est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. La

pides itaq duros perfidia gentiles vocans per aquas vero mollia ꝑus signant corda iudeorum. Qr ergo primum iudea deo credidit: gentilitate omnis perfidie sue obstinatione remanente: postmodum vero ad fidem gentiliu corda mollita sunt et iudeorum infidelitas obdurata: bene dictum est in similitudinē. la. a. du. Acsi diceret. Illa mollia et penetrabilia fide corda iudeorum in insensibilitatem vertuntur gentiu Cum enim misericors deus gentes traxit iratus iudeā reppulit. Actūq est vt sicut dudum ad percipiendam fidem gentilitas fuerat obdurata: ita postmodum ad fidem gentilitate suscepta iude populus perfidie corpore duresceret.

¶ De Aqua.

Que nomine sacre scripture historia designat. Unde in euāgel. scriptum est q iussit dominus impleri hidrias aqua q protinus vertit in vinū. Quid ei per hidrias nisi corda nostra. Quid per aquā vbi sacre lectiōis historia designātur. Quid āt mutare aquā ī vinum potuit etiā vacuas hidrias valuit vino statim replere. Sed implere aq̄ hidrias iubet: qr per sacra lectiōis historiā corda nr̄a replēda sunt. Et aqua vbi in vinū vertitur. quando ipsa historia per allegorie misterium in speciale nobis intelligentiam cōmutatur.

¶ De Aqua.

A Que nomine scientia intelligitur: sicut salom. ait aqua ꝓfunda verba ex ore viri et torrens redundans fons sapiētie. Aqua signari scientiam dauid propheta testat dicēs. Tenebrosa aqua in nu. aeris i. occulta est scientia in prophetis. Aqua signari scientiam Iob nouerat qui de domino dicebat. Qui ligat aquas in nubibus: vt non erumpant pariter deorsum. Quid enim hoc loco aquā nisi scientiam appellatur nubium vero nomie quid aliud quam predicatores sancti. i. apostoli designantur qui per mundi ptes circūq trāsmissi et verbis nouerant pluere et miraculis coruscare. Aqua autē ligatur in nubibus qr predicatorum scientia infirmorū mentibus loquens quantū sentire valet docere prohibetur. Nam sciētiam vt hauriebant corde: ita ore funderent imensitate eius auditores suos opprimerent potius q rigarent. Unde religata intrinsecus scientia. vt non parcere deorsu erūperet: auditores suos distillatione verborum nutriens nubes illa loq̄batur dicēs. Nō potui loqui vobis quasi specialibus: sed quasi carnalibus tanq paruulis iuxta lac potu dedi vobis non escam. Quis enim ferre potuisset si raptus ad tertium celum raptus in paradiso: et archana verba audiens q̄ loqui hominibus non liceret causa immēsos sciētie sinus aperiret. Aut cuius nō virtutem auditoris opprimeret si ea que intrinsecus haurire poterat: in quantu lingua carnis sufficeret extrinsecus inundans aque huius immensitas emanasset. Sed vt auditores rudes non inundatione scientie. sed moderata predicationis distillatione foueantur ligat de aq̄s in nubibus. vt non erumpant pariter deorsum: qr doctorum predicationem tēperat: vt auditorum infirmitas doctorum rore nutrita conualescat.

¶ De Aqua.

Que nomine fluxa locutio designatur sicut per salomonē dicitur. Qui dimittit aqua caput est iurgiorum. Aquā quippe dimittere est linguam in fluxum eloquij relaxare. Quomō cōtra et i bonā ptē eadē salomō asserit dicēs

Aqua profunda ex ore viri. Qui aut emittit aquã caput e iurgiorum: qr qui linguam non refrenat: cõcordiã dissipat. Quibusdã enim ruine sue gradibus mens desidiosa in fouee lapsus impellitur. Nam duz ociosa cauere verba negligimus: ad noxia peruenim9. vt prius loqui aliena libeat postmodum de actionib9 eorum vitam de quib9 loquitur ligua mordeat quãdoqz aũt vsqz ad apertas ɔtumelias erumpat. Hinc seminant stimuli oriuntur rixe. Accẽdũtur faces odiorũ pax tota extinguitur cordiũ vñ ediuerso scriptũ est. Qui imponit stulto silentiũ irã mitigat.

De Aquis.

Ps. lxxvij Quarũ nomine lubrica prauorũ deside ria designant sicut p psalmistã dicit. Statuit aquas q̃si vtre. Aq̃ quippe in vtre sunt cũ carnaliũ mentiũ tumida ĩsanaqz desideria ad peragẽda mala q̃ appetunt impossibilitatis sue angustia grauantur. Sepe eni melior ab9 mali oñari cõcupiscũt: sed cũ eis diuino iudicio cũcta mirabiliter dispo nente subtracta sunt. Nocere bonis elati tunc desiderant: ɽ cuz subiecti ab eis solatia sperãt. aq̃ ergo ĩ vtre sunt cũ lubrica prauoꝝ desideria: qz opertis effectũ non inueniũt sub carnali corde deprimunt.

De Aquis.

Aquarũ nomine vel infidelitas vel frigora torpentium actionũ designantur. sicut in lib. b. iob. de peruerso quolibet scriptum est. Ad nimium calorem transeat. ab aquis nimium. Idcirco iniqtas frigori comparatur: quia peccantis mentem corpore constringat. vnde scriptum est sicut frigidam facit cisternã aquaz. s. sic. frt. f. a. m. s. quo

Jo. xxiiij

contra caritas calor est. qz videlicet mentem accendit ꝙ replet. De quo calore scriptum est habundabit iniquitas refri. c. m. Bene ergo de peruerso quolibet prophetantis duntaxat suam: n on optantis dicitur. Ad calorem trans. ab. ni. Acsi aperte diceretur. Qui humiliter subdisciplme vinculis nõ restringitur ab infidelitate sua vel a peruersi operis frigore per immoderatam sapientiam in errorem labitur. vnde bene quoqz egregius predicator discipulorum suorum cordibus hunc exquisite sapientie nimium calorez deuitans ait. Nõ plus sapere: quaz oportet sa. sed. s. a. s. ne fortasse nimius calor interueniet quos prius aq̃ nimium. i. infidelitas: vel torpẽtiũ actionum frigora morituros tenebant.

De Aquis.

 Quarum nomine merorις vnde designãtur sicut per beatum Iob: dicitur ɽ quasi inundantis aque: sic rugit9 me9. Aque cum inundant cum impetu veniunt. ɽ crescentibus multipliciter voluminibus intumescũt. Electi ergo dum mentis sue oculis diuina iudicia opponunt. dum de occulta super se sñia trepidant dum se ad deum peruenire posse confidũt sed cum ne non perueniant metuunt: dum precinctorum suorum recolunt que deflent dũqz sibi adhuc futura sunt. quia nesciunt pertimescũt: quasi quedam in eis aquarum more volumina colliguntur que vt meroris rugitus quasi in subiecta littora defluunt. vir igitur sanctus vidit: quanta sint in lamentis penitentie volumina cogitationum atqz ipsas meroris vndas inundantes aquas vocauit dicens. Et quasi inundantes. a. s. r. m.

¶ De aquis.

AQuarum nomine lameta humilitatis vel compunctio celestis designatur sicut p b. iob dicitur. Si lotus fuero quasi aquis niuis et fulserunt velut mundissime manus mee cuz sordibus intigues me: et abhominabunt me vestimenta mea. Aque enim niuis super lamenta humilitatis. Qui profecto humilitas: qr ante districti iudicis oculos ceteris virtutib9 preeminet quasi per magni meriti colorez candet. Sunt namqz nonnulli qui lamenta habet: sed humilitatez non hnt: qr afflicti plangunt: sed cu in ipsis vel contra proximorum vitaz superbiunt: vel contra ordinationē conditoris eriguntur. Hij nimiruz aquas hnt sed niuis aquas non hnt et mudi esse nequeunt: qr humilitatis fletibus minime lauantur. Ads autem niuis se lauerat: qui confidēter dicebat. Cor contri. et hu. deus nō desp. Quid enim lamentis affligit sed murmurando rebelles sunt mentē quidem conterunt: sed humiliari contempnut. Qua is aque niuis et aliter itelligi possint. Aqua enim fontis et fluminis ex terra oritur. aqua vero niuis ex aere pruit. Et sunt nonnulli qui per orationū lamenta se cruciant: sed cū totis lamentorū laboribus ad sola terrena desideria exsudant compungunt in pcib9: sed felicitatis trāsitorie gaudia exquirūt. Hos itaqz niuis aqua nō abluit: qr eoz desideriū ab imis venit. Quasi eniz ex terre aqua profusi sunt: qr pro terrenis bonis in pcibus compūguntur. Qui vero iccirco plorant: qr premia eterna desiderant. aqua niuis hos diluit: qr celestis cōpūctio infundit. Nam cū perhēnem patriam per lamenta appetunt ei9 qr accensi desiderijs plangūt. a summis accipiunt vnde mūdentur. Per manus autem quid aliud qz opera designant. Notandū vero qz vir sanct9 non ait fulserunt m. m. mee sz velut. m. m. qr quousqz pena corruptionis astringimur quālibet rectis operibus insudem9 veram mūditiam nequaqz apprehēdim9. sz imitamur. vnde et apte subiūgitur cū sordibus intingues me. Deus nos intinguere sordibus dicitur interiectos sordibus demōstrare: qr quanto ad illū verius per bona opera surgim9 tanto subtili9 vite nostre sordes agnoscim9: quib9 ab eius mundicia discordam9. Ait ergo. Si lotus fuero. q. a. n. et. f. v. m. m. mee cum sor. in me. Acsi aperti9 dicat. Quāuis lamentis supne cōpūctionis infundar: qūis per studia recte operationis exercear ī tua tū mūdicia video: qr mūdus nō suz

¶ Cap. xi. De abysso.

¶ In scriptura sacra abyssi nomie aliquando infernus. aliqn mēs desperata. aliquando incomprehensibilitas diuinorū iudiciorū aliquando profunditas astutie diaboli. aliquādo corda prauorū. aliquando rationis humane iudiciū designatur

¶ De abysso.

ABissi nomine infernus designatur. sicut domi nus b. iob interrogans dicit. Nunquid ingressus es in profundum maris et in nouissimis abyssi deambulasti? Si ei mare more diuini eloquij seculū debet intelligi nihil prohibet profunda maris inferni claustra sentiri: qr profundū maris domin9 petijt cuz inferni nouissima electorum suoruz animas ereptur9 intrauit. vnde et p prophetam dicitur. Posuisti pfundū maris viam vt transirent liberati. Hoc namqz profundū maris āte redemptoris aduentū non via: sed carcer fuit: qr ī se etiā bonoz aīas qūis nō in locis penalibus clausit Qr cū profundum domin9 viā posuit: qr illud veniens electos suos

Job. xxxviij

a claustris inferni ad celestia transi re concessit. vnde et aperte illic sub ditur. vt transirent liberati. Quid ꝟo profūdū maris dixerat h verbis aliis replicans abyssi nouissimū vo cat. Quia sicut aquarū abyssus nul la nostra visione comprehendit ita occulta iferni nullo a nobis cogita tionis sensu penetrant. Qui em̄ hic subtrahimur cernimus. sed que il los iuxta meritū retributio suppli ciorum maneat non videmus. Di cit ergo. Nunquid ingressus es ꝓ fun. m. et i. a. de. Ac si dicat vt ego q̄ non solum mare. i. seculum per assū ptam humanitatē carnem. et aiam petii. sed etiam per eā sponte ī mor te positaz vsqꝫ ad vltima inferni de scendi. vigilanti vero cura pensādū est ꝙ ī nouissimis abyssi deambu lasse se perhibet. Deambulare q̄p pe non cōstricti: sꝫ liberi ē. Quē em̄ vincula astringunt eius nihilominꝰ gressus impediunt. Quia igitur dn̄s nulla peccati vincula pertulit ī infer no deambulauit liber quippe ad li gatos veniēs vn̄ scriptum est factꝰ sum sicut homo sn̄ adiutorio: inter mortuus liber. In nouissimis ergo abyssi dn̄o deambulare est in loco dāpnationis nil sue recēsionis inue nire attestante petro qui ait. Solu tis doloribus inferni iuxta ꝙ im possibile erat teneri ab eo.

De Abysso.

Potest quoqꝫ per abys suz mēs desparata itel ligi. Dicit ergo dn̄s ad bea. iob. Nūquid in gressus es profundum maris. Mare quippe mens hūana cuius ꝓfunda deus ingreditur. qn̄ per cognitionē suā ad lamēta peni tentie ab itimis cogitationibus ꝑ turbatur qn̄ prioris vite nequitias ad memoriam reducit. et fluctuan tem in confessione sua aium concu tit. Profundum maris deus pe netrat qn̄ etiam desperata corda ꝑ mutat. Si em̄ mare itrat qn̄ cor se culare humiliat profundū maris ingreditur. qn̄ visitare mentes etiā secularibꝰ pressas non dedignatur. vnde et recte percunctando subiun gitur. Et in nouissimis abyssi deam bulasti. Quid enim est abyssus nisi mens scelerata q̄ duz semetipsam comprehendere non valet sese in omne ꝙ est velut obscura abyssus latet. In nouissimis ḡ abyssi deo de ambulare est etiam neq̄ssimorum hominum corda conuertere et de speratas mētes visiōis sue vestigiis tangendo mirabiliter reformare. Cū em̄ post imēsa scelera vnusquis qꝫ cōpungitur. quid aliud ꝙ in no uissimis abyssi deus deambulans videtur.

De Abysso.

Byssi nomine icō prehensibilitas di uinorū iudiciorum exprimitur sicut do minus diabolo lo quens testat dicens Estimabit abyssuz quasi senescentē Quid em̄ eterna et icomprehēsibi lia dei iudicia abyssus soleant noīe designari. psalmistā testatur dicens Iudicia tua abyssus multa. Sene ctus vero aliqn̄ pro finis propinqui tate ponitur. vn̄ ait apostolꝰ. Qui antiquatur et senescit: prope interitū est. Diabolus itaqꝫ estimat abyssuz q̄si senectutē. qr reproborum corda sic fatuat vt supectiōez eis d evētu ro iudicio ꝙ q̄si finiat ifūdat Abys sum namqꝫ senescere estimat q̄ ter minari qn̄qꝫ in suppliciū asupernā ai aduersionez putat. Igitur antiquꝰ persuasor in membris suis. i. ī quo rum futuras penas quasi certo fine determinat vt eorum culpas sine termino correctionis extendat et eo magis h peccata nō finiant quo illic estiment peccatorum supplicia fini enda.

De Abysso.

Byssi noîe profunditas
astutie diaboli disign. si
cut de eo ad beatû Job
a dño dicitur. Et super=
ficies abyssi constringit
Quid enim in abysso nisi incompre
hensibilem antiqui hostis astutiam
intelligere debemus. Superficies
autem abyssi constringitur: qz frau
dulente eius insidie a seductis ho=
minibus deprehendi non possunt:
Aliud quippe intrinsecus latet. at=
qz aliud extrinsecus ostendit transfi
gurat enim se in angulum lucis et
callida deceptionis arte plurimum
proponit laudabilia: vt ad illicita p
trahat. Abyssi ergo superf. côstrin.
quia dum quasi bona persuasionis
eius species velut solida desup gla
cies ostenditur in profundum latês
eius malitia non videtur.

Byssi nomîe corda pra
uorum designantur si=
cut per beatum Job de
sapientia dicitur. Abys=
sus dicit non est in me.
Job xxviij. Quid enim hoc loco abyssum nisi
corda prauorum hominum que et
per lapsum fluida z per duplicitatis
sunt calliginum tenebrosa. Qui ni=
mirum abyssus non esse in se sapien
tia profitetur: quia iniqua mens dû
esse sapiens carnaliter appetit stul=
tam se ad specialia ostendit. Nam:
quia testante paulo sapiêtia huius
mundi stultitia est apud dominum
tanto qsqs âpli⁹ int⁹ stult⁹ qñ cona
tur exterius sapiens videri.

A Byssi no. rônis humane iudi
Ps. xli. ciû desi. sicut p psal dr. Abys=
us abyssuz inuocat î voce cataracta
rû tuaz. Abysso nâqz abyssuz inuoca
re est de iudicio ad iudiciû puenire.
Creator quippe ops. a cûctis insen
sibilib⁹ z ratiôabilibusqz distinctam
rôalê creaturâ hoiem ɔdidit quati
n⁹ qz egerit: ignorare nô possit. Na=
ture ei lege scire côpelli seu prauuz
seu rectum sic qz operatur. Naz ad
iudiciû p actionê cur venit. si nô po=
tuit scire qz egit z ipi ergo q pceptis
dñicis erudiri côtemnût vtrû bona
an mala sicut que faciunt sciût. Nâ
si bona se facere nesciunt. Cur de ali
quibus factis in ostentione glorian
tur. Rursus si mala se agere igno=
rant. Cur in eisdê factis alienos ocu
los declinant. Ipsi enim sibi testes
sunt: qz sciunt malû esse qz agunt. qz
videri ab aliis verent. Si enim ve=
raciter malû esse nô crederent: ne=
quaqz hoc ab aliis videri formida=
rent. vñ bñ z per quendâ sapientê
dicitur. Cû sit timida nequitia: dat
testametû côdênationi. Et dû de fa
cto suo conscientiâ pulsant timor
redarguit ipsa sibi testiû phibet lau
dabile esse qz agit. Quibus contra
per iohannê dicitur. Si cor nostruz
non reprehenderit nos fiduciam hu
ius apud dñi fugiât ergo iniqui hu
maôs oculos semetipos fugere nô
possunt. Et enim malû qz faciût no=
uerunt: hñt testâ conscientiâ: hñt
iudicê rationê suâ in peccato igitur
qz cômittût: pri⁹ contra se iudicium
sue rationis inueniunt: z post ad di
strictionem etiâ iudicis perducun=
tur. Bñ ergo dicitur. Abyssus abys
sum inuocat: qz dum miro ordine di
spositionis occulte malû non pmit
titur nescire qz agitur z suo se iaz iu
dicio peccator in conscientia condê=
nat: z post condênationê ppriam ad
eterni iudicis sniam pperat. Abys=
so itaqz abyssum inuocare est de iu=
dicio ad iudicium peruenire.

¶ Capitulum. III. De mari.

¶ In scriptura sacra maris no=
mine. aliquando presens seculû
aliquando gentilitas. aliquâdo
seculariû hominum amaraitude
tudo. aliquâdo diuinû eloquiû
aliquando cor nostrû intelligit

Aris nomine presens se
culû designat sicut scri=
ptum est. Si voluerit ex
têdere nubes quasi têto

rium suum & fulgurare lumine suo desuper: cardines quoque maris operiet. Nubes extendit dominus cum ministris suis viam predicationis aperiens eos in mundi latitudinem circumquaque diffundit. Tentorium ab itinere poni solet. Et cum predicatores sancti in mundo mittantur iter deo faciunt. Unde per psal. dicitur. Iter facite ei qui est super occasum in hoc autem itinere tentorium dei sunt. Hec eadem corda sanctorum quibus quasi in via descendo tegitur. dominus per hec ad mentes hominum veniens ager qui dispo- suit & non videtur & recte nubes iste s. predicatores tentorium dei dicuntur quia ad nos deus per gratiam veniens intra predicatorum suorum mentes operit. Sed eisdem sanctis predicatoribus nequaquam ad persuadenda verba sufficiunt: nisi etiam miracula addentur. vnde cum dictum sit. Si voluerit ext. nu. q. c. s. recte subiungit. & fulgurat lu. suo. desuper. or. n. sentire fulgura nisi miracula debemus. de quibus per psal. dicitur fulgura multipl. & conturb. eos. Per has autem nubes lumine suo dominus desuper fulgurat: quia per predicatores sanctos insensibilitatis nostre tenebras & miraculis illustrat. Cum ergo nubes iste verbis pluunt. cumque miraculis vere corusce lucis aperiunt extremos etiam mundi terminos in diuino amore conuertunt. vnde recte subditur. Cardines quoque maris operiet. Quid enim aliud maris nomine quam presens seculum designatur in quo corda hominum terrena querentium diuersis cogitationum fluctibus intumescunt: qui elatione superbie incitati dum alterna intentione se impetunt: quasi aduersantes se vnde collidunt & quid aliud cardines maris quam extremos mundi fines accipimus. Dicatur ergo. Si voluerit ext. nu. q. t. s. & f. b. s. d. c. quoque maris operiet Ac si diceret. Si sanctos suos in ministerio predicationis extenderet eorum que verba miraculis adiuuat, totius mundi limitem ad fidem vocat. Quia faciendum quidem heliuo cibus au diuimus: sed auctore deo iam factum cernimus. Omnipotens enim deus coruscantibus nubibus cardinem maris operuit: quia emicantibus predicatorum miraculis ad fidem etiam terios mundi perduximur. Ecce pene iam cunctarum gentium corda penetrauit. ecce in vnam fidem orientis limitem occidentisque coniunxit.

De Mari.

Aris nomine gentilitas designat. sicut in psalmo scriptum est transferentur montes in cor maris. quid enim aliud per montes nisi sanctos apostolos. quid per mare nisi gentilitatem accipimus. Sed quia in ipso initio sancte ecclesie nascentis: dum sancti apostoli celorum regnum iudee predicare voluissent: videntes quod eis nihil proficerent. ad predicandum gentibus defluxerunt sicut ipsi in suis actibus dicunt. Uobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quia vos repellitis illud et indignos vos iudicatis eterne vite ecce conuertimur ad gentes. Recte de his per salo. prophetatur transferentur in cor ma. Quia repulsi a iudea apostoli in hoc gentilitatis seculum translati sunt. Hinc iterum per ysaiam dicitur. Erubesce syon ait mare sidone quippe figuratur stabilitas in lege positorum in mari autem vita gentilium. Erubesce ergo syon ait mare: quia ex vita gentilium redarguitur vita sub lege positorum secularium confunditur actio religiosorum: dum illi etiam promittendo non seruant que in preceptis audiunt et isti viuendo custodiunt in quibus nequaquam mandatis legalibus astringuntur. act. xiii.

De Mari.

MAris nomine secularium hominum amara
inquietudo intelligit͛.
vnde cum beatus iob
locum sapientie quereret ⁊ hanc in
mentibus huic mundo deditis in
ueniri non posse conspiceret. ait. Et
mare loquitur nō est mecū. Quid
enī maris nomine nisi mentiū secu
larium inquietudo signatur q̄ duꝫ
se vicissim inimicijs impetūt quasi
aduersantes se vnde collidūt. Re=
cte etenim mare vita seculariū dr̄.
qꝛ dum procellosis actionum moti
bus concitatur ab eterne sapientie
quiete ac stabilitate disfūgit͛. Quo
contra bene ꝑ prophetā dicitur Su
per q̄ꝫ requiescet spiritus meus nisi
super humilem. ⁊ quietem ⁊ tenen
tem sermōes meos. A terrenis au
tem mentibus tanto longius fu=
git spiritus quāto apud has requi
em nō inuenit. Hic est qꝫ de quibus
dam per psalmistā dicitur. Contri
tio ⁊ felicitas ī vijs eorum ⁊ viā pa
cis nō cognouerūt. A qua nimirū
contritione ꝯturbationis nos dn̄s
reuocat dicens. venite ad me oēs q̄
laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego re.
v. Tollite iuguꝫ meū. s. v. ⁊ discite
a me. qꝛ m. s. ⁊ h. c. ⁊ inuenietis req̄
em. a. v. Quid enī in hac vita labo=
riosius q̄ꝫ terrenis desiderijs estua=
re. Aut quid ꝟ q̄etius q̄ꝫ huius secu
li nihil appetere. In hijs itaqꝫ inq̄e
tudinū fluctibꝰ habitare sapientiā
non posse beatus iob cognoscens
ait. Et mare loquit͛. non est mecū.

MAris nomine diuinū eloquiū
designatur. sicut ab ezechiele
dicitur. Et aspectus rotarū. ⁊ opus
earum qua visio maris Quid eniꝫ
rotarū nomine nisi scripturā sacraꝫ
accipimus q̄ ex omni parte ad audi
torum mentes voluitur ⁊ nullo er
roris angulo a predicatiōis suo via
retinetur. Ex oī parte voluitur qꝛ ī
ter aduersa ⁊ prospera ⁊ recte ⁊ hu
militer incedit. Circulus quippe ꝓ
ceptorū eiꝰ modo sursū modo deor
sum est qꝛ q̄ perfectioribus eiꝰ spe=
cialiter dicunt͛ infirmis iuxta litte=
ram congruunt ⁊ ipsa q̄ paruuli iu
xta litteram intelligunt docti viri
per specialem intelligentiaꝫ in altū
ducunt. Rota ergo quasi ꝑ terram
trahitur. qꝛ paruulis scriptura sa=
cra humili sermōe concordat ⁊ ma
gnis tn̄ specialia infundens quasi
circulum ī altum leuat ⁊ inde sursū
erigitur. vnde paulo qn̄ terram tā
gere videbatur. Dicat ergo ⁊ aspe
ctus rotarū ⁊ o. e. q. vi. via. Recte
⁊ enī sacra eloq̄a visioni maris simi
lia narrantur: qꝛ in eis magna sunt
volumina sententiarum. ⁊ cumuli
sensuum. Nec imerito mari similis
scriptura sacra dicitur qꝛ firmantur
in ea sententie locutionis sacramen
to baptismatis vel certe considerā
dum est quia nauibus in mari naui
gamus cū ad desideratas terras tē
dimus. Nobis aūt quid est in dese=
derio nisi illa terra de qua scriptuꝫ
est. Portio mea in terra viuentiū
ligno aūt vt dixi euehitur qui ma=
re trāsit ⁊ scimus qꝛ scriptura sacra
lignum crucis per legē nobis p̄nun
ciat cum dicit. Maledictus omnis
qui pendet in ligno Quid redem=
ptore nostro paulus attestatur di=
cens factus pro nobis maledictum
per prophetas quoqꝫ lignum adnū
ciatur cū dicitur. Dominus regna
uit a ligno ⁊ rursum. Mittamus li
gnum in pane eius. Per euan=
gelium vero lignum crucis aperte
ostēditur vbi ipsa passio domini q̄
prophetata est declarat͛ per aposto
lum autem ꝟ eadem crux etiam in
verbis et operibus tenetur cum
paulus dicit. Mihi mundus cruci=
fixus est. ⁊ ego mūdo ⁊ rursuꝫ. Mi
chi aūt absit gl'iari nisi ī cruce do. n.
i. x. Nobis ꝰ q̄ ad eternā patriā ten
dimus scriptura sacra mare ē q̄ cru
cem anūciat. qꝛ nos ad t͛rā viuētiuꝫ
ligno portat. Nisi aūt mari scrip. sa.

similez cerneret propheta minime dixisset. Repleta est terra sciẽtia do mini sicut aq̃ maris operiẽtes. f. s.

De Mari.

Maris nomine cor nostrum intelligitur vnde ad beatum iob dñs loquitur dicens. Quis cõclusit ostijs mare qñ erumpebat. q̃si de vulua procedens. Quid em̃ ẽ mare nisi cor nr̃m furore turbidũ rixis amarũ elatione superbũ fraude malicie obscurũ. Quia mare quã tum seuiat attendit quisquis in se occultas cogitationũ tẽptationes intelligit. Ecce enim iam peruersa reliquimus iam desiderijs rectis in herem us iaz praua opera foras ab scidimus. sz tñ latenter iustus ea cũ qua huc venimus vite veteris procella fatigamus. Qua nisi respectu iudicij eterni pauore tormenti iuisi timoris claustra constrigerẽt cũcta in nobis penitus superedificati operis fũdamẽta corruissẽt. Si em̃ q̃ p suggestionẽ seuit ĩtrinsec⁹ p delibe ratione foras erũperet vite nr̃e fabrica funditus euersa iacuisset. In iniq̃tate namq̃ concepti. ⁊ in delicto editi per insite corruptiõis molestias pugnãt cum huc deferimus q̃ cũ labore vincamus. vñ recte dicitur Qñ erũpebat q̃si de. v. p. vulua em̃ praue cogitatiõis adolescentia est. De qua p moysen dñs dicit Sensus em̃ ⁊ cogitatio hũani cordis pna est in malum ab adolescentia sua. Corruptionis namq̃ malũ q̃ vnusquisq̃ nr̃m ab ortu desideriorũ carnalium suppressit in puectu etatis exercet. ⁊ nisi h̃ cictus diuine formidinis manus reprimat omne condite nature bonũ repente culpa in pfundũ vorat. Cuz ergo veritas dicat quis conclusit ostijs mare qñ er. q̃. de. vul. p. nemo vbi cogitationũ suarũ victoriã tribuat qꝛ nisi ab ipo cogitatiõis pmordio cordis fluctus diuina gratia retineret tem ptationum pcellis mare seuiẽs terram proculdubio humane mentis obruisset: vt falsis fluctib⁹ ĩfusa arescerent. i. pniciosis carnis voluptatibus delectata deperiret. Beat⁹ ergo iob ne sibi tribuat q̃ cõtra procellas cordis fortiter stat voce diui na audit Quis cõclusit. o. m. qñ. e. q̃si. de. v. pcedens. Ac si aperte diceretur. Incassũ te exterius in bonis operibus pensas. si non me interius qui in te temptationis vndas cõpesco consideras. Vt em̃ tu fluct⁹ ferre possis ĩ opere mee virtutis est qui fluctus frango temptationis in corde.

Capitulum quartum
De Fluuio.

In scriptura sacra fluuiorũ nomine. aliquando ignis extremi iudicij. aliqñ decursio humani generis. aliqñ falsorum fideliũ fluxus. aliquando dicta ãtiquorũ patrum. aliquando maligni spũs doctrina. aliquãdo cursus mutabilitatis. aliquãdo vita p̃sens intelligitur.

Fluuij noĩe ignis iudicij designatur. sicut ppheta superni iudicis aduentum cõtemplãs Job. xiij testatur dicens. Fluuius igneus rapidusq̃ egrediebatur a facie eius. Fluuio videlicet igneo ⁊ rapido illum qui a conspectu tremendi iudicis per vltimũ examẽ agressur⁹ est Atq̃ electionis ⁊ reprobos diuisurus ignem designans.

De Fluuio

Fluuij noĩe decursio hũani generis designatur. sicut dñs de diabolo. sub vehemot specie loquẽs ad beatũ iob dicit. Absorbebit fluuiũ ⁊ nõ mirabit ⁊ habz fiduciã q̃ ĩfluat iordanis ĩ os ei⁹. Quid em̃ h̃ loco p fluuij nomẽ nisi hũani generis decursio designat̃ q̃ velut a fõtis sui origine nascẽdo surgit sed

quasi ad ima defluens moriendo ꝑ transit. Qui aũt signantur appellatione iordanis nisi hij qui iã imbuti sunt sacramento baptismatis Ar enim redemptor noster in h flumie baptizari dignatus est eius nomie debent baptizari omnes exprimi in quo h ipsum contigit sacramentuȝ baptismatis ĩchoari. Quia igitur diabolus a mũdi origine exortum vix paucis electis euadentibus humanum genus ĩ vna defluens vsq ad redẽptoris tpa. quasi quandam in se fluuiũ traxit bñ nunc dicit. Absorbebit flu. ⁊ nõ mi. Quia vero et post mediatoris aduentũ quosdaȝ qui recte munere negligũt etiaȝ fideles rapit recte subiũgitur. Et habet fi. ꝙ in ior. ĩ os. eius. Ac si aperte diceret. Añ redẽptorẽ mũdi mũdum non meratus absorbuit. sȝ ꝙ est acrius post redẽptoris aduẽtuȝ quosdã q baptismatis sacramento signati sunt deglutire se posse confidit.

De fluuio.

Possunt aũt per fluuiũ designari hij quos per iordanẽ diximus exprimi Qui eñ fidẽ veritatis agnouerũt. sed munere fidelit negligunt recte fluuius dici possũt qꝛ videlicet deorsuȝ fluunt. Iordanis vero hebreo vocabulo descensio eorũ dr. Et sunt nonnulli. qui vias veritatis appetẽtes semetipsos abiciũt atq a vite veteris elatione descendunt. Cuiq eterna capiunt valde se ab h mundo alienos reddunt dũ non solum aliena appetũt
Luce.ix sed etiam sua derelinquũt non solũ gloriam in eo nõ querũt: sed hãc cũ se obtulerit. Hinc est eñ ꝙ voce veritatis dicit. Qui vult post me ve. abne. semetipsum. Semetipsũ ei abnegat qui calcato typo superbie. ante dei oculos esse se a se alienẽ demonstrat. Sed antiquus hostis ꝓ magno h non habet cum sub iure sue tyrannidis terrena querentes tenet. Propheta quippe attestante cognouimus qꝛ esca eiꝰ electa. Nec ꝙ enim mirum deputat si eos absorbeat quos superbia erigit auaritia tabefacit voluptas dilatat Malitia angustat ira iñãmat discordia separat inuidia extulerat luxuria inquinãs necat Absorbebit ergo flu. ⁊ non mi. qꝛ ꝓ magno non estimat cum eos deuorat qui per ipsa vite studia deorsum currunt. Sed illos magnoopere rapere nititur quos despectis terrenis studijs iungi iaȝ celestibus contemplatur. vñ absorpto fluuio recte subiungitur ⁊ habet fi. ꝙ influ. iord. in os. eius. quia illos insidiẽdo rapere nititur quos pro amore superne patrie a presentis vite gloria semetipsos deicere agnoscit Nonnulli quippe mundũ deserunt ⁊ bonorum transeuntiuȝ vana derelinquunt ⁊ ima humilitatis appetentes humane conuersationis morem bñ viuendo transcendũt atq in tanta studiorum arte ꝓficiunt vt signorum iã virtutes operentur. Sed quia semetipsos circũspiciendo tegere negligunt inanis glorie celo percussi peius de alto ruunt. Hic est ꝙ eternus iudex qui occulta cordis examinat eiusdeȝ ruine casum ꝑnuncians in tentat cum dicit. Multa dicent michi in illa die Dñe dñe nonne in nomine tuo prophetauimus ⁊ in tuo noĩe demõia deiecimus ⁊ in tuo nomĩe virtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illis quia nunꝙ noui vos Discedite a me qui operamini iniquitatem nescio qui estis. Antiquus ergo hostis habet fiduciam quia ĩ os eius ⁊ iordanis influat quia nonnũꝙ calliditatis sue insidijs eos etiaȝ qui iam electi putantur necat.

De fluuijs.

Fluuiorum nomine dicta antiquorum patrum designatur sicut per beatum iob dicitur profunda fluuiorum est scrutatus et abscondita produxit in lucem. Quid nam per hoc aliud fluuii nisi dicta antiquorum patrum nuncupantur. Quis enim pensare sufficiat quam vehemens fluuius dum legem conderet ex ore moysi erupit. Quem vehemens fluuius ex dei corde defluit quanta salomonis ore atque omnium prophetarum fluminum fluenta manarunt. Sed horum fluuiorum iudea speciem tenuit dum litere superficie seruans eorum profunda nesciuit. Nos vero qui veniente domino in eis interna spiritualia querimus eorum profunda rimamur. Quod ipse dominus facere dicitur quia id nos agere ipso donante preualemus per nos ergo qui non literam que occidit. sed spiritum qui viuificat sequimur profunda fluuiorum dominus scrutatur et abscondita producit in lucem quia dicta legis que caligosanimis historia obscurrat nunc expositio spiritualis illuminat vnde et loquens in parabolis per euangelium veritas discipulis precepit dicens. quod dico vobis in tenebris dicite in lumine et quod in aure auditis predicate super tecta. Apte namque dicta exponentium fecerunt nobis esse iam perspicuas sententias antiquorum patrum vnde ysaias propheta plana sancte ecclesie expositionis verba conspiciens et non allegoriarum tenebris obscura exclamauit dicens. Locus fluuiorum riui latissimi et patentes. Testamenti enim veteris dicta qua angusti et clausi riui fuerant qui immensas scientie sue sententias collectione obscurissima constringebant. Ac contra doctrina sancte ecclesie riui lati et patentes sunt quia eis dicta. et inuenientibus multa sunt et querentibus plana. Vir ergo profunda fluuiorum scrutatus est et abscondita produxit in lucem quia dum suis expositionibus intelligentie spiritum infudit antiquas prophetarum obscuritates aperuit. Et hoc iam sancta ecclesia per spiritum agnoscit quod sinagoga prius per litteram intelligentie omnino non valuit. vnde et moyses cum populo loqueretur faciem velabat vt videlicet designari quod ille iudeorum populus legis verba cognosceret. sed eiusdem claritatem legis omnino non videret. Unde paulus dicit vsque in hodiernum diem cum legitur moyses velamen est positum super cor eorum.

De fluuijs.

Fluuiorum nomine maligni spiritus doctrina designatur. sicut propheta per doctrinam christi doctrinam diaboli destrui considerans ad dominum loquitur dicens. Cum rupuisti fontes et torrentes tu siccasti fluuios ethan. Ethan quippe interpretatur fortis. Et quis est hic nisi de quo per euangelium veritas dicit nemo potest vasa fortis ingressus domum eius diripere nisi prius fortem alliget. Fontes autem et torrentes dominus dirupit. Dum in apostolorum suorum cordibus fluenta veritatis aperuit. De quibus rursum per et prophetam alium dicitur. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Ad eorum quippe doctrinam scientes pergimus. et veritate plenas cordium lagunculas reportamus. Sed emanantibus suis fontibus ethan fluuios dominus noster exsiccauit. vt

dum doctrinam fortis .et maligni
spiritus ostenso radio sue veritatis
arescit.

De Fluuijs

Fluuiorũ nomine cursus mu
tabilitatis intelligitur. sicut ĩ
libro beati iob de iniquis dr. Fluui
us subuertit fundamẽtũ eorum. Iniq
dum transire corde ad eterna negli
gũt. ⁊ cuncta p̃sentia futura esse nõ
intuentur mentẽ ĩ amore vite p̃sen
tis figunt ⁊ quasi longe habitatio
nis in ea sibi fundamentum constru
unt qꝛ in terrenis reb⁹ p desideriũ
solidantur. Sic primus in terra caĩ
ciuitatẽ construxisse describit. quia
videlicet pegrinus a sũmis funda=
mentum ĩ imis posuit qui stationẽ
cordis in terrena delectatione collo
cauit. vñ ĩ ei⁹ stirpe enoch septim⁹
fuisse memoratur qꝛ videlicʒ repro
bi ĩ hac vita q̃ dedicatio interpretat
primus nascitur. In electorũ vero
pgenie q̃ añ semetipos edificando
dedicant electi vo edificationis sue
dedicationem ĩ fine .i. vn⁹ tp̃e expe=
ctant videas nãqꝫ plurimos tẽpo=
ralia sola cogitare ãbiendis rebus
inhiare. nichil prius hanc vitam re
quirere. Quid itaqꝫ isti nisi ĩ prima
generatione dedicant ⁊ videas ele
ctos nil presentis glorie querere li=
bẽter inopiã sustinere mala mundi
equanimit perpeti nec possunt in fi
ne coronari. Electus quippe enoch
in vna generatione nascitur. qꝛ sui
dedicationem gaudij in extreme re
tributionis gloria electi requirunt
Sed quia quotidiano tp̃is lapsu ip
sa presentis vite mortalitas decur=
rit atqꝫ reproborum dedicationem
eosdem reprobos subtrahendo de
struit recte iniquis dicit. Fluuius
subuertit fundamentum eorum qꝛ
videlicet cursus mortalitatis statũ
in eis subruit peruerse construtio=
nis.

De Fluuijs

Fluuij nomine vita presens
designatur. sicut in libro bea
to iob dicitur. Quomodo si rece=
dant aque de mari. ⁊ fluuius vacue
factus arescat sic homo cum dormi
erit non resurget. Mare est mens
hominis. ⁊ quasi fructus maris sũt
cogitationes mentis que aliquan=
do ira tumescit. Per gratiã trans
quilli fiunt per amaritudinem cuʒ
odio defluunt. Sed cũ aque maris
homo morit aque maris recedunt
quia iuxta psalmiste vocez ĩ illa die
peribit oĩs cogitatio eorum ⁊ rursuʒ
de moriẽte scriptũ est amor quoqꝫ
simul ⁊ odium peribit. Arescit er=
go fluui⁹ vacuefctũs. qꝛ subducta
anima vacuum remanet corpus.
Quasi ei alicui⁹ fluminis vacuus
est corpus examine. Qua in re vi=
gilanter intuendum ẽ q vita presẽs
videlicet quousqꝫ anima moritur
in corpore mari comparatur ⁊ flu=
uio. Aqua enim maris est amara.
Fluminis dulcis. Et q h viuentes
modo quibusdaʒ amaritudinibus
afficimur modo a dulcedine tranq̃l
li ac mentes ĩueniuntur presẽtis vi
te decursus comparatione exprimi
tur maris : ⁊ fluminis. Si in hijs
durum valde indurũ esse q subdit.
Sic homo cum dormierit non re=
surget. Quomodo enim dicitur nõ
resurget cum scriptum sit. omnes
quippe resurgemus: sʒ non omnes
immutabimur. Sed subiuncta sen
tentia indicat. q̃ discretio ĩ premis=
sa lateat. Nam subditur. Donec at
teratur celum nõ euigilabit: liquet
enim q non resurget. sed donec ate
ratur celum : quia nisi huius mun=
di finis aduenerit humanuʒ genus
a sumno mortis ad vitam: non eui=
gilabibit. Non ergo. quia omnino
non resurgat: sed quia ante contri=
tionem celi humanum genus mini
me surgat insinuat.

Capitulum quintum.
De Flumine.

¶ In scriptura sacra fluminum nomine. Aliquando spirit⁹ sanctus aliquando sancti predicatores. aliquando actiones huius seculi. aliquando dona.s.s.intelliguntur

¶ De flumine.

FLuminis nomine: Spiritus sanct⁹ designatur sicut in libro b. Job. de ypocrita dicitur. Non videat riuulos fluminis.

Quid eniz per flumen nisi spiritus sanct⁹ accipitur. Riuuli autem fluminis sunt dona spiritus sancti. Riuul⁹ fluminis est caritas. Riuulus flumis est fides. Riuulus flūis est spes. Sed quoniam omnis ypocrita nec deum nec proximū diligit cū transitoriam mūdi gloriam querit riuulos fluminis non videt: qz irrigatione non infunditur charitatis Hypocrita duz presentia lucra quare munera futura despicit ⁊ fidē nō habens: riuum fluminis mente nō videt: qz fides est rerum.s.sed argumentū non apparentium. Et dū retinet hypocrita que videt specie negligit eorum que non videntur. Riuulum ergo fluminis per desiderium non videt: qz solis visibilibus intendit. Scriptuz quipe est. quod videt quis. quid sperat. Riuulos ergo fluminis vidisset. si a presentis vite gloria oculos clauderet eosqz ad celestis patrie amorē aperiret.

¶ De flumine.

f Luminum nomine sancti predicatores designātur. sicut p salomonem dicitur. Ad locum de quo exeunt: flumina reuertuntur vt iterū fluant. Require in cap.

¶ De flumine.

f Luminum no. actiones huius seculi designāt. sicut menti reprobe sub babilonis specie per prophetam exprobando dicit. Denuda turpidinez tuam discooperi. humerū reuela crura transi flumīa. Nonnunqz qui quietus alicuius meriti eē creditur: positus in qualibet actiōe denudat. Unde bene subdit Denuda turpitudinē tuā. In administratione quippe operis turpitudo denudatur. dū vilis mens abiecta in ostentatione actionis cognoscitur: que quieta prius putabatur humerum discooperit mens quando opus suū qz ignorabatur ostēdit. Crura reuelat: qz quibus desideriorūz passibus. lucris mundi inhiet manifestat: flumina enim transit: qz actiones huius seculi que quotidie ad terminum defluunt indesinenter appetit. dūqz alias relinquit alia assequit: quasi semper de flumine ad flumen tendit.

f Luminū nomine dona sancti spūs designāt: sicut in euangeliū domin⁹ dicit. Qui credit in me vt dt scriptura flumīa de ventre ei⁹ fluent aque viue. vbi euāgelista subiūgit dicens. hec aūt de spiritu dixit qz accepturi erāt credentes in eum.

¶ Cap.vi. De Riuis.

¶ In scriptura sacra riuorū nomine. Aliquando sancti predicatores. aliquando euangelistarū libri: aliquando expositorum sancte ecclesie explanatiōes. aliquādo fluenta predicationis designantur.

¶ De Riuis. po.lxxiiij.

Riuorū nomine sancti predicatores exprimuntur. sicut de sancta ecclesia p psalmi. dicitur. Riuos eius inebrians multiplica generationes eius in stillicidijs eius letabitur cū exorietur. riui quippe ecclesie sancti predicatores sunt: qui terram nostri cordis infundūt. Sed cū inebriantur riui generationes ecclesie multiplicantur qz cū vberiorem gratiam spūs predicatores accipiūt fideliū numerus augent que sancta ecclesia i suis stil-

liciddijs letatur in stillicidio. 7 enim aqua de tecto in terram vadit: q̃ de celo ceciderat in tectũ. Tectum vero sancte ecclesie sancti p̃dicatores sunt qui nos intercedendo 7 admonitionibus muniendo protegunt. Sed q2 illorum cor diuinitus ĩ predicatione infunditur: quasi de celo aqua venit in tectis. Quia nos vero eorum verbis irrigamur: q̃si aqua de tecto in terram cadit. Sancta ergo ecclesia dum exoritur in stillicidijs suis letatur: q2 cum ĩ fide 7 bonis operibus nascitur ea que accepit dona considerat 7 in verbis predicantium exultat.

De riuis.

Riuorum nomine euangelistarum libri intelliguntur vnde sub typo sancte ecclesie b. iob. loquitur dicens. Et petra fundebat mihi riuos olei. iob.xxix. Et enim petre nomine christo accipitur predicator egregius fatetur dicens. Petra autem erat christus. Quid videlicet petra nũc ad vsus ecclesie olei riuos fundit: q2 in ea loquens dñs predicamẽta vnctionis intime emanat. De hac petra olim riuus exijt. lib. Math. lib. Marci lib. Luce. li. Joannis 7 in diuersis huius mũdi partibus: quod predicamenta edidit: tot petra hec per ora apostolorum omniuz riuos fundit. Totiẽs adhoc de petra hac olei riuus funditur quotiens spiritu sancto vngẽdis mentibus auditorum ea que in libris veteribus de christo dictã sunt explanant. Qui 7 riui vocãtur olei q2 decurrunt 7 vngunt. In quibus quisquis tinguitur vnguitur quisquis tinguitur interius impinguat

De Riuis.

Riuorum nomine expositoruz sancte ecclesie explanationes designãtur. vnde ysaias propheta plana sancte ecclesie expositionis verba conspiciens: 7 non allegoriarum tenebris obscura exclamauit dicẽs. Locus fluuiorum riui latissimi 7 patentes. esa.xxxiij. Require in cap. de fluuijs.

De Riuis.

Riuoruz nomine fluenta predicationis designãtur sicut per b. iob. de domino dicitur in petris riuos excidit. iob.xxviij. Quid enim per petras nisi dura gentilium corda accipimus. Quid per riuos nisi fluuios predicationis intelligimus In petris ergo dominus riuos excidit: quia in duris gentilium cordibus fluuios predicationis aperuit. sicut per prophetam quoq3 irrigan da dicitur ariditate gentilium. Posuit desertum in stagnuz aquarum 7 terram sine aqua in exitus aquarum. atq3 in euãgelio dominus p̃misit dicens. Qui credit in me sicut dicit scriptura flu. de. v. e. f. a. v. Qui promissum tũc audiuimus: 7 inanem impletum videmus. Ecce enim in sanctis predicatoribus: 7 non ex iudea progenitis per cunctã ecclesiã in toto orbe diffusam fluenta celestium mandatorum vbertim manant ex ore gentiliuz. In petris itaq3 riuos excidit: q2 ex duris cordibus fluuius sancte predicationis emanauit.

Capitulum. septimum. De Torrente.

In scriptura sacra torrens cũ in singulari numero ponitur. Aliquando ignis extremi iudi

cij. Aliquādo mortalis vite cursus. aliquando inundatio.s.s.aliquando hij qui transitoria diligūt designantur. Cum vero pluraliter torrentes dicuntur. aliquā fluēta sacroꝝ librorū. aliquādo inuentores peruersoꝝ dogmatū. aliquando predicatores sancto intelliguntur.

¶ Cap.viij.
De Torrente.

Orrentis noīe ignis extremi iudicij designa. sicut per beatū Job dicitur Lapidē q̄q caliginis ꝛ vmbram mortis diuidit torrens a populo peregrinante. require in cap. de pedibus.

¶ De torrente.

Orrentis nomine mortalis vite cursus exprimitur: sicut ad beatum Job de diabolo loq̄ns dominus testatur dicēs

Job.xl. Circūdabunt eum salices torrētis Quid enim per salices infructuosas arbores nisi sterilitas reproborum signatur. Unde voce predicātium contra babilonia psalmista loquitur dicens. In salicibus imedio eius suspē. eius. Babilonis quippe medio inesse salices describūtur quia nimirum infructuosi quiq3 atq3 ab amore patrie celestis alieni toto tis visceribus cordis in hac seculari confusione radicantur. vnde ꝛ predicatores sancti in istis salicibus nō exercent organa: sed suspendunt: q2 cum infructuosas ac reprobas mētes aspiciunt inde predicationis sue non exhibūt: sed potius lugentes silent. Quid vero per torrentem nisi huius mortalis vite cursus exprimitur. Rursus per prophetam de redemptore nostro dicitur. De torrente in via bibit propterea exaltabit caput. Redemptor quippe noster mortalis vite penam in quodam transitu attigit ꝛ iccirco diu ei dem morti tibi sponte succubuit nō inhesit. vnde die tertia hec q̄ moriēdo posuerat resurgundo caput rele uauit. Quid est ergo q̄ de diabolo dicitur circundabunt eum sa.tor.ni si q̄ amatores vite mortalis a bonis actibus: quasi a fructibus alieni tanto illi arctius inherent: quāto eos largius delectatio transitorie voluptatis infundi. hos enim quasi in radicibus torrens rigat dum in suis cogitationibus amor vite carnalis inebriat. Qui scilic3 more salicum fructus non fuerunt: sed in folijs viridescent: quia in ea que grauia ad discernenda non sunt: aliqua honestatis verba profuerunt: sed nullum vite pondus ex bonis operibus ostendunt. Bene ergo dicit circundabunt e.s.t. quia infructuosi quiq3 dum amori vite temporalis interimunt ātiquo hosti peruersis moribus familiarib⁹ obsequūt. Pō. clx.

¶ De Torrente.

T Orrentis nomine inundatio.s.s. designatur: sicut in libro beati Job: de hypocrita dicitur. Non videat fluuios riuulos fluminis torrentis mellis ꝛ butiri fluminis enim nomine spiritus sanctus intelligitur. Torrentis quoq3 nomine eiusdem sancti spiritus iundatio designatur que contemperātis animo exvberāti infusione collitur cum mēs plusq̄ intelligere sufficit repletur. Et sciendum est: q2 cū nos spiritus sancti gratia ifundit melle nos pariter ꝛ butiro replet. mel est desup cadit butirū vero ex animaliū lacte tollitur: mel itaq3 ex aere:

butirũ vero ex carne est. Sũmi aũt patris vnigenitus cũ sit deus super omnia. homo est fact⁹ inter omnia Qui cũ nos dulcedine diuinitatis sue ⁊ misterio incarnationis replerí melle nos pariter ⁊ in butiro faciat Qꝛ ergo sp̃us christi mentem q̃ repleuerit: ⁊ diuinitatis ei⁹ dulcedine ⁊ incarnationis fide letificat: isti riuuli torrentis fluminis mell⁊ ⁊ butiri esse memorantur: q̄ ⁊ de cõuitiõe dei. alta mẽtem suauitate reficiunt ⁊ de incarnatiõis gratia carismatis hanc misterio perungũt. Sed istos riuulos hypocrita nõ videt: qꝛ exterioribus fauorib⁹ fusus: dũ solis visibilib⁹ intendit: q̃ sunt dona spirit⁹ per amorem nõ attẽdit.

De Torrũ.

TOrrentis nomine hĳ q̃ trãsitoria diligunt designantur. sicut b. iob. cõqrẽdo loquit dicens fratres mei preteriert me sicut torrẽs q̃ raptim transit i cõuallib⁹ Require in cap. de conuallibus

De Torrum.

TOrrũ nomine fluenta sacrorũ librorũ desig. sicut per salomo. dicit. Oculũ q̃ subsannat pacẽ: ⁊ q̃ despicit partũ matris sue effodiant illũ corui de torentib⁹. Require in cap. de coruo.

Job.xxx TOrrentiũ nomine inuẽtores peruersorum dogmatũ designãt. sicut b. iob. de ipsorũ sequacib⁹ loquẽs ait. In desertis habitãt torrẽtiũ. Torrentes dici⁹ riuos: qui ab aquis hyemalibus colligunt: que etiã ceteris tẽporibus arescũt. Jure itaq̃ inuentores peruersorũ dogmatis torrentes vocantur: qꝛ a calore caritatis frigidi quasi i corpore tẽporis hyemalis excrescunt. Qui non perpetua plenitudine profluunt. sed catholicarũ allegatiõib⁹ quasi estibus solis exsiccantur. Et quidem inuentores peruersorũ dogmatis: contra ecclesiã exorti feruore iam veritatis extincti sunt: sed tamen eorũ discipuli. q̃ illi docuerũt tenere ac defendere: nõ desistunt. Hĳ ergo q̃ illorũ sequuntur errores: ⁊ in desertis habitant torrentiũ. i. in eorũ predicatione cõ fidũt. quorũ eloquia catholicorũ tã responsione atq̃ ratiocinatione siccata sunt.

De Torrentibus.

POssunt quoq̃ p torrentes predicatores sancti intelligi q̃ dũ in presenti vita diuinis nobis eloquĳs i fluũt aquarũ multitudine: quasi in hyeme colliguntur Qui ⁊ estiuo sole adueniẽte se subtrahũt: qꝛ cũ eterne patrie lux emicuerit. predicare cessabũt. Horũ autem torrentiũ de terra sunt vite tẽporalis cõmoda. Ea namq̃ deserũt ⁊ ad lucra se celestia adipiscenda cõuertũt. Cũcta aũt hec torrẽs ille reliq̃rat q̃ dicebat ꝑpꝫ q̃ oĩa detrimẽtũ feci ⁊ arbitror vt stercora. Sꝫ qꝛ prauorũ mens ea in hac vita adipisci appetũt q̃ despicientes iusti dereliquũt in desertis torrẽ. habitare referunt. Jlla enim q̃ sanctis indigna sunt ipsi percipere pro magno concupiscunt.

Cap. viĳ. De fonte.

FOntis nomine redemptor nr̃ designatur. sicut per prophetam dicitur. Jn die illa erit fons patẽs domus dauid habitantibus hierusalem in ablutionem pectõris et mẽstruate. Zac.xxx. Quid enĩ fontis nomine nisi redemptor noster accipitur fons autem occultus est vnigenitus patris inuisibilis deus fons autem patẽs est idem deus incarnatus. Qui fons patens recte domus dauid dicitur: qꝛ ex dauid genere noster ad nos redemptor processit. Hierusalem vero visio pacis

interpretatur. Hij autem hierusalē habitāt: qui in visione pacis intime mentem figunt. Peccator vero et menstruata est vel is qui delinquit in opere vel mens que labitur ī prava cogitatiōe. Menstruata namq ista pollutio est que ꝛ aliena carne non tāgitur ꝛ sua carne inquinatur Sic itaq: sic omnis anima que et si malū opus nō agit polluta tñ cogitatione sordescit. Unde etiam per alium prophetam sub iudee specie de anima immundis desiderijs occupata dicitur. Omnes qui querūt eam non deficiēt in menstruis eius inuemēt eam. Maligni quippe spiritus querentes non deficiunt cum inferre perditionem cupiunt ꝛ nullius bona cogitatione repelluntur atq in menstruis suis animam inueniunt quando in pollutis cogitationibus positam facile ad peruersam operationem trahunt. Dicatur ergo. In die illa erit fōs. p. d. dd. h. i. in. p. ꝛ m. q: apertus iam nobis est fons misericordie: redemptor noster qui in domo dauid incarnari dignatus est vt peccatorē lauet. a peruerso opere ꝛ menstrua causa mētē deluat: ab immūda cogitatiōe Patet ergo. fons curamus. cum lachrimis lauemur hic fonte pietatis: In hoc fonte ipse. quoq dauid. locus ē cum rediit ad lamenta penitentie. post maculas grauis culpe. In hoc fōte misericordie lota ē maria magdalene que prius famosa peccatrix postmodū lauit lachrimis maculas corrigēdo mores. In hoc fonte omnibus aperto. lauit petrus qd negauerat. quia fleuit amare. In hoc fōte misericordie. in fine suo lotus est latro qui semetipsum in morte reprehendens a culpa ablutus est cōfessione veritatis. ℭ De Fōtibus.

F Ontium nomine dona gr̄e specialis designant sicut p psalmistā. de domino dicitur. Emittis fontes in conuallibus. Quid namq per fontes nisi specialia dona quiq per cōuales nisi humiles. accipim⁹. Omnipotens aūt deus emittit fontes in conuallibus. quia dona specialis gratie humilibus prestat.

ℭ De Fontibus.

F Ontium nomine fluenta veritatis designantur. sicut per psalmistam domino dicitur. Tu dirupisti fontes et torrentes tu siccasti fluuios ethan Require in capitulo de fluuijs.

ℭ Capitulum nonum.
ℭ De Puteo.

ℭ In scriptura sacra pute⁹ cū singulari numero ponitur aliquando peccati profunditas: Aliquando vite presentis profunditas designatur. Cum vero pluraliter ponitur aliquando scripture sacre libri Aliquā do profunda cordium nostrorum intelliguntur.

Vtei nomine peccati profunditas designatur. vnde dauid sub specie peccantis exorat dicens. Non me demergat tempestas aque: neq vrgeat super me puteus os suum. Quid enim mali operis iniquitas. A boni sterilitate commouit: quasi tempestas aque rapuit. Sed si ad hec longua consuetudine non preualuit non demersit. Omnis autem qui viam vite deserens in peccatorū tenebras se deicit semetipsum: quasi in puteum vel in foueā mergit. Sed si ad hec longua consuetudo non deprimit: nequaq os suum puteus coangustauit. Si vero diutina perpetratione etiam in consuetudine iniquitatis opprimitur ne ad superiora possit extrahere: quasi angusto ore pu- Pō. xcviij

¶ses coartatur. Tanto ergo facilius egreditur quanto minore consue= tudine constringitur.

¶De Puteo

Putei nomine vite pre= sentis profunditas desi gnatur de quo qꝫ diui= nis a mōtibus ꝛ prece= dentiū exemplis adiuti liberamur vnde Jeremias ꝓpheta ī puteū mis= so signatus est qui vt leuetur ex pu teo funes ad eum ꝛ pāni veteres de ponuntur. Quid em̄ putuo nisi hu ius vite profundus signatur. Quid funib⁹ nisi precepta dominica figu= rantur. Que qꝫ nos in mala opera tiōe positos ꝛ cōuīcunt ꝛ eripiūt q̄si ligant ꝛ trahunt coartant ꝛ leuant Quid vero per pannos veteres ni si antiquorum patrum exempla in telliguntur. Ne ergo hūis funib⁹.i. preceptis dominicis ligatus quis dum trahitur incidatur simul etiā panni veteres deponuntur. qꝫ ne p̄ cepta diuina nos terreant antiquo rum nos exempla confortant ꝛ ex eorum cōparatiōe facere nos posse ꝑsumimus q̄ ex nostra ībecillitate formidamus.

¶De Puteis.

Puteorum nomine scri pture sacre libri desi= gnātur. sicut ex ysaac opere cognoscimus q̄ puteos fodisse legitur. Quos tn̄ puteos allofilij terre congerie re= plebant. Quid em̄ per puteos nisi sacre scripture libros accipimus. Puteos quippe fundimus cū scri pture sacre abditis sensib⁹ alta pe= netramus Quos tn̄ occulte replēt allofili qn̄ nobis ad alta tendentib⁹ immundi spiritus terrenas cogita tiones ingerunt ꝛ quasi inuentam diuine scientie aquā tollunt. Sepe namqꝫ cuꝫ eloquijs sacris intēdim⁹ malignorum spirituū īsidias grauis tolerumus qꝫ menti nostre cogita tionis terrenaruꝫ puluerē spargūt vt intentionis nr̄e oculos a luce in= time visionis obscurrent. Quid mi mirū psalmista perclarat cum dice bat Declinate a me maligni ꝛ scru p̄s.cxviij
tabor.m.d.mei.videlicet patenter insinuans qꝫ mādata dei perscruta ri non poterat cum malignorū spi= rituum insidias in mente tollera= bat.

¶De Puteis

Possunt vero per pute= os ꝑfunda nr̄orū intel= ligi. vn̄ bene ysaac apd̄ alienam gentes puteos fodisse describitur. Quo videlicet exemplo discimus vt in hac per= egrinationis erūpna positi cogita= tionum nostraꝝ profunda penetre= mus ꝛ quousqꝫ nobis vere intelli= gētie aqua respondeat nequaq̄ no stre inquisitionis ab ex haurienda cordis terra torpescat Quos tn̄ pu teos allofili īsidiantes replesse dicū tur. qꝫ nimirū īmundi spiritus cuꝫ nos studiose confodere conspiciunt cōgestas nobis tēptationū cogita= tiōes mergūt. vn̄ sēp mēs euacuē= da est icessanterqꝫ fodienda ne si in discussa relinquitur vsqꝫ ad tumorē peruersorum operū cogitationum sup nos terra cumuletur. Quāuis enim sup intento mentis oculo ī su pernis euigilemus quāuis cuncta que in imo preterfluunt pede rigi= di cōtēptus calcemus ex corruptio ne tn̄ terrene carnis tibi adhuc im= plicati sumus plerumqꝫ cogitatio= nū puluerem in corde patimur. Cū qꝫ foris alijs ad apetenda celestia ꝑ suademus nosmetipsos semper in trinsecus subtili inquisitione discu= tere debemus: nec qua īmorante diu in nobis īfima cogitatione pol luamur.

¶Capitulum decimum.

De Laco.

¶In scriptura sacra laci nomi ne. aliquando peccatum, alqū infernus designatur.

Laci noie peccatum de signat. vnde pphēta Ieremias dū vitam in iniquitate longa consuetudine obrutā fuisse cōsiderat in lamentis suis sub eius specie semetipm deplorat ipsum dicēs lapsa est in lacū vita mea et posuerūt lapides sup me. Quid em̄ laci noie nisi iniquitas. et qd lapidis noie nisi dura iniqtatis cōsuetudo signatur. In lacum aūt vita labitur cū labe iniquitatis inquinat. lapis vero supponit cū etiā dura consuetudine mēs in pctō deuoratur vt et si velit exurgere iam vt cūq; non possit. qz moles desuper male consuetudinis premit.

Laci noie infernus designatur sicut pphēta testatur q de quibusdam ignorantibus ait. Portauerūt ignorantiam suā cū his qui descendunt in lacum Infernus quippe nō imerito lacus dicitur. qz hos quos semel ceperit semper fluctuātes et trepidos tormentis circūfluentibus absorbet.

Capitulum vndecimum De Profundo.

Profundi nomie profūditas cogitationum designat sicut in libro beati Iob a dño de vltima diaboli seuitia dicit. feruescere faciet quasi ollam profundum mare Quid em̄ p mare nisi vita secularium. et quid per pfundum nisi alte et abdite eorum cogitationes exprimuntur. Quid profundum mare diabolus faceret quasi ollam feruescere. qz nimirum constat q p secutiōis extreme tpe cōtra electorū vitā studeat aīos reproborū p flāmā crudelitatis excitare. Tunc pfūdū mare q̄si olla feruescet cū corda dilectorū seculi valido ardore succendet et q̄ b pacis tpe intra suā maliciā clausa latet tūc in estū imanissime persecutionis ebulliunt ac p rupem crudelitatis aperte lectiā ea q̄ diu psser ant odia ātiq liuoris exhalant

Profundi noie infern⁹ designatur. sicut per pphētā dño dicitur. Posuisti profundū maris viā vt transiret liberati. Require capitulo de abysso.

Capitulū. xii. De Gurgitibus.

Gurgitum noie mľtiplex expositorū sacre ecclesie pdicatio designat. sicut per heliu de dño dicitur Qui aufert stellas pluuie et effundit imbres ad instar gurgitum. possunt quippe p stellas pluuie sancti apľi designari de q̄bus iudee reprobate p ieremiam dr. pꝛhibite sūt pluuie de celo et serotinus imber non fuit. Require in capitulo de stellis.

Capitulū. xiii. De Stillicidijs.

Stillicidiorum nomie verba pdicātium designant. sicut per psalmistam dicit Riuos ei⁹ inebrians multiplica generationes eius in stillicidijs s. i. g. Ps. lxiiij
Require in capitulo de riuis.

Capitulū. xiiij. De Canalibus.

Canalitū noie libri diuini designāt. sicut p moysem dr. Tollēs iacob virgas ppľeas virides et amigdalinas et ex platanis ex pte decorticauit eas. Detractisq; corticibus in his q̄ spoliata fuerāt candor apparuit. illa vo q̄ itegra erāt virida pmāsert atq; in hunc modū color effectus ē varius vbi et subdit. Posuitq; eas i canalib⁹ i q̄bus effūdebat aq̄ vt cū venisset greges ad bibendum ante oculos haberēt virgas et aspectu earū cōciperent. Factūq; ē vt i ipo calore coit⁹ oues intuerent virgas et parerēt maculosa et varia et diuerso colore reprehensa. Quid est em̄ vgas virides amigdalinas explatanis ante ocľos gregū ponere nisi p scripture sacre seriem ātiquorū patrū vitas atq; sentētias i exēplū populis pbere Reqre in capitulo de arietibus.

¶ Capitulum decimum quintum
¶ De fluctibus.

¶ In scriptura sacra fluctuum nomine: aliquando tumultus temptationum. Aliquando semite prauorum intelliguntur.

Fluctuum nomie tumultus temptationum designatur: Unde cum domin⁹ de prauorum seuitia sub appellatione maris ad beatum Job loqueretur subdidit dicens. circundedi illud terminis meis: et posui vectem et hostia: et dixi huc usque venies. et hic cōfringes tumētes fluctus tuos. Si enim per mare cor nostrum accipimus. bene per cuius temptationes. et vitiorum strepitus accipere possumus. Termin⁹ ergo suis dominus hoc mare circundat. quia cor nostrum adhuc corruptionis sue molestia. et cura tribulentum. sub mensura contemplatiōis humiliat. vt licet plus appetat: vltra tamen q̄ sibi concedit. non ascēdat Uel certe hoc mare terminis suis dn̄s circundat. quia cor nostrum temptationib⁹ tumidū. occultis donorū distributionib⁹ mitigat. mō agēs. ne prauorū suggestio ad delectationem veniat modo ne prauorum delectatio vsque ad consēsum prorumpat. Qui ergo illicitos mot⁹ cordis respicit. et quibusdam eos vsque ad consensum venire prohibet. in quibusdam vero illos etiam ad delectationem restringūt nimirū furēti mari terminū ponit vt nequaq̄ in opere ex ea sed intra sinū mentis temptationū sub murmurans se vnda collidat. Et quia tunc valeriter restringitur cum ei dilectione dei. atque inspiratis virtutibus obuiatur. recte subiungitur. Et posui vectem. et ostia. et dixi huc usque venies. et non procedes am. et hic confrin. tuos. flu. tuos. Quid posui realiter per ostia. nisi virtutes. q̄ per vectē. nisi robur caritatis accipimus Decitaque ostia scilicet virtutes operationū mare seuiens dissipatur. nisi eas ex occulto mentis opposita caritas astringat. Facile enim omne virtutum bonum temptatiōe cordis irruēte destruat nisi ab intimis fixa caritate solidet. Unde et paulus in suis predicatiōibus. dum quedam virtutum ostia maris temtationibus opponeret. illico eisdem ostijs quasi robur adiunxit dicēs. Super omnia. hāc aūt caritatem habentes que est vinculum perfectionis. Perfectionis ei vinculum caritatis dicitur. quia om̄e bonum q̄ agitur. nimirum per illā ne pereat ligat. A tēptatore nāque citius quolibet opus euellitur. si so lutum a vinculo caritatis inuenitur Si autem mens dei ac proximi dilectione constringitur cum temptationum motus quelibet ei iniusta suggesserunt. obicere se vel ipsa dilectio opponit et ipsa ve persuasionis vndas virtutum ostijs et vecte intimi amoris frang. Bene ergo dicitur. Posui vectē. et ostia. et dixi. h. v. et non p. a. hic. c. t. fluctus tuos quia dum electus quisque et temptat vitijs. et tamen facere male suggesta renittitur. quasi mare clausit tenetur. Quod si intus tumultuosis cogitationum fluctibus mentē percutit, statuta tamen bene viuendi littora non excedit. Quod mare quidem in tumores se erigunt: sed dum fixa cordis deliberatione illiditur fractum redit:

Fluctuū nomine: semite prauorum designantur sicut per beatum iob. in persona ecclesie dicitur Pedes meos subuerterunt et oppresserūt. quasi fluctib⁹ semitis suis Require in cap. de pedibus.

Explicit Liber Septimus.
Incipit Liber Octauus

De Auro Capitulum.i.
De Obrizo .ij.
De Talentis .iij.
De Pecunia .iiij.
De Thesauro .v.
De Diuicijs .vi.
De Argento .vij.
De Electro .viij.
De Ferro .ix.
De Ere .x.
De Plumbo .xi.
De Stagno .xij.
De Armis .xiij.
De Jaculis .xiiij.
De Scuto .xv.
De Clipeo .xvi.
De Gladio .xvij.
De Arcu .xviij.
De Pharetra .xix.
De Sagittis .xx.
De Hasta .xxi.
De Lancea .xxij.
De Thorace .xxiij.
De Ferramentis .xxiiij.
De Securri .xxv.

Capitulum.i. De Auro.

In scriptura sacra auri noie. al. diuinitatis claritas. aliquando splendor superne ciuitatis. alqñ caritas. aliquando nitor glorie tẽporalis aliqñ splẽdor sanctitatis. al. igeniũ. aliqñ sensus bñ operãtis. al. aia fidelis designatur.

Auri nomie ipsa intima diuinitatis claritas designat. sicut in cãtico rũ cãticis species spõsi describit caputeius aurũ optimũ. qa enim caputxpi deus nil vero est in metallis auro fulgentius spõnsi caput aurũ dr qr eius humanitas ex diuinitatis sue nobis claritate principatur.

De Auro.

Auri nomie splẽdor superne ciuitatis accipitur. sicut hãc iohannes se vidisse testatur dicens. Ipsa ciuitas auro constat mundo similia vitro mũdo. Qr enim sancti omnes sũma i ea beatitudis claritate fulgebũt istructa ciuitas auro dicitur. Et quia ipsa eorũ claritas vicissim sibi in alternis cordibus patet et cum vniuscuiusqʒ vultus accẽditur simul et conscietia penetratur h ipsum aurũ idcirco mundo simile esse dicitur. Ibi quippe vniuscuiusqʒ mẽtẽ ab alterius oculis membrorum corpulentia non abscondet sed patebit aius patebit corporalibus oculis ipsa etiam corporis armonia. Sicqʒ vnusquisqʒ tũc erit cõspicabilis alteri sicut nũc esse non potest conspicabilis sibi bene itaqʒ ciuitas illa superna ex auro constat simili vitro quia per auruʒ clara et per vitrum perspicua digno scitur apo.xxj.

De Auro.

Auri nomine caritas designat. sicut angelum quẽ sibi loqͥ iohãnes aspexit ad mamillas zona aurea vinctum vidit. quia nimirum superborum ciuium pectora dum penali iaʒ nequaqʒ timori subiecta sunt atqʒ a seuitissima nulla scissione soluuntur ex sola se caritate constringunt. Zonã quippe auream circa mãmillas habere ẽ cunctos mutabiliuʒ cogitationum motus per solius iam amoris vinculã restringere.

De Auro.

AUri nomine nitor glorie tēporalis exprimit sicut p pphetā dicit. calix aure⁹ babilō. quid enim babilonis noīe nisi huius mūdi gloria designat. Quid calix aure⁹ dr. q2 dū publica esse tēporalia ostendat stultas mētes in sui cōcupiscentia debriat vt speciosa tēporalia appetant τ inuisibilia pulchra cōtēpnant hoc aureo calice prima sponte sua eua debriata est de qua historia veritatis dicit. q2 cū vetitū lignū conspiceret vidit q̄ esset pulcrum visu aspectuq3 delectabile. et comedit. Aureus ergo babilon calix est q2 dum visum exterioris pulcritudinis ostendit. sensum interne rectititudinis subtrahit. seū.pri.

De Auro.

Auri nomine splendor sanctitatis accipitur. sicut iudaicū populum ab splendore iusticie ad nequitie tenebras cōmutatum Jeremias deplorat dicens. Quomodo obscuratum est auruz mutatus est color optimus. Require in capitulo de luto. treñ.iiij

De Auro.

AUri nomine ingeniuz designant. sicut p beatum iob dicitur. Si putaui aurum robur meum. Quid em̄ aurū accipimus nisi preclari intellectus ingenium. Nec abhorret a rationis ordine q̄ aurum dicimus ingeniū designare quia sicut in ornamento auruz subponitur vt gēmarum desuper ordo disponatur: ita clara sanctorum ingenia diuinis muneribus humiliter substernunt τ distincta super se gratiarum dona percipiūt. Sancti aūt viri robur suū aurum non deputant: q2 q̄ tolibet igenio fulgeant nichil se esse ex suis viribus pēsant. τ eum sentire oīa valenter possunt prius intelligere semetipsos cupiunt quatinus lumen ingenij more solis prius illustret locū in quo oritur. postmodū cetera ad que procedendo dilatatur ne si cognoscentes alios semetipsos nesciant ibi solis radius vbi oritur tenebrescat. In genij itaq3 verticem ad cognoscendam infirmitatem propriā dirigūt atq3 ex infirmitatis sue melius cognitione cōualescunt Aurum ergo robur non creditur: sicut accepto ingenio fiducia non prebetur iob.xxxi.

De Auro.

AUri nomine sensus bene operantis designatur sicut per salomonē dicitur. Sicut pbatur in cōflatorio argentum τ i forna ce aurum: ita probatur homo ore laudantis. Argentum quippe vel aurum si reprobum est igne consumitur si vero probū igne declarat Sic nimirum est sensus operantis. Nam qualis sic ī eo laudatur ostenditur. Si enim se auditis suis laudibus extollit quid iste aliud q̄ reprobum argentum vel aurum fuit videlicet q̄ fornax ligne consumpsit. Si autez fauores suos audiens ad supni iudicij ɔsiderationē redeat ac ne de hijs apud occultū arbitrē grauetur metuit. quasi ex purgationis igne ad magnitudinez claritatis excrescit. Et vn̄ in cendium trepidationis sustinuit inde clarius fulget. prouer. xvij.

De auro

Auri nomie anima fidelis accipit. sicut in libro beati iob abhelia dicitur. Ab aquilone aurum venter. Require in capitulo de aquilone. Job xxxvij.

In scriptura sacra obrizi nomie aliqñ angelica natura. aliquādo mens perfecta designatur.

Capitulum secundum.
De Obrizo.

Brizi nomine angelica accipitur natura. sicut p beatum iob cũ sapiẽtie precium requireret dr. Non dabitur auruz obrizum p ea. Quid namq per aurũ obrizum nisi sancti anguli designã tur. Qui recte r aurum vocatur r obrizũ: aurum qz fulgent claritate iusticie. obrizũ qz nullum vnq̃ habuerũt contagium culpe. hoies vero iusti quãdiu in hac corruptibi li mortalitate viuunt aurum quidẽ esse possunt obrizum omnino esse non possunt. qz corpus q corrũpit a.a. r.d.t.i.h.s. multa cogitantem Nã quamuis in hac vita ex magna iusticie claritate resplẽdeant nequa q̃ tñ ad purum peccatorum sordibus iohanne apostolo attestante q̃ dicit. Si dixerim⁹ qz peccatũ nõ.h. n.i.s.r.v.non est in nobis affirmãte iacobo qui astruit dicens. In multis enim offendimus omnes. pro pheta etiam deprecante qui ait. nõ intres in iudicium.c.s.t.q.ñ.i.i c.t. ois.v. Aurum ergo obrizum illi nuncupantur qui in ea in qua conditi sunt innocentia perdurantes. et fulgent caritate iusticie r nullis vel minimis maculantur sordibus culpe. Sed qz pro hac sapiẽtia nullus angelus redemptor humani generis mittendus fuit ne quis specie in his quos in adiutorio hominum se pius apperuisse didicimus angelis poneret dictum est non dabitur aurum obrizũ pro ea. Ac si aperte diceretur. Per semetipsam sapientia manifestabitur: vt humanuz genus a culpa redimatur Nullus vice et⁹ angelus mittetur qz per creatorem necesse est vt creatura liberetur. vnde r i euangelio dominus dicit. Si vos filius liberauerit vere liberi eritis.

Job. xxviij.

.i.ioh.i.

De Obrizo.

Obrizi nomine mentis pulcritudo designatur. vnde a beato iob dicitur Si putaui auruz robur meum. r obrizo dixi fiducia mea. Quid enim aurum nisi preclari in tellectus ingeniũ accipimus Quid obrizũ nisi mentem humanam que dum igne amoris excoquitur semp in se seruat claritatem pulchritudinis quotidiana innouatione feruoris. Nescit enim mens p torporem veterescere q̃ studet per desideriuz semper inchoare. hĩc nãq per paulum dicitur. Renouamini spiritu mentis vestre. hinc psalmistam qui ad perfectionis iam culmen puenerat quasi inchoans dicebat dixi nũc cepi. Q z videlicet si lassescere ab ĩchoatis bonis nolumus valde necesse est vt inchoare nos quotidie credamus. dicat ergo. Si putaui a.r. m. r obrizo dixi. f.m. Ac si aperte fateatur dicens. Nec ea que veraciter intellexi meo ingenio tribui nec menti proprie si qua me egresse bona cõtigit hic principalit deputaui

iob.xxxi.

ephe.iiij.

Capitulũ tertium: De Talentis

Alentorum nomine dona gratie designã tur. sicut in euangelio dicitur. homo q̃dam peregre pficiscens vocauit seruos suos r tradidit illis bõa sua. Et vni dedit quinq talenta alij autẽ duo. alij vero vnum. Unicuiq secũdũ p propriã virtutem r profectus ẽ statim. Quis enim iste homo ẽ nisi redemptor noster q̃ in ea carne q̃ assumpsit abijt in celum. Carnis nãq locus proprie terra est. q̃ quasi ad pegrina ducitur dum p redẽptorẽ nrm ĩ celo collocat Si iste hõ pegre pficiscẽs seruis bona sua tradidit. qz fidelibus suis spũalia dona concessit. Et vni q̃ q̃nq talenta alij duo alij vero commisit vnũ. Quinq etenĩ sũt corpis sens⁹. videlz vis⁹

Math. xxv.

Auditus gustus odoratus et tactus Quinque igitur talentis donum quinque sensuum .i. exteriorum scientia exprimitur duobus vero itellectus et operatio vnius autem talenti noie intellectus tantummodo designatur.

Capitulum. IIII. De Pecunia.

Pecunie noie doctrine sancte ministerium designatur sicut per b. iob dicitur. Si fructus terre mee comedi absque pecunia. Terre enim nomine vel priuata domus vel sancta ecclesia itelligitur. Fructus quippe terre absque pecunia comedere est: ex ecclesia sumpta quidem accipere: sed eidem ecclesie predicationis precium non prebere. De qua videlicet predicationis pecunia auctoris voce dicitur. Oportuit te cõmuniter pecuniam meam nummulariis et veniens ego recepissem vtique quod meum erat cum vsura. Pecuniam namque nummulariis dare est eis scientiam predicationis ipendere qui hanc valeant et dictis et operibus exercere. In vsura autem pecunia etiam non data recipitur. Cum enim hoc redditur quod acceptum fuerat etiam illud super ipenditur quod acceptum non est. De accepta ergo verbi pecunia vsuram soluit qui ex eo quod audiuit etiam alia studet intelligere que non audit quatinus alia ex aliis colligens etiam illa discat ex semetipso agere quam nec dum ex predicatoris ore dedicit. Terre igitur fructus absque pecunina comedit: quando ecclesiastica cõmoda ad vsum corporis percipit sed exhortationis misterium non ipendit. Quid ad huc nos pastores dicimus qui ad aduentum iudicis percurrentes officium predicationis susceptimus. sed alimenta ecclesiastica muti manducamus. Exigimus quod nostro debetur corpori: sed non ipendimus quod subiectorum debetur cordi. Ecce vir sanctus tot in hoc seculo pignoribus astrictus inter innumeras occupationes liber ad studium predicationis fuit. Qui fructus terre numquam sine pecunia comedit quia ministrum subditis verbum bone admonitionis reddidit a quibus fructus corporee seruitutis accepit. Sequitur. Et animam agricolarum eius afflixi. Agricole quippe huius terre sunt hii qui minori loco positi quantum valent zelo quanto possunt opere ad eruditionem sancte ecclesie in predicationis gratia cooperantur. Quos videlicet agricolas hoc est non affligere eorum laboribus non inuidere. Ne rector dum sibi soli ius predicationis vendicat etiam aliis recte predicantibus inuidia se mordente cõtradicat. Pia tamen pastorum mens quia non propria gloria sed auctoris querit ab omnibus vult adiuuari. Quid fidelis predicatori obstat si fieri valeat vt veritatem quam solus loqui non sufficit ora cunctorum sonent. vnde cum iosue duobus vellet obsistere recte per moysen dicitur Quid emularis pro me. Quis tribuat vt omnis populus prophetet et det eis dominus spiritum suum prophetare quippe omnes voluit qui bonum quod habuit aliis non inuidit.

Capitulum quintum. De Thesauro.

Thesauri nomine celeste desiderium designatur. sicut in euangelio voce veritatis dicitur. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro quem qui inuenit homo abscondit et pre gaudio illius vadit et vendit vniuersa que habet et emit agrum illum. Thesaurus namque celeste est desiderium Ager vero in quo thesaurus absconditur est disciplina studii celestis. Quem profecto agrum venditis omnibus cõparat qui voluptatibus carnis renuncians cuncta sua terrena desideria per discipline celestis custodiam calcat vt nil iam quod caro blanditur libeat nichil quod carnalem vitam trucidat spiritus perhorrescat. Qua in re hoc quoque notandum est quod inuentus thesaurus absconditur vt fueritur quia stu

diuz celestis desideriũ a magnis spiritibus custodire nõ sufficit. qui ab humanis laudibus non abscondit In psenti rem̃ vita. quasi in vna sumus qua ad patriaȝ pgimus. Maligni aũt spiritus iter nr̃m qua quidam latrũculi obsidẽt. Depdari ꝗ desiderat qui thesaurũ publice portat ima h aũt dico non vt proximi nr̃i opera nr̃a nõ videant cuȝ scriptũ sit vedeant opera vestra bona ⁊ .g. p. q̃ est in celis. sed vt p h ꝙ agim⁹ laudes exterius non q̃ramus. Sic autem sic opus in publico quatin⁹ intentio maneat in oculto vt de bono opere proximis prebeamus exemplum ⁊ t̃n per intentionem qua soli deo placere querimus semper optemus secretrum.

Capitulum septimum. De Diuicijs

Diuitiarum nomine con siliorꝫ acumina designanẽ sicut per beatũ iob dicitur Si letatus sum super m̃tis diuitijs ⁊ qꝛ plurima reperit man⁹ mea. Quid em̃ multas diuicias appellatas p significationẽ credimus nisi habundantia acumina cõsiliorum. Que reqrentis manus inuenit cũ h cogitatio tractantis gignit. has q̃ppe salomon sapiẽtie diuitias cõtẽplatus ait. Corona sapientium diuitie eorũ. Quas qꝛ diuitias non metallas terrenas. sed prudentiã nominat ilico p cõtrarietatẽ subdit fatuitas stultorum imprudentia Si enim coronam sapientium terrenas diuitias diceret. proculdubio fatuitatẽ stultorũ paupertatem potius ꝙ imprudentiam fateretur. Sed dum fatuitatẽ stultorum iprudẽtiã subdidit sapiẽtũ qꝛ prudẽtia dixerit diuitias indicauit. Multas itaqꝫ apud nos diuitias reperimus cũ dona habundantis intelligentie sacra eloquia in vestigando pcipimus atqꝫ in hijs plu ta nec t̃n sibimet diuersa sentimus Non est autẽ secura leticia in diuinis paginis vel fortia vel multa cognoscere. sed cognita custodire Nã qui bene intelligit. Quid intelligẽdo debeat agnoscit. Quanto enim intellectus extendiẽ tanto ad explẽda opera enixi⁹ ligatur. Unde ⁊ in euangelio dicitur. Cui multum datum est multum queretur ab eo. ⁊ cui commendauerũt multum plus petent ab eo Deputemus ergo intelligentiã datam quasi pecuniam mutuam q̃ quo plus nobis crediẽ ex benignitate eo quoqꝫ debitores amplius tenemur in opere. Quia igiẽ iusti viri in hijs q̃ vigilanẽ secura leticia non extollĩtur dicatur recte. Si letatus sũ super. m. d. ⁊. q p. r. m. mea. Ac si aperte diceretur Nequaꝙ me in eo locupletem ex iusticia credidi quo recta que agere debui etiam multa cognoui nec intelligẽtia cor extuli quia illud cõsiderare debite operationis p̃essi. Scti viri minime exultant cum cognoscũt que faciũt. sed cum faciunt bona que cognouerunt.

De Diuicijs.

Diuiciarum nomie diuina eloquia designantur sicut de iudaico populo vel quolibet stulto ingenioso p eliphat dicitur. Et bibent sitientes diuitias eius. Iudaici namqꝫ populi diuitias scientes bibunt quia fluentis sacre locutionis que in superbie ostẽtatione possiderat conuerse gentilium mentes irrigantur. Aliter. Sepe stultus habet internũ fontis liquoreȝ. sed non bibit quia igenium qui intelligentie accipit sed t̃n veritatis sententias cognoscere legendo contẽpnit. Scit quia intelligere studendo preualeat. sed ob o

doctrine faſtidioſus ceſſat. Diuitie
quoq; mentis ſunt verba ſacre lo-
cutionis.ſ; has diuitias ſtultus ocu
lis aſpicit ⁊ in ornamenti ſui vſum
minime aſſumit qꝛ verba legis au
diens magna q̄ eſſe cōſiderat.ſ; ad
cōprehendenda h̄ nullo ſtudio amo
ris elaborat. At contra alius ſancti
habet ingenium non habet. Amor
ergo ad medicandum pertrahit ſē
ſus hebetudo contradicit ⁊ ſepe h̄ i
diuine legis eruditione quandoq;
ſtudendo intelligit q̄ per negligen
tiam ingenioſus neſcit huius ergo
ſtulti diuitias ſcientes bibunt dum
precepta dei que ingenioſi faſtidien
tes neſciunt ebetes amantes aſſe-
quuntur.

¶ Capitulum ſeptimum.
De Argento.

¶ In ſcriptura ſacra argenti no-
mine. aliquando diuinum elo-
quium. aliquando diuini elo-
quij ſcriptores deſignantur

Argenti nomine di-
uinum eloquiu; de
ſignatur. ſicut per
pſalmiſtam dicitur.
Eloquia dñi eloq̄a
.c.argentū igne.e.⁊
bene eloquia dñi argentu; igne ex
animatum dicūtur. qꝛ ſermo dei ſi
in corde figitur tribulationibus p-
batur. Sed qꝛ nonnulli eloquium
domini non īterius per exhibitionē
ſed exterius per oſtenſionē habere
cōcupiſcūt bene p prophetam dicit.
Diſperierunt omnes inuoluti ar-
gento hij nimirum qui eloquium
d.i non interiori refectione ſe re-
Eſa.lv. plent.ſ; exteriori oſtenſione ſe veſti
unt. vñ iudeis ſolam litteram ſer-
uantibus per prohetā dicitur Qua
re appenditis argentum ⁊ non in
panibus. Ac ſi diceret. Penſatis
ſacra eloquia ſed non in refectione
qꝛ dum ſolum ſpecie littere cuſtodi
tis de ſpirituali ītelligentia pingue
dinem interne refectionis amittitis

¶ De Argento.

Argenti nomine diui
ni eloquij ſcriptores Iob. xxviij
deſignantur. ſicut cū
beatus iob ſapientie
precium requireret
ait Non appendetur
argētū in cōmutatione eius. Quia
enim argēto ſepe eloquia diuina ſi
gnantur. poſſunt argenti vocabulo
etiam eiuſdē eloquij ſcriptores in
telligi quor; vita inter turbas ho-
minū reſplenduit luce virtutū. S;
qꝛ lex peccata indicare potuit nō au
ferre non quiſq̄ veterum patrum
non legis lator moyſes humani ge
neris redēptor extitit. Argentum
ergo in cōmutatione hu⁹ ſapientie
non appēditur: qꝛ quilibet ſctī eſſe
potuerit in comparatione vnigeni-
ti filij nullius meriti eſſe penſantur
Qui niſi huius ſapientie ſeruos ſe
cognoſcerēt ſctī nullatenus fuiſſent
Ad h̄ quippe illi miſſi ſunt vt in cor
dibus hominum viam huic ſapien
tie predicando prepararent neq; vt
pro ea. ſ; per eam ſubiectos popu-
los regerent Quia enim certū erat
q̄ per acceſſum tēporū deficientis
ſeculi languores excreſcerent actu;
eſt vt eterna dei ſapientia in fine ſe-
culorum per ſemetipſam veniret
ad grauem hunc ⁊ nimie infirmita-
tis egrotum .i. per totū mundum
iacens languidum genus humanū
vt tranſmiſſis prius predicatorib⁹
quaſi quibuſdam viſitatoribus tā-
to poſt modum maior fieret potē-
tia medici quātomagis morb⁹ cre
uiſſet egroti. Quia vero nullus vi-
te eius ad ſaluandos nos mittitur
recte dicitur nec appendetur argē-
tum in cō. eius quia vita iuſtorum
p̄dicātium quantalibet ſcītatis lu
te polleat aduentum nobis ſuper-
ne ſapientientie per ſuam preſētiā
non commutat.

¶ Capitulum. viij. De Electro.

Electri noīe redē. nr̄ de-
signatur. sicut p ezechie
lē de ipso dicitur. Et de
Eze.pri. medio ei⁹ quasi species
electri. h̄ est de medio ignis Ignis
quippe h̄ noīe ardor psecutionis in
telligitur quo iudea contra auto-
rem suū exarsit. Quid vero electri
specie nisi xp̄s iesu mediator dei et
hoīm̄ designatur. Electrū q̄ppe ex
auro ⁊ argento est In electro dum
aurū argētūq̄ miscetur argentū ad
claritatem crescit auruz vero a suo
fulgore pallescit. Illud ad clarita-
tem profecit h̄ claritate temperat̄.
Quia igitur in vnigenito dei filio
natura e diuinitatis vnica est natu
ra nostra in qua adnuntiatione hu-
manitas in maiestatis gl̄iam cre-
uit. diuinitas vero a sui fulgoris po
tentie humanis se oculis tēperauit
per hoc q̄ humana natura clarior
facta est quasi per aurū creuit argē
tum. Et q̄ diuinitas a fulgore suo
nr̄is aspectibus est temperata qua
si aurum nobis palluit per argentū
Illa eni natura imutabilis q̄ in se
manens innouat omnia si ita vt est
nobis apparere voluisset fulgore
suo nos incenderet potius q̄ reno-
uaret. Sed claritatem sue magni-
tudinis temperauit nostris oculis
deus vt dum nobis eius claritas tē
peratur etiaz nr̄a infirmitas per ei⁹
similitudinem in eius luce claresce
ret ⁊ per acceptam gratiaz vt ita di
cam sue habitudinis calorem mu-
taret. Quasi electrū ergo in igne
est deus factus homo i persecutio-
ne. Ignis namq̄ malicie qui a iude
orum cordibus arsit i persecutiōe
prius q̄ sctōs apostolos seuiendo
affligeret in ipso se exercuit aucto-
re ac redemptore generis humani

Capitulum.ix. De Ferro.

In scriptura sacra ferri noīe. ali
quando cōuersoꝝ soliditas. aliqñ
fortitudo. aliqñ p̄dicatiōis iaculū
aliqñ is qui nocendi maliciā non
deserit designatur.

Ferri nomine conuerso
rum solliditas designa
tur sicut beatus iob te
statur dicēs ferrum de iob.xxviij
terra tollitur. Occulto consilio suo
omnipotens deus quosdā ab exor-
dijs suis inocentes custodiens vsq̄
ad virtutū sūma pduxit vt etate cre
scente simul in eis p ficiet ⁊ annoꝝ
numerositas ⁊ celsitudo meritoꝝ
Alios vero in exordijs suis deserēs
scaturientibus vicijs ire p abrupta
p mittit. Plerumq̄ tñ etiā eos re-
spicit ⁊ ad sequendū se sancti amo-
ris igne succendit atq̄ iolitas in eo-
rum cordibus prurigines viciorū
vertit in feruorē virtutū. Et eo ma
gis ignescūt ad desideriū requiren
de pietatis dei q̄ magis erubescunt
memorā iiq̄tatis sue. Sicut sepe
contingit vt i pugne certamie mi-
les añ ducis sui oculos ɔstitut⁹ hos
stili ɓtuti turpit̄ cedat ⁊ eneruiter
p̄bens terga feriatur. Qui tñ h̄ ip̄z
q̄ turpit̄ cessit erubescens añ ducis
sui oc̄los maiores ex ipsa verecūdia
vires sūit. tātaq̄ post fortia exercet
quātis ⁊ p̄sētē gl̄iā ɓtutis pagat ⁊
p̄terita ignominia debilitatis ter-
gat. Sic q̄ nōnūq̄ q̄dā i dei suitio
ex añteacta acri⁹ debilitate roborāt̄
eosq̄ ad custodiēda mādata ⁊ futu
roꝝ trahit desiderium ⁊ ipellit mēoria
p̄teritoꝝ vt hic aduētura amor pro
uocet illic de p̄titis mēoria istiget.
q̄s tñ aduersari eccl̄e dū sūmis p̄di
tos virtutibus vidēt eisq̄ i p̄senti
vita vñ derogēt q̄ iuenire nequaq̄
possūt accusare illos de p̄teritis mo
liunt̄ sicut moysen nr̄m Maniche⁹
ipetit i quo sequētiū ɓtutū grām
transacti homicidij cognat̄ culpa fe
dare In quo nō accendit postmodū
q̄ patiēs ad sustinendū. sz prius q̄
p̄ceps ad feriendū fuerit Talibusq̄
aduersarijs b. io. subtilissima ɔside
ratiōe obuiās ait ferrū de terra tol
lit̄. vt scilicet q̄ ifirmi⁹ pri⁹ despectus

q̄ fuerat per terrena negocia fortis
postmodum factus est. ad celestia
predicamenta.

¶ De Ferro.

FErri nomine fortitudo
designatur. sicut ad eze
Eze. iiij. chelem a dño dicit. Et
tu sume tibi sartaginē
ferreā ⁊ pones eā murum ferreū in
ter te ⁊ ciuitatē. Per sartaginem
nāq; frixura ꝑ ferrū vero fortitudo
Quid aūt ītra magistri atq; docto-
ris mentem q̄ zelus dñi fregit ex-
cruciat. vñ ⁊ paulus huius sartagīs
īcendebat frixura cū diceret. Quis
infirmatur ⁊ ego non infirmor. Et
quis scandalizat ⁊ ego non vror. Et
quisquis zelo dei cōtra peccātes ac
cēditur. forti ī ꝑpetuū custodia mu
nitur ne ex neglecta p̄dicationis et
regimīs cura dāpnet recte dicitur.
Pones eā murum ferreū īter te ⁊
ciuitatē. Sartago eñi ferrea mur⁹
ferre⁹ īter ꝓphetā ⁊ ciuitatē ponit
q᷑ cū nūc fortem zeluʒ doctores ex
hibent eundē postmodū zelū int se
⁊ auditores suos fortem munitio-
nē tenēt ne tunc ad vindictam desti
tuti sint si nūc fuerint īcorruptione
dissoluti. Hanc sartaginem ꝓpheta
isdē vt inter se auditores suos mu-
rum sumeret audiebat cum ei diui
na vox premitteret dicēs. Si tu ad-
nūciaueris ipio ⁊ ille nō fuerit con
uersus ab īpietate sua ⁊ a via ipia
si quid ī iniquitate sua morietur tu
aūt aiam tuā liberasti hanc sartagi
nem inter se discipulos murū paul⁹
posuerat cum dicebat Mūdus suʒ
a sanguine oīum nrūm nō eñi subt
Act. xx. fugi q̄minus adnūciarē omne cōsi-
lium dei vobis Nūc ergo doctores
necesse est vt appetant zeli ardorib⁹
frigi. ne cogant post de corpore ne-
gligētie igne gehēne cruciari. Sʒ ali
ud est q̄ in iustis ⁊ subditis aliud q̄
iustis ⁊ nō subditis debemus. Ad
illorū nos correptionē atq; custodi
am reddēdarū rōnum debet timor
accendere ad istoꝝ vero veneratiōe
ipsa considerata eq̄tas iclinare. Sʒ
arrogātes viri q᷑ hui⁹ formā discre
tionis ignorant iustis ⁊ nō subditis
exhibēt q̄ a bonis p̄dicatorib⁹ fieri
iniustis ⁊ subditis vident.

¶ De Ferro.

FErri noīe p̄dicationis iaculū
designat. vñ dñs de diaboli Iob. xli
violētia ꝑ antixp̄m actur⁹ cū loquēs
ad b. iob dicit. Reputabis vt pale-
as ferꝝ ⁊ quasi lignū putridū es. fer
rū nāq; acuit vt aduersari⁹ vulnere
tur es aūt rubigine pene nulla ꝯsu
mitur ferro ḡ p̄dicationis iaculum
ere aūt lōganimitatis constantia de
signat vnde ⁊ sub aser specie de sctā
ecclesia ꝑ moysen dr ferruʒ ⁊ es cal
ciamentum eius. Calciamentū ꝗp-
pe in scriptura sacra munimen pre-
dicationis accipitur sicut scriptuʒ ē
Calciati pedes ī preparatione euā
gelij pacis. Quia ergo ꝑ ferruʒ ex
primitur ferrum ⁊ es calciamentuʒ
eius dicitur dum predicatio illius
acumine simul ⁊ cōstantia munitur
per ferrum enim mala aduersantia
penetrat. ꝑ aes auteʒ bona que pro
posuit ⁊ longanimiter seruat. Cu- Deu.
ius profecto illic apertius insinuat xxxiij.
subdēs Sicut dies iuuentutis eius
ita erit ⁊ senectus illius. Sed dia-
bolus cū antichristū ī excercitatiōe
sue iniquitatis assumpserit ⁊ ferrū
velut paleas et es velut lignum pu
tridum reputabis quia nisi diuina
gratia protegat ⁊ predicantium vi
res velut paleas nequitie sue igne
consumit ⁊ patiētium constantiam
quasi lignum putridum in puluε-
rem redigit. Et acumen igitur fer-
ri ⁊ eris fortitudo deficiet: duʒ per
violentiā virtutis illius. ⁊ predica
tionis sensus obtunditur. ⁊ patien
tie longanimitas dissipatur.

¶ De Ferro.

Erri nomine is qui nocendi malitiã nõ deserit designa. sicut captio israelitico po pulo numero tamẽ ab iniquitate cõuer so dominus exprobat dicens. versa est mihi domus israel in scoriam. Omnis isti aes ꝛ stagnum ꝛ ferrũ ꝛ ꝛ plumbum in medio fornacis. Acsi aperte d'cat. Purgare eos p ignem tribulationis volui: ꝛ argen tum illos vel aurum fieri quesiui: sed i fornace mihi in aes stagnũ fer rum ꝛ plũbum versi sunt: quia non ad virtutem: sed ad vitia etiam in tribulatione proruperunt. Aes qp pe dum percutitur amplius metal lis certis sonitum reddit. Qui igit in percussione positus erumpit ad sonitum murmurationis in ere ver sus est in medio fornacis. Stagnũ vero cum ex arte componere argẽ ti speciez mittitur. Qui ergo simla tionis vicio nõ caret. in tribulatio ne stagnũ factus est in fornace. Fer ro autem vtitur qui vite proximi i sidiatur ferrũ itaqꝫ in fornace est: q nocendi malitiam non amittit i tri bulatione. Plũbum quoqꝫ ceteris metallis est grauius. In fornace er go plũbum inuenitur qui sic pecca ti sui pondere premitur: vt in tribu latiõe positus a terrenis desiderijs non leuetur.

¶ In scriptura sacra eris nomi ne. Aliquando christ⁹ intelligi tur. aliquando vera fortitudo. aliquando cõstantia longanimi tatis. aliquando sonora predicã tium vox. aliquando obscura patrũ veteris testamenti predi catio. aliquando dicuntur ꝛ in sensibile prauorum cor. aliquã do is qui in flagello posit⁹ mur murat designat.

Cap. x. De Ere.

Ris nomine xp̃s intel ligitur. sicut per eze. de ipo dicitur Et ecce vir cuius erat species quasi species eris. Quis enim viri noĩe nisi mediator dei et ho. homo xp̃us ihesus intelligitur. Sed querendũ est cur de hoc viro dicitur. cui⁹ erat species. quasi species. Cuncti autẽ nouimus. metallũ eris valde eẽ du rabile. Atqꝫ omni modo suorum. Quid est ꝙ aspect⁹ mediatoris dei et hominum. speciei comparatur. nisi hic ꝙ aperte: nouimus. qꝛ vni genitus dei filius formã serui acci piens fragilitatem carnis humane. per resurrectionis gloriam: vertit i eternitatem. quia in eo iam caro fa cta est sine fine durabil'. Nã surgẽs a mortuis. iam non moritur. ꝛ M. s. vi. nõ do. Quid est autem ꝙ ipsa eius incarnatio sonoro metallo ope ratur nisi. ꝙ per eãdem assumptio nem humanitatis nostre. insonuit glo ria maiestatis sue. Qui quasi as pectum eris habet ex corpore quia deus mundo innotuit ex carne. Di catur ergo. Aspectus ei⁹. quasi spe cies auri. quia predicatio ei⁹ quasi quidam sonitus ex ere est.

¶ De ere

Ris nomĩe vera for titudo intelligitur sicut per beatũ iob dicitur. Et lapis ca lore solutus in aes vertitur. Quid eni per lapidem nisi cor durum est quid per aes nisi vera fortitudo designat Tunc autem lapis calore soluitur. cum cor durũ atqꝫ a diuini amoris igne frigid⁹. eodem diuini amoris igne tangitur. et in feruore spiritus liquatur. vt ad sequentem vitam de siderio rum estu ardeat: ꝙ prius au diens insensibilis manebat. Ex quo

ardore scilicet et emollitur ad amorem et roboratur ad operationem vt sicut prius du⁹ fuerat i amore se cuilt ita se postmodū fortē exheravi amore dei. Et q̄ antea audire renuebat iam et credere et predicare incipiat. Lapis ergo calore solutus in es vertitur q: dura mens superni amoris igne liquefacta ad verā fortitudinē cōmutatur vt peccator qui prius insensibilis extiterat postmodum et per auctoritatem fortis et per predicationē sonorus fiat. Vñ bene p ysayā dicitur. Qui cōfidunt i domino mutabūt fortitudinē. Fortitudinem quippe mutamus cū cōuersi tanta virtute presens seculum fugimus quanta hic ante querebamus.

De ere.

Eris nomine constantia lōganimitatis designat sicut domini voce didicimus qui ad beatū iob de diaboli malicia loquit q̄ in tempore antichristi ostensurus est. Reputabit vt paleas ferr ꝛ q̄si lignū putridū es. Require in cap. de ferro.

De ere.

Eris no. sonora p̄dicantiū vox designatur sicut de ipsis sub specie animaliū p ezechielē dicitur Et scintille quasi aspectus eris candentis. Eris metallū valde sonorū est et recte voces predicantium eri comparantur quia in omnē terram exiuit sonus eorū et in.f.o.t.v. eo. Bene autē es candens dicitur quia vita predicantium sonat et ardet. Ardet ei desiderio sonat verbo Es ergo candens est predicatio accēsa. Sed de cādente ere scintille ꝓdeūt quia de eorum exhortationib⁹ vba flammantia ad aures audientium procedunt. Recte autem predicatorum verba scintille appellata sunt q: eos quos in corde tetigerit incēdunt. Considerandum quoq3 est q̄ scintille subtiles valde et tenues sūt quia cum predicatores sācti de celesti patria loquūt. nō tantum valent aperire verbo. q̄tum possunt ardere desiderio. Ex eorū lingua quasi quedā ad nos scintille veniunt quia de celesti patria. in eorū voce vix tenue alidd cognoscit q̄ tn̄ ab eis non tenuiter crematur Neq3 eni celestē gloriam aut tm̄ videre sufficiūt q̄tū est. Aut loq̄ p̄ualēt q̄tū vidēt. Candēs ḡ es scītillas ꝓicit: q̄ vix tenuit predicator loqui sufficit hic vn̄ ipse fortiter ignescit..

De Ere.

Eris no. obscura patrum veteris testa. predicatio designat vnde in constructione tabernaculi vt columpne argentee interius starēt. paxilli erei figi. p circuitū exterius iussi. sunt in quibus religant tabernaculū teneret. Colūpne itaq3 argētee iteri⁹ paxilli vo erei i circuitu figunt atq3 in ipsis funes ligati sunt vt fixū tabernaculū maneret: q: vez. vt sancti apostoli in luce sermonis sui solidi starēt et totū tabernaculū.i. sancta ecclesia. in fidei integritate consisteret. tanq̄ paxilli erei patres veteris testamēti ac ꝓphete exterius fixi sunt q̄ verborū suorum funibus predicatorū mentes in soliditate stringerent. Extra ergo paxilli sunt qui an̄ tp̄s huius scē ecclie fuerunt. sed tamē eos ligant qui in ipsa sunt qui dū celestia misteria p̄dicant. hic postq̄ ostensa sunt credibilia omnibus fecerunt. Ut ergo intus columpne immobiles stent. foris paxilli funes continent. quia vt sancti apostoli perfecte incarnationis dominice misterium crederent illoꝝ p̄dicatio obtinuit. q̄ hic prius q̄ fratri et videre ꝛ p̄dicere potest Nec īmerito colūne argentee paxilli erei facti sunt: q: q̄ clare tā aposto li predicāt hic ꝓphete sub itellectu mystico obscure locuti sunt. Recte

ergo per eris metalla signati sunt: q clari i suis pdicationib9 nō fuerūt Sancti vero apli q ad redēptoris nri mysteriū luce pdicatiōis habuerunt argēteis colūnis expssi sunt. et notandū q argētū sonat et lucet. es vero sonat et nō lucet: qr pdicatores noui testamēti apte locuti sunt q et mōstrare potuerūt: predicatores vero veteris testamēti: qr p allegoriarum vmbras de celesti misterio obscura dicta protulerunt: quasi sine luce sonitum dederunt.

¶ De Ere.

Job. vi. ERis no. durū et insensibile cor prauorum design. sicut p b. iob. Hec fortitudo lapidum: fortitudo mea: nec caro mea enea est. Quid ei hec loco ere ac lapidib9 nisi insensibiliū hoīm corda signant. Qui sepe et super nos ict9 accipiūt: et tamē nulla discipline pcussiōe mollescūt Quo contra electis p pphetā pollicente dño dicit. Tollā vobis cor lapideū et d. v. cor carneū. Paulus q ꝫ ait. Si linguis hoīꝫ loquar et angelorum ca. au. nō. h. factus. s. vt es sonans aut. c. tinniens. Scim9 autē qm pcussi lapi. clarum sonū reddere nequeūt. es vero cū percutit canorus valde son9 exei9 percussione formatur. Ꝙ qr vt lapis vita caret sensuꝫ in sonitu non habet. Et sunt nōnulli qui lapidibus similes ita a pietatis precepto duruerūt et cum eos pcussio superne animaduersionis examinat nequaq̄ sonitum humilis confessionis reddāt. Quidam vero metallo eris in nullo discrepantes cum flagella superne percussionis accipiunt pie confessionis sonitum emittūt: sed humilitatis voces ex corde non proferunt ad statum salutis reducti nesciunt q promiserūt. Illi ꝫ mare lapideū pcussi nec voces hnt. isti āt i nullo eris imitationē fugiūt: qui in percussione positi bona q̄nō sentiunt loquuntur. Illi vene rati nem ferientis et verba denegant. Isti pollicentes q nō impleant sine vita clamant. Vir igitur sanctus reproborū duriciā interverbera fugiens clamat Nec fortitudo lapidum for. m. nunc. ca. m̄. eī est. Ac si apte fateatur dicens. Reproborū similitudinem. sub discipline verbere fugio quia nec more lapidum ita obdurui. vt sub percussionis stimulo a ministerio confessionis resono. et sensū vocis ignoro. Sed qr ad percussionem reprobi debiliter fortes sunt electi autēvalenter infirmi beatus iob dū fortē se p insaniā nō esse asserit. fortem se per statum salutis innotescit.

¶ De Ere.

ERis nomine is qui in flagello positus murmurat designatur sicut in captiuo israelitico populo nec tamen ab iniquitate conuerso dominus exprobrat dicens. Versa est michi domus israel in scoriam Omnes isti es et stagnū et ferrū et plumbum in medio fornacis. Require in cap. de ferro.

¶ Capitulum vndecimum.
De plumbo.

¶ In scriptura sacra plumbi nomine aliqñ iudea aliqñ peccatū auaricie aliqñ quilibet pctōruꝫ pondere pressus designatur.

PLumbi nomine iudea designatur vnde per b. Job dicitur. Quis mihi tribuat vt scribantur s. m. Quis mihi detvt exarētin lib. stillo ferreo: et plūbi lamina vel celte sculpantur in silice. Cuncta que pertulit beatus Job: quia forti patrū sñia doctus grauis ille iudee populus agnouit stillo ferreo et plūbi lamina scripta sunt. Quia vero hec eadem dura gētilium corda cognouerunt quid ea nisi sculpta in silice videmus. Et notandum in plūbo q scribitur ipsa metalli mollicie Job. xxx.

citius deletur. In silice vero tardi⁹
quidem valent littere imprimi. sed
difficilius deleri. Non ergo in meri
to per plumbi laminā iudea expri=
mitur: q̄ precepta dei et sine labore
percepit et cum celeritate perdidit
Recte quoq; per silicem gentilitas
figuratur q̄ verba sacri eloquij vix
custodiēda suscipere potuit. sed for
titer suscepta seruauit. Per stilum
vero ferreū quid aliud q̄ fortis dei
sententia designatur Unde et p pro
phetam dicitur. Peccatum iude
scriptum est stillo ferreo in vngue
adamantino. Require in capitulo
de vngue.

De plumbo.

PEr plumbum quoq; cu
ius natura grauis ē pō
deris peccatū auaricie
designatur. q mentem
q̄ infecerit ita grauem reddit: vt
ad appetenda sublimia attolli ne=
quaq̄ possit hinc enī in zacharia scri
ptum est. Leua oculos tuos et vi=
de quid est hic q egredieī et cetera
Require in capitulo de mulierib⁹.

De plumbo.

PLumbi nomine quili=
bet peccatorum ponde
re pressus designatur.
Sicut in captiuo israe=
litico populo nunc tamen ab iniqui
tate conuerso dominus exprobat di
cens. et versa est michi domus isrl̄
in scoriam. Omnes isti es et sūt ⁊.f.
et plumbum in medio fornacis Re
quire in cap̄. de ferro.

Capitulum decimum.

De stagno.

STagni nomine simula
tor sanctitatis designaē
sicut in captiuo israeli=
tico populo. nec tamen
ab iniquitate conuerso dominus ex
probat dicens et versa est michi do=
mus israel in scoriam ⁊ cetera. Re=
quire in cap̄. de ferro.

Capitulum vndecimum.

De armis.

In scriptura sacra armorum
nomine aliquando sanctorū mi
racula aliquando humana pa=
trocinia. aliquando fraudes dia
boli aliquando necessitates vite
presentis aliquando membra
corporis nostri designātur.

De armis.

Rmis nomine san=
ctorum miracula de
signantur. sicut scri=
ptum est. In lumie
iacula tua ibunt. in
splendore fulgoris
armorum tuorum. Iacula quippe
dei in lumine ire est verba ei⁹ apta
veritate resonare. Sed q2 sepe ho=
mines verba vite. etiam intellecta
despiciunt: adiungunt etiam mira=
cula. Unde illic subdidit. In splen.
ful. ar. tuorum fulgor quippe armo
rum est claritatis miraculorū. Ar=
mis quoq; nos tuemur Iaculis ad
uersa destruimus. Arma ergo cum
iactis sunt miracula: cum predica=
mentis Sancti enim predicatores
verbis suis. quasi quibusdam iacu=
lis aduersarios feriunt. Armis ve=
ro. i. miraculis. semetipsos tuentur
vt et quantum sunt audiendi sonēt
per impetum iaculorum et quan=
tum sit reuerendi clarescat per ar=
ma miraculorum.

De armis.

Rmorum nomine hu
mana patrocinia desi=
gnatur: sicut per psal=
mistā dicitur. Arcū cō=

teret et confringet arma et scuta cõburet igni. Arcum namque conteret dominus cum cuncta occulta insidiantium machinamenta dissoluit. Arma confringit cum ea que cõtra se erecta fuerant patrocinia humana comminuit. Scuta igni comburit cum peccantium mentes obstinata se duritia defendentes ad penitentie et confessionis ardorem sancti spiritus calore succendit.

¶ De Armis.

Armorum nomine fraudes diaboli innumere designãtur sicut voce dominica didicim⁹ qui de sancto predicatore sub equi nomine loquens ait. Terram vngula fodit exultat audacter in occasuz pgit armatis. Terrã nãque vngula fodere est districta abstinẽtia carnẽ domare. Quo autez plus caro premittur eo de celesti spe animus securius letatur. vnde effossa terra apte subnectitur exultat audacter. Qui ei valenter reprimit que impugnat audacter de hijs exultat que in eterna pace desiderat tantoque melius ad superna appetenda componitur quanto ab illicitis arctius corpus edomat. Qui vero quisque in ipso belli certamine positus tanto facilius fraudẽ hostium conspicit quanto et districtius corpus proprium: quasi quendam hostium adiutorem premit recte post contritionem cordis corporis post letitiam cordis subijcitur. In occursuz pergit armatis hostes quippe armati sunt in mundi spiritus innumeris contra nos fraudibus accincti. Qui cum suadere nobis iniqua nequeunt ea sub virtutum specie nostris obtuitibus opponunt: et quasi sub quedaz arma se contegũt ne in sua malitia a nobis videant tur. Quibus hostibus armatis in occursum pergimus quando eorũ insidias longe puidemus. effossa igitur terra armatis hostibus in occursum pergere est edomata carnis superbia dolos immũdorũ spirituũ mirabiliter explorare. Effossa terra armatis hostibus in occursuz pergere est: deuicta carnali nequitia cõtra specialia circũsubtre. Nam qui adhuc secum eneruiter pugnat frustra contra se bella extra posita suscitat. Qui enim semetipsum carnalibus subiugat: quomodo specialib⁹ vitijs resultat. Aut quomõ de labore externi certaminis triumphare appetit: qui adhuc semetipsum domestico libidinis bello succũbit: vel certe armatis hostibus: in occursum pergimus quando per exhortationis studium eorum insidias et in alieno corde preuenimus. Quasi enim ex loco in quo fuimus ad locũ alium obuiam hostibus pergimus quãdo nostra cura ordinate postposita accessum immũdorum spirituũ a proximi mente perhibemus.

¶ De Armis.

Armorum nomine necessitates vite presentis design. sic. p b. Job. de auaro dicitur fugiet arma ferrea et irruet in arcum ereũ. Quid eniz sunt arma ferrea: nisi necessitates vite presentis: que dure vitã inopie premunt etiã insequũtur. Require in ca. de ferro. Job. xx.

¶ De Armis.

Armorũ nomine mẽbra corporis nostri itelligunt: sicut de reprobozuz damnatione per prophetã dicitur. Descẽderunt in infernum cũ armis suis. Arma quippe peccantiuz sunt mẽbra corporis quibus peruersa desideria que concipiunt exequuntur. vnde recte per paulũ dicitur. Neque exhibeatis mẽbra vestra. Arma iniquitatis peccato. Cum armis ergo ad infernũ descendere est cum ipsis quoque membris quibus desideria voluptatis ex Eze. xxx. Ro. xij.

pleuerũt eterni iudicij tormenta to lerare vt tũc eos vndiq; dolor absor beat: qui nunc suis delectationibus subditi vndiq; contra iusticiã iuste iudicantis pugnant.

¶Cap.xi. De Jaculo.

Jaculorũ no. verba sctõrũ designãtur. si cut scriptũ est. In lu mine iacula tua ibũt splẽ. ful. armorum tuorũ. Jacta eni dñi sunt verba sanctorũ que corda pec cantium feriunt. Sed ista iacula ha bent arma. Scitis fratres qꝫ prelia tores viri iacula mittũt armis vero minuuntur. Dũ ergo verbis addũt miracula: quasi armis se muniunt ne ipsi feriantur. In lumine iacula ibunt: qꝫ in aperto exeunt verba dei Sed qꝫ comitari debent sententias doctorum facta miraculorum recte subiungitur. In splen. ful. armorũ tuorum. Et dũ addent eis arma mi raculorum mentes persequentium fulgurant. vt eos perseq̃ nõ p̃sumãt

¶Cap.xij. De Scuto.

¶In scriptura sacra scuti nomi ne. Aliqñ protectio diuina. ali qñ hũana repugnatio intelligit

Cuti no. protectio di uina designat. sicut per psal. domino di Ps̃o.lv. citur. Dñe vt scuto bo. vo. tue coro. nos Scuto quippe nos dños coronare perhibitur: qꝫ quos p tegens adiuuat renuncians coronat

Ps̃.lxxv: ¶De Scuto.

Cuti nomie huma na repugnatio desi gnatur. sicut p psal. dicitur. Ibi ɔfregit cornua arcum scu tum gladiũ et bel lum. In cornibus quippe elatio su perborum. In arcu vero insidie lõ ge ferientiũ. In scuto autem obsti nata duritia defensionũ. In gladio vicina percussio. In bello autẽ ipsa contra deũ mentis motio designat. Quia nimirum totũ in sancta eccle sia confringitur dũ mentes deo resi stentium superposito iugo humili tatis edomantur. Hinc rursus per eundem prophetã dicitur. Arcum conteret et confringet arma et scuta comburet igni. Hinc rursum dñica voce ad beatum iob. de diaboli cor pore dicitur. Corpus eius quasi scu ta fusilia. Durũ quippe sed cum la bitur fragile sol et esse: vas omne qꝫ fusile est. Scuta ergo si sunt fusilia i cipienda sagittarũ percussiõe robu sta sunt. sed quasu fragilia. Ictu q̃p pe ferientium minime penetrantur sed suo se lapsu per fragmẽta dissol uunt. Corpus ergo leuiathan. i. om nes iniqui: qui per obstinationẽ du ri sunt. sed per vitã fragiles scutis fusilibus comparantur. Cũ eni ver ba predicationis audiunt nulla cor rectiõis iacula se penetrare permit tunt: quia in omni peccato qꝫ faciũt scutum superbe defensionis oppo nunt. Nam cum quis talium de rea tu sue iniquitatis arguit non mox cogitat quomodo culpam corrigat sed quid in adiutorio sue defensio nis opponat. Nulla igitur veritatis sagitta penetrantur: qꝫ verba sancte correctiõis in scuto excipit superbe defensiõis. Bene ergo dicitur. Cor pus enim. q. scuta fu. qꝫ omnes ini qui ne ad se corripientium verba p ueniant quasi contra aduersantium iacula scuta defensionum parant.

¶Cap.xiij. De Clipeo.

Clipeorum nomine virtutũ munitio de signatur. sicut in can Cant.iiij ticis causa sponsi vo ce ad sponsa dicitur. Sicut turris dauid collũ tuũ que edificata est cum pro pugnaculis. Mille clipei dependẽt ex ea. o. a. f. Require i cap. de collo.

¶De clipeo.

Clipei nomine diaboli re pugnatio designat. sicut voce dñica voce ad beatū Iob de sancto predicatore sub equi noīe dicitur. Super ipsum sonabunt pharetra vibrabit et hasta et clipeus pharetra nāq̃ cōtra equū sonitum reddit. cū cōtra predicatorem sanctū occulta prauorū machinatio cōsiliū suū q̄ fraudulēter operit fraudulentius innotescit: vt premissis minis: quasi ex sonitu pharetra terreat cū predicator dei aptas ptumelias velut cōmi timus ferientia iacula non formidat. Cum vero eisdem minime terretur mox persecutionū crudelitas ad supplicia manifesta perducitur. Unde bñ postq̄ dictum est super ipsū sonabit pharetra illico additur. Vibrauit hasta Contra predicatorem dei. post pharetre sonitum hasta vibratur quando post terrores exhibitos e vicino iam fierens aperta pena pducit̄ predicatores aūt sancti cū pro defensione fidei supplicia subeūt ad candē fidē quos volūt rape et inter verbera nō desistūt et cū patienter vulnera suscipiūt prudenter cōtra corda infideliū sagittas predicatiōis reddūt. vñ nonnūq̄ agitur: vt ipsi qui in psecutiōe seuiūt non tā doleāt q̄ pdicatores nō emolliūt q̄ q̄ per ei⁹ verba alios amittūt. Q: igr̄ eū feriēdo nō superant ne fortasse et alij q̄ illū audiūt delinquūt mox ptra loquentis verba scutū respōsiōis pant. Vñ cū diceret vi hasta recte subiūgit̄ et clipeus. Persecutor ei seuiēs postq̄ pdicatoris corp⁹ supplicio pcutit auditorū cor quasi clipeo verbis sue disputatiōis munit. vir igr̄ sanct⁹ vt feriri debeat hasta vibrat̄: sed ne audiri possit clipe⁹ opponitur. Dicat̄ ergo. Sup ipsum so. phare. o. h. et cli contra equū dei: q: prauorū cōsilia pstrepūt pharetra sonat: q: apta pena exquirit̄: hasta vibrat: q: vero ei ē disputatiōe resistit̄ clipe⁹ aūfert̄

Job. xxxix.

Cap. xviij. de gladio.

In scriptura sacra gladiū noīe aliqñ verbū dei. aliqñ futuri iudicij sñia. aliqñ pena eterne damnationis. aliquādo vicina pcussio. aliqñ tribulatio tpalis. aliqñ ira vel persuasio maligni spiritus. aliqñ blanda iniquorū persuasio designatur.

De gladio:

Gladij no. verbū dei designa. sicut p paulū dr̄. Et gladiū spūs q̄ ē verbū dei. Hic ēt salomo. dū fortes specialis pugne describeret bellatores ait. Oēs tenētes gladios et ad bella doctissimi. Quid ei per gladiū nisi verbū dei figuratur Salomon autē non ait oēs habentes gl. sed tenentes q: videlicet verbū dei non est mirabile scire sed facere. Nunc quippe: sed nō tam gladium qui diuinū quidem eloquiuz nouit: sed scđm illud munere negligit et doctus eē ad bella tā nō valet qui speciale que hūc gladium minime exercet. Nam resistere tētationibus omnino non sufficit qui hūc verbi dei tenere gladiū male viuendo postponit. Ephe. vi

De gladio.

Gladij nomine futuri iudicij sñia design. sicut de hereticorū sequacib⁹ dicitur. Si multiplicati fuerint filij eius in gladio erūt filij hereticorū sequaces sunt ipsorum qui dum erroribus ipsorum consentiunt: quasi ex eorum predicatione generantur Sed multiplicati in gladio erunt: q: quasi is modo immensa multitudine imperdita libertate succrescūt venturi tamē iudicij sñia ferientur Unde et per moysen dominus dicit. Gladius meus deuorabit carnes. Dei enim gladius carnes deuorabit: quia in extremo iudicio ei⁹ sñia eius qui carnaliter sapiunt occidet.

¶ De Gladio.

Ladij nomine eterne dānationis pena designatur sicut per heliu de liberato homine dicitur. Eruens animam eius de corruptione et vitam illius vbi non transeat in gladium. Omnis quippe peccator ex hac corruptione vitiorum illud ad gladium compellitur transire penarum. vt vnde hic inique delectatus est inde illic iuste cruciaretur. Dominus autē que saluare disponit. prius a corruptione: et postmodum a gladio liberat. quia nimirū illius vitam illic eripit ab vltione supplicij. cuius hic mentē subtrahit a delectatione pctī. Nec enī illic hz q formidare debeat de glado sententie. q hic p9 emundationem suam politico non corrumperit culpe. Bene ergo dicitur. Eruens animam eius de corruptione. et vitam il. vbi nō trās. gla. De corruptione namq ad glo. trāsire est post peracta vitia ad colēda supplicia peruenire. Job. xxxiij.

De gladio.

Ladij nomie vicina percussio designatur. sicut per psalm. dicit. Ibi cōfregit cornua arcū Scutum gladium et bellum.

¶ De gladio.

Ladij nomine tribulatio temporalis designatur. sicut marte de securitatis tribulatiōibus dicitur. et tuam ipsius animam pertrāsibit gladius.

¶ De gladio.

Ladij nomine ira vel psuasio maligni hostis exprimitur. Sicut p psal. dicitur. Qui liberasti dauid seruum tuū de gladio maligno Benignus quippe est sancte predicationis gladius quo percutimur: vt a culpa moriamur. Malign9 vero est diabolice persuasionis gladi9 quo male quisq percutitur: vt a vita rectitudinis extinguatur.

¶ De Gladio.

Ladij nomine blanda iniquor persuasio designatur. sicut per helisphat dicit. Porro saluum fac et de gladio oris eorum et de manu violēta pauperem. Pauper quippe est quisquis apud semet ipsum elatus non est. Unde et per euangeliū veritas dicit. Beati paupes. s. q2 ip. est reg. ce. Duobus autem modis ad culpam vnusquisq protrahitur. Aut enim delectatiōe ducitur. Aut terrore superatur. gladius namq oris est iniquitas psuasionis. Manus autem violenta est aduersitas potestatis. Sed quia veraciter humilis qui hoc loco paup vocatur quo nulla huius mundi pspera appetit eo audenter etiam aduersa contēpnunt recte dicitur. Saluum fa. de gl. oris eorum et de ma. vio. pau. Acsi aperte diceretur. Sicut in se deus mentes humilium solidat: vt eas ad perpetrandam neqtiam nec blandimenta persuasionū protrahant: nec dolores supplitiorum frangant.

¶ Cap. xv. De Arcu.

¶ In scriptura sacra. Arcus nomine. Aliquando dies extremi iudicij designatur. aliquando supernum iudicium. aliquādo prauorum insidie. Aliquando scriptura sacra. aliqn̄ sp̄us sctūs.

¶ De Arcu.

Rcus nomīe dies extremi iudicij designatur. sicut per psalm. dicitur. Ostendisti populo tuo dura. p. n. vino. c. Dedisti metuētibus. c. s. vt. f. a. f. arcus. In arcu enim quanto longe trahitur corda tanto de eo distri ps. lv.

etioꝛ exit sagitta. Sic nimirũ ille ex
tremi dies iudicii quãto lõgioꝛ dif=
fertur vt veniat: tanto cum venerit
de illo districtioꝛ sentẽtia procedit
Idcirco aũt diuersis nũc cladibus
percutimur vt his correcti paratio
res tũc inueniri valeamꝰ. vnde illic
pmissum est. Ostendisti populo tuo
dura videlicet seculi q̃ securum gra=
uius iudicii diẽ pcurrunt. Potasti
nos vino cõpũctio. vt terrena gau=
dia in lacrimas verterentur. Dedi=
sti ergo ait metuentibus te.s.v.f.a.
f.arcus. Ac si diceret hoc tempus
mie est: illud tempus iudicii erit.
Per ista ergo huius tẽporis flagel
la significas q̃modo tũc pcussurus
es: qñ non parcens iudicas q̃ sic di=
stricte modo pcutis quãdo parcis.

De Arcu.

Arcus noĩe supernũ iudiciũ de
signat. sicut p beatũ iob de
puerso quolibet dicitur. Fugiet ar
ma ferrea ⁊ irruet ĩ arcũ ereum. re
quire in capitulo de ferro.

De Arcu

Arcus nomine prauoꝛum insi
die designantur. sicut p psal=
mistã dr̃. Intẽderũt arcũ rẽ amaram
hinc iterum peundẽ psalmistam dr̃
Ibi confregit cornua arcum scutũ
gladium ⁊ bellũ. ⁊ rursum. Arcũ
conteret ⁊ cõfriget arma ⁊ scuta cõ
buret igni.

De Arcu.

Arcus nomine scriptura sa=
cra designatur. sicut per psal
mistã dr̃. Arcũ suũ tetendit ⁊ pauit
illum et in eo pauit vasa moꝛtis.s.
s.a.effecit. Quid enim per arcum
nisi scriptura sacra signat. Ipse qp
pe arcus est ecclesie ipsa arcꝰ est dñi
de quo ad coꝛda hominũ sicut ferẽ
tes sagitte. sic terrentes sentẽtie ve
niunt. Arcũ aũt suũ dñs tetẽdit. qꝛ
cunctis peccatoꝛibus p scripturam
sacram minas exhibuit. In quo se=
culi arcu vasa moꝛtis pparat: qꝛ se=
cundum eloquii sui sententiam eos
qui nũc coꝛrigi negligũt reprobos
dãpnat. In quo etiã sagittas suas
ardẽtibus efficit. qꝛ ad eos quos p
terroꝛem coꝛrigit accẽsas verboꝝ
sententias emittit.

De Arcu:

Arcus noĩe spiritus
sctũs designatur si eze. pde
cut per ezechielem
de visione ignis dr̃.
velut arcus cũ fue=
rit in nube ĩ die plu
uie. Arcum omnipotens deus iter
se atq; hoĩes ĩ signo posuit vt vltra
mũdũ diluuio non deleret dicẽs. ar
cũ meum ponã in nubibus ⁊ erit si
gnũ inter me ⁊ trã. Cũq; obduxe=
ro nubibus celũ apparebit arcus
meus in nubibus ⁊ recoꝛdaboꝛ fe=
deris mei vobiscũ. vñ ⁊ ĩ arcu eodẽ
coloꝛ aque ⁊ ignis simul ostẽditur
qꝛ ex parte est ceruleꝰ ⁊ ex parte ru
bicundus vt vtriusq; iudicii testis
sit vnius videlicet faciendi ⁊ alteriꝰ
facti. s; iã non vlterius faciẽdi: qꝛ
mundus q̃dem iudicii igne crema=
bitur. sed aqua iã diluuii non delet
Quid est aũt q̄ splendentem ignẽ
a lũbis hoĩs throno psidentis sicut
ait. velut aspectus arcus cũ fuerit ĩ
nube in die pluuie propheta cõspe
xit. Quia cũ p ignẽ ardoꝛ scti spũs
designat. q̃ similitudo ẽ arcus ⁊ spũs
vt ignis qui apparuit. q̃si aspectus
arcus apparuisse diceretur. S; si ip
si q̄ pdiximus visioni arcus intendĩ
mus: quomodo arcus spiritũ signi
ficet videmꝰ. In arcu qppe sicut pre
fatus sũ aqua ⁊ ignis apparet. Et
post mediatoꝛis aduẽtum eo vir=
tus spũs sancti ĩ humano genere cla
ruit: quo electos dei ⁊ aqua baptis
matis lauit ⁊ igne diuini amoꝛis in
tendit. Quasi enĩ admixto coloꝛe
aqua simul ⁊ ignis quidã arcus in
nube ad pbationẽ ponitur cũ veri
tas dicit. Nisi quis renatus fuerit
ex aqua ⁊ spũ sctõ nõ potest itroire
in regnũ dei. Qui arcus in nube est

in die pluuie.qꝛ in dñica icarnatio=
ne ꝛ in effusione ꝑdicationis osten=
ditur:vt ad veniã corda credẽtium
dño parcente reuocẽtur. Nubẽ eñi
redemptoris carnem nõ incõueniẽ
ter accipimꝰ. De qua per psalmite
stam dr̃. Qui ponis nubem ascensũ
suum Nubem quippe ascensum su
um dñs posuit quia ĩequi diuinita=
vbiq; est carne ad celestia ascendit.

Captulum decimum nonum.

De Pharetra.

In scriptura sacra pharatre noĩe aliquando occultum dei consili um. aliquando prauorum ma=chinatio intelligitur.

Pharetre nomine occultum dei consilium designatur. sicut per beatũ iob dicitur sub persona ecclesie. Pharetram suã aperuit ꝛ afflixit me. quid eñi ꝑ pharetrã nisi occultum dei iustumq; cõsilium designatur. Sicut in pharetra sagitte sic in occulto dei consilio latent sententie. Quasi autem ex pharetra sagitta educitur. qñ ex occulto dei consilio apperta sentẽtia iaculatur Ait ergo. Pharetrã suã aperuit ꝛ afflixit me. i. occultum suuz detexit ꝛ publica me ꝑcussione vulnerauit

De Pharetra

Pharetre nomĩe prauorum machinatio designatur. sicut ꝑ psalmistã dr̃. Parauert̃ sagittas suas ĩ pharetra: vt sagittent in obscuro. r.c. Iniqui eñi cuz dolos quos bonis excogitant secretis machinationibus occultãt: quasi ĩ pharetra sagittas parãt. Et in hac ꝑsentis vite caligine velut ĩ obscuro rectos corde feriũt. qꝛ maliciosa eoꝝ iacula ꝛ sẽtiri ꝑ vulnꝰ possunt ꝛ tñ venientia deprehẽdi non possunt.

Capitulum.xx. De Sagittis.

In scriptura sacra sagittarũ no=mine. aliqñ sacri eloquij senten=tie. aliqñ ꝑdicationis verba. aliquando aĩaduersionis ꝑcussio aliquãdo doli prauoꝝ designat

De Sagittis

Sagittarium nomĩe sacri elo p̃o.vꝭ.
quij sententie designañ. sicut
ꝑ psalmistam dicitur. Arcum suuz tetendit. ꝛ.pa. ꝛ in eo parauit vasa. m. sagittas. s. ar. effecit. Reqre in capitulo de arcu.

Sagittarum noĩe ꝑdicationis verba designanñ. sicut veniẽti redẽptori dr̃. Sagitte tue acute potentissime populi sub te cadent ĩ corde Predicatiõis aũt eloq̃a nõ immerito sagittis cõparanñ. qꝛ ĩ eo ꝙvicia feriunt male viuentiũ corda transfigunt. De hijs sagittis iteruz ꝑ eundem psalmistaz dr̃. Sagitte paruulorum facte sũt plage eoꝝ qꝛ scilz verba humilituz penetrauerũt corda superborum.

De sagittis

Sagittarum noĩe aĩaduersio
nis percussio designañ. sicut iiij.Reg.
ioas regi ꝑ heliseum dr̃. Iace sagit xiij.
tã. Quo iaciẽte ait. Percuties syriam donec cõsumeties eã. hinc ꝑ beatum iob diciur. verba mea dolore sunt plena: qꝛ sagitte dñi in me sũt quarũ indignatio ebibit spm̃ meũ. vir nãq; sctũs qꝛ ꝑegrinationis sue erũpnã respicit: qꝛ sub ꝑcussionibꝰ dñice aĩaduersionis ingemiscit dicit verba mea dolore sũt plena: qꝛ sagitte. d. ĩ. m. sũt. Ac si apte dicat ego ĩ exilij mei dãpnatione nõ gaudeo. sꝫ sub iudicio positꝰ doleo qꝛ vim ꝑcussiõis agnosco pleriq; autẽ sũt quos tormẽta cruciãt sꝫ nõ emẽdãt q̃ cõtra apte subiungiñ Quarũ idignatio. e. s. m. Quid eñi est s̃ps hoĩs nisi s̃ps elationis. Sagitte aũt dñi spm̃ hoĩs ebibũt. cũ sup̃ne aĩaduersiõis sẽtẽtie afflictã mẽtẽ ab elatione cõpescunt sagitte dñi spm̃ hominis ebibũt ĩtentũ exterioribus ĩcursus trahunt. E potatus dõ spũ uerat cũ dicebat. In deficiendo ex fine spm̃ tu. c. s. m. Et rursuz Nega

ni consolauit aiam meã memor dei & delectatus sũ exerci. & de. spũs me⁹ Sagittarũ ĝ idignatio ebibit spm iusti. qr supne sententie electos quos in peccatis iuenĩt dñi vulnerant in mutãtvt duriciã suã transfixa mẽs deserat atqz ex salutifero vulnere sã guis confessionis currat.

SAgittarum noie doli prauorũ designãtur sicut p psalmi. dr. Parauerũt sagittas. s. i pharetk v. s. t. ob rectos corde. Require i ca capitulo de pharetra.

¶ Capitulum. xxi. De Hasta.

¶ In scriptura sacra haste noie. ak. aperte seuiẽs prauorũ psecutio ak. pdicationis iaculũ designak

HAste noie aperte seuiẽs prauorũ persecutio designatur sicut de sctõ pdicatore subequi noie dñica voce dr. Sup ipsum sonabit pharetra vibrabit hasta & clipeus. Require in capitulo de clipeo.

HAste nomine pdicatiõis iaculum designatur. sicut voce dominica de diaboli potenti nequitia sub figura leuiathan ab beatuz iob dr. Cũ apprehẽdit eũ gladius subsi stere nõ poterit neqz hasta neqz thorax. Gladius namqz est antiqui hostis ille tũc dãpnatus hõi vsum ministerij assũptus: xpm qppe pmaliti am & ifirmorũ corda transfigit. hũc aũt leuiathan iste gladius apphendit cũ eũ suus dãpnat⁹ hõ suscepit. Quid aũt p hastã nisi predicatiõis iaculũ: qd p thoracez nisi fortitudo patiẽtie designak: p hastã qppe aduersariũ pcutimus. thorace vero ab aduesario munimur. p hastam vulnera iferim⁹: p thoracẽ tegimur ne vulneremur. Leuiathan ĝ iste qr p assũptũ reprobũ hoĩẽ irã oĩ modo crudelitatis effrenak apphen di gladio dr. Nã p ostensionẽ i mẽ se tũc fortitudinis exhibet qcqd nequik potest. Sz neqz hasta neqz thorax subsistere poterit: qr in aduẽtu xpo ueniens malignus hostis tãte virtutis apparebit vt supernũ adiutoriũ desit & pdicãtiũ acumen obtundat & longanimitatẽ patientiũ destruat Nisi eĩ iustorũ vita supna gra solidek non subsistit hasta. qr pdicatorũ vctus frãgitur nõ subsistit thorax qr cõstãtiũ patiẽtia disrupta penetrak.

¶ Capitulum. xxij.
De Lancea.

LAncearum nomine tẽptationũ iaculi designãtur. sicut p batũ iob sãcta eccl'ia conqrik dicẽs Circũdedit me lãceis suis. Setã nãqz eccl'ia lãceis ab hoste suo circũdatur. qñ in mẽbris suis ab ipugnatore calido tẽptationũ iaculis ipetik Bene aũt circũdare lãceis dr. qr antiquus hostis tẽptationũ sue vulnere nos ipetit. Sepe eĩ dũ gula restringik vt libido subigak: ianis glorie aculeus mentẽ pulsat. Si autez corpus abstinentie afflictione nõ atteratur: cõtra mẽtẽ libidinis flãma se excitat. Sepe dum seruare parsimoniam nitimur: ad tenaciam labimur Et sepe dum possessa effusse tribuimus ad auariciã ducimur: quia rursum colligere querimus q̃ tribuamus. Dum ergo ãtiqui iacula vbiqz nos ipetũt: recte nũc dicitur. circundedit me lanceis suis. Job. xvi

¶ Capitulum. xxiij. De Thorace.

THoracis noie patiẽtie lõganimitas designak sicut dñica voce de diaboli potẽtia q̃ p anti xpm ostẽsurus ẽ dicik. Cũ apprehẽdit eũ gladius subsistere nõ poterit neqz hasta neqz thorax. Require in capitulo de hasta.

¶ Capitulum vigesimum quartũ
De Ferramentis.

FErramentorũz nomie minora dñi flagella designãtur. sicut de edificatiõe templi salomonis dicitur. Malleus & securis & iij. reg. vi

omne ferramentum non ſũt audita
in domo cũ edificaretur. Quid eñ
domus illa niſi ſanctã eccleſiaz: q̃ i
celeſtibus dñs inhabitat figuratur
Ad cuius edificationẽ electorũ aĩe
quaſi q̃dam expoliti lapides defe-
runtur. Qui cũ edificantur in celis
nulli ictus audiuntur quia ĩ eterna
patria oĩs iam ꝑcuſſionũ ſtrepit⁹ cõ
ticeſcunt. Nequaq̃ ibi maleus ꝑcu
tit: q² nulla aĩa aduerſio affligit Neq̃
q̃ ſecuris ĩcidit: q² receptos iterius
nulla foras ſeueritatis ſentẽtia pro
icit. Nequaq̃ ferramenta ꝯſtrepũt
q² nec q̃libet minima vltra iam fla-
gella ſentiuntur.

¶ Capitulum vigeſimum quintũ.
De Securi.

¶ In ſcriptura ſacra ſecuris noĩe
aliquando redemptor noſter.
aliquando donum intellectus.
aliquando deſtricte animaduer
ſionis ſententia. aliquando ĩcre
patio deſignatur.

¶ De Securri.

Securi nomine redem-
ptor noſter deſignat. ſi
cut per iohannẽ bapti-
ſtam dr̃. Iaz ſecuris ad
Math. iij. c. Lu. iij. b. radicem arboris poſita eſt Omnis
enim arbor non faciens fructuz bo
num excidetur ⁊ in ignem. m. Ar-
bor huius mundi ẽ genus humanũ
ſecuris vero ẽ ſcilz redẽptor noſter
qui velut ex manubrio ⁊ ferro te-
net ex humanitate: Sed incidit ex
diuin tate. Que videlicet ſecuris
ad radicez arboris poſita eſt: q² ⁊ ſi
per patientiam expectat videt tñ
quid factum eſt. Omnis aũt arbor
non faciens fructum bonum ex. et
ignem. m. q² vnus quiſqꜫ peruerſus
ꝑatam cicius gehenne cõcrematio
nem ĩuenit qui h̃ fructum boni ope
ris facere contempnit.

¶ De Securi.

Securis nomine donũ intelle-
ctus deſignatur. ſicut in regũ
volumĩe legitur. q² cũ prophetarũ
filij in iordane ligna cederent vni eo
rum ſecuris ex manubrio in profun
dum lapſa diſparauit. Ferruz quip
pe in manubrio eſt donum intel-
lectus in corde. Ligna vero per h̃
cedere eſt praue agentes in crepa-
re. Quod nõnũq̃ duz fluxe agitur
dum lapſus vane glorie in accepta
eadem ſententia non vitatur: ferrũ
in aqua ꝑditur: q² ex diſſoluto ope-
re intelligentia fatuatur.

¶ De Securi.

Securis noĩe diſtricte ani-
maduerſionis ſentẽtia de
ſignatur. ſicut de edifica-
tione tẽpli ſalomonis dicitur. Do-
mus aũt cũ edificaretur de lapidib⁹
dolatis atqꜫ ꝑfectis edificata ẽ. Et
malleus ⁊ ſecuris ⁊ .o.f.ñ. ſ.au. in
domo eſt edificaretur. Require in
capitulo de ferramentis.

¶ De Securi.

Securis noĩe ĩcrepatio dſigna
tur. ſicut ꝑ moyſen dñs p̃ci-
pit dicens Si quis abierit cũ amico
ſimplicitẽ in ſiluam ad ligna ceden
da ⁊ ſecuris fugerit manu ferrũqꜫ la
pſum de manubrio amicum eius
percuſſerit ⁊ occiderit h̃ ad vnã ſu-
pradictarum vrbiuz fugiat ⁊ viuat
ne forte proximus ei⁹ cuius effect⁹
eſt ſanguis doloris ſtimulo ꝑſequa
tur ⁊ aprehẽdat eũ ⁊ percutiat ani-
mam eius. ad ſiluam q̃ppe cuz ami
co vnus quociens cum quolibet ꝓ
ximo ad intuenda nr̃a delicta cõuer
timur. Et ſimplicitẽ ligna ſuccidim⁹
cũ delinquẽtiũ vicia pia intẽtione re
ſeramus. Sed ſecuris manu fugit
cum ſe ſe in crepatio pluſq̃ neceſſe
eſt in aſperitatẽ pertrahit: ferrum
qꜫ de manubrio proſilit cũ de corru
ptione ſermo durior excedit. Et a-
micũ ꝑcutiens occidit: q² auditorẽ
ſua ꝓlata ꝯtumelia a ſpũ dilectiõis
īficiat correpti nãqꜫ mẽs repẽte ad

odium prorulit si hanc immoderata increpatione plus q̄ debuit addidit. Sed his qui icautte ligna p cutit & amicum extinguit ad tres necesse est vrbes fugiat vt in vna earum defensus viuat: q2 penitentie lamenta conuersus in vnitate sacramenti sub fide spe & charitate absconditur: re⁹ perpetrati homicidij nõ tenetur eumq₃ extincti proximus & cum inuenerit non occidit. q2 cum district⁹ iudex venerit qui se nobis per nature nostre consortum iunxit ab eo proculdubio vindictã de culpe reatu non expetit q̄ sub eius venia fides spes charitas abscondit. Ictus ergo culpa dimittitur que nequaq₃ malicie studio perpetrat.

Explicit. Liber Octauus
Incipit Liber Nonus.

De Lignis	Capitulum.i.
De Arboribus	.ij.
De Cedris	.iij.
De Palma	iiij.
De Abietibus	.v.
De Amigdalo	vi.
De Salicibus	.vij.
De Platanis	.viij.
De Oliua	.ix.
De Ulmo	.x.
De Buxo	.xi.
De Sicomoro.	.xij.
De Spina	xiij.
De Ficu	.xiiij.
De Uinea	.xv.
De Radicibus	.xvi.
De Baculo	.xvij.
De Uirga	.xviij.
De Ramis	.xix.
De Frondibus	.xx.
De Cortice	xxi.
De Folio	.xxij.
De Floribus	.xxiij.
De Pomis	.xxiiij.
De Malis	.xxv.

Capitulum primum.
De Lignis.

In scriptura sacra cũ lignum singulari numero ponitur. aliqñ incarnata dei sapientia designatur. aliqñ crux dñi. aliquãdo mẽtis insẽsibilitas. aliqñ cor elatũ aliqñ iustus. aliquando iniustus aliquando anima humana. Cu₃ pluraliter ligna dicuntur. aliqñ exempla patrum. aliquãdo fortes patrum mentes intelligunt

Omie Ligni icarna dei sapiẽtia dsigna tur. sicut de ea scri ptũ ẽ li gnum vite est hijs qui apprehẽderit eã. Et sicut ipse dominus ait. Si in viridi ligno h faciunt i arido quid fiet. vnde et p psalmistam dicitur. Et erit tanq̄ lignum q̄ plãtatum ẽ secus decurs⁹ aquarum. Decursus q̄ppe aquarũ sunt quotidiani transitus deficientium populorum. Lignu₃ ergo secus decursus aquaru₃ est. q2 fructũ ꝑductionẽ sui nobis obũbraculi ꝑferẽs apparuit creator icarne vt humanum genus presurrectionẽ figeret q̄ p defectum quotidie ibat in mortem. lu.xxiij. ps.prĩo

De Ligno. deu.xxi.

Ligno crux dñi figuratur sicut per legem dr̃. Maledict⁹ oĩs qui pẽdet i ligno Quid redẽptore nostro paulus attestatus dicens factus ꝑ nobis maledictum. Et rursus scriptum est. Mittamus lignũ in panẽ ei⁹. Lignũ q̄ppe i pane mittere ẽ dñico corꝑi crucẽ adhibere.

De Ligno.

Ligni noĩe mentis insensibilitas designat. sicut p ieremia₃ de quibusdam de abstinentia sua nimirum presumẽtibus dr̃. Adhesit

cutis eorum ossibus. Require in ca
pitulo de ossibus.

LIgni nomine cor elatum itel
ligitur. vñ cũ filij prophetarũ
in iordane ligna cederẽt. ⁊ vni eorũ
securis ex manubrio in profundum
laberetur mox heliseus veniens li
gnum deorsum misit ⁊ ferrum ĩ su
perficiem attollit. Require in ca=
pitulo de securi.

De Ligno.

LIgni nomine iustus de=
signatur sicut per beatũ
iob dicitur. Lignum ha
Job.xiiij bet spem si precisum fuerit rur=
sum virescit ⁊ rami eius pullulant
hoc enĩ loco cũ lignũ ꝑfert homini
quid hõ nisi carnalis quisq; accipit
⁊ quid ligni noĩe nisi iusti vir⁹ cuius
q; vita figurat. Lignũ ergo habet
spem. si ꝑcisum fuerit rursum vire
scit: q2 cũ in morte passionis ꝓ veri=
tate iustus afficitur in eterne vite vi
riditate recuperatur. ⁊ qui h̃ vire=
bat ꝑ fidem illic virescet ꝑ speciem
Et rami eius pullulant. q2 plerũq;
ex passione iusti fideles q̃q; ad amo
rem celestis patrie multiplicantur
⁊ viriditatem vite spũalis accipiũt
dum hũc ꝓ deo fortiter egisse gra=
tulantur.

De Ligno

LIgni noĩe vir iniustus expri=
mitur sicut ꝑ prophetã domi
nus dicit. Ego dñs humiliaui lignũ
sublime. ⁊ exaltaui lignum humile
Quia iuxta eiusdem veritatis vo=
cem omnis qui se exaltat. h. ⁊ q̃. se.
h. exaltabitur. Salomon quoq; ait
Si ceciderit lignũ ad austrum aut
ad aquilonẽ ĩ quocũq; loco ceciderit
ibi erit. In die ꝯ enim mortis sue iu
stus ad austrum cadit peccator ad a
quilonẽ: q2 ⁊ iustus per feruorem
spiritus ad gaudia ducitur. ⁊ pecca
tor cũ apostata angelo qui dixit se=
debo in montem. t. i. la. a. in frigido
corde suo reprobatur.

De Ligno.

POtest vero h̃ testimo
nio ligni nomine: ĩdefi
nite aĩa humana intel=
ligi. Si lignũ ceciderit
ad austrum aut ad aquilonẽ. ĩ quo=
cũq; loco ceciderit ibi erit. humani
nãq; cas⁹ tpe siue sctĩs siue malign⁹
spiritus egredientẽ claustra carnis
animam acceperit ĩ eternum secũ
sine vlla ꝑmutatione retinebit vt
nec exaltata ad suppliciũ ꝑruat nec
mersa eternis supplicijs vltra ad re
medium ereptionis ascendat.

De Lignis

LIgnorum nomĩe exem
pla patrum seu senten=
tie sacre scripture desi=
gnantur: sicut a dño ad moysen dr. Leui.vi
Ignis ĩ altari semper ardebit. quẽ
nutriet sacerdos subiciens mane li
gna ꝑ singulos dies. Altare q̃ppe
dei est cor nostrum in quo iubetur
ignis semꝑ ardere. q2 necesse est ex
illo ad dñm caritatis flãmã indesi=
nẽter ascendere. Cui ꝑ singulos di=
es sacerdos ligna subiciat ne extin=
guatur. Omnis enĩ xp̃i fide ꝑditus
mẽbrum vnq; sũmi sacerdotis effe
ctus est: sicut cũctis fidelibus petr⁹
apostolus dicit vos aũt genus ele=
ctum regale sacerdotium. ⁊ sicut io
hannes apostolus dicit. fecisti nos
deo nostro regnũ ⁊ sacerdotes. Sa
cerdos ergo in altari ignem nutri=
ẽs quotidie ligna subiciat. id est fi=
delis quisq; ne in eo caritatis flãma
deficiat ĩ corde suo tñ exempla ꝑce
dentium q̃ scripture sacre testimo=
nia cõgerere non desistat. Nã quasi
quedã fomenta igni dare est in exci
tatione caritatis vel exempla patrũ
vel precepta dominica ministrare
Quia enim interna nouitas nostra
ipsa quotidie huius vite conuersa=
tione veterescit. ignis iste lignis ad
hibitis nutriendus est vt dum per
vsum se nostre vetustatis extenuat
per scripture testimonia ⁊ patrum
exempla reuiuiscat. Et bene illic h̃

expectur vt mane ligna per singulos
dies cõgerantur. Hoc quippe non fiat
nisi cum nox cecitatis extinguitur vel
terre. qr mane prima pars est diei
postpositis cogitationibus vite pre
sentis. Hoc primo loco quisq3 fideliu3
cogitet vt q in se iamiãq3 quasi defi
cit quibus valet visibus studium ca
ritatis inflãmet. Ignis enĩ iste ĩ al
tari dñi .i. in corde nostro citius ex
tinguitur. nisi sollerter adhibitis ex
emplis patrum ⁊ dñicis testimo=
nijs reparetur.

¶ De Lignis.

Lignorum nomie fortes
patrum mẽtes intelligũ
tur. vnde ⁊ salomon de li
gnis libani ferculũ fecis
se dicit. Libani quippe ligna cedri=
na valde ĩputribilia sunt. Ferculu3
itaq3 pacifici nostri sancta ecclesia ẽ
que de fortibus patribus .i. ĩputri=
bilibus mentibus est constructa. q̃
recte ferculum dicitur: qr ipsa fert
quotidie animas ad eternũ cõuiuiũ
conditoris sui.

¶ De Lignis.

Lignorum nomie ope=
ra designantur sicut per
moysen dicitur. Cũ in
gressi fueritis terrã q̃
ego daturus sum vobis
⁊ plantaueritis in ea ligna pomife=
ra. auferetis p̃putia eoꝝ. Poma q̃
germinant ĩmunda erũt vobis nec
edetis ex eis. Ligna quippe pomi=
fera sũt opera virtutib⁹ fecũda p̃pu
cia itaq3 lignorũ auferimus: cũ de
ipsa ichoationis in firmitate suspe=
cti primordia nostrorum operum
non approbamus Sepe namq3 no
ue conuersatiõis primordia adhuc
ex carnali sunt vita cõmixta ⁊ idcir=
co ĩnoscere citius nõ debẽt ne cum
laudantur bona q̃ placent decept⁹
laude sua animus deprehendere in
eis nequeat mala q̃ latent. Poma
aũt que germinant inmunda duci=
mus nostrisq3 esibus non aptamus
quia cum primordia boni laudant
operis dignum est vt hoc animum
non pascat operantis ne dum acce=
pta laus suauiter carpitur fructus
operis ĩtempestiue comedat. Qui
ergo ĩchoamẽ virtutis ab humano
ore laudem receperit qua plantati
ligni ante tempus pomũ comedit.

¶ Capitulum secundum.

De Arbore.

¶ In criptura sacra cum arbor sin
gulari numero ponitur. aliquã
do xp̃s. aliqñ humanum genus
intelligitur. Cũ vero pluraliter
arbores dicũtur. aliquãdo sacri
codices. aliqñ hij qui sublima
appetunt designantur.

¶ De Arbore

Arboris nomine xp̃s Math.
designatur. sicut in xiij. d. ⁊
euãgelio ab ip̃o dño Luce. xij
dicit: Simile est re=
gnum celorum gra=
no sinapis. q accep=
ptum hõ misit in ortu3 suũ ⁊ creuit
⁊ factum in arbore magna ⁊ volu=
cres celi requieuerũt ĩ ramis eius:
Ipse quippe est granum sinapis q̃
in orti sepultura arbor magna sur=
rexit. Require in ca. de volucrib⁹ math. iij

Arboris nomine vni= .c. ⁊ luc.
uersum genus huma iij. d.
num designatur. sicut
per Johannem bapti
stam dicitur. Iã enim securris ad
radicem arboris posita est. Omnis
ergo arbor non faciens fructu3 bo
num excidetur ⁊ in ignẽ mittetur
Require in capitulo de securri.

¶ De Arbore

Arborum nomie sacri
codices designãtur. si
cut de hereticis p bea
tu3 iob dr. Et mande
bãt herbas ⁊ arboꝝ cortices here=
tici q̃ qr elationis sue obice repulsi
.i. sacro eloq̃o magna ⁊ ĩtima perci=
pere neq̃ũt. s3 ĩ illo tenera q̃dã ⁊ ex
teriora cognoscũt hbas ⁊ arboꝝ cor
tices pcipere. q̃ enĩ scire appetunt

ex quibus docti nequaquam sint sed esse videantur. dum in sacris voluminibus vim caritatis erga dominum ac proximum medullitus non exquirunt quasi herba vel cortice pascuntur. quia vna sunt vel exteriora que mentes superbientium nu triunt. vel terre herbas mandere est. de scriptura sacra minima precepta seruare maiora contempnere Quos bene veritas increpat dicens ve vobis scribe et pharisei hypocrite. qui de cimatis mentam et anetum et ciminum et reliquitis que grauiora sunt legis Aut arborum quoque cortices comedunt: quia sunt nonnulli. qui sacris voluminibus solam littere superficiem venerantur nec quicquam de spirituali intellecu custodiunt cum nichil in verbis dei amplius nisi hoc quod exterius audierint esse suspicantur.

Possunt quoque per arbores hij qui sublimia appetunt designari per herbas vero terrena adhuc bene inchoantium vita intelligitur. bonum ergo de prauis hominibus inuident alios hoc esse quod non sunt et dolent alios adipisci quod ipsi nequeunt dicitur quia mandebant herbas. Et arborum cortices: nam si qua forte in aliorum actibus oriri bona conspiciunt. mox ea manu pestifere exprobationis euellunt Nam cum recta incipientes aspiciunt aut irridendo aut quasi consulendo contradicunt. Cum vero etiam quosdam pensant ad summa proficere. quia eorum profectus funditus dissipare nequeunt aliquibusdam illos suis operibus diuertunt herbas itaque eis et arborum cortices mandere est vel studia bene inchoantium vel operationes quorundam iam more arborum ad superiora tendentium pestiferis persuasionibus quasi quibusdam malicie sue dentibus dissipare. herbas mandunt reprobi cum infirmorum initia irridendo consumunt. arborum quoque cortices mandunt cum manu peruersi consilij a vita recte credentium tegmen bonorum operum subtrahunt hos autem in quibusdam actibus velut arbores expoliant illos vero velut herbas. quia despicientes trahunt quasi que calcant comedunt.

Capitulum tertium De Cedro

In scriptura sacra cedri nomine. aliquando celsitudo glorie celestis. aliquando spes. aliquando iudee regnum. aliquando is qui in amore dei solidatus corrumpi non potest. aliquando celestium virtutum celsitudo. aliquando superbia prauorum potentia designatur.

Cedri nomine celsitudo glorie celestis exprimitur sicut propheta testatur dicens. Iustus vt palma florebit sicut cedrus libani multiplicabitur.

De Cedro

Cedri nomine spes intelligitur. vnde apud moysen dominus in sacrificio vacca mactata offerri cum ysopo ligno que cedrino et cocco bis tincto precipitur. Require in capitulo de vacca.

De Cedro

Cedri nomine iudee regnum designatur. sicut per ezechielem prophetam dicitur. Aquila grandis magnarum alarum longo. m. d. plena plumis et varietate venit ad libanum et tulit medulam cedri et summitatem. f. eius euulsit. Require in cap. de aquila.

De Cedro.

Cedri nomine is qui in amore dei solidatus corrumpi non potest designatur. sicut per ysaie vocem dominus derelicte gentilitati. i. sancte ecclesie spiritulium merita virtutum tanquam deserto arbusta promittens dicit. Dabo in solitudine cedrum et spinam. Cedrum: quia magni odoris est. atque imputribilis nature iure accipimus in promissione. De spina vero cum peccanti homini dictum sit terra tua spinas et tribulos germinabit tibi quid mirum si sancte ecclesie illud promittitur. quod peccanti homini pro pena multiplicatur. Sed cedri nomine significantur hij qui virtutes et signa

Eze.

exhibent in sua operatione. Qui di cere cum paulo valēt christi bonus odor sumus deo quorum corda ita iterno amore solidata sunt: vt ea iā terreni amoris putredi. nulla corrū pat. Per spinam vero signati sunt doctrine speciales viri qui dum de peccatis ac virtutibus differunt et modo eterna supplicia minant mo do celestis regni gaudia pmittunt cor audientium pungūt. Suoqꝫ do lore compunctionis perforāt vt ab eorū oculis quasi quidam sanguis anime lachryme decurrāt. Ad hoc autez cedrus in ecclesia ponitur: vt quisquis a proximo odorem virtu tum spūalium trahit ipse quoqꝫ ter rene vite delectatione non torpeat: sed ad bonorum celestiuz desideria ignescat. Ad hoc spina pōitur vt q̄ predicationis eius verbo compun ctus fuerit. Ipe quoqꝫ ex illo illius discat corda sequentium predicatio nis verbo compungere.

¶ De cedris.

Cedrorum nomine cele stium virtutum celsitu do designatur. vnde cum apostate angeli eminentiā prophe ta conspiceret dicit. Cedri non fue runt altiores illo in paradiso dei. q̄ namqꝫ accipi in cedris possunt nisi illa virtutum celestium procere cel situdinis agmina in eterne leticie vi riditate plantata. Qui q̄uis excel sa sunt condita huic tamen nec pre lata sunt nec equata.

Eze. xxxi

¶ De cedro.

Cedri nomīe superba pra uorum potentia designa tur. sicut per psal. dicitur Vox domini confringentis cedros.

¶ Cap. iiij. de palma.

¶ In scriptura sacra palme no mine. Aliquando iustus quili bet. aliquando sancta ecclesia de signatur.

¶ De palma.

Palme nomine: iustus quilibet designatur. sicut per psal. dicitur. Iustus vt palma flo.

Palme nomīe sancta ecclesia designatur. si cut per beatum Iob ex persona sancte ec clesie dicit. Et sicut palma multiplicabo dies. Palma enim tarde proficit: sed diu in viriditate consistit. Cum multis autez difficultatibus sancta ecclesia ad fidei statum venit. et pro collectatiōe plurimorum in eiusdē fidei gloria diutius stare cōcupiscit. Sicut palma ergo multiplicare di es credidit que emergente subite tētationis articulo pacis sue gratiā et tarde fidelibus adeptam: et citius ab infidelibus interceptam dolet. Hec immerito iustorū vita palme comparatur q2. s. palma īferi⁹ tactu aspera est. et quasi aridis corticibus obuoluta superius vo et visu et fru ctu pulcra. Inferius corticē suoruz inuolutionibus angustatur: sed su perius altitudine pulchre viridita tis expanditur. Sic quippe est ele ctorum vita despecta in inferioribus superius pulchra. In ima ista quasi multis corticibus inuoluitur. dum innumeris tribulationibus angusta tur. In summa autez illa quasi pul chre viriditatis folijs amplitudine retributionis expanditur. Dicat er go. Et multiplicabo dies. Quasi ei palma multiplicasse dies condidit: que mentes fidelium ad extremuz vsqꝫ robustiores exurgere putabat Cum enim multorum corda perse cutionibus ceperint lassata molles cere dolet iam in se quasi ad debili tatem tendere quos mirabatur for tia propuisse.

¶ Cap. De Abiete.

¶ In scriptura sacra abietis no mine. aliquando contemplator qui libet sanctus. aliquando ipsa cōtem

templatio. aliquando celestes virtutes intelligitur.

De abiete.

Esa. xli. Abietis nomine contemplator designat. sicut per ysaiam dicitur. Ponam i deserto abietē. Quid nā q̄ per abietem q̄ valde transcendo ad aeris alta sustolli situr nisi hij designati sunt: quia ītra sanctam ecclesiā ad hec in terrenis corporibus positi iam celestia contēplantur. Et q̄uis nascendo de terra exeunt contemplando eā iam iuxta ethera verticem mētis collunt.

De abiete.

Esa. xlv. Abietis nomine contemplatio exprimitur sicut per ysaiam promittente domio dicitur. Pro saliūca ascendet abies: ⁊ pro vrtica crescet mirtus p saliūca namq; ascendit abies dum in sanctorū corde pro abiectione terrene cogitationis altitudo superne contēplationis oritur. vrtica vero ignee omnino nature est mirtum vero tēperatiue ferunt esse virtutis. Pro vrtica igitur crescit mirtus cum iustorum mentes a prurigine ⁊ ardore vitiorum ad castitatis temperētē tranquillitatemq; perueniunt dum iam terrena non appetunt dum flāmas carnis desiderijs celestibus extingunt.

De abietibus.

 Abietū nomine celestes virtutes designantur sicut per prophetā de apostata angelo dicitur. Cedri non fuerunt altiores illo in paradiso dei. Abietes non adequauerūt summitatem eius. Qui namq; accipi ī cedris vel abietibus possunt. Require in cap. de Cedro.

Cap. vi. De Amigdalo.

Amigdali nomine primitiua ecclesia designatur. sicut per salomonē dicitū. vt florebit amigdalum ⁊ impinguabitur locusta dissipabitur capparis. amigdalum q̄ pre florem prius cunctis arboribus ostendit. Et quid in flore amigdali nisi sancte ecclesie primordia designātur que in predicatoribus suis primitiuos virtutis flore aperuit ⁊ ad inferenda poma bonorum operum venturos sanctos quasi arbusta sequentia preuenit. In qua mox locusta impinguata est: quia sicca gentilitas sterilitas piguedine est gratie celestis infusa. Capparis vero dissipatur: quia cum gratia fidei vocata gentilitas attigit iudea in sua sterilitate remanens bene viuendi ordinem amisit.

Cap. vij. De salicibus.

In scriptura sacra salicis nomine. Aliquando pro viriditate boni. aliquando pro sterilitate reprobi intelligitur.

De salicibus.

ix. Infructuose quidē sunt arbores salicum: sed cum stante viriditatis vt arescere vl abscise radicitus ⁊ proiecte vix possint. Nisi electorū vitam per constantiam sue viriditatis salices exprimerent: nequaq̄ de sancte ecclesie filijs propheta dixisset. Germinabūt inter herbas sicut salices iuxta preterfluentes aquas. Sancte enim ecclesie filij inter herbas sicut sa. germinant: dum inter arescentem vitam carnalium hominum ⁊ multiplici numerositate: et perpetua mentis viriditate perdurant. Quid bene iuxta preterflu. aquas germinare phibetur. qr vnusquisq; eorum vbertatem ad fructū percipit ex doctrina sacri eloquij: q

temporaliter percurrit.

De salicibus.

Ursum nisi per sterlitatem salicum vita peccantium signaretur nequaquam ex voce predicantium contra babiloniam psal. dixisset. In salicibus in medio eius suspen. or. no. Require in capitu. de Torrentibus.

Ps. cxxvi.

Cap. viii.

De Platanis.

Latanorum nomine virtutes celestes designantur. vnde cum apostate angeli eminentiam conspiceret propheta dixit. Cedri non fuerunt altiores illo in paradiso dei. Abietes non adequauerunt summitatem eius. Platani non fuerunt eque frondibus illius. Omne lignum paradisi non est assimilatum illi quoniam sponsum fecit eum in multis condensisque frondibus. Qui enim accipi in cedris vel abietibus et plantanis possunt nisi illa virtutum celestium procere celsitudinis agmina in eterne letitie viriditate plantata. Quod quamuis excelsa sicut condita. Huic tamen nec prelata sunt nec equata. Qui speciosus factus esse in multis condensisque frondibus dicitur: quia prelatum ceteris legionibus tanta illum species pulchriorem reddidit quanta et subposita angelorum multitudo decorauit. Ista arbor in paradiso dei tot quasi condensas frondes habuerit quot sub se positas supernorum spirituum legiones attendit. Qui et iccirco peccans sine venia damnatus est: quia magnus sine comparatione fuerat creatus.

Eze. xxxi.

Cap. ix.

De Oliua.

Liue nomine misericordes intelliguntur. sicut per ysaie vocem promittente domino dicitur. Dabo in solitudine cedrum et spinam et mirtetum et lignum oliue. Quos enim per oliuam nisi misericordes accipimus. Quia et grece oleos misericordia vocatur: et quasi oliue liquor ante omnipotentis dei oculos misericordie fructus lucet. Ad hoc autem oliua in ecclesia ponitur vt qui aliene misericordie opera cognoscit discat quemadmodum debeat indigenti proximo et ipse misereri.

Esa. xli.

Cap. x.

De Almo.

Lmi nomine secularie mentes exprimitur sicut per ysaiam dominus sancte ecclesie promittit dicens. Ponam in deserto abietem vlmum et buxum simul. Quid enim per vlmum nisi secularium mentes expresse sunt que dum terrenis ad hec curis inseruiunt: nullum virtutum spiritualium fructum ferunt. Sed et si fructum proprium vlmus non habet portare tamen vitem cum fructu solet. Quia et seculares viri intra sanctam ecclesiam quamuis virtutum spiritualium dona non habeant: dum tamen sanctos viros donis spiritualibus plenos sua largitate sustentant quid aliud quam vitem cum botris portant. Ad hoc autem vlmus in ecclesia ponitur: vt quisquis intuetur eum qui habere virtutum spiritualium fructum non valet: sed cum eos qui spiritualibus donis pleni sunt sustentat quanta valet largitate inseruiat et celestium bonorum botros quos gignendo non valet sustentando ferat.

Esa. xli.

Cap. xi. de Buxo.

BUxi nomine is qui ex eta
tis infirmitate bona ope
ra non valet ferre sed cuz
parentum fidelium fidez
Esa.xli. tenet exprimitur. sicut per ysaiã do
minus dicit. Ponam in deserto. a.
vl. ꝛ buxi sunt. Buxus quos alios
designat qui in altum non proficit:
ꝛ ꝙuis fructum non hẽat viridita=
tem tñ habet. vbi eos qui ĩtra san
ctam ecclesiam ꝛ si adhuc ex etatis
infirmitate bona opera ferre non va
leant: sed cum parentum fideliũ cre
dulitate sequentes fidem perpetue
viriditatis tenentur. Ad hoc enim
in ecclesia buxus ponitur: vt qui ha
bere multos ad hec in infirmitate
positos vere fidei viriditatem con=
siderat etiam esse ipse infidelis eru
bescat.

¶ Cap. xij. De Sicomoro:

SIcomori noie mun
di stultitia designat.
Unde euangelice hi
storie verba testan=
tur: qꝛ Zacheus
cum videre dominũ
pre turba nõ posset sicomori arbo=
rem ascendit: vt transeuntem eum
cerneret. Sicomorus quippe ficus
fatua dicitur. Et quid per sicomo=
rum nisi mũdi stultitiam accipimus
Pusillus itaqꝫ Zacheus sicomorũ
subijt ꝛ deuz vidit: qꝛ qui mũdi stul
titiam humiliter eligunt ipsi dei sa
pientiam subtiliter contemplantur
Pusillanimitatem namqꝫ nostram
ad videndũ dominũ turba prepedit
qꝛ infirmitatem humane mentis ne
lucem veritatis intendat curare se=
culariũ tumultus premit. Sed pru
denter sicc morum ascendimus si ꝓ
uide que diuinitus precipitur stulti
tiam tenemus. Quid enim in hoc
mundo stultius ꝙ amissa non que=
rere possessa rapientibus laxare nul
lam pro acceptis iniurijs iniuriam
reddere immo adiunctis alijs pa=
tientiam prebere. Quasi enim sico
morum nos ascẽdere dominus pre
cipit cum dicit. Qui aufert que tua
sunt ne repetas: ꝛ rursum. Si quis
te percusserit in dextera maxillã pre
be illi ꝛ alteram. Per sicomorum
itaqꝫ dominus transiens cernitur:
qꝛ per hanc sapientem stultitiam et
si nec dum: vt est solide iam tamen
per contemplationis lumen dei sa=
pientia quasi in trãsitu videt. Qua
si iuxta helıu verba videre nequeũt
qui sibi sapientes vident: qꝛ ad con
spiciendum dominum in elata cogi
tationum suarum turba deprehen
di ad hec sicomori arborem non ĩue
nerunt. Cõtemplari enim dei sapiẽ
tiam non possunt qui sapientes esse
videntur. qꝛ tanto ab eius luce lon
ge sunt. quãto apud semetipsos hu
miles nõ sunt. Qꝛ ĩ eoruz mẽtibus
dum timor elationis crescit aciẽ cõ=
templationis claudit ꝛ vñde se lu=
cere pre ceteris estimant inde se lu=
mine veritatis priuant. Si igitur ve
raciter sapientes esse atqꝫ ipsam sa=
pientiam contemplari appetimus
stultos nos humiliter cognoscamꝰ
Relinquamus noxiam sapientiam
discamus laudabilem fatuitatem.
Hinc quippe scriptũ est. Sulta mũ
di. e. v. vt. c. sapientes. Hinc rursus
dicitur. Si quis videtur inter vos
sapiens esse in hoc seculo: stultꝰ fiat
vt sit sapiens.

¶ Cap. xiij. De Spina.

¶ In scriptura sacra cum spina
singulari numero ponitur. Ali=
quando peccatũ intelligitur. ali
quando punctio vltionis. aliqñ
doctrine specialis vis. Quando
vero pluraliter dicuntur spine.
aliquando vitiorum punctiões
aliquando tẽtationũ aculei. ali=
quando diuitie intelligũtur

¶ De Spina.

SPine nomine peccatum
intelligitur. sicut ꝑ psal.
voce penitentis dicit. Cõ
uersus sum in erũna mea dum con=

fringitur mihi spina Spina quippe est omne peccatum.qꝛ dum trahit ad delactationem quasi pungendo lacerat mentem. Ait ergo conuer. sum in erum.mea dum confi.mihi spina:qꝛ scilicet mēs ad lamentum vertitur vt peccati punctio peniten do frangatur. In translatione alia non confringi.sed configi spina ꝓhi bitur. Qꝛ videlicet ab eodem sensu non discrepat:qꝛ penitētis animus ad luctum ducitur dum perpetrata culpa in memoria fixa retinetur.

¶ De Spina:

Job.xiij Spine nomīe ꝑfictio vltionis designatur. Unde b. iob.enume ratis bōis suis si hoc nō fecerit maledicto se astringens dicit. Pro frumento oriatur mihi tribu lus ⁊ pro ordeo spina. Acsi apte di- cat. Si iniustum quid erga subdi- tos gessi si exegi debita ⁊ ipse ꝙ de bui non impendi:si exercitationem boni operis alijs inuidi pro bonis que in eternum reficiūt tribuantur mihi in iudico mala que pungunt: pro frumento quippe tribulus ⁊ ꝓ ordeo spina oritur cuʒ in retributio ne vltima de qua remuneratio labo ris queritur punctio doloris inue- nitur. Et notādum ꝙ sicut a frumē to ordeum distat ꝗuis vtrumqꝫ re ficiat sic a tribulo spina ꝗuis sit vtrū qꝫ ꝙ pungat: quia tribulus mol- lior spina vero ad pungendum asp ⁊ durior. Ait ergo pro fru.ori.mihi trib. ⁊ pro or.sp̄. Acsi patēter dicat Egisse quidē magna me bona ⁊ mi nima me scio. Sed si non ita est: ꝓ bonis magnis. Mala minima ⁊ ꝓ bonis minimis mihi respondeant mala maiora.

¶ De spina.

Spine nomine doctrine spiri tualis vir exprimitur.sicut ꝑ
Esa.xli. ysaiam promittēte domino dicitur Dabo in solitudine cedrum ⁊ spinā

Require in cap.de cedro.

¶ De spina.

Spinarum nomine vitiorum punctiōes designātur.sicut do minus de cōfusa mē te sub babilōis spe- cie loquitur dicens. esa.xxxiiij
Oriuntur in domibus eius spine et vrtice ⁊ paliurus in munitionibus eius. Quid namqꝫ per vrticas nisi cogitationum prurigines.quid ve- ro per spinas nisi vitiorum punctio nes accipimus. In domibus igitur babilonis vrtice ⁊ spine pullulant: quia in confusione mentis reprobe ⁊ desideria cogitationum surgunt: que exasperent ⁊ operum peccata que pungant. Sed hec agentes ha- bent etiam nequiores alios defen- sores suos. Unde illic apte ꝓtinus subditur ⁊ paliurus ī munitiōibus eius. Paliurus quippe tanta spina rum circundatione densescit: vt pre asperitate tangi vix possit. Intus igitur spina ⁊ vrtica nascitur: sʒ vtrū qꝫ hoc exterius ꝑ paliuruʒ munitur quia videlicet minores iniqui mala quelibet faciunt:sed ea nequissimi maiores tuentur.

¶ De Spinis.

Spinarū nomine tē- tationum aculei ex- primūt sicut ꝑ ysaiā dominus testatur di cens. Super humū populi mei spine et vepres.as.q.s. omnis.d.g.c.exultā tis.

Spinarum nomine diui tie intelliguntur . sicut in euāgelio veritatis vo ce de semine dicitur. Et aliud ceci- dit inter spinas ⁊ simul exorte spine suffocauerunt illud. Qꝛ exponens ait. Quia autem in spinis cecidit. Hij sunt qui audierunt ⁊ a sollicitu dinibus ⁊ diuitijs ⁊ voluptatibus euntes suffocantur ⁊ non referunt

fructum. Diuitie ⁊ enim spine sunt
que cogitationum suarum punctio
ne mentem lacerant ⁊ cum vsq; ad
peccatum pertrahant quasi inflicto
vulnere cruentant. Et notãdum ꝙ
exponens dominus dicit: qꝛ sollitu
dines voluptates ⁊ diuitie suffocãt.
Suffocant enim qꝛ importunis co=
gitationib⁹ suis guttur mentis strã
gulant. Et dum bonum desideriuȝ
intrare ad coꝛ non sinunt: quasi adi=
tum flatus vitalis necant. Notãdũ
etiam ꝙ duo sunt que diuitijs iung.
sollicitudines videlicet ⁊ volupta=
tes: qꝛ pꝛofecto ⁊ per curam mẽteȝ
oppꝛimunt ⁊ per affluentiam resol=
uunt. Recte ⁊ enim contraria pos=
sessoꝛes suos ⁊ afflictos ⁊ lubꝛicos
faciunt. Sed quia voluptas conue
nire non potest cum afflictione alio
quidem tempoꝛe per custodie sue
sollicitudinem affligunt atq; alio ꝑ
abundantiam ad voluptates emol
liunt.

¶ Cap.xiiij. De ficu.

Johel.i.

Fici nomine mens
humana designatur
vnde sub cuiusdam
gẽtis specie ãtiquo
rum hostium mali=
tiam signans ꝑ pꝛo
phetaȝ veritas dicit. Posuit vineã
meã in desertum. ficuȝ meã decoꝛti
cauit nudans expoliauit eam. Albi
facti sunt rami eius. Insidiantibus
quippe spiritibus dei vinea in deser
to ponitur cum plena fructibus aĩa
humane laudis cupiditate dissipat.
ficuȝ dei gẽs ista decoꝛticat: qꝛ sedu
ctam mentem in fauoꝛis appetituȝ
rapiens quo hanc ad ostentionem
pꝛotrahit tegmẽ ei humilitatis tol
lit. Eamq; nudans expoliat qꝛ quo
usq; in bonis suis absconditur: qua=
si pꝛopꝛij tegminis coꝛtice vestitur.
Cum vero mens hoc ꝙ egerit vide
ri ab alijs cõcupiscit quasi expoliata
ficus cum quo se texerat coꝛticem a
misit. Ubi apte subditur. Albi facti
sunt rami eius: qꝛ ostẽsa humanis
oculis ei⁹ opera candescunt. De san
ctitate nomẽ sumitur cũ recta actio
diuulgatur. Sed quoniam subdu=
cto coꝛtice rami fici huius arefiunt
sollerter intuendũ est: quia facta ar
rogantium humanis oculis ostẽsa:
vnde placere appetunt inde siccant.
Mens itaq; que per iactãtiam pꝛo
ditur decoꝛticata recte ficus vocat:
⁊ cãdida est per hoc ꝙ cernitur ⁊ sic
citati pꝛoxima per hoc ꝙ tegmine
coꝛticis nudatur.

¶ De ficu.

Fici nomine humana natura
designatur. sicut in euãgelio Luce. xiij.
veritatis voce dicitur. Arboꝛem fi=
ci habebat quidam plantatam in vi
nea sua ⁊ venit querens fructum et
nõ inuenit ⁊c. Quid enim arboꝛ fici
nisi humanam naturam signatur.
Que bene quidem plãtata est sicut
ficus sed in culpam pꝛopꝛia sponte
lapsa fructum non seruat opera=
tionis. Ad peccatum quippe ex vo
luntate coꝛruens fructum obedien
te ferre noluit qui ad dei similitu=
dinem condita: dum in sua dignita
te non perstitit: quod plantata fue=
rat seruare contempsit.

¶ Capitulum decimũquintum. De Uinea.

¶ In scriptura sacra vinee no=
mine. Aliquando sacre scriptu=
re latitudo. aliquãdo anima bo
nis operibus fecunda. Aliquan=
do vita cuiuslibet negligentis.
aliquãdo vniuersa simul ecclesia
designatur.

¶ De vinea.

Inee nomine scripture sacre latitudo designatur. sicut p beatum iob de hereticis dicitur. Agrū non suum demetunt & vineam eius que vi oppresserint vindemiant. Potest enim ager nomine scripture sacre latitudo signari. Quam heretici non suam demetūt quia ex ea sñias longe a suis sensibus diuersas tollunt. Qui vinee quoqz appellatione exprimitur: qz per veritatis sñias botros virtutuz profert: cuius vinee dominum. i. sacre scripture conditorem vi opprimunt: quia eius sensum in sacri eloquij inflectere volenter conantur. Qui dicit. Seruire me fecisti i peccatis tuis prebuisti mihi laborez in iniquitatibus tuis. Et eandem vineam vindemiant: quia ex ea sententiaruz botros pro sue intelligentie intentione coarceruant.

iob.xxiiij

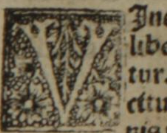
De vinea:

Inee nomine anima bonis operibus fecūda designatur. sicut sub cuiusdam gentis specie malignorum spirituum malitiam signans per prophetam dominus dicit. Posuit vineam meam in deserto insidiātibus quippe malignis spiritibus dei vinea in deserto ponitur cum plena fructibus anima humane laudis cupiditate dissipatur.

Johel.i.

De vinea.

Inee nomine vita cuiuslibet negligētis designatur. sicut per salomon dicitur. Per agruz hominis pigri transiui & per vineam viri stulti & ecce totum repleuerant vrtice. operuerant superficiem eius spine & maceria la. destructa erat. Require in cap. de muro:

De vinea.

Inee nomine vniuersa sit ecclesia designatur. sicut in euangelio veritatis voce dicitur. Simile est regnum celorum homini patrifamilias qui exijt primo mane conducē. o. in. vi. suam. Require in cap. de mane

Capitulum decimumsextum.
De Radice.

In scriptura sacra radicis nomine. Aliquando incarnatio dominica. aliquando sancta predicatio. aliquādo natura humanitatis. aliquando occulta cogitatio intelligitur.

Adicis nomine icarnatio dominica designatur. sicut per beatum Job ex persona ecclesie dicitur. Radix mea aperta secus aquas. Quia enim radix ecclesie nisi ipsa debet incarnatio redemptoris intelligi. Quod iuxta aquas aperta est dum dominus inuisibilis per assumptionez humanitatis sue patuit aspectibus visionis nostre. creator quippe qui in diuinitate videri non poterat: assumpsit a nobis vnde videretur a nobis. Radix ergo secus aquas aperit: quia auctor humani generis per humanitatē suam hominibus demonstratur. vnde recte quoqz per psal. dicitur. Et erit tanq̄ lig. q̄ pl. est secus. d. a. Decursus aquarum sunt quotidiani transitus deficientium populorum. Et de semetipsa veritas dicit. Si in viridi ligno hec faciunt in arido quid fiet. Lignum ergo se. de. a. est: quia fructum & protectionem sui nobis vmbraculi pferens apparuit creator in carne: vt humanū genus per resurrectionem figēt: q̄ per directū quotidie ibat in mortem.

¶ De radice.

Adicis nomine ſan
cta predicato deſig.
ſicut per beatũ Job
de iuſto ſub appella
tione ligni dicitur.
Si ſenuerit in terra
radix eius ⁊ in puluere mortuus fu
erit truncus illius ad odorem aque
germinabit ⁊ faciet comã. quaſi cũ
primũ plantatum eſt. Quid eniȝ ra
dix iuſti niſi ſancta predicatio: q: ab
ipſa oritur ⁊ in ipſa ſubſiſtit: ⁊ quid
terre vel pulueris nomine niſi pec=
cator accipitur cui conditoris voce
dicitur. Terra es: ⁊ in terra ib. vel
certe ſicut habet nr̃a tranſlatio pul=
uis es: ⁊ in pul. re. Juſti igitur ra=
dix ĩ terra ſeneſc. q: apud corda pra
uorum eius predicatio deſpecta cũ
ctiſqꝫ viribus effeta creditur. Et in
puluere truncus emoritur: quia in=
ter manus vel perſequentium cor=
pus illius examinatur. Juxta enim
ſapientie vocem. viſi ſunt oculis in=
ſi. mori ⁊ eſtimata ẽ afflictio exitus
eorum. Sed iſte cuius radix in ter=
ra ſenuit ⁊ in puluere truncus mor=
tuus eſt ad odo. aque germi. quia
afflatum ſancti ſpiritus in electorũ
cordibus exẽplo ſui operis germen
virtutis facit. Aque ⁊ enim appel=
latione nonnunꝙ̃ ſancti ſpiritus ir=
rigatio deſignari ſolet ſicut ſcriptũ
eſt. Si quis ſitit veniat ad me ⁊ bi=
bat. Qui autem biberit ex aqua ꝙ̃
ego dabo ei non ſitiet in eternum.
Sequitur ⁊ faciet comã: quaſi cum
ꝑmũ plãtata eſt. Succiſo troco co=
mã facere eſt extincto corporaliter
iuſto ipſo paſſionis ſue exẽplo mul
toruȝ corda ſuſcitare ⁊ ex fide recta
viriditatem veritatis oſtendere.
Bene aũt dr̃. quaſi cũ ꝑmũ plãtata
eſt. Omne quippe ꝙ hic a iuſtis agi
tur: ſecunda plantatio eſt. quia per=
ſona videlicet plantatio non in ope
re iuſtorũ: ſed in preſcientia condi=
toris eſt. Et quia cuncta que agunt
electi ſicut prius interius cõſpi=
ciuntur atqꝫ diſponũtur ita poſtmo
dum exterius perficiuntur bene di
citur. fa. co. q. cum pri. pl. eſt id eſt
veriditatem ſuam oſtendit in effe=
ctu operis ꝙ̃ prius habuerit in pre=
ſcientia conditoris.

¶ De Radice.

Radicis etiã nomine po
teſt ipſa natura humani
tatis accipi vnde ⁊ hec ꝙ̃
ꝓmiſimus valẽt intelligi. Qui vide
licet radix ſeneſcit in terra cum natu
ra carnis deficit in puluerẽ redacta
cuius in puluere trũcus emoritur:
quia extinctum corpus a ſua ſpe=
cie diſſipatur. Sed ad odoreȝ aque
germinat: q: per aduentum. ſ. ſ. re=
ſurg. ⁊ facit co. q. cum pri. plan. eſt
q: ad illam ſpeciem redit ad quam
percipiendam creatus fuerat. ſi in
paradiſo poſitus peccare noluiſſet.

¶ De Radice.

Adicis nomine occulta
cogitatio deſignatur. ſi
cut per eliphat de diui=
te iniquo dicitur. Non
habitabit nec perſeue=
rabit ſubſtantia eius nec mittet in
terra radicem ſuam. Quia hic non
habitabitur dictum eſt in quibuſdã
codicibus repperi non ditabitur.
Sed ſenſus non diſcrepat ꝙuis a ſe
ſermo diſcordet. Jlle enim virtuti=
bus ditatur cuius mentem inhabi=
tat omnipotens deus. Sed quia ſu
perbi cogitatio ab auctoris ſui gra
tia non inhabitatur profecto virtu=
tibus non dicatur propter hoc ꝙ in
terius eſt vacuus dicitur non inha=
bitabitur propter hoc vero ꝙ tran
ſitorium foris tumet recte ſubiũgi
tur. Nec pſeuerabit ſubſtantia eius
acſi aperte dicatur. Hoc ꝙ habere
videt exterius trãſit ⁊ illud ꝙ tran=
ſire non poterat interius non habet
vnde ⁊ apte ſubiungitur nec mit. in
ter. ra. ſua. Quod ſi de hac terra di
ctũm accipimus liquet ꝓcul dubio

q: arbor q̄ i t̄ra radicē non habet vel tenuissimus cōmota flatib⁹ cadit. Et superbus dsq̧ dū contra oīpotētē dn̄m roborat: dū currit aduersus eum erecto collo ⁊ ipingue ceruice contra autorē erigitur stare q̄si arbor videtur: sed status ei⁹ sn̄ radice est q: velut ad lenē flatū. sic ad mortum occulte sententie vita ei⁹ eruit. Si in vero hoc loco terrā eterne vite retributionē accipimus de qua propheta ait. portio. m. i. terra viuētium. iniquus iste i terra radicem suam nō mittet q: nūq̄ ad eterne vite desiderium carnis sui cogitationem plantat. Quid em̄ radix est arbori h vnicuiq̧ hoīum cogitatio sua est. q: i h q̄ exterius videtur per illud tenetur q̄ interius non videtur vn̄ ⁊ per prophetā dicitur. Mittet radicem deorsum ⁊ faciet fructum sursum. Cum enim cogitationem nostram ad compatiendum indigēti proximo tendimus: quasi radicē deorsum mittimus vt retributionis fructum superius faciamus.

¶ Capitulum decimum septimum
De Baculo

¶ In scriptura sacra baculi nomie aliquādo disciplina legis. aliq̄n consolationis sustentatio. aliq̄n cura pastoralis intelligitur:

Baculi nomine disciplina legis itelligitur. sicut de heliseo scriptum est q̄ cū baculo puerum mittēs extinto filio sunamitis illius vitam minime reddit. p semetipsum vero veniens seq̧ sup mortuū sternens atq̧ ad eius membra se colligens ⁊ in ore mortui septies aspirās huic ad rediuiuā lucem protinus p miste rium cōpassionis aīauit. Auctor qp pe humani generis de⁹ q̄si mortuū puerum voluit cū extinctos nos in iniq̄tatis aculeo miseratus aspexit Et p moysen terrorē legis ptulit quasi puerum baculum misit. Sed puer cū baculo mortuū suscitare nō valuit: q: paulo attestante nihil ad perfectum dicit lex. Ipse naq̧ p se metipm̄ veniens ⁊ super cadauer se humiliter sternēs ad exequenda sibi mortua membra se collegit. q: cum in forma dei esset. n̄. r. ar. ē. eē. se. e. dō. s semetipm̄. ex. for. s. ac. i. s. h. f. ⁊ habitu. iu. vt. hō. Huc illuc q̧ deambulat: q: ⁊ iudeam iuxta ⁊ longe positas gentes vocat. Sup mortuum septies in spirat: q: ⁊ per apertionem diuini muneris gratie septiformis spn̄ i peccati morte iacentibus tribuit. Mox q̧ viuens erigitur: quia is q̄ terroris baculus suscitare non potuit per amoris spiritum puer ad vitam redit.

De Baculo.

Baculi nomine consolationis sustentatio designatur. sicut per psalmistam dr̄. virga tua ⁊ baculus tuus ipsa me consolata sunt Virga enim percutimur. ⁊ baculo sustentamur. Si ergo est in rectoribus districtio virge que feriat sit. ⁊ consolatio baculi q̄ sustentet Sit itaq̧ amor. s non emolliens. sit vigor. s non exasperans. Sit zelus. sed non immoderate seuiens sit pietas. sed non plus q̄ expedit parcens.

¶ De Baculo:

Baculi nomine cura pastoralis designat. sicut de comestione agni per moysen dr̄. Sic aūt comedites illum. Renes vr̄os accingetis calciamenta habētes in pedibus vr̄is. Require in capitulo de renibus. ¶ Calciamenta habentes in pedibus vr̄is. Quid sunt ⁊ em̄ pedes nr̄i nisi opera: quid vero calciamenta nisi pelles mortuorum aīalium. Calciamenta aūt pedes muniunt. Que vero sunt mortua aīalia ex quorū pellibus nr̄i muniuntur pedes: nisi āt iqui patres q

nos ad eternam patriam precesse-
runt. Quorum dum exempla con-
spicimus nostri operis pedes mu
nimus. Calciameta ergo i pedibus
habere est mortuorũ vitam conspi-
cere. ⁊ nostra vestigia a peccati vul
nere. Tenentes baculos i manibus
Quid lex p baculũ nisi pastoralem
custodiam designat Et notandũ ꝙ
prius precipimur renes accingere
postmodũ baculos tenere qꝛ illi de
bẽt curam pastoralez suscipere qui
iã in suo corpore sciunt fluxa luxu-
rie domare: vt cum alijs fortia p̄di
cant ipsi desiderijs mollibus enerui
ter non succumbant.

Capitulum decimum octauum
De Uirga.

In scriptura sacra virge nomine
aliqñ rectitudo. aliqñ percussio
aliqñ discipline rigor intelligit

Virge nomine recti-
tudo dsignat. sicut p
psalmistam dño dr.
Reges eos in virga
ferrea. ⁊ tanq̃. v. f. c.
eos. Sciendũ est: qꝛ
aliqñ nos aduersarius. aliquando
afflit cõterit deus. Et contritione au
tem aduersarij a virtute deficimus
p contritionem vero dñi fracti avi
cijs in virtute roboramur. Hanc er
go cõtritionẽ psalmista cõspexerat
cum dicebat. Reges eos. i. v. f. ⁊ t.
v. f. c. eos. In virga namqꝫ dñs nos
contexit: qꝛ dispensationis sue forti
rectitudine cum nos interius refi-
cit interius affligit. Nam quo virtu
tẽ carnis humiliat intentionem sp̄s
exaltat. vnde ⁊ h̃ eadem contritio
figuli vasi comparatur. sicut ⁊ per
paulũ dicitur. habemus thesaurũ
istum invasis fictilibus. Qui simul
contritionem ⁊ rigimen exprimẽs
ait. Licet is qui foris est noster ho
mo corrumpitur. tñ qui intus reno
uatur. d e die in diem.

De Uirga.

Uirge nomine pcussio
designatur. sicut redẽ
ptori nostro de ãtiqui
h ostis dño gentilita
tem liberanti p prophetam ysaiaz *Esa. ix.*
dicitur. Iugum enĩ oneris eius. ⁊
virgam humeri eius ⁊ sceptrum ex
actum eius superasti sicut in die ma
dian. Eripiens quippe gentilitatẽ
dñs superauit iugum oneris eius:
cum eaz aduentu suo ab illa demo
niace tirannidis seruitute liberauit
Superauit virgam humeri eius cũ
percussionem illius q̃ ex peruerso
opere grauiter deprimebat ab hu
mano genere redempto compescu
it. Superauit sceptrum exactoris
eius cum regnũ eiusdem diaboli q̃
p pestifera ppetratione vitiorum
exigere consueuerat debita tribu-
ta penarum de fidelium corde de-
struxit. Quis enĩ intelligi exactor
alius nisi diabolꝰ potest qui semel
in paradyso homini male psuasio-
nis munimũ cõtulit. ⁊ quotidie ab
eo huius debiti exigere reatum q̃
rit. Sed quomodo h̃ acta sunt sub
iungit: sicut in die madian. Requi
re in libro. xxx. moralium.

De Uirga.

Uirge noĩe discipline rigor
designatur. sicut p psalmistã
dño dr. virga tua ⁊ baculus tuus ip *ps. xxij.*
sa me consolata sunt. Require in ca
pitulo de baculo. Et adiunge
istud hinc ẽ ꝙ semiuiui illius vulne
ribus q̃ a samaritano i stabuliũ du-
ctus est ⁊ vinũ ad hibetur ⁊ oleum
vt per vinum mordeantur vulnera
⁊ per oleum foueantur: quatinus
vniusquisqꝫ qui sanãdis preest i vino
morsum districtionis adhibeat in
oleo molliciẽ pietatis p vinum mũ
dent putrida: per oleum sananda
foueantur. Miscenda ergo lenitas
cuz seueritate: faciendum quoddã
ex vtraqꝫ tẽperamẽtum vt neqꝫ mul
ta asperitate exulcerent subditi ne-
qꝫ nimia benignitate soluãtur. hoc

nimirum illa tabernaculi arca signi ficat in qua cū tabulis virga simul & māna est. quia cum scripture sacre scientia: in boni rectoris pectore sit & virga districtionis. sit manna dulcedinis.

¶ Capitulum decimum nonum.
De Ramis

¶ In scriptura sacra ramorū noīe aliquā sancti predicatores. aliquā opera. aliquando verba sententie patrum designātur.

Ramorum nomine sancti predicatores intelliguntur. sicut in euāgelio voce veritatis dicitur. Simile est regnum celorum grano sinapis: quod acceptum homo misit in ortum suum creuit & factū est in arbore magna & volucres celi requieuerūt in ramis eius. Require in cap. de volucribus. Math. xiij

¶ De Ramis

Ramorum nomie opera designātur. sicut sub cuiusdam gentis spē mali gnorum spirituū malicie am signans per prophetam dominus dicit. Posuit vineā meā in deserto. &.m.d.n.s.e.& p. albi facti sūt rami eius. Require in ca. de ficu. Joh. xv.

¶ De Ramis.

Ramorum nomine verba vel sententie patrum designantur. sicut i euā gelio dn̄o in asino eūte in hierusalem dr. Plurima aūt turba vestimenta sua sternebāt in via Alij aūt cedebāt ramos de arboribus & sternebāt i via. Saluator & enim noster asello sedens hierusalem tendit. qm̄ vniuscuiusque fidelis animam regens videlicet iumentū suum ad pacis itime visionem ducit Jumentum etiam sedet cū scte ecclesie vniuersaliter p̄sidet eiusque i superne pacis desiderium accendit. Multi aūt vestimenta sua i via sternunt. quia corpora sua p abstinentiam domāt vt ei iter ad mentem paret vel exempla bona sequentibus prebeant. Alij aūt ramos vel frondes de arboribus cedūt & sternunt i via quia in doctrina veritatis verba atque sententias patrū ex eorum eloquio scerpunt & h in via dei humili p̄dicatione submittunt. Qd in digni nos quoque modo facim⁹. Nam cū patrū sententias i sermone exhortationis assumimus frōdes de arboribus cedimus. & has in via omnipotentis dei sternimus.

¶ Capitulum vigesimum
De Frondibus.

Frondibus noīe celestium spirituū legiones intelliguntur. sicut de antiqui hostis p̄matu p prophetā dr. Cedri non fuerūt altiores illo i paradyso dei: abietes non adequauerūt sūmitatē ei⁹ platani non fuerūt eque frōdibus illi⁹ Omne lignū paradysi dei nō est ad similatum illi. & pulcritudini eius qm̄ sponsum fecit eū in multis con dēsisque frōdib⁹. Re. in c. de patanis

Frondium noīe iudee reges designātur. sicut p ezechelem pphetam dicitur. Aquila grandis magnarum alarum longo. m. d. plena. p. & va. ve. ad. l. & c. medullam. c. & s. fr. ā. eius. e. Require in capitulo de Aquila. Eze. xvij

¶ Capitulum vigesimum primum
De Cortice.

¶ In scriptura sacra corticis noīe aliquando historie sensus. aliquā exteriora patrum eloquia. aliquā tegmen humilitatis designatur.

Corticis nomie hystorie sensus intelligitur. sicut per moysen de iacob dicitur. Tollēs iacob virgas populeas virides & amigdalinas. & ex parte decorticauit eas. Re tractisque corticibus in hijs q̄ spolia ta fuerant candor apparuit. &c. require in capitulo de arietibus.

Orticum noie exteriora patrum eloquia vel littere superficies vel exteriora bene inchoantiũ opera designãtur. sicut per beatum iob de hereticis dr. Et mandebant herbas et arborum cortices. Require in capitulo de herbis.

De Cortice.

Orticis nomine tegmen humilitatis designatur. vñ sub cuiusdẽ gentis spe antiquorũ hostium maliciã signãs p pphetam dñs dicit. posuit vineã meam in deserto. f.m.d.n.s.e.t p.a.f. Rami eius Require in cap. de ficu.

Capitulum.xxii. De Folio.

Olij nomine mentis leuitas intelligitur. sicut dño per beatũ iob dicitur. Contra foliũ q vento r. o.p.t. et stipulam s.pse queris. Require in cap. de stipula.

Capitulum vigesimumtertium De Floribus

In scriptura sacra floris nomie aliqñ mediator dei et hominũ hõ xps iesus exprimitur. aliqñ psentis vite gloria fauor humane laudis aliqñ ai. bonũ ichoãtes

Loris nomine mediator dei et hõ xps iesus exprimit. sicut per prophetam ysaiam dicit. Egredief vrga de radice ies. et flos. d.r.e. a.t r.s. eũ.s.dñi.s.pus.s.t in.s.c.t f. s.s. i. t pie t replebit eum. s.t. d. Per virgam quippe virgo maria p florem vero filius intelligitur. Nullus namqz hominum sancti spiritus operatione simul oẽs habuit: nisi solus mediator dei t.h. cuius ẽ idem spiritus qui de patre ante secula procedit. Requre cetera in capitulo de oculis:

Foris nomine presentie vite gloria designatur: sicut per ysaiam propheta m dicitur omnis caro fenum t omnis gloria eius tanq̃ flos feni.

De Flore.

Loris nomie fauor humane laudis designatur sicut p baldat de hypocrita sub appellatione scirpi vel carecti dr. Nũquid viuere potest scirpus sñ humore aut carrectum sñ aqua. Cum adhuc sit in flore nec carpat manu. ante oẽs herbas arescit. Require i ca. de scirpo

De Floribus

Lorum nomine aie bonũ inchoantes designãtur. sicut i canticis cãticorum voce sponse spõsum valde amantis. t desiderãtis dr. Fulcite me floribus stipate me malis: qr amore lãgueo Mens quippe illa q̃ per amorem sponso inuisibili iũgitur. t eius desiderio ardet: nulla iam qui i mundo sũt cõcupiscit psentis vite longitudinem penam deputat exire festinat t amoris amplexu in celestis sponsi visione requiescere nullam presentis vite cõsolationem recipit sed ad illum q̃ diligit medulitur suspirat feruat anhelat anxiatur. videlz eis sit ipsa salus sui corporis: qr transfixa ẽ vulnere amoris. sicut dicit vlnerata caritate ego sũ. Mala nãqz est cordi q̃ dolorem huius vulneris nescit. Cuz vero anhelare in celesti desiderio t sẽtire vulnus amoris ceperit sit aia salubrio ex vulnere q̃ prius egrotabat salute Menti tñ sponsum suum ita fortiter amante de amore vite presentis vna solet esse cõsolatio si per hoc q ipsa ab eius visione differtur alioz anime eis verbo proficiãt. t ad celestem sponsum amoris facibus inardescant. Meret quidem. quia differri se conspicit triste est ei omne q espicit. qr illum adhuc non videt que videre concupiscit. Sed est vt dixi non praua consolatio si feruẽs anima differtur. t per eam multe colligũtur vt tarde cum multis videat q̃ sola videre citius volebat. vnde bene dicit. Fulcite me florib9

sunt. m. malis: q. a. l. Quid namq; sunt flores: nisi alie boni op⁹ ichoā tes ⁊ desiderio celestis redolētes. Quid mala de florib⁹: nisi bonorū mentes q̄ ad fructū puenerūt boni opis de inicio sctē ppositiōis. Qui ergo amore languet fulciri q̄rit floribus stipari malis: q: in illū q̄ de siderat videre adhuc nō pmittitur magna ei est consolatio si aliorum profectibus letet. Anima ergo sctā amore languida florib⁹ malisq; fulciatur. vt requiescat in bono opere proxima adhuc contemplari non valet vultum dei.

Capitulum decimum quartum De Pomis.

In scriptura sacra pomorum nomine. aliqñ primordia nostrorū operū. aliquñdo odoriferus dei aduentus designatur.

Pomoruz nomie p̄mordia nostrorum operuz designāt. sicut p moysen dicitur. Quando i gressi fueritis terraz q̄ ego datur⁹ sum vobis plantaueritis i ea ligna pomifera: auferetis preputia eorū Poma q̄ germinant immūda erūt vobis nec edetis ex eis. Require in capitulo de lignis:

De Pomis.

Pomorum nomie odoriferus dñm aduentus vel in eternus allegorie sensus. vel dñm mā data designantur sicut p beatum iob ex psona antiquoruz patrū aduentū redemptoris deside rantium. vel terre ex persona toti⁹ humani generis dicitur. Dies mei velociores fuerunt cursore fugerūt ⁊ non viderunt bonum ptransierūt quasi naues poma portātes.

Capitulum. xxv. De Malis.

Malorum noie pfecte tā aīe designātur. sicut in canticis. c. voce sponse valde dñm amātis dr. Fulcite. m. floribus ster. m. q. a. l. Require in capitulo. de floribus.

De Malis

Malorum punicorum noie fidei vnitas designatur sicut in exodo legitur. vbi in sacerdotis veste iuxta diuinam vocem tintinabulis mala punica coniungūtur vestimenta ⁊ eius sacerdotis: quid aliud q̄ recta opera debemus accipere: ppheta attestante q̄ ait. Sacerdotes tui iduant̄ iusticiam. vestimentis autē illius tintinabula inherēt vt vite viam cum longe sonitu ipsa quoq; opera sacerdotis clamēt. qd vero per mala punica: nisi fidei vnitas designatur. Nam sicut in malo punico vno exterius cortice multa īterius grana muniuntur. sic innumeros sancte ecclesie populos vnitas fidei contegit quos ītus diuersitas meritorum tenet. Cum igitur rector ad loquēdum se pparat: sub quāto cautelle studio loquat̄ attendat ne si inordinate ad loquenduz rapitur erroris vulnere corda audiendum feriantur. ⁊ cum fortasse sapiens videri desiderat vnitati, s cōpagem in sipienter abscidat. hinc namq; veritas admonēs dicit. habete sal in vobis ⁊ pacem habete i ter vos per sal q̄ppe verbi sapiētia designatur. Qui ergo loqui sapienter nitit̄ magnopere metuat ne ei⁹ eloquio audientium vnitas confundatur. vnde paulus ait. Non plus sapere q̄. o. s. s̄z. s. ad sobrietatē. Ne rector incautus ad loquenduz pro ruat h q̄ iam premisimus p semet ipsam veritas discipulis clamat habete sal in vobis ⁊ pacem habete inter vos ac si figurate per habitum sacerdotis dicat. Mala punica tinctinnabulis iungite: vt per omne q̄ dicitis vnitatez fidei cauta obseruatione teneatis.

Explicit Liber Nonus.

¶ Incipit Liber Decimus.

¶ De Petra Capitulum. i.
¶ De Lapide .ii.
¶ De Saphiro .iii.
¶ De Jaspide .iiii.
¶ De Topazio .v.
¶ De Cristalo .vi.
¶ De Adamante .vii.

¶ Capitulum. i. De Petra.

¶ In scriptura sacra cũ petra singulariter ponit. aliqñ xp̄us. aliqñ soliditas fidei. aliqñ duricia corporis intelligit. Cũ vero pluraliter petre dicuntur. aliqñ sublimes celi potestates. al. dura corda gentilium designãtur.

Etre noĩe xp̄s designatur. sicut apostolus testatur dicẽs. petra aũt erat xp̄s. hĩc iterum beatus iob sub psona eccl'ie loquit dicens. Et Et petra michi fũdebat riuos olei Petra namq̃ videlicet xp̄s nũc ad vsuz sancte ecclesie olei riuos fũdit q2 in eo loquẽs dñs predicamenta vnctionis intime emanat: De hac petra olei riuus exijt liber mathei liber marci liber luce liber iohãnis

Petre noĩe soliditas fidei intellitur. vñ ad moysen dñs dicit. Est locus apud me ⁊ stabis supra peccatum. ⁊ paulopost. Tollã manũ meũ ⁊ videbis posteriora mea. Etenĩ ex sola catholica eccl'ia veritas cõspicitur apud se esse locũ dñs pehibetur de quo videatur. Et ĩ petra moyses ponitur. vt dei faciẽ cõtempletur. q2 nisi quis fidei soliditatem tenuerit diuinam p̄sentiam non agnoscit. De qua soliditate iterũ ĩ euangelio dicit Super hãc petram edificabo ecclesiam meã.

¶ De Petra.

Petre noĩe duricia corporis accipit. vñ ad ysaiam dñs dicit. Ingredere in petram abscondere fossa humo a facie timoris dñi ⁊ a gl'ia maiestatis eius. Require ĩ capitulo de fossa.

Petrarum nomĩe sublimes celi potestates designantur. sicut sctõ viro sub noĩe aquile ad beatuz iob dñs dicit. In petris manet. Quid enĩ p petras virtutũ celestiuz potestates intelligimus. illas nimirum non iã quasi more arborũ huc atq̃ illuc ventus nostre mutabilitatis iclinat: q2 velut petre in arduis site ab oĩ motu mutabilitatis aliene. ⁊ ad soliditatez fixe celsitudinis ip̃a q̃s cui ĩherẽt durueꝛt eṫnitate. vir itaq̃ cũ ṫrena despicit more se aquile ad altiora suspendit ⁊ pcontẽplationis spm̃ sublevatus p hennẽ gloriam angelorum p̄stolatur atq̃ huic mundo hospes illa appetendo que aspicit iã in sublimibus figitur Recte ergo dicitur ĩ petris manet id est intẽtione cordis inter illas celestes virtutes residet q̃ ⁊ p eternitatis sue fortitudinem tanta iam soliditate fixe sunt vt in illo culpe latere mutabilitatis varietate flectant.

¶ De Petris

Petrarum nomine dura corda gentiliũ designãtur. sicut p beatum iob de dño dicit. In petris riuos excidit. Reqre cap. de riuis.

¶ Capitulum. ii. De lapide

¶ In scrip. sa. cum lapis singulariter ponit. aliqñ cordis duricia aliqñ dura cogitatio. aliqñ ecclesia. aliqñ dura cõsuetudo peccati intelligitur. Cum vero pluraliter lapides dicunt. al. virtutes angelice. aliqñ mẽtes fortiũ. al. dura corda gentilium. aliqñ verba sacre scripture designãtur.

Lapidis nomine cordis duricia designatur sicut per beatū iob dicit. Et lapis colore solutus in es vertitur Require in capitulo de ere.

De Lapide.

Lapis nomine dura cogitatio designat. sicut in euangelio de destructione hierlm veritatis voce dicitur. Et non relinquent in te lapidem. qui non destruatur eo q nō cognoueris tempus visitationis tue. Ciuitatis quippe noīe aīa intelligitur. Dure aūt cogitationes intelligi p lapidum significatione valent Peruersa mēs cū peruerse cogitationi adhuc puersorē adiecit. quid aliud q lapidem sup lapidē ponit. Sz in destructa ciuitate lapis super lapidem non relinquitur: qz cū ad vltionē suā animam ducitur oīs ab illa cogitationum suaruz constructio dissipatur. Qui cōtra hoc patiatur adiungitur. Eo q nō congnoueris tempus visitationis tue. Prauam nāqz animā omnipotens deus multis modis visitare consueuit. Nam assidue hāc visitat precepto: aliquādo autem flagello. aliquando vero miraculo. vt ꝛ vera que nesciebat audiat. ꝛ tū adhuc superbiens atqz contempnens aut dolore cōpuncta redeat aut beneficijs deuicta erubescat. Sed quia visitationis sue tempus minime cognoscit illis extremo vite inimicis traditur cum quibus ī etreno iudicio dampnationis societate colligitur.

De Lapide

Lapidis nomine ecclesia designatur. sicut in lege scriptum est. Manus autem moysi erant graues Sumentes igitur lapidem posuerunt subter in quo sedit. Aaron autem ꝛ hur sustentabant manus ei⁹ Require in capitulo de manibus.

De Lapide.

Lapidis nomine dura consuetudo peccati designatur. vnde propheta Hieremias dum iudeam in iniquitatibus longua consuetudine obrutam fuisse conspiceret in lamentis suis sub eius specie semetipsum deplorat dicens. Lapsa est in lacu vita mea: ꝛ posuerunt lapidem super me. Require in capitulo de lacu.

De Lapide

Lapidum nomine virtutes angelice designātur. vnde propheta ātiqui hostis principatus celsitudinem q in cōditione sua acceperat ꝛ p superbiā suam perdiderat insinuans dicit Omnis lapis pciosus opimentū tuū. Sardius thopazius ꝛ iaspis. Crisolit⁹ onix ꝛ berillus. Saphirus carbunculus ꝛ smaragdus Nouem dixit genera lapidum: qz nimirum nouē sunt ordines angelorum. Quibus diabolus opertus fuisse dscribitur quia eos quasi vestem adornamentum suum habuit: quorū dum claritatem transcendere ex eorum comparatione clarior. fuit vnde adhuc isdem propheta adiungit. Tu cherub extentus ꝛ protegens in monte sancto dei in medio lapidum ignitorum pfectus ambulasti. Cherub quippe plenitudo sciētie dicit. Idcirco diabol⁹ cherub dr. qz transcēdisse cunctos scientia nō dubitatur. Quid bene extentum ac ptegentē dicit. Omne eñ q extēti ptegimus obūbramus. Et qz cōparatione claritatis sue obūbrasse ceterorū claritatē credit: ipse extptus ꝛ ptegēa fuisse phibet. Reliqs eñ qsi obumbrādo operuit: q eoruz magnitudinez excellentia maiori transcendit. qui in medio lapidum ignitorum perfectus ambulauit: quia inter angelorum corda caritatis igne

succenda clari⁹ gl̃a conditiōis exutit

¶ De Lapide.

LApidum nomine mentes for-
tium designãtur sicut ꝑ petrũ
sanctis dr̃. Et vos tanꝙ lapides viui
superedificamini domos spũales
Et per prophetã dominus venı̃eti
ecclesie pollicetur dicẽs. Ecce ego
sternam per ordinem lapides tuos
⁊ fundabo te ĩ saphiris. Et ponam
iaspidez ꝓpugnacula tua ⁊ portas
tuas ĩ lapides sculptos. Et omnes
terminos tuos in lapides desidera
biles. ⁊ vniuersos filios tuos do-
ctos a dño. Statuit naꝫ in ecclesia
dñs ꝑ ordinẽ lapides. qꝛ in ea sctãs
animas meritorũ diuersitate distin
xit. Fundauit eã in saphiris qui sci
licet lapides coloris aeri in se simi-
litudinem tenent: qꝛ robur ecclesie
in animalibus celestia appetentib⁹
solidauit. Et qm̃ iaspis viridis ẽ co
loris iaspidem propugnacula eius
posuit: qꝛ illi cõtra aduersarios ꝓ
sctẽ ecclesie defensionis obiecti sunt
qui in terris desiderijs virẽtes nul
la corporis reprobi ariditate mar-
cescũt. Portas vero eis posuit in
lapides sculptos. Hi quippe porte
sunt eccl̃ie ꝑ quorũ vitam atqꝫ do-
ctrinam intrat in eã multitudo cre
dentium. Qui pro eo etiam ꝙ ma
gnis operibus pollẽt. ⁊ id ꝙ loquã
tes afferunt viuentes ostendunt nõ
puri sed sculpti lapides esse memo
rantur. In quorum enim vita re-
cta operatio cernitur: quasi in eis-
dem ipsis exprimitur ꝙ egerũt vbi
omnem quoqꝫ sanctorum numero
ruz generali colectione concludẽs
subdit. Oẽs t̃minos tuos ĩ lapides
desiderabiles. Et tanꝙ si audiẽtes
ista peterem⁹ vt hos lapides q̃s di
ceret in dicaret adiunxit vniuersos
filios tuos doctos a domino.

¶ De Lapide.

LApidum nomı̃e du
ra corda gentilium
designãtur sicut per
Johannem dr̃. Po
tẽs ẽ dñs de lapidib⁹
istis suscitare filios
abrahe. Qui videlicet nomı̃e lapi
dum corda gentilium designat du
ra tũc atqꝫ sensibilia per infidelita-
tem. Et per prophetam dñs pocilli
cetur dicens. Auferam cor lapide-
um de carne vestra. ⁊ dabo vobis
cor carneum.

¶ De Lapide.

LApidum nomine ver-
ba sacre scripture intel
liguntur. sicut per eze-
chielem dicit̃. Quattu
or autem mense ad ho
locaustũ de lapidibus q̃dris sunt ex
tructe. Quid eniz per mensas: nisi
corda sanctoꝝ doctoꝝ accipimus
ex quorũ doctrina auditorum men
tes reficiuntur. Holocaustum vero
totum incensuz dicit̃. ⁊ holocaustũ
offerimus qñ omnibus que huius
mundi sunt retineam⁹. holocaustũ
offerimus: qñ nos ad dñm ⁊ opere
⁊ cogitatione conuertimur. Lapi-
des aũt quadri verba sunt scriptu-
re sacre. Lapides quippe quadri
vbiqꝫ stant: qꝛ in quocũqꝫ latere fue
rint versi stant. Sic sũt ⁊ verba scri
pture sacre vbiqꝫ stãt: qꝛ ex nullo la
tere rep̃hensibilia inueniunt̃. Nã in
omnez ꝙ p̃teritũ narrãt ĩ omne ꝙ
vẽturũ annunciãt in oẽ ꝙ moralit̃
p̃dicãt. ĩ oẽ ꝙ spũaliter sonãt q̃si in
diuerso latere statum habẽt qꝛ rep̃
hensionem nõ habent. Corda itaqꝫ
sanctorum mense ad holocaustum
sunt. qꝛ siue in bono ope seu in sctã
cogitatione medullit⁹ accẽduntur.
Corda sctõrũ mense dei holocaustĩ
ex quadris lapidibus cõstructe sunt
quia dum semper dei verba cogitãt
semetipsos domino a carnali vita ĩ
cogitatiõe mactãt vñ scriptũ ẽ Lex
dei eius in cor. ipsius ⁊ non subplã
g. e. Et vnde rursuz dicitur. In cor-

de meo absco͂.elo.t.vt non peccem tibi.

¶Cap.iij.De Saphiro

¶In scri.sa.saphiri no.ap͂.a͂gelica natura.ap͂.sancti q̄libet designa͂tur.

Saphiri nomine angelica natura desig. sicut per b.Job de precio sapientie dicitur lapidi sardonicu͂ preciosissimo vel saphiro. Sardon cum vel saphirum lapides esse preciosos quis nesciat. Et dum alij preciosi sint lapides q̄ longe istos estimatione magnitudinis antecellant cur sardonicus vel saphirus potissimu͂ p̄ciosus nominatus est cu͂ vterq̧ lapis sic aliorum lapidum comparatione vilissimus nisi vt eos lapides qui preciosi describuntur dum preciosos non esse cognoscimus in eoru͂ intelligentia aliud exquiramus. Sardonicus quippe terre rubre similitudinem tenet Saphirus vero aeriam habet speciem. Possunt ergo in sardonico p̄ terraȝ rubram homines in saphiro autem per aeream visionem angeli designari. Cum ei terre rubre spe͂s lapis sardonicus hanc non immerito hominem designat:q2 ⁊ adam q̄ primus est co͂ditus Latino sermone terre rubra nomi͂atur. Quid est ergo q̄ dicitur q̄ hec sapientia lapidi sardonico vel saphiro non confertur nisi q̄ is qui est dei virtus est sapie͂tia mediator dei ⁊ ho.homo xp̄s iesus ta͂ta magnitudine excellat omnia:vt nec in terra primi homines:nec in celo angeli comparentur.vnde ⁊ per psal.dicitur. Quis in nubibus equabitur deo. Aut quis similis erit deo inter filios dei.

¶Cap.iij.De Saphiro.

Saphiri nomine quilibet sancti celestia appetentes designatur.sicut per p̄phe͂ta͂ dominus venienti ecclesie pollicetur dicens.Ecce ego sternam per or.lacu.⁊ fun.te.in saph.Require in cap. de lapidibus.

¶Ca.iiij.De Jaspide.

Jaspidis nomine virot interni desiderij designatur.sicut venienti ecclesie p̄ prophetam dominus pollicetur dicens.Ponam iaspidem propug.tua. ⁊ portas tuas inlap̄.scul.Require in cap. de lapidibus.

¶Cap.v.De Topazio.

Topazij nomine multis virtutibus plenus designatur.sicut de sapientia per b.iob dicitur.No͂ adequabitur ei athopaziu͂ de ethiopia.Quid enim ethiopiam nisi presentem mundum accipimus que coloris nigredine designat peccatore͂ populum feditate meritorum.Aliquando vero ethiopie nomine specialiter gentilitas designari solet infidelitatis prius nigra peccatis. Qua veniente domino Abacuc p̄pheta vidit timore perterrita͂ ⁊ ait Tab.ethiopum expauescent tabernacula terre madian.Dauid quoq̧ propheta videns q̄ ad iudeam redunendam veniret dn̄s:sed ante ge͂tilitas crederet.⁊ postmodum iudea sequeretur sicut scriptum est. Donec plenitudo ge͂tium introiret et sic o͂is israel saluus fieret dicens Ethiopia preueniet manus ei⁹ deo Jd est prius q̄ iudea credat saluandam se offert omnipotenti domino peccatis nigra gentilitas.Topaziu͂ vero lapis preciosus est.Et q2 greca lingua Pan.omne dicitur p̄ eo q̄ omni colore resplen͂det topaziu͂: quasi topandium vocatur.Dum vero in deo conuersa gentilitas credidit ex ea multi sunt ita dono sp̄us locupletati:vt quasi m͂ltis coloribus sic multis virtutibus luceant.Sed

hec acceptis virtutibus quisq̃ extollatur a sancto viro: nunc dicitur. Nõ adequa. ei top. de ech. Acsi apte diceretur. Nulli sanctorum quibuslibet plenus virtutibus existat cũ ex nigredine mundi collectus equari potest ei. de quo dictum est. Quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei.

Cap. vi. de Cristallo.

Ristalli nomine angelice fortitudo nature designat. sicut p ezech: dicitur. Et similitudo super capita a. fir. quasi ar. cristal. hor. et ex. s. c. eorum desuper. Possunt firmamenti nomine celestes potestates intelligi. Quia firmamentum recte: quasi aspectus cristalli dicit: qr videlicet forte quidez nimis est: sed ex aqua solidatur Et natura angelica quando creata est liberum arbitrium accepit vtrũ vellet in humilitate persistere et in omnipotentis dei aspectu permanere. an ad superbiam laberet et a beatitudinẽ caderet per similitudinem a qua fuit. Sed qr cadẽtib⁹ ãgelis Alij sancti ãgeli in sua beatitudine persisterũt atq̃ hoc ceperunt in munere vt iam cadere oĩno nõ possent in eis natura sua qr iam deijci mutabiliter nõ põt: q̃si in magnitudie cristalli durata est. Qr cristallũ horribile et extentũ super capita aĩalium dicitur q̃ ille potestates que oĩpotẽtis dei ↄspectui assistũt vobis ad hec in hac corruptiõe positis terribiles atq̃ pauende sunt. Quare nũc gaudia: qr sensum nostrap mẽtiũ excedũt sup capita aĩaliũ esse memorãtur. Quis eñi carne corruptibili positus ↄprehẽdere valeat q̃ sit illa angelorũ ineffabilis et sine fine leticia q̃ beatitudo sine defectu vultũ creatoris videre quoq̃ i ei⁹ delectatiõe ↄsistere. Ca. vij. de adamãte.

Adamantis no. eternitas designatur. Sicut per pphetã d. Peccatũ iude scriptũ stilo ferreo in vngue adamantino. Require in ca. de vngue. Hiere. xvij.

Explicit Liber Decimus.

Incipit liber Undecimus.

De Igne.	Cap. primum.
De Flamma.	ij.
De scintillis.	iij.
De Fumo.	iiij.
De Carbonibus.	v.
De prunis.	vi.
De Cinere.	vij.

In scriptura sacra ignis nomine. Aliquãdo zelus caritatis aliquando caritas. aliquãdo spiritus sanctus. aliquãdo malitia aliquando ardor luxurie. aliquãdo estus auaritie. aliquando flãma inuidie. aliquando compunctionis calor. aliquãdo ardor gehenne. aliquando deus. aliquando ardor passionis designatur.

De Igne.

Gnis nomine zelus caritatis designatur Unde propheta hieremia cum sibi predicationis silentium indixisset dicens. Nõ recordabor eius neq̃ loquar vltra in nomine illius, adiunxit: Et factus est in corde meo quasi ignis exestuans clausus q̃ in ossibus meis et defeci ferre non sustinens. Audiui enim contumeliam multorum. Require in cap. Eze. viij.

De Igne.

Gnis nomine caritas designatur. sicut per moysen dicitur. Ignis in altari semp ardebit que nutriet sacerdos subiciens mane ligna per singulos dies. Require in cap. de lignis.

¶De Igne.

Ignis no. spiritus sanct' desi. sicut in euangelio voce veritatis dicitur. Ignez veni mittere in terram ⁊ quid volo nisi vt ardeat Require in ca. de terra. ꝑ hinc moysen de agni comestione dicitur. Si quid remanserit igne comburetis. Qui ex agno remanet igne cōburimus quando hic quod misterio īcarnationis eius intelligere ⁊ penetrare nō possumus potestati sancti spiritus humiliter reseruamus. vt non superbe quis audeat vel contemnere vel denuntiare qui non intelligit Sic ergo igni hoc tradit quod spiritui sancto reseruat.

¶De Igne.

Ignis nomine malitia designatur. sicut per ezechiel. dicitur Et vidi ⁊ ecce vētus turbinis veniebat ab aquilone. Et nubes magna: ⁊ ignis inuoluens. Require in cap. de nubibus. Et ignis inuoluēs. Ignis enim nomine malitia intelligit: sicut scriptum est ⁊ nūc ignis aduersarios cōsumit: quia cor pessimum ex sua malitia tabescit. Sicut autez ignis amoris mentem erigit ita ignis malitie inuoluit. Q ⁊ sanct' spirit' cor ꝙ replet releuat ⁊ ardor malitie ad inferiora semper incuruat. Iudea igitur nube sue ignorātie cecata q mox ad persecōis nequitiaz erupit. igne suo conuoluta est ꝙ in obligatione se nequitie per eandez ipsam crudelitatem quo arsit impli cuit ventus autem tur. ve. ab aquilo. ⁊ nu. mag. ⁊ ig. inuol. quia ex corporis sui frigore ad ignorantie sue caliginem perducta vsq ad malitiā persecutionis erupit.

¶De Igne.

Ignis quoq nomine deus accipitur. sicut scriptum est. Deus noster ignis consumens est. Deus quippe ignis consumens dicitur quia per hunc peccatorum rubigo consumitur. Ignis cōsumens deus dicitur: quia ab omi corde ꝙ replet torporem frigoris excutit: ⁊ hoc in desiderio sue eternitatis ascendit.

¶De Igne.

Ignis nomine ardor passionis designat. sicut per moysen de agni comestione dicitur. Et edent carnes nocte illa assas igni. In nocte quippe agnū comedimus: q ī sacramento mōdo corpus dominicū accipimus quando adhuc a se inuicem nostras conscientias non videmus. Qui cum carnes igni assande sunt. Q nimirum dissoluit carnes quas aqua coxerit. Quas vero ignis sine aqua coxerit excoqt corroborat. Carnes itaq agni nostri ignis excoxit: quia cum ipsa vis passionis illius ad resurrectionem valentiorem reddidit. atq ad īcorruptionem roborauit. Q enim ex morte conualuit videlicet carnes illius ab igne duruerūt. vnde etiaz per psal. dicit. Exaruit velut testa virtus mea Quid namq est testa ante ignez nisi molle lutū. Sed ei ex igne agitur quod solidetur. virtus ergo humanitatis christi velut testa exaruit: q ab igne passionis ad virtutem īcorruptionis creuit.

¶De Igne:

Ignis nomie ardor luxurie designatur sicut per b. iob dicit. Ignis est vsq ad perditionē deuorās ⁊ omnia eradicās genimina. hoc inter peccatū ⁊ crimen distat ꝙ omne crimen peccatum est non tamen peccatum crimen. Et in hac quidez vita multi sine crimine. Nullus vero esse sine peccato valet. vñ ⁊ predicator egregius cū virum dignū grā sacerdotali describeret nequaq dixit. Sine pectō sed si qs sine crimie est. Quis vero sine peccato esse valeat: cum iohānes dicat. Si dixerimus. q. p. nō. h. t. n. s. ⁊. v. i. v. nō est. In q̄vez pctōꝝ ⁊ criminū distinctiōe pensandum est. quia non nulla peccata animaz polluunt. nam crimina Job. xxxi

extingunt. Unde b. iob. Crimen luxurie diffiniens ait. Ignis est vsqꝫ ad perditionē deuorans. qꝛ nimirū reatus facinoris non vsqꝫ ad inquinationem maculat: sed vsqꝫ ad perditionem deuorat. Et quia quelibet alia fuerūt bona opera si luxurie scelus non abluitur imensitate huius criminis obruuntur secutus adiunxit. Et omnia eradicans genimina. Genimina quippe sunt anime opationes bone. Cui tamen si peruerso ordine caro dominatur igne luxurie omnia bene prolata concremantur

¶ De Igne.

Ignis nomine estus auaritie designatur. sicut p heliphat dicitur. Ignis deuorabit tabernacula eorū qui munera libenter accipiūt Require in cap. de tabernaculo.

¶ De igne.

Iob. xv.

Ignis nomine flamma inuidie designatur. sicut p b. iob dicitur. Ignis dei cecidit de celo et tactas oues puerosqꝫ consumpsit ꝛ ego solus effugi vt nūtiarem tibi. Require in cap. de celo.

¶ De Igne.

Ignis nomine cōpunctionis calor designatur sicut in iudicum libro scriptum est. Et cum ierobobal a paleis frumenta excuteret angulum vidit ad cuius impetū protinus hedū coxit que super petram posuit ꝛ vis carnium desuper effudit que āgelus virga tetigit eaqꝫ ignis exiēs de petra ꝯsumpsit. Quid est enim frumentum virga cedere nisi rectitudine iudicij a vitiorū paleis virtutum grana separare. Sed hec a gentibus angelus apparet: qꝛ tanto magna dominus interiora denunciat quanto se studiosius homines ab exterioribus purgant. Qui occidi hedū precip. i. omnem appetitum nostre carnis immolari. Carnesqꝫ super petram poni ꝛ illi⁹ car. desuper fundi. Quid namqꝫ alium signat petra nisi eum de quo p paulum dicitur. Petra autē erat christ⁹. Carnes ergo supra petram ponimus cum corpus nostrum in xpi imitatione cruciamus. Ius etiam carnium desuper fundit qui in conuersione christi ipsas etiam carnales cogitationes examinat. Quasi enim ius ex carne liquidū in petra funditur quando mens a cogitationum carnalium fluxu vacuatur. Quid tamē mox angelus virga tāgit: quia intentionem nostrā nequaq̄ dum adiutorij deserit. De petra autem ignis exit ꝛ vis carnes ꝯsumpsit: quia afflatus a redemptore spiritus tanta cor nostrum flamma cōpunctionis concremat vt omne q̄ in eo illicitū est operis ꝛ cogitationis exurat.

¶ De igne.

Ignis nomine ardor gehenne intelligitur. sicut i li. beati iob. p sophar de impij damnatione dicitur. Deuorabit eum ignis qui nō succendit. Miro valde modo paucis verbis expressus est ignis gehēne. Ignis namqꝫ corporeus vt esse ignis valeat corporeis indiget fomentis. Qui cum necesse est vt seruetur per congesta ligna proculdubio nutritur. Nec valet nisi succensus esse: ꝛ nisi refocus subsistere. At contra gehenne ignis cum sit incorporeus in semetipso reprobos corpaliter exurit nec studio humano succenditur nec lignis nutritur: sed creatus semel durat inextinguibilis ꝛ succensione non indiget ꝛ ardore non caret. Bñ ergo de iniquo dicitur. Deuorabit eum ig. qui non succen. quia omnipotentis iusticia futurorum prescia. Ab ipsa mundi origine gehenne ignem creauit qui in pena reproborum esse semel inciperet: sed ardorem suum etiam sine lignis nunq̄ finiret. Sciendum er-

go & q̄ omnes reprobi: q₂ ex anima simul peccauerunt ⁊ carne illic ī aīa pariter ⁊ carne cruciantur. vnde ⁊ p̄
Ps̄. xx. psal. dicitur. Pones eos vt clibanū ignis ī tempore. v. tui. do. in. i. s. con tra ⁊ d e. e. ignis. Clibanus nāq₃ intrinsecus ardet. Is vero q̄ ab igne deuoratur ab exteriori incip. parte concremari: vt ergo sacra eloq̄a ardere ⁊ exteri⁹ ⁊ interius reprobos demonstrarent eos ab igne deuorari ⁊ sicut clibanus poni testantur vt per ignem crucientur in corpore ⁊ per dolorem ardeant in mente.

¶ Cap. ij. De flāma.

Flāme nomine est⁹ carnalitū desideriorum designatur. sicut per heliphat de iniquo quolibet dicitur. Ramos eius arefaciet flāma. Rami nanq₃ dicūt hij qui alteri familiariter adherent Flamma vero desideriorum carnalū ardor intelligitur. Ramos ergo iniqui arefacit flamma: q₂ exemplo eius hij qui ei adherent terrenis ꝑfectibus anhelant. auaricie facibus accenduntur desideriorum carnalū ignibus vtūtur. Si enim sibi quosdam eternam patriā querentes adiungeret: ramos in se virides haberet. Sed q₂ ipsi quoq₃ qui ei coniūcti sunt terrenis desiderijs estuant: desideriorum flamma clientū eius animos accendit sc₃ ramos eius arefacit: vt fructum boni operis non ferant: q₂ ad appetenda infima per nequitiam anhelant.

¶ Cap. iij. De Scintilla:

¶ In scriptura sacra scintillarū nomine. aliquando exempla iustorum. aliquando verba predicatorum designatur.

Scintillarum nomine exempla bonorū designatur. sicut de iustis per sapientiā dicitur. Fulgebunt iusti ⁊ tāq̄ scin. in harūdi-
Sa. xiij.
neto discurrent. Harundinetū nāq₃ vitam secularitū appellat qui amore harundinū per temporalem glorīā foris: quasi ad alta proficiunt sed in t⁹a soliditate veriditatis fanescunt. Iusti autem sicut sancti in harū. discur. q₂ dum peccatoribus permiscētur eos exēplorū suorum igne succendunt atq₃ omne q̄ nitet in cinere redigit: q₂ pietatis flāma cōsumpti dum infirmitatem conditionis sue conspiciunt nihil aliud q̄ fauillam se eē cognoscūt vt a superbie sue duritia resoluti per penitentiam cum psal. dicāt. Memento domine q̄m puluis sumus.

¶ De Scintilla.

Scintillarum nomīe predicatorum verba flammātia designantur. sicut per ezechiele dicitur. Et scintille quasi aspect⁹ eris candentis. Require in cap. de ere. Eze. i.

¶ Cap. iiij. De fumo.

¶ In scriptura sacra fumi noīe aliquando compunctio. aliquādo caligosa dubietas designat.

¶ De fumo.

Fumi nomine compunctio designatur. sicut in canticis cā. in laude sponse dicitur. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex ar. m. ⁊ th. ⁊ vniuersi plurū is pigm. Require.

¶ De fumo.

Fumi nomine caligosa dubietas designatur. sicut deus antechristo sub nomine leuiathā voce dominica dicitur. De naribus eius procedit fumus. Require in cap de naribus.

¶ Cap. v. De carbonibus.

¶ In scriptura sacra carbonum nomine. Aliquando occulti sancti. aliquādo quilibet sancti. aliquādo mētes ī peccatis frigide designātur.

Capitulum quintum.
De carbonibus.

Ezech.iij. CArbonum nomine specia liter occulti sancti desig. sicut per ezechie. dicitur. Et similitudo aialiu aspe ctus eorum. quasi carbonu ignis ar dentium: et quasi lampadarum. Be ne namqz aspectus aialiu carboni bus ignis ardentibus atqz lampadi bus comparatur. Quisquis enim carbonem tangit incenditur: qr qui sancto viro adheret ex eius assidui tate tusionis vsu locõnis exemplo operis accipit. vt accẽdatur in amo rem veritatis. peccatoru suorum te nebras fugat in desiderio lucis exar descit. vt iam per verum amorẽ ar deat. qui prius iniquitate tantu mor tuus quantum frigidus iacebat. lã pades vero lucem suam longius spar gũt et cum in alto sint in alto loco re splendent. Qui enim spiritu pphe tie verbo doctrine miraculoru pol let gratia huius opinio longe lateqz vt lampas lucet. Et quiqz bona eius audiunt: qr per hec ad amorez ce lestium surgũt in eo q se per bona opera exhibent: quasi ex lampadis lumine resplendẽt. Qr ergo sancti viri quosdam iuxta se positos quasi tangẽdo ad amorem patrie celestis accendunt carbones sunt. Quia ve ro quibusdam longe positis lucent eorum itinera ne in peccati sui te nebras corruant lampades fiunt Hic vero inter carbones et lampa. distat q carbones ardent quidẽ sed eius loci in quo iacuerint tenebras non expellunt. Lampades autem: quia magno flammarum lumine re splẽdẽt diffusas circunqz tenebras effugant. Qua ex re notandum est q sunt plerique sanctorum ita simpli ces et occulti sese qz in locis minori bus sub magno silentio contegẽtes vt vix eorum vita ab alijs possit ag nosci. Quid itaqz isti nisi carbones sunt: et qui per feruorem spiritus ar dorem hũc tamen exempli flammas non habent nec in alienis cordibus tenebras peccatorum vincunt: quia vitam suam omnino sciri refugiunt Semetipsis quidez accensi sunt: sz alijs in exemplo luminis non sunt. Hij autem qui et exempla virtutum spargunt et lumen boni operis per vitam et verbum errantibus demõ strant iure lampades appellantur: quia et per ardorem desiderij et flam mam verbi a peccatorum cordibus erroris tenebras repellunt. Qui igi tur in occulto bene viuit: sed alieno profectum minime proficit carbo est. Qui vero in imitatione sanctita tis positus lumen ex se rectitudinis multis demonstratur lampas est: quia et sibi ardet et alijs lucet.

De carbonibus.

CArbonuz quoqz no mine generaliter q libet sancti intelligũ tur. sicut per psal. di citur. pre fulgore in conspectu eius nu. trans. gñ. et carbo. ignis. pre fulgore eius nubes transeunt: quia predica tores sancti vniuersa mundi spacia miraculorum claritate percurrunt Quid etiam grando et car. ig. voca ti sunt: quia per correctionem fue rint: et per flamma caritatis accen dunt.

De carbonibus.

CArbonum nomine men tes in peccatis frigide de signatur. sicut per hiere miam de nazareis dicitur Treno. iiij. Candidiores nazarei eius niue. n. l. r. e. an. saphiro pulchriores sunt. Denigrata est sup carbones facies eorum et non sunt cogniti in plateis

Require in cap. de niue. et adiunge. Denigrata est sup car. fa. eorū. Nigri enim post candorem fiunt: quia amissa dei iusticia cum de se presumunt in ea in que non intelligunt peccata delabuntur. Et quia post amoris ignem ad frigus corporis veniunt extinctis carbonibus ex comparatione preferuntur. Nonnunq̄ enim dum timorem dei per sui fiduciam deserunt etiam frigidis mentibus frigidiores fiunt:

Cap.vi. De prunis.

Prunarū nomine mētes terrena concupiscentia ardentes designatur. sicut ab beatum Job de diabolo voce dominica dicit.
Job. xli. Alitus eius prunas ardere facit. Quid enī prunas nisi succensas in terrenis concupiscentijs reproborū hominum mentes appellat. Ardet enim cum quodlibet temporale appetit: quia nimirum vrūt desideria que quietum vel integrū esse animum non permittant. Totiens igitur antiqui hostis alicuius prunas accēdit quotiēs eius occulta suggestio humanas mentes ad delectationes illicitas pertrahit. Alias nāq̄ superbie. Alias inuidie. Alias luxurie. Alias auaritie facibus inflammat. Superbie quippe facere menti eue supposuit cum hanc ad contemnienda verba dominice illusionis instigauit. Inuidie quoq̄ flamma cayn animuȝ succendit cum de accepto fratris sacrificio doluit: et p hoc vsq̄ ad fratricidij facinus peruenit luxurie facibus cor salomonis exussit: que tāto mulieribus amore subdidit: vt vsq̄ ad idolorum venerationem deductus dum carnis delectationem sequitur cōditoris reuerētie obliuisceretur. Auaritie igne achab animum concremauit cū euȝ ad appetendum alienam vineam impatientibus desiderijs impulit et per hoc vsq̄ ad reatum homicidij pertraxit. Tanto ergo malign⁹ spiritus alicui in prunis flat quanto vi sui suggestionis occulte humanas mentes ad illicita inflammat.

Capitulum Septimum. De Cinere.

In scriptura sacra cineris nomine. Aliquando cura secularis aliquando penitētia designatur

Cineris nomine cura secularis designatur. sicut de vna qualibet anima terrenis desiderijs aggrauata sub effraim specie per prophetam dicitur. Cur factus est effraim subcineritius qui nō reuersatur Ozee.vij
Ex natura quippe bene condita est nobis intentio que surgat in deum sed ex conuersatione nequiter assueta inest voluntas que presens premat in seculum. Panis autem subcineritius est mundior ex ea parte q̄ inferius occultat atq̄ ex ea sordidior qua desuper cinerem tolerat. Quisquis ergo intentionem q̄ dñm debuisset q̄rere negligit: quasi more panis subcinericij mundiorē partem inferius premit et cum curas seculi libenter tolerat: quasi congestū cinerem superius portat. Reuersaretur autem panis subcineritius si desideriorum carnalium cinerem repelleret et intentionē bonam q̄ in seodum despiciendo appresserat superius ostentaret. Sed reuersari renuit cum mens amore curarum secularium pressa mollem superpositi cineris abicere negligit. Dumq̄ assurgere in intentione bona non appetit quasi mundiorem faciem subter premit.

De Cinere.

Jneris nomine penitentia designatur. sicut per b. iob ex persona penitentis dicitur. Saccum consui super cutem meã. et operui cinere carnem meã. Require in cap. de cute.

¶ Explicit liber. xi.

¶ Incipit Liber. xij.

¶ De Luce.	Capitulũ primũ.
¶ De Lucerna.	ij.
¶ De Aurora.	iij.
¶ De diluculo.	iiij.
¶ De Mane.	v.
¶ De Hora. iij. vi. ix. z. xi.	vi.
¶ De die.	vij.
¶ De Vespero.	viij.
¶ De Nocte.	ix.
¶ De Tenebris.	x.
¶ De Caligine.	xi.
¶ De Umbra.	xij.
¶ De Mensibus.	xiij.
¶ De Anno.	xiiij.
¶ De Oriente.	xv.
¶ De Meridie.	xvi.
¶ De Estate.	xvij.
¶ De Hieme.	xviij.

¶ Jn scriptura sacra lucis noie aliquando christ⁹. aliquãdo claritas eterne patrie. Aliquando gloria vel prosperitas vite p̃sentis. Aliquando cognitio legis: aliquando gaudium inane. aliquando iusticia. aliquando claritas predicationis intelligitur.

De Luce.

Ucis nomine christ⁹ designatur. sicut ipse in euangelio dicit. Ego sum lux mũdi.

Ucis nomine claritas eterne patrie designatur, sicut p b. iob de peruersis hominibus dicitur. Et sic in tenebris quasi in luce ambulant: Tenebre namq₃ presentem vitam non inconueniẽter exprimũt in qua aliene conscientie non videnẽ. Lux vero nostra eterna patria est: i qua dum vultus aspicimus corda in nobis nostra vicissim videm⁹. Jniqui ergo: quia vitam presentem ita diligunt atq₃ hec exilij tempora ita cõplectuntur acsi iam in patria regnẽt recte dicitur. Sic in teñ. qua in lu. am. ꝙ sic in p̃senti cecitate leti sunt: acsi iam eterne patrie luce ꝑfruãtur

De Luce.

Ucis nomine gloria vl' prosperitas vite presentis designatur, sicut p baldad dicitur. Nonne lux impij extinguetur. Hñt namq₃ impij in presenti lucem suam ꝓsperitatem vite presentis. Sed lux impij extinguetur: q₂ fugitiue vite ꝓsperitas cum ipsa citius vita terminatur. De hac tñ luce voce dominica ad. b. iob dicitur. Auferetur ab ipsis lux sua. Mors etenim carnis que electos luci sue restituit. lucem suam reprobis tollit. Lux nãq₃ superbientis est gloria vite presentis Qui tunc ei subtrahitur cum p carnis interitum ad retributionu₃ suarum tenebras vocatur.

De Luce.

Ucis autem nomine cognitio legis potest intelligi. Qđ q₂ propter iudeorum superbia₃ eis ablata est recte dicitur. Auferetur ab impijs l. sua: quia dum credere veritati renuunt cognitionem legis imperpetuum amittunt. Et dum de accepta lege superbiunt nimirum de sciẽtie sue gloria cecantur. Scriptum ꝗppe est. Obscurentur oculi eoru₃ ne videant. Rursusq₃ scriptum est. Excecа cor populi huius ⁊ aures eius aggraua. Et rursum. Jn iudicium ego veni in hunc mundum: vt q̃ nõ vident videãt: ⁊ qui vident ceci fiãt.

¶ De Luce

L Ucis nomine gaudium inane designatur. sicut per baldad de eo qui in temporalibus gaudium suum po=nit dicitur. Lux obtenebrescet in ta bernaculo illius. tabernaculum nã q; conscientia dicitur. Sicut autem plerisq; tristiciã tenebras dicimus sic non immerito lucẽ accipere gau=dium debemus. Lux ergo in taber culo impij tenebrescit: q2 in eius cõ scientia quẽ male inhabitat gaudiũ q de tẽporalibus rebus fuerat de ficit.

¶ De Luce

Job: xxxviij. Lucis nomine iusticia de signatur. sicut voce dñi ca ad beatũ iob dicitur. Indica michi si nosti oĩa in qua via habitet lux. & tenebrarum quis locus sit vt ducas vnũquãq; ad terminos suos & intelligas semitas domus eius. Quid eñ lucis noĩe nisi iusticia ac=cipitur. Et quid p tenebras: nisi ini quitas designatur. vnde quibusdã conuersis a peccatorũ nequitia di citur. Eratis aliquãdo tenebre nũc aũt lux in dño. Beato itaq; iob di=cit. Indica michi si nosti oĩa in qua via habitet lux & tenebrarũ quis lo cus sit. Ac si dicatur ei. Si plenã te sententiam habere suspicaris dic vt in cuius corde ea q̃ nũc est innocen=tia veniat vel in cuius corde q̃ nunc est malicia pseueret. In qua via ha bitet lux.i. cuius mentẽ iusticia ve niens impleat & tenebrarũ quis lo cus sit.i. ĩ quo iniq̃tas ceca pduret vt ducas vnũquãq; ad terminos su os.i. vt diiudices vel is q̃ nũc iniqu' cernit ĩ iniquitate vitã finiat vel is q̃ iustus cernit extremitate vite suecũ iusticie pfectione cõcludat & intel=ligas semitas dom' ei'.i. cõsideres atq; discernas vel cui bona actio pse uerãs mãsionẽ eternã pstet ĩ regno vel q̃ vsq; ad terminũ suũ actio pra ua constringens ĩ eternum dãpnat supplicijs. Domus q̃ppe p mansio ne ponit semita p actione Semita igitur ad domum ducit: q2 actio ad mansionem pertrahit.

P Otest autem lucis noĩe clari tas pdicationis intelligi. Ipse quippe via est q̃ ait Ego sum via ve ritas & vita p hanc ergo viã lux spar gitur q2 p eius pñtiam cuncta gẽ tilitas illustratur. Spargitur autẽ cõuenienter dixit. q2 p apostolorũ voces nõ ãgustata atq; coartata: s3 late fulgens lux predicationis emi cuit.

¶ Capitulum secundum
De Lucerna.

¶ In scriptura sacra lucerne noĩe aliquando xp̃s. aliquando clari tas predicationis. aliqñ claritas bonorum operũ. aliqñ scriptu ture sacre lumen. aliquãdo gau dium in carne designatur.

Ucerne nomine xp̃s de signatur. sicut in euan=gelio ab ipso dr. Aut q; mulier habens drag=mas decem & si pdiderit dragmã vnam nonne accendit lucernam & euertit domum & querit diligen=ter donec inueniat. Require in ca pitulo de muliere.

De Lucerna.

L Ucerne nomine clari=tas predicationis desi gnatur. sicut in euãge lio voce ṽitatis de bo nis doctoribus dicitur. Neq; accen dũt lucernã & ponunt eam sub mo dio. s3 super candelabrum. In mo dio enim cõmodum temporale. in lucerna aũt lux predicationis accipi tur. Lucerna autem modio pone re est propter temporale cõmodũ gratiam predicationis abscondere Qð nemo vtiq; electorum facit. Et bene additur: s3 sup cãdelabrũ. In candelabro eñ status corporis de=signatur. Cui lucerna sup ponitur.

dum corpori cura predicationis an teferetur.

De Lucerna

Luce. xii Lucerne nomine claritas bonorū operuз designatur. sicut in euangelio voce veritatis sanctis predicatoribus dicit̄. Sint lumbi vestri p̄cincti ⁊ lucerne ardentes. p lumbos luxuria p lucernā aūt bonorum operuз claritas designatur Jubentur ergo lumbos accingere ⁊ lucernas tenere. ac si aperte audiant prius in vobismetipsis luxuriam restringere ⁊ tūc de vobis alijs bonorū operum exempla mōstrate. Duo ergo sunt que iubent̄ ⁊ lūbos restringere ⁊ lucernas tenere vt mundicia sit castitatis in corpore ⁊ lumen veritatis in operatione Redemptori ⁊enim nostro vnum sine altero placere nequaq̄ potest si aut is q̄ bona agit adhuc luxurie inqnamenta non deserit aut is q̄ castitate p̄minet nec dum se p bona opera exercet. Nec castitas em̄ magna est sine bono opere nec bonum opus est aliquid sine castitate.

De Lucerna

Lucerne nomine scripture sacre lumen designatnr sicut p beatum iob ex p̄sona sctē ecclesie ī vltima tribulatiōe posite dr̄. Quis michi tribuat vt sim iuxta mēses p̄stinos: secūdū dies quibus deus custodiebat me qñ splendebat lucerna eius super caput meum ⁊ ad lumen eius ambulabant in tenebris Tunc quippe videt ex se p̄secutione cogente infirmorum multos cadere quos nūc vt mat̄ intra pacis sinum paruulos fouet ⁊ intra tranquillas fidei cunas cōtinet. q2 admixti fortibus ipsa fidei trāquillitate nutriuntur. Tunc vero tales multi casuri sunt. Et per viscera caritatis q̄cquid in dāpno paruulorū sustinet se ppeti aīa p̄fectorū dolet. Infirmorum etem̄ dāpna ad corda fortium p cōpassionē trāse ūt vñ p paulū dr̄ Quis infirmatur ⁊ ego nō īfirmor Quis scandalizat̄ ⁊ ego non vror. Tanto em̄ quisq3 p̄fectus ē quanto perfecte sentit dolores alienos. vñ sancta ecclesia īfirmis tūc cadētib⁹ angustata cū hor reminiscitur temporū iure dictura ē. Secūdū dies q̄bus de⁹ custodiebat me. Bene aūt dr̄. qñ splendebat lucerna eius sup caput meū. ⁊ ad lumen eius ambulabam in tenebris. Lucerne em̄ nomine signatur sacre lumē scripture De qua ipse ecclesie pastor dicit habemus firmiorem p̄pheticū sermonē cui bene facitis accendētes q̄si lucerne lucēti ī caliginoso loco donec lucescat dies ⁊ lucifer oriatur ī cordibus nr̄is. ⁊ psalmista ait. Lucerna pedibus meis verbū tuū domīe Qr autē principiale nr̄m mens est appellatione capitis mens vocatur vñ psalmista ait. Inpiguasti ī oleo caput meū. Ac si aperte dicat. Caritatis pigue dine r eplesti mētē Nūc ergo lucerna sup caput ecclesie splēdet q2 sacra eloq̄a tenebras nostre mentis irradiant vt in hoc caliginoso vite presentis loco dum verborū dei lucem p̄cipimus q̄ sint agenda videamus. Nunc ad lumen in tenebris ambulat: qm̄ sancta vniuersalis ecclesia. ⁊ si aliene occulta cogitationis non penetrat quia quasi faciem nō cognoscit in nocte: ponit tñ gressus boni operis directa lumine superne locutionis.

De Lucerna.

Lucerne noīe gaudium in carne designatur. sicut per baldad de ip̄io dicitur. Et de lucerna q̄sup euз est extinguetur. job. xviii. Vt enim vsu multorū loquar lucerna lumen ī testa ē. Lumen in testa est gaudiū in carne Lucerna ergo q̄ super ip̄um est extinguetur: q2 cum malorum suorum retributio eum sequitur ī eius m̄e

te gaudium carnale dissipatur. Bene autem de hac lucerna nō dicit̄ q̄ apud eū est: sʒ que sup̄ eū ē: q꞉ iniquorum mentem terrena gaudia possident. sicqꝫ eū in voluptatibus absorbent vt super ipsam sint non apud ipsam. Justi autem etiam cum ꝓsperitatē vite presentis habent eaʒ sub semetipsis premēte nouerūt vt h̄ q̄ apud se i bonis hilarescunt grauitatis consilio transeant ⁊ virtutis regimine excedant. Lucerna ergo impij q̄ super eum est extinguitur quia citius ei⁹ gaudium deficit q̄d eum totum in hac vita possedit. Et qui nunc male se in voluptatibus dilatat eum post in supplicijs pena angustat.

Capitulum quartum.

De Aurora.

Job. iij. Urore nomine sctā ecclesia designatur. sicut p̄ beatū iob de diabolo vel ei⁹ corpore sub noctis appellatione dr̄. Expectet lucē ⁊ nō videat nec ortū surgē tis aurore. Lux quippe x̄ps dicitur sicut ipse i euangelio ait. Ego sum lux mundi Nox ergo illa videlicet tenebrosus hostis in membris suis lucem expectat ⁊ non videt: q꞉ vl̄ hij qui fidem sine operibus retinēt cum pro eadem fide in extremo iudicio saluari se posse confidūt spes eorum frustrabitur: quia hanc viuendo demoliti sunt q̄ꝫ confidendo tenuerunt vel hij qui pro humana laude in bona actione se exhibent incassum adueniente iudice retributionem bonorum operum sperant. quia dum h̄ in ostentatione faciunt laudis iam primum ab humano ore receperunt veritate attestante que ait. Amen dico vobis receperunt mercedem suam. vbi ⁊ bene subditur. Nec ortum surgentis aurore. Aurora quippe electorum ecclesia dicitur. que a pctōrū suorum tenebris ad lucem iusticie permittatur. vnde ⁊ hanc sponsus in canticorum canticis miratur dicens. Qui est ista que progreditur quasi aurora cōsurgens. Quasi aurora quippe electorum surgit ecclesia: que prauitatis tenebras deserit. ⁊ se se in noui luminis fulgorem conuertit. In illa igitur luce que i districti iudicis aduentu monstratur: corpus dāpnari hostis ortū surgentis aurore non videt. quia dum districtus iudex ad retributionem venerit. iniquus quisquis suorum caligine meritorum pressus quanta claritate sancta ecclesia in eternum cordis lumen surgat ignorat. Tunc namqꝫ electorum mens in altum rapitur vt diuinitatis radijs illustretur ⁊ quo eius respectu perfunditur eo vltra se gratia coruscante subleuatur. Tunc sancta ecclesia plene aurora fit cum mortalitatis atqꝫ ignorantie sue tenebras funditur amittit. In iudicio ergo adhuc aurora est. sed in regno dies: quia ⁊ si iam cum restauratione corporum videre lumen in iudicio inchoat eius tamen visum plenius in regno consummat. Ortus itaqꝫ aurore est exordium crescentis ecclesie: que videre reprobi nequeunt: quia a conspectu districti malorum suorum pōdere pressi ad tenebras pertrahūtur. vnde recte per prophetā dicitur Tollatur impius ne videat gloriam dei. hinc est q̄ de hac aurora per psalmistam dicitur. Abscondes eos in abscondito vultus tui a conturbatiōe hominum. Electus enim quisqꝫ in iudicio per internum visum in vultu diuinitatis absconditur duʒ reproborum furoris cecitas distriti animaduersione iusticie repulsa turbatur.

Capitulum quartum.
De Diluculo.

In scriptura sacra diluculi nomine aliquando presens electorum ecclesia. aliquando cognitio veritatis intelligitur.

Job. xxxviii

Diluculi vel aurore nomine p̃sens electorum ecclesia designat. sicut ad beatum iob voce dñica dicitur. Nunquid post ortum tuũ p̃cepisti diluculo. ⁊ ostendisti aurore locum suũ Subaudis vt ego Ortus q̃ppe diuinitatis eius ante ⁊ post non habet cui dum semꝑ esse ẽ ꝑ eternitatem dñi omne q̄ labitur circũscribit intra semetipsum tẽporum cursus claudit. Ortus vero humanitatis ei⁹. qꝛ ⁊ cepi ⁊ desiit: ⁊ ante ⁊ post habere a tẽpore accepit. Sed qꝛ dñs ipse vmbras nostre temporalitatis suscepit lumen nobis sue eternitatis ĩfudit recte per hũc ortum q̃ creatoris sibi in tempore cõdidit locum suũ sine tẽpore aurora cognouit. Qꝛ eñ diluculum vel aurora a tenebris in lucem vertitur nõ ĩmerito diluculi vel aurore nomĩe oĩs electorũ ecclesia designatur namqꝫ dñi ab ĩfidelitatis nocte ad ĩfidei lucẽ ducit̃ velut diluculi vł aurore more ĩ diem post tenebras splendore suꝑne caritatis aperitur.

Job. vii.

Diluculi noĩe cognitio veritatis d̃signat̃ sicut ꝑ b. iob dño de hoĩe dr̃ visitas eũ ⁊ sublato diluculo ꝓbas illũ. Quis eñ nr̃m nesciat qꝛ diluculũ dr̃. cũ iã noct̃na tẽpora in claritatem lucis mutant̃ Nos itaqꝫ noctis tenebras premimur cũ perpetratione iniquitatis obscuramur. Sed nox in lucem vertit̃ cũ corda nostra iusticie fulgor illuminat q̃ cecitas culpe deprimebat. Diluculo ergo nos dominus visitat: qꝛ errores nostri tenebras luce sue cognitionis illustrat contemplatiõis munere subleuat in arcem virtutis exaltat. Sed notandum q̄ domin⁹ post q̃ diluculo visitat subito hominem probat: qꝛ ⁊ accẽdendo corda nostra ad virtutem ꝓuehit ⁊ recedendo concuti temptatione ꝑmittit. Si enim post virtutum munera nulla temptatione concutit̃. has se habere animus ex semetipso gloriatur. vt ergo ⁊ firmitas dona habeat ⁊ infirmitatem suam humiliter agnoscat per accessũ gratie ad alta sustollitur ⁊ per secessum quid a semetipso sit ꝓbatur Quid bene nobis in historia sacre locutionis ĩnuit̃ q̃ salomon ⁊ diuinitus accepisse sapientiã ⁊ tamen post acceptam eandem sapientiam meretrici cum statim pulsatus q̃stione memorat̃. Mox enim vt gratiam tante reuelationis accepit certamẽ turpium mulierum ꝑtulit: quia nimirum sepe cũ mentem nostram concessis virtutibus respectus intime largitatis illuminat hanc protinus etiã lubrice cogitationes turbant vt que subleuata ĩmenso munere exultat etiam temptatione pulsata quid sit ĩuentat. Sic helias visitatus diluculo sermone celos aparuit ⁊ tamẽ probatus subito infirmius per deserta fugiens vnam mulierem expauit. Sic paulus ad tertium celũ ducitur paradisi penetrans secreta considerat ⁊ tñ ad semetipsum rediens contra carnis bellum laborat legem aliam in membris sustinet cuius in se rebellione fatigari spiritus legem dolet. Diluculo ergo domin⁹ visitat. sed subito post visitationem probat: qꝛ ⁊ collato munere subleuat ⁊ abstracto paululum ipsum sibi hominem demõstrat.

Capitulum quintum.

De Mane.

¶ In scriptura sacra mane nomie aduentus dñice incarnationis. aliqñ aduentus iudicis. aliquā do vite nr̄e exordium. aliqñ presentis vite pr̄speritas. aliqñ mūdi exordium. aliquando intellectus nostri pueritia intelligitur

Mane nomie aduentus dñice incarnationis designatur. sicut per pphetā dicitur. Esa.xxi. Venit mane ₇ nox. Quia nimirum noue lucis pmordia i redēptoris nr̄i presentia fulserunt: ₇ tñ a persecutorum cordibus perfidie sue tenebre non sunt deterse.

De Mane

Mane nomie aduentus iudicis designatur sicut p beatum iob dr̄. Job.vij. Ecce nūc in puluere dormio ₇ si mane me quesieris non subsistā Peccanti enim primo homini dicitur. Puluis es ₇ in puluerez reuerteris. Mane autē dicitur. illa tunc manifestatio mentium q̄ in aduentu iudicis apertis cogitationib⁹ q̄si post noctis tenebras demonstrat De quo nimirum mane per psalmistam dr̄. Mane astabo tibi ₇ videbo. Querere aūt dei est: homine subtili interrogatione discutere. ₇ districte discutiendo iudicare Beatus igitur iob humane deiectionis dampna considerans videat: q₂ ₇ p̄senti iam pena premitur: et adhuc de futuris grau⁹ vrgetur ₇ dicat. Ecce nunc in puluere dormio. ₇ si mane me quesieris non subsistam. Ac si aperti⁹ deploret dicens In p̄senti quid mortem iam carnis patior: ₇ tamen adhuc de venturo iudicia grauiorem mortem destrictionis tue sententiam pertimesco.

¶ De Mane.

Mane nomine vite nostre exordium designat. sicut per eliphath. de peccatoribus dicitur. De mane vsq₃ ad vesperam succidentur. A mane namq₃ vsq₃ ad vesperm succiditur peccator. dum ante sue exordio vsq₃ ad terminum iniq̄tatis per petratione vulneratur. Job.iiij. Omnis nāq₃ tēpore reprobi p augmentū malicie contra se ictus ingeminant q̄bus succisi in profundū ruant. De quibus bene p psalmistā dicitur. Viri sunguinu₃ ₇ dolosi nō dimidiabūt dies suos. Dies qppe dimidiare est tempus vite male in voluptatibus ductum ad penitentie lamenta diuidere atq₃ h̄ ad bonum vsum parciēdo reparare. S₃ iniqui dies suos nequaq̄ dimidiant. q₂ pue rsā mentem nec in extremo tēpore mutant. Quo contra bñ paul⁹ admonet dicens. Redimentes tēpus. qm̄ dies mali sunt. Tempus quippe redimimus: qñ añactam vitam q̄ lasciuiendo pdidimus flendo reparamus.

¶ De Mane

Mane nomie vite p̄sentis pr̄speritas designatur. sicut p beatum iob dep uerso q̄libet dicit. Mane primo cōsurgit homicida iterficit egenū ₇ pauperē: per noctē vo erit q̄si fur iob xxiiij Cū homicida i primorq nece p nocturnū maxime silentiu₃ soleat grassari. cur h̄. in loco mane pmo cōsurgere ad interficiendū egenū ₇ pauperem dr̄. in nocte vero q̄si fur esse phibetur. Sed ipsis verbis littere dū sibi congruunt ad īdagāda spūs secreta reuocamur. Per mane ꝙ p̄sentis vite pr̄speritas designat. sicut per salomonem dr̄. Eccle.x. ve tibi terra cui⁹ rex puer est ₇ cuius pncipes mane comedūt. Quia mane p̄mum dei tēpus est ₇ vespere extremum nequaq̄ reficientur. mus de huius vite pr̄spe

ritate q̄ peruenit. sz de hijs q̄ in fine diei. i. in mundi termino secut̄. mane ergo comedunt q̄ de huius mundi prosperitatibus extolluntur: duz p̄sentia vehement curant futura nō cogitant. Om̄is aūt qui odit fratrem suum. sicut dicit scriptura homicida est. Mane itaqꝫ p̄mo consurgit homicida. q꞉ in p̄sentis vite gl'ia puersus qsqꝫ erigit̄. & illoꝝ vitā dep̄mit. q̄ dum sequentem gl'iaz sitiūt quasi saciari i vespere expirēt. Qui ergo cōtra egenū & pauperem mane homicida est p noctem quasi fur absconditur: q꞉ peruersus quisqꝫ q̄ in prosperitate vite presentis humilium vitā deprimendo interimit in aduersitate ac deiectiōe positus per iiqua cōsilia latenter ledit atqꝫ id q̄ per se explere non valet adherendo huius mundi potentibus exercet.

¶ De Mane.

Mane noīe mundi exordium designatur. sicut in euangelio voce veritatis dr̄. Simile est regnum celorum homini patrifamilias. q̄ exijt. p̄. m. c. o. i. v. s. quis enim patrisfamilias similitudinem rectius tenet q̄ conditor nr̄: qui regit q̄s condidit & electos suos sic in hoc mundo possidet q̄si subiectos dn̄s in domo. Qui habet vineā vniuersa scilicet ecclesiā q̄ ab abel iusto vsqꝫ ad vltimum electuz qui in fine mundi nasciturus est quot sctōs p culdubio quasi tot palmites misit. Dicitqꝫ patrifamilias ad excolendā vineā suaz mane hora tertia sexta nona & vndecima operarios conducit. q꞉ a mundi huius inicio vsqꝫ in finem ad erudiendam plebem fidelīū predicatores congregare nō destitit. Mane tem̄ mundi fuit ab adam vsqꝫ ad noe. Hora vero tertia: a noe vsqꝫ ad abraham. Sexta quoqꝫ ab abraham vsqꝫ ad moysen Nona vero a moyse vsqꝫ ad aduentum diomini. Undecima vero ab aduentu domini vsqꝫ ad finē mūdi.

¶ Capitulum sextum.
De hora Tertia Sexta Nona & Undecima.

Possumus aūt in easdem diuersitates horarum etiam ad vnū quēqꝫ hominē p etatum momenta distinguere. Mane q̄ppe intellectus nostri pueritia est. hora autem tertia adolescentia intelligi potest: quia quasi sol in altum profecit dum calor etatis crescit. Sexta vero iuuentus est: q꞉ velut in centro sol figitur: dum in ea plenitudo roboris solidatur. Nona autem senectus intelligitur: i qua sol velut ab alto axe descendit: quia ea etas a calore iuuentutis defecit. vndecima vero hora est ea etas q̄ decrepita vel veterana dicitur. Unde & greci valde seniores non gerontas. sed presbiteros appellāt: vt plusq̄ senes esse insinuent quos prouectiores vocant. Quia ergo ad vitam bonam. alius in pueritia. alius in adolescentia. alius i iuuētute. alius in senectute alius in decrepita etate perducitur: quasi diuersis horis operarij in vineam vocantur.

¶ Capitulum septimum.
De Die.

¶ In scriptura sacra diei nomine. aliquando claritas future vite. aliquando peccati delectatio. aliquando claritas intellectus: aliquando sp̄ālis doctor. aliquādo claritas conuersationis redemptoris nostri in carne intelligitur. Cuz vero pulariter dies aliquando singule electorū anime. aliquando angelici spiritus. aliquando virtutes. aliquando

eternitatis longitudo. aliquando itelligentia designatur.

Diei nomie claritas future vite desig. sicut sponsi voce sancte ecclesie in canticis canticorum dicitur Duo vbera tua sicut hinuli capree gemelli q.p.i.li.d.a.d. et in cli.vmbre. Require in capitulo de vberibus.

De Die

Job.iii. Diei nomine peccati delectatio designatur sicut per beatum iob dicitur Pereat dies in qua natus sum. et nox in qua dictum est conceptus est homo Per diem peccati delectatio itelligitur per noctem vero cecitas metis per quam se homo patitur in culpe perpetratione prosterni. Optat igitur perire diem vt oe quod blandiri culpa cernitur culpa vigore iusticie interueniete destruatur. Optat etiam perire noctem vt quod cecata mens etiam per consensum perpetrat animaduersione penitentie extinguat. Sed querendum nobis est cur in die homo natus dicitur in nocte conceptus Scriptura tribus modis homiem appellat scilicet aliquando per naturam. aliquando per culpam aliquando per infirmitatem. Homo quippe in ea parte per naturam dicitur. sicut scriptum est faciamus hominem a.i.et s.n. homo per culpam dicitur sicut scriptum est. Ego dixi dii estis et f.e.o. vos autem.s.m. ac si dicat sicut delinquetes obitis. vnde et paulus ait. Cum sit inter vos zelus et contentio nonne carnales estis. et h. ambulatis. Ac si dicat Qui discordes mentes ducitis none adhuc ex reprehensibili humanitate peccatis. Homo per infirmitatem dicitur. sicut scriptum est. Maledictus qui speciem suam ponit in homie ac si aperte diceret in ifirmitate. Homo ergo in die nascitur. sed in nocte concipitur. quia nequaquam ad delectionem peccati rapitur. nisi prius per voluntarias mentis tenebras infirmetur. Ante enim cecus in mente fit et postmodum se reprobe me delectationi substernit Dicat ergo Pereat dies in qua.n. s. et nox.i.q.d.c.e.h.i. pereat delectatio que in culpa hominem rapuit pereat incauta mentis infirmitas que vsque ad tenebras praui consensus excecauit. homo enim dum blandimenta delectationis icaute non perspicit etiam in noctem nequissime perpetrationis ruit. Sollerter ergo vigilandum est vt cum blandiri culpa inchoat ad quantum interitum trahatur agnoscat.

De Die:

Diei nomie claritas intellectus designatur. sicut per beatum iob de filiis suis dicitur. Et ibant filii eius et faciebant conuiuia per domos vnusquisque in die suo. Filiorum enim nomine. sancti apostoli designatur. Filii ergo facturi conuiuia per domos ibant cum predicatores apostoli in diuersis mundi regionibus virtutum epulas audientibus quasi edentibus ministrabant. Unde et eisdem filiis de esurientibus plebibus dicitur. Date illis vos manducare. et rursum Dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in via. id est in predicatione vestra verbum consolationis accipiant ne a veritatis pabulo ieiuni remanentes in huius vite labore subcumbant. Hinc rursum eisdem filiis dicitur. Operamini non cibum qui perit. sed qui permanet in vitam eternam. Que conuiuia quomodo exhibentur adiungitur. cum subditur. vnusquisque in die suo. Si enim ignorantiam obscuritas sine dubitatione Job.pri.

nox cordis est intellectus nō immeri to dies vocatur. vn̄ per paulum dicitur. Alius iudicat diē iter diē. ali⁹ iudicat oēm diē. ac si apte dicat ali⁹ q̄dā nōnullis infirmissis itelligit ali⁹ vero oīa ad intellectū possibilia ita vt sunt videnda cognoscit. vnus q̄sq̄ ꝫ filius in die suo conuiuiū exhibet: q2 sctūs quisq̄ predicator iuxta mensuraȝ illuminate intelligentie mētes audiētiū epistolis veritatis pascit. In die suo paulus conuiuiū fecerat cū dicebat. Beatiores erūt si sic ꝑmanserint secūdū meū consiliū. De die suo vnū quēq̄ ad monebat cogitare cum diceret vnusquisq̄ in suo sensu abundet.

¶ De Die

Io. xviij. 2 Diei nomine spālis doctor designatur. sicut ꝑ psalmistam dr̄. Dies diei eructat verbum. ⁊ n. n. ī di. s. id ē. spālis spāli de pleno ꝓfert verbuȝ ꝙ erat deus in principio apud deum.

¶ De Die

Die noīe claritas cōuersationis redēptoris nr̄i i carne designatur. sicut de iudeis ipsius ꝓsecutoribus ꝑ eliphath dicit. ꝑ diem incurrunt tenebras. ⁊ q̄si in nocte sic palpabūt in meridie. Clare q̄ppe ꝑ diem cernitur ꝑ noctem vero actiones nr̄e obscurantur. ꝓsecutores igitur redēptoris nr̄i dū diuine virtutis miracula cernerēt ⁊ tñ de eius diuinitate dubitarent in die tenebras passi sunt q2 visū in luce ꝑdiderunt. Per diē itaq̄ incurrūt tenebras: q2 i ipsa veritatis ꝑ̄sentia ꝑ fidei errore cecati sūt. Hic ē ꝙ eos ipsa lux āmonet dicēs. Ambulate dum lucē habetis ne vos tenebre mortis cōprehendāt hic est ꝙ de iudea dr̄. Occidit ei sol cū adhuc esset dies. hinc est ꝙ vocē penitentiū in se iterum sūpsit dicens. Impegimus meridie q̄si in tenebris in caligiosis q̄si mortui. Hinc iterum dicit. Custos q̄d de nocte custos q̄d ꝺ̄ nocte Dixit custos. venit mane ⁊ nox De nocte ⁊ eñi venit custos: q2 humani generis ꝓtector ⁊ manifestus in carne apparuit ⁊ tñ hunc pressa per fidie sue tenebris iudea minime agnouit. vbi bene ex voce custodis additur venit mane et nox: q2 per eius presentiam ⁊ noua lux mundo inclaruit. ⁊ tamen in corde infidelium vetusta cecitas remansit. Bene autem dicitur. Quasi in nocte sic palpabūt in meridie. hoc quippe palpando exquirimus ꝙ oculis non videmus. Judei autē aperta eius miracula videant. ⁊ adhuc eū quasi palpantes inquirebant cum dicerent. Quo vsq̄ animam nostrā Joh. x. tollis. Si tu es xp̄us dic nobis palam. Ecce miraculorū lux ante oculos aderat ⁊ tamē in cordis sui tenebris offerentes adhuc requirendo palpabant.

¶ De Die.

Dierum nomine singule electorum aīe designātur. sicut ꝑ beatū iob de nocte Job. iij. in qua cōceptus est dr̄. Non cōputetur in diebus anni nec numeretur i mēsibus. Annum namq̄ predicationē superne gratie non incōuenienter accipimus: q2 sicut in anno congestis diebus tempus perficitur. ita i superna gratia virtutuȝ multiplex vita completur. ¶ Potest ꝑ ānuȝ etiam multitudo intelligi redemptorum: quia sicut ex dierum multitudine annus ducitur ita ex collectione bonorum omniū illa electorum innumerabilis vniuersitas expletur. hinc namq̄ annum perfecte multitudinis ysaias predicat dicēs sp̄s dn̄i sup me eo ꝙ vnxerit me ad annunciendum mansuetis misit me vt mederer cōtritionis corde ⁊ ꝑdicarē captiuis idulgētiā ⁊ clau-

aperti.vt predi.an.pla.dni. Annus enim placabilis domini predicatur cum futura plebs fidelium veritatis lumine illustranda predicitur. Quid vero per dies nisi singule queque electorum mentes. Quid per menses nisi multiplicate eorum ecclesie que vnam catholicā faciunt designantur. Illa ergo nox non cōputetur in diebus nec nu.in mensibus: qr antiquus hostis qui per noctem intelligitur superbie sue tenebris pressus aduentum quidem saluatoris conspicit sed nequaq̄ ad veniam cum electis redit. Hinc enim scriptum est. Nusq̄ enim angelos apprehendit: sed semen abrahe apprehendit. Idcirco namque redemptor noster non angelus sed homo factus est: qr hoc proculdubio fieri debuit q̄ redemit vt et perditum angelum non apprehendendo desereret et hominem in semetipso apprehendendo repararet.

¶ De Die.

Possunt etiam dies hij q̄ in eterna luce permanent angelici spiritus menses autem eorum ordines et dignitates intelligi. Singuli ei quique spiritus: qr lucent dies sunt: sed qr certis quibusdam dignitatibus distinguūtur. vt alij throni. Alij dominationes. alij principatus. alij potestates sint per hac ipsa distributiōe agminū menses vocantur. Sz quia antiquus hostis nequaq̄ ad meritū lucis nequaq̄ ad ordinem superno rum agminū reducitur nec in diebus anni nec in mensibus numeratur. Sic quippe illum perpetrare superbie cecitas aggrauat vt vltra ad illa claritas intime agmina superna nō redeat. Nequaq̄ iam stantibus lucis dignitatibus admisceatur: qr tenebrarum suarum merito semper ad yma deprimitur.

¶ De Die.

Possunt quoque per dies singule q̄ virtutes itelligi. Qr ergo q̄ nos sic do insequimur nobis a venturo iudice hec obicī nobis certe speramus bene nunc de nocte hac.i.perpetratione culpe dicitur. Nō computetur in diebus anni nec nu.in mensibus. Illuminationis et enim nostre annus tā perficitur quando apparente eterno iudice sancte ecclesie peregrinationis sue vita completur. Tunc laboris sui renunciationem recipit cum expleto hoc belli tēpore ad patriā redit. Unde per prophetam dicitur. ps.lxiiij.
Benedices coro.anni benigni.tue. Quasi enim corona anni benedicet cum finito laboris tēpore virtutum cōfertur. Dies vero huius anni sunt singule q̄ virtutes. Menses autem multiplicia facta virtutum. Sed ecce per fiduciam mēs erigitur vt speret q̄ veniente iudice de virtutibus remuneretur occurrūt eius memorie etiā mala que gessit et valde formidat ne districtus iudex qui venit vt virtutes remuneret etiam ea q̄ illicite gesta sunt examinans subtiliter penset. Ne cum ānū cōplet.etiā noctem numeret. Dicat itaque de hac nocte dicat. Non cōpu.in diebus autem nec nu.in mensibus. Acsi districtum iudicem exoret dicens. Cū cōpleto ecclesie sancte tempore extremo te examine manifestas sic dona que contulisti remunera vt mala q̄ cōmisimus non requiras. Si enim nox illa si in diebus anni computat omne q̄ egimus ex prauitatis nostre estimatione confunditur et dies virtutum iam non lucet si hos in cōspectu tuo annumerata nostre noctis tenebrosa confusio obscuret.

¶ De Die.

Dierum nomine eternitatis lōgitudo designatur. sicut per beatū iob dicit. Ab omnipotēte iob.xxiiij

non sunt abscōdita tempora qui autem nouerunt eum ignorant dies illius. Quid enī dies dñi nisi ipa eternitas designatur. Qui nōnūq̄ vni⁹ diei ꝓnūtiatione exprimit: sicut scriptum est. Melior est dies vna in atriis tuis. s. m. Nonnūq̄ vero ꝓ sua longitudine dierum multorum appellatione designatur. de quib⁹ scriptum est. In seculum seculi āni tui: Nos itaq̄ intra tēpora voluimur ꝑ hoc q̄ creatura sumus. Deus autē q: creator est omniū eternitate sua tempora nostra comprehendit. Ait ergo ab omnipotente non sunt abs. tpa q. a. n. e. i. dies illius. Et ipse quidem nostra comprehensibiliter conspicit nos autem ea que ei⁹ sunt cōprehendere nullatenus valemus Sed cum natura dei simplex sit mirandum valde est cur dicitur. Qui nouerunt eum ig. dies illius. Neq̄ enim aliud ipse atq̄ aliud dies eius sunt. Deus namq̄ hoc est q̄ habet. Eternitatem quippe habet sed ipse est eternitas. Lucem habet: sed lux sua ipse est. Claritatem habet: sed ipse est claritas sua. Quid est itaq̄ dicere. Qui no. eum. ig. di. illius nisi q: qui cognoscit eū ad huc nescit Nam ꝛ qui eum iam fide tenent ad huc per speciem ignorant. Et cum ipse sibi sit eternitas q̄ veraciter credimus qualiter cum sit ipsa eternitas ignoramus. Dicatur ergo recte Qui autē nouerunt eū ig. di. illius: q: ꝛ si iam deū per fidem nouimus qualiter cū sit eternitas sine preterito ante secula sine futuro post secula sine mora longa sine prestolatione perpetua non videmus.

¶ De Die.

Dierum nomine intelligētia designatur. sicut in libro. b. iob de amicis ei⁹ dicitur. Sederuntq̄ cū eo. vij. diebus ꝛ. vij. noctib⁹. In die enim que videmus agnoscimus. in nocte autem aut cecitate nihil cernimus: aut dubietate caligamus. Per diem itaq̄ intelligentia. Per noctem vero ignorantia designatur. Septenario autem numero vniuersitatis summa exprimitur Unde ꝛ eniz amplius q̄. vij. diebus omne hoc tempus transitorium cōsumatur. Quid est ergo q̄ amici. b iob ꝯsedere. vij. di. ꝛ. vij. noctib⁹ referuntur nisi q̄ heretici vel in hijs in quibus ignorantie tenebras patiuntur quasi infirmanti sancte ecclesie se condescendere simulant eiq̄ sub blandimentorum specie. dolos deceptionis parant. Et q̄uis vel ī hijs que intelligunt vel in hijs que intelligere nō possunt elationis typo turgidi magnos se apud semetipsos existiment nōnūq̄ cum sancte ecclesie se specietenus inclinant: ꝛ dum verba molliunt virus infundunt. In terra ergo ꝯsedere est aliud de imagine humilitatis ostendere: vt dum humilia exhibunt persuadeant superba que docent.

¶ Ca. viij. De Vespere.

¶ In scriptura sacra vesperi vel vespere nomine. Aliquando termin⁹ vite vel aduersitas. aliquādo ocij torpor. aliquādo aduersitas. aliquādo peccati tentatio intelligitur.

¶ De Vespere.

Vespere nomine ei⁹ vite vel aduersitas designatur. sicut per heliphat de peruersis dicitur. De mane vsq̄ ad vesperaz succidentur. Require in cap. de mane

Vespere no. ocij torpor desig. sicut ocr. b. iob dicit. Si dormiero dico qñ consurgam et rursum. Expectabo vesperam. Somno namq̄ torpor ocij surrectiōe autē exercitatio actionis exprimit. vespere quoq̄ noīe: q: somno cōgruit rursus otij desidia figurat. Sancta vero ecclesia quousq̄ vitam, corru-

pridis ducit flere mutabilitatis sue dānā nō deserit. Ad hoc namq3 homo cōditus fuerat: vt stanti mente in arcem se ꝯtēplationis erigeret et nulla hūc corruptio a conditoris sui amore declinaret. Sed in eo ꝙ ab ingenita standi soliditate voluptatis pedem ad culpam mouit a dilectione conditoris in semetipsum protinus cecidit. Amorem vero dei verā scʒ stationis arcē deserens nec in se consistere potuit: qꝛ lubrice mutabilitatis impulsu īfra se per corruptionem corruens etiam a semetipso discessit. Varietatē ergo humane mentis exprimens dicat. Si dor. dicam qñ cō. ⁊ rursuʒ expec. ves. Ac si aperte diceret. Nil perceptū menti sufficit: qꝛ ipsuʒ qui vere sufficere potuit amisit. In somno nāq3 surrectionē desidero: ꝑ resurrectiōe vesperā expecto: qꝛ ⁊ quiet⁹ exercitū actiōis appeto ⁊ exercitatus ociū quietis quero.

¶ De Vespere.

Potest autē vespere noīe aduersitas designari: vnde ⁊ b. iob ꝟba hec aliter ītelligi possunt. Dormire namq3 est in peccatis iacere. Si enim somni appellatiōe culpa non esset nequāꝙ paulus discipulis diceret. Euigilate iusti ⁊ nolite peccare ⁊ vnde auditorem suuʒ admonet dicens. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christ⁹. ⁊ rursuʒ hora est iam nos de somno surgere. vnde ⁊ salomon peccantē increpat dicens. vsq3quo pig. dormis. Electus igitur quisq3 cum peccati somno premitur ad iusticiā euigilans exurgere conatur sed sepe cum surrexerit ipsa se extolli magnitudine virtutum sentit. vnde et tētari se presentis vite aduersitatib⁹ post virtutes desiderat ne peius ex confidentia virtutum cadat. Si enim seruari se melius per tentatio-
Ps̄.xvi. nem nō cognosceret nequāꝙ psal. diceret, Proba me domine ⁊ tēta me. Bene ergo nūc dicitur. Si dor. dicam quando consur. ⁊ rursum expect. ves. quia ⁊ in peccati somno lumen iusticie queritur ⁊ cum virtutū prospera mentem eleuant adiutrix aduersitas desideratur. vt pro facto animus cū virtutum suarū gaudio plusꝙ debet attollitur per contrarietateʒ vite presentis edito merore solidetur. vñ ⁊ nequāꝙ formidabo vesperam dicitur. sed expectabo. Expectamus ⁊ enim prospera formidamus aduersa. vir igitur iustus vesperam expectat: qꝛ cū exerceri hanc tribulatione necesse est ipsa ei fit aduersitas prospera.

¶ De Vespero.

Potest etiam vesperi nomine peccati tentatio designari: q̄ sepe tanto acrius mentem lacessit q̄to ⁊ eandem mentem spiritus ad superna altius euehit. Nequāꝙ enī sic in hac vita per exercitationem iusticie peccatum deseritur. vt in eadē iusticia inconcusse maneat: quia ⁊ si iam a cordis habitaculo culpam rectitudo eliminat ipsa tamen culpa que repellitur cogitationis nostre foribus assidens. vt sibi aperiatur pulsat. Qui moyses quoq3 specialiter innuit cum facta corporaliter tēporum momenta narrauit dicens: facta est lux atq3 paulopost subiiciens ⁊ factum est vespere. Creator quippe omnium humane culpe prescius tūc expressit in tēpore ꝙ nūc versatur in mente. Lux quippe ad vesperum ducitur: quia nimirum lumen rectitudinis vmbra sequitur tentationis. Sed quia electorū lux in tentatione non extinguitur nequāꝙ nox sed vespera facta perhibetur: quia nimirum sepe tentatio in corde electorum lumen iustitie abscondit: sed non interimit: quasi ad pallorem turpitudōnis pertrahit. sed funditus non extinguit.

Electi ergo post somnū resurrectio nem appetunt. post resur. vesperaȝ presto lantur: qꝛ ⁊ de peccato ad iu sticie lumen euigilant ⁊ in ipso iusti cie lumine positi semper se contra illecebras tētationis parant. Quas nimirum non timetur: sed expectāt quia vtilitati sue rectitudinis ⁊ tē tamenta proficere non ignorant.

¶ Cap. viij. De Nocte.

¶ In scriptura sacra noctis no mine. Aliquando antiquus ho stis. aliquando consensus ad cul pam. aliquando vita presens. ali quando obscuritas ignorantie. aliquando tristitia designatur.

¶ De Nocte.

Octis nomine anti quus hostis designa tur. sicut per beatuȝ iob dicitur. Pereat dies in qua nat⁹ sum ⁊ n. in qua dic. est cō. est homo ⁊ rursum. Noctem illam tenebrosus turbo possideat. Scri ptum quippe est. Deus manifeste veniet deus noster ⁊ non silebit. Ignis in cō. e. ar. ⁊ in. c. e. t. v. Tene brosus ergo turbo. hanc noctē pos sidet: qꝛ apostatam spiritum a con spectu districti iudicis ad eterna su plicia pauenda illa tempestas rapit Turbine ergo nox ista possidetur: quia superba eius cecitas districta animaduersione percutitur. Job. iij.

¶ De Nocte.

Otest autem noctis nomine ipse iam cō sensus ad culpam de signari. Sicut enim per diem praue dele ctationis gaudium exprimitur ita ⁊ per noctem nō im merito ipse consensus ad culpam in telligitur. Sicut enim minoris cul pe est cum carnaliter mens in dele ctationem rapitur: sed cum delecta tioni sue per spiritum reluctaꝛ ita grauioris ⁊ plene ē nequitie ad pec cati illecebrum non solum delecta tione pertrahi: sed etiam cōsensum familiari. Tanto igitur acriori ma nu penitentie mens a pollutiōe te genda est: quanto se per consensum conspicit sordidius inquinatam. vn de bene nūc dicit. Noctē illa te. cur. pos. Quasi enim quidam turbo tē pestatis est concitatus spiritus me roris. Nam dum peccatum quisqȝ ꝙ fecit itelligit dum prauitatis sue nequitiam subtiliter pensat merore mentem obnubilat ⁊ quasi cōcusso serene letitie aere omnem in se tran quillitatem cordis penitentie turbi ne deuastat. Nisi enim recognoscen tem se animum iste turbo contere ret nequaqȝ ꝓpheta dixisset. In spi ritu vehementi cōteres naues thar sis. Po. xlvi Tharsis qppe exploratio gau dij dicitur. Sed cum vehemens pe nitentie spiritus mentem occupat omnē in ea explorationem reprehē sibilis gaudij perturbat vt nihil ei nisi flere libeat nihil nisi ꝙ se terre re possit accendat. Ponit namqȝ an te oculos illinc districtione iusticie: Hinc meritum culpe conspicit ꝙ di gna supplicio sit si pcētis pietas de sit: q̄ per lamenta presentia ab eter na eruere pena cōsueuit. Spiritus ergo vehemens tharsis naues con tere cum vis cōpūctiōis validas mē tes nostras huic mūdo quasi mari deditas salubri terrore confundit. Dicat igitur noctem illam teñ. tur. pos. t. perpetrationem culpe nō blā dimenta secure quietis foueant sed vehemens amaritudo penitentie ir rumpat.

¶ De Nocte.

Octis nomine vita pre sens designatur. sicut ꝑ prophetā dicitur. Anima mea desiderauit te i no cte ad videndum namqȝ deum qua daȝ se premi caligine sentiebat. Be ne ergo dicit. Anima me. de. te. in nocte. Ac si diceret. In hac obscuri Esa. xxvi

tate vite presentis videre te appeto sed adhoc infirmitatis mee nubilo circunscribor.

De nocte.

Octis nomie obscuritas ignorantie designa. sicut per heliu beato iob dicitur. Ne protrahas noctē vt ascendant populi pro eis. Ac si aperte arrogantes dicant. Ignorantie tue obscuritate non agas: vt in loco fortium numerositatem subroges infirmorum.

Job. xxxvi.

Populi quippe nomine designatur. qui quasi vulgari consuetudini dediti in cunctis qui appetunt passim viuunt. Nocte vero protrahere est vt pro robustis populi ascendant si per negligentiam agitur: vt doctorum etiam fortium loca indocti ac debiles sortiantur populi pro robustis ascendūt: quando hij qui viuere inique didiscerunt pastorum loca p cipiunt.

De Nocte.

Otest autem noctis nomine tristitia orta ex tentatione designari. Sine magna nāq tribulatione nō agitur cum tranquilla mens irruente tentatiōe quasi repentino hoste turbatur. Ipsa namq tentationis aduersitas duz se mēti inserit quasdam in illa tenebras gignit eamq amaritudinis sue obscuritate turbat que apud se duduz virtutum dulcedine irradiante claruerat. Bene ergo tētato dicit. Ne protra.no.v.as.po.pro eis. Nox dp pe protrahitur cum suborta de tentatione tristitia consolatione cōcita non finitur. Nox ptrahitur: qz merorz animi confusis cogitationibus elongatur. Nam dum posita in tentatione considerat q a virtutis sue pristina soliditate repellitur superductis merotibus quasi quibusdaz tenebris cecatur. atq ab omni luce gaudij eius oculus clauditur. dum sollicita turpidat ne hoc q esse dudum ceperat funditus amittat. vnde et bene dicitur. Qz in hac nocte populi pro robustis ascendit. qz videlicet in hoc merore tentationis p robustis motibus cogitationes indigne et multiplices in corde prosiliunt.

Cap.x. De Tenebris.

In scriptura sacra tenebrarū nomine. Aliquādo caligo ignorantie. aliquando lamenta penitentie. aliquando occulta dei iudicia. aliquando aduersitates. aliquando supplicia eterne damnationis. aliquando peccatores aliquando vita presens. aliquando iniquitas designatur.

De Tenebris.

Enebrarum nomine caligo ignorantie designa. sicut per heliu dicitur. Nō sunt tenebre et non est vmbra mortis vt abscondātur ibi qui operantur iniquitatem Quid enim per tenebras nisi ignorantiam et quid per vmbram mortis nisi obliuionem studuit designare. De quorūdam quippe ignorantia dicitur. Tenebris obscuratū habentes intellectū et rursum de obliuione que in morte cōtingit scriptū est. In illa die peribūt omnes cogita.eo. Qz ergo per mortem funditus obliuioni traditur: quicq viuēdo cogitatur: quasi quedam vmbra mortis obliuio est. Sic enim agit mors interueniēs non esse q fuit in vita ita interueniens agit obliuio non esse q fuit in memoria. Recte itaq eius vmbra dicitur: qz velut de ipsa exprimitur: dum inde illius sopiendo sensus imitatur. Deus autem qz mala hominum nec cogitata ignorat nec perpetrata obliuiscitur nisi ab ei⁹ oculis penitendo de

leantur cōgrue dictum est: Nō sunt
tenebre ⁊ non est tim. mor. vbi ab=
scon. i. qui. o. v. Acsi diceret. Jccir=
co eius iudicio nullus absconditur
q᷑ nullatenus potest autem non vi
dere ꝙ facim⁹. aut obliuisci ꝙ vidit

¶ De Tenebris.

Enebrarum nomine la=
menta penitentie desig.
sicut per. b. iob. dicitur.
Dies ille vertatur ī ten.
Dies quippe ī tenebras
vertitur cum culpa in ipso delecta=
tionis exordio ad quē perditiōis fi=
nem rapiat videtur. Jn tenebras er
go diem vertimus cū nosmetipsos
districte punientes ipsa delectatiōis
praue blandimenta per districte pe
nitentie lamenta cruciamus cū flen
do insequimur quicq̄d in corde taci
te ex delectatione peccamus. Quia
enim fidelis quisq̄ cogitationes in
iudicio exquiri subtiliter non igno=
rat paulo attestāte Qui ait. Jnter
se inuicem cogitationū accusantiu͂
aūt etiam defendentiū semetipsum
introrsus discutiens. ante iudicium
vehemēter examinat vt districtus
iudex eo iam tranqllius veniat quo
reatum suum que discutere appetit
iam pro culpa punitum cernit.

¶ De Tenebris.

Enebrarum no. occulta
dei iudicia designātur. si=
cut paulopost subditur.
Obscurrent eum tenebre
⁊ vmbra mortis. in luce namq̄ ꝙ vi
demus agnoscimus. in tenebris ve=
ro aut animo nihil cernimus: aut in
certo visu caligamus. Occulta er=
go iudicia quasi quedam oculos no
stros tenebre sunt: q᷑ perscutari ne
quaq̄ possunt. vn̄ ⁊ de deo scriptu͂
est. Posuit tenebras latibulū suū
Et quia absolui non meremur ag=
noscimus sed preueniente nos diui
na gratia per eius occulta iudicia li
beramur. Diem igitur tenebre ob=
scurant cum flendo nostre delecta=
tiōis gaudium ab illo iuste animad
uersionis radio inscrutabilia ei⁹ iu=
dicia misericorditer occultāt. vnde
⁊ apte subditur. Et vmbra mortis
vmbra enim mortis mors carnis ac
cipit: q᷑ sicut vera mors est qua aīa
separatur a deo ita vmbra mortis
est qua caro separatur ab anima. vn
de recte voce martirū dr̄. Humilia=
sti nos in loco afflictionis ⁊ coope=
ruisti nos vmbra mortis. Quos eī
constat nō spiritu sed sola carne mo
ri nequaq̄ se vera morte sed vmbra
dicunt mortis operiri. Quid est er
go ꝙ. b. iob ad obscurandum diem
praue delectationis postulat vmbrā
mortis nisi ꝙ ad delēda peccata an=
te dei oculos dei ⁊ hominu͂ media
torem requirit qui solam ꝓ nobis
mortem carnis susciperet ⁊ veram
mortem delinquentiū per vmbram
sue mortis deleret. Ad nos quippe
venit qui in morte spiritus carnisq̄
tenebramur vnam ad nos suā mor
tem detulit ⁊ duas nostras quas re
perit soluit. Si enim ipse vtrumq̄
suscipet nos a nulla liberaret. Sed
vnam misericorditer accepit ⁊ iuste
vtrumq̄ dān auit. Simplam suam
duple nostre contulit ⁊ duplam no=
stram moriens subegit. vnde ⁊ non
īmerito vno die in sepulchro ⁊ dua
bus noctibus iacuit: q᷑ videlicet lu
cem sue simple mortis tenebris no
stre duple mortis adiunxit. Qui er
go solam pro nobis mortem carnis
accepit vmbram mortis pertulit et
a dei oculis culpam ꝙ fecimus ab=
scondit. Dicatur igitur recte. Ob=
scurrent eū te. ⁊ vm. mor. Acsi apte
diceretur. Jlle veniat qui vt a mor
te carnis ⁊ spirit⁹ eripiat debitores
mortem carnis non debens soluat.

Tenebrarum nomine aduersi
tates designatur. sicut per. b. Job.
iob de hereticis dicit. Perfodiunt xxiiij
in tenebris domos sicut in die con=
dixerāt s. Quid namq̄ hoc loco do
morum nomine nisi conscientie de=

signantur: in quibus habitam⁹ cum tractando quid agimus. vñ cuidaz sanato dicitur. Uade in domũ tuaz ad tuos ⁊ adnũtia illꝫ quãta tibi do min⁹ fecerit. i. a peccati vitio iam se curus ad conscientiam reuertere et in vocem predicationis excitare. Ju stis itaqꝫ cũ in presenti seculo claresscit eis error magis tibi ⁊ peruersa suadere metuunt: sed consilia exqui runt deiectionem prosperitatis eo rum summopere prestolantur vt in aduersitatis tenebris mentes eorũ suadendo perfodiant quibus ꝓspe re ĩ mentibus peruersa loqui mini me audebant. Quos mox velut in aduersitate viderint exurgit: ⁊ non nisi ex peccati merito talia illos per peti asserunt: qꝛ solam presentis vi te gloriam diligentes flagellũ dam nationis credunt. Jn tenebris ergo domos perfodiunt: qꝛ bonorũ men tes ex ipsa eorũ corrũpere aduersi tate molliuntur. Bene autem dici tur. Sicut in die condixerat sibi: qꝛ cum iustos cõspicerent ꝓsperitatis luce caruisse quoniã loqui non po terant ad maligna solũmodo con tra eos consilia vocabant.

Job. xxviij. Tenebrarum nomine supplicia eterne dãna tionis design. sicut de antechristi dãnatiõe di citur. Expellet eũ de luce ĩ tenebris De luce enĩ ad tenebras ducitur cũ de honore vite presentis ad suppli cia eterna dãnatur. Hinc de illo qui sine nuptiali veste ad nuptias intra uerat voce dñica in euange. dicitur. Ligatis pedib⁹ ⁊ mani. mittite eũ in tenebras exteriores. i. e. f. ⁊ stri. dẽ. Ligantur tunc pedes ⁊ manus per districtionem suã qui modo a prauis operibus ligari noluerunt per meliorationem vite. vel certe tũc ligat pena quos modo a bonis operibus ligauit culpa. Pedes eĩ qui visitare egre negligunt. Ma nus que nihil indignãtibus tribuũt a bono opere iã ex voluntate ligate sunt. Qui ergo nũc sponte ligantur inuite. Vñ aũt dicitur. Qꝛ in exte riores tenebras ꝓijciatꝫ. Interiores quippe tenebras dom⁹ cecitatẽ cor dis exteriores vero tenebras eter nam noctem dãnationis. Tũc ergo dãnatus quisqꝫ nõ in interiores: sed in exteriores tenebras mittitur: qꝛ illic inuit⁹ ꝓijcitꝫ in noctẽ dãnatiõis q̃ hic sponte cecidit ĩ cecitatẽ cordis vbi flet⁹ quoqꝫ ⁊ stri. dẽ. esse ꝓhibetꝫ vt illic deinceps strideant qui hic de edacitate gaudebãt illic oculi defle ant. q̃ hic ꝑ illicitas ꝯcupiscẽtias ver sabantꝫ: quatin⁹ singula q̃ membra supplicio subiaceãt q̃ hic singulis q̃ busqꝫ vitijs subiecta seruiebant:

Tenebrarũ no. peccatores de sig. sicut q̃busdã ꝯuersis per paulum dicitur. Fuistis aliquando tenebre nunc autem lux in do.

Tenebraꝝ no. vita presens de sig. sicut voce dñica ad. b. iob dicitur. Sic in tenebris quasi in lu. Require in cap. de luce.

Tenebrarũ no. ĩiquitas desig. sicut voce dñica ad. b. iob dr: Jndica mihi si nosti oĩa in qua via ha. lux: ⁊ tenebrarũ qs sibi loc⁹. hic ꝑ prophetã ysaiã de ꝯuersiõe gẽtiũ dicitur. Populus q̃ sedebat ĩ tene. lux orta est eis.

Cap. xi. De caligine

In scri. sa. cali. no. aꝫ. erroris ꝯfu sio. aꝫ. mentis cõfusio intelligitur.

Caliginis nomine erroris confusio designatur. sicut per beatũ iob de antiquo hoste sub figura diei in qua natus est dicitur. Occupet euz caligo ⁊ inuoluatur amaritudine. Antiquus quippe hostis nequitie sue vinculis astrictus aliud est qui nunc patitur aliud q̃ in fine patie tur. Qꝛ enim a lucis intime ordine cecidit nunc semetipsum intrin secus erroris caligine confundit.

Sed post hoc amaritudine inuolui
tur q: ex merito spõtanee caliginis
eterno gehenne tormẽto cruciatur
Dicatur ergo. Is qui serenitatẽ lu-
cis intime perdidit quid est ꝙ ante
extremũ suppliciuȝ tolerat occupet
eum caligo subiungitur etiam que
illũ pena subsequens etiam sine ter
mio deuastat ĩuoluatur amaritudi
ne. Omne quippe ꝙ ĩuolutum est
finem suum quasi nusꝙ indicat: q:
sicut non ostendit quo incipit ita nõ
detegit quo desistit: inuolui ergo a
maritudine ãtiquus hostis dicitur:
quia superbie eius supplicia non so
lum oĩnoda sed etiam infinita pre-
parantur.

¶ De Caligine.

Caliginis quoqȝ no-
mine potest mentis
confusio ex peniten-
tia veniens designa-
ri. Nullum nãqȝ pec
catuȝ dominus in vl
tum relaxat aut enim nos hoc flen-
do insequimur aut ipse iudicanduȝ
reseruat: vt ad emendationem suaȝ
semper mẽs sollerter inuigilet. In
quo ergo sibi quisqȝ misericorditer
subueniri desiderat hic necesse ẽ vt
penitens tergat. Apte igitur de de
lectatione peccati dicitur. Occupet
eum caligo. Quid enim caligine cõ
funditur oculus ipsa per penitẽtiã
mentis nostre confusio caligo noĩa
tur. Nam sicut caligo nebulosa con
gerie obscurat diem ita cõfusio per
turbatis cogitationibus obnubilat
mentem. De qua per quendam di-
citur. Est confusio adducens gloriã
Cum enim ad mentem male gesta
penitendo reducimꝰ graui mox me
rore cõfundimur perstrepit in aĩo
turba cogitationum. Merore con-
terit. Anxietas deuastat in erumnã
mens vertitur ꝛ quasi quodam nu-
bilo caliginis obscuratur. Hec nam
qȝ caligo confusionis eorum mentẽ
salubriter oppresserat. quibus pau
lus dicebat. Quã enim fructum ha
buistis tunc in quibus nuñc erube-
scitis. Nunc ergo peccati diem cali-
go occupet. i. blandimentum nequi
tie afflictio neq̃tie penitentie digno
merore perturbet. vnde ꝛ apte sub
iungitur inuoluatur amaritudine.
Dies enim amare inuoluitur cũ ad
sui cognitionem mẽte redeũte pec-
cati blandimenta cruciatus peniten
tie sequũtur. Diem amaritudine in
uoluimus cum praue delectationis
gaudiũ que supplicia sequantur as-
picimus ꝛ asperis hoc fletibus cir-
cũdamus. Quia enim hoc ꝙ inuol
uitur ex latere omnis partis operi
tur inuolui dies amaritudine opta
tur quatinus que mala in correctis
imminent ex omni parte quisqȝ con
spiciat ꝛ voluptatis sue lasciuiã tri-
stitie lamentis tergat.

Cap.xij. de Umbra.

¶ In scriptura sacra cuȝ vmbra
singulariter ponitũr. Aliquãdo
mentis refrigerium ex superna
protectione. aliquando incarna
tio domini. aliquãdo torpor fri
gide mentis. Aliquando obscu-
ritas allegorie. aliquando insta
bilitas vite presentis. aliquando
obliuio designatur. aliquando
immitatio diaboli. aliquando ꝑ
fidus iudeorum populus. aliqñ
refrigerium quietis eterne. Cũ
vero vmbre pluraliter dicuntur
omnes iniqui ĩtelligũtur.

¶ De vmbra.

Umbre nomine men-
tis refrigerium ex su
perna protectione de
signatur. sicut psalm.
ait. Sub vmbra ala-
rum tuarũ prote. me Ps̄. xvi
vel sicut sponsa in cã. cã. aduentum
sponsi prestolata prenunciat dicens
Sub vmbra illius ꝙ desiderabam
sedi. acsi dicat. Ab estu desideriorũ
carnalium sub aduentus illius pro-
tectione requieui.

¶ De Umbra

Umbre vel obūbratio-nis nomine incarnatio dñi designatur. sicut an gelicus sermo testatur q̃ ad mariam dicit virtus altissimi obūbrabit tibi. vmbra eñi formatur a lumie ⁊ corpore. Deus aūt p diuinitatē lumē est q̃ mediāte aīa i ei9 vtero fieri dignatus ē p humanitatem corpus. Quia ergo lumen in corporeū i eius vtero fuerat corporandum ei q̃ incorporeū concepit ac corpus dr. virtus altissimi obumbrabit tibi.i.corpus in te humanitatis accipiet incorporeum lumen diuinitatis.

¶ De Umbra.

Umbre nomine recedente caritate torpor frigide mentis designatur. sicut de peccante hoīe scriptum est: qr secutus est vmbra. Calorē ei caritatis fugiēs virtutis solē hō deseruit ⁊ sub vmbra se inferni frigoris abscondit. vñ ⁊ voce eiusdem veritatis dr. abūdabit iniq̃tas refrigescet caritas multorum. vñ p̄mus homo post culpam inter arbores paradisi ad aurā post meridiē absconsus iuenit. Quia eñi meridianum caritatis calorem pdiderat: iam sub peccati vmbra quasi sub frigore aure torpebat. Hinc ad beatū iob voce dñica de antiquo hoste dr Sub vmbra dormit Per vmbrā quippe nequitie torpor accipitur i qua diabolus dormit qr contra caritate calentia sollicitus vigilat i frigidis aūt mentibus securus iacet. Dormire enim non in sanctorū cordibus non potest: quia ⁊ si qñ se in eis ad breue momētū collocat ipse eum desideriorum celestium estus fatigat. Et quasi totiens vt recedat pungitur quotiens ab eis amore i timo ad eterna suspiratur. Tante enim eum voces excitāt quante ex illorū mentibus sctē cogitatione a

ad celum clamant. vnde fit vt bonorum actionū armis territus acsuspiriorum spiculis percussus fugiat ⁊ ad corda reproborum frigida rediens causa q̃ securus possideat malicie vmbram querat.

¶ De Umbra.

Umbre nomine obscuritas allegorie designatur. sicut p abacuc dr. Deus alibano veniet ⁊ sanctus de monte vmbroso et condenso. Qui enim venturum se p testamenti sui paginas spopondit quasi ide venit. vñ velut sub pmissione se tenuit. Quod videlicet testamentum bene mons vmbros9 ⁊ condensus dicetur: qr spissis allegoriarum obscuritatibus opacatur.

¶ De Umbra

Umbre nomine i stabilitas vite presentis designatur sicut p beatum iob de homie dicit. Qui quasi flos egreditur ⁊ conteritur: ⁊ fugit velut vmbra ⁊ nunq̃ i eodē statu permanet. Quasi flos enim egredietur qui nitet in carne. s3 cōteritur. qr redigitur in putredinē. Quid enim sunt nati homines in mundo nisi quidā flores in campo Tendamus oculos cordis i hāc latitudinem vite presentis. ⁊ ecce q̃si tot floribus quot homibus plen9 est vita itaq3 in carne flos in feno est vnde bene p psalmistam dicitur. hō sicut fenū dies eius ⁊ sicut flos agri ita florebit. Ysaias quoq3 ait omis caro fenū. ⁊ omnis gloria eius sicut flos agri. homo ⁊ eñi more feni pcedit occulto ⁊ subito apparet in publico qui statim ex publico per mortem retrahitur ad occultum. Carnis nos viriditas ostendit: sed ariditas pulueris ab aspectibus retrahit Quasi flos apparuimus qui nō eramus quasi flos arescim9 qui temporaliter apparebam9 ⁊ qr p

t

momenta homo quotidie cõpellit ad mortem recte adiungitur ꝛ fugit velut umb. ꝛ nũq̃ in eodẽ. sta. p. Sed cũ sol quoq; cursũ suũ inde sinenter peragat neq̃q̃ se instabilitate figat cur cursus vite hoĩs umbre potiꝰ q̃ soli cõparatur nisi qꝛ amisso amore cõditoris calorem cordis perdidit. ꝛ in solo iniquitatis sue frigore remansit. Quia nimirum iuxta veritatis vocem habundabit iniquitas ꝛ refrigescit. c.m. Qui igitur in amorem dei calorem cordis non habet nectamen vitam q̃ diligit tenet. scilicet velut umbra fugit Bene autẽ dicitur. ꝛ nunq̃ in eodez statu permat qꝛ dũ ĩfantia ad puericiam pueritia ad adolesentiã ad iuuentutem iuuentus: ad senectutem senectus transit ad mortem in cursu vite presẽtis ipsis suis augmẽtis ad detrimenta ĩpellit. ꝛ ide semper deficit unde se proficere in spacium vite credit. Fixum ꝛenim statum h habere non possumus ubi transituri venimus atq; hoc ipsum viuere nostrum quotidie a vita trãsire est.

De umbra.

Umbre nomine qñ cum adiunctione mortis ponitur obliuio designat. qꝛ sicut mors h q interficit agit ut non sit in vita ita obliuio h q intercipit agit ut non sit ĩ memoria. unde recte quia iohannes ebreorum populo eum cuius obliti fuerant dum predicare veniebat per Zachariam dicitur. Illuminare hijs qui in tenebris ꝛ in um.mor.se. In umbra etenim mortis sedere ẽ a diuini amoris noticia in obliuione lassescere.

De Umbra

Umbre mortis nomine imitatio diaboli designatur. Ipse enim qꝛ mortem intulit mors iohanne attestante qui ait ꝛ nomẽ illi mors. Per umbraz igitur mortis antiqui hostis imitatio accipit: quia sicut umbra iuxta qualitatem corporis ducitur. ita actione iniquorum de specie imitationis eius exprimitur. unde recte ysaias cum gentiles populos in antiqui hostis cerneret imitatione defecisse eosq; ad veri solis ortum resurgere que certe futura considerat quasi ex preteritis narrat dicens. Sedentibus in tenebris ꝛ umbra mortis: lux orta est eis

De Umbra.

Per umbraz mortis spãliter perfidus iudeorũ populus designatur. sicut per beatũ iob de ipsius populi dampnatione dicit. Lapidez quoq; caliginis ꝛ umbra mortis diuidit torrens a populo peregrinante. Reqre in cap. de torrente. Job. xxxviij.

De Umbra

Umbre nomĩe quietis eterne refugium designatur: sicut per beatum iob dr. Sicut seruus desiderat umbram ꝛ sicut mercenarius prestolantur finez operis sui ꝛ ego habui menses vacuos. ꝛ noctes laboriosas enumeraui michi. Require in capitulo de mẽsibꝰ

Umbraruz nomine oẽs iniqui designãtur: sicut voce dñica ad beatũ iob de diaboli imitatoribꝰ dr. Protegũt umbre umbram eius Job. xl. umbre quippe diaboli sunt oẽs iniqui dum imitationi iniquitatis eiꝰ inseruiunt qñ etꝰ corpore imaginis speciem trahũt. Sicut añt umbre diaboli pluralit sunt omẽs reprobi ita singulariter umbra eiꝰ est unusquisq; peccator. Sed dũ doctrina

iuſtorum mali cōtradicūt dum ab
eis iniquū quēlibet corrigi non per
mittūt: vmbre diaboli vmbrā eius
protegūt q꞉ peccatores quiꝗ̄ ī quo
ſibi male ſunt conſcij in eo ⁊ alium
peccantem deffendūt. vmbre ergo
vmbram eius protegūt: dum neq̄ſ
ſimoꝛuz facta nequioꝛes peruerſis
patrocinijs tuentur.

Capitulum decimum tertium.

De Menſe

In ſcriptura ſacra menſium no-
mine. aliquādo ꝑfectio. aliquā
do actiōes noſtres. aliqñ vel mł
tiplicate fidelium eccleſie q̄ vnā
catholicam faciunt vel celeſtiuz
ſpirituum oꝛdines ⁊ dignitates
aliquando collectiones aīarum
intelliguntur.

Esa.lxvi.
Enſis nomīe ꝑfectō
deſignatur. ſicut per
ꝓphetam dr̄. Et erit
menſis ex mēſe ꝑfe-
cto videlicet eis ex
colletione animarū
erit ī requie quibus nūc ꝑfecto fue
rit in operatione.

Job.vij. MEnſiū nomīe actiones noſtre
deſignātur. ſicut ꝑ beatū iob
dicitur. Sicut ceruus deſiderat vm
bram ⁊ ſicut mercenarius preſtolał
finem operis ſui ſic ⁊ ego habui mē
ſes vacuos ⁊ noctes laboꝛioſas enu
meraui mihi. vmbrā quippe ſeruo
deſiderare eſt poſt tēptationes eſtū
ſopoꝛēꝗ̄ operis eterni refrigerij re
quiem querere. hanc nāꝗ̄ vmbraz
ſeruus ille deſiderauerat q̄ dicebat
Sitiuit anima mea ad dñz. f. v. qñ.
v. ⁊ ap. a. f. d. Bene autem qui deſi
derare vmbram dicitur. ſeruus vo
cał q꞉ electus q̄ſꝗ̄ quouſꝗ̄ ī firma-
tis cōdicione conſtrigitur ſub dñan
tis coꝛruptiōis iugo quaſi ſub eſtus
anxitate retinetur. Qui nimirum
cū a coꝛruptione exutus fuerit nūc
ſibimet ipſi liber ⁊ tranſq̄llus inno
teſcit. Vñ etiā recte ꝑ paulū dr̄. Ip
ſa creatura liberabił a ſeruitute coꝛ
ruptionis in libertatem gloꝛie filio
rum dei. Electos em̄ nūc pena coꝛ-
tionis aggrauat: ſꝫ tunc ī coꝛruptio
nis gloꝛia exaltat ⁊ quantū ad pre-
ſentis neceſſitatis pōdera nūc ī dei
filijs de liberate nichil oſtēditur tm̄
ad ſubſequentis libertatis gloꝛiam
tunc ī dei famulis de ſeruitute nihil
apparebit. Creatura ergo ſeruitu-
te coꝛruptionis exuta ⁊ dignitate li
bertatis accepta ī filioꝛum dei glīa
vertetur deo per ſpiritū quaſi h ip
ſum ꝙ creatura eſt tranſiſſe ac ſubiſ
ſe declaratur. Sed q̄ adhuc vmbrā
deſiderat ſeruus ē: q꞉ quouſꝗ̄ eſtū
temptationum tolerat iugum mi-
ſere conditionis poꝛtat. Mercena-
rius autem cū facienda opera con-
ſpicit mentem protinus ex longin
q̄tate ⁊ pondere laboꝛis addicit cū
vero laſſeſcentem aīum ad conſide
randum operum premiū reuocat
vigoꝛem mox animi ad exercitum
laboꝛis refoꝛmat ⁊ ꝙ graue perpē
dit ex opere leue exiſtimat ex remu
neratione. Sic ſic electi quiꝗ̄ cum
mundi huius aduerſa patiuntur cū
honeſtatum contumelias rerū dāp
na cruciatus coꝛpoꝛis tolerāt eſſe
grauia quibus exercentur penſant.
ſꝫ cū mentis oculum ad eterne pa-
trie conſideratione premij ꝙ̄ ſit le-
ue ꝙ patiuntur inueniunt. Qđ em̄
valde impoꝛtabile ex doloꝛe oſten
ditur cōſideratione ꝓuida ex remu
neratione leuigatur. hinc eſt enim
ꝙ paulus ſemper ſe ipſo robuſtioꝛ
contra aduerſa erigitur q꞉ nimiruꝫ
finē ſui operis ſicut mercenarius ꝑ̄
ſtolał. Que nāꝗ̄ ꝙ ſuſtinet eſtimat
ſed leue hoc p̄mij cōſideratiōe pen
ſant ipſe q̄ppe ꝙ̄ ſit graue ꝙ patił ī
dicat q̄ ī carceribꝰ habūdātiꝰ in pla
gis ſupra mundum ī moꝛtibus fre
quenł ſe ſeruiſſe teſtatur qui a iude
is quīquies quadragenas vna mi-
nus accepit. qui ter virgis ceſus ſe
mel lapidatus eſt. ter naufragium

passus nocte et die in profundo ma=
ris fuit qui pericula fluminuz latro
num ex genere ex gētibus i ciuitate
insolitudine in mari in falsis fribus
pertuli qui i labore et erūpna i ieiu
niis multis in fame in siti in frigore
et nuditate laborauit qui foris pu=
gnas intus timores sustinuit quivl
tra vires grauatum se asserit dicēs
supra moduz grauati sumus supra
virtutem ita vt tederet nos etiam
viuere Sed quomodo remunera=
tionis linteo sudorez tanti laboris
tergat ipse denunciat dicens. Non
sunt condigne passiones hui9.s.ad.
f.g.q̄.r.i. nobis finem itaqꝫ operis
quasi mercenari9 pstolatur qui dn̄
profectum remunerationis cōside=
rat vile estimat ꝙ pene deficiens la
borat. Apte aūt subdit. Sic et ego
habui menses vacuos. et noctes.i.e.
m. Electi quippe conditori rerū ser
uiunt et sepe rerum inopia coangu
stantur per amorem deo inherēt et
tn̄ subsidiis vite presentis egent
Qui igitur per actiones suas pre=
sentia non querunt a mūdi compen
diis vacuos menses ducūt. Noctes
quoqꝫ laboriosas tollerāt: quia ad
uersitatum tenebras non solum vs
qꝫ ad inopiam: sed sepe vsqꝫ ad cor
poris cruciatum portant. Despe=
ctum namqꝫ egestantemqꝫ perpeti
laboriosum bonis mentibus nō est
Sed cum vsqꝫ ad electionem car=
nis aduersitas vertitur labor pro=
culdubio ex dolore sentitur.

¶ De Mensibus

Ensium nomie vel
multiplicate fideli
um ecclesie q̄ vnam
catholicam faciunt
vel celestium spiri=
tuum ordines et di=
gnitates designātur. sicut p beauz
iob de nocte cōceptionis sue dicit.
nō computetur in diebus anni nec
numeretur i mensibus. Require i
capitulo de die.

Ensium nomine colle=
ctiones aiaruz designā
tur sicut per beatū iob
ex persona sancte eccle=
sie in vltimis tribulationib9 posite
dicitur. Quis michi tribuat vt sim
iuxta menses pstinos. Multa em̄
talia sancta ecclesia doloribus9 pressa
dictura est. Tantis quippe illam fu
turū est tribulationibus angustari
vt h tēpora cum magno suspirio de
sideret q̄ nos cū magno dolore to=
leramus. Dicat ergo dicat p vocez
iob. Quis michi tribuat vt sim iux
ta menses pristinos. Quia em̄ statu
tus dierum numerus mēses vocan
tur. quid nomine signat mensiuz ni
si collectiones animarum Dies qp
pe duz colligūtur in mensibus sub
trahuntur. Quia et in hoc tempo=
re sancta ecclesia dn̄i virtutis luce re
splendentes aias colligit in itimis
abscondit. Reminiscatur ergo per
fectiōis pristine reducat ad memo
riam quanta predicationis sue col=
lectis animabus reportabat lucra
et angustata tribulationis dicat.
Quis michi tribunat vt sim .i.m.
pristinos.

¶ Cap itulum.xiiii. De Anno

Nni nomine vel pre
dicatio supne gratie
vel multitudo redē
ptorum designatur.
sicut p beatū iob de
antiquo hoste sub fi
gura noctis dicit. Non computet i
diebus anni nec.nu.i.m. Require i
capitulo de die.

¶ Capitulum.xv. De Oriente

Rientis noie redēptor iob.xxix
noster designat. sicut p
beatum iob ex psona ec
clesie dr̄ Ad dexterā ori
entis calamitates mee
stico surrexerūt. qd em̄ hoc loco vo
cabulo Oriere nisi fidelis pplo sctē
eccl̄ie desig. vn̄ et vētur9 iudex edos
ad sinistrā agnos ad dexterā ponit.

Sed cum sanctam ecclesiam aduersitatis tempore ipsi quoq lacessiūt qui fideles esse videbantur ⁊ procul dubio calamitatem ad dexteras surgunt. Ad sinistrum quippe calamitates surgerent si a quibuslibet extra religionem positis ⁊ aperte xpm negantib9 persecutiōis aduersa sustinent. Cum vero ab aliquib9 quasi fidelibus tēptationez cruciamentorum patitur quasi ad dexteram illi calamitates oriuntur: qr hij qui sub noīe xpi militāt xpi in ea nomen īpugnant. Bene aūt h ipsa dextera orientis vocatur. De ipso quippe ei9 capite scriptū est. Oriēs est nomē ē. Nā qr ab oriēte lux surgit recte oriens dr. cui9 iusticie lumīnis nře iiusticie nox illustratur. Ad orientis ergo dextera calamitates surgūt: qr hij quoq ad persecutiones prosiliunt q electa membra redemptoris nostri esse credebātur. Juxta q videlicet ⁊ calamitates recte ilico asserit surgere: qr dum nō erant extranei qui persequūtur ab eis repente mala ⁊ ilico fiunt.

¶ Capitulum decimum sextum.
De Meridie.

Meridiei nomine feruor caritatis designatur. sicut de adaz per moysen dr. Cum audisset vocez dñi dei deambulantis ī paradyso auram post meridiez abscondit se īter ligna paradisi. Quis est enī q post peccatū hominis ī paradyso dñs non stat: sed deambulat nisi q irruente culpa se a corde hominis motū demonstrat. Quis est q ad auram post meridiem nisi q lux feruentior veritatis abscesserat. ⁊ peccatricem aīam culpe sue frigora constringebāt. Increpauit ergo adaz deambulās vt ceci*s* mētibus nequitiam suam nō soluz sermonibus: sed etiaz rebus aperiret quatinus peccator homo ⁊ peruerba q fecerat audiret. ⁊ p deambulatione amisso eternitatis statu mutabilitatis sue incōstantiā cerneret ⁊ per auraz feruore caritatis expulso torporem suū aīaduerteret. ⁊ p declinationem solis cognosceret q ad tenebras propinquaret.

¶ De Meridie

Meridie nomine feruor carnaliū designatur sicut sponse voce in canticis canticorum sponso dicitur. vbi pascis vbi cubas in meridie. Pascitur quippe dñs cū nostris actibus delectatur. Cubat vero in meridie cum ex desiderijs carnalibus arenti corde reproborum apud electorum suoruz pectora refrigeriū inuenit cogitationis bone.

¶ Capitulum decimum septimuz
De Estate.

¶ In scriptura sacra estatis nomīe aliquando regnum celorum. aliquando dies iudicij designat

Estatis nomine regnum celorum designatur. sicut ī euangelio voce veritatis dr. vbi pnominatis signis q in fine seculi futura sūt ponit similitudinem videte ficulneam ⁊ omnes arbores. Cum producunt eam ex se fructum scitis qm̄ prope est estas. Ita et vos cū videritis h fieri scitote qm̄ prope ē regnū dei. Quibus profecto verbis ostēditur: qr fructus mūdi ruina ē. Ad hoc enim crescit vt cadat: ad hoc germinat vt queq germinauit cladibus consumat. Aperte ergo demonstratur: qr sicut ex fructu arborum vicina estas agnoscitur ita ex ruina mūdi ppe esse cognoscitur regnum dei. Qn̄ autē regnū dei estati cōparatur: qr tūc meroris nostri nubila transeunt. ⁊ vite dies eterni solis caritate fulgescunt.

De Estate.

Estatis nomine dies iudicij designatur sicut p salomonē dr. Propter frigus piger arare no

lplt. mendicabit ergo estate & non dabit ei. Qui em̄ nunc ꝓpter pauorē mentis atq; torporē dn̄ operari negligit cū sol iusticie ī iudicio velut in estate claruerit mendicat vitam. sed non accipit. quia propter illam bona operari contēpsit

Capitulum decimum octauum
De Hyeme

Iob. xxvii. Yemis nomine vita presens designatur. sicut p heliu de dn̄o dr̄. Qui p̄cepit niui vt descendit ī terrā. Require in cap. de Niue. vbi apte subiungitur. Et hiemis pluuijs. Hiēps quippe ē vita presens qua nos & si iam spes ad superna erigit adhuc tn̄ mortalitatis nr̄e frigidus torpor astringit qr scriptum est. Corpus q̄ corrūpitur: a. a. & o. t. i h. s. m. c. habet autem h hiemps pluuias: rectorum proculdubio p̄dicationes. De quib⁹ videlicet pluuijs p moysen dicitur. Expectetur sicut pluuia eloquiū meū & descendant sicut ros verba mea. He nimirum pluuie hiemi congruunt: estate cessabunt. qr nūc est carnalium oculis vita celestis absconditur. necesse est vt sanctorum nobis predicatoribus irroretur cuz vero eterni iudicij estus incanduerit nullus verba p̄dicantiū necessaria tunc habebit. Quia veniente iudice ad cor suum quisq; reducitur vt sancta iā cum agere nō valet sētiat & rectū q̄ sequi debuit extortitudinis sue pena cognoscat. vn̄ dn̄ p p pphetā dr̄. Congrega eos q̄si gregē ad victimā & sanctifica eos in die occisionis. In die em̄ occisionis sctificant reprobi: qr tūc sctā q̄ debuerāt agere sentiūt cū digna prauitas sue supplicia iā declinare nō possūt Qr p̄dicatiōes sctē cū vita p̄sēti. i. pluuie cū hieme cessabūt recte exeūti aīe atq; ad eterna estiua ꝓperāti spōs voce suadētis dr̄. Surge ꝓpera amica mea colūba mea formosa mea & veni Iā em̄ hiēps transiit imber abijt & recessit. Trāseūte quippe hieme iber recedit: qr cū vita p̄sens peragit ī qua nos ignorantie nubilo carnis corruptibilis torpor strinxerat omne misterium p̄dicationis cessat. Clarius quippe p nos tunc videbimus h q̄ sanctoruz nūc vocibus obscurius audimus. Precipit ergo dn̄s niui & hiemis pluuijs vt in terra descendant: dū aspiratione sancti spiritus pro corrigēdis peccatoribus corda sanctorum ad ministerium predicationis humiliat.

Explicit Liber duodecimus
Incipit Liber decimus tertius

De Ciuitate Capitulum. i.
De Muro .ij.
De Maceria .iij.
De Antemurali .iiij.
De Turre .v.
De Domo .vi.
De Tabernaculo .vij.
De Templo .viij.
De Fundamento .ix.
De Pariete .x.
De Portis .xi.
De Lumine .xij.
De Superliminari .xiij.
De Ostio .xiiij.
De Fenestris .xv.
De Columpnis .xvi.
De Basibus .xvij.
De Thalamo .xviij.
De Gazophilacijs .xix.
De Uestibulo. .xx.
De Arieto. .xxi.
De Pauimento .xxij.

Capitulum primum
De Ciuitate

In scriptura sacra cuz ciuitas singulariter ponitur. aliquando celestis patria. aliq̄n sancta ecclesia. aliq̄n anima humana intelligitur. Cum vero pulariter ciuitates dn̄r. aliquando ecclesie fideles. aliq̄n cogitationes prauorum intelliguntur.

Iuitatis nomie celestis patria designatur. sicut p salomonez dr
Prouer.ix.
Sapientia edificauit sibi domuz excedit sibi columpnas septem immolauit victimas miscuit vinũ proposuit mensam misit ancillas suas vt vocarent ad arcem et menia ciuitatis. Recte namq3 domus sapientie ecclesia vocatur. Qui septem columpnas excidit: qz ab amore psentis seculi disiunctas ad portãdã eiusdẽ ecclesie fabricã mentes predicantium ererit q pro eo q perfectionis virtute subnixe sunt septenario numero signantur. Immolauit victimas: qz vitam pdicantium mactari in persecutione permisit. vinum miscuit: qz diuinitatis et humanitatis sue pariter nobis arcana predicauit. Mensam quoq3 proposuit. qz scripture sacre nobis pabula aperiendo preparauit. Ancillas etiam suas misit que ad arcẽ nos atq3 ad ciuitatis menia vocarent qz predicatores infirmos abiectosq3 habere studuit qui fideles populos ad spãlis patrie edificata superna colligerent.

De Ciuitate

hiere.xxxj
Ciuitatis nomine sancta ecclesia designatur sicut per ieremiã prophetaz dr. Edificabitur ciuitas dño a turre annahal vsq3 ad portaz angeli et exibit vltra normam mensure. Ciuitatem quippe esse domini sanctam ecclesiam nullus ignorat. Ananehel vero dei gratia interpretatur. In angulo añt duplex pariest iungit. Ciuitas ergo dñi a turre ananehel vsq3 ad portam anguli edificari phibetur: qz sancta ecclia a celsitudine superne gratie inchoans vsq3 ad ingressum susceptionẽ q construitur virorum populoruz iudaici videlicet atq3 gentilis. Sed qz in ea crescente multitudine etiaz reprobi colligũtur apte subditur et exiuit vltra normaz mensure: qz vsq3 eos quoq3 extenditur q normaz iusticie transeũtes itra mensure celestis numerum non sunt.

De Ciuitate.

Ciuitatis noie aĩa humana designatur. sicut per prophetam dñs q irat9 fecerit narrans dicat pluit super ciuitatem vnam. et super alteram nõ pluit. Pars vna cõpluta est et pars q cõpluta nõ est aruit. Cum eñi setẽ exhortationis vba alia mẽs suscipit alia suscipere recusat: sup ciuitatẽ vnã dñs pluit. et sup alteram nõ pluit. Cũ vero et ipse q pximos audit ab aliis seuiciis corrigit atq3 ab aliis emẽdari cõtempnit nimirũ vna eadẽq3 ciuitas et expte cõpluitur et exparte arida remanet i q a se pdicatiõis pluuiã repellit. Sũt et ei qdã q exhortatiõis vba omnino nõ audiũt. Huĩ penitus suscipe pluuiã nolũt. et sũt nõ nulli q audiũt s3 hãc medulli9 insequunt: qz alia i seuicia resecãt. s3 i aliis grauit pdurãt. Sepe eñi qsdã videm9 qz p pdicatiõis vbũ a semetipsis auaritie estũ repellũt et nõ solũ iã aliena non rapiũt. s3 et ppa idigẽtib9 largiunt nec tñ ire stimulos edomãt nec patiẽtie moderamia p mẽtis transqllitatẽ huãt. Et sepe aliis exhortationis verbũ i semetipis tãto carnis i mũdiciã vincunt corpus i castitate custodiũt nec tñ adhuc aium sicut debẽt pximis i clinãt: s3 p rigorẽ supbie i cogitatione se eleuãt. In istis pars vna cõpluta ẽ qz fructũ fecit: et pars q cõpluta nõ ẽ aruit. qz exhortatiõis vbũ nõ plene suscipiens a bono sterilis remansit:

Iuitatum nomie ecclesie fideles designantur. sicut p beatum iob de hereticis dicit (Iob. xxiiij) De ciuitatibus fecerunt viros gemere Quia ciuitates a conuiuantibus populis appellantur non imerito ciuitatu nomine vi uere sunt fidei ecclesie designante q in singulis mundi partibus posite vnam catholicam faciunt i qua fideles oes de deo recta sentientes concorditer viuunt. Hanc namqz in euangelio dns couiuentium populorum etia per locorum distintionem concordiam designauit cu saciaturus deqnqz panibus populum quinquagenos discubere pcepit vt videlicet turba fidelium escam suam z locis disiuncta z moribus coniuncta preceperit. Iubelei quippe requies quinquagenarij numeri misterio cotinetur. z quinquagenarios bis duciturvt ad centenarium perducatur. Quia ergo prius a malo quiescit opere vt post anima plenius quiescat in cogitatione. Alij itaqz quinquageni alij centeni discumbunt qm sut non nulli qui iaz a prauis actibus habet requie operis z sunt nonulli qui a peruersis cogitationibus habet ia requiem mentis heretici igitur qz peruersi sepe huius mundi potentibus adherentes bonoru socialem vitam atqz concordiam persequuntur recte nuc dr. De ciuitatibus viros fecerunt gemere. Quos recte beat9 iob memorat viros qz illos magis heretici extinguere abiunt qui perfectis gressibus per via dei no fluxe z eneruit: sz viriliter currunt

De Ciuitate.

Ciuitatum quoqz nomine cogregationes prauorum designatur. sicut p eliphat de prauo diuite dicitur. Habitat in ciuitatibus desolatis z in domibus desertis q in tumulos sunt redacte. Quia enim conuersatione conuiuentium ciuitas appellatur ciuitates desolate sunt ipsi obsequium cunei puerorum quoru clamoribus peruersus iste laudatur cu ad praua opera per nequitiam rapitur. vnde scriptum est. laudatur peccator in desiderijs. a. s. z q iniqua gerit benedicitur. Domus vero deserte sunt cogitationes praue quas iniquus iste in habitat qz per omne qz agit iniquorum placere cogitatioibus appetit. Qui ciuitates desolate: z domus deserte recte nominatur qz nisi omnipotens deus talium conuersationes cogitationesqz pcedentibus eorum culpis relinqueret ad grauiora perpetranda minime peruenirent. Bene autem dicitur. q in tumulos sunt redacte. Ruentia namqz domorum atqz ciuitatum edificia tumulos qsi dum praui quiqz confusis actionibus sibimet ad peruersa opera iunguntur ostendut pcul dubio qz de edificio vite ceciderut.

Capitulum. ij. De Muro.

In scriptura sacra muri nomine aliquando incarnatus domin9. aliquando fidei christiane munimen. aliquando munitio disciplinae. aliquando impedmentum bene faciendi intelligitur.

Uri nomine incarnatus dns designatur. sicut de scta ecclesia per propheta dicitur. Ponetur i ea murus z ate murale. (Esa. xxvi) Ipse enim nobis murus e qui nos vndiqz custodiendo circundat. Antemurale aut muri nri prophete oes fuerunt qui plusqz dns appareret in carne ad construendum fidem sunt. De h muro p ezehiele iteru dr. Et ecce mur9 forisecus in circuitu dom9 vndiqz. Ubi notadu qz murus spalis edificij esse forisec9 dr. Murus qppe q ad imitatione3 costruitur no iterius sz exterius po

ni solet. Quid ergo necessarium fuit vt diceretur forisecus duz nonque poni murus itrinsecus soleat: quia necesse est exterius positus ea que intus sunt defendatur. Sed in hoc verbo quid aperte nisi dominica incarnatio demonstratur. Murus ei nobis intus est deus. Murus vero foris est deus homo. vnde et per prophetam dicitur. Existi in salutez populi tui: vt saluos faceres christos tuos. Iste namque murus icarnatus videlicet dominus mur9 nobis non esset si forinsecus nō fuisset: quia itus non protegeret: si exterius non appareret. Sed neque hic negligenter pretereūdū quod idem murus positus dicitur in circuitu domus vndique. Domus quippe dei non solum angeli sancti de quibus psal. ait. Dñe dilexi decorez domus.t. et locū tab. gl. tue: sed etiam nos sumus quat tuor mentes inhabitare dignatur. Murus itaque iste vndique in circuitu domus est: quia vnigenitus patris qui sursum est firmitas angelorum ipe deorsum factus est redemptio hominum. Illis enim fortitudo ne cadant nobis adiutorium: vt surgamus post casum.

Job.xxx.

¶ De Muro.

Muri noīe fidei christiane munimē designatur sicut per.b. iob de prauis persecutoribus fidelium dicitur. Quasi rupto muro et aperta ianua irruerunt super me. Quasi enim murus rumpitur cum prauorum persuasionibus fides que in redemptore nostro est in quorūdam corde dissipatur. Cūque peruersis i hac vita potestas tribuitur quid aliud quam ianua erroris aperit. Quasi ergo rupto muro et aperta ianua irruerunt sunt. Quasi enim murus rumpitur cum prauoruz persuasionibus fides que in redemptore nostro est. Quasi ergo rupto muro et aperta ianua super bonos mali irruūt cum accepta temporaliter potestate peruersi ipsa quoque in quorūdam corde destruere munimē fidei conantur.

¶ De Muro.

Muri quoque no. potest intelligi munitio discipline. Quasi ergo rupto muro hostis ingreditur cum vel malignorum spirituum vel prauorum hominū persuasione callida discipline munimē in corde dissipantur.

¶ De Muro.

Muri nomine impedimentum bene faciēdi designatur. sicut per psal. dicitur. Et in deo meo trāsgrediar murū. Murus quippe est omne quod itineri nostro ibūcitur ne ad eum qui diligitur trāseat. Sz murum transgredimur cum pro amore superne patrie queque in hoc mundo fuerint obiecta calcamus.

¶ Cap.iiij. De Maceria.

¶ In scriptura sacra macerie nomine. Aliquando munitio discipline. Aliquando difficultas perfectionis intelligitur.

¶ De Maceria.

Macerie nomine munitio discipline designatur. sicut per salo. dicitur. Per agrum hominis pigri transiui: et per vineam viri stulti: et ecce.t.r.vt.operuerant.f.e.s. et maceria lapidum.d.e. Per agruz nāque ho.pi. et per vi.vi. sunt trāsire est cuiuslibet vitam negligentis inspicere eius opera considerare. Quaz vrtice vel spine replēt. quia in corde negligentiuz prurientia terrena desideria et pūctiones pullulant vitiorum. Quippe. Quia scriptum est. In desiderijs est ociosus oīs. Maceria autez lapidum destructa erat i. disciplina patrum ab eius corde dissoluta. Nam quia destructa maceria lapidum dissoluta esse disciplinam vidit illi protinus adiunxit. Quia cum vidissem posui in corde meo et exemplo didici disciplinam.

¶ De Maceria.

Macerie nomine difficultas perfectionis design. sicut sub specie vniuscuiusq; anime de infirmante iudea atq; in prauis itineribus gradiente per prophetam dominus dicit. Ecce ego sepiam viam tuam spinis et sepiam eam maceria et semitas suas non inueniet. Et sequetur amatores suos et non apprehendet eos et queret eos et non in. et dicet. va. et re. et ad. v. m. pri. quia bene: e. mi. te. m. quam nunc. Spinis enim electorum vie sepiuntur dum dolorum punctiones inueniunt in hoc quod temporaliter concupiscit. Et quasi interposita maceria vijs eorum obuiat quorum nimirum desideria perfectionis difficultas impugnat. Horum perfecto anime amatores suos querunt et non inueniunt dum sequendo malignos spiritus nequaquam eas, quas appetunt huius seculi voluptates apprehendunt. Bene autem subdit: qui ex ipsa mox difficultate dicat. vadam et reuer. ad virum. m. pri. quia bene mihi erat tunc mag. quam nunc. Prior quippe vir dominus est qui castam sibi animam sancti spiritus interposito amore coniunxit. Quem tunc mens vniuscuiusq; desiderat cum multiplices amaritudines velut quasdam spinas inuenit in eis delectationibus quas temporaliter concupiscit. Nam dum aduersitatibus mundi quem diligit morderi anima ceperit tam plenius intelligit quanto illi cum priori viro melius fuit. Eos ergo quos voluntas praua peruertit plurimum aduersitas corrigit. vnde nimis timendum est ne sequantur prospera cum desiderantur iniusta quia difficilius malum corrigere quam perfectionis etiam prosperitate fulcitur.

Cap. iiij. De antemurale.

Antemuralis nomine prophete designantur. sicut per sancte ecclesie edificationem per prophetam dicitur. Ponetur in ea murus et antemurale. Plurimum enim in sacro eloquio ex protestationis sue munimine murus dici ipse incarnatus dominus solet. Ipse enim nobis murus est: quia ad corda nostra pertingere malignorum spirituum incursum vetat. Antemurale autem muri nostri prophete omnes fuerunt qui priusquam dominus appareret in carne ad construendam fidem prophetando missi sunt. In sancta ergo ecclesia dominus nobis murus est et prophete eius antemurale sunt positi: quia ad nos quos ipse protegit etiam prophetarum verba in fidei constructionem venerunt vnde et bene prius murus et post antemurale ponitur: quia vocati ex gentibus nisi prius dominum cognosceremus prophetarum illius dicta munime suscepissemus.

Cap. v. De Turre.

Turris nomine circumspectio designa. sicut in canticis sponse a sponso dicitur. Nasus tuus sicut turris que est in libano. Require in cap. de ducibus. Cant. vij.

Turris nomine altitudo designatur. sicut per hieremi. prophetam dicitur. Edificabitur ciuitas domino a turre ananehel vsq; ad portam angeli et ex vl. n. m. Require in cap. de ciuita.

Cap. vi. De Domo.

In scriptura sacra domus nomine. Aliquando celestis ecclesia. aliquando corpus christi. aliquando conscientia. aliquando celi habitaculum. aliquando virtutum fabrica.

De Domo.

Omus nomine celestis ecclesia designatur. sicut salomone templum edificante aperitur cum dicitur. Domus autem cum edificaretur de lapidibus dolatis atq perfectis edificata est. Et malleus & securis & omne ferramentum non sunt audita in domo cum edificaretur. Requi. in ca. de securi

D Omus no. corpus christi designat. Sicut per salo. dicit. Sapientia edifi. sibi domu. Sapientia quippe sibi domu condidit cum vnigenitus dei filius i seipso itra vteru virginis mediante anima. humanum sibi corpus assumpsit vel creauit. Sic namq corpus vnigeniti domus dei dicitur idcirco etiam templu vocatur ita vero vt vnus ideq dei: atq hominis filius ipse sit qui inhabitat ipse qui inhabitatur.

¶ De Domo.

Eze.iij.
Omus no. consciētia designatur. sicut ad eze. iij. Ingredere & inclu. i medio dom⁹ tue. Quid est eni q exire propheta ad campu iubetur nisi q vnusquisq q predicat,p pter eos quos extra se positos corrigit atq ab iniqtate cōpescit loquendo ad campu exit. Sed qr semp predicator debet mētē recurrere humilitatem atq mundiciā intus custodire post cāpu necesse est vt ad domu redeat quatin⁹ in hijs que dicit qualibet etiā ipse sit intra conscientiam agnoscat. Si ei aūt hic q loquitur minime custodit aut de hijs q loqt temporalē gloriā querit loquendo quidē ad campu exit: sed nō cogitādo semetipsum ad domu redire cōtemnit. Accepto & eni spiritu i medio dom⁹ includimur qn per eius gratiā ad discutienda mētis nostre secreta reuocamur: vt apud seipsu in deo animus requiescat & non iam per exteriores concupiscentias i appetitu laudis & glorie cogitationis mobilitate discurrat. De hac domo cordis cuidā sanato p semetipsa veritas dicit. Tolle grabatu tuu: & vade in domu tuam hinc de pfecta aīa per salo. dicit. Considerat semitas dom⁹ sue panē ociosa nō comedit. Semitas quippe dom⁹ sue considerat: qr cunctas cōscientie sue cogitatiōes subtiliter iuestigat. Pa: oci. non comedit. qr hic q de sacro eloquio intelligendo percepit ante eterni iudicis oclos exhibēdo operibus ostendit.

¶ De domo.

D Omus no. celi habitaculu designatur. sicut p psal. dicit Passer inuenit sibi do. & turtur ni vbi re. pul. suos. Require in cap. de passere. Ps. lxxxiij.

¶ De domo.

D Omus no. virtutum fabrica design. sicut per salo. dicitur Diligenter exerce agrum tuum vt postea edifices domu tuam. Reqre in cap. de agro.

¶ Cap. vij. De Tabernaculo.

¶ In scriptura sacra tabernaculi no. aliquando habitaculu mētis. aliquādo corporea habitatio. aliquando cogitationes. aliquando edificatio terrene felicitatis designa.

¶ De tabernaculo.

T Abernaculi nomine habitaculum mentis designatur. sicut per beatu iob in persona ecclesie dicitur. Quis mihi tribuat: vt sim sicut fui in diebus adolescentie mee: quando secreto deus erat i tabernaculo meo. Sicut vniuscuiusq hominis sic sancte ecclesie etas describitur. Paruula quippe tūc erat cum a natiuitate recens verbum vite predicare non poterat. hinc eni de illa dicitur. Soror nostra paruula est & vbera non habet. Quia nimirum sancta ecclesia priusq proficeret: per incrementa virtutis infirmis quibusq auditoribus Job.xxx

prebere non potuit vbera predicationis. Adulta vero ecclesia dicitur quando verbo dei copulata sancto repleta spiritu per predicatiōis ministerium in filiorum conceptiōe fetatur. Quos exhortando parturit conuertēdo parit. De hac eius etate domino in causa dicitur. Adolescentule dilexerunt te. Uniuerse q̄ppe ecclesie que vnam catholicam faciunt. adolescentule vocantur non iam vetuste per culpam. sed nouelle per gratiā non senio steriles: sed etate mentis ad specialem cōgrue fecunditatem. Tunc ergo cū in diebus antichristi ecclesia quasi quodaȝ senio debilitata per predicationem parare non valet reminiscitur fecunditatis antique dicens. Sicut fui in diebus adolescentie mee quā do secreto dn̄s erat i ta. meo. Qui enim hoc loco tabernaculuȝ nisi habitationem mentis accipim⁹. Per omne namq̧ quod cogitando agimus in consilio cordis agitamus. Quisquis autē mādata dei tacitus cogitat secreto illi deus in tabernaculo est: habitationem ⁊ enim cordis sui ante dei oculos viderat qui dicebat. Et meditatio cordis mei i conspe. t. s. vt ergo demonstret quā tū iustus profecerit: dicat ex se dicat ex p̄sona vniuersalis ecclesie. Quā do secreto deus erat in tabernaculo meo.

De Tabernaculo.

Tabernaculi nomine corporea habitudo designa. Sicut legitur Qr hebraicus populi de egypti seruitute liberatus cum loquēte deo colūnaȝ nubis cerneret vnusquisq̧ in tabernaculi sui forib⁹ stabat ⁊ adorabat. Ibi enim stamus: vbi mētis oculos figimus vnde helias ait. viuit dominus in conspectu cuius sto. Ibi quippe stabat vbi cor fixerat. Quid est autem populum columnam nubis aspicere. Atq̧ in ta. sui fo. stare ⁊ adorare nisi quod humana mens cum superiora illa atq̧ celestia vt cūq̧ in enigmate cōspicit iam claustra habitationis corporee per subleuatam cogitationē exit atq̧ illum humiliter adorat cuius ⁊ si videre substantiam nō valet iam tamē eius potentiam per illuminationem sp̄us miratur. Item qr per tabernaculum corpus intelligitur docet. b. iob. Qui de impio loquens ait. Affligetur relictus in tabernaculo suo. Iniqui eniȝ tabernaculum caro est: quia ipsam letus inhabitat ⁊ si sit possibile optat vt eam nunq̄ relinquat. Iusti vero qr gaudium suum in spe celestium ponunt eorūq̧ conuersatio in celis est cū adhuc in carne sunt: quasi in carne iam non sunt: qr nulla carnis delectationi se pascuntur. vnde ⁊ q̄busdam dicitur. vos auteȝ non estis in carne sed in spiritu. Neq̧ enī in carne non erāt qui magistri epulas exhortationis eloquia suscipiebant. Sed quasi iam non in carne esse est de amore carnalium nichil habere. Ad contra iniquus iste qui oē gaudium suum in carnali vita posuit in tabernaculo carnis habitauit. Quam videlicet carnem cum in resurrectione receperit cum ea gehēne ignibus traditus ardebit. Tunc ab ea educi appetit tūc eius tormēta euadere si valeat querit tunc incipit velle vitare quod amauit. Sed qr eādem carnem deo preposuit iudicare deo agitur vt ex ea amplius in igne crucietur. Hic itaq̧ eam relinquere non vult: ⁊ cum ab ea abs[illegible]tur illic eam relinquere appetit ⁊ tū in ea per supplicia seruatur Ad augmentum itaq̧ tormenti et hic de corpore nolens educitur ⁊ illic in corpore tenetur inuitus. Qr ergo eius sp̄us carnem q̄ sibi male amando preposuit euadere in tormento nolet ⁊ non valet recte nunc

dicitur. Affligetur relictus in tab. suo.

¶ De Tabernaculo.

Abernaculorũ nomine cogitationes designantur. sicut per heliphat dicit: Ignis deuorabit

Job.xv. tabernacula eorũ qui munera libenter accipiunt. Sicut enim corpus in tabernaculo sic mens inhabitat in cogitatione. Sz ignis tabernacula deuorat cũ estus auaritie cogitationes deuastat. Et fit plurimũ vt hypocrita aurũ vel q̄ qȝ bona temporalia ab hominibus accipere contẽnat: se d qꝛ hec nõ accipit maiores ab eis accipe laudes querat. Et fortasse munus se accepisse non estimat: qꝛ bona temporalia accipere recusat. vnde sciendum est: qꝛ aliquãdo munus a manu. aliquãdo ab ore porrigere. Nam qui minimũ tribuit munus ex manu dedit. Qui autem verbum laudis impendit munus ab ore pertulit. Hypocrita itaqȝ ꝛ si exteriora dona q̄ terrene forsitan necessitati cõgruũt accipere recusat plus est ꝙ sibi tribui appetit cum vltra meritum laudari desiderans munus ab ore querit. Quia ergo in ipso laudis appetitu nimio cor ardore succẽditur dicatur recte. Ignis deuorat tab. eo. qui. m. l. ac. Sin vero eorum tabernacula corpora debemus accipere in quibus illorũm anime habitant ignis eorum tabernacula deuorat: qꝛ qui hic in mente ardent igne auaritie illic etiam in carne cremantur ignibus gehenne.

¶ De Tabernaculo.

Abernaculi noĩe edificatio ťrene felicitatis desig. sicut per baldad

Job.viij. dicitur. Tabernaculũ impiorum nõ subsistet. Tabernaculum quippe construitur vt ab estu corpus ꝛ frigore defendatur. Quid itaqȝ hoc loco tabernaculi nomine nisi edificatio terrene felicitatis exprimitur per quam super se reprobi causaȝ multiplicant vt se a p̄sentis vite necessitatibus quasi ab estu ꝛ imbribus defendant. honoribꝰ nãqȝ excrescere ambiunt despecti videantur. Terrena aggregando exaggrant ne inopie frigore tabescãt. Contẽnunt curare ꝙ sequitur ꝛ tota intentione satagunt nequid ĩ presentibus desit. Student nomen dilatare ne laceant ꝛ si cuncta ad desideriũ suppetatur munitos se in omnibus se ꝛ felices putant. vbi ergo mentis habitationem ꝯstruunt ibi proculdubio tabernacula fixerunt. Aduersa impacienter perferũtremisse in prosperis letantur sola que adsunt cogitant nec ad effectum celestis patrie vlla recordatione respirant. Gaudent sibi suppetere bona que cupiunt atqȝ vbi carne requiescũt ibi ꝛ mentem extinguendo sepeliunt: qꝛ secularis cure celo truci dati terrenarum rerum agereȝ q̄s foras exquirendo multiplicant. hũc semper interius per cogitationem portant. At contra iusti nec oblata bona. hic pro magno suscipiunt nec illata mala valde pertimescũt: sed ꝛ cum bonis presentibus vtuntur ventura mala metuunt ꝛ dũ de malis presentibus gemunt bonorum sequentium amore consolantur. Sicqȝ temporali fouẽtur subsidio sicut mater stabulo vtitur. Lecto pausat ꝛ recedere festinat. Quiescit torpere: sed aliud tendit mẽte. Bene ergo dicitur. Tabernaculum impiorum non subsistet: qꝛ vite fugiẽtis amatores dum studiose se in presentibus construunt repẽte ad eterna rapiuntur.

¶ Cap. viij. de templo.

¶ In scriptura sacra templi nomine. Aliquãdo anima iusti. aliquando corpus christi. aliquando fidelis populus intelligitur.

¶ Cap. viij. De Tēplo.

Empli noīe anima
iusti desig. sicut ysa=
ias cum se dn̄m vi=
disse fateretur dicēs
Anno quo mortu⁹
est rex ozias vidi do
minū sedentē super soliū excelsum
⁊ eleuatum protinus adiunxit ⁊ ea
que sub ipso erant replebant tēplū
Quādo enim Ozias rex superbus
ac presumptor moritur dn̄s videt:
qꝛ cum mūdi huius elatio a deside=
rio mentis occiditur tūc mens dn̄i
gloriam contemplatur. Et notādū
ꝙ dominus super soliū excel. ⁊ ele.
sedet. Quid namqꝫ est eius solium
nisi creatura angelica vel humana:
cum per intellectū que dedit p̄sidet
Qꝛ videlicet solium excel. ⁊ ele. di=
citur qꝛ ⁊ natura humana ad celestē
gloriam eleuata proficit ⁊ creatura
angelica dū multis spiritibus cadē=
tibus iam solidata est in celo ne ca=
dat inde etiam eleuata est vnde cō=
firmata. Templum vero ei⁹ hoc est
ꝙ solium qꝛ eternus rex ibi habitat
vbi sedet. Nos ergo templuꝫ illius
sumus in quorum mentibus habi=
tare dignatur. Sed ea que sub ipo
erant replebant templum: qꝛ quic=
quid de illo modo conspicitur ad=
huc nō est ipse: sed sub ipso est. Sic
iacob angelum vidit ⁊ vidisse deuꝫ
se fatetur: qꝛ cum ministeria ei⁹ con
spicimus iam multum est quod su
per nosmet ipsos leuamur. Notan=
dum vero ꝙ dicitur implebāt tem
plum quoniā ⁊ si angelus apparet
infirme tñ menti satisfacit vt si ad=
huc magis non potest iam tñ min⁹
ꝙ videt admiretur. Ea ergo q̄ sub
eo sunt replent templum: qꝛ ⁊ cum
mens in contemplatione profecerit
non iam quod ipse: sed id quod sub
ipso contemplatur.

¶ De Templo.

TEmpli nomīe corpus christi
designatur sicut ipsius christi
voce iudeis dicitur. Soluite tēplū
hoc ⁊ ego in tribus dieb⁹ excitabo
illud. Ex qua templi resolutione .i.
corporis destructiōe quant⁹ fruct⁹
processerit: bn̄ samson in semet ipo
dudum figuraliter expressit q̄ pau=
cos quidem dum viueret interemit
destructo autem templo hostes in=
numeros cum moreretur occidit.
Qꝛ nimirum dominus ab elatione
superbie paucos cum viueret: plu=
res vero cū templum sui corporis
solueretur extinxit. Atqꝫ electos ex
gentibus quos viuendo sustinuit
simul omnes moriendo prostrauit.
Pauci quippe ex plebe israelitica
ipso predicante crediderūt innume
ri vero populi gentium viam vite
illo moriente secuti sunt. Supbos
namqꝫ duꝫ adhuc passibilis viueret
pertulit: a passibili vero vita mor=
tuus strauit.

¶ De Templo.

Empli nomine fidelis po
pulus desig. sicut p Ezec.
dicitur. Et altare ante fa=
ciem templi. Quid enim
est templum nisi fidelis populus. si
cut per paulū apostoluꝫ discipulis
dicitur. Templum enim dei est san
ctum ꝙ estis vos. Et quid est alta=
re dei nisi mens bene viuentiuꝫ qui
peccatorum suorū memores lachri
mis se lauant carnem per abstinen=
tiam macerant nullis se mundi hu=
ius actionibus miscent que habent
indigentibus tribuunt ⁊ habere q̄
non habent non concupiscūt. Recte
ergo horum cor altare dei dicit vbi
ex merore cōpunctiōis ignis ardet
⁊ caro consumitur. Et nunquid nō
tales quotidie in sancto hoc fideli
populo quasi in templi atrio vide=
mus. Nunquid non nobis eorū vi=
tam ad exemplum propositā indesi
nenter aspicimus. Altare ergo an=
te faciem templi est cum multi in
sancte ecclesie conspectu sunt positi
qui eterni iudicij memores semet-

ipsos quotidie deo sacrificium in lamento cõpunctionis mactant. Qui vt predictum est corpora castigant quatinus hoc q per magister gẽtiũ dicitur impleant vt exhibeatis corpora nostra hostiam viuentem sanctam deo pla. Hostia quippe occiditur vt offeratur. Sed hostia viuẽs est domis corpus afflictũ. Qr ꝛ hostia dicitur ꝛ viuens qr viuũt in virtutibus ꝛ est a vitijs occisum. Hostia videlicet. qr iam huic mundo a prauis actibus mortuum viues agit quia cuncta que preualet bona operatur.

¶ Cap. ix. De Fundamento.

¶ In scriptura sacra cũ fundamentum singulariter ponit. aliquando ipse dñs. aliquando fideles intelligũtur. Cũ vero pluraliter fundamẽta dicuntur sancti apostoli designatur.

¶ De Fundamentis.

Fundamenti nomie ipse dñs designa. p cuius potentiam diuinitatis infirmitatis nostre corda solidantur. Sicut paulus ait. Fundamẽtum aliud nemo potest ponere id q positũ est q est christus iesus. Ipse quippe fundamentum est. Fundamentorum: qr ꝛ origo est inchoanciũ ꝛ constantia robustorum.

¶ De Fundamentis.

Fundamenti nomine fides designatur. sicut per prophetaꝫ dicitur. Qui sub hierusalem specie inimicorum destruẽtium verba memorat dicens. Exinanite exinanite vsqꝫ ad fundamen. in ea. Inimici nãq destruentes vsqꝫ ad fundamentũ hierusalem exinaniuit quando peruersi spũs a corde fidelium destructo prius edificio boni operis soliditatem quoqꝫ exhauriunt religionis. Sicut enim supra fundamentũ fabrica sic super fidem opera cõstruuntur vsqꝫ ad fundamentum ergo inaniuisse est euerso bene viuendi opere etiam robur fidei dissipasse.

¶ De Fundamentis.

Fundamentorum nomine sancti apostoli designãtur. sicut voce dominica ad beatum iob dicitur. Ubi eras quando ponebã fundamenta terre. Quid est enim terre nomie nisi sancta ecclesia designatur. Quid vero aliud per fundamẽta q predicatores accipimus quos dum primos dominus in sancta ecclesia posuit tota in eis sequentis fabrice structa surrexit. Unde ꝛ sacerdos cum tabernaculum ingreditur xij. lapides portare in pectore iubetur: quia videlicet semetipsum pro nobis sacrificium offerens põtifex noster dum fortes in ipso exordio predicatores exhibuit. xij. lapides sub capite in prima sui corporis parte portauit. Sancti itaqꝫ apostoli ꝛ pro prima ostensione ornamenti lapides sunt in pectore ꝛ pro prima soliditate edificij in solo fundamento vnde ꝛ dauid propheta cum sanctã ecclesiam in sublimibus apostoloꝝ mentibus poni edificariqꝫ conspiceret dixit. Fundamẽta. e. in. mõ. sctis Qr igitur fundamenta nostra sunt hij qui iniquitatũ nostraꝝ pondera portauerunt ne beat⁹ iob in supbia de virtutũ suarũ potentia sublleuet in ipsa dñici prima parte sermonis de sanctorũ predicatorũ cõmemoratione discutitur: vt q̃to illos admirabiles venire cõspiceret tãto in eorum cõparatiõe de se vilius estimaret. Qr iccirco a dño quasi iã preteritũ describit. qr qcqd foris futurũ est in opere, intus iã factũ est in predestinatiõe. Dicitur itaqꝫ vbi eras qñ po. fun. terre. Acsi apte diceret virtutẽ fortiũ ꝯsidera meqꝫ eoꝝ añ secula autorẽ pẽsa. Ecce eos quos i tpe ꝯdidi mirabiles suspicis ppẽde quãtũ mihi subdi debeas q̃ autorẽ mirabiliũ sine tẽpoꝝ eẽ cognoscis. Iob. xxxviij.

¶ Cap. x. De Pariete.

¶ In scriptura sacra parietis nomine. aliquando humanitatis natura. aliquādo peccati duritia designatur.

¶ De Pariete.

Canti. ij.
Arietis nomine humanitatis natura designatur. sicut sancta ecclesia sub sponse voce sponsum aperte tā videre desiderās ait. En ipse stat post parietem nostrum. Qui enim humanis oculis hoc ꝙ de humana natura assumpsit ostendit ⁊ in seipso inuisibilis ꝑmansit in aperto se videre querentibus quasi post parietez stetit: quia videndū se manifesta maiestate nō prebuit. Quasi enim post parietez stetit qui humanitatis naturam ꝙ assumpsit ostendit ⁊ diuinitatis naturam humanis oculis occultauit. vnde illic subditur. Respiciens per fenestras prospiciens per cancellos Quisquis enim per fenestras vł cācellos respicit nec totus latet nec totus videt. Sic nimiruz redemptor noster ante dubitantium oculos factus est: qꝛ si miracula faciens nil ꝑtulisset vt homo plane eis apparuisset dicendū ⁊ rursum humana patiens si nulla fecisset vt deus purus putaretur homo. Sed qꝛ ⁊ diuina fecit ⁊ humana pertulit quasi ꝑ fe. vel cā. ad homines prospexit vt deꝰ ⁊ appareret ex miraculis ⁊ lateret ex passionibus ⁊ homo cerneretur ex passionibus sed tamen vltra hominem ex miraculis agnosceretur:

¶ De Pariete.

iij. re. vi.
Arietis nomine peccati duritia designa. sicut scriptum est. Ipse edificabat parietem illi autem liniebāt eū. Quid enim parietis nomīe nisi peccati duritia intelligitur. Edificare ergo parietem est contra se quēpiam obstacula peccati construere. Sed pariete lintunt qui peccata perpetrantibus adulantur vt ꝙ illi peruerse agentes edificant isti adulātes quasi nitidum reddunt.

¶ Cap. xi. De Porta.

¶ In scriptura sacra cum porta singulariter ponitur. Aliquā do christꝰ. aliquādo predicator sanctus. aliquando scripture sacre scientia. aliquando fides. aliquando dies iudicij. aliquando actio. aliquādo exitus ab hac vita desig. Cum vero pluralit̄ porte dicuntur. aliquando exitꝰ ab hac vita. aliquando sancti doctores. aliquando iniqui doctores. aliqñ actiones bone seu actiōes praue. aliquando potestates aduerse. aliquādo cogitatiōes praue intelliguntur.

¶ De Porta.

Orte nomine christꝰ designatur. sicut per helisphat de filijs iudaici populi. i. prauis eiꝰ sequacibus dicitur. Et conterentur in porta ⁊ nō erit qui eripiat Quis enim altius porte nomine nisi mediator dei ⁊ hominum debet intelligi. Qui ait. Ego sum ostium per me si quis introierit saluabitur Filij igitur huius stulti extra portā proficiunt in porta conteruntur: qꝛ praue iudeorum soboles ante mediatoris aduentum in legis obseruatione floruerunt. sed in ipsa redēptoris nostri presentia a diuinitatis obsequio perfidie sue meritis repulsi ceciderunt. Quos nimirum non est qui eripiat. qꝛ scilicet dum ipsuz redemptorez extinguere persequēdo conati sunt oblate sibi remediū ereptionis absconderunt.

¶ De Porta.

Otest nomīe porte vnusquisqꝫ predicator intelligi: quia quisquis nobis ianuaz regni celestis ore

Potest porte noīe vnusquisq; predicator intelli qz quisquis ianuā regni celestis ore suo aperit: porta est. vnde duodecim porte vel in iohannis apocalipsi vel in extrema ezechielis prophete visione describuntur.

¶ De Porta.

Potest etiā noīe porte scriptu re sacre nō icō ueninter intelligi q̄ dum nobis intellectum aperit celestis regni ianuam pandit.

Possumus porte nomine etiā fidem accipere q̄ primam cō tingimus vt ad virtutum edificia intremus.

¶ De Porta

Porta nomine dies iudicij designatur sicut supius p eliphat dicit. Et
Job. v. conterentur in porta. ꝛ non erit q̄ eripiat. Nam sicut vrbis aditus porta dr̄. ita est dies iudicij porta regni. qz per eū ab electis oībus ad celestis patrie gloriaz intramur filij ergo huius stulti añ portam elati sunt: sz in porta conterentur. qz amatores huius seculi in presenti vita superbiunt: sz in ipso regni aditu eterna animaduersiōe feriuntur. Bene autem subditur. ꝛ non erit qui eripiat. Illos quippe veritas ab eterna aduersitate eripuit quos ī temporalibus prosperis per disciplinam premit. Qui autez nūc renuit premi: tunc non valet eripi: quia iniqui eum q̄ p disciplinam habere negligunt patrem afflictionis sue tempore per adiutorium nō inueniunt ereptorem.

iob. xxix. Porte noīe bona actio designat. sicut p beatū iob in persona ecclesie dr̄. Qñ procedebam ad portam ciuitatis ꝛ in platea parabant cathedram michi. Require in capitulo de platea.

¶ De Porta.

Porte noīe exitus ab hac vita designatur. sicut p ezechielez de viro q̄ ei apparuit dr̄. Stabat autē ī porta Quisquis ī porta stat ex q̄dā parte intus est ex q̄dā parte foris: qz aliō eius foris aspicit aliud ī tus abscondit. Redēptor itaq; nr̄ q̄ p eundem virū intelligit. p nobis misericordit incarnatus añ humanos oculos q̄si in porta stetit: qz ꝛ p humanitatem visibilis apparuit ꝛ sese inuisibilem per diuinitatez seruauit. ¶ Uir atq; q̄ apparuit ī porta stetit. atq; ita locutus est. qz mediator dei ꝛ hominum homo xp̄us iesus in ipso quoq; passionis ei⁹ tē pore precepta vite discipulis dedit vt hij q̄ in eum credunt ad portam respiciant. passionem ei⁹ sollicita consideratiōe p̄sentes a suo quoq; exitu cordis oculos non auertant. Nos quoq; cum iam claustra carnis dspicere mortalitatis nostre angustias per īmortalitatis desideriū transire ad superne lucis libertatez Sap. ix.
tendere ad celestis patrie gaudia anhelare cepermus ad portaz oculos tenemus: qz dum a sacramentis temporalibus transire ad eterna cupimus. quasi iam presenti vite terga dedimus ꝛ cordis faciem in desiderio nostri exitus habem⁹ Scriptū quippe est. Corpus q̄ corrumpitur. a. a. ꝛ d. terrena in ha. s. m. c. Et si igit̄ p cōtemplationē mē tem iam extra carnis angustias ten dimus adhuc tñ in sacramentis q̄ cognouimus ipsa carnali augustia ntra portam tenemur. Sepe nāq; tantimus ita in diuina contemplatio ne suspenditur. vt iam se percipere de illa eterna libertate q̄ oculus nō vidit. n. a. au. aliquid per quadam imaginem letetur. Sed tamen reuerberatus pondere mortalitatis ad ima relabit̄. quibusdā pene sue vinculi ligatus tenetur. porte igit̄ intendit qui vere libertatis sue gaudia conspicit iamq; extre cōcupiscit.

v

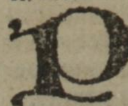

Ortarum nomine sancti doctores designantur. sicut venienti ecclesie per prophetam dñs pollicet dicens. Ecce ego sternaz per ordinem lapides tuos. et funda bo te in saphiris. Et ponaz iaspidē ꝓpugnacula tua et portas ī lapides sculptos. et ila. d. v. filios tuos do ctos a dño. Require in capitulo de lapidibus. Esa. liiij.

Portarum nomine iniqui doctores designant. sicut voce dñica ad beatū iob de diabolo sub noīe leuiathan interrogando dicit. Portas vultus ei⁹ qs aperiet. porte q̄ppe eius sunt iniqui doctores Qui idcirco porte vultus eius vo cati sunt: q2 p ipsos quisqꝫ īgredit. vt leuiathan iste. i. diabolus quasi ī potestatis sue principatu videatur. Sicut eniz scriptura sacra sanctos viros portas syon vocare consueuit. syon quippe speculatio interp̄tatur et immerito p̄dicatores sanctos portas syon dicimus: q2 per eorum vitam atqꝫ doctrinaz abscondita superne contēplationis intramus ita etiaz per portas leuiathan istius errorū magistri signantur. quorū duz predicatio puersa recipitur miseris auditoribus via pditionis aperit. Ait ergo. Portas vultus. e. qs. a. subaudis nisi ego qui electis meis magistros errorum sub specie sanctitatis absconditos perspicua cognitione manifesto.

¶ De Porta

Portarum noīe actiones bone seu praue designant sicut p psalmistam dr. Qui exaltas me de portis mortis vt āññcieē oēs laudationes tuas in portis filie syon: porte q̄ppe mortis sunt actiōes praue que ad interitum trahūt. Qr autez syon speculatio dr. portas syō actiones bonas accipimus p quas superna3 patriam ingredimur vt reges nostri gloriam contemplemur. Ps. ix.

Ortarum nomine potestates aduerse designantur. sicut voce dñica sub īterrogatiōe beato iob dr. Nunquid aperte sunt tibi porte mortis. Porte quippe mortis sūt potestates aduerse quas descendēs dñs aperuit. q2 earum fortitudinez moriendo superauit. Job. xxxviij.

Ossunt autem portarū noīe cognitiones praue intelligi quas deo pandimus qñ eas in penitētia flendo confitemur. Quas etiaz non confessas intuetur. sed cōfessas ingreditur tūc quippe viam sibi in portis mortis aperit qñ solutis prauis cogitationibus ad nos post confessionem venit Que porte mortis idcirco vocate sunt: q2 profecto via ad interituz per iniquas semper cogitationes aperitur.

¶ Capitulum duodecimum De limine.

¶ In scriptura sacra liminis noīe, aliquando patres testamēti noui. alquando scriptura sacra aliquando vnusquisqꝫ.

Liminis nomine patres testamenti noui dsignātur. sicut per ezechielez dicitur. Et mensus ē. limen porte iuxta vestibuluz porte ītrīsecus: calamo vno Dū eni limē q̄ modo describitur iuxta vestibuluz porte ītrinsecus esse memoratur. apte ostenditur: q2 limen q̄ prius scriptum est extrinsecus fuit. Sed si porta ē dñs: qd sit limen porte intrinsecus et quod extrinsec⁹ requiramus. Per limen et eni portam vnusquisqꝫ ingreditur: Et q̄ꝫ h duo limina nisi patres testamenti veteris et patres testamenti noui. Non solum quippe hij de quibus dñs īcanari dignatus est. sꝫ omnes testamenti veteris patres porte huius limen fuerunt: q2 hij q eum predicare et ī eo sperare meruerūt eius

etiis ad eū venientibus aperuerunt aditus fidei. vt omnis q̄ crediderit dn̄m iā portā hui⁹ liminis intraret. Sed cur ante limen exterius ⁊ post limen iterius dr̄. nisi qꝛ prius testamenti veteris patres ⁊ post modū testamenti veteris noui doctores fuerunt. Recte autē limen exterius testamenti veteris patres designat qꝛ per eorum predicationem opera peruersa punita sunt. Per dicta vero nouorum patrum vniuscuiusq̄ anim⁹ etiā ab illicitis cognitationibus cohercetur dum reatus esse perfectus ⁊ in deliberatione cordis ostenditur. Illi quippe a flagiciis a crudelitatibus a rapinis auditorū animas prohibere curauerunt. Isti vero dum non solum peruersa opera sed etiam illicita cogitationum resecāt quid nobis aliud nisi limen intrinsecus facti sunt. vnde ⁊ ipsa veritas loquitur dicēs. Audistis qꝛ dictum est antiq̄s nō occides. Qui autem occiderit reus erit iudicio. Ego autem dico vobis: qꝛ omnis q̄ irascitur fratri suo sine causa reus erit iudicio. Recte quoq̄ exterius limen illos patres designat. qui ab ipsa incarnatione redēptoris nostri per iterualla temporum longius constiterūt. quidem ab abel passio iam cepit ecclesie. ⁊ vna est ecclesia electorum precedentiū atq̄ sequentium. Sed tamen qꝛ discipulis dicitur multi reges ⁊ prophete voluerunt videre que vos videtis. ⁊ non v. antiquis patribus quasi foris stetisse est redemptoris nostri presentis Exterius igitur. sed tamen non diuisi a sancta ecclesia fuerunt. quia mente opere predicatione ista iam fidei sacramenta tenuerunt istam sancte ecclesie celsitudinem conspexerunt: q̄ nos adhuc prestolando sed iam habendo conspicimus.

¶De Limine.

I vero portam per scripturam sacram h̄ in loco accipimus ipsa quoq̄ duo limina habet interius: qꝛ in littera diuiditur ⁊ alegoria. Quia enim per litteram ad allegoriam tendimus quasi a limine ꝙ est exterius ad h̄ ꝙ est interi⁹ venimus. Et sunt i ea ꝑ multa que iuxta litteram mentem edificant: vt per h̄ ꝙ interius agitur audientis animus iterius trahitur Ibi q̄ppe iuenimus predicamenta operis ⁊ exempla virtutis Ibi iubetur q̄d agere etiam corporaliter debem⁹ Ibi hoc ꝙ ad operandum percipit in sanctorum ac fortium virorū actione monstratur vt postq̄ nos apertiora p̄cepta atq̄ exempla iustorum ad bonam operationem istruunt tunc ad limen interius .i. intellectum misticum intime contēplationis tendamus si possumus pedem mentis. Notādum vero ꝙ limen porte vna calamo mensuratur Calamus autē in sex cubitis ⁊ palmo tenditur: qꝛ videlicet i sacra scriptura doctrina perfecte operationis ⁊ initium superne contemplationis inuenitur.

¶De Limine.

I vero porta h̄ loco vnusquisq̄ p̄dicator accipitur limen: exterius est vita actiua limen autem interius vita contemplatiua. Per illam quippe ambulantur in fide per hāc vero festinatur ad speciem. Illa interius ducit vt vnusquisq̄ bene viuere debeat ista interi⁹ perducit vt ex bona vita ad gaudia eterna pertingitur.

¶Capitulum decimum tertium.

¶De Superlimine. Gen. xxxvij.

Uperliminaris noīe mentis intentio que preminet actioni designatur sicut ꝑ moysen de agni commestione dicitur. Sumet de sanguine agni. ⁊

ponent super vtrūq₃ postez ⁊ in sup
luminaribus domorum in quibus
comedēt illum. Quis namq₃ sit sā
guis agni non iam audiendo s₃ bi-
bendo dedicimus. Qui sanguis su
per vtrumq₃ postem ponitur: qm̄
non solum ore corporis: s₃ etiā ore
cordis hauritur. Jn vtroq₃ rem̄ po
ste agni sāguis est positus qm̄ sacra
mentum passionis illius cu₃ ore ad
redemptionem sumitur ad imitta
tionem quoq₃ intenta mente cogi-
tatur. Na₃ qui sic redemptoris sui
sanguinem accipit vt imitari passio
nem illius nec dum velit in vno tm̄
poste sanguinem posuit. Qui etia₃
supliminaribus domorum ponen-
dus est. Quid enim spāliter do-
mos nisi mentes nostras accipim⁹
in quibus per cognitionem inhabi
tamus. Cuius domus superlimina
re est ipsa itentio que p̄minet actio
ni. Qui igitur intentionem cogita
tionis sue ad imitationez dn̄ice pas
sionis dirigit in supliminare dom⁹
agni sanguinem ponit. vel certe do
mus nostre ipsa sunt corpora in qui
bus quousq₃ viuimus habitamus
Et in superliminare domus agni
sanginem ponimus: qz crucem pas
sionis illius in frontem portamus

¶ Capitulum decimum quartum

¶ De Ostio.

¶ Jn scriptura sacra ostij nomine cum singulariter ponitur. aliqñ christus. aliquando fides seu vi sio dei. aliquādo initiū cognitio nis diuine. aliquando intellect⁹ aliqñ exitus designatur. Cu₃ ve ro pluraliter ostia dicūtur. alqñ desideria carnalis concupiscen tie. aliquando sancti predicato res. aliquando claustra diuini timoris. aliquando virtutes in- telliguntur.

Job.x. Ostij nomine xp̄us designat sicut ipse in euangelio testat dicens. Ego sum ostium per me si quis introierit saluabitur.

¶ De Ostio.

Ostij nomine fides seu visio dei designat. sicut p ezechielem de viro q̄ ei apparuit dicitur. Et mensus est ostium. Hoc loco con- tra nō ad aduersitatē ponūtur. s₃ ad rectitudinem. Ostium enim cōtra estiu₃ est cū recto itinere ab exterio ri ad interiorem aditum perueni- tur. Jn cognitione vero omnipotē tis dei primum ostiu₃ nostrū fides est secundū vero species illi⁹ ad quā p fidem ambulando peruenimus. Jn hac ⁊ enim vita hanc īgredimur vt ad illā postmodum pducamur. Ostium ergo contra ostium est. qz per auditum fidei aperitur aditus visionis dei.

¶ De Ostio.

Ostij nomīe īitiū cogni tionis diuine designat sicut sacre hystorie ver bis ostenditur. cum de cognitione dei pphēta helias edocet. Cui cu₃ transiturū ante eū se dn̄s pmitteret dicens. Ec ce dn̄s transit. Spiritus grandis ⁊ fortis subuertens montes cōterēs petras ante dominum illico adiun xit. Non in spiritu domin⁹. Et post spiritum cōmotio non in commo- tione dn̄s. ⁊ post commotionem: ignis non in igne dominus Et post ignem sibilus aure lenis Sp̄s quip de ante dominum euertit montes ⁊ petras conuertit: qz pauor qui ex aduentu eius irruit. ⁊ altitudinem cordis nostri deicit ⁊ duriciam liq- facit. Sed spiritui commotionis ⁊ ignis nō inesse dn̄s dr̄. eē Vo ī sibilo aure tenuis non negatur. qz nimirū mens cum in contemplationis sub limitate suspenditur quicquid per fecte conspicere preualet deus non est. cum vero subdite aliquid con- spicit. h est quod de incomprehen sibili substantia eternitatis audit.

Quasi enim sibilum tenuis aure percipi
mus cum saporem incircunscripte veritatis
contemplatione subita subtiliter
degustamus. Tunc ergo verum est quod
de deo cognoscimus cum plene nos
aliquid de illo cognoscere non posse
sentimus. Unde bene illic subditur
Quod cum audisset helias operuit vul
tum suum pallio. et ingressus stetit in
ostio spelunce. Post auram tenuis si
bilum vultum suum propheta pal
lio operuit. quia in ipsa subtilissima con
templatione veritatis quanta igno
rantia homo tegatur agnoscit. vultui
namque pallium superducere est ne
ne altiora mens querere audeat:
hanc ex consideratione proprie in
firmitatis velare vt nequaquam intelli
gentie oculos vltra se precipitanter
aperiat sed ad hoc quod apprehendere non
valeat reuerenter claudat. Qui hoc
agens in spelunce ostio stetisse descri
bitur. Quid namque spelunca nostra
est nisi hoc corruptionis habitatio in
qua adhuc ex vetustate retinemus
Sed cum aliquid percipere de co
gnitione diuinitatis incipimus qua
si iam in spelunce nostre ostio stamus
Quia enim progredi perfecte non
possumus cogitationem tamen ve
ritatis inhiantis iam aliquid de
libertatis aura capiamus. In in
gressu ergo spelunce stare est re
presso nostre corruptionis obstacu
lo ad cognitionem veritatis incipe
re exire.

De Ostio.

Eze. xl. Stium nomine intelle
ctus designatur. sicut
per ezechielem dicitur
Et per singula gazo
philatia ostium in fron
tibus portarum. Ga
zophilacia sunt corda doctorum que
scientie diuitias seruant. Frontes
autem portarum sunt verba atque
opera predicatorum in quibus eos
foris agnoscimus quales apud se
intrinsecus iuuant. Est autem ostium per
singula gazofilacia in frontibus por
tarum: quia vnusquisque doctori cor
de auditoris intellectum aperte in
dictis operibus patrum. Cum enim
petri apostoli predicationem discu
timus cum pauli verba perscruta
mus cum iohannis euangelium in
uestigamus atque ex eorum verbis
auditores nostros ad interiorem in
tellectum trahimus quid aliud agi
mus nisi ostium in portarum frontibus
aperimus. Dicatur ergo per singu
la gazofilacia ostium in frontibus
portarum: quia si doctor hoc quod loqui
tur apostolorum dictis minime con
firmat in frontibus portarum ostium
non habet. Et si ostium non habet
dici iam gazophilantium spiritualis edi
ficij non potest: quia si intellectum non
aperit doctor non est.

De Ostio.

 Stij nomine exitus
designatur sicut scri
ptum est cum egredie
tur moyses ad ta
bernaculum surge
bat vniuersa plebs
aspiciebat terga eius et stabat vnus
quisque in ostio papilionis sue. Cum
enim sanctus quisque predicator alta de
deo loquitur superne habitationis
iam vt cumque tabernaculum ingre
ditur. Cuius predicationis infirmi
quique et si virtutem plene pensare
non possunt tamen velut terga aspici
unt. quia postrema que preualent per
intellectum sequuntur. Sed in ip
sis quoque que minus capere suffici
ciunt iam de suis papilionibus qua
si exeunt atque in ostijs stant. quia et ha
bitacula carnis relinquere et ad illa
eterne vite gaudia que audiunt pro
gredi cognantur.

De Ostio.

Esa.xxvi O Stiorum nomīe desideria carnalis concupiscentie intelliguntur. de qbus per prophetam dr. Intra in cubicula tua claude ostia tua. Cubicula quippe ingredimur cum secreta nostre mentis intramus. Osta autem claudimus cum desideria illicita cohercemus.

O Stiorum nomīe sancti predicatores designantur. sicut voce dnica ad beatū iob dicit. Quis cōclusit ostijs mare: qn̄ erumpebat quasi de vulua precedens. Quid enim mare nisi seculū quid vuluam nisi conceptum carnalis cognitionis accipimus. Hoc enī loco vulue noīe occulta et maliciosa carnalium cognitio designatur. Que videlicet vulua non ad proferendam prolem concipit substātiā corporis. sz ad explendam nequitiam causā doloris. De hac vulua cordis iniquorum alr̄s dicitur. Concepit dolorem et peperit iniquitatem. Per hanc vuluam praui q̄ cōceperint pariunt cum mala que cogitauerint operantur. Erumpebat ergo mare quasi de vulua precedens cum minarum secularium fructus de carnali iniquitate cōcepti in scē ecclesie interitū seuirent. Sed auctore deo ostijs h̄ mare cōclusum est: qz contra tumores persequentium sancti viri quasi quedam ostia oppositi sunt vt eorum miraculis atq̄ reuerentia ire persequentium frangerētur. Humilitatis quippe dn̄s terrenis principalibus per eos sanctam ecclesiam supra mundi culmen erexit et seuientes maris impetus erecta eiusdem ecclesie potestate cohercuit. Quia enim sancti doctores predicatione quidem sequētibus aperti sunt: auctoritate autē sua resistentibus clausi non immerito ostia vocantur. i. aperta conuersioni humilium. et clausa terroribus superborum. Non immerito ostia vocantur: qz ēt ingressum regni fidelibus aperiunt. et rursum sese perfidis ne ingrediantur opponunt.

Job. xxxviij.

De Ostijs

O Stiorum noīe claustra diuini timoris designantur. sicut per beatum iob dr̄. Quis cōcludit ostijs mare qn̄. e. q. de vulua procedens. Require ī cap. de mari. Job. xxxviij.

De Ostijs.

O Stiorum nomine virtutes designātur. sicut voce dn̄ica subdit. Et posui ostia et vectes. et dixi Huc vsq̄ venies et non procedes amplius et hic confringes tumētes fluctus tuos. Require in capitulo de fluctibus.

Capitulum decimum quintum De Fenestris.

In scriptura sacra fenestrarum nomine. aliqn̄ prelati sancte ecclesie. aliqn̄ sensus corporis. aliquando mentes contemplatiue designantur.

Enestrarum nomīe p̄lati sancte ecclesie designantur. sicut ꝑpheta reuelatione vltima templum videns que in eodem templo conspexerit inter cetera narrat dicens. Terra vsq̄ ad fenestras et fenestre clause pau. ij. Colo. vi. lus quippe appostolus dicit Templum enī dei sanctū est q̄ estis vos In hoc autem templo fenestre sacerdones et speculatores sunt qui ī populo fidelium lumen predicationis fundūt. Sed cum terra vsq̄ ad fenestras ē fenestre clause sunt quia cum terrena cogitatio in sacerdotū cordibus excrescit fenestre lumen nō fundūt. qz sacerdotes ab officio predicationis obmutescunt.

De Fenestris

F Enestrarum nomine sensus corporis designantur. sicut ꝑ

Jeremiam pphetam dr. Ascendit mors p fenestras nostras ingressa ē domos nras. Cum sit inuisibilis aīa nequaq̃ corporearū rerum delectatione tangitur nisi q inherēs corpori quedam egrediendi foramīa eiusdem corporis sensus hñt. visus qppe auditus gustus odoratus τ tactus quasi quedam vene mentis sūt quibus foras veniat. τ eorum q̄ extrinsecus sūt substantiam concupiscat. Per hos τenim corporis sensus quasi per fenestras quasdam exteriora queqȝ anima respicit: respicientes concupiscit. Bene ergo dicitur. Ascendit mors per fenestras. n. in. ē. d. nostras. Mors quippe per fenestras ascendit τ domos ingreditur cum per sensus corporis concupiscentia veniens habitaculū
Esaye.xl. mentis intrat. Quo cōtra de iustis per ysaiam dr. Qui sunt hij qui vt nubes volant: τ quasi colūne ad fenestras suas. Justi namqȝ vt nubes volare dicti sunt: q2 a contagijs terrenis subleuantur. Et quasi columbe ad fenestras suas sunt: q2 per sensus corporis exteriora queqȝ non respiciūt intentione rapacitatis eos qȝ foras non rapit concupiscētia carnalis.

De Fenestris.

Eze.xl. Fenestrarum nomine mentes contemplatiue designantur. sicut per ezechielem dicit. Et fecit fenestras obliquas in thalamis: τ ī frontibus eorum q̄ erant intra portam vndiqȝ p circuitum. Per thalamos quippe intelliguntur corda dei amore feruētia. In fenestris autem obliquis pars illa per q̃ lumē intrat angusta est. sȝ pars interior q̄ lumen suscipit lata. Quia nimiruȝ mentes contemplātiuum quāuis aliquid tenuit de vero lumine videant in semetipsis tñ magna amplitudine dilatātur. Que videlȝ τ ipsa q̄ aspiciunt capere praua vix possunt. Exiguum valde est q de eternitate cōtemplantes vident. sed ex ipso exiguo laxatur. sinus mentiuȝ in augmēto feruoris τ amoris. Et inde apud se ample sunt. vnde ad se virtutis lumen quasi per angustias admittunt. Que magnitudo contemplationis quia concedi non nisi amantibus potest in thalamis fenestre oblique esse memorantur vel ī his que iuxta thalamos non iam extrinsecus. sȝ intrinsecus esse dicitur Nam de eisdem fenestris subditur Et in frontibus eorum q̄ erant intra portam vndiqȝ p circuitū. Erāt enim in thalamis fenestre erant τ ī frontibus eorum que intra portaȝ vndiqȝ p circuitum fuerant constructa: q2 qui ītus habet ipse quoqȝ lumen contēplationis suscipit. Notandum vero q intra portam vndiqȝ per circuitū fenestre oblique esse memorantur. Non em̄ contemplationis gratia summis datur. τ minimis non datur. sȝ sepe hanc summi sepe meminī sepe remoti. aliqñ eam coniugati percipiunt Si ergo nullum est fidelium officium a quo possunt gratia contemplatiōis excludi: quisquis cor intus habet illustrari etiam lumine contemplationis potest: q2 intra portam vndiqȝ per circuitum fenestre oblique constructe sunt vt nemo ex hac gratiaȝ qua de singularitate glorieť. Nullus igitur se donū veri luminis estimet habere priuatum. q2 ī eo hoc q se habere principium putat sepe alter est dictor q̃ habere apud sebo ni aliquid non putat.

Capitulum decimum sextum. De Columpnis

In scriptura sacra columpnarū nomine. aliquando quilibet cōtra diaboli tētamenta fortis. aliquando angelice virtutes. aliqñ summi ecclesie predicatores. aliquando euangeliste designanť.

Apo. iij. COlumne nomīe qui
libet ꝯtra diaboli tē
ptamenta fortis desi
gnatur sicut in apo=
calipsi a dño dr̄ Qui
vicerit faciā illū co
lūpnā in templo dei mei. Nā quis
quis in dei opere recta intentione
firmatur columpna in structura fa=
brice spālis erigitur vt in h templo
ꝙ in ecclesia positus ⁊ vtilitati sit ⁊
decori.

¶ De Columpnis.

COlumpnarum nomine
virtutes vel sūmni ec=
clesie predicatores desi
gnātur. sicut ꝑ b. iob dr̄
Colūpne celi ꝯtremiscūt ⁊ pauent
ad nutū ei⁹ Quid em̄ aliō colūpnas
ꝙ celi vł sctōs angelos vel sūmos ec
clesie predicatores appellant sup
ꝗs in celestib⁹ crescens vniuersa spā
lis fabrice structura surrexit. Eos
quippe colūpnas celi iob nominat:
quos apostolus colūpnas ecclesie
vocat dicens petrus ⁊ iacobus ⁊ io
hannes qui videbātur colūpne esse
dextras dederūt michi. Sed quan
talibet quis virtute proficiat quan
talibet scientia excrescat penetrare
non sufficit quos non conditor mo=
dera mīe iudiciorum regit. Dicat
ergo. Colūpne celi contremiscunt
⁊ pauent ad nutum eius: q̄ i pleris
ꝗ nec ipsi ꝑtingere ad voluntatis
eis celsitudinem preualent qui eius
dem voluntatis premia de nunciā=
tes vident. Qd sicut superius dixi=
mus de sctīs quoꝗ angelis nī ob=
stat intelligi: q̄ ipse quidem virtu=
tes celestium q̄ hunc sine cessatione
conspiciunt in ipsa sua contempla=
tione contremiscunt. Sed eisdem
tremor ne pena vel sit non timoris
est: sed admirationis.

¶ De Columpnis

COlumpnarum noīe euā
geliste designantur. sicut
ad moysen voce dñica dr̄
Facies colūpnas quattuor ⁊ bases
earum vestitas argento. In argen
to enim quid aliud ꝙ claritas diui=
ni sermonis accipitur sicut scriptū
est. Eloquia dñi. e. c. argentū igne
examinatum. Et quid aliud bases
nisi sancte ecclesie doctrine intelligi
mus. Bases ergo argento vestite
quattuor columpnas tabernaculi
sustinent: q̄ predicatores ecclesie
diuino eloquio decorati. vt cunctis
se exemplū prebeant quattuor euā
gelistarum dicta ⁊ ore ⁊ operibus
portant.

¶ Capitulum decimum septimum
De Basibus

¶ In scriptura sacra basium nomi
ne. aliquando sancte ecclesie do
ctores. aliquando prophete. ali
quando intētiones anime intel
liguntur.

¶ De Basibus

BAsium nomine san
cte ecclesie docto=
res designantur. si=
cut ad beatum iob Iob.
voce dñica de sācte xxxviij.
ecclesie constructio
ne dicitur. Sup quos bases illus
sollidate sunt. Quid enim aliud ꝑ
bases ꝙ sancte ecclesie doctores ac
cipimus. In basibus quippe colū=
pne. in colūpnis autē totius fabri
ce pondus erigit. Non ergo imme
rito doctores sancti basiū nomine
designantur: q̄ dum recte predicāt
⁊ predicationi sue viuendo concor=
dant omne pōdus ecclesie fixa mo=
rum suorum grauitate sustentant
asperas ab infidelibus temptatio=
nes ferunt. ⁊ que in preceptis dei
velut difficilia a fidelibus formidā
tur exemplis operum facilia osten
dunt.

¶ De Basibus

Possunt per bases etiam prophete signari qui duz primi aperte de dominica incarnatione locuti sunt: quasi quasdaz bases eas conspicimus a fundamento surgere et superposite fabrice pondera sustinere. vnde ad moysen dominus rursum cum tabernaculi tabulas erigi precepit fundi earū bases argenteas iubet. Quid enim per tabulas nisi apostoli extensa: in mūdum predicatione dilatati qd per bases argenteas nisi prophete signantur qui super ipositas tabulas ipsi firmi ac fusiles sustinent. Apostolorum namqꝫ vita dum eorum predicatione instruitur eorum et auctoritate solidatur. Nec inmerito bases quibus prophete signantur vt ex argēto debeant fundi precipitur. Argēti quippe claritas ex vsu seruatur si ne vsu autem in nigredinem si citra prophetarum aūt dicta ante mediatoris aduentum qz in vsu specialis intelligentie non erant dum conspici pre obscuritate nō poterant quasi nigra remanebant. At postqꝫ mediator veniens ea ante oculos nr̄os incarnationis sue manu tersit quicquid lucis i eis latebat inclaruit sensusqꝫ patrū precedentium in vsum dedit: quia verba rebus exposuit. Sui itaqꝫ prophetas seu doctores extremis temporibus subseqūetes basium appellatiōe significet dicat Sup quos bases illi⁹ solidate sunt. Subaudis nisi super me qui cuncta mirabiliter teneo et bonis exterioribus intus principaliter originē presto. Qui sibi tribuit qꝫ bonus est solida basis non est: qz dum fundamēto non i nnititur ipso suo pōdere in ima precipitatur.

Possunt quoqꝫ per bases moraliter itētiones aīe designari vigilanti nam qꝫ cura per cūcta opera intentio nobis nostra pensanda est: vt nil temporale i hijs que agit appetat sed totam se in soliditate eternitatis figat ne si extra fundamentum actiōis nostre fabrica ponitur terra dehiscente soluatur. vnde bene dicitur. Super quo bases illius solidate sunt. Bases quippe vniuscuiusqꝫ anime sunt intentiones sue. Nam sicut fabrica columnis columne autem basibus innituntur ita in virtutibus vita nostra virtutes vero in intima intentione subsistunt. Et quia scriptum est. Fundamentū aliud nemo po.p.preter id.q.p.est qꝫ est christus iesus. Tunc bases in fundamento sunt cum intentiones nostre in christo roborantur. Quia igitur intentiōes electe vniuscuiusqꝫ anime speciei eternitatis innitūt recte voce do. de anima fideli dicit. Job.xxxviij.
Super quo bases illius soli. sunt. Acsi apte diceret nisi super me cui dum iusta que qꝫ anima intendit oē qꝫ temporaliter facit in me proculdubio non temporaliter construit.

¶ Cap.xviij. De Thalamo.

Thalami nomine vel sancta ecclia vel quilibet deum valde amās anima designatur. sicut per ezech. dicitur. Et mensus Eze.xl.
est thalamū vno calamo in longum et vno in latum. Consideremus qd agi i thalamo soleat atqꝫ exinde hic qꝫ in sancta ecclesia agitur colligamus. In thalamo quippe sponsus et sponsa federantur sibiqꝫ in amore iunguntur. Thalamus itaqꝫ dei recte dicitur siue sancta ecclesia seu perfecta anima que ita per amorē sponso inuisibili iungitur vt eius desiderio ardeat nulla iam que in mundo sunt concupiscat. Presentis vite lōgitudinem deputet exire festinet et amoris amplexu in celestis spōsi visione requiescere. Mens ergo que iaz talis est nulla presentis seculi cō

solationem recipit sed ad illam qua diligit medullitus suspirat feruet. Anhelat anxietur vilis ei fit ipsa sa lus sui corporis qz transfixa est influ entie amoris vnde et in canticis eaz dixit. vulnerata caritate ego sum. Pensemus qualiter thalam9 pau li mens fuerat. Qui dicebat. Mihi viuere christus est et mori lucrum. Omnipotenti deo in quanto amo re conuixerat qui sibi vitã christum tantũmodo et mori lucrũ esse depu tabat. Hinc est q iterũ dicit. Desi derium habens dissolui et esse cum christo multo enim magis melius. Sz ecce qui dissolui desiderat quo amore langueat videamus. Qui in terim te differri conspicimus fulci ri queso floribus nõ requiris. Que rit plane. Nam sequitur permane re aũt in carne necessarium propter nos. Et proficientibus discipulis di cit. Que est eni nostra spes aut gau diuz. Aut corona glorie. Nõne vos ante dominũ nostruz iesum christũ Hinc est q idem thalamus vno ca lamo in longũ et vno in latũ dicitur mensus. Longitudo quippe ad lõ ganimitatem expectationis ptinet et latitudo ad amplitudinem carita tis. Tãtum ergo thalamus habet in longitudine quantum in latitudi ne habere potuerit: qz mens celesti desiderio succensa quantũ amorem habuerit ad colligendũ proximum tantũ longanimitatem exhibet ad expectandum deũ. Et patiẽter por tat moras longitudinis qz se in pro fectu proximi dilatat amplitudo ca ritatis. Potest etiam ipsa longitu do longanimitatem patientie q̃ ex hibet proximo designare. Et quia latitudo caritatem signat que sinuz mentis aperit et amicos simul atqz inimicos in amorem recipit tanta longitudo thalami quanta est lati tudo qz quantum mens lata fuerit per amorem tantũ et longa erit per longanimitatem. Nam tantuz qsqz portat proximum quantum amat. Si enim amas portas. Si desistis amare desistis tolerare.

De Thalamo:

Thalami nomine vte rus virginis Marie designat. Sicut de i carnatione redẽpto ris nostri per psalm. dicitur. Ipe tãq spõ sus procedens de thalamo suo. Tã q sponsus quippe redemptor nr de thalamo suo processit: quia ad con iũgendam sibi ecclesiã incarnat9 de incorrupto vtero virginis exiuit. Põ. xviij.

Cap. xix.

De Gazophilacijs.

Gazophilaciorũ noĩe corda doctorum de signa. sicut per ezec. prophetaz dicit. Et eduxit me ad atriuz exterius et ecce gazo phylacia et pauimentum stratum la pide in atrium per circuitum. Qui Ezec. xl. sermone greco philax seruare dicit et gaze lingua persica diuitie vocant gazo philatiũ locus appellari solet in quo diuitie seruantur. Quid ita q per gazophilatia desi. nisi corda doctorum sapientie atqz scientie di uitijs plena. qz iuxta pauli vocem. Alij datur per spiritum sermone sa pientie. Alij sermo scientie in eodẽ spiritu. Sunt eni quidam qui p do nũ gratie et ipsa intelligit que expo ni a doctoribus non audierunt. Hij nimirum sermonem sapientie per ceperũt. Et sunt quidam qui semet ipsos intelligere audita nequeunt: sed ea que in expositoribus legerit retinent atqz scienter proferunt que lecta didicerunt. vnde itaqz isti nisi sermõe scientie pleni sunt. Quãuis hoc intelligi et aliter possit: qz sapiẽ tia ad vitam scientia vero ad doctri nam pertinet. Qui ergo bene viuit et prudenter predicat gazophilatiũ specialis edificij recte nomiatur: qz

ab eius ore celestes diuitie dispe͂santur. His diuitijs abundare discipulos idem magister gentiu͂ viderat cum dicebat. Diuites facti estis in omni verbo: ⁊ in omni scie͂tia. Qui ergo has in se veras sibi diuitias co͂tinent recte gazophilatia nominantur. Et habent gazoph. pauimentu͂ per circuitum q꞉ eis adheret ac subiacet humilitas auditorum. Q꞉ pauimentum recte stratum lapide in atrium dicitur. q꞉ in latitudinem caritatis vicissim sibi iuncte sunt fideles. Qui ⁊ lapides appellantur pro fortitudine fidei ⁊ structe sunt in pauimento in compage humilitatis.

¶ Cap.xx. De Uestibulo.

¶ In scriptura sacra vestibuli nomine. aliquando humilitas. aliquando fides designatur.

¶ De Uestibulo.

Estibuli nomine humilitas design. sicut per eze. de porta que respiciebat ad aquilonem dicitur. Fenestre autem eius ⁊ vestibulum ⁊ sculpture erant secundu͂ me͂suram porte: que respiciebat ad orientem. Per orientem na͂qꝫ hij qui in innocentia ꝙ per co͂uersione͂ nati sunt perstiterunt. Per aquilone͂ vero hij qui in peccatis lapsi sunt designa͂tur. Per portam quoqꝫ regni celestis aditus itelligitur. Per fenestras autem contemplatio. per vestibulum humilitas: per sculpturam bona operatio designat. Porta ergo ad aquilonem: ea omnia habere perhibet que porta ad oriente͂ fenestras scꝫ contemplationis: vestibulum humilitatis Sculptura bone operationis. Omnis namqꝫ qui per hoc ꝙ in conuersatio͂e nati sunt in innocentia persiterunt porta͂ ad orientem habent: quia eis celestis regni aditus patet ex lumine ꝙ acceperunt. Et omnis qui in peccatis post modum lapsi corporis sui frigore sunt depressi: si per appare͂tia͂ redeunt ad amorem celestis patrie ⁊ recalescunt portam aquilone͂ ha͂t q꞉ etiam eis post peccati frigus regni aditus misam patet. Ea ergo habere dicitur porta ad aquilonem q͂ habet porta ad orientem: q꞉ ⁊ conuersi peccatores sic dicantur virtutibus sicut illi sunt diuites qui cadere in peccati penite͂tiam intraueru͂t vnde ⁊ psalmiste voce per dominu͂ dicitur. Cinerem sicut panem manducabam: q꞉ sic penitentes recipit: vt iustos. Scriptum quippe est de peccatoribus. Olim in cilicio ⁊ cinere penitentiaꝫ egissent. Cinis ergo sicut panis comedit quando auctori suo peccator per penitentiam sicut innocens reuocatur. Porta igitur ad aquilonem hꝫ fenestras hꝫ vestibulum hꝫ ⁊ sculpturas: q꞉ cuꝫ peccator ad vitam post culpas reducitur sepe lumen contemplationis accipit. atqꝫ de ipsa memoria iniquitatis sue gratiam magne humilitatis bone quoqꝫ operatio͂is efficacia͂ vt omne ꝙ fieri precipitur i vita ei⁹ quasi sculptum esse videatur. Mat. xi:

¶ De Uestibulo.

Otest quoqꝫ per vestibulum fides intelligi: vnde bene subdit. Septeꝫ vero gradib⁹ erat ascensus eius scꝫ porte ⁊ vestibulum ante eam. Septe͂ quidem gradibus ad portaꝫ asce͂dunt: q꞉ p sancti spiritus septiforme͂ gratia͂ aditus nobis regni celestis aperitur vestibulum quoqꝫ a͂te gradus ⁊ porta͂ est: q꞉ prius ad fide͂ venim⁹ ⁊ post modum per spiritualium donoru͂ celestis vite aditu͂ itram⁹ Non virtutibus venitur ad fidem: sed per fidem pertingitur ad virtutes. Cornelius enim centurio cuius elemosine ante baptismum angelo attestante laudate sunt non operibus venit ad fideꝫ. sed fide venit ad opera. Nam ⁊ ei per a͂gelu͂ d꞉. Oratio-

nes tue et elemosine ascenderunt in conspectu dei. Si enim deum vere et ante baptismum non crediderat quid orabat. vel quomodo hunc om̄ipotens deus exaudierat si non ab ipso se in bonis pficī petebat. Sciebat igitur creatorem omnium deū: sed

Heb. vi. qr omnipotens eius filius incarnatus esset ignorabat. Nec poterat bona agere nisi añ credidisset. Scriptum namq est. Sine fide impossibile est placere deo. Fidez ergo habuit. cuius orationes et elemosine placere potuerunt. Bona autez actione promeruit vt deum perfecte cognosceret et incarnatiōis eius misteriuz crederet quatinus ad sacramentum baptismatis perueniret: Per fidem venit ad opera: sed per opera est solidatus in fide. vestibul. itaq ante gradus est: quia qui prius credidit ipse post virtutum gradibus ad porte aditum ascendit.

¶ Cap. xxi. De Atrio.

¶ In scriptura sacra. Atriū nomine. aliquando latitudo regni celestis. aliquando latitudo vite presentis. aliquādo latitudo caritatis. aliquando cōtemplatio aliquando latitudo eterne vite designatur.

¶ De Atrio.

Atriū nomine latitudo regni celestis designatur. sicut p ezec. dicit. Et porta atrij interioris contra portam aquilonis et orientalem: per portam quippe aditus p atrium interius regni celestis secretum: per orientem iudaicus populus seu quilibet iustus per aquilonem vero gentilis populus seu peccator quilibet penitens designatur Contra quoq hoc loco non p aduersitate ponitur: sed pro rectitudine. Ita enim porta interioris atrij posita monstrabatur vt porta aquilonis et orientis perfecto ad eā aditu tenderet. Quid est ergo ꝙ porta interioris atrij recto itinere posita cōtra portam aquilonis et orientis ostēditur nisi hoc ꝙ aperte datur intelligi qr siue iudaico populo et gentili seu iustis et peccatoribus sed post peccata cōuersis eque aditus regni celestis aperitur. Larga enim ē misericordia creatoris nostri. Et porta interior non solum portam orientis respicit: sed etiam aquilonis qr nō solum hijs qui in innocentia permanent: sed etiā peccatoribus peccata sua penitendo dānantibus aperiuntur interioribus atrij gaudia vt ineffabilia misteria patrie celestis agnoscant: agnoscendo sitiant. Sitiendo currant: currendo perueniant. hec enim gaudij secreta cognouit. Qui dicebat. Sitiuit anima mea ad deū fontem viuum etc.

¶ De Atrio.

Atrij nomine latitudo vite presentis designa. Sicut iter per eundez eze. dicitur. Portā quoq q̄ respiciebat viam aquilonis atrij exterioris mensus est tam in lōgitudine q̄ in latitudine. Porta enim viam aquilonis respicit cum predicator quisq vitam peccatoris agnoscit eiq interiora vite per verbū predicationis aperit. Qui porta atrij exterioris dicitur. Exterius quippe atrium est vita presens in qua omne ꝙ corporaliter agitur corporaliter etiam videtur. Qui eā in longitudine q̄ in latitudine mensuratur qr cum ad fidem peccator ducitur necesse est vt eius doctor consideret vel quantum in longitudinem spei et: vel quantum in latitudinem caritatis ex eius amonitione proficiat. Qui enim ad deum conuertitur si ad hec bona vite presentis sperat. lōgitudinem non habet: quia breuis est vita in qua spem posuit. Si per terrenarum rerum concupiscentiaz et adhuc proximi odio coāgustatur

latitudinem non habet: qz nescit vel transitoria contemnē vel se in proximi amore dilatare. Cum vero conuersus quisqꝫ eterne vite gaudia lōganimiter sperat proximorum molestias cum caritate tolerat: ⁊ ea q̄ non habēt concupiscere contēnit lōgitudinem ⁊ latitu. porta habet: qz gloria p̄dicatoris est profectus auditoris. vnde quibusdam per magnū predicatorem dicitur. Gaudiū meum ⁊ corona mea: ⁊ rursum. Ecce nunc viuo si vos statis in domino Atqꝫ iterū. Que est nostra spes aut gau. a. c. glorie. Nonne vos ante dominum. Longitudo ergo ⁊ latitudo porte est que ad aquilonem respicit: quia cum infidelem quēpiam ⁊ in peccati sui frigore torpentē predicator ad fidem conuertit per hoc ꝙ eum in longitudinem spei tendit ⁊ in amplitudinem caritatis dilatat eius gloria facit.

¶ De Atrio.

Atrij nomine latitudo caritatis designa. sicut tūc per eundeꝫ ezechi. dicitur. Et fecit frontes per sexaginta cubitos et ad frontem atrium porte vndiqꝫ p circuitum. Sepe enim iam diximus senario intimo perfectionē boni operis designari non illud sequentes ꝙ conati sunt huius seculi sapientes astruere dentes idcirco senarium numerum esse perfectum: quia suo ordine numeratur perficitur vt cum vnus duo tres dn̄r: senarius numerus impleatur: vel qz in tribus partibus diuiditur. i. sexta. tertia. ⁊ dimidia videlicet in vno duobus ⁊ tribus: sed iccirco senarium numeruꝫ esse perfectum: quia sexto die perfecit deus omnia opera sua. Quoniam vero p eccatori homini legem dedit que in xp̄o preceptis scripta est ⁊ sex decies ducta in sexagenariū surgūt recte per sexaginta cubitos bonorum operum perfectio desig. fecit itaqꝫ frontes per sexa. cub. Etenim per sexagenarium numerum perfectio: quid per frontes edificij nisi ipsa opera designātur que vidētur predicationis enim verbum tribuere alimenta esurientibus vestimenta algentibus dare ⁊ pro bono opere aduersa tolerare: quid aliud sunt ꝙ frontes edificij celestis. Et pulchritudo operum exteriorū ornat habitaculuꝫ dei quod ad hec latet intrinsecus. Sed iste frontes habent atrium vndiqꝫ per circuitum: qz in hoc magna sunt opera si hec in mente dilatat amplitudo caritatis De caritate quippe scriptum est. latum mandatum tuū nimis. De hac iterū ideꝫ psal. ait. Statuisti in loco spacioso. p. m. Atriū ergo ante frōtes eius in perfectione operis est latitudo dilectiōis. Et notādū ꝙ dicitur: vndiqꝫ per circuitum vt videlicet homo per omne qđ agit semp se in caritatis amplitudine dilatet ne hunc aut timor aut odium angustent. Si quis ergo de verbo dei loquitur ⁊ caritatem ꝙ predicat ī mēte non seruat edificij frontem habet sed atrium ante frontem nō habet. Si quis elemosinam largitur et p hanc fortasse in corde extollitur nec ex caritate proximi inopie subuenit sed se elatione tacita extollit frontē quidem in edificio ostendit sed iuxta frontem atrium nō fecit. Siqs illatas a proximo contumelias tolerat ⁊ mala obiecta tacitus portat magna est patientia ꝙ demonstrat si dolorē in corde nō habeat si lucrari ad tranquillitatem mansuetudinis etiaꝫ ipsum qui male excesserat querat. Nam si patiētiam exterius adhibens intus dolorem tenet nec amore eum ꝙ sustinet habet quidē frontem in edificio: sed ante frontē atrium non habet: quia hijs qui se angustie odiorum subdidit profecto caritatis latitudinem amisit.

Ps. xvi.

Patientia enim vera est que ipsuz amat & portat. Nam tolerare sed odisse nō est virtus mãsuetudinis sed velamē furoris. Jno. quod hoc ipse porte dicitur. Porta quippe nostra est aditus ad regnū & dominum ac proximū perfecte amare tā ad ingressum regni est tēdere.

¶ De Atrio.

Atrij nomine contēplatio designat. sicut iteruz per eundem ezech. dicit Et mensus est latitudinem a facie porte inferioris vsq; ad frontem atrij interioris extrinsecus centū cubitos ad orientem & aquilonem. Jn quibus verbis si portā accipimus qua ad cognitionem domini intramus porta inferior fides est. Atrium vero interius contemplatio. Habet autem porta inferior latitudinem in facie: q2 videlicet fides per caritatis sue amplitudinez habet ea q̄ videtur a proximis operationem. Qua dum fortiter a perfectoribus agi conspicim9 nos qui in bonis actibus angustamur exempla per eos magne operationis accipimus. Et vna queq; sancta actio quasi quedam nobis fit latitudo itineris que prius erat angustia difficultatis. Habet quoq; atriū īterius frontem: q2 contemplatiua vita per quedam signa desideriorum & gemituum ostendit quantum iustus videat que tātum amat. Denarius eniz numerus per semetipsum multiplicatus in centenariū surgit. vnde recte per centenarium magna pfectio designatur. Mensus est ergo vir latitudinem a facie porte inferioris vsq; ad frontem atrij interioris extrīsecus. c. cub. q2 redemptor noster quotidie p magistros atq; doctores in mensura perfectionis metitur vitam fideliuz vel in specie boni operis per fidem vel in sanctis desiderijs per contemplationē. Multi enim videntur in fide positi magna operari: sed in. c. cubitis nō mensurantur: q2 per ipsa que faciunt terrenam gloriam querunt. Et q̄dam vident per abstinentiam cruciari gemitibus insistere sed eorum mensura ad. c. cubitos nō ducit: q2 in hijs que agit ab humano iudicio fauores requirunt. Quis ergo est qui p c. cub. mensurat nisi his cuius bona operatio recta intentione vtit. vt in eo q2 agit nō ad terrena lucra appetenda aut ad laudes transitorias reflectatur. Ecce ei miaz proximis exhibere possessa largiri cū celeritate indignāti tribuere latitudo in facie porte inferioris. Sed si tu dās aliena non appetas si terrenā gloriā de ipso bono opere nō requiras recte in cētenario numero. i. in perfectione mēsaris. Et quia multi in iudea pleriq; vero in gentilitate positi ad hanc perfectionis summā venerunt Recte subiūgitur ad orientem & ad aquilonez. Judaicus etenim populus oriens iure dictus est de cui9 carne ille natus est qui sol iusticie vocatur. De quo p prophetā dr. vbi aūt qui timetis deum orietur sol illius Per aquilonem vero gentilitas figuratur q̄ diu perfidie sue frigore torpuit & in cuius corde ille regnauit qui attestante propheta apud se metipsum dixit. Ponam sedē meā ad aquil. Qui itaq; incarnat9 omnipotēs dñs alios perfectos ex iudea Alios ex gentilitate perfectos itra sanctam ecclesiam perfecit. c. cubit. nō solū ad orientē mēsus est: sz etiā ad aquilonē. Quāuis p orietē & aq̄lonē ēt iusti & pctōres itelligi possūt

Atriorū no. latitudo eterne vite desi. sicut p psal dr. Jntroite portas eius in ɔfes. atri. e. in hymnis cō. Quid eni p portas nisi āgustia cōfessiōis & quid p atria nisi eterne vite āplitudo desig. Cū ei peccata nr̄a per lachrimas ɔfitemur āguste vite portā ingredimur. Sz cum post hec ad eternā vitā pducimur: pō. cxix.

porte nostra atria confessionũ laudibus intramus: q2 ibi iã angustia nõ erit cũ nos letitia eterne solẽnitatis assumpsit propter enĩ confessionis nostre angustiã veritas dicit. Intrate per angustã portã ⁊ cũ se psal. recipere in latitudine gaudia eterna presumpserat dicebat. Statuisti in lo.spa.p.n.ad atria ergo p portas tenditur: q2 ad latitudinem solemnitatis ptingit ab ãgustia pfessiõis.

¶ Cap.xxij. De Pauimento.

Pauimẽti no. humilitas auditorũ desig. Sicut p eze. dicit. Et eduxit me ad atriũ exterius ⁊ ecce gazophilatia ⁊ pauimentũ stratũ lapide in atriũ per circuitum. Reqre in cap de gazophilatio.

¶ Explicit liber decimus tertius.

¶ Incipit liber decimus quartus

¶ De Herbis capitulum primũ.
¶ De Lilio. ij.
¶ De Mircto. iij.
¶ De Thure. iiij.
¶ De Mitra. v.
¶ De ysopo. vi.
¶ De Nardo. vij.
¶ De Urtica. viij.
¶ De tribulo. ix.
¶ De Porris vel cepis. x.
¶ De Calamo. xi.
¶ De Harundine. xij.
¶ De Scirpo. xiij.
¶ De paliuro. xiiij.
¶ De Lactucis. xv.
¶ De Sinape. xvi.
¶ De Frumento. xvij.
¶ De Ordeo. xviij.
¶ De Messe. xix.
¶ De Frugibus. xx.
¶ De Spica. xxi.
¶ De Paleis. xxij.
¶ De Aristis. xxiij.
¶ De Culmo. xxiiij.
¶ De Stipula xxv.

¶ In scriptura sacra herbe nomine. aliquando viro2 glorie temporalis. aliquando sustentatio predicato2ũ. aliquando bona operatio aliquando sciẽtia atq2 doctrina eterne viriditatis. aliquando dicta scripture planiora. aliquando verba loquentiũ. aliquando carnales desig.

¶ De Herbis.

Herbe nomine viro2 glorie temporalis accipitur sicut per pphetã dicitur. Mane sicut herba transeat mane floreat ⁊ ptrãseat. Mane namq2 sicut herbã florere atq2 trãsire est in prosperitate huius seculi temporalis glorie dec9 velociter arescere. põ.lxxxix.

¶ De Herba.

Herbe nomine sustentatio predicato2ũ desig. sicut per prophetã dicitur producit in mõtibus feñ. ⁊ her. seruitu. ho. in montibus quippe feñ. ⁊ seruitu. hominu3 herba producitur cu3 sublimes huius seculi ad fidei cognitione vocati sanctis predicato2ibus in huius vite temere transitoria alimẽta largiũtur põ.cxlvi.

Herbe no. bona operatio designa. sicut scriptum est. Germinet terra herbã virentem. Q2 licet in conditione mũdi ita hystorice factum tenemus terram tamen ecclesiam figurasse non inconuenienter accipimus que in eo germinauit herbam virentem in quo ad verbum dei fecunda mĩe opera protulit.

¶ De Herba.

Herbe nomine sciẽtia atq2 doctrina eterne viriditatis accipitur sicut per hieremiã dicitur. Onagri steterũt in rupibus. r. v. qua. d. def. o. eo2ũ: q2 nõ erat herba. Require in cap. de onagro.

Herbarum nomine dicta scripture planiora designatur sicut per beatum iob. de hereticis dicitur. Et mãdebant herbas ⁊ arbores eo2ũ. Re. i. c. de arboribus

¶ De Herba.

Erbe nomine verba loquentium designantur. sicut scriptum est. Ventus vrens leuauit locustas que ascenderunt super vniuersã terrã egypti. operuerũt q vniuersam faciẽ terre vastantes omnia. Deuorata est igitur herba terre et quicquid pomorum in arboribus fuit. Quid enim per segregationem locuste portẽdunt que plus q̃ cetera minima animantia humanis frugibus nocent nisi linguas adulantium. Qui terrenorum hoĩz mentes si quando bona aliqua proferre conspiciunt. Hec immoderatius laudando corrũpunt. Fructus quippe egiptiorum est operatio cenodoxorum. Quã locuste exterminant dum adulantes lingue ad appetendas laudes trãsitorias cor prosperantis inclinant. Herbam vero locuste comedũt quando adulatores quicq verba loquentium fauoribus extollunt.

Exo.x.

¶ De Herbis.

Erbarum nomine carnales designantur. sicut de filijs ecclesie per prophetã dicitur. Germinabunt inter herbas sicut salices iuxta preterfluentes aquas. Quid enim per herbas nisi carnaliũ vita signatur. Sed sancte ecclesie filij sicut salices inter herbas germinant dum inter arescentem vitam carnalium et multiplici numerositate et perpetua mentis viriditate perdurant. Qui bñ iuxta preterflu. aquas germinare perhibuntur: quia vnusq̃sq eorum libertatem ad fructum percipit ex doctrina sacri eloquij que temporaliter percurrit.

Esa.xliiij

¶ Cap.xx. De Lilio.

¶ In scriptura sacra liliorũ nomine. aliquando candor eterne patrie. aliquando bene redolẽs sanctorum vita intelligitur.

¶ De Lilio.

Ilij nomine candor eterne patrie desig. vnde ad Moysen a domino dicitur facies et candelabrũ ductile de auro mundissimo Hastile eius et calamos et sciphos et sperulas ac lilia ex ipso procedẽtia. Quis enim in candelabro nisi redẽptor humani generis designatur q̃ in natura humanitas infulsit lumẽ diuinitatis vt mundi candelabrum fieret quatinus in eius lumine omnis peccator in quibus iaceret tenebris videret. Qui pro eo q naturã nostram sine culpa suscepit: candelabruz tabernaculi ex auro purissimo fieri iubetur. Ductile autẽ ferẽdo producitur: quia et redemptor noster qui ex conceptione et natiuitate perfectus deus et homo extitit passionum dolores pertulit: et sic ad resurrectionis gloriam peruenit. Ex auro ergo mundissimo ductile candelabrum fuit. quia et peccatum nõ habuit et tamẽ eius corpus per passionis contumelias ad immortalitatem profecit. Nam iuxta virtutes anime quibus percussionibus potuisset proficere omnino nõ habuit In membris autem suis que nos sumus quotidie percussionibus proficit: quia dum nos tundimur et efficimur vt eius corpus eẽ mereamur ipse proficit. Hastile vero eiusdem candelabri ipsa ecclesia debet intelligi que corpus eius est: quia inter tot aduersa libera stat. Calami autem qui de hastili procedunt predicatores sunt qui dulcẽ sonũ in mundo ediderunt videlicet cãticum nouum. Sciphi autem vino repleri solent. Quid ergo mentes auditorũ nisi sciphi sunt que sanctis predicantibus vino scientie replentur. Sperula autem qui est aliud nisi nobilitas predicatiõis. Spera quippe ex omni parte voluitur. Et predicatio

Exo.xxv.

que nec aduersitate retineri potest nec prosperitatibus eleuatur spera est. et inter aduersa fortis et inter prospera humilis nec timoris habet angulum nec elationis. In cursu ergo suo figi non valet: quia per cuncta se volubiliter trahit. vt autem hoc quod exempli causa protulimus exequamur bene per calamos sciphos et sperulas in candelabro lilia describuntur. quia post eam quod diximus predicationis gratiam atque volubilitatem illa: virens patria sequitur que animalibus sanctis .i. floribus vernat eternis. Sperule ergo ad laborem pertinent lilia ad retributionem.

De Lilijs.

Liliorum nomine bene redolens sanctorum vita designatur. vnde sponsi voce sancte ecclesie in canticis canticorum dicitur. Duo vbera tua sicut duo hynnuli .c.g.q..pi lilijs donec aspiret dies et inclinentur vmbre. Requre in capitulo de vberibus.

Capitulum tertium De Myrcto

In scriptura sacra mircti nomine aliquando transquille mentis intentio. aliquando compatientes intelliguntur.

Mircti nomine transquille mentis temperies designatur sicut per ysaiam promittente domino dicitur. Pro saliunca ascendet abies et pro vrtica crescet myrctus. Requre in capitulo de abietibus.

Mircti nomine hij designantur qui compatiendo proximorum tribulationes temperant. vnde per ysaiam dominus promittit dicens. Dabo in solitudine cedrum et spinam mirctum et lignum oliue. Requre in capitulo de cedro. et hoc adde. Mirctum temperatiue virtutis est ita vt dissoluta menbra temperando constringat. Quid itaque per mirctum nisi hij signati sunt qui afflictionibus proximorum compati sciunt eorumque tribulationem per compassionem temperant iuxta id quod scriptum est gratias autem deo qui consolatur nos in omni tribulatione nostra vt possimus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt. Qui dum afflictis proximis verbum vel opem consolationis ferunt eos proculdubio ad statum rectitudinis constringunt ne immoderata tribulatione in desperationem soluantur. Ad id autem mirctus ponuntur. vt qui in ardore tribulationis ab ore vel opere proximi compatientis temperamentum consolationis acceperit ipse etiam discat quemadmodum afflictis proximis sue consolationis temperamentum proferat.

Capitulum quartum De Thure.

In scriptura sacra thuris nomine aliquando hostia amoris. aliquando virtus orationis intelligitur.

Thuris nomine amoris hostia designatur. sicut de ecclesia in canticis canticorum dicitur. Que est ista que ascendit per desertum .s. virgula .f.e. mirre et thurris et vniuersi pulueris pigmentarii. Canti. iij

Thuris nomine virtus orationis exprimitur vnde in euangelio tres magi aurum thus et mirram obtulisse referuntur. a viro namque sapientia designatur thure autem quod deo incenditur virtus orationis exprimitur psalmista attestante qui ait. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Per mirram vero carnis nostre mortificatio figuratur. vnde sancta ecclesia de suis operarijs vsque ad mortem pro deo certantibus dicit. Manus mee distillauerunt mirram. Nato ergo regi aurum offerimus si in conspectu illius claritate superne sapientie resplendemus Thus offerimus si cogitationes car

nis per sctã orationum studia i ara cordis incẽdim⁹ vt suaue aliqd deo per celeste desiderũ redolere valeamus. Mirrã offerimus. si carnis vicia mortificamus.

Capitulum quintum.
De Mirra

Irre nomine virtutum suauitas intelligitur. sicut redemptori nostro veniẽti p prohetam dr̃.
Po.xliiij. Mirra ꝛ gutta ꝛ casia a vestimentis tuis a gradibus eburneis ex quibus te delectauerunt filie regum i honore tuo. Quid mirre gutte ꝛ casie nomĩe nisi virtutũ suauitatis designatur. Quid eburneis gradibus nisi magna intens fortitudine ꝓficientiũ ascensus exp̃mitur. Redẽptori igit̃ veniens mirra gutta ꝛ casia vestimento vtit̃. qꝛ electis suis quibus se misericordit̃ induit mire virtutibus fragrãtiaꝫ aspergit. In quibus eisdẽ odor ab eburneis gradibus ducitur qꝛ ĩ eis virtutum opinio nõ ostensione simulationis sꝫ ex veri ac soli operis assensu generat̃. Bñ autem dr̃ ex q̃bus delectauerunt te. fi. regũ in honore. t. Sancte nãqꝫ aĩe ab ãtiquis patribus cogitatione veritatis edite redemptorem suũ in honore ei⁹ delectant: qꝛ ex eo ꝙ bene agit sue laudi nichil vendicant.

Capitulum sextum.
De ysopo

Y Sopi nomine fides designatur. vnde apđ moysen dum in sacrificio vacca mactatur offerri cũ ysopo lignoqꝫ cedrino ꝛ cocco bistincto p̃cipit̃. Require in capitulo de vacca.

Capitulum septimũ.
De Nardo.

Ardi nomĩe bene redolens electorum vita designatur. vnde sancta ecclesia in electis suis que dã fragrãtiã suauitatis odorata in canticorũ cantico loquitur dicens. Donec rex in recubitu suo est nardus mea dedit odorẽ suum. Ac si apti⁹ dicat. Quousqꝫ me is obtutibus rex apud se in requie secreti celestis absconditur electorum vita miris virtutum odoribus exercetur vt qui adhuc eũ q̃ appetit non videt ardentibus per desiderium flagret. Rege q̃ppe in recubitu suo posito nardus odorem dat dum quiescente in sua beatitudine dño sanctorũ virtus in ecclesia magne nobis gratiaꝫ suauitatis administrat.

Capitulum octauum.
De Artica

In scriptura sacra vrticarũ noĩe aliqñ ardor viciorum. aliqñ pruritus terrenoꝝ desiderioꝝ. aliqñ prurigines cogitationũ designãtur.

Rtice nomine ardor vicioꝝ designatur. sicut per ysaiaꝫ ꝓmittente domino dicit̃. Esa.lv.
Pro saliunca ascendet abies ꝛ p vrtica crescet myrtus Require in capitulo de abietibus.

V Rticarum nomine pruriẽtia desideria terrena designant̃: sicut p salomonẽ dicit̃. Per agrũ hominis pigri. ꝛc. Reqre in cap.

V Rticarum noĩe cogitationũ prurigines d̃signant̃ sicut p ꝓphetã dñs sub babilonis specie mẽtẽ confusam redarguit dicens. Ori- Esa.xxxiiij.
untur ĩ domibus eius spine ꝛ vrtice Quid namqꝫ per vrticas nisi cogitationũ prurigines: ꝛ quid p spinas nisi viciorum punctiones accipim⁹ In domibus igitur babilonis vrtice ꝛ spine pullulant: qꝛ in confessione mentis reprobe ꝛ desideria cogitationũ surgunt q̃ exasperent ꝛ operum peccata que pungant.

Capitulum nonum.
De Tribulo.

Ribuli nomine punctio doloris designatur. vnde beatus iob enumeras bonis suis sit ꝯ non fecerit maledicto se astringens dicit. Pro frumento oriatur michi tribulus ꝛ pro ordeo spina. Require i capitulo de spina. iob.xxxi.

¶ Capitulum decimum.
De Porris vel cepis.

Porrorum vel cepasrum nomine difficultes vite pñsentis designatur. sicut a populo israelitico dicitur. In mentē nobis venīūt cucumeres ꝛ pepones porriqꝫ ꝛ cepe ꝛ alia prauoꝝ mētes plꝰ per aspera elationis ꝙ ꝑ blanda humilitatis ac mansuetudinis ire delectantur. Dura enim pre amore seculi quasi quedam mollia ac delectabilia ferre parati sunt duꝫ in hac vita rerum culmina apprehendere conantur. Cessatione dñs a mundi laboribꝰ iperat ꝛ sancte quietis dulcedinem persuadet dicens: venite ad me omnes qui laboratis, ꝛ o.e.ꝛ e.r.v.ꝛc. ꝛ tñ vesana iniquoꝝ mēs plus se assequi aspera carnalit̃ ꝙ tenere blanda spūalit̃ gaudet plꝰ acerbitate fatigationis ꝙ quietis dulcedine pascitur. Quod aperte in semetipso nobis iraeliticus populꝰ ostendit qui dum refectionē māne desuper peteret: ab egypto ollas carniuꝫ pepones porros cepasqꝫ cōcupiuit. Quid enim signatur i māna nisi esca gratie suaue sapiens ad refectionem īterioris vite bene vacantibus desuper data. Et quid ꝑ ollas carniū nisi carnalia opera vir tribulationum laboribꝰ quasi ignibus excoquēda. Quid ꝑ pepones intelligitur nisi eterne dulcedines. Quid per porros ꝛ cepas exprimitur ꝙ plerumqꝫ qui cōmedunt lacrimas emittunt nisi difficultas vite presentis que a dilectoribus suis ꝛ non sine luctu agitur ꝛ tamen cum lacrimis amatur. Manna igitur deserentes cum peponibus ac carnibꝰ porros cepasqꝫ quesierunt: qꝛ videlicet peruerse mentes dulcia ꝑ gratiam quietis dona despiciunt ꝛ per carnalibus voluptatibus laboriosa huius vite itenera etiam lacrimis plena concupiscunt. Contemnunt habere vbi spūaliter gaudeant ꝛ desiderant appetunt vbi ꝛ carnaliter gemant qꝛ nimirum peruerso iudicio perturbata tranquillis dura lenibus aspera mitibꝰ transitoria eternis suspecta securis aū ponunt. Nu.xi.

¶ Capitulum Undecimum.
De Calamo.

¶ In scriptura sacra calami nomine. aliquando verbi eternitas: aliquando doctoruꝫ pericia. aliquando nitor glorie temporalis. aliquando scriptores sacri eloquij. aliquando scriptura sacra intelligitur.

Alami nomīe verbi eternitatis designat̃: sicut voce patris per psalmistam dicitur. Ligua mea calamus scribe velociter scribentis. Quia eniꝫ ꝙ loquimur transit ꝙ scribimus permanet lingua patris scribe calamus dicit̃. quia ab eo est verbum illius coeternum ac sine transitu generatum. Ps.xliiij.

De Calamo.

Alami nomine doctorum peritia designatur sicut voce ꝓphetica deserte terre pollicetur cū dicitur. In cubilibus in qbꝰ prius dracōes habitabāt orief

viroꝝ calami ⁊ iunci. Quid em̄ per calamum nisi predicatores. quid per iuncum: qui iuxta aque humorem semper nascitur nisi pusilli ac teneri auditores sacri eloquij dei signāt. In draconuꝫ ergo cubilib⁹ viroꝝ calami ⁊ iunci oritur: qꝛ ī eis populis quos antiqui hostis malicia possidebat ⁊ doctorum scientia ⁊ auditorum obedientia coacerua tur.

De Calamo

Esa.xlij. Calami nomīe nitor glorie temporalis exprimitur. sicut ꝑ prophetam de dn̄o apparente ī carne dr̄. Calamum quassatum non cōteret ⁊ lumen fumigans nō extinguet. Quid enim calami nomine nisi iudaici populi tēporale regnuꝫ designatur. nitēs quidem exterius ꝫ interius vacuum. Et qꝛ in eodeꝫ populo genus iaꝫ regule defecerat ⁊ regnum eius alienigena posside bat apte h̄ idem regnum quassatum calamum vocat. Quid vero linum nisi eiusdem populi sacerdotium exprimitur: ꝙ nimirum lineis vestibus vtebatur. Quod qꝛ in aduentu qꝛ dn̄i ardore caritate ꝑdidit quasi amisso iam igne fidei non ardens sed fumigans fuit. Incarnatus autem dn̄s calamum quassatuꝫ non confregit ⁊ linuꝫ fumigans nō extinxit qꝛ iudee regnū ꝙ pene destructum iam fuerat eiusꝙ sacerdotium ꝙ ignem fidei non tenebat nō potestate iudicij ꝓtulit. sꝫ cū patiētie loganimitate tolerauit. hinc iterū voce dn̄ica de diabolo sub figura vehemoth ad beatū iob dr̄. Sub vmbra dormit in secreto calami. vmbre quippe nomīe nequitie torpor accipitur in qua iste vehemoth dormit: qꝛ corda caritate calentia sollicitus vigilat in frigidis autem mentibus securus iacet. Dormire enim in sanctorum cordibus non potest: qꝛ ⁊ si qn̄ se in eis ad breue momentuꝫ collocat ipse eū desiderioꝛum celestium estus fatigat. Et quasi totiens vt recedat pungitur: quotiens ab eis amore intimo ad eterna suspiratur Tante eum voces excitant quante ex illorum mentibus sancte cogitationes ad celum clamant: vnde fit vt bonarum actionum armis territus ac suspiriorum speculis percussus fugiat ⁊ ad corda reproborum frigida rediens eā ꝙ securus possideat malicie vmbram querat Que vero ab illo inueniatur ostenditur cū ꝓtinus sub infertur In secreto calami. Quid enim appellatione calami nisi mentes secularium temporali glorie dedite designantur. Qui tanto apud semetipsos intus manescunt quanta altꝛ nitidi exterius ostenduntur qꝛ dum ad exteriorem gloriam per superficiem defluunt nulla intus firmitate solidantur. More quippe calami intus quidem sunt per fatuitatem vacui: sed foris per speciem ⁊ ostentationem pulcri.

De Calamo

Calami nomine scriptores sacri eloquij designantur. sicut per ezechielem de viro ꝗ et apperuit dicitur. Et calam⁹ mensure in manu eius. De sancta quippe ecclesia per prophetam alium dominus pollicetur dicens. Orietur in ea viroꝛ calami ⁊ iunci Quod quidem alio in loco exposuisse me memini: vt per calamum doctores: per iuncum vero auditores debeant intelligi. Sed quia ad humorē aque. ⁊ calam⁹ ⁊ iūc⁹ nasci solet ⁊ ex vna candēꝙ aqua vtraꝙ. esa.xxxv.

proficiunt et calamus quis ad scribendum assumitur. cum iunco vero scribi non potest quid in iunco et calamo accipere debemus. nisi quod vna est doctrina veritatis que multos auditores irrigat. sed irrigati alij ad hoc vsque proficiunt in verbo dei vt etiam scriptores fiant videlicet tanquam calami. Alij vero verbum vite audiunt bone spei et rectorum operum viriditatem tenent. sed tamen ad scribendum proficere nullatenus possunt hij. quid in aqua dei nisi quedam vt ita dicam iunci sunt qui quidem virescendo proficiunt: sed litteras exprimere nequaquam possunt. Redemptor igitur noster quia verba que dixit etiam per doctorum studium scribi largitus est in manu calamum tenuit. Qui calamus mensure dicitur. quia ipsa scriptorum studia sub quadam occulta iudicij dispensatione detinentur vt et alijs legentibus prosint: et alijs legentibus prodesse non possit.

Potest etiam calamo mensure scriptura sacra pro eo intelligi quod quisquis hanc legit in ea semet ipsum metitur. vel quantum in spirituali virtute proficit vel quantum a bonis que precepta sunt longe disiunctus remansit quantum tam assurgat ad bona fidei facienda vel quantum adhuc in prauis actibus prostratus iaceat.

Capitulum duodecimum.
De Harundine.

Harundinis nomine carnalis animus designatur sicut iudeorum turbis in iohannis laude a domino dicitur. Quid existis videre in desertum harundinem vento agitatam. Quod videlicet non asserendo: sed negando intulit harundinem quippe mox vt aura contigerit in partem alteram flectitur: Et quid per harundinem nisi carnalis animus designatur qui mox vt fauore vel detractione tangitur statim in partem qualibet inclinatur. Si enim ab humano ore aura fauoris flauerit hilare scit extollitur totumque se quasi ad gratiam inflectit. Sed si vi ventus detractionis eruperit vnde laudis aura veniebat mox habet quasi in partem alteram ad vi furoris inclinat. Sed harundo vento agitata iohannes non erat quia hunc nec blandum gratia nec cuiuslibet ira asperum faciebat Nec prospera hunc erigere: nec aduersa nouerant inclinare. Harundo ergo vento agitata non erat: quod ab status sui rectitudine nulla rerum varietas inflectebat.

Harundinis nomine nitor glorie temporalis exprimitur. sicut de iustis per sapientiam dicitur. Fulgebunt iusti et tanquam scintille arundineto d. Require in capitulo de scintillis. Sap. iij.

Capitulum decimum tertium.
De Scirpo.

Scirpi nomine hypocrita quilibet designatur. sicut in libro beati iob per baldad dicitur. Numquid viuere potest scirpus sine humore aut carectum crescere sine aqua Qui cui scirpum vel carectum comparet ipse prinus aperit cum subiungit Cum adhuc sit in flore nec carpatur manu ante omnes herbas arescit sit vita omnium qui obliuiscuntur dominum et spes ypocrite peribit. Scirpi ergo vel carecti nomine hypocrite vitam signat que speciem quidem viriditatis habet sed ad humanos vsus fructum vtilitatis non habet: que sterilitate operis arida permanens solo sctitatis colore viridescit. Sed neque sine humore scirpus neque sine aqua carectum proficit. quia hypocritarum vita ad bona opera infusionem quidem superni muneris percipit. sed quia in cunctis que agit exteriores laudes appetit a fructu percepte infusionis inanescit. Scirpus igitur vel carectum sine aqua non viuit: quia nimirum hypocrite non nisi ex superno munere viriditatem bene operationis accipiunt. sed quia

hanc in vsum proprie laudis arripiunt in aqua quidez virides: sz tñ inanes crescunt. Bene autē subditur Cum adhuc sit ī flore nec carpatur manu añ oēs herbas arescit. Scirpus in flore est hypocrita in laude. Acutis vero vngulis surgens caretum manu non carpitur. qz exasperatis p arrogātiā sensib⁹ de prauitate sua hypocrita corripi dedignat. In flore suo manū carpētis incidit: qz ī laude ypocrita positus ne hūc q̄sq̄ corripere audeat asperitate sua protinus vitā corripientis secat. Sanct⁹ namqz nō esse appetit. sz vocari ꝛ cum fortasse corripitur quasi opinionis gloria detruncatur deprehēsum se in prauitate irascitur loqui sibi redarguentem prohibet. qz velut in occulto vulnere tactus dolet Recte ergo dr. cū adhuc sit ī flore. n.c.m. añ.o.h.a. Juxta carnem qppe iusti herba sūt propheta attestāte qui ait omnis caro fenum: sed añ omnes herbas arescere scirpus dr. qz iustis in bono suo permanentib⁹ a viriditate assumpte rectitudinis hypocritarum vita siccatur. arescit herbe etiam relique: qz iustorum opera cū carnis vita deficiunt: sz herbarum ariditate: scirpus preuenit qz priusq̄ de carne hypocrita transeat ea que in se ostenderat virtutū facta derelinquit. Sic vita omniuz qui obliuiscuntur dñm ꝛ spes hipocrite peribit. Quid enim in cunctis suis operibus hypocrita sperat nisi honoris reuerentiam gloriaz laudis a melioribus metui sanctus ab omnibus vocari. Sed permanere spes hypocrite non valet: qz eternitatem nō querens fugit ꝙ tenet. Nequaq̄ quippe mentis eius intentio in illa gloria figitur q̄ sine fine possidetur. sed cum transitorijs fauoribus inhiat perdit percipiendo ꝙ laborat veritate attestante que ait Amen dico vobis receperūt mercedem suam.

Capitulum decimum quartum De Paliuro.

Paliurus nomine quilibet in malicia prepotens ꝛ alios ī malo defendens designatur. sicut per prophetam dñs sub babilonis specie prauorum turbam vel quālibet peruersā mentem redarguit dicens Orientur ī domib⁹ eius spine ꝛ vrtice ꝛ paliur⁹ ī munitionibus eius. Require in capitulo de spina.

Capitulum decimum quintum De Lactucis

Lactucaruz agrestiū nomine amaritudo penitentie designat sicut per moysen de agni cōmestiōe dicit Et edent carnes nocte illas assas igni ꝛ azimos panes lactucis agrestibus. Require in capitulo de igne ꝛ hoc adde. sed sola redemptoris nostri precepta sacramenta ad verā solempnitatem mētis non sufficiunt nisi eis quoqz ꝛ bona opera iungantur. Quid prodest corpus ꝛ sanguinem ore precipere ꝛ et peruersis moribus cōtraire. vnde bene adhuc ad comedendū subditur. Et azimos panes cū lactucis agrestib⁹. Panes qppe sine fermēto comedit q̄ recta opera sine corruptione vane glorie exercet qui mandata mīe sine admixtione peccati exhibet ne peruerse diripiat q̄ quasi recte dispensat hoc quoqz peccati frumentum bone sue actioni miscuerant quibus pphete voce per increpationem dñs dicebat. Venite ad bethel ꝛ impie agite. Atqz post pauca. Et sacrificate de fermentato laudem. De fermentato namqz immolat qui deo sacrificium de rapina parat. Lactuce vero agrestes val.

de amare sunt. Carnes ergo agni um lactucis agrestibus sunt edende vt corpus redēptoris accipimus nos pro peccatis ī flectibus affligamus quatinus ipsa amaritudo penitentie abstergat a mentis stomaco peruerse humorem vite.

ℭ Capitulum decimum sextum.
De Sinape

S Inapis nomine xp̄s designatur. sicut in euangelio ipsius voce veritatis dr̄. Cui simile ē regnum celorū. ⁊ cui simile esti mabo illud. Simile est grano sinapis ꝙ acceptum homo misit in ortum suū ⁊ creuit ⁊ factum est in arbore magna ⁊ volucres celi requieuerunt in ramis eius. Require in capitulo de volucribus.

ℭ De Sinapi

S Inapis nomine fideles viri fortitudo designatur sicut in euāgelio voce veritatis dicitur. Si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis huic monti transi hinc ⁊ transibit. Granum quippe sinapis nisi conteratur nequaꝙ vis virtutis eius agnoscitur. Nam non contritum lene est si vero conteritur ī ardescit. ⁊ quid in se acerrimum latebat ostendit. Sic vnusqsqꝫ vir sanctus cum non pulsatur despicabilis ac lenis aspicitur si qua vero illum tritura ꝑsecutionis opprimit. mox omne ꝙ calidum sapit ostendit atqꝫ in feruorem virtutis vertitur quicquid in illo añ dispicabile infirmumqꝫ videbitur Quod qꝫ in se per transqllitatis tempora libens operuerat exagitatus tribulationis coactus ī notescit. vnde bñ per prophetam dr̄. In die mandauit dñs misericordiā suā ⁊ in nocte declarauit: Mia autem dñi in die mandatur qꝛ transquillo tempore cognoscendo percipitur in nocte vero declaratur qꝛ donum ꝙ intranquillitate sumitur in tribulationibus manifestaꝛ. Sicut eī vnguenta nesciunt nisi comota redolere latius. ⁊ sicut aromata fragrantiaꝫ suam non nisi cum intenduntur expādunt ita sancti viri omneꝙ virtutibus redolent in tribulationibus innotescunt.

ℭ Capitulum dicimum septimuꝫ
De Frumento

ℭ In scriptura sacra cum frumentuꝫ singulariter poniꝛ. aliquando quelibet electa anima. aliquādo sacre doctrine eloquiuꝫ aliquando perfectio sententie. aliquando viriditas eterne retributionis vel spāle opus ꝙ mētem reficit. aliquando interna sacri eloquij intelligentia intelligitur. Cum vero frumenta pluraliter dicūtur. aliquando virtutes. aliquando ꝑdicatiōis verba designantur.

F Rumenti noīe quelibet electa anima designatur. sicut in libro iob per heliu dicitur. Frumentū desiderat nubes. re quire in capitulo de nubibus. Job. xxxvij.

ℭ De Fumento:

F Rumenti nomīe sacre doctrine eloquium designatur. sicut per psalmistam dicitur. Et conualles habundabūt frumento. Cōualles namqꝫ frumento habundāt cum corda humilium sacre doctrine eloquio virtutum grā replentur iuxta h̄ ꝙ alibi p eundem psalmistā scriptū ē. q emittet fōtes ī cōuallibꝰ

A montib⁹ namq; aqua delabitur q: subbas mentes veritatis doctrina deserit. Sed fontes i conuallibus surgunt q: mentes humilium verbum predicationis accipiunt. Jam videmus iam conuallis frumento habundare conspicimus q: illoruz ora pabulo veritatis ipleta sunt q mites ac siplices huic mūdo despicabiles esse videbantur.

¶ De Frumento

Frumenti noīe perfectio iusticie intelligitur. sicut in euangelio veritas demōstrat dicēs. Sic est regnum celorum quēadmoduz si iaciat homo sementem in terra & dormiat & exurgat nocte ac die & semen germinet & crescat dū nescit ille Cuius nimirū seminis icrementa deficiens adiungit. vltro enim terra fructificat primum herbaz deinde spicas deinde plenum frumentum in spica. Cuius pfectus quoq; finē subrogat dicens Et cū se pduxerit fructus statim mittit falcez q: venit tēpus messis. Ecce veritatis voce p qualitates frugū distincta sunt incrementa meritorum. Ait enim primum herbā deinde spicas deinde plenū frumentū i spica. An non herba adhuc fuerat petrus cū ancille ore subito vnius flatu sermonis inflexus est Jaz qdē p deuotionem erat viridis sed adhuc perinfirmitatem tener. Plenum vero frumentum in spica inuentus est qñ p sequentibus pricipibus resistebat: dicēs Obedire oportet deo magis q. h. Plenum vero frumentū spica inuētus est qñ i tritura psecutionis tot verba pertulit. & tñ ne quaq palearum more imunitus est sed granum integrum permāsit. Paulisper quippe in vna quaq; aia vt ita dicaz interne gratie humor erubuerat vt herba in frugem crescat. Nemo ergo quālibet proximum cum adhuc herbam videt de frumēto desperet. Ab herbarum quippe folijs que huc illucq; molliter dfluunt surgentia frugū grana solidant Electus & enim quisq; a rudimenti sui prius teneritudine inchoat & sic postmodum ad robusta paulatim & fortia conualescit.

¶ De Frumento

Frumenti nomine vel viriditas eterne retributiōis vel spāle op⁹ q mentē reficit intel- iob.xxxi.
ligitur. sicut per beatū iob enumeratis bonis q fecerat sib nō fecerit se maledictionis sententia feriendo dicit. pro frumento oriatur michi tribul. & p.o.s. Require i capitulo de tribulo.

¶ De Frumento.

Frumenti nomine interna sacri eloquij intelligentia designatur. sicut de hijs q verba sacre legis non recte intelligūt per prophetā dñs q̄ritur. Dedi eis frumentū vinū & oleum & argentum multiplicaui eis & aurū q fecerūt baal Fru- Osee.ij.
mentū quippe a dño accipimus qñ in dictis obscurioribus subducto tegmine littere per medulam spiritus legis interna sentimus. vinū suuz dominus nobis prestat est scripture sue alta predicatione nos debriat. Oleum quoq; suuz nobis tribuit cum preceptis apertioribus vitam nostram blanda lenitate disponit. Argentum multiplicat cuz nobis luce veritatis plena eloquia subministrat Auro quoq; nos ditat quando cor nostrum intellectu summi fulgoris irradiat. Que cuncta heretici baal offerunt: q: apud auditorum suorū corda corrupte omnia intelligendo peruertunt. Et de frumento dei vino atq; oleo argento pariter & auro sathane sacrificiū immolant: quia ad errorem discordie verba pacis inclinant. Unde ammouendi sunt vt perpendant

qr dum pe ruersa mēte de preceptis pacis discordiam faciunt iusto dei examine ipsi de verbis vite moriāt.

¶ De Frumentis.

Rumentorum noie virtutes desi: sicut in libro iudicū scriptum est. Qr hierobaal frumenta a paleis excutiebat. Qr cum ageret angelū vidit ad cuius imperium protinus edum coxit que supra petrā posuit & ius carnium desup effudit. Que āgelus vga tetigit eaqz ignis exiēs de petra consumpsit. Require in capitulo de igne.

¶ De Frumentis.

Frumentorum nomine predicationis verba designātur. sicut per salo. dicitur. Qui abscondit frumenta maledicetur in populis. Pro.xi.
Frumenta quippe abscondere est predicationis sancte apud se verba retinere. In populis autez talis qsqz maledicitur quia ī solius culpa silētijs pro multorum quos corrigere potuit pena damnatur. Si populos fames atereret & occlta ipsi frumenta seruarent auctores proculdubio mortis existerent. Qua itaqz pena plectendi sunt consideret: qui cum fame verbi anime pareant ipsi panē percepte gratie non ministrāt Sed medicinalis artis minie ignari secandum vulnus cernerent & tamen secare recusarent profecto peccatum fraterne mortis ex solo corpore cōmitterent. Quāta ergo culpa inuoluantur aspiciūt qui duz cognoscent vulnera mentiū curare sectione verborum noluerunt. vnde per prophetā dicitur. Maledictus qui prohibet gladium suum a sanguine. Gladium quippe a sanguine prohibere est predicationis verbū a carnalis vite interfectiōe retinere

¶ Cap.xviij. De Ordeo.

Rdei nomine littera veteris testamenti design. sicut in euāg. dicitur. Est puer hic vnus qui habet.v.panes ordeaceos & duos pisces. Breuiter vt curram⁹ quīqz panes ītelligūt quinqz libri moysi. Merito non triticei: sed ordeacei: qr ad vetus testamentum pertinent. Nouimus autem ordeuz ita creatum vt ad medullam eius vix perueniatur. vestitur enim eadē medulla tegmine palee & ipsa palea tenax est & ihereēs vt cum labore exuatur. Talis enim littera est veteris testamenti vestita est tegminibus carnalium sacramentorum. Sed si ad eius medullam perueniatur pascit & satiat.

¶ De Ordeo.

Rdei nomine terrenarū rerū dispēsatio intelligitur. sicut per beatuz iob dinumeratis bōis que fecerat dicitur pro frumento oriatur mihi tribulus & pro ordeo.s. Require in cap. de tribulo

¶ Cap.xix. De messe.

¶ In scriptura sacra messis nomine. aliquādo scriptura sacra aliquando donum recte intelligentie designatur.

Essis nomīe scriptura intelligitur. sicut in lib.b.iob.per eliphet de iudaico populo dicitur. Cuius messem famelic⁹ comedet & ipsum rapiet armatus. Job.v.
Iudaici namqz populi messis fuerat sacri seges eloquij. Quidam spicarū grana sunt verba prophetarū q̄ iudaicus populus habuit: sed non comedit. quia legem quidem verbo tenus tenuit sed ꝑ fatuitatis fastidium ab eius intellectu ieiunauit.

Huius ergo populi messem famelicus comedit qꝛ nimirum gẽtilis populus verba legis intelligẽdo edit ad que plebs iudaica sine intellectu laborauit. Hos famelicos fidei dñs preuidit cum per euangeli. diceret Beati qui esuriunt ⁊ sitiunt iusticiã qm̃.i.s.de hijs famelicis ana ꝓphetante dicitur. Repleti prius pro panibus se locauerũt ⁊ famelici.s.sunt Sed qꝛ messem perdidit recte subiungitur qualiter ipse etiã perijt cũ dicitur. Et ipsum capiet armatus. Antiquus namqꝫ hostis iudaicũ populum armatus rapuit. qꝛ in eo vitam fidei fraudulenter suggestiõis iaculis extinxit vt vnde se deo inherere crederet inde eius ordini repugnaret. Quia profecto discipulos veritas premonet dicens. venit hora vt omnis qui interfecit vos.ar.ob.s.p.deo.

De Messe:

Messis quoqꝫ nomĩe potest nõ solum littera scripture sacre verũ etiã donũ recte intelligentie accipi: vnde ⁊ hic ꝙ prediximus moraliter valet non inconuenienter intelligi. hunc nãqꝫ stultus messem quando iniquus quisqꝫ donum recte intelligentie accipit scripture sacre sententijs docere bona loquitur: sed tamẽ nullo modo hic ꝙ dicit operatur verba dei profert. nec tamen diligit. Laudando exaggregat vniendo calcat. quia stultus iste ⁊ intelligit ⁊ dicit; sed cum hec operando non amat messem habendo ieiunat. Quã nimirum famelicus comedit. qꝛ is qui ad deum sanctis desiderijs ãhelat dicit ꝙ audit Agit ꝙ didiscerit ⁊ dũ doctoris praui recta predicatione reficitur quid aliud ꝙ̃ stulti fruge saciatur. An nõ famelicos suos veritas vt stulti messem comederunt ãmonebat cũ per desideria sancta flagrãtibus de phariseis preceperat dicẽs. Que dicũt facite. Que faciũt facere nolite. Ac si aperte diceret. vbi messem loquẽdo extollunt ed hanc male viuẽdo minime contingunt. vestrã vero famẽ messis ista reficiat qꝛ vobis hãc per fatuitatis sue fastidium seruant Bene autem subditur ⁊ ipsum rapiet armatus. Antiquꝰ namqꝫ hostis: quasi inermis mentitur cũ mala aperta suggerens humane menti bona omnia similis destruere conatur. Sed armatus venit quando bona alia ĩtacta deserẽs latẽter alia corrumpit. Nam sepe quosdam in intellectu non tẽtat eisqꝫ in sacri eloquij meditatione non obuiat sed cũ eorum vitam in operatione supplãtat. Qui dum de sciẽtie virtute laudantur nequaꝙ̃ suorũ opera conspiciũt cũqꝫ in fauore delectationis animus ducitur vite sue vulnera non medetur. Hunc ergo armatus hostis rapit que fraude tectus in alia deserens ex alia parte superauit.

Cap.xx. De Frugibus.

Frugum nomine cõuersi vel iudei vel gentiles intelligun tur. sicut per ezech. dicitur. veni ad Eze.iij. transmigrationem ad aceruum nouarum frugũ ad eos qui habitãt iuxta flumẽ cobar. Cũ causa exigeret vt indicare debuisset: qꝛ ad transmigrationem veniret que dicendi necessitas fuit vt per fruges locũ quoqꝫ exprimeret dicens ad aceruũ no. frugũ nisi ꝙ sepe ⁊ per loca cause signantur. Multi quippe eze. ꝓphetante iã captiuitatis ãni defluxerãt Atqꝫ ex hijs qui ĩ captiuitatẽ ducti fuerãt plures iã ĩ morte carnis obierant ad quorũ filios loqui propheta veniebat. vñ ⁊ ei superius dicitur Fili hoĩs mitto ego te ad filios israel ad gẽtes apostatrices q̃ recesserũt a me. Patres eoꝝ preuaricati sunt pactũ meũ vsqꝫ ad diẽ hanc ⁊ filij dura ceruice ⁊ ĩdomabili corde sunt ad quas ego mitto te. Ex qbꝰ: qꝛ mul

ti fuerant credituri atqꝫ ꝑ obedien-
tiā ad fertilitatē boni operis ꝑuen
turi a ceruus frugū vocanꝭ. Qꝛ eni
bone aīe fruges appellāꝭ dei ꝓphe
ta testaꝭ alius dicēs. Sācti isrl' dño
primitie frugū eiꝰ: fruges eteni dñi
etiā conuerse ad fidē gētes postmo
dū facte sunt. Sed ꝙ priꝰ israel dño
credidit recte hūc propheta frugū
eiꝰ ꝓmitias appellauit. Quia ergo
propheta missus non priori populo
sed filijs eiusdem populi verba intu
lit ad atrium frugū nouarū venit.

¶ Cap.xxi. De Spicu.

S Pice no. ꝓfectus boni ope-
ris desi. sicut in euā. veritatis
voce dicitur. sic est regnum dei quē
admodū si iactat hō semen ī terra ⁊
dor. e. exur. noc. ac die. ⁊ semen ger
mi: ⁊ cres. dū non ille. vltro ei terra
fructificat. ꝓmū herbā demū spicā
deinde plenū frumentū in spica. Se
mē nāqꝫ hō iactat in terra cū cordi
suo bonā intentionē inserit. Et post
ꝙ semen iactauerit dormit qꝛ iā in
spe boni operis quiescit. Nocte ve-
ro exurgit ac die qꝛ inter aduersa ⁊
prospera ꝓficit. Et semē germinat
⁊ crescit dū nescit ille qꝛ dum adhuc
metiri incremēta sua nō valet semel
concepta virtus ad perfectum duci
tur: ⁊ vltro terra fructificat: qꝛ pre-
ueniente se grā mens hominis spō-
tanee ad perfectum boni operis as-
surgit. Sed hec eadē terra primū
herbam deinde spicam deinde ple-
num fru. producit in spica. Herbā
quippe producere est inchoationis
bone adhuc teneritudine habere.
Ad spicam vero herba peruenit cū
se virtus animo concepta ad profe-
ctum boni operis pertrahit. plenū
vero frumentum ī spica fructificat
quando iam in tantum virtus profi
cit vt esse robusti ⁊ perfecti operis
possit. Cum igitur desideria bona
concipimꝰ semen in terra mittimus
Cū vero operari recta incipimus
herba sumus. Cūqꝫ in eiusdem ope
rationis perfectione solidamur ita
plenū frumentū in spica proferimꝰ.

Picarum nomine patrū
sententie designātur. sicut
de hereticis per. b. iob di-
citur. Nudis ⁊ incedenti-
bus absqꝫ vestitu ⁊ esurientibus tu
lerūt spicas: ꝙ ait. Nudis hic repli
cat absqꝫ vestitu. Sꝫ aliud est nudū
esse. Aliud nudū incedere. Ois eni
ꝗ nec bōa nec mala operaꝭ nudꝰ est
⁊ ociosus. Qui aūt mala agit nudꝰ
īcedit: qꝛ sine velamine boni operis
ꝑ iter prauitatis ꝑgit. Sūt vero nō
nulli qui malū sue nequitie cogno-
scentes saciari pane iusticie festināt
percipere sacri eloquij dicta deside
rant. Qui quotiens patrū sententias
pro edificandis mentibꝰ suis ī cogi-
tationibus versant quasi de bona se
gete spicas portāt: hereticis igitur
nudis ⁊ incedentibus absqꝫ vestitu
⁊ esurientibus spicas tollunt: qꝛ si-
ue quidā ociosi sint ⁊ in nullis se bo
nis exerceant sui pariter impudētie
absqꝫ velamine boni operis pergāt
etiā si qñ iam ad penitentiam redi-
re cupiūt ⁊ pabulū verbi concupi-
scūt eis esurientibus spicas tollunt
qꝛ in eoꝝ mente ꝑniciosis persuasio
nibꝰ patrū sñias destruunt. Nec im
merito spicas signare patrū sñias di
cimus. qꝛ dū sepe persigurata ꝓfe-
runꝭ ab eis tegmē lr̄e quasi aristarū
paleas subtrahimꝰ vt medulla spā
nos reficiamꝰ. Cap.xxij. De paleis

P Alearū no. iniqui intelligunꝭ
sicut per. b. iob de ipsoꝝ dam
natione dicꝭ. Erunt sicut palee āte
faciem venti: ⁊ sicut fauilla ꝙ turbo
dispergit. Iniquus cū potestate nō
ↄpescitur cū valde in oppressiōibus
ac violētijs effrenatur ab infirmoꝝ
cogitatiōibꝰ grauis nimirū ⁊ quasi
ī hoc mūdo radicatꝰ estimaꝭ. Sꝫ cū
districti iudicis sñia venerit oēs iniq
quasi palee añ ventū erūt qꝛ vt ita di
cam ire flatu subito leuantur. At-
qꝫ asportanꝭ ad ignē quos hoc ī suis

quondam preiudicijs quasi duri pō deris superiacentem molam indigentium lachrime mouere non poterant ⁊ ad rapientis iudicij manuz leues sunt: quia per iniusticiam proximis graues fuerunt ⁊ sicut fauilla q̄ turbo dispergit. Ante omnipotētis enim dei oculos iniqui vita fauilla est: q2 ⁊ si apparet ad momētuz viridis. Ab eius tñ iudicio tā consumpta cernitur: q2 cōsumptiōi est eterne deputanda hanc fauillam turbo dispergit q2 deus manifeste veniet. Deus noster ⁊ non silebit. Ignis in conspectu eius ex. ⁊ in. c. e. t. v. Huius enim tempestatis turbine. ab eterni conspectu iudicis iniqui rapiuntur. ⁊ qui hic mentem peruerso desiderio solidauerant ibi palee ⁊ fauille videbūtur: q2 eos ad eterna supplicia turbo rapiēs asportat.

Cap. xxiij. De Aristis.

Job. xxxiij.

Aristarum nomine reprobi diuites intelliguntur sicut de eorū damnatiōe p. b. iob dicitur: ⁊ sicut summitates spicarū conterentur. Spicarū quippe summitates ariste sunt. Ariste autem coniuncte in spica prodeunt: sed crescēdo paulisper. a se hyrsute ⁊ rigide disiunguntur. Sic nimirum sic ad huius mūdi gloriam praui diuites surgūt. Nature enim sibi cōmuniōe coniūcti sunt sz contra se vicissim crescendo diuiduntur. Alius quippe alium despicit ⁊ alter in alterum inuidie facibus ignescit. Qui ergo ex tumore mentis a caritatis vnitate se separāt quasi aristarum more cōtra se rigidi stant. Quid prauos huius mundi diuites dixerim nisi aristas quasdā generis humani. Qui dum contra se superbunt sed bonorum vitam vnanimiter affligunt aduersum se quidem diuisi sunt: sed tamen concorditer grana deorsum premunt. Nūc igitur ariste ad alta proficiunt graua latent: q2 ⁊ reproborum potentia eminet ⁊ electorū gloria non apparet. Illi se honoruz facibus ostendunt. Isti se in humilitate deprimūt. Sed triture tēpus veniet q̄ ⁊ aristarum rigiditatē frāgat ⁊ solida grana non conterat. Tunc quippe superbia iniquorum cōminuitur tunc electorū vita quanta integritate fulgeat declaratur. Quia cum iniusti deficiunt ex hac ipsa aristarum contritione agitur vt grana appareant que latebant: Cū q̄ ariste franguntur granorum candor ostenditur: q2 iniquis in supplicia eterna cadentibus sanctorum iusticia quanta veritate candeat demōstratur. vnde recte quoq3 per iohānez dicitur. Cuius ventilabrum in manu sua est ⁊ permundabit areaz suam ⁊ triticum quidem recondet i horrea paleas autē cōburet igni inextiguibili. Beatus igitur iob prauorum elatio quāta animaduersione frangatur aspiciat eosq3 aristis p euntibus comparans dicat. Sicut summitates spicaꝝ conterentur q2 nimirum rigiditas superborum triture vltime formidine frangitur q̄ nunc electorū vitā despiciēs eleuat.

De Culmo.

Culmi nomine hypocrita itelligitur. sicut per prophetā dicitur. Culmus stās nō est in eis germen: et nō faciēt farinā q̄ ⁊ si fecerunt alieni comedent eam. Osee. viij. Culmus quippe gramen non habet cū hypocrite vita vertunt meritis caret. Farinam culmus non facit cum his quū presenti seculo proficit nil subtilitatis itelligit nullum boni operis fructum reddit. Sed sepe ⁊ cum fecerit hanc alieni comedūt q2 ⁊ cuz bona opera hypocrite ostēdunt de hijs malignorum spirituū vota satiantur. Quia enim per hec placere deo non appetunt nequaq̄

agri dominū:sed alienos pascunt.

¶ De Stipula.

Tipule nomine humana abiectio intelligitur.sicut per beatum iob dicitur. Contra folium quod vento rapitur ostē.po.tu. job:xiij. et sti.siccā perse. Quid est enim homo nisi folium qui videlicet in paradiso ab arbore cecidit. Quid est hō nisi folium quī tētationis vento rapitur et desideriorum flatibus leuatur. Mēs quippe humana quod tētationes patitur quasi tot flatibus mouetur. Hanc et enim plurimum ira perturbat cum recedit ira succedit iepta leticia:luxurie stimulis vrgetur estu auaricie lōge lateque ad ambienda que terrena sunt tenditur. Aliquando hanc superbia eleuat. aliquando vero inordinatus timor in infimis deponit. Qr ergo tot tētationum flatibus eleuatur et ducitur recte folio homo comparatur. vnde bene quoque per ysaiam dicitur. Cecidimus quasi folium vniuersi et iniquitates nostre quasi ventus abstulerunt nos. Quasi ventus quippe nos iniquitas abstulit:qr nullo fixos pondere virtutis in vanam eleuationē leuauit. Bene autem post folium etiam stipula appellatur homo. Qui enim arbor fuit in conditione folium a semetipso factus est in tentatione.sed post stipula apparuit in deiectione. Qr enim de alto cecidit folium:qr vero per carnem terre proximus fuit etiam cum stare videbatur stipula esse memoratur. Sed quia viriditatem intime amoris perdidit iam stipula sicca est. Cōsideret itaque vir sanctus et homo ꝑpte humilitatis sit et deus quāte districtionis et dicat:contra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam:et stipulam siccam persequeris. Ac si aperte deploret dicēs. cur tanta rectitudine impetis que sic in firmū esse in tentatiōe cognoscitur.

¶ Explicit liber decimus quartus.

¶ Incipit liber decimus quintus.

¶ De Unitate. capitulum primū.
¶ De binario. ij.
¶ De Ternario. iij.
¶ De Quaternario. iiij.
¶ De Senario. v.
¶ De Septenario. vi.
¶ De Octonario. vij.
¶ De Nouenario. viij
¶ De Denario. ix.

¶ Cap.i. De Unitate.

¶ In scriptura sacra vnitatis nomine. aliquando bene viuendi initium. aliquando redemptor humani generis christus deus.

Nius nomine bene viuēdi initium designa. sicut per be. iob dicitur. Si noluerit hō contendere cum deo non poterit respōdere ei vnum pro mille. In scriptura sacra millenarius numerus pro vniuersitate solet poni. vnde psal. ait. verbi quod mandauit in mille generationes. Cum profecto constet quod ab ipso mundi exordio vsque ad redēptoris aduentum per euāgelistam non amplius ꝙ. lxx.et. vij.propagines numerentur quid in millenario numero nisi ad proferēdam nouam sobolem perfecta vniuersitas prescite generationis exprimitur: hinc et per iohannē dicitur: et regnabunt cum eo.m.annis: qr videlicet regnum sancte ecclesie vniuersitate

tis perfectione ſolidatur. Qꝛ vero monos in denariū multiplicatus
ducitur ⁊ denarius per ſemetipſum
ductus in centenarium dilatatur q̄
rurſus per denarium ductus in mil
lenarium tenditur cū ab vno incipi
mus vt ad millenarium veniamus.
quid hoc loco vnius appellatione
niſi bene viuendi initiū. quid mille
narij numeꝝ āplitudine niſi eiuſdē
bone vite perfectio deſignatur. Cū
deo aūt contendere eſt nō ei tribue
re ſed ſibi gloriam ſue virtutis arro
gare. Sed ſanctus vir aſpiciat: qꝛ q̄
ſumma iā3 dona percepit ſi de acce
ptis extollitur cūcta que acceperat
amittit ⁊ dicat. Si noluerit homo
cō. cū. d. nō. p. e. r. v. pro mille. Qui
enim cū auctore contendit vnde ꝓ
mille reſpondere non ſufficit: quia
qui ſe de perfectione erigit habere
ſe bene viuendi nec initium oſtēdit
vnde enim pro mille reſpōdere nō
poſſumus: qꝛ cum de bone vite per
fectione extollimur hanc nos nec in
choaſſe monſtramus.

De Unitate:

Nitus nomine redē
ptor noſter deſigna
tur. ſicut per eze. cū
de lumine ⁊ porta de
margīe ⁊ tabulis lo
queretur ſubiungi
tur. Et cubitus vnus finis vtrumqꝫ.
vtrumqꝫ autem dicitur. Ac ſi dicat
vtrorūqꝫ. Per latitudinem quippe
luminis ⁊ lōgitudinem porte vetus
ac nouum teſtamentu3 diximus de
ſignari. Ad extremū vero additur:
ꝙ cubitus vnus finis ſit vtrorumqꝫ
qꝛ videlicet ⁊ teſtamentum vetus
vnum nobis mediatorem dei ⁊ ho
minum nunciauit ⁊ teſtamentū no
uum eūndem nobis nuntiat in eter
na claritate venturum que iam pro
nobis cognouimus incarnatū. Cu
bitus ergo vnus vtrorumqꝫ eſt: qꝛ
⁊ que lex predixit in carne apparuit
⁊ ipſe que nunc teſtamentum nouū
loquitur in gloria maieſtas appare
bit. Et cum vtrorumqꝫ finis erit cū
viſus in deitatis ſue potentia om̄ia
que ſunt predicta cōpleuerit. Scri
ptū namqꝫ eſt. Finis legis chriſtus
ad iuſticiam omni credenti. Finis vi
delicet non qui conſumit ſed q̄ per
ficit. Tūc etenim legem perficit cū
ſicut lex predixerat incarnatus ap
paruit. Sed adhuc de eius iudicio
multa nouum teſtamentum loqui
tur adhuc multa de eius regno nar
rat que necdum videmus impleta.
Tunc ergo erit ⁊ noui teſtamenti fi
nis cum ⁊ que de ſe promiſit imple
uerit. Finictur vero teſtamentū no
uum: qꝛ proficietur. Nam cum ipſe
de quo loquitur viſus fuerit eiuſdē
teſtamenti verba ceſſabūt. Ergo cu
bitus vnus eſt finis vtrorumqꝫ: qꝛ
vnus ē ille qui dixit. Singulariter
ſum ego donec trāſea3. Qui ſolus
cum patre ⁊ ſpiritu ſancto preſidet
in celo ſicut paſſum vnicus in edifi
cio. Qui queadmodu3 impleuit le
gem per miſterium incarnationis ⁊
ꝑfecte humanitatis ſue ita teſtamē
ti noui promiſſa impletus eſt ꝑ oſtē
ſam gloriam claritatis ſue.

Cap. ij. De Binario.

In ſcriptura ſacra binario nu
mero. aliqn̄ duo precepta carita
tis. Dilectio dei videlicet ⁊ pro
ximi. aliqn̄ intellectus ⁊ opera
tio. aliqn̄ perfecti in caritate. ali
qn̄ duo cōpunctionis genera. ali
qn̄ duo teſtamenta deſignātur.

Inario nūero duo
p̄cepta caritatis dile
ctio videlicet dei et
prox. deſignantur. ſi
cut per eze. dicitur.
Et menſus eſt fron
tem porte duobus cubitis frons, et
enim porte eſt meritum vite preſen
tis. Sicut enim veſtibulum īterius
ſuperna requies debet intelligi ita
per frontem porte neceſſe eſt quali
tatem viſibilis vite ſignari. Frons

ergo porte duobus cubitis mensu=
ratur: q2 quisquis hic dilectationez
dei ac proximi seruare studuerit: ipse
ad eternitatis atrium pertingit. vi=
ta igitur nostra vt duobus cubitis
sit mensurata tendi quotidie ꝑ cari
tatem debet in amorem dei simul τ
proximi. Non enim caritas est vera
si minus á duobus cubitis habet vn
de moyses cum per colores vestiuz
electorum virtutes exprimeret in
ornamento pontificis bis tinctũ coc
cũ iubet adhiberi. Quid nãqꝫ ꝑ coc
cũ nisi caritas designatur que semꝑ
flamma amoris accenditur. Sz coc
cus bis tingitur qñ nõ solũ ex amo=
re dei: sed etiam proximi nostra ca=
ritas inflãmatur. Nam quisquis sic
amat deum: vt cõmissi sibi curaz re
linquat ad hec in eo coccus semel tĩ
ctus est. Et quisquis sic amat proxi
mũ vt minuat desiderium quo fla=
grare debet in deum non est ad hec
in eo color tincture gemĩatus. De=
bemus ergo τ amare eos cum qui
bus viuimus τ ad illum totis desi=
derijs anhelare in quo veraciter vi
uam⁹. Sicqꝫ bis tinct⁹ in nobis coc
cus est si τ hic ꝓximos nr̃os sicut nos
diligim⁹ τ ad auctorẽ oĩz cum ipsis
quos diligim⁹ festinam⁹. Si igitur
vita nr̃a de ꝑfecta caritate bis tigui
tur frons in nobis porte duob⁹ cu=
bitis mẽsurat. Siue igr̃ doctor seu
sacrũ eloquiũ vel certe fides porte
noĩe signet in mĩa vtriusqꝫ cubiti ca
ritas nõ incõuenieñter accipitur. Q2
τ ille vera predicat qui dei ac proxi
amorẽ docet τ ipsa est circa scientiã
q̃ caritas edificat τ fides robusta
est que se in delectatione dei ac pro=
ximi exercet. ¶ De Binario

Math. xxv. Binario numero intellectus τ
operatio desig. sicut in euãg.
voce veritatis dr̃ hõ quidã peregre
proficiscens vocauit seruos. s. τ tra.
ei bo. s. Et vni dedit. v. talñ. Alij au
tẽ duo. alij vero vnuz. Quinqꝫ τ ei
talentis donũ. v. sensuum. i. exterio
rũm sancta exprimit. Duobus vero
intellectus τ operatio desig. vnius
vero talenti nomine intellect⁹ tãtũ
modo designatur. ¶ De Binario.

Binario numero perfecti in
caritate desi. sicut in euan. lu
ce dr̃. Designauit dñs τ alios septu
aginta duos τ misit illos binos ãte
faciẽ suã in omnẽ ciuitatẽ τ locum
quo erat ipse ventur⁹. Dñs τ salua=
tor nr̃ aliquando nos sermonibus.
aliquãdo operibus ãmonet. Ipsa
eni facta ad nos precepta sunt: quia
dñi aliquid tacit⁹ facit quid agere de
beam⁹ innotescit. Ecce añt binos in
ꝑdicationez mittit. Q2 ei duo sunt
ꝑcepta caritatis dei videlicet amor
τ proximi τ min⁹ q̃ inter duos cari
tas haberi nec põt nemo ꝓprie ad
semetipsum caritatem habere dici
tur: sed dilectione se in alterum ten
dit vt esse caritas possit binos ad ꝑ
dicanduz discipulos dñs mittit qua
tinus hic nobis tacitus innuat: q2 q̃
caritatem erga alterum nõ hz pre=
dicatiõis offm̃ suscipe nullaten⁹ dz.

Binario numero duo conpun=
ctiõis gñа desi. vnde τ caleph
axe filie sue suspiranti duo irrigua.
i. irriguum superius τ irriguũ infe=
rius dedisse legit. Re. in. c. de asino

Binario nu. duo testamẽta de
sig. sicut ad moysen voce do=
minica dicit. Duos quoqꝫ cherubin
aureos τ ꝓductiles facies ex vtraqꝫ
parte oraculi. Cherub. vn⁹ sit in la=
tere vno τ alter ĩ altero vt vtrũqꝫ la
tus propiciatorij tegãt expãdentes
alas τ operientes oraculũ respiciãt
qꝫ se mutuo versis vultibus in ꝓpi
piciatoriũ. Quid eni per propicia=
toriũ nisi ipse mediator dei τ hoĩm
desig. de quo per paulũ dicit. Quẽ
ꝓposuit de⁹ ꝓpiciatiõez ꝑ fidẽ ĩ san
guine ei⁹. Quid vero per duos che
rub. qui plenitudo scientie dr̃ nisi
vtraqꝫ testamẽta signata sunt. Ex
quibus vn⁹ ad summitatẽ vnã ꝓpi=
ciatorij. alt̃ vo ad summitatẽ alterã.

stat quia ꝙ testamentum vetus de incarnatione nostri redemptoris cepit prophetando promittere hoc testamentum nouum perfecte narrat expletum. Duo autem cherubin ex auro mundissimo facti sunt qꝛ vtraqꝫ testamenta pura ac simplici veritate describuntur. Expandunt vero alas ꝛ oraculum operiunt: qꝛ nos q̄ omnipotentis dei oraculuꝫ sumus a culpis imminentibus scripture sacre edificiose protegimur. Cuiꝰ dū sententias sollicite aspicimus ab errore ignorantie eius alijs velamur Duo vero cherubin se mutuo respiciunt versis vultibus in propiciatorium: qꝛ vtraqꝫ testamenta in nullo a se discrepant: ꝛ quasi ad semetipsa vicissim faciem tenent: qꝛ dum ꝙ vinum promittit hic aliud exhibet intra se positum mediatorez dei ꝛ hominum vident. Facies quippe a semetipsis cherubin auerterent si qđ vnum testamētū promitteret aliud negaret. Sed dum concorditer de mediatore dei ꝛ hominum loquuntur vt vicissim se respiciant in propiciatorium intendūt. Quia enim testamentum vetus designauit hoc testamentum nouum exhibuit. vt enī pauca de multis loquitur quid est ꝙ adam dormiente eua producitur nisi ꝙ moriente christo ecclesia formatur. Quid est ꝙ ysaac ad immolandum ducitur ꝛ ligna portat are superponitur ꝛ viuit nisi ꝙ redemptor noster ad passionem ductus lignum. s. crucis ipse portauit ꝛ in sacrificio pro nobis ex humanitate est mortuus vt cum immortalis manū ꝛ ex diuinitate. Quid est ꝙ homicida post mortem summi pontificis absolutus ad terram propriam reddit nisi ꝙ humanum genus ꝙ peccādo sibimet ipsi morte ītulit post mortem veri sacerdotis videlicet redemptoris nostri peccatorum suorum vinculis soluitur ꝛ in paradisi possessione reparatur. Bene ergo duo cherubin se mutuo respiciunt versis vultibus in propiciatorium: quia sicut iam diximus ꝙ testamentum vetus promisit hoc testamētū nouū exhibuit ꝛ ꝙ illud occulte adnunciat hoc istud exhibitum aperte clamat propheta igitur testamenti noui est vetus testamentum ꝛ expositio testamenti veteris est nouum testamentum.

¶ Cap.iij. De Ternario.

¶ In scriptura sacra ternarij nomine. aliquādo ī tres speciales ꝟtutes. fides. s. spes caritas. aliquando fides sancte trinitatis. aliquando tria peccati genera operationis videlicet locutiōis ꝛ cogitationis. aliquando tria vite presentis tēpora designantur

Ernarij nomine tres speciales virtutes designa. sicut de. b. iob dicitur. Nati sunt ei septem filij ꝛ tres filie. Septem quippe nobis filij nascūtur cum per conceptionē bone cogitationis sancti spiritus in nobis septem virtutes oriūtur. hanc namqꝫ internam prolē dinumerat cum spiritus mētem fecūdat dicens. Requiescet super eum spiritus domini. Spiritus sa. ꝛ itel le. s. c. ꝛ for. Spiritꝰ. s. ꝛ pi. ꝛ replebit eum spiritus timoris dn̄i. Cum vero per aduentum spiritus sapientia intellectus consilium fortitudo. Scientia pietas ac timor domini in animo vniuscuiusqꝫ nostrum gignitur. quasi mensura posteritas in mente propagatur que superne nostre nobilitatis genus eo ad vitam lōgius seruat quo amori eternitatis sociat Sed hunc in nobis. vij. filij: tres sorores suas qꝛ nimirum quicqͥd virtute hij virtutum sensum faciunt fidei spei caritatiqꝫ coniungunt. Nec ei ad denarij perfectionem. vij. filij ꝑuenirent nisi in spe fide ꝛ caritate fuerit omne ꝙ agunt.

De Ternario.

Ernarij nomine fides san cte trinitatis designatur. sicut p ezechielem pphe tam dr. Porro thalami ad viam orientalē porte tres hic. et tres īde. Uia et em̄ nobis ipse est q̄ dixit ego sum via veritas et vita. Ipse etiam via est orie̅talis de quo scriptum est. Ecce vir oriēs nomen ei⁹ Hij aūt qui in sancta ecclesia frumē ti amore dn̄m videre sciunt eicq̨ iam per desiderium coniunguntur thalami vocantur. Sed quid est q̄ dicitur tres hinc. et tres inde. Thalami quippe iuxta viam orientalem sunt corda fruentis in amore dei Et siue hij qui electi fuerunt in testamento secuti sunt nimirum cō stat qr oēs ex amore accensi sūt. Necq̨ enim vere dn̄m diligerent: si eiusdem trinitatis que deus est gratiā non accepissent. Iuxta viam ergo orientalem tres hinc et tres ide sūt thalami: quia dum inter veteres et nouos patres dn̄s incarnari digna tus est quasi in medio thalamorum via orientalis apparuit qr thalami adveram speciem externitatis sunt cognitione decorati. Sin vero ad virtutes electorum eundem numerū referamus tres sunt virtutes sine quibus is qui operari iam valet saluari non potest videlicet fides spes charitas. Et qr eidem spes fides et charitas i ātiquis patribus que in nouis doctoribus fuit iuxta viam orientalem tres hinc et tres i de thalami describuntur.

De Ternario

Ernarij nomine tria vite peccati gratia operationis videlicet locutionis et cogitationis designātur vn̄ et nūcius beato

Iob.i. iob dixisse perhibetur. Caldei fecerunt tres turmas et inuaserūt camelos et tulerunt eos necnon et pueros percusserunt gladio. et effugi ego solus vt nunciarē tibi. Per camelos quippe qui mundum aliq̄d habuerit dum ruminant et immundum nequaq̄ vngulam findunt bone rerū temporaliū dispensationes intelliguntur. Quasi em̄ tres turmas cōtra camelos facere est terrenarum dispensationū studia modo illicito opere modo supflua locutione ordinata cogitatione vastare vt dum ad ministrandum mens exterius efficacitter extendere nititur a sui consideratione separetur et eo dāpna q̄ desemetipsa patit nesciat q̄ erga aliena fortiori studio q̄ decet elaborat. Recta autē cura dispensationis suscipit quid sibi quid primis debeat attēdit et nec p altene sollicitudinis imoderationē sua studia negligit nec p sue vtilitatis vigilantiam aliena post ponit. Sed tamen plerūq̨ dum advtraq̨ mēs sollerf iuigilat dū magnis erga se et ea q̄ sibi cōmissa sūt circūspectiōib⁹ vacat repētino turbata cuiuslibet cauere emergentis articulo ita in pceps rapitur vt ab ea subito cūcte circūspectiones eius obruantur. vnde et custodes camelorum pueros caldei gladio feriunt. Sed tn̄ vnus redit: qr inter h discretionis ratio mentis nostre oculis occurit et sollicita sibimet anima quidsubito ipulsu temptationis intrinsecus amittat intelligit

De Ternario

Ernarij nomine triavite presentis tēpora videlicet an̄ legem sub lege sub gratia designāt. sicut i euangelio voce vē luce.xiij. ritatis dr. Arborē fici habebat quidam plantatam in vinea sua et venit querens fructū i ea et nō iuenit Dixit aūt ad cultorē vinee. Ecce anni

tres sunt ex quo venio querens fru
ctum ficulnea hac ⁊ non inuenio.
Quid enim arbor fici nisi humanam
naturam signat. Que bene quidem
plātata est sicut ficus: sed in culpam
ꝓpria sponte lapsa fructum non ser
uat operationis. Ad peccatum ꝗp
pe corruens: q̄r fructum obedien=
tie ferre noluit statū rectitudinis
amisit. Que ad dei similitudinē cō
dita dum in sua dignitate nō persti=
tit ꝙ plantata fuerat seruare cōtem
psit. Tertio autem dominus vinee
ad ficulneam venit: q̄r naturam ge
neris humani añ legem sub lege sub
gratia expectando āmonendo visi=
tādo requisiuit. Dixit aūt ad culto
rem vinee. Ecce anni tres sunt ex q̄
venio fructū querēs in ficulnea hac
⁊ non inuenio. venit namq̄ ante legē
q̄r ꝑ naturalem itellectū quid vnus
quisq̄ exemplo sui qualiter erga ꝓ
ximum agere debuisset īnotuit. ve
nit in lege: q̄r p̄cipiendo docuit ve=
nit post legem per gratiam: q̄r pie
tatis sue presentiam exhibēdo mō
strauit. Sed in tribus annis fructū
se non inuenisse cōqueritur. q̄r quo
rūdam prauorum mentes nec īspi
rata lex naturalis corrigit nec pre=
cepta erudiunt nec in carnationis
eius miracula conuertunt

¶ Capitulū.iiij. De Quaternario

¶ In scriprura sacra quaternario
numero. aliqñ quatuor euange
liste. aliquando euangelistarum
dicta. aliquando principales vir
tutes. aliquando quattuor euā
gelia. aliquando quattuor mun
di partes intelliguntur.

Quaternarij nomīe qua
tuor euangeliste intelli
gūtur sicut per ezechie
lem dr̄. Et ī medio eius
similitudo quattuor animalium. ⁊
post pauca. Similitudo aūt vultus
eorum facies hominis ⁊ facies leo
nis a dextris ipsorū quattuor Req̄
quire in capitulo. de leone.

Quaternarij nomīe quattuor
euangelistarum dicta intel=
ligūtur. vnde cum in typo ecclesie
tabernaculum figuretur ad moysen
dicitur. Facies colūnas q̄ttuor ba=
ses earum vestēs argento. Requi=
re in capitulo de columpnis.

Quaternario numero q̄t
tuor principales virtu=
tes designātur. sicut ad
beatum iob ꝑ nunciū di
citur. filijs tuis ⁊ filiab[9]
vescentibus ⁊ bibentibus vinum ī
domo fratris sui primogeniti repē
te ventus vehemens irruit a regio
ne deserta ⁊ cōcussit. q̄. a. d. q̄ corr. o.
l. t. ⁊ m. sūt. Require ī ca. de vento

Quaternario numero quattu
or euangelia designantur. si
cut voce dñica ad moysen dr̄. Faci=
es quattuor circulos aureos quos
pones ꝑ quattuor arce āgelos duo
circuli sunt in latere vna. ⁊ duo ī al
tero quoq̄ vectes de lignis sethī
⁊ operies eos auro īducesq̄ per cir
culos qui sunt ī arce laterib[9] vt por
tetur in eis qui semper erūt in cir=
culis nec vnq̄ extrahentur ab eis.
Quid namq̄ per arcā nisi sancta ec
clesia figuratur Cui quattuor circu
li aurei ꝑ q̄ttuor angulos iubētur
adiungi q̄r in eo ꝙ ꝑ quattuor mū
di partes dilatata tēdit ꝓculdubio
quattuor sancti euangelij libris ac=
cincta p̄dicatur. vectes quoq̄ de li=
gnis sethim fiūt q̄ eisdem ad portā
dum circulis iserantur: q̄r fortes ꝑ
seuerantesq̄ doctores velut iputri
bilia ligna querenda sunt q̄ in stru=
ctioni sacrorum librorū semꝑ ī he=
rentes sctē ecclesie vnitatē deñciēt
⁊ quasi intromissi circulis arcā por
tant. vectibus quippe arcam por=
tare est bonis doctoribus sanctam
ecclesiam ad rudes infidelium men
tes predicando deducere. Qui au=
ro quoq̄ iubentur operiri. vt cum
sermone alijs insonāt ipsi etiam vi
te splendore fulgescant De quibus

apte subditur. Qui semper erũt in circulis nec vnq̄ extrahentur ab eis Quia nimirũ necesse est vt qui ad officium predicationis excubant a sacre lectionis studio nunq̄ recedãt Ad h̄ namq̄ vectes esse in circulis semper iubetur vt cum portari arcam opoztunitatis exigit de intromittẽdis vectibus portandi tarditas nulla generetur. q2 videlicet cũ spãle aliquid a subditis pastor inq̃ritur. ignominiosum valde est si tũc querat discere questionẽ debet enodare. Sed circulis vectes semper inhereant vt doctores semp ĩ cordibus suis eloquia sacra meditantes testamenti arcam sine mora eleuẽt ꝛ quicquid necesse est protinus doceant. vnde primus pastor ecclesie pastores ceteros ãmonet dicens. Parati semper ad satisfactionem omni poscẽti de ea q̄ in nobis ẽ spe. Ac si aperte dicat vt ad portandum arcã nulla mora prepediat vectes a circulis nunq̄ recedant.

Eze.i. ¶ De Quaternario

Quaternario numero quattuor mundi partes scil3 oriens occidens meridies ꝛ septẽtrio ĩtelliguntur. sicut per ezechielez de eisdem animalibus dicitur. Et facies ꝛ pennas p quattuor partes habebant iunctéq̄ erant penne eorũ alteri⁹ ad alterũ. Re. in cap. de facie.

¶ Capitulum quintum
De Senario.

¶ In scriptura sacra senario numero. aliquãdo pfectio rei de qua agitur. aliquando actiue vite pfectio. aliquãdo sex secula huius etates.

Enario numero pfectio rei qua agitur intelligitur. vñ ꝛ beatus iob in restitutione rerũ amissarũ p tribus milib⁹ camelorum reddita sunt ei sex milia camelorũ. Senarius nãq̄ numer⁹ apud secularem scientiam / idcirco perfectus ẽ q2 primus ĩ numeris cõpletur partibus suis. s. sexta sui parte ꝛ tertia ꝛ dimidia q̄ vnũ ꝛ duo ꝛ tria sũt q̄ sũma ducta sex fiũt Nec eñ alius ante senariũ reperit qui suis partibus dũ diuidit tota eius sũma cõpleatur. Sed h̄ q̄ p scripture sacre celsitudinem transcendim⁹ ibi senariũ. vnde perfectus sit inuenim⁹ Senarius quippe numerus in scriptura sacra pfectus est: q2 in mũdi origine dñs ea que primo die cepit sexto die opa cõpleuit. Millenari⁹ autẽ numerus ĩ sacro eloquio perfectus dicit: q2 appellatiõe eius vniuersitas rei de qua agitur designatur. Camelorum vero nomine eos accipimus qui ceterorum mala trãseunt exuberãtiũ tortuosa mole viciorũ. Beatus ergo iob sex milia camelorum recepit q2 sctã ecclesia plenitudinem operis accepit in eorum conuersione qui ab illa dudu3 viciorum suorum feditate perierũt

¶ De Senario

Enario numero actiue vite pfectio designat. sicut ad moysen dr. Si emeris seruu3 ebreũ sex annis seruiet tibi in septimo egredietur liber gratis Cum q̄li veste itrauerit cum tali exeat Si habẽs vxorẽ ꝛ vxor egrediat simul. Sin autem dñs dederit illi vxorem ꝛ pepererit filios ꝛ filias mulier ꝛ liberi erunt dñi sui ipse vero exibit cũ vestitu suo. Quod si dixerit seruus diligo dominum ꝛ vxorem ac liberos non egrediar liber offerat eum dominus diis ꝛ applicabit ad ostium ꝛ postes perforabitq̄ aure ei⁹ subula ꝛ erit ei seru⁹ ĩ secl'a. Hebreus transiens interpretatur. Et seruus ebreus emitur: quando vnusquisq̄ qui iam ab hoc seculo mente transit seruitio omnipotentis dei

Ex.xxi.

ſubditur. Ille ⁊em̄ vere deo fuire
appetit qui ab h ſeculo tranſire didi
ſcerit. Sic moyſes trãſijt vt videret
viſũ. Sic dauid cum videret impiũ
exaltatum ⁊ eleuatuꝫ ſuper cedros
libani tranſiuit ⁊ ecce non erat. Qꝛ
iniquorũ potẽtias eſſe magnuꝫ ali=
quid fortaſſe credimus niſi perma
nens ſeculum mente tranſeamus.
Seruꝰ vero ebreus emptus ſex an
nis ſeruire precipit ita vt i ſeptimo
liber exeat gratis. Quid em̄ ꝑ ſena
rium numerum niſi actiue vite per
fectio deſignatur Quid em̄ ꝑ ſepte
narium niſi cõtemplatiua exprimit
Sex ꝗ annis ſeruit ⁊ ſeptimo egre
ditur liber qꝛ ꝑ actiuaꝫ ꝙ perfecte
exhibuerit ad contemplatiue vite
libertatẽ tranſit Et notandũ ꝙ gra
tis liber egreditur: quia hij poſtꝙ
omnia fecerint diſcunt ſe inutiles ſer
uos. Eiſqꝫ ꝓculdubio ſicut ipſa acti
ua fuit ex munere ita erit ex gr̃a eti
am ꝯtẽplatiua. Cũ quaſi veſte itra
uerit cuꝫ tali exeat: qꝛ oĩno neceſſe
eſt vt vnuſquiſqꝫ noſtrum i h ꝙ inci
pit perſeueret atqꝫ vſqꝫ ad finẽ ope
ris in ea ꝙ inchoauit intentione ꝑ
duret. Ille quippe ad cõtemplati=
uam tranſit ꝗ in actiua vita intentio
nis ſue veſtem ad deteriora nõ mu
tauerit Et ſũt nonnulli qui prius ꝙ
omnipotentis dei ſeruitio i ſancta
cõuerſatione ſocientur iã bona ope
rari diligunt. Sicut vero alij ꝗ bo=
na opera prius ꝙ ad ſeruitium om
nipotentis dei venerũt diſcunt Qui
ꝗ oꝑationẽ bonã ꝑus ꝙ ad dei fui
tũ veniret habere ſtuduit hebreus
fuus cũ vxore ẽ emptꝰ. Et plerũqꝫ is
ꝗ talis eſt poteſt ad cõtẽplatiuã vi=
tã trãſire. ⁊ tñ actiuã vitã nõ deſere
re. vñ ⁊ illic ſubdit. Si habẽs vxorẽ
⁊ vxor egrediatur ſimul. Cũ eo em̄
ad libertatẽ ⁊ vxor egredit qñ is ꝗ
ad cõtẽplationẽ ꝑuenit etiã foris a
ctionẽ bõi oꝑis ꝗ ꝓdeſſe poſſit aliis
non relinqt. Sin aũt dñs dederit il
li vxorẽ ⁊ ꝑpeperit ei filios ⁊ filias

mulier ⁊ liberi eius erũt dñi ſui ipe
vero exibit cũ veſtitu ſuo. Suo em=
pto dñs dat vxorẽ cũ ꝑdicator qſqꝫ
eũ ꝙ iuri oĩpotentis dei mãcipaue
rit bone actioni cõiũgit. Nã ⁊ predi
catores dñi vocant ſicut heliſeo ꝓ
phete de ꝑdicatore ſuo dr. . Scis ꝙ
dñs tuꝰ tollatur a te. vxor ꝟo ſerui
empticij filios ⁊ filias parit qñ bo=
na actio fortes vel terrenos fructꝰ
generat. Sed mulier ꝗ a dño data
eſt eidẽ dño cum filiis remanet ipe
vero ſeruꝰ exit cũ veſtitu ſuo: qꝛ bo
na actio vel eiuſdẽ bone actiõis fru
ctus predicatoris mercede reputã
tur. Ipſe vero i deſiderij ſui inten=
tione ꝑdurãs per ſupernã gratiaꝫ
ad contemplationẽ liber egreditur
Qꝫ ſi dixerit ſeruꝰ diligo dñm me
um ⁊ vxores ac liberos nõ egrediar
liber ſeruus dñm ſuũ diligit: qñ ꝑ=
dicatoris verba ſollicitata mẽte cu
ſtodit. vxorẽ quoqꝫ amãs ⁊ liberos
liber egredi recuſat: qñ actiuam vi
tam eiuſqꝫ fructus diligẽs tranſire
ad cõtemplatiuã non vult: qꝛ bona
ſe opera habere i miniſterijſ ſui ſer=
uitute cõſiderans ad libertatis de=
tem recuſat ſedere. Sed offerat eũ
dñs diis ⁊ applicetur ad oſtium ⁊
poſtes ⁊ perforet aurem eius ſubu
la vt ſit ei ſeruus in ſeculuꝫ. Is em̄
qui in actiua diſpoſuit vita perdu=
rare a dño diis offertur. quando a ꝑ
dicatore ſuo antiquorum patrum
dictis ĩbuitur qui nobis in via om=
nipotentis dei ſacerdotes fuerunt
atqꝫ ad oſtiuꝫ ⁊ poſtes tabernaculi
ducitur vt de ingreſſu celeſtis ha=
bitaculi alterius aliquid audiat et
tremendi iudicij dieꝫ ſubtilit agno
ſcat ne per bona opera que facit pla
cere hominibus appetat. Sicqꝫ au
ris eius ſubula perforatur dũ mẽs
illius timoris dei ſubtilitate percu
titur vt verbi dei acumine tranſfi=
xa per omne ꝙ agit nouerit ingreſ
ſum regni ſemper attendere ⁊ qua
ſi ab oſtio ⁊ poſte tabernaculi ꝑfo=

ratam aurem portare. Qui erit et seruus in seculo vt esse post seculuz liber possit. In seculo enim seruus est: qui per actiuam vitam hominibus seruire disposuit vt post presens seculum ad libertatem veram valeat peruenire. De qua per paulum dicitur. Quia ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei. Tunc et enim nobis vera libertas erit cum ad gloriam filiorum dei adoptio nostra peruenerit. Nunc vero non solum actiua vita in seruitute est: sed ipsa quoque contemplatio super nos rapimur libertatem mentis ad huc perfecte non obtinet: sed imitatur: quia illa quies intima in enigmate videtur. ipsa tamen in quanta libet sit contemplationis angustia actiua vita iamvalde est latior atque sublimior qui adquandam mentis libertatem transit temporalia non cogitans sed eterna.

Enario numero sex seculi huius etates designantur sicut per ezechielem propheta dicitur. Ecce sex viri veniebant de via porte superioris que respiciebat ad aquilonem et vniuscuiusque vas interius in manu eius. quid enim aliud in sex viris venientibus: nisi etates humani generis intelliguntur. Qui de via porte superioris veniunt. quia a conditione paradysi sicut ab ingressu mundi a superioribus generationibus euoluuntur. Que porta ad aquilonem respicit: quia videlicet mens humani generis vicijs aperta nisi calorem caritatis deserens torporem mentis appeteret an hanc mortalitatis latitudinem non exijsset. Et vniuscuiusque vas interius in manu eius: quia vnaqueque generatio singulis quibusque etatibus euolita ante redemptoris aduentum suum operatione habuit vnde penam damnationis sumpsit.

Capitulum .vi. De Septenario

In scriptura sacra septenario numero. aliquando summa perfectionis. aliquando secutura requies aliquando vniuersitas temporalitatis. aliquando sancte ecclesie vniuersitatis. aliquando plenitudo operationis spiritus septiformis intelligitur. ad. vij. virtutes

Eptenario numero perfectionis summa designatur. sicut de beato iob dicitur. Nati que sunt ei filij et tres filie. Septenarius quippe numerus apud sapientes huius seculi quidam sua habetur ratione perfectus: quia ex primo pari et ex primo impari consummatur ex primo qui diuidi potest: et ex primo qui diuidi non potest. Primus enim par quaternarius est primusque impar ternarius exquibus duobus septenarius constat. Qui eisdem suis partibus multiplicatus in duodenarium surgit Nam siue tres per quattuor siue quattuor per tres ducimus ad duodenarium peruenimus. Sed nos qui superne veritatis predicamenta percipimus hec fixa sententie altitudine despiciendo calcamus hec proculdubio inconcussa fide retinentes. quia quos spiritus gratie septiformis repleuerit perficit eis non solum trinitatis noticiam: sed etiam virtutum quattuor. i. prudentie temperantie fortitudinis atque iusticie operationes prebet Qui in ipsis quoque quos ingreditur suis quodammodo patribus augetur dum et per trinitatis noticiam. iiij. virtutum actio accipitur. et per operationem virtutum quattuor. vsque ad manifestam trinitatis speciem peruenitur Et apud nos ergo est septenarius sed longe dissimiliter: quia plene et non inaniter in duodenarium surgit dum et per fidem opera et rursum per opera perficit fidem. Sancti quoque apostoli gratia septiformis spiritus implendi duodecim sunt electi in quattuor enim mundi partibus trinitatem que est deus

in notescere mittebantur Duodecim ergo sunt electi vt etiã ex ipsi⁹ numeratiõis causa claresceret ꝙ ꝑ quattuor ĩfima tria summa predicarent. Siue itaq₃ hac vel alia qualibet ratione certissime tñ scimus ꝙ scriptura sacra septenariũ numerũ ꝓ perfectione ponere ↄsueuit. Nati sunt ergo beato iob septem filij ad ꝑdicandum scilicet viriliter icedentes apostoli q̃ duꝫ perfectionis ꝑcepta pagunt q̃si superioris sext⁹ fortitudinem in conuersatione tenuerunt.

Septenario numero secutura requies eternitatis inuit̃ cuꝫ dies septimus ĩ requiẽ dñi sctificat⁹ vacatur cui tñ vespera in esse nõ dr. q₂ eterne beatitudinis requies nullo termino coartatur. hinc est etiã lege data dies septimus feriatus esse ꝑcipitur vt eterna ꝑ illũ requies designetur. Hinc est ꝙ ĩ annoꝝ curriculo septenarius numer⁹ septies multiplicatus monade addito ad q̃nquagenariũ ducitur vt perpetuã beatitudinẽ signans iubilei sacratissima requies obseruetur. hĩc est ꝙ resurgens dñs ⁊ frequent̃ apparens vltimo tñ cõuiuio cũ septẽ discipulis comedisse describitur: q₂ hij qui in illo nũc ꝑfecti sunt eterna per illum refectione satiantur.

De septenario

Septenario numero h̃ vniuersitas tẽporalitatis accipitur. hinc ẽ eñ ꝙ ꝑ septẽ dies h̃ totiũ vite presentis tẽpus euoluit̃. Hic est ꝙ ĩ typo sctẽ eclesie q̃ omni hoc tẽpore mundũ ꝑdicando circuit arca dñi tubis clãgẽtib⁹ muros ierico diebus septẽ circũacta confregit. Hinc propheta ait septies ĩ die laudẽ dixi tibi Quod ipse rursum ꝓ toto atq₃ vniuerso sue depcationis tẽpore se dixisse significãs ait. Semꝑ laus eius ĩ ore meo Quod vero ꝑ septenariũ numeruꝫ ꝑsentis vite vniuersitas designatur tunc magis ostenditur cum post eũ quoq₃ etiam octonarius subinfertur. Septenarium q̃ppe cũ adhuc alius sequitur ex ipso eius argumẽto exꝑmit̃ ꝙ finiẽda tẽporalis eternitate concludatur.

Septenario numero sancte ecclesie vniuersitas designatur vñ iohãnes ĩ apocalipsi septẽ ecclesiis scribit: sed per eas q̃d aliud ꝙ vniuersalem ĩtelligi ecclesiã voluit Qui nimirum vniuersalis ecclesia vt plena septiformis gr̃e spiritu signaretur heliseus suꝑ puerũ mortuum septies oscitasse describitur Suꝑ extinctũ q̃ppe populum dñs veniẽs quasi septies oscitat q̃ ei dona spiritus septiformis gratie misericorditer aspirat

Septenario numero plenitudo opatiõis sp̃s septiformis ĩtelligit̃ sicut ꝑ zacariam ꝓphetam de redemptore nr̃o sub figura lapidis dr. Suꝑ lapidẽ vnũ septem oculi sunt. Require in ca. de pliadibus zacha.iij

De Septenario

Septenario numero septem virtutes ĩtelligũt̃ q̃ in cordibus fidelium operante sp̃ũ sancto oriuntur videlicet sapientia intellect⁹ consilium fortitudo scientia pietas ac timor dñi. vñ ⁊ h̃ ꝙ prediximus de filijs iob potest quoq₃ moraliter non inconuenienter intelligi scilicet nati sũt ei. vij. filij ⁊. iij. filie. Septẽ quippe nobis filij nascuntur cum ꝑ conceptionem bone cogitationis scti spiritus septem in nobis virtutes oriuntur. Hanc namq₃ ĩternam ꝓlem prophetam dinumerat cum spiritus mentem fecundat dicens. Requiescet super eum spiritus dñi sp̃us sapientie. ⁊ i. c. ⁊ f. s. sci. Et. p. ⁊ re. cũ sp̃us. t. d. Cum ergo per aduentum spiritus sapiẽtia intellect⁹ consilium fortitudo scientia pietas ac timor dñi ĩ aĩo vniuscuiusq₃ nr̃m gignitur quasi mensura posteritas

in mentem ꝓpagatur q̄ supne nostre nobilitas genus eo ad vitam longius seruat quo amori eternitatis sociat Sꝫ habēt in nobis .vij. filij tres ꝓculdubio sorores suas. qꝛ quicquid virile hij virtutum sensus faciunt spei fidei ꝛ caritati coniungunt. Neqꝫ eīm ad denarij ꝑfectionē vij. filij ꝑuenerēt nisi ī spe fide ꝛ caritate fuerit omne q̄ agunt.

¶ Capitulum. vij. De Octonario

OCtonario numero dies eterni iudicij ꝛ carnis resurrectio designat sicut ꝑ ezechielem dr. Et mēsus est vestibulū porte octo cubitis. Ac ne hoc vestibulū extra portē esse crederem9 subdit. vestibulū aūt porte erat intrīsecus Quid ergo intrinsecus vestibulū nisi eterne vite latitudo signat que modo inter angustias vite presentis iam spe mente concipit. De qua ꝑ psalmistam dr Intrate portas eius in confessione atria ei9 in hymnis cōfessionū. Cum enim peccata nostra ꝑ lacrimas cōfitemur anguste vite portā ingredimur. Sꝫ cū post h ad eternā vitā ꝑducimur porte nostre atria in confessionum laudib9 ītramus: qꝛ ibi iam angustia nō erit cū leticia eterne solēpnitatis nos asūpserit. ꝓpter cōfessiōis nostre angustiā veritas dicit. Intrate ꝑ angustā portā. Et cū se psalmista recipere in latitudine eterna gaudia psūpserat dicebat Statuisti in loco spacioso pedes meos. Ad atriū ergo ꝑ portam tendit: qꝛ ad latitudinē sollēpnitatis ptingitur ab angustia cōfessionis Illa itaqꝫ gaudia q̄ apd dd atria apd ezechielē vestibulū ītrinsecus vocant. Aū ꝛ h ipm vestibulū octo cubitis dr mensuratū Ibi eīm oēs recipiendi sūt q̄ nūc in exercitio operis laborant ꝛ ad eterna gaudia ꝑ cōtēplationis grām suspirāt. Nec īmerito mēsura vestibuli ī octo cubitis ponit: qꝛ septē diebus vniuersum tempus euoluitur Eterna etenim dies q̄ expleta septē dierū vicissitudine seqt: scilicet octaua est. Octo itaqꝫ cubitis vestibulū mēsuratur ītrinsecus: qꝛ ꝑ lucem q̄ post septē dies sequit latitudo nobis eternitatis aperitur.

¶ Capitulū. viij. De Nouenario

NOuenario numero nouē angelorū ordines designantur. sicut ꝓpheta ysaias de antiqui hostis ruina loquens ꝛ cōdicionis eius celsitudinem ꝛ primatus eius potētiā insinuans post alia dicit. Omnis lapis ꝑciosus operimētū tuū. Sardius thopazius. ꝛ iaspis crysolit9 onyxi ꝛ berillus saphirus carbunculus ꝛ smaragdus. Nouē dixi genera lapidum nimirum nouē sunt ordines angelorum. Nā cū ꝑ ipsa sacra eloqa angeli archangeli throni dñātiones virtutes principat9 potestates cherubin atqꝫ seraphin aperta narratione memorātur superborū ciuium quante sunt distinctiones ostenditur. Quibus tñ antiqu9 hostis opertus fuisse describitur: quia eos quasi vestem ad ornamentum suum habuit quorum dum claritatem transcendere ex eorum cōparatione clarior fuit.

¶ Capitulum nonum.
De Denario.

DEnario numero angelorū ꝛ hominū natura designatur. sicut in euāgelio veritatis voce dr. aut que mulier habens dragmas decem si perdiderit dragmam vnam nonne accendit lucernam ꝛ euertit domum ꝛ querit diligenter donec inueniat. Require in capitulo de mulieribus.

¶ Explicit Liber decimus quint9

Incipit Liber decimus sextus
De Vasis Capitulum .i.
De Archa .ii.
De Calice .iii.
De Lampade .iiii.
De Fialis .v.
De Ollis .vi.
De Amphora .vii.
De Utre .viii.
De Lagena. .ix.

Capitulum primum. De Vasis

In scriptura sacra cum vas singulariter ponitur. aliquando predicator sanctus. aliquando indisciplinatus quilibet. aliquando intelligentie nostre capacitas designatur. Cum pulariter vasa dicuntur. aliquando sancti patres. aliquando anime fidelium populorum. aliquando conscientie nostre intelliguntur.

Vas[is] nomine predicator sanctus itelligitur sicut i actib[us] apostolorum voce dñica ad ananiam de paulo conuerso dr. vas electionis michi est iste vt portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis israel.

Vasis noie disciplinatus quilibet intelligit[ur] sicut ad moysen voce dñica dr. vas q[uod] non habebit operculum nec ligaturam desuper imundum erit. Tegmen namq[ue] operculi vel ligatura est censura disciplinae. Quas quisquis no premit[ur] quasi i mundum pollutumq[ue] reprobat[ur]. Quasi enim vas sine operculo ligatura polluitur q[ui] p studium ostentationis patens nullo velamie taciturnitatis operitur.

Vasis noie intelligentie nostre capacitatis itelligitur sicut p moysen i edificatione tabernaculi dr. Quicq[ui]d i cultu et advectes necessarium erat viri cum mulieribus p[re]buerunt Armillas et i aures annulos et dextralia. Omne vas aureum i donaria dñi separatum est. Si quis habuit hiacinctum purpuram coccum bis tinctum bissum et p los caprarum In ornamento q[ui]ppe tabernaculi viri cum mulieribus dona offerunt q[ui]a i explendo cultu sancte ecclesie et fortium facta sublimia et ifirmorum opera extrema numerantur. Quid autem per armillas q[ue] lacertos astringunt nisi prepositorum valide laborandum opera demonstrantur. Et q[uo]d per in aures nisi subditorum obedientia exp[ri]mitur. Quid p anulos nisi signaculum secretorum accipitur. Plerumq[ue] enim magistri signant q[uo]d ab auditorib[us] capi non posse considerant. Et q[uo]d p dextralia nisi prime operationis ornamenta monstrat[ur]. Quid p vas aureum i donaria dñi separatum nisi divinitatis itelligentia accipitur q[ue] tanto ab iferiorum amore disiungitur quanto ad sola q[ue] eterna sunt amanda subleuatur. Quid per hiacinctum nisi spes celestium. quid p purpuram nisi cruor ac tolerantia passionum amore regni perpetui exhibita itelligitur. Et q[uo]d p bis tinctum coccum nisi caritas de monstrat[ur]. q[ue] p perfectione bis tingitur: q[ui]a dei et p[ro]ximi dilectione decorat[ur]. q[uo]d p bissum nisi imaculati carnis i corruptio. et q[uo]d p pilos caprarum ex q[ui]bus cilicorum asperitas texitur nisi dura penitentium afflictio designat[ur]. Dum igit[ur] alii p armillas et anulos forte magisterium exercent alii p i aures et dextralia deuotamq[ue] operationem exhibent alii p separatum vas aureum p[re]claram subtiliorem q[ue] dei itelligentiam tenent: alii p iacinctum purpuram et coccum audita celestia sperare credere amare no desunt etiam q[ui] adhuc

subtiliori intellectu minime cogno
scit: Alij per abyssum incorruptio-
nem carnis offerūt. alij per pilos ca
prarum deplorant aspere ꝙ libēter
cōmiserunt quasi ex imo ⁊ pari ob-
sequio fctā fideliū disparia ꝓcedūt.

¶ De Uasis.

Uasorum nomine san
cti patres desig. sicut
per. b. iob de sapien-
tia dicitur. Non com
mutabuntur pro ea
vasa auri excelsa ⁊ e-
io. xxviij minentia. Excelsa quippe ⁊ eminen
tia vasa auri priores patres fuere:
sed dei sapientia vt a carnali nos cō
uersatiōe redimeret apparuit ī car
ne ⁊ qui illam veraciter nō agnouit
mediatorem dei ⁊ ho. h. xp̄m. iesuȝ
esse vnum ex prophetis putauit.
Quid electorum oculi fide tenue-
runt deum cum viderent hominem
vnde ab eo sanctis discipulis dicit.
Quē dicunt homines esse filiū ho.
cui cum protinus responderent. alij
iohannem bapti. alij autem helyaȝ
alij vero hieremiam aut vnuȝ ex ꝓ
phetis de suo mox sensu redruntur
vos autem que me esse dicitis cui ꝓ
tinus petrus totius ecclesie voce re
spondens ait. Tu es christus filius
dei viui. Qr igitur iuxta pauli vocē
christum nouimus dei virtutem et
dei sapientiam petrus pro hac sapiē
tia vasa auri excelsa ⁊ eminentia cō
mutare noluit: qr de illa non aliud
ꝙ erat intellexit. Magnuȝ quippe
vas auri iohannes magnum vas au
ri: helyas vel hieremias extitit sed
quisquis eundem dominum quēli-
bet eorum esse credidit vas auri ex
celsum atqȝ eminens pro sapientia
commutauit. Ecclesia vero ꝓ hac
sapientia vasa auri excelsa ⁊ eminen
tia non commutat: quia christū dei
filium non vnde esse prophetarum
se vnum prophetarum dominum
credit.

¶ De Uasis.

Uasorum nomine fi-
delium populorum
anime desig. sicut p
moysen deleuitis di-
citur vt ab anno. xx.
v. tabernaculo ser-
uiāt sed a quisquagenario custodes
vasorum fiant. Quid enim per an-
nū. xxv: in quo flos iuuentutis obo
ritur nisi ipsa contra vnūqdqȝ vitiū
bella signantur. Et quid per qnqua
genarium in quo ⁊ iubilei requies
cōtinetur nisi interna quies edomi-
to bello mentis exprimitur. Quid
vero per vasa tabernaculi nisi fide-
lium anime figurantur. Leuite er-
go ab anno. xxv. tabernaculo seruī
ant ⁊ a quinquagenario cuius va. fi
ant vt videlicet q̄ adhuc impugnā-
tium vitiorum certamine per cōsen
sum delectationis tolerāt aliorum
curam suscipere non presumāt. Cū
vero tētationum bella subegerint
quo apud se iam de intima trāquil
litate securi sunt animarū custodiā
sortiantur. Sed quis hec tentatio-
num prelia sibi perfecte subijciat cū
paulus dicat. video aliam legeȝ in
mēbris meis. r. l. m. mee ⁊c. m. d. in
lege peccati. Sed aliud ē bella for
titer ppeti. Aliud bellis eneruiter
expugnari. In istis exercet virtus
ne extolli debeat in illis omnino ex
tinguitur ne subsistat. Qui igit̄ scit
fortiter tētatiōeȝ ferre certaminis
etiam tentatione concutitur in alta
arte presidet quietis. qr etiaȝ apud
semetipsum sub se ipso esse conten
tiones victorum conspicit quib⁹ nul
la fractus delectatione consentit.
De hijs tūc vasis per prophetā dici
tur. Mundamini qui fertis vasa do
mini. Dñi enim vasa fuerunt q̄ pro-
ximorum animas ad interna sacra-
ria perducendas in sue conuersatio
nis fide suscipiunt. apud semetipos
ergo ꝙtum debeant mundari con-
spiciant qui ad eternitatis templuȝ.
vasa viuentia in sinu proprie spon-

fationis portant.

¶ Ca.i. De Vasis.

Vasorum nomine cõ sciẽtie nostre desig. sicut in euang. veritatis voce dicit. Simile ẽ re.ce.x.virg. que accipientes lãpa.suas exierunt ob.sponso & sponse. Quinqȝ autẽ ex eis erant fa.& v.pru. Quinqȝ fa.acceptis lã.nõ sumpserunt oleũ secũ pru.vero ac.o. in v.s.cum lampadibus. Querendũ quippe prius est quid sit.r.ce.aut cur x.virginibus cõparetur q̃ etiam virgines prudentes & fatue dicantur. Dum enim regnũ celorũ constet qȝ reproborũ nullus ingreditur etiã fatuis virginibus cur simile perhibetur. Sed sciẽdum est quod sepe in sacro eloquio regnũ ce.presentis tẽporis ecclesia dicitur de quo alio loco dicit. Mittet filius hominis angelos suos & colligẽt de regno eius omnia scãdala. Neqȝ enim in illo regno beatitudinis in quo pax summa est inueniri scandala poterunt q̃ colligantur. Quid itaqȝ per hãc sententiam reg.ce.nisi presens ecclesia itelligitur. In quinqȝ aũt corporis sensibus vnusquisqȝ subsistet geminatus vero quinarius denarium pficit. Et quia ex vtroqȝ sexu fidelium multitudo colligitur sancta ecclesia x.virginibus simul denũciatur. In qua qȝ mali cum bonis & reprobi cũ electis admixti sunt recte similevirginibus prudentibus & fatuis eẽ phibetur. Sunt namqȝ pleriqȝ continentes qui ab exteriori se appetitu custodiunt & spe ad interiora rapiũtur carnem macerant & toto desiderio adsit supnã patriam anhelant. Eterna premia expetunt pro laboribus suis recipere laudes humanas nolunt. Hij nimirum gloriam suã non in ore hominum ponunt: sed intra conscientiam cõtegunt. Et sunt pleriqȝ qui corpus per abstinentiã affligunt: sed de ipsa abstinentia fauores humanos expetunt doctrine inseruiũt indignantibus multa largiuntur. Sed fatue profecto virgines sunt: qȝ solam laudis transitorie retributionẽ querunt. vñ apte dicitur. Quinqȝ fa. non sup. ol. secũ. Prudentes aũt ac. ol. secũ in vasis suis cum lam. p oleum quippe nitor glorie designatur. vascula autẽ nostra sunt corda in quibus ferimus cuncta que cogitamus. Prudentes ergo oleum in vasis habẽt: qȝ nitorem glorie intra conscientiã retinent paulo attestante. Qui ait. Gloria nostra hec est testimoniũ cõscientie nostre fatue aũt virg. oleum secum non sumunt: qȝ gloriam itra conscientiam non hñt dum hanc ab ore proximorum querũt. ¶ Item vasorũ nomine corpora nostra designã. sicut per paulum dicitur habemus thesaurũ istũ in vasis fictilibus.

¶ Ca.ij. De Archa.

Arce nomine redemptor noster intelligitur. sicut in lege scriptum est. vbi altare aureum ante archaȝ fieri pcipitur. Duo quippe altaria in tabernaculo p legem fieri iubentur vnum videlicet exterius: aliud interius. vnũ i atrio aliud ante archã. vnũ qui ere coopertum est: aliud qȝ auro vestitur. atqȝ in altari ereo cremantur carnes in altari vero aureo incenduntur aromata. Quid est hic fratres charissimi qȝ foris concremantur carnes virtus aromata nisi hoc qȝ quotidie videmus: qȝ duo sunt cõpũctionis genera: qȝ scilicet alij ad hec, per timorem plangunt. Alij vero per amo-

rem se in lamentis afficiũt. Alia q̃p
pe compunctio est que per timorẽ
nascit. Alia que p amorẽ: qꝛ aliud
est supplicia fugere. aliud est p̃mia
desiderare. Multi nãq; peccatoruȝ
suorũ memores dũ supplicia eterna
ptimescũt quotidianis se lachrimis
affligunt plangũt mala que fecerũt
τ incendunt vitia igne cõpunctionis
quorum adhuc suggestiones ĩ cor=
de patiũt. Quid isti nisi altare sunt
ereum in quo carnes ardent. Quid
adhuc ab eis carnalia opera plãgũ
tur. Alij aũt a carnalibus vitijs libe
ri aut longis iam fletibꝰ securi amo
ris flamma in cõpunctionis lachri=
mis inardescũt celestis patrie p̃mia
cordis oculis aspiciunt supernis iã
ciuibus interesse concupiscit. Dura
eis apparet seruitus longitudo pe=
grinatiõis sue regem in decore suo
videre desiderant τ flere quotidie
ex eius amore nõ cessant. Quid isti
nisi altare sunt aureum in quoꝝ cor
de aromata incẽsa sunt: qꝛ virtutes
ardent. Bene autem de eodem al=
tari dicitur ꝙ ãte velum arce sit po
situm in sancta sanctorũ. Archa q̃p
pe testamenti ipse nobis factus est
de quo scriptum esse nouimus. In
quo sunt omnes thesauri sapientie
absconditi. Arca intra velum est re
demptor noster in celo. Altare ve=
ro aureũ in quo timiama incẽditur
ante velum est: qꝛ sanctorum corda
cum magnis virtutibus in dei amo
re succensa sunt per sanctum deside
rium in illo ardent que ad hec reue
lata facie videre non possunt. Inter
archam quippe τ altare velum est
qꝛ hic qui nos adhuc a visiõe dei se
parat corruptionis nostre obstacu=
lum remotũ non est. Sed quousq;
ante velum sumus oportet vt qua=
si timiamatis incensum flãma amo
ris ardeamus. per ꝯpunctionis aũt
lachrimas nil terrenuȝ: nil transito=
rium querere debemus. Solus no
bis desideriuȝ perficit qui fecit om
nia. Transeamus per desiderium
omnia vt mente colligamur in vnũ
non iam timore penarum non me=
moria vitiorum: sed amoris flam=
ma succensi ardeamus in lachrimis
cum odore virtutum.

Rce nomine p̃sens
ecclesia designatur
sicut ad hoc voce
dominica dicitur.
Facies tibi arcã d̃ li
gnis leuigatis. tre=
centorum cubitorum erit longitu=
do arce. l. cubitorum latitudo eius
τ. xxx. cubitoruȝ altitudo. Fenestrã Gen. vi.
in arca facies τ in cubito cõsumma
bis summitatem eius. Quid enim
per archam nisi sancta ecclesia figu=
ratur. Qui inferius ampla est. Su
perius angusta. Qui a trecentis et
l. τ. xxx. cubitis ad vnum cubitum
colligitur: quia latitudinem ꝙ̃ san=
cta ecclesia in membris suis adhuc in
firmantibus habet paulisper augu
stata τ in altum proficiens ad imũ
tendit. Ipsa enim ratio exigit vt cre
damus ꝙ in illa arce latitudine:
omnes bestie cuncta quadrupedia
atq; reptilia in inferioribus fuerũt
homo atq; volatilia nimirum in su
perioribus. Iuxta superiorem τ eã
partem fenestra fuit ĩ latere de qua
coruum vel columbam dimisit ho=
mo vt si iam diluuij transisset aqua
cognosceret τ quia archa eadem in
vno fuit cubito cõsummata homo
τ volatilia iuxta cubitum fuerunt
Recte itaq; per archam vniuersa ec
clesia designatur que ad hec in mul
tis suis carnalibus lata est in pau=
cis specialibus angusta. Qui qꝛ ad
vnũ hoĩeȝ qui est sine pctĩs colligit
quasi in vno cubito consummatur:
Videmꝰ etenim multos intra eius=
dem ecclesie sinum in superbiam.

erigi ĩ carnis voluptate dissoluti ad
quirendis terrenis rebus inhiare ĩ
perante auaricia mare transire de-
seruire iracundie iurgijs vacare ꝓ-
ximos quos preualent ledere. Sed
qꝛ eos ad hec sancta ecclesia tolerat
vt conuertat quasi in arce latitudi-
nem deorsum bestie morantur. vi-
demus alios iam aliena non quere
re illatas iniurias equanimiter por
tare rebus proprijs esse contentos
humiliter viuere Sed qꝛ isti iã pau
ci sunt angustatur arca. Alios autẽ
conspicimus etiam possessa relique
re nullum terrenis rebus studium
dare inimicos diligere carnem a cũ
ctis voluptatibus domare motus
omnes sub rationis iudicio preme
re per celeste desiderium contẽpla
tionis pẽna subleuari. Sed quia ta
lesq̃ꝫ valde rari sunt ĩ arca iuxta cu
bitum ducuntur vbi homines ⁊ vo
latilia continentur. Queratur tñ si
quis esse valeat sine peccato ⁊ nul-
lus inuenitur. Quis itaqꝫ homo si-
ne peccato est nisi ille qui in peccato
natus non est in imo ergo cubito cõ
summatur arca: qꝛ vnus est auctor
⁊ redẽptor sancte ecclesie sine pecca
to ad que omnes proficiunt qui se
esse peccatores nouerunt.

Cap.iij. De Calice.

C Alicis no. dolor pas-
Ma.viij ⁊ mar.x. f. sionis intelligitur. si
cut in euan. Filijs ze
bedei dñica voce dr.
Potestis bibere cali
cem q̃ ego bibi. sum.
Duo q̃ppe sunt martirij genera.
vnum in mente. Aliud in mente si-
mul ⁊ actione. Mori namqꝫ a perse
quẽte martiriũ in aperto opere est.
Ferre vero contumelias. Odientẽ
diligere martyriũ est in occulta co-
gitatione. Nam quia duo sunt mar
tyrij genera vnum in occulto opere
Aliud in publico testatur veritas q̃
filios zebedei sicut prediximus re-
quirit dicẽs. Pote. bi. ca. q̃. e. b. s.
Cui cum protinus responderent.
Possumus. ilico dñs respondit di-
cens. Calicem quidez meũ bibetis
Quid enim per calicem nisi dolorẽ
passiõis accipimus. De quo ⁊ alias
dicit. Pater si fieri potest transeat
a me calix iste. Et zebedei filij .i. ia-
cobus ⁊ iohãnes non vterqꝫ ꝑ mar
tyrium occubuit ⁊ tamen ꝙ vterqꝫ
calicem biberet: audiuit iohannes
namqꝫ nequaq̃ꝫ ꝑ martyrium vitam
finiuit: sed tamen martyr extitit: qꝛ
passionem q̃ꝫ non suscepit in corpo-
re seruauit in mente ⁊ nos ergo hoc
exẽplo sine ferro esse martyres pos
sumus si patientiam in animo vera
citer custodimus.

Cap.iiij. De lampade.

In scriptura sacra lampadis
nomine. aliquando christus. ali
quando sancti illi qui ⁊ sibi per
feruorem spũs ardent ⁊ alijs ꝑ
boni operis exemplum lucent.
aliquando opera nostra design.

Ampadis nomine me-
diator dei ⁊ hominum
homo christus iesus in Iob.xij.
telligitur. sicut ꝑ. b. iob
dicitur. Deridetur iusti
simplicitas lampas contẽpta apud
cogitationes diuitũ parata. ad tem
pus statutum. Ipse enim nobis lã-
pas veraciter extitit qui pro redem
ptione nostra in cruce moriens tene
brosis nostris mentibus lucem per
lignum fudit has nos lampade io-
hannes illuminari conspexerat cuz
dicebat. Erat lux vera que illu. oẽz
ho. ve. in hunc mun. Quã tñ apud
cogitationes diuitũ contemptã vi-
det cum paulopost subiungit. In ꝓ
pria venit ⁊ sui eũ non rece. hui9 lã-
padis flammas herodes explorare
voluit cum eius miracula videre cõ
cupiuit sicut scriptum est. Erat eni
ex multo tempore cupiens videre
eum eo ꝙ audisset multa de illo et
sperabat signum aliquod ab illo vi
dere fieri. Sed lãpas hec ante eius

oculos nullo radio lucis emicuit: quia ei qui se nō pie sed curiose querebat nil de se mirabile ostēdit. Inquisitus quippe redemptor tacuit expectatus miracula exhibere contēpsit seseq; apud se in occultis retinens eos quos ad exteriora cōperit ingratos foras reliquit magis eligens aperte a superbientibus despici q̄ a non credentibus vacua voce laudari. vnde et protinus lāpas ista cōtēta est. sicut illic subditur. Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo et illusit īdutum veste alba Sed cōtēta lampas que in terra irrisiones tolerat de celo per iudiciū coruscat. vñ hic apte subditur. Parata ad tempus statutum. De quo videlicet tēporū per psal. dicit. Cum accepero tempus ego iusticias iudicabo. hinc in euang. per semetipsum veritas denunciat dicens. Tempus meū nondum venit. hinc petrus ait Quid oportet celum suscipere vsq; ad tempus restitutionis. Lampas ergo que nunc contēnere ad statutum tempus ventura preparatur: quia ipse peccata in die vltima iudicat qui nunc peccantium irrisiones portat. et tanto tunc durius districtionē exerit q̄to nunc vocandis peccatoribus suam lenius patientiā sternit Qui enim diu conuertendos expectat non conuersos sine retractatione cruciat. Qui per prophetam scilicet breuiter insinuat dicēs. Tacui semper silui patiens fui sicut parturiēs loquar. Parturiens enim cum dolore eicit hoc q̄ intimis tempore lōgo gestauit. Qui ergo semp siluit: sicut parturiens loquitur: quia vētus iudex qui sine vltione diu facta hominum pertulit quandoq; cum feruore examinis quasi cum dolore mētis quante animaduersionis sententiam intus seruauerit ostendit. Nemo igitur hanc lampadem cū latet despiciat ne contemptores suos cū de celo fulserit exurat. Cui nunc nō ardet ad veniam tunc proculdubio ardebit ad penam.

¶ De Lampadibus.

Lampadum nomine cum in comparatiōe carbonū ponitur sancti illi deser. qui et sibi per feruorem spēcie ardent et aliis per boni exempli flammam lucēt. sicut per ezech. de perfectis sub aīalium nomine dicitur. Et similitudo animaliū aspectus eorum quasi carbonum ignis ardentium et quasi as. lāpadarum. Require in cap. de carbonibus.

¶ De Lampadibus.

Lampadarum nomine opera nostra desi. sicut in euang. veritatis voce dicitur. Simile est reg. ce. x. virg. que acci. lampa. suas ex. o. s. et spon. et post pauca Mat
Tunc surrexerunt omnes virg. il. et xxv.
or. lampa. Require in cap. de vasis et hoc adde. Notādum vero q̄ omnes lampades habent: sed omnes oleū nō habēt: quia plurimū bona in se opera cum electis et reprobi ostēdunt. Sed soli ad sponsum veniunt cum oleo qui de hiis que foris egerunt intus gloriam querunt. vnde per psal. de sancta electorum ecclesia dicitur. Omnis gloria eius filie regum abintus veniente sponso autem omnes virgines surgūt: quia electi et reprobi a somno sue mortis excitantur. Lampades ornant: quia sua secum opera numerāt pro quibus eternam recipere beatitudinem expectant sed lāpades fatuarū virginum extinguntur: quia earum opera que clara hominibus foris apparuerāt in aduētu iudicio intus obscurātur et a deo retributionem nō inueniūt quia pro eis receperūt ab hominibus laudes quas amauerunt.

¶ Cap. v. De Fialis.

Fialarum nomine cū
in comparatione cia
torum ponuntur lar
ga predicatio intelli
gitur vnde ī taberna
culo iubente domi=
no ⁊ fiale ⁊ ciati facti ſunt. Per ta=
bernaculum nāq ſancta eccleſia de
ſignatur. Per filias vero exuberās
Per ciatos parua atq āguſta ſcien
tia intelligitur. Alius doctrina ve=
ritatis plenus audientium mentes
inebriat per hoc ergo ꝙ dicit profe
cto fialam porrigit. Alius explana
re que ſentit non valet: ſed qꝛ hic vt
cūq denunciat profecto per ciatū
guſtum prebet. In dei ergo taber=
naculo.i.in ſancta eccleſia ⁊ fiale p̄=
parentur ⁊ ciati: qꝛ videlicet in do=
ctrina ſacri eloquij non ſolum ſunt
exhibēda magna ⁊ archana que de
berent ſed in parua ac ſubtilia que
quaſi per anguſtam noticiam p̄ſtāt
Quid ergo per doctrinam ſapiētie
miniſtrare fialas minime poteſt in
quantum pro diuina largitate ſuffi
cit proximis ſuis boni verbi ciatos
dare debet. In quantum ſe profeciſ
ſe ſentit etiam alios trahat ī via dei
habere ſocios deſiderij ſi ad deum
tendit curet ne ad eum ſolus veniat
hinc enim ſcriptum eſt. Qui audit
dicat veni: vt qui iam in corde vocē
superni amoris accepit foras etiam
proximis vocem exhortationis red
dat ⁊ fortaſſe panem vt indigētī ele
moſinam porrigat non habet: ſed
maius eſt tribuere valet qui liguā
habet. plus eſt enī verbi pabulo vi
cturam in perpetuum mentem refi
cere ꝙ vētrem moriture carnis ter
reno pane ſaciare.

Fiale no. perſecutionis ſuppli
cium deſi. ſicut in apocalipſi
ſcriptum eſt. Et quartus āgelus ef
fudit fialam ſuam in ſole ⁊ datū eſt
illi eſtu afficere homines ⁊ igni fia=
lam namq in ſole effundere eſt pſe
cutiōis ſupplicia iuris ſapiētie ſplē
dore fulgentibus irrogare ⁊ datū
eſt illi vt affi. ho. eſt ⁊ ig. qꝛ dum ſa=
pientes viri cruciatibus victi male
agendi errore tanguntur illorū exē
plo perſuaſi infirmi quiq tempora
libus deſiderijs inardeſcūt. Ruine
namq fortium augmenta preſtant
perditionibus infirmorum.

Cap.vi. De Ollis.

In ſcriptura ſacra cū olla ſin
gulariter ponitur. aliquando ſy
nagoga. aliquando q̄libet cor
carnale intelligitur. cū vero plu
raliter olle dicuntur. aliquando
carnalia opera deſignantur.

Olle nomine ſinago=
ga ſpecialiter deſign.
ſicut per hieremiam
prophetam dicitur.
Ollā ſuccenſam ego
video ⁊ faciem eius
a facie aquilonis. Iudeorum quip=
pe mens in perſecutione ſeuiens at
q in crudelitate malitie vndas co=
gitationis voluens quid aliud ꝙ ol
la ſuccenſa fuit. Cuius facies a fa.
aquil. Aquilonis enim nomine ma
lign⁹ ſpūs deſignatur. Facies ergo
olle recte a fa. aql. eſſe dr̄: qꝛ ſi ſe iu=
dea aduerſo ſpiritui per torporem
mentis non ſubderet contra bonos
in tanta malitia non exarſiſſet.

Olle quoq no. gene
neraliter quodlibet
cor carnale intelligit
vnde ⁊ hoc ꝙ ſpecia
liter de ſynagoga di
xim⁹ de quolibet ꝓ=
uerſo accipi pōt. ſ. ollam ſuc. ego vi=
deo ⁊ fa. eius a fa. aqlonis. Olla eī
ſuccēſa eſt cor humanum ſecularium
curarū ardoribus deſideriorumq
anxietatibus feruēs. Ab aquilonis
vero facie cordis humani olla ſuc=
cenditur. cum per inſtigationē ad
uerſarij ſpiritus illicitis deſiderijs
īflammatur. Ille nāq qui ait. Po
nam ſedē in. ad aquilonem ⁊ e. ſ. al.
mentem ꝙ ſemel ceperit malignis

persuasionis sue flatibus quasi suppositis ignibus accendit: quatinus non contenta presentibus indesinẽter per desideria estuet vt alia contennenda appetat alia adepta contẽnat vt modo suis compendijs inhiet modo alienis comodis etiã cũ proprio detrimento contradicã modo carnis illecebris satisfaciat mõ ꝛ si in quodaȝ culmine per cogitationis supbiã rapta carnali cura postposita totaȝ se in typo elatiõis atollat. Quia ergo cor per varia desideria abducitur ꝙ instigatione maligni spirit⁹ inflammatur recte succense ꝛ feruenti olle simile esse phibetur: qꝛ per tot se feruores afflata eius temporibus conscientia erigit per qđ itra se cogitatiões itumescit

❡ De Ollis.

Ollarum noĩe carnalia opera designa. sicut de israelitico populo legitur ꝙ dũ refectionẽ mãne desuper pciperet ab egypto ollas carnium pepones ꝛ cepas cõcupiuit. Require in capit. de porris vel cepis.

❡ Cap. vij. De amphora.

Amphore noĩe auaritia designaẗ. sicut in zacharia propheta scriptum est. Leua oculos tuos ꝛ vide qđ ẽ hoc ꝙ egrediẗ. Et dixi. Quid nã est. Et dixit. Hec est amphora egrediens. Et dixi. hic est oculus eorum in vniuersa terra. Requi. in cap. de muliere.

❡ Cap. viij. De Utre.

Utris nomine carnalis cordis cogitatio desig. sicut per psal. de dño dicitur. Congregãs sicut in vtre aquas maris: vter quippe ẽ carnalis cordis cogitatio Per aquas vero maris amaritudo intelligitur peruerse mentis. Nunc ergo aque maris in vtre congregate sunt cũ amaritudo peruerse mentis non erumpit exterius in vocem praue libertatis. Nunc enim sicut p iohannem dicitur draco in abyssum clausus tenetur: quia diabolica malitia in prauorũ subdolis cordibus occultatur. Sed sicut illic scriptum est. Educetur draco de puteo abyssi: qꝛ qui modo pre timore tegitur tũc contra sanctam ecclesiam publice de iniquorũ cordibus omne serpentiũm virus aperturus est. Nũc enĩ abscondit se sub blandiente lingua seuiens consciẽtia ꝛ malitia calliditatis quasi quoddã se tegit abysso simulationis. veniet profecto tẽpus quando cõtra sanctam ecclesiã peruersi carnales aperta voce predicẽt ꝙ nunc occulta cogitatiõe moliuntur. Extremi quippe temporis persecutione crescente apertas hereticorum voces tolerare compelliũtur cum motus cordis sui quos nunc intra cogitationum sinus contegunt tam in voce manifesti erroris aperiunt. De hoc itē vtre p eũdeȝ psal. alibi diciẗ. Statuit aquas quasi in vtre. Req. in cap de aquis Utrum nomine etiam electorũ corda design. sicut in euãg. diciẗ Uinũ nouum in vtres nonos.

Jo. xxxij.

❡ Cap. ix. De Lagena.

Lagenarũ nomine corpora nostra designãtur Sicut in bello gedeõis dinoscitur. Cuius socij cum lagenis ꝛ lampadibus ꝛ tubis ad bellum processerũt. Require in cap. De dextera. ❡ Finis.

❡ Laus deo.